

Шахът е живот.

*Боби Фишер*

Животът е вид шах.

*Бенджамин Франклин*

# ОЕМ

КАТРИН

НЕВИЛ

# КАТРИН НЕВИЛ

# ОСЕМ

Превод: Цветана Генчева

[chitanka.info](http://chitanka.info)

Със световния бестселър „Осем“ читателят се забърква в Голямата игра на шахматната дъска на древен опасен шах, подарен от маврите на Карл Велики. Във фигурите е скрита тайната на живота и който я открие ще владее света. Битката за намирането на загадъчния шах взима много жертви в продължение на над двеста години. В наши дни на ход е млада компютърна специалистка, поела по следите на прочутия Монглански шах, и около нея се завихрят странни, плашещи събития. Загадките следват една след друга. Дори хладната шахматна логика не успява да разреши заплетения литературен ребус на мощната осмица, на която е кратно всичко в Природата. Тя е знак за безкрайност, има връзка със спиралата на ДНК, символ е на духовното възраждане и съвършения интелект, магическо число е на Хермес, осем са боговете в Небесата...

С умението на талантлив алхимик Невил преплита съвременния романс, историческата проза, средновековната мистерия... и получава мечтаното злато.  
Пийпъл

Осем е вълнуващо и сериозно предизвикателство за ума.  
Едва ли някой читател ще остане равнодушен.  
Лос Анджелис Таймс Бук Ривю

*Шахът е живот.*

Боби Фишър

*Животът е вид шах.*

Бенджамин  
Франклин

## ЗАЩИТАТА

*Често пъти ярките личности се включват в преследване на светли идеи, но е възможно и да им се противопоставят. В случай че помогнат за постигането им, хората ги величаят като доблестни и достойни, но ако по някаква причина се оттеглят, биват заклеймени като безчестни страхливци.*

*Всяка ярка личност — волно или неволно — търси своята нравствена противоположност, също както е при черните и белите фигури на шахматната дъска.*

„Анатомия на  
критиката“,  
Нортръп Фрай

*Абатство „Монглан“, Франция  
Пролетта на 1790 година*

ГРУПИЧКА МОНАХИНИ ПРЕСЕЧЕ ПЪТЯ. Колосаните поли на бонетата им потрепваха подобно криле на големи морски птици. Докато сестрите ситнеха под високите градски порти, изпод краката им с тревожен плясък на криле пилета и гъски се разбягваха встрани, вдигайки пръски вода от калните локви. Две по две монахините безмълвно изчезваха в гъстата мъгла, обгърнала долината в тази част на деня, по посока на камбанния звън, долитащ от близките хълмове.

Хората тук наричаха тази пролет „кървавата“. Черешовите дървета бяха цъфнали рано, много преди снеговете по високите планински върхове да се стопят. Крехките клони се превиха до земята под тежестта на алените цветове. Според някои това било добър знак, символ на новото раждане след дълга мразовита зима, а ранният

цъфтеж предвещавал благоденствие. Ала много скоро ледени дъждове попариха цветовете и те измръзнали окапаха, а долината се покри с червени листенца, потъмнели от студа. Приличаха на засъхнала върху рани кръв. Отново се заговори за поличба, този път злокобна.

Високо над долината, подобно на огромна скала, кацнала на самото било на планината, се издигаше абатство „Монглан“. Внушителната като крепост масивна сграда бе останала недокосната от външния свят повече от хилядолетие. Стените представляваха зидани един върху друг слоеве. Оригиналните камъни бяха започнали да се ронят с течение на времето и старите стени бяха доиззидани с нови, подсилени от арки, които служеха като подпори. Резултатът бе мрачна и много потискаща сграда, за която с право се носеха страховити слухове. В абатството бе запазена непокътната най-старата църква във Франция, съхранила старо проклетие, което скоро щеше да бъде събудено за нов живот.

Докато потъмнялата от времето камбана ехтеше и огласяше долината, останалите в манастира монахини една по една вдигнаха очи от заниманията си, оставиха греблата и мотиките и се насочиха към дългите симетрични пътеки между черешовите дървета, за да излязат на стръмния път, виещ се към абатството.

Най-отзад, хванати за ръце, едва кретаха двете млади послушнички Валентин и Мирей. Пристъпваха внимателно с натежали от калта обувки. Бяха необичайна гледка в стройната редица монахини. Къдравата червеночоса Мирей с дълги крака и широки рамене приличаше по-скоро на яко фермерско момиче, отколкото на монахиня. Беше завързала месарска престилка върху расото, а рижите къдрици напиреха изпод бонето. Висока почти колкото нея, Валентин имаше вид на по-дребна и крехка. Бледата и кожа изглеждаше почти прозрачна, подчертана от разпиляната по раменете платиненоруса коса. Беше натъпкала бонето в джоба на дрехата си и тътреше крака с открито нежелание.

Най-младите послушнички в абатството, момичетата бяха братовчедки по майчина линия, осиротели по време на страховитата чума, пламнала и опустошила Франция. Вече възрастният граф Реми, дядо на Валентин, бе поверил съдбата и на двете на църквата заедно със значителното си богатство, с надеждата, че за тях ще се грижат добре.



Обстоятелствата, при които бяха отгледани, създадоха неразривна връзка между девойките, изпълнени с присъщата за младите неутолима жажда за живот. Абатисата често чуваше по-възрастните сестри да се оплакват, че поведението им не подобава на уединения живот в абатството, но тя разбираше, че е по-разумно да се опита да ограничи стремленията на младежкия им дух, наместо да ги унищожи.

Очевидно имаше слабост към сирачетата, чувство напълно нетипично за нея, което не си бе позволявала, откакто пое този пост. По-старите сестри с изненада разбраха, че като дете абатисата също имала близка приятелка, от която сега я делиха хиляди километри.

Докато се катереха по стръмния неравен път, Мирей се опитваше да прибере непокорните червени къдрици под бонето, като в същото време теглеше братовчедка си за ръката и се опитваше да ѝ внуши, че леността е непростим грях.

— Ако продължаваш да се влачиш така, преподобната майка отново ще ни накаже — напомни тя.

Валентин изтръгна ръката си и се завъртя в кръг.

— Земята се дави във вода всяка пролет — извика тя, размаха ръце и замалко да падне от ръба на скалата. Мирей мигновено я дръпна от опасното място. — Защо стоим затворени в това мрачно абатство, след като всичко навън кипи от живот?

— Защото сме монахини — отвърна Мирей, стисна устни и пое отново нагоре, уловила ръката на Валентин. — Наш дълг е да се молим за грешниците.

Ала топлата мъгла, надигнала се от долината, разстилаше аромат на черешови цветове и той проливаше навсякъде. Мирей се опитваше да не забелязва трепета, който събуждаше в тялото ѝ.

— Слава на бога, че все още не сме положили клетва — въздъхна Валентин. — Не е късно да се спасим. Чух старите сестри да шушукат, че из Франция бродели войници, ограбвали съкровищата на абатствата, залавяли свещениците и ги откарвали в Париж. Може и тук да се появят войници и да ме отведат в Париж. Всяка вечер ще ходя на опера с тях и ще пият шампанско от обувката ми!

— Войниците невинаги се държат галантно, както си въобразяваш — отбеляза Мирей. — На тях работата им е да убиват хората, не да ги водят на опера.

— Не им е само това работата — възрази Валентин. Вече бяха на върха на хълма, пътят ставаше равен и значително по-широк. Беше покрит с плоски камъни също както площадите в големите градове. От двете му страни високо над ширналите се черешови градини се извисяваха стройни кипариси, строги и застрашителни като самото абатство. — Чух — продължи шепнешком Валентин на ухото на братовчедка си, — че войниците причинявали ужасни неща на монахините! Ако някой от тях се натъкне на монахиня, в гората например, веднага вади онова нещо от панталоните си, вкарва го в монахинята и започва да го мърда. А когато приключи, монахинята има бебе!

— Какво сквернословие! — извика Мирей, дръпна се от братовчедка си и се опита да прикрие усмивката си. — Струва ми се, че си твърде дръзка, за да станеш монахиня.

— Нали и аз все това разправам — призна Валентин. — Предпочитам да стана невеста на някой войник вместо Христова невеста.

Двете момичета вече различаваха четирите двойни редици кипариси, засадени пред всеки от входовете на абатството, така че да образуват кръст. Дърветата сякаш се снишиха над тях и те припнаха през гъстата мъгла. Минаха през портата и закрачиха през просторния двор. С всяка стъпка към високите дървени врати на главния вход за анклага камбаната продължаваше да ги призовава и отекваше като предупреждение за смърт в гъстата мъгла.

Остъргаха калта от обувките си, прекръстиха се набързо и минаха през високата арка. Нито една от тях не погледна към надписа, издялан в камъка над прага с груби франкски букви, ала и двете знаеха какво означава, сякаш думите бяха изсечени в сърцата им.

Проклет да бъде онзи, що сравни тез зидове със земята.

Единствено ръката Господня има право да спира Краля.

Под надписа с огромни печатни букви бе изсечено името *Каролус Магнус*. Този човек не само бе наредил да се построи сградата, но и да



се изпише това проклятие, което да порази всеки, дръзнал да съсипе творението му. Хиляда години по-рано той бе най-прославеният владетел на Франкската империя, известен на цяла Франция като Карл Велики.

\* \* \*

Вътре в абатството стените бяха тъмни и студени и полепналият по тях мъх блестеше от влага. От вътрешността на храма долиташе молитвеният шепот на наскоро пристигналите послушнички и тихото потракване на броениците им, докато мълвяха молитвите „Аве Мария“, „Глория“ и „Патер Ностер“. Достатъчно закъснели, Валентин и Мирей забързаха през параклиса към малката врата зад олтара, отвеждаща към кабинета на преподобната майка, откъдето долитаха приглушени гласове. Една от по-възрастните монахини ги избута вътре. Валентин и Мирей се спогледаха и прекрачиха прага.

Не беше се случвало да ги призоват по този начин в кабинета на абатисата. Монахините, влизали вътре, се брояха на пръсти и обикновено причината за посещението им бе да получат заслужено порицание. Невинаги покорната Валентин бе привиквана в кабинета доста пъти. Днес камбаната приканваше всички монахини, а едва ли бе възможно всички да са се провинили дотолкова, че да бъдат свикани при преподобната майка.

Валентин и Мирей престъпиха плахо прага на просторната стая с нисък таван и забелязаха, че всички монахини — повече от петдесет — са тук. Седяха на дървени пейки срещу писалището на абатисата и шепнеха помежду си. При вида на двете братовчедки вдигнаха уплашени погледи и стана ясно, че и на тях събитието им се струва необичайно. Момичетата се настаниха на последния ред. Валентин стисна ръката на Мирей.

— Какво означава това? — промълви тя.

— Предчувствам неприятности — отвърна приглушено Мирей.  
— Преподобната майка изглежда мрачна. Никога не съм виждала онези две жени до нея.

Абатисата, строга старица с лице, сбръчкано като стар пергамент, бе застанала в дъното на дългата стая зад масивно писалище от

лъскаво черешово дърво. В този огромен кабинет тя излъчваше авторитет и власт. Гордата ѝ осанка издаваше, че отдавна е постигнала мир в душата си, макар този ден да изглеждаше по-сериозна от обикновено.

Двете непознати, високи млади жени с едри силни ръце, застанали от двете ѝ страни, наподобяваха ангели на отмъщението. Едната бе бледа, с тъмна коса и искрящи очи, докато другата удивително приличаше на Мирей, с млечнобяла кожа и кестенява коса, малко по-тъмна от тази на момичето. Приличаха на монахини, макар да не бяха в обичайните за сестри одежди, а в прости и вехти дрехи за път.

Абатисата изчака всички да седнат и някой да затвори вратата. Когато стаята най-сетне притихна, тя скръсти ръце и заговори, а гласът ѝ за кой ли път напомни на Валентин шумоленето на сухи листа.

— Деца мои, вече близо хиляда години орденът „Монглан“ обитава тази крепост, изпълнява обета си към хората и служи на Бога. Макар да живеем изолирани от света, до нас достигат вести за смутовете навън. В нашето малко убежище дойдоха тревожни новини за скорошни събития, които могат да дадат отражение на сигурността, с която толкова отдавна сме свикнали. Двете непознати за вас жени до мен ще ви разкажат подробности. Представям ви сестра Александрия дьо Форбен — тя посочи тъмнокосата — и Мари Шарлот дьо Корде. Те ръководят женското абатство в Каен в северните провинции. Нагърбили са се с тежката задача да пропътуват предрешени цяла Франция, за да ни предупредят. Събрах ви тук, за да чуете новините, които ни носят. Те са особено важни за всички.

Абатисата седна и жената, представена като Александрин дьо Форбен, прочисти гърло и заговори с приглушен глас, за да накара присъстващите да се вслушат по-внимателно в думите ѝ, които отекнаха ясно и отчетливо.

— Сестри мои — започна тя, — това, което ще чуете, не е за малодушни. Сред нас има такива, които са се обърнали към Господ Бог с надеждата да снасят човешкия род. Има и други, които са се озовали в тази обител с надеждата да избягат от света. Сред нас са попаднали и трети, доведени против волята си и лишени от призвание. — И тя насочи тъмните си блестящи очи право към Валентин, а младото момиче се изчерви до корените на светлорусата си коса. — Каквато и

да е причината да сте тук, от днес нататък всичко ще се промени. По време на пътуването двете със сестра Шарлот прекосихме цяла Франция, минахме през Париж и много села, докато се доберем дотук. Навън цари не просто глад, хората умират от изтощение. Вече се вдигат бунтове. Навсякъде се натъкнахме на жестоки убийства, жени разнасят отсечени глави, набучени на копия. Вилнеят насилници, дори още по-лошо. Избиват малки деца, измъчват хора по площадите, побеснялата тълпа разкъсва на парчета набелязаните жертви...

Монахините забравиха да пазят тишина. Повечето надигнаха уплашени гласове, докато Александрия продължаваше разказа си за кървавите събития, на които бе станала свидетел.

Мирей се изненада, че жена, отдадена на Бога, е в състояние да описва подобни събития, без дори да пребледнее. Истина бе, че тихият ѝ спокоен глас не се промени нито за миг, дори не трепна. Младото момиче погледна братовчедка си и забеляза широко разтворените ѝ от изумление очи. Александрия дьо Форбен зачака възгласите на развълнуваните монахини да утихнат и продължи:

— Сега сме април. Миналия октомври кралят и кралицата бяха измъкнати от Версай и разгневените тълпи ги отведоха в двореца Тюйлери в Париж, където ги хвърлиха в затвора. Кралят бе принуден да подпише „Декларация за правата на човека“, според която всички люде са равни. Сега Националното събрание контролира правителството и кралят е безсилен да се намеси. Това дори не е революция. В страната цари анархия. Нещата се влошиха още повече, когато Националното събрание откри, че в хазната не е останало никакво злато, че кралят е разорил държавата. В Париж говорят, че той едва ли ще доживее до края на годината.

Вълна от смут и тревога премина сред насядалите по дървените пейки монахини, из стаята се понесе трескав шепот. Мирей стисна леко ръката на Валентин, без да откъсва очи от жената. Сестрите за първи път чуваха някой да изрича подобни думи и им бе трудно да повярват, че всичко това е истина. Мъчения, анархия, убийство на краля. Нима подобно нещо бе възможно?

Абатисата стовари шумно длан върху писалището, за да накара монахините да замълчат, и те утихнаха. Александрия седна и само сестра Шарлот остана права. Гласът ѝ бе силен и уверен:

— В Националното събрание участва обладан от злото мъж. Жаден е за власт, макар да твърди, че е духовник. Става дума за епископа на Отон. В Рим усилено се говори, че е въплъщение на самия дявол. Твърди се, че е роден с копито — знака на дявола, пие кръв от невинни деца, за да изглежда млад, и тайно отслужва Черна литургия<sup>[1]</sup>. През октомври предложил на Националното събрание държавата да конфискува собствеността на църквата. На втори ноември неговият Закон за конфискацията бил подкрепен пред събранието от големия държавник Мирабо и бил приет. Конфискацията започнала на тринайсети февруари. Противопоставилите се духовници били арестувани и хвърлени в затвора. На шестнайсети февруари епископът на Отон бил избран за председател на Националното събрание. Вече нищо не е в състояние да го спре. Вълнение разлюля редиците на монахините, разнесоха се уплашени възклицания и викове, ала гласът на Шарлот се извиси още по-силно:

— Още преди да бъде гласуван Законът за конфискацията, епископът на Отон разпитвал къде във Франция се намират богатствата на църквата. Въпреки че в закона изрично било упоменато да бъдат отстранени свещениците, а сестрите да бъдат пощадени, знаем, че епископът е набелязал това абатство. Интересът му е насочен към „Монглан“. Затова бързахме да дойдем и да ви съобщим. Съкровището на „Монглан“ не бива да попада в ръцете му.

Абатисата се изправи и положи ръка на силното рамо на Шарлот Корде. След това насочи поглед към редиците на облечените в черно монахини. Усмихна се, когато забеляза как множеството колосани бонета потрепват подобно на морски вълни, осеяни с чайки. Това бе нейното стадо, тя се бе грижила за него и дълго го бе напътствала, но след като им кажеше онова, което се канеше да им разкрие, може би никога повече нямаше да ги види.

— Вече знаете не по-зле от мен какво е положението ни — започна тя. — Макар от месеци насам да съм известена за надвисналата беда, не исках да ви тревожа, преди да избира пътя пред нас. По време на пътуването си, извършено по моя молба, нашите сестри от Каен са се сдобили с потвърждение за най-лошите ми страхове. — Монахините бяха притихнали, сякаш изправени пред прага на смъртта. В стаята ехтеше единствено гласът на абатисата. —

Аз съм старица, която Господ ще призове при себе си по-скоро, отколкото ѝ се иска. Обетите, които дадох, когато се посветих в служба на това абатство, не са само пред Сина Божи. Преди почти четирийсет години все още не бях станала абатиса на „Монглан“, но дадох клетва да опазя една тайна и ако се наложи, да я защита с живота си. Дойде моментът да изпълня тази клетва. Преди това искам да споделя тайната с вас, а вие на свой ред ще се закълнете, че ще я опазите. Разказът ми е дълъг и ви моля да проявите търпение, ако ви се сторя многословна. Когато приключа, ще знаете, че всяка една от нас трябва да извърши необходимото.

Абатисата замълча, за да отпие глътка вода от сребърната чаша пред нея. След това продължи:

— Днес е четвъртият ден на април, лето Господне 1790-о. Разказът ми започва от друг четвърти април преди много години. Чух този разказ от предшественичката си, както го е научавала всяка друга абатиса преди нея, откакто съществува тази обител. А сега ще го предам на вас.

#### РАЗКАЗЪТ НА АБАТИСАТА

На четвърти април от година 782-ра в двореца Ориенталски в Аахен организирали великолепно тържество в чест на четирийсетия рожден ден на могъщия владетел Карл Велики. Поканени били всички благородници от империята. Покритият с мозайка централен двор, опасан с балкони, към които водели извити стълбища, бил пълен с палми, донесени от далечни страни, и богато украсен с цветни гирлянди. Нежна музика на арфи и флейти се носела по просторните коридори, окичени със златни и сребърни фенери. Придворните, в одеяния в пурпурни, алени и златни краски, се разхождали между жонгльори, шутове и актьори. Диви мечки, лъвове, жирафи и кафези с екзотични птици били изнесени в двора. Навсякъде царяло веселие и оживление, а трепетното очакване на самия ден не стихвало седмици наред.

Най-сетне той настъпил. Още сутринта кралят излязъл на двора, заобиколен от осемнайсетте си деца, кралицата и любимите си придворни. Карл Велики бил необикновено висок, притежавал изисканата елегантност на опитен ездач и плувец с обрулено от вятъра лице и изсветлели от слънцето коса и мустаци. С осанката на истински

воин и владетел на едно от най-големите кралства на света, той бил облечен в прилепнала по тялото вълнена туника и горна дреха, подплатена с кожи от белки, на кръста му висял мечът, с който никога не се разделял. Прекосил двора, поздравил всеки един от гостите, като не пропускал да ги подкани да се почерпят с храната и напитките, под които масите се огъвали.

Кралят подготвил специална изненада за този ден. Умел стратег, той имал невероятна слабост към играта шах, известна по онова време като игра на война, играта на кралете. В деня на четирийсетия си рожден ден Карл Велики предложил да изиграе партия срещу най-добрия шахматист в кралството, войник на име Гарен Франка.

Влизането на Гарен било съпроводено от тромпети. Пред него заскачали акробати, млади момичета разхвърляли папратови клонки и розови листчета на всяка стъпка. Гарен бил строен, сериозен младеж с бледа кожа, със сини очи, войник в западните армейски части. Коленичил в мига, в който кралят се изправил, за да го посрещне.

Фигурите и дъската за шах били внесени в голямата зала на раменете на осем чернокожи слуги, пременени в мавърски ливреи. И мъжете, и шахматната дъска, която носели на плещите си, били дар от Ибнал-Араби, мюсюлманския управител на Барселона, в знак на благодарност за помощта, която кралят оказал преди четири години в битките против баските в Пиринеите. По време на оттеглянето на войските от прочутата битка в прохода Ронсевал в Навара загинал Ролан, любим воин на краля, станал по-късно герой на „Песента за Ролан“. Карл бил толкова съкрушен от неговата гибел, че отказал да играе повече шах и скъпият дар бил прибран.

Сега придворните с удивление и възхита наблюдавали великолепната шахматна дъска. По изработените от арабски майстори фигури личали идеите и фантазията на индийските и арабските им създатели. Смятало се, че играта е съществувала в Индия повече от четиристотин години преди раждането на Христос и била пренесена в арабските страни от Персия по време на арабското нашествие през 640 година.

Всяка страна на изкованата от сребро и злато дъска била дълга един метър. Фигурите, направени от благородни метали, украсени с филигран, били обсипани с пети гладко шлифовани рубини, сапфири, диаманти и смарагди, някои от които едри като яйца на пъдпъдък.

Скъпоценните камъни проблясвали под светлините на фенерите в двора и всеки от тях излъчвал своя неповторима светлина, която грабвала погледите.

Петнайсетсантиметровата фигура, наречена Шах, или Цар, представлявала мъж с корона, възкачил се на гърба на слон. Царицата, или Дамата, била удобно разположена на стол с балдахин, обсипан със скъпоценни камъни. Офицерите представлявали оседлани слонове с инкрустирани по тях редки камъни. Конете били изобразени като непокорни арабски жребци. Топовете, или Крепостите, наречени Рукх, арабската дума за „колесница“, били едри камили с високи седла. Пионките, или пешките, както ги наричаме сега, представлявали най-обикновени войници пешаци, високи около седем сантиметра, със ситни скъпоценни камъни наместо очи и блестящи ефеси на сабите.

Карл Велики и Гарен приближили шахматната дъска от двете страни. Кралят вдигнал високо ръка и изрекъл слова, които стъписали придворните, които го познавали.

— Предлагам облог — заявил той. Карл рядко правел облози. Придворните се спогледали удивени. — Ако воинът Гарен ме победи, му дарявам земите от кралството си между Аахен и Баските Пиринеи. Освен това ще му дам и ръката на най-голямата си дъщеря. Загуби ли, утре призори ще бъде обезглавен на това място.

Присъстващите зашумели. Всички знаели, че любовта на краля към дъщерите му е толкова силна, че ги помолил да не се омъжват, докато е жив.

Най-близкият приятел на краля, херцогът на Бургундия, го дръпнал настрана.

— Какво правиш? — прошепнал той. — Предлагаш облог, който подхожда повече на варварин шотландец!

Карл заел мястото си. Сякаш бил изпаднал в транс. Херцогът не можел да се начуди какво става. Гарен също бил смутен. Вгледал се в очите на херцога, след това, без да каже и дума, застанал пред дъската, готов да приеме облога. Теглили чоп и на войника се паднало да играе с белите, което му давало предимството да направи първия ход. Играта започнала.

Може би напрежението оказвало влияние, ала докато двамата местели фигурите с усилие и точност, нетипична за най-обикновена игра, като че ли трета, невидима ръка ръководела действията им. На



моменти изглеждало така, сякаш всяка фигура изпълнявала ходовете по своя воля. И двамата играчи били притихнали, пребледнели, а придворните обикаляли около тях като призраци.

След почти едновременна игра херцогът на Бургундия забелязал, че кралят се държи странно. Челото му било смръщено, сторил му се невнимателен и разсеян. Гарен също бил обладан от нетипично за него безпокойство, движенията му били бързи и отсечени, а по челото му избили ситни капки пот. Очите и на двамата не се отделяли от дъската, сякаш някаква невидима сила ги притегляла и те били безпомощни да ѝ се противопоставят.

Ненадейно Карл скочил на крака, изкрещял, блъснат дъската и всички фигури се изтърколили на земята. Придворните отстъпили назад и кръгът им се разкъсал. Кралят изпаднал в ярост, скубел коси и удрял гърди с юмруци като див звяр. Гарен и херцогът на Бургундия се спуснали към него, ала той ги отблъснал с един замах. Наложило се да се намесят шестима благородници, за да го усмирят. Когато най-сетне се успокоил, той се огледал объркан, сякаш току-що се е събудил от дълъг сън.

— Господарю — заговорил внимателно Гарен, вдигнал една от фигурите от пода и я подал на краля. — Може би е най-добре да прекратим играта. Фигурите се разпиляха, а не мога да си спомня нито един от ходовете, които направих. Честно казано, този мавърски шах ме плаши. Опасявам се, че е обладан от зли сили, които ви подтикнаха да предложите облог и да заложите живота ми.

Карл Велики, отпуснат на един стол, вдигнал уморено ръка към челото си, ала не казал и дума.

— Гарен — обадил се предпазливо херцогът на Бургундия. — Знаеш, че кралят не вярва в суеверия. За него това са езически поверия на варварите. Той забрани практиката да се викат духове на починали и гадаенето в двора...

Карл Велики ги прекъснал с немощен глас, сякаш останал без сили от огромното усилие:

— Как да прокарам пътя на християнското просвещение в Европа, след като войниците от собствената ми армия вярват в магии?

— Тази магия е била прилагана в Арабия и целия Изток откакто свят светува — отвърнал Гарен. — Нито вярвам в нея, нито я

разбирам. Само че... — Той се привел към краля и го погледнал в очите. — *Вие също я усетихте.*

— Беше ме обзел изгарящ гняв — признал Карл Велики. — Не можех да се владея. Почувствах се така, все едно предстои битка, а войниците ми са се отдали на дребнави свади.

— За всичко, що става под небето, си има обяснение — прозвучал глас зад рамото на Гарен.

Той се обърнал и видял изправилия се чернокож мавър, един от осмината, донесли шаха на раменете си. Кралят кимнал, за да накара мавъра да продължи.

— От нашия *уатан*, иначе казано, родина, произлиза народ, наречен *бадауи*, „жителите на пустинята“. Тези хора ценят по-високо от всичко кървавите облози. Казват, че единствено кървавият облог може да премахне *хабба*, черната капка в човешкото сърце, която архангел Гавраил извадил от гърдите на Мохамед. Ваше величество склучи такъв облог над дъската, облог, който включваше човешки живот, проява на най-висша справедливост. Мохамед казва: „Кралството устоява на *куфр* — изневярата на Исляма, ала кралството не ще да устои на зулм, което е гнет, тирания.“

— Кървавият облог е облог на злото — отвърнал Карл Велики.

Гарен и херцогът на Бургундия погледнали сепнати краля, защото само преди час той сам бил предложил облога.

— Не! — отсякъл упорито мавърът. — С кървавия облог човек може да постигне *гута*, „земния оазис“, който е раят. Ако някой изрече подобен облог над дъската на Шатранж, самата Шатранж довежда *сар* до края!

— Шатранж е името, с което маврите наричат шаха, господарю мой — пояснил Гарен.

— А какво е *сар*! — попитал Карл Велики и бавно се изправил. Бил по-висок от всички, скупчили се наоколо.

— Означава *отмъщение* — отговорил мавърът, без дори да трепне, лицето му останало безизразно. Поклонил се и се отдръпнал назад.

— Ще играем отново — заявил кралят. — Този път без облози. Ще играем заради удоволствието от играта. Няма нищо вярно в тези глупави суеверия, измислени от варварите, за да плашат децата.

Придворните започнали да подреждат отново фигурите. Наоколо се понесъл шепот на облекчение. Карл Велики се обърнал към херцога на Бургундия и стиснал ръката му.

— Наистина ли предложих такъв облог? — попитал тихо той.

Херцогът го погледнал, без да крие учудването си.

— Да, господарю мой — потвърдил той. — Нима не помните?

— Не — признал тъжно кралят.

Карл Велики и Гарен започнали нова игра. След забележителен двубой Гарен победил. Кралят му подарил земите на „Монглан“ в Баските Пиринеи и титлата Гарен дьо Монглан. Останал толкова впечатлен от умелия начин, по който воинът местел фигурите, че предложил да му построи в дар крепост, за да защитава спечелените земи. След много години кралят изпратил на Гарен специален подарък — великолепия шах, на който двамата изиграли прочутата партия. Ето защо от този ден насетне той се нарича „Шахът на Монглан“.

\* \* \*

— Това е историята на абатство „Монглан“ — завърши разказа си абатисата и обходи с поглед смълчаните монахини. — Много години по-късно, на смъртния си одър Гарен дьо Монглан дарил на църквата земите на „Монглан“, крепостта, която сега е нашето абатство, и прочутия шах, наречен „Шахът на Монглан“. — Тя замълча за миг, сетне отново продължи: — Гарен до сетния си час вярвал, че върху шаха тегне проклятие. Още преди да му бъде предаден, той чувал слухове за различни злини. Хората мълвели, че Шарлот, племенникът на Карл Велики, бил убит по време на игра на тази дъска. Носели се разкази за кръвопролития и насилие, дори за войни, в които се споменавал шахът.

Осмината тъмнокожи маври, които донесли шахматната дъска от Барселона на Карл Велики, помолили да придружат фигурите до „Монглан“. Кралят им позволил. Скоро Гарен научил, че нощем в крепостта се провеждат тайнствени церемонии, в които, бил сигурен, участвали и маврите. Гарен започнал да се страхува от подаръка на краля, сякаш му бил подаден от ръката на дявола. Затова наредил да закопаят дъската и фигурите и помолил Карл Велики да изрече

проклятие, което да пази крепостната стена, за да не бъде никога срутена. Кралят се отнесъл към молбата като към шега, ала я изпълнил и в резултат над портата бил изсечен надписът, който вие познавате днес.

Абатисата замълча. Изглеждаше немощна и пребледняла, когато посегна към стола зад себе си. Александрия скочи и ѝ помогна да се отпусне, за да си почине.

— Какво станало с „Шаха на Монглан“, пресвета майко? — попита една от по-възрастните монахини в предната редица.

Абатисата се усмихна.

— Вече споделих с вас, че животът на всички ни е в опасност, ако останем в абатството. Разкрих пред вас, че френските войници искат да заграбят богатствата на църквата и дори в този момент настъпват насам. Освен това вече знаете, че безценно съкровище, което може би носи в себе си непобедимо зло, някога е било погребано под стените на абатството. Затова не бива да се учудвате, че ще споделя с вас и тайната, която се заклех да пазя, когато поех задълженията в това абатство, тайната на „Шаха на Монглан“. Той все още е скрит под стените на тази стая и аз съм единствената, която знае къде се намира всяка от фигурите. Нашата мисия, дъщери мои, е да премахнем оръдието на злото, да го изпратим час по-скоро и колкото е възможно по-далеч, за да не позволим да попадне в ръцете на онези, що ламтят за власт. В него е скрита сила, която преобразява и природните закони, и разбиранията ни за човека. Дори да имахме достатъчно време, за да унищожим фигурите или да ги обезобразим, нямаше да се спра на този начин. След като притежават такава сила, могат да се използват и в името на доброто. Тъкмо затова съм се клела не просто да опазя „Шаха на Монглан“, а и да го защитавам. Може би някой ден, когато историята ни позволи, ще съберем отново фигурите и ще успеем да разкрием черната им тайна.

\* \* \*

Въпреки че абатисата знаеше къде се намира всяка една от фигурите, бяха необходими почти две седмици и усилията на всички монахини, докато ги извадят, почистят и лъснат. Четири сестри

вложиха всичките си сили, за да вдигнат дъската от каменния под. След като я избърсаха добре, откриха изписаните на всяко поле непознати символи. Имаше и парче плат, прибрано в огромна метална кутия. Краищата ѝ бяха запечатани с нещо като восък, несъмнено за да не влиза влага. Самият плат бе синьо кадифе с богата бродерия в златно, обсипан със скъпоценни камъни, които изписваха знаци, подобни на тези от зодиака. В центъра се виждаха две извити фигури, приличащи на змии, оформили числото 8. Според абатисата платът бил използван да се покрива шахът, за да не се повреди при пренасяне.

Към края на втората седмица абатисата нареди на монахините да се подготвят за път. Канеше се да даде инструкции на всяка една поотделно и насаме, в зависимост от мястото, на което възнамеряваше да ги изпрати, за да не разберат останалите. Така рискът за живота им щеше да е по-малък. Тъй като „Шахът на Монглан“ се състоеше от по-малко фигури, отколкото бяха монахините в абатството, никой освен абатисата нямаше да знае на коя от сестрите е поверена фигура и на коя не.

Когато Валентин и Мирей бяха повикани в кабинета, те завариха абатисата седнала зад масивното писалище. Тя ги покани да се настанят срещу нея. На масата бе подреден лъснатият шах, отчасти покрит с везаното тъмносиньо кадифе.

Възрастната жена остави писалката и вдигна поглед. Мирей и Валентин седяха в нервно очакване, стиснали ръце.

— Преподобна майко — започна задъхано Валентин. — Разбирам, че трябва да замина, и искам да знаете, че много ще ми липсват, а също така съзнавам, че бях бреме и истинско изпитание за вас. Ще ми се да бях по-добра монахиня и да не ви бях причинявала толкова неприятности...

— Валентин — прекъсна я абатисата и се усмихна, когато Мирей сръчка братовчедка си в ребрата, за да я накара да млъкне. — Какво се опитваш да ми кажеш? Да не би да се страхуваш, че ще те разделя от Мирей? Това ли е причината за тези доста закъснели извинения? — Валентин я зяпна смутена и се зачуди как ли е успяла да прочете мислите ѝ. — На твоето място не бих се притеснявала — продължи жената. Подаде на Мирей лист. — Това са името и адресът на вашия закрилник, който ще се грижи за вас, а отдолу са инструкциите за пътуването ви.

— И на двете ли? — възкликна Валентин, неспособна да остане на мястото си. — Преподобна майко, вие сбъднахте най-съкровено ми желание!

Абатисата се разсмя.

— Ако не ви изпратя заедно, сигурна съм, че ти ще намериш начин да провалиш грижливо обмислените ми планове, само и само да си до братовчедка си. Освен това имам съвсем основателна причина да не ви разделям. Слушайте ме внимателно. Погрижила съм се за всяка монахиня в това абатство. Онези, чиито семейства са готови да ги приемат отново в домовете си, ще бъдат изпратени при близките им. За други открих приятели или роднини, които да им осигурят подслон. На онези, които са донесли зестрите си в абатството, им връщам ценностите, за да ги съхраняват и пазят както намерят за добре. Ако някоя от сестрите няма на какво да разчита, я изпращам в друго абатство, в друга страна. На всичките си дъщери съм осигурила средства, с които да разполагат по време на пътуването. — Абатисата скръсти ръце и продължи: — Ти, Валентин, имаш късмет в много отношения. Дядо ти е осигурил щедро и теб, и братовчедка ти Мирей. Освен това, макар да нямаш семейство, кръстникът ти пое отговорност и за двете ви. Получих писмено уверение, че той с готовност ще се погрижи за вас. И така, стигаме до втория особено важен въпрос.

Мирей бе погледнала Валентин, когато абатисата спомена за кръстник, а след това сведе поглед към ясно изписаното име на листа: „Господин Жак-Луи Давид, художник.“ Отдолу бе адресът в Париж. Нямаше представа, че Валентин има кръстник.

— Разбирам — говореше абатисата, — че когато се разчуе, че съм затворила абатството, някои хора във Франция ще останат извънредно недоволни. Мнозина от нас ги грози опасност заради мъже като епископа на Отон, който ще настоява да разбере какво сме извадили от сградата, за да отнесем с нас. Сами разбирате, че следите ни не могат да останат напълно скрити. Някои от сестрите ще бъдат издирени. Може да им се наложи да бягат. Заради това избрах осем и всяка ще получи фигура от шаха, ала също така ще изпълнява ролята на приемник, ако някоя от останалите изостави фигура, в случай че ѝ се наложи да се спасява с бягство, или пък остави вест как да бъде открита поверената ѝ фигура. Валентин, ти ще бъдеш една от осемте.

— Аз ли! — промълви Валентин. Преглътна с усилие, тъй като усети, че гърлото ѝ е пресъхнало. — Преподобна майко, аз не съм... Няма да мога...

— Това, което се опитваш да ми кажеш, е, че не си образец на послушание и отговорност — довърши вместо нея абатисата и се усмихна, макар да се стараеше да остане сериозна.

— Наистина е така, затова разчитам на разумната ти братовчедка да ми помогне в този труден момент. — Тя извърна поглед към Мирей и момичето кимна. Не съм избрала осемте единствено заради способностите им — продължи абатисата, а заради местата, по които ще се пръснат, и хората, на които ще разчитат. Кръстникът ти, господин Давид, живее в Париж, сърцето на шахматната дъска, наречена Франция. Като известен творец, той е уважаван и почитан сред благородниците, освен това е член на Съвета на комуната и според някои е един от най-ревностните поддръжници на революцията. Вярвам, че ако се наложи, той ще съумее да защити и двете ви. Платих му щедро, за да се грижи за вас, така че има солиден мотив да приеме присърце новите си задължения.

Абатисата се вгледа в двете млади жени.

— Това не е молба, Валентин — заяви строго. — Възможно е сестрите ти да се натъкнат на беди, а ти ще си в състояние да им помогнеш. Дадох името и адреса ти на някои, които вече поеха към домовете си. Ще заминеш за Париж и ще следваш указанията ми. На петнайсет си, а това е възраст, на която си наясно, че в живота има по-съществени и важни неща от желанията и капризите ти. — Гласът на абатисата бе станал рязък, ала както всеки друг път, когато погледна Валентин, лицето ѝ се проясни и чертите омекнаха. — Освен това Париж не е чак толкова неприятно място за заточение — добави тя.

Валентин се усмихна.

— Не е, преподобна майко — съгласи се момичето. — Първо, има опера, сигурно ще има и балове, а дамите, поне така разправят, носели великолепни рокли... — Мирей отново сръчка Валентин в ребрата. — Искам да кажа, преподобна майко, че смирено ви благодаря, задето гласувате на преданата си дъщеря такова доверие.

При тези думи абатисата избухна във весел смях, който начаса издаде годините ѝ.



— Много добре, Валентин. Вървете да си стегнете багажа. Тръгвате утре в зори. Да не се успите. — Тя се изправи и взе две тежки фигури от шахматната дъска, а след това ги подаде на послушничките.

Една след друга те целунаха пръстена на светата майка и с огромно внимание понесоха повереното им богатство към вратата. Бяха пред прага на кабинета, когато Мирей се обърна и се обади за пръв път, откакто бяха влезли.

— Позволете да попитам, преподобна майко — започна тя, — вие къде отивате? Ще мислим за вас и ни се иска да ви изпратим известие до мястото, на което ще бъдете.

— Ще поема на пътешествие, за което мечтая от четирийсет години — отвърна абатисата. — Имам приятелка, с която не сме се виждали от деца. В онези дни... знаеш ли, понякога Валентин много ми напомня за приятелката ми от детството. Спомням си, че беше толкова жизнена, толкова темпераментна... — Тя замълча и на Мирей ѝ се стори, ако това можеше да проличи на тази достолепна жена, че е тъжна.

— Приятелката ви във Франция ли живее, преподобна майко? — попита.

— Не — отвърна абатисата. — В Русия.

\* \* \*

На следващата сутрин, още преди зората да разпръсне сивия мрак, две жени, облечени в пътнически дрехи, излязоха от абатството „Монглан“ и се качиха в каруца, пълна със сено. Каруцата премина през огромните порти и пое по черния планински път. Спусна се лека мъгла и ги обгърна, докато се отдалечаваха към долината.

Бяха уплашени, загръщаха се в пелерините, благодарни, че се отправят на мисия в името Господне, а тя ги отвеждаше обратно в света, от който бяха намерили убежище толкова отдавна.

Но не Божите очи ги наблюдаваха безмълвно от скришно място високо в планината, докато каруцата слизаше към мрачната долина. От заснежен връх над абатството ги проследи самотен ездач, яхнал белезникав кон. Не откъсна поглед от тях, докато не се скриха в сивата

мъгла. След това подкара коня в неизвестна посока сред призрачната тишина.

---

[1] Литургия, по време на която се пие от кръвта на принесеното в жертва животно или човек. — Б.пр. ↑

## ДАМСКИ ГАМБИТ

*Откриване с дамски гамбит се нарича „закрит“ дебют. Това означава, че тактическият двубой между противниците се развива изключително бавно. Създава се възможност за много маневри и е необходимо време, докато се стигне до открит сблъсък с опонента... Тук позиционният шах е особено важен.*

*„Пълен справочник  
на шахматни дебюти“,  
Фред Райнфелд*

*Докато бил на пазара, някакъв слуга чул, че Смъртта го търси. Забързал към дома и съобщил на господаря си, че му се налага да избяга в съседния град Самара, за да не го открие Смъртта.*

*По-късно, след вечеря, някой почукал на вратата. Господарят отворил и пред него застанала Смъртта в черна, стелеща се до земята роба, с неизменната качулка.*

*Смъртта попитала за слугата.*

*— Болен е и си легна — излъгал уплашен господарят. — Много му е зле, не искам да го вдигам.*

*— Странна работа — отбелязала Смъртта. — Значи не е там, където трябва. Днес в полунощ имах среща с него. В Самара.*

*„Легенда за срещата  
в Самара“*

*Ню Йорк  
Декември 1972 година*

БЯХ ЗАГАЗИЛА, И ТО ЗДРАВАТА. Всичко започна в новогодишната нощ на последния ден от 1972 година. Имах уговорка да отида на хиромант. Работата е там, че подобно на слугата, който имал среща в Самара, се опитах да избягам от съдбата си, като я заобиколя. Нямах никакво желание някакъв съмнителен тип да ми предсказва бъдещето. И без това си имах достатъчно проблеми в момента. Още преди да удари дванайсетият час и да настъпи новата година, бях успяла напълно да объркам живота си. А бях едва на двайсет и три.

Вместо да хукна към Самара, се опитах да избягам в информационния център на последния етаж на сградата на „Пан Ам“ в центъра на Манхатън. Беше доста по-близо от Самара, а и в десет часа на новогодишната нощ тук бе самотно и спокойно като на висок планински връх.

Наистина имах чувството, че съм застанала на върха на планина. По прозорците, с изглед над Парк Авеню, навяваше сняг, а едрите ефирни снежинки увисваха неуверено във въздуха, преди да се превърнат в малки мокри точки. Сякаш се намирах в някое преспание, от онези с по една-единствена роза вътре или миниатюрен макет на швейцарско селце. Само че зад високите прозорци на няколко хиляди квадратни метра се помещаваше информационният център на „Пан Ам“, снабден с най-модерни компютри, които жужаха тихо, докато контролираха въздушните трасета и отчитаха продажбите на билети по цял свят. На това спокойно място можех да се усамотя и да помисля.

Предстоеше ми да мисля над доста неща. Преди три години дойдох в Ню Йорк, за да постъпя в „Трипъл Ем“, един от най-крупните производители на компютри в света. По онова време „Пан Ам“ бяха мой клиент. Все още ми позволяват да използвам базата данни на информационния им център.

Само че си смених работата, което може да се окаже най-значителната грешка, която някога съм допускала. На мен се падна съмнителната чест да стана първата жена, назначена сред ДЕС професионалистите в прехвалената фирма „Фулбрайт, Коун, Кейн & Ъпам“. Само че те не одобриха стила ми на работа.

За онези от вас, които не знаят, ДЕС означава дипломиран експерт-счетоводител. „Фулбрайт, Коун, Кейн & Ъпам“ е една от осемте най-големи счетоводни фирми в света, част от братството, доста удачно наречено „Великолепната осморка“.

Дипломиран експерт-счетоводител е надутото название на одитор. Великолепната осморка осигуряваше на най-големите корпорации услугата, която ги изпълваше с ужас. Те внушаваха респект, което е любезният начин да се каже, че бяха стиснали клиентите си за топките. Ако Великолепната осморка подхвърлеше по време на одит, че клиентът трябва да похарчи половин милион долара, за да обнови счетоводната си система, то клиентът не смееше да пренебрегне подобно предложение. (Нито да пренебрегне факта, че разчита за тази услуга на фирма от Великолепната осморка, срещу съответната такса, разбира се.) Подобни неща се подразбират без излишни приказки в средите на висшите финанси. Одиторските консултации носят добри пари. Дори доходите на младшите партньори са шестцифрени суми.

Някои може и да нямат представа, че светът на експерт-счетоводителите се състои единствено и само от мъже, ала „Фулбрайт, Коун, Кейн и Ъпам“ със сигурност бяха наясно с този факт и тъкмо заради това ме забъркаха в тази каша. Тъй като бях първата жена в обкръжението им, която не бе секретарка, те се отнасяха с мен като с рядък вид, нещо като птица додо<sup>[1]</sup>, явление, което вещае опасност, следователно трябва да бъде наблюдавано и изследвано с особено внимание.

Да си първа жена в нещо, съвсем не е лека задача. Независимо дали си първата жена астронавт или първата жена, допусната в производство, смятано по принцип за мъжка територия, е препоръчително да свикнеш да понасяш и търпиш подмятания, подхилвания, погледи, впити в краката ти. Освен това трябва да се примириш, че те очаква много повече работа срещу значително по-ниска заплата.

Научих се да се отнасям с весело пренебрежение, когато ме представят като „госпожица Велис, нашата специалистка в тази област“. Като ме представяха по този начин, имах чувството, че хората ме мислят за гинеколожка.

Всъщност съм компютърен експерт, най-добрият специалист по транспортна индустрия в Ню Йорк. Тъкмо затова ме взеха на работа. Когато партньорите от „Фулбрайт и Коун“ проверили квалификацията ми, в кръвясалите им очи затанцували долари. Те не виждали просто жена, а ходещо портфолио, което разнася набъбнали сметки. Тъй като бях достатъчно млада, за да се впечатлявам лесно от всичко, достатъчно наивна, за да се оставя да ме впечатляват, и достатъчно невинна, за да прехвърля клиентите си на ненаситните алчни одитори, аз се оказах точно онова, което те търсеха в една жена. Само че меденият месец се оказа обидно кратък.

Няколко дни преди Коледа довършвах оценка на оборудване за важен клиент корабостроител, който искаше да закупи компютърен хардуер преди края на годината, когато най-неочаквано старши партньорът Джок Ъпам нахлу в кабинета ми. Прехвърлил шейсетте, висок и слаб, той доста младееше. Често играеше тенис, носеше трептящи от чистота костюми на „Брук Брадърс“ и си боядисваше косата. На всяка стъпка се отгласкваше с пръстите на краката, сякаш мяташе въдица.

— Велис — започна той сърдечно и подчертано приятелски. — Все си мисля за проекта, върху който работиш. Доста се чудих какво ме притеснява в него и най-накрая разбрах. — Това е начинът Джок да покаже, че е излишно да се спори с него. Вече се е правил на адвокат на дявола и онова, което му е на сърцето, естествено, е спечелило и следователно място за колебания няма.

— Почти приключих, господин Ъпам. Утре трябва да го изпратя на клиента, така че се надявам да не ме карате да правя драстични промени.

— Нищо съществено — отвърна мило той, докато задейства бомбата. — Дадох си сметка, че принтерите ще бъдат значително по-необходими на клиента, отколкото драйверите, затова ще те помоля да промениш критериите за подбор своевременно.

Това е пример за известното в компютърния бизнес „нагласяване на резултатите“. А то е незаконно. Преди месец шестима продавачи на хардуер бяха предали запечатани предложения на клиента ни. Тези предложения бяха направени на базата на критерии за подбор, подготвени от нас, безпристрастните финансови консултанти. Обявихме, че клиентът има нужда от хард дискове с много голям

капацитет, и един от доставчиците бе дал най-изгодно предложение. Ако сега, след като офертите са направени, решим, че принтерите са по-важни, отколкото хард дисковете, договорът ще бъде сключен с друг доставчик и аз веднага се сетих кой е той: същият, завел днес Джок на обяд.

Очевидно нашият човек бе получил нещо, което си струва. Възможно е да се окаже обещание за бъдещи услуги за фирмата ни или че Джок най-неочаквано се е сдобил с малка яхта или спортна кола. Все едно, нямах желание да се забърквам.

— Съжалявам, господине — извиних се аз. — Прекалено късно е да променям критериите без одобрението на клиента. Можем да му позвъним, за да го уведомим, и да помолим доставчиците да изпратят допълнително предложение, но това означава, че сделката няма да се финализира преди Нова година.

— Не е необходимо, Велис — отвърна Джок. — Интуицията ми е помогнала много, за да достигна поста старши партньор в тази фирма. Неведнъж се е случвало да представлявам клиенти и воден от интуицията, да им спестя по няколко милиона долара, без те дори да разберат. Тъкмо инстинктите в борбата за оцеляване са извели фирмата ни начело на Великолепната осморка и са помогнали да се задържим на върха. — Той ми се усмихна чаровно и трапчинките по бузите му ми намигнаха.

Вероятността Джок Ъпам да направи нещо за свой клиент, без да си припише подобаващите заслуги, бе същата, както прословутата камила да мине през игленото ухо. Аз, разбира се, премълчах.

— Въпреки това, господине, имаме моралната отговорност към клиента да преценим справедливо запечатаните оферти. Все пак ние сме финансови консултанти в случая.

Трапчинките на Джок се скриха, сякаш ги бе глътнал.

— Да разбирам ли, че отказваш да приемеш предложението ми?

— Ако е само предложение, а не заповед, тогава предпочитам да не го приема.

— А ако ти наредя? — попита предпазливо Джок. — Като старши партньор във фирмата...

— В такъв случай боя се, че ще се откажа от проекта и ще се наложи да го прехвърля на друг колега, за да го довърши. Аз, разбира се, ще запазя копия от проучването си, ако на по-късен етап евентуално



възникнат въпроси. — Джок отлично знаеше какво означава това. Счетоводните фирми никога не си правеха сами одит. Единствените хора, които имаха право да задават въпроси, бяха правителствени лица. А техните въпроси бяха свързани с нелегални действия и измами.

— Разбирам — каза Джок. — Е, оставям те да работиш, Велис. Ясно е, че ще трябва сам да взема решението. — Той се завъртя на пета и излезе.

На следващата сутрин при мен дойде прекият ми шеф, трътлест рус тип на около трийсет, Лайл Холмгрен. Беше развълнуван, оредяващата му коса бе разрошена, а вратовръзката разхлабена.

— Катрин, какво, по дяволите, си направила на Джок Ъпам? — бяха първите му думи. — Направо е побеснял. Обади ми се още в тъмни зори. Едва успях да се обръсна. Каза да ти сложа усмирителна риза, защото си правела каквото си искаш. Забрани в бъдеще да общуваш с клиентите и подчерта, че не си готова за голямата игра.

Фирмата е животът на Лайл. Има капризна жена, според която успехът личи по броя кънтри клубове, чийто член е станал. На него това може и да не му беше приятно, но напълно се съобразяваше с претенциите ѝ.

— Май снощи се пообърках — отвърнах саркастично аз. — Отказах да променя офертите. Казах му, ако предпочита, да прехвърли работата на друг.

Лайл се отпусна тежко на стола до мен. Известно време не обели дума.

— Катрин, има много неща в света на бизнеса, които за човек на твоята възраст изглеждат неетични. Само че невинаги е така.

— Не и в нашия случай.

— Повярвай ми, ако Джок Ъпам те е помолил да направиш нещо такова, значи е имал основателна причина.

— Сигурно. Основателната причина е поне трийсет-четирийсет бона — отвърнах и се заех отново с документите.

— Нима не разбираш, че режеш клона, на който седиш? — попита той. — Не можеш да си позволяваш волности с човек като Джок Ъпам. Той няма кротко да се свие в някой ъгъл като добро дете. Няма да се престори на мъртъв. Ако питаш мен, трябва веднага да отидеш в кабинета му и да се извиниш. Кажи му, че си готова да

направиш необходимото, върви да позагладиш перушината му. Ако ли не, още отсега ти казвам, че с кариерата ти е свършено.

— Трудно ще ме уволни, защото съм отказала да върша незаконни неща — озъбих се аз.

— Няма да му се наложи да те уволни. В състояние е така да ти вгорчи живота, че ще ти се иска никога да не се беше мяркала тук. Ти си добро момиче, Катрин, и аз те харесвам. Чу мнението ми. Сега те оставям да пишеш собственото си надгробно слово.

\* \* \*

Това се случи преди една седмица. Не се извиних на Джок. Не споменах за разговора ни пред никого. Веднага след Коледа, точно както се бяхме разбрали, изпратих препоръките си на клиента. Кандидатът на Джок не спечели поръчката.

Нещата в небезизвестната фирма „Фулбрайт, Коун, Кейн & Ъпам“ останаха привидно непроменени. До тази сутрин.

На партньорите им отне точно седем дни, за да измислят на какво мъчение да ме подложат. Днес сутринта Лайл донесе в офиса ми радостната новина.

— Предупредих те — започна той. — Това им е проблемът на жените, никога не се вслушват в здравия разум. — Някой пусна водата на тоалетната в „офиса“ до моя и аз зачаках шумът да утихне. Сякаш бе някаква прокоба.

— Знаеш ли как хората обикновено наричат разумното обмисляне на даден факт? — попитах го. — Рационален подход.

— Там, където заминаваш, ще имаш достатъчно време да прилагаш рационалния си подход — отвърна той. — Днес сутринта партньорите се събраха да пият кафе с понички със сладко и да решат съдбата ти. Колебаеха се доста между Калкута и Алжир. С радост мога да ти съобщя, че се спряха на Алжир. Моят глас беше решаващ. Надявам се да оцениш какво направих за теб.

— Не те разбирам — отбелязах и усетих, че в стомаха ми се просмуква хлад и в същото време вътре започва да бълбука нещо лепкаво. — Къде, по дяволите, е Алжир? Какво общо има с мен?

— Алжир е столицата на държавата Алжир, социалистическа държава в Северна Африка, истинска страна от Третия свят. Най-добре да вземеш тази книга и да я прочетеш. — Той хвърли дебело томче на бюрото ми и продължи: — Щом визата ти излезе, което ще отнеме около три месеца, ще прекараш доста време там. Това е новото ти назначение.

— И какви ще са задълженията ми на новата длъжност? — полюбопитствах аз. — Или става дума за най-обикновено заточение.

— Не, там наистина стартираме нов проект. Работим на някои доста екзотични места. Имаме едногодишна поръчка за някакъв незначителен клуб на богатите от Третия свят, които се срещат от време на време, за да си бърбят за цените на петрола. Май името е ОТРАМ или нещо такова. Чакай малко. Сега ще погледна. — Той дръпна някакви листове от джоба на сакото си и започна да ги разглежда. — А, ето. Казвали се ОПЕК.

— Не съм ги чувала — отвърнах аз. През декември 1972 година не бяха много хората по света, които бяха чували за ОПЕК. Въпреки че много скоро това положение щеше да се промени.

— И аз не съм — призна Лайл. — Затова партньорите прецениха, че назначението е просто съвършено за теб. Искат да те погребат жива, Велис. Бях те предупредил. — Някой отново пусна водата в тоалетната и всичките ми надежди поеха надолу в канализацията. — Преди няколко седмици получихме съобщение от офиса в Париж. Питаха дали разполагаме с компютърни специалисти с познания в областта на нефта, природния газ и електроцентралите. Бяха готови да вземат всеки, когото им предложим, да не говорим, че комисионата е доста тлъста. Никой от консултантите не иска да отиде. Енергетиката не е от бързо разрастващите се индустрии. Просто начин да те пратят в десета глуха. Тъкмо се канехме да им отговорим, когато се сетихме за теб.

Не могат да ме принудят да приема тази работа — не беше ли сложен край на робството още с Гражданската война? Искат да ме накарат да напусна. Проклетата да съм, ако им се оставя толкова лесно.

— И какво ще правя за момчетата от Третия свят? — попитах мило. — Нищо не разбирам от петрол. А за природния газ знам само онова, което чувам от съседния офис. — Посочих към тоалетната.

— Радвам се, че попита — отвърна Лайл и пристъпи към вратата. — Изпращат те в „Кон Едисън“<sup>[2]</sup>, докато заминеш. В

електроцентралата се изгарят всички боклуци, които пътуват с шлеповете за смет по Ийст Ривър. За няколко месеца ще се превърнеш в експерт по енергодобива. — Лайл се изхили и ми помахаша през рамо, докато излизаше. — Горе главата, Велис. Ами ако беше Калкута?

\* \* \*

И така, седях си посред нощ в информационния център на „Пан Ам“, готвех се да замина в държава, за която дори не бях чувала, на континент, за който не знаех почти нищо, предстоеше ми спешно да стана експерт в област, която никак не ме интересуваше, и да заживея сред хора, които не говореха родния ми език и сигурно бяха убедени, че мястото на жените е в харемите. В интерес на истината имат доста общи неща с партньорите от „Фулбрайт и Коун“, мислех си аз. И то в много отношения.

Нямаше да ме сплашат. Нужни ми бяха три години, за да науча всичко в областта на транспорта. Да усвоя каквото трябва за енергетиката, ми се струваше значително по-лесна работа. Изкопаваш дупка в земята и бликва нефт. Какво толкова? Само че щях да придобия опита си по трудния начин, ако се окажеше, че книгите, които ми предстоеше да прочета, бяха също толкова вдъхновяващи като тази пред мен:

„През 1950 година арабският «лек суров» се продавал за 2 долара барела. През 1972 година цената е все същата. Така арабският «лек суров» се нарежда сред малкото природни суровини, които не се влияят от инфлацията през вече споменатия период. Обяснението на този феномен е в строгия контрол, упражняван от правителствата по света върху ценната суровина.“

Забележително. Само че онова, което наистина ми се стори забележително, не го пишеше тук. Имаше нещо необяснено в нито една от книгите, които разгърнах тази вечер. Арабският „лек суров“

явно бе вид петрол. Той бе най-скъпият и най-търсеният в света. Причината цената му да се запази непроменена цели двайсет години бе, че тя не се контролира от хората, които го купуваха, нито пък от тези, които притежаваха земята. Контролираше се от дистрибуторите, от небезизвестните посредници. И винаги е било така.

В света съществуваха осем крупни петролни компании. Пет от тях бяха американски; останалите три — британска, холандска и френска. Преди петдесет години, докато били на лов за елени някъде из Шотландия, господата от петролодобива решили да разпределят световния нефт и да не се пречат един на друг. Няколко месеца по-късно се събрали на съвещание в Остенде, на което се появил така нареченият Калуст Гулбенкиан с червен молив в джоба. Когато го извадил, прокара така наречената по-късно „тънка червена линия“ около онази част от света, в която навремето се ширела Отоманската империя, а сега се намират Ирак и Турция, както и значителна част от Персийския залив. Господата си разделили територията и започнали да сондират. В Бахрейн бликнал нефт и надпреварата започнала.

Законът за търсенето и предлагането лесно се подлага на съмнение, когато си най-значителният консуматор в световен мащаб на даден продукт и освен това контролираш доставките. Според данните, които прочетох, Америка отдавна е най-значителният потребител на петрол. А нефтопреработвателните компании, повечето американски, контролираха доставките. Бяха се договорили да добиват (или откриват) петрол в замяна на крупен дял, затова превозваха, разпределяха и продаваха суровината, като по този начин трупаха червени точки.

Седях сама сред куповете технически и бизнес справочници, измъкнати от библиотеката на „Пан Ам“, единствената библиотека в цял Ню Йорк, отворена в навечерието на Нова година. Наблюдавах как снегът се сипе около блесналите улични лампи по Парк Авеню и размишлявах.

Една мисъл не спираше да се върти в главата ми и тя щеше да занимава и значително по-умни от мен през идните месеци. Същата тази мисъл нямаше да позволява на някои да заспят и щеше да донесе несметни богатства на собствениците на петролните компании. Щеше да доведе до войни и кръвопролития, до икономически кризи, дори да изправи страните пред прага на трета световна война. По онова време

обаче поне на мен идеята не ми се струваше чак толкова революционна.

Мисълта бе следната: ами ако *не ние контролираме* световния добив на петрол? Отговорът на този въпрос, сам по себе си достатъчно красноречив, щеше да изникне дванайсет месеца по-късно пред останалата част от света под формата на старозаветното Писмо на стената<sup>[3]</sup>.

Предстоеше ми среща в Самара.

---

[1] Изчезнала безкрила птица от остров Мавриций. — Б.пр. ↑

[2] Голяма енергийна компания в САЩ. — Б.ред. ↑

[3] През VI век, докато евреите са хвърлени в затвора във Вавилон, тайнствена ръка пише злокобни предупреждения по стените. — Б.пр. ↑

## ТИХ ХОД

***Позиционен:** отнася се за ход, маневра или начин на игра, подтикнат от стратегически, а не от тактически съображения. По този начин позиционният ход е много вероятно да бъде **тих ход**.*

***Тих ход:** ход, който нито води до шах, нито взема фигура, а и не съдържа пряка заплаха... Очевидно дава на черните значителна свобода на действие.*

„Илюстриран речник  
на шаха“

Едуард Р. Брейс

НЯКЪДЕ ЗВЪНЕСЕ ТЕЛЕФОН. Вдигнах глава и се огледах. Трябваша ми няколко секунди, за да се ориентирам, че съм в информационния център на „Пан Ам“. Все още бе новогодишната нощ; стенният часовник в далечния край на помещението показваше единайсет и петнайсет. Продължаваше да вали. Бях проспала повече от час. Зачудих се защо никой не вдига телефоните, когато звънят.

Огледах залата и погледът ми се плъзна над белите плочки по пода. Те покриваха безброй метри коаксиални кабели, притиснати като червеи в недрата на сградата. Наоколо не се мяркаше жив човек; бе като в морга.

Спомних си, че казах на операторите да си починат, че ще поема работата вместо тях. Това обаче беше преди часове. Затова сега, докато нацупено се отправях към централното табло, усетих, че молбата им е била доста необичайна. „Имаш ли нещо против да отскочим до звукозаписната да пошаваме?“, бяха помолили те. Да шават ли?

Отидох при таблото, откъдето се контролираха пултовете и машинните конзоли за този етаж и свързваха охранителните системи



на вратите из цялата сграда. Натиснах копчето за телефонната линия, която светеше. Освен това забелязах, че в устройство шейсет и три мига червена светлина, което означава, че трябва да се смени касетката. Подадох сигнал в звукозаписната, за да повикам някой от операторите, след това стиснах слушалката и потрих сънено очи.

— „Пан Ам“ нощна смяна — обадох се аз.

— Видяхте ли? — чух меден мъжки глас с изискан британски акцент. — Нали ви казах, че още работи! Тя вечно работи — обясняваше човекът на някого до себе си. След това отново се обърна към мен. — Кат, миличка, *закъсняваш*. Чакаме те. Минава единайсет. Още ли не се сещаш какво е днес?

— Луелин — отвърнах и протегнах болезнено схванатите си ръце и крака, — не мога да дойда, честно. Имам много работа. Знам, че ви обещах, обаче...

— Никакво „обаче“, миличка. На Нова година е моментът да разберем какво ни готви съдбата. На всички вече ни гледаха и нямаш представа колко беше забавно. Дойде и твоят ред. Хари не спира да ме ръчка. Иска да говори с теб.

Изпъшках и отново натиснах сигнала за оператора. Къде бяха тия проклетници? Как е възможно трима възрастни мъже да имат желание да прекарат Нова година в тъмната студена звукозаписна и да „шават“, каквото и да означава това?

— Скъпа — прогърмя гласът на Хари. Както винаги дълбокият му баритон ме накара да отдръпна слушалката от ухото си. Хари ми беше клиент, докато работех за „Трипъл Ем“, и си останахме добри приятели и след като напуснах. Той ме „осинови“ и при всеки повод ме канеше на празненства, като не пропускаше случай да ме събере със съпругата си Бланш и брат й Луелин. Искрената надежда на Хари бе да се сприятеля с противната му дъщеря Лили, която бе почти моя връстничка. Как ли пък не.

— Виж, скъпа — бучеше Хари, — надявам се да ми простиш, но току-що изпратих Сол с колата да те вземе.

— Не биваше да го правиш, Хари — отвърнах. — Защо не ме попита, преди да изпратиш Сол в този сняг?

— Защото щеше да откажеш — изтъкна веднага Хари. Това бе самата истина. — А и на Сол му е приятно да се разкарва напред-

назад. Нали е шофьор? При заплатата, която му плащам, няма право да се оплаква. Както и да е, дължиш ми услуга.

— Не ти дължа никаква услуга, Хари — срязах го аз. — Да не забравяме кой какво е направил.

Преди две години бях инсталирала компютърна програма за компанията на Хари, която не само сложи ред в работата му, но и го превърна в най-крупния кожар в Ню Йорк, ако не и в цялото Северно полукълбо. В момента „Кожите на Хари“ могат да доставят уникали във всяка точка на земното кълбо за двайсет и четири часа. Подадох сигнала за оператора отново, тъй като червената светлина за касетката пак заблестя. Къде се бяха скрили проклетите оператори?

— Виж, Хари — започнах нетърпеливо аз, — нямам представа как си ме открил, но дойдох тук, за да се усамотя. Не мога да ти обясня точно сега, но имам огромен проблем.

— Проблемът ти е, че само работиш и си вечно сама.

— Моята компания винаги се превръща в проблем — обясних раздразнено. — Опитват се да ме преместят на нова работа, от която не разбирам нищичко. Освен това имат намерение да ме пратят отвъд океана. Трябва ми време да помисля и да преценя дали да замина.

— Нали ти казах — ревна Хари в ухото ми. — Не трябваше да се доверяваш на тези еврейски говеда. Счетоводители лютерани! Че кой е чувал за подобно нещо? Добре де, аз може и да съм женен за такова едно изчадие, но не им позволявам да се докопат до счетоводните ми книги. Нали се сещаш какво се опитвам да ти кажа. Затова грабвай палтото и слизай долу като добро момиче. Ще дойдеш да пийнеш едно и да ми поплачеш на рамото. А пък гледачката е направо *невероятна*. Работи тук от години, но не бях чувал за нея. Ако знаех, щях да уволня брокера си и да взема нея на работа.

— Ти сериозно ли говориш? — попитах възмутено аз.

— Някога да съм се будалкал с теб? Чакай да ти кажа, тя знаеше, че тази вечер трябва да си с нас. Първото, което попита, когато се настани на масата, беше: „Къде е приятелката ви с компютъра?“ Можеш ли да повярваш?

— Май не — отвърнах. — А вие къде сте?

— Няма да ти кажа. Господжата настоява да дойдеш. Дори ми каза, че твоето и моето бъдеще са свързани по някакъв начин. Не е само това, знаеше, че и *Лили* е трябвало да дойде.

— Лили няма ли я? — попитах. Изпитах искрено облекчение, макар да ми се стори странно, че единственото му дете не е с него на Нова година. Не може да не е знаела колко силно ще го нарани.

— Какво да се прави? Момичета! Трябва ми морална подкрепа. Не мога да се отърва от зет си, а той е решил да се прави на душата на компанията.

— Добре, ще дойда — примирих се аз.

— Супер! Знаех си. Чакай Сол отпред, а когато пристигнеш, за теб има една голяма прегръдка.

Затворих и се почувствах по-потисната отпреди. Точно сега никак не ми беше до това цяла вечер да слушам глупостите на смахнатото и много отегчително семейство на Хари. Но пък той винаги успяваше да ме разсмее. Може би така нямаше да имам възможност да мисля за проблемите си.

Минах през информационния център към звукозаписната и отворих рязко вратата. Операторите бяха вътре и си предаваха малка стъклена тръбичка, пълна с бял прах. Вдигнаха гузно погледи, когато нахлух, и ми подадоха тръбичката. Очевидно са ми казали, че отиват да „пошмъркат“, не да „попиват“.

— Тръгвам си — подхвърлих аз. — Вие, момчета, ще можете ли да се стегнете, за да заредите нова касетка на шейсет и трето устройство, или се налага да закрием авиолинията за вечерта?

Те се надигнаха, подпирайки се един на друг, за да се върнат по работните си места. Грабнах палтото и чантата си и се отправих към асансьорите.

Дългата черна лимузина вече ме чакаше. Забелязах Сол, докато пресичах фойето. Той изскочи от автомобила, за да ми отвори тежката остъклена врата.

Шофьорът бе с продълговато лице, остри черти с бръчки, врязали се от скулите до челюстта. Не можеш да не забележиш подобен човек на улицата. Бе над един и осемдесет и пет, висок почти колкото Хари, ала кльоцав, докато Хари бе дебел. Застанеха ли един до друг, двамата приличаха на изображения в онези смешни огледала по панаирите. По униформата на Сол бяха полепнали снежинки. Подаде ми ръка, за да не се подхлъзна на леда, и се усмихна широко, докато се настанях на задната седалка.

— Не можахте да откажете на Хари, нали? — отбеляза той. — На него човек трудно може да му откаже.

— Невъзможен е — съгласих се аз. — Не съм сигурна, че разбира значението на думата „не“. И на кое тайнствено място ме водиш?

— В хотел „Пето Авеню“ — отвърна Сол и хлопна вратата, а след това заобиколи, за да седне зад волана. Запали двигателя и поехме през непрекъснато усилващия се сняг.

В новогодишната нощ главните артерии на Ню Йорк са също толкова натоварени, колкото и през деня. Таксита и лимузини кръстосват булеварди и улици, гуляйджии се клатушкат по тротоарите с надеждата по-бързо да открият следващия бар. Улиците са осеяни със знаменца, ленти и конфети, а истерията е обхванала всички.

И тази вечер беше същото. Замалко да ударим група пияници, които от бара се хвърлиха право върху колата на Сол. Бутилка от шампанско излетя от тъмна уличка и попадна върху предницата.

— Пътуването няма да е от приятните — предупредих Сол.

— Свикнал съм — отвърна той. — Возя господин Рад и семейството му всяка Нова година и е все същото. Трябва да ми плащат вредни.

— Откога си с Хари? — попитах го, докато профучавахме покрай лъскавите сгради на Пето Авеню и притъмнените магазини.

— Вече двайсет и пет години. Започнах с господин Рад още преди да се роди Лили. Дори преди да се ожени.

— Сигурно ти е приятно да работиш за него? — полюбопитствах аз.

— Работата си е работа — отговори той. След малко добави: — Уважавам господин Рад. Минали сме заедно през доста трудности. Имало е моменти, когато не можеше да ми плати, въпреки това все някак успяваше, дори той самият да се лишаваше от нещо. Обичаше да разполага с лимузина. Повтаряше, че когато има шофьор, се чувства като човек от класа. — Сол спря на червен светофар, извърна глава и заговори през рамо: — Знаете ли, едно време разнасях кожата с лимузината. Бяхме първите кожари в Ню Йорк, които предлагаха такава услуга. — В гласа му се прокрадна гордост. — Напоследък повече карам госпожа Рад и брат ѝ на пазар, стига господин Рад да няма нужда от мен. Или пък вода Лили по разни турнири.

Пътувахме в мълчание, докато стигнахме в долния край на Пето Авеню.

— Доколкото разбрах, тази вечер Лили не ги е удостоила с присъствието си — отбелязах аз.

— Не — потвърди Сол.

— Затова оставих работата си. Какво е чак толкова важно, че да не може да прекара няколко часа на Нова година с баща си?

— Знаете какви ги върши — отвърна Сол, когато спря пред хотел „Пето Авеню“. Дали си въобразявах, или в гласа му наистина прозвуча горчивина? — Все едно и също. Играе шах.

\* \* \*

Хотел „Пето Авеню“ е в западната част на Пето, на няколко преки от парка Уошингтън Скуеър. Дърветата бяха отрупани със сняг, гъст като бита сметана и оформил островърха шапка на гном над масивната арка, която отбелязваше входа към Гринич Вилидж.

През 1972 година барът на хотела все още не беше реконструиран. Също като много други хотелски барове в Ню Йорк той представляваше толкова успешно копие на провинциална странноприемница от времето на Тюдорите, че на човек му идваше да върже коня си отпред, вместо да слезе от лимузината. Огромните прозорци към улицата бяха опасани с богати орнаменти от витражно стъкло. В голямата камина бумтеше огън, а пламъците озаряваха лицата на развеселените гости вътре и хвърляха алени отблясъци по заснежената улица навън през витража.

Хари бе резервирал кръгла дъбова маса близо до прозореца. Когато спряхме, той ни помахаше, приведе се напред и дъхът му образува бяло петно на стъклото. Луелин и Бланш бяха седнали по-навътре и си шушукаха, допрели глави като двойка руси ангели на Ботичели.

Все едно са от някоя картичка, помислих си, докато Сол ми подаваше ръка, за да слеза от автомобила. Огънят се бе разгорял, барът бе пълен с хора в официално облекло, които се присъединяваха ту към една, ту към друга групичка. Сякаш бе приказка. Останах на обсипания със сняг тротоар, докато Сол потегли, и вдигнах поглед към искрящите снежинки, които преминаваха през светлината на уличните лампи.

След секунди Хари изскочи навън, за да ме посрещне, сякаш се страхуваше да не се разтопя като снежинка и да не изчезна.

— Миличка! — провикна се той и ме награби в мечешката си прегръдка. Хари е огромен мъж. Поне метър и деветдесет е, да не говорим, че килограмите му далеч надхвърлят нормалното тегло. Истинска планина от плът с подпухнали очи и месести бузи, заради които прилича на свети Бернард. Беше облякъл смешно карирано сако в червено, зелено и черно, в което изглеждаше още по-едър.

— Толкова се радвам, че дойде — каза той, стисна ръката ми и ме потегли през тежките двойни врати към бара, където ни чакаха Луелин и Бланш.

— Скъпа моя Кат — започна Луелин, надигна се от мястото си и ме целуна по бузата. — Двамата с Бланш вече се питахме дали някога ще се появиш, нали така, съкровище? — Луелин открай време нарича Бланш „съкровище“, както малкият лорд Фаунтлерой е наричал майка си. — Честно да ти кажа — продължаваше той, — да те отдели човек от компютъра е като да изтегли Хийтклиф<sup>[1]</sup> от смъртния одър на любимата си Катрин. Трябва да си призная, че често се питам какво щяхте да правите двамата с Хари, ако нямаште работа, заради която да препускате всеки ден.

— Здравей, миличка — поздрави ме Бланш и ми махна да се наведа, за да ми подаде хладната си порцеланова буза. — Както обикновено, изглеждаш приказно. Заповядай, седни. Какво да ти донесе Хари за пиене?

— Ще ѝ донеса чаша егног<sup>[2]</sup> — отвърна Хари, грейнал като коледна елха. — Тук го правят страхотно. Ще пийнеш от това, а после... каквото решиш. — Той се запромъква през тълпата към бара, главата му стърчеше почти над всички в заведението.

— Хари спомена, че ще заминаваш за Европа — отбеляза Луелин, настани се до мен и посегна към Бланш, за да поеме напитката си. Тоалетите им бяха комплект — тя бе с тъмнозелена официална рокля, която подчертаваше сметановата ѝ кожа, а той — с тъмнозелено кадифено сако и черна вратовръзка. Макар и двамата да бяха към средата на четирийсетте, младееха много, а под безупречната фасада от светла кожа и златисторуси коси бяха като ледени топки, освен това глупави, посредствени и нетактични въпреки грижите, положени за възпитанието им.

— Няма да е Европа — отвърнах аз. — Заминавам за Алжир. Наложено ми е нещо като наказание. Алжир е град в държавата Алжир...

— Знам къде се намира — прекъсна ме Луелин. Дватамата с Бланш се спогледаха. — Кажй, съкровище, не е ли това съвпадение?

— На твое място няма да го спомена пред Хари — намеси се Бланш, докато попипваше двата реда безупречни перли. — Той не понася арабите. Трябва да го чуеш какви ги ръси.

— Никак няма да ти хареса — добави Луелин. — Ужасно място. Беднотия, мръсотия, хлебарки. Има и кускус, ужасен бълвоч от разварени тестени топчета, и овнешко, плувнало в лой.

— Бил ли си там? — попитах го, очарована, че Луелин може да ми разкаже такива прелестни неща за мястото, на което ме очакваше едногодишно заточение.

— Не съм — започна да обяснява той. — Търсех някой, който да отиде вместо мен. Не казвай и дума, миличка, но ми се струва, че най-сетне открих когото трябва. Може би си забелязала, че от време на време разчитам финансово на Хари...

Едва ли имаше човек, който да знае по-добре от мен колко големи суми дължи Луелин на Хари. Дори Хари да не споменаваше този факт, състоянието на антикварния магазин на Луелин на Медисън Авеню бе достатъчно показателно. Щом влезеш вътре, върху теб се нахвърлят продавачи, сякаш си на борсата за коли втора употреба. Повечето успешни антиквариати в Ню Йорк продаваха само с предварително записан час, не разчитаха на натрапчивите умения на продавачите.

— Най-сетне попаднах на ценител — продължи да обяснява Луелин, — който събира изключително редки предмети. Ако успея да открия и да му осигуря онова, което търси, това може да се окаже пътят ми към независимостта.

— Искаш да кажеш, че онова, което твоят човек търси, се намира в Алжир, така ли? — попитах го и извърнах очи към Бланш. Тя продължаваше да отпива от коктейла си с шампанско и ми се стори, че дори не слуша за какво говорим. — Ако изобщо замина, няма да е в следващите три месеца, защото трябва да чакам да ми издадат виза. Освен това, Луелин, защо не заминеш ти?

— Не е толкова просто — намръщи се той. — Човекът, с когото работя там, също е антиквар. Знае местоположението на предмета, но не го притежава. Собственикът е самотник. Може да се наложи да се посветят повечко усилия и време. За човек, който живее там, ще бъде по-лесно...

— По-добре ѝ покажи снимката — намеси се с тих глас Бланш.

Луелин я погледна, кимна и извади от горния джоб на самото си сгъната цветна снимка, която, изглежда, бе откъсната от книга. Постави я на масата пред мен и се опита да я изглади с длан.

На нея се виждаше огромна резбована фигура, очевидно от слонова кост или светло дърво — мъж, седнал на нещо като трон върху гърба на слон. На гърба на слона няколко обикновени войници крепяха трона, а около краката на животното се забелязваха едри мъже на коне, вдигнали средновековни оръжия. Изработката беше великолепа, личеше, че е доста стара. Не бях сигурна какво точно изразява, ала докато я гледах, усетих как по гърба ми полазват студени тръпки. Погледнах през прозореца до нас.

— Какво ще кажеш? — попита Луелин. — Забележителна изработка, нали?

— Усети ли течението? — попитах. Луелин поклати глава. Бланш ме наблюдаваше, за да разбере какви мисли се въртят в главата ми.

Луелин продължи:

— Това е арабско копие на оригинала от индийска слонова кост. Намира се в Националната библиотека в Париж. Можеш да се отбиеш, за да го видиш, когато си в Европа. Убеден съм, че индийският оригинал, по който е направено копието, е с много по-стара изработка, но засега не е открит. Нарича се „Император Карл Велики“.

— Карл Велики слонове ли е яздил? Помислих си, че може да е Ханибал.

— Това не е Карл Велики, а царят от шахматен комплект, за който се твърди, че е принадлежал на Карл Велики. Копие, направено по копието. Оригиналет е истинска легенда. Не познавам човек, който да го е виждал.

— Тогава откъде си сигурен, че съществува? — започнах да го разпитвам аз.

— Съществува — заинати се Луелин. — Целият шах е описан в „Легендата за Карл Велики“. Клиентът ми вече се е сдобил със седем



фигури от колекцията, а иска да има пълен комплект. Готов е да плати огромна сума за останалите. Работата е там, че предпочита да остане анонимен. Всичко, което ти казвам, миличка, е поверително. Според мен оригиналите са от двайсет и четири карата злато, обсипани със скъпоценни камъни.

Гледах стъписано Луелин и не бях сигурна дали съм чула правилно. Едва тогава усетих в какво се опитва да ме насади.

— Знаеш, че има закони за износа на злато и скъпоценни камъни от различните страни, да не говорим, че тук става въпрос за предмет с историческа стойност. Ти луд ли си, или просто искаш да ме набутаеш в някой арабски затвор?

— Ето го и Хари — намеси се спокойно Бланш и се изправи, за да протегне дългите си крака.

Луелин побърза да сгъне снимката и я прибра отново в джоба си.

— Да не си споменала и дума пред зет ми — прошепна той. — Ще поговорим отново, преди да заминеш. Ако те интересува, и двамата можем да изкараме доста пари. — Поклатих глава и се изправих тъкмо когато Хари приближи с подноса с напитките.

— Виж ти — заговори високо Луелин. — Хари пристига с бирата. Сетил се е и за останалите! Той е просто прекрасен.

— Наведе се към мен и прошепна: — Ненавиждам бира с яйца и мляко. Става само за прасета. — Въпреки това пое подноса от Хари и започна да разпределя чашите.

— Скъпи — повика го Бланш и погледна обсипания си със скъпоценни камъни часовник. — След като Хари вече се върна и всички се събрахме, защо не изтичаш да откриеш гледачката? Дванайсет без петнайсет е, а Кат трябва да разбере бъдещето си, преди да удари дванайсет. — Луелин кимна и тръгна нанякъде, облекчен, че бирата с яйца и мляко ще му се размине.

Хари го погледна подозрително.

— Знаеш ли — обърна се той към Бланш. — Женени сме вече четвърт век и всяка година се чудех кой излива бирата с яйца и мляко в саксиите.

— Много хубава напитка — намесих се аз. Коктейлът беше гъст, с наситен алкохолен вкус.

— Брат ти... — започна Хари. — Толкова години да го издържам, а той да излива коктейла в саксиите. Гледачката май е

първата добра идея, която някога му е хрумвала.

— Истината е — поправи го Бланш, — че Лили я препоръча, въпреки че един господ знае как е успяла да попадне на хиромантка, която работи в хотел „Пето Авеню“. Може да е имала състезание по шах тук — добави сухо тя. — Май напоследък ги провеждат къде ли не.

Хари взе да мърмори, че било време Лили да прекрати тази работа с шаха, Бланш подхвърляше презрителни забележки. Всеки винеше другия, че единственото им дете е станало толкова капризно и своенравно.

Лили не просто играеше шах, тя не мислеше за нищо друго. Не се интересуваше нито от бизнес, нито от женитба, все бодливи трънчета, които се забиваха в сърцето на Хари. Бланш и Луелин изпитваха ужас от „нецивилизованите“ места и хората, с които тя се срещаше. Честно казано, човек не можеше да преглътне непоносимата арогантност, която играта бе породила в нея. Единственото, което бе постигнала в този живот, бе местенето на дървени фигури по дъската. Мисля, че семейството ѝ с право негодуваше.

— Чуйте какво ми каза гледачката на Лили — обади се Хари, без да обръща внимание на Бланш. — Млада жена, която няма родствена връзка с нас, ще изиграе важна роля в живота ми.

— И както сама можеш да се сетиш, на Хари това много му допадна — усмихна се Бланш.

— Според нея в играта на живота пешките са истинската движеща сила, която би могла сериозно да промени насоката му, ако друга жена се притече на помощ. Мисля, че в нашия случай това си ти...

— Думите ѝ бяха: „пешките са душата на шаха“ — прекъсна го Бланш. — Предполагам, че това е цитат...

— Как успя да запомниш? — попита Хари.

— Лу записа всичко на една салфетка — отвърна Бланш. — „В играта на живота пешките са душата на шаха. Дори най-незначителната пешка може да смени премяната си. Човек, когото обичаш, ще обърне нещата. Жената, която я отведе при останалите, ще прекъсне вече познати връзки и ще доведе до предсказания край.“ — Бланш остави салфетката и отпи глътка шампанско, без да ни поглежда.

— Видя ли? — подхвърли доволно Хари. — Аз реших, че по някакъв начин ще сътвориш чудо — ще накараш Лили да изостави шаха за известно време, за да заживее нормално.

— На твоето място не бих таила напразни надежди — заяви с известно безразличие Бланш.

В този момент Луелин доведе гледачката. Хари скочи и я настани до мен. В първия момент реших, че си правят шега. Жената бе изключително странна, истинска антика. Прегърбена, с бухнала като пяна коса, сякаш беше перука, тя ме погледна през дебелия стъкло на очилата с рамки, обсипани с декоративни стъкълца. Очилата висяха на врата ѝ на дълъг ластик, както при децата. Беше облечена в розов пуловер, с бродирани отгоре лъскави маргарити, зелените панталони не ѝ бяха по мярка, а на върховете на ярките розови обувки бе изписано „Мимси“. Доста често поглеждаше към клипборда, който стискаше, сякаш бе записала там някоя голяма тайна. Освен това мляскаше дъвка с плодов аромат. Усещах дъха ѝ всеки път, когато заговореше.

— Това ли е приятелката ви? — попита тя пискливо. Хари кимна и ѝ подаде няколко банкноти, тя ги затъкна под голямата щипка и направи някаква отметка. След това се настани до мен, а Хари се отпусна от другата ѝ страна. Жената ме погледна.

— И така, миличка — обади се Хари, — кимай, ако познае. Иначе може да я насочиш в погрешна посока...

— Кой е предсказателят тук? — сопна му се възрастната дама и ме зяпна през лъскавите очила. Седя мълчаливо доста време, сякаш не бързаше да започне. Минаха няколко минути и всички започнаха да стават неспокойни.

— Не трябва ли да ви покажа дланта си? — попитах.

— Трябва да мълчиш! — предупредиха ме в един глас Хари и Луелин.

— Тихо! — гракна раздразнена гледачката. — Това е трудна материя. Опитвам се да се съсредоточа.

Определено се опитва да се съсредоточи, казах си аз. Не беше откъснала очи от мен от мига, в който седна. Погледнах часовника на Хари. Оставаха седем минути до полунощ. Гледачката не трепваше. Сякаш се бе вкаменила.

С напредването на стрелките на часовниците вълнението в заведението нарастваше. Гласовете ставаха по-гръмки, хората приготвяха бутилки шампанско в купите с лед, пробваха кречеталата си, вадеха смешни шапки, пакети конфети и разноцветни флагчета. Стресът, натрупан през старата година, щеше да изригне като пълен с пленени змии аквариум. Спомних си защо не обичам да излизам в новогодишната нощ. Гледачката като че ли не забелязваше какво става около нея. Продължаваше да седи, без да помръдва. Не откъсваше очи от мен.

Извих поглед настрани. Хари и Луелин се бяха привели напред, притаили дъх. Бланш се бе отпуснала назад на стола си и спокойно наблюдаваше профила на жената. Обърнах отново очи към непознатата и забелязах, че тя не е трепнала. Сякаш бе изпаднала в транс и гледаше през мен. Постепенно бавно измести очи към моите. В същия миг усетих ледената тръпка, която ме бе полазила по-рано. Само че този път ми се стори, че идва отвътре.

— Не говори — прошепна неочаквано гледачката. Чак след секунда осъзнах, че устните ѝ мърдат, че тя е изрекла думите. Хари се приведе още по-напред, за да може да я чува, а след него и Луелин дръпна стола си по-близо. — В голяма опасност си — каза тя. — Усещам как дори в този момент опасността витае около мен.

— Опасност ли? — попита намръщен Хари. В този момент се приближи една от сервитьорките с кофичка с лед и бодната вътре бутилка шампанско. Хари ѝ махна нервно да остави всичко. — Какво говориш? Това някаква шега ли е?

Гледачката бе свела поглед към клипборда и барабанеше с молива си по металната щипка. Очевидно се колебаеше дали да продължи. Започнах да се дразня. Защо ѝ трябваше на тази жена, която очевидно бе глуха за празничната глъчка, да ме плаши? Тя рязко вдигна глава. Сигурно бе забелязала гнева по лицето ми, защото стана по-делова.

— Ти си деснячка — заяви тя. — Следователно на лявата ти ръка е записана предопределената ти съдба. Дясната показва посоката, в която се движиш. Дай ми първо лявата.

Трябва да призная, че ми се стори странно, ала докато тя се взираше мълчаливо в дланта ми, ме обзе странното чувство, че

наистина *вижда* нещо. Тънките ѝ възлести пръсти, стиснали ръката ми, бяха като ледени късчета.

— Ама че ръка имаш, млада госпожице! — възкликна тя с неестествен глас.

След това дълго се вира в линиите с широко ококорени очи. Клипбордът се плъзна от скута ѝ и тупна на земята, ала никой не се наведе, за да го вдигне. Хората около масата ни следяха с нарастващо напрежение, но никой не продумваше. Всички бяха впили очи в мен, докато шумът около нас се вихреше все по-силен и завладяващ.

Гледачката стисна дланта ми в двете си ръце и усетих, че ръката ми започва да изтръпва. Опитах се да я изтегля, ала тя ме държеше здраво като в менгеме. Не мога да си обясня защо това така ме ядоса. Започна да ми се повдига от бирения коктейл и миризмата на плодова дъвка. Със свободната си ръка разтворих дългите ѝ костеливи пръсти и понечих да заговоря.

— Чуй ме — прекъсна ме тя с тих глас, който нямаше нищо общо с пискливия ѝ гласец преди малко. Забелязах, че акцентът ѝ не е американски, но така и не разбрах какъв е. Заради прошарената коса и прегърбената фигура предположих, че е доста възрастна, ала едва сега забелязах, че е по-висока, отколкото ми се беше сторило в началото, а кожата ѝ бе гладка, с младежки блясък. Отново понечих да заговоря, но Хари надигна едрото си тяло и се надвесил над нас.

— Взе да става прекалено драматично за моя вкус — започна той и отпусна ръка на рамото на гледачката. Бръкна с другата в джоба си и ѝ подаде още пари. — Нека спрем дотук. — Жената не му обърна никакво внимание и се приведе към мен.

— Дойдох, за да те предупредя — прошепна тя. — Независимо къде ходиш, озъртай се. Не вярвай на никого. Подозирай всички. Линиите на ръката ти разкриват... На тази ръка бъдещето е предопределено.

— От кого? — попитах.

Тя пое дланта ми отново и нежно проследи линиите с върховете на пръстите си. Очите ѝ останаха затворени, сякаш четеше брайлово писмо. Гласът ѝ се превърна в шепот, когато заговори така, сякаш си спомняше нещо:

— Линиите се пресичат и образуват очертанието на ключ, както се пресичат чертите на шахматните полета. И когато и месецът, и

денят са със знак четири, не рискувай, няма шанс за мат. Едната игра е истинска, ала другата — не. Мъдростта винаги идва по-късно. Белите се бият безкрай. А черните се стремят да спрат съдбата. Не преставай да търсиш трийсет и три и три. Тайната врата е скрита винаги.

Мълчах, когато тя приключи, Хари стоеше все така наведен над нас, с ръце, пъхнати в джобовете. Нямах никаква представа какво се опитва да ми каже тя. Всичко бе толкова необикновено. Имах чувството, че съм била тук, в този бар, че съм слушала същите думи и преди.

— Не разбирам какво се опитвате да ми кажете — признах аз.

— Не разбираш ли? — попита жената. Най-странното бе, че ми отправи особена усмивка, все едно че бяхме участници в общ заговор. — Ще разбереш — увери ме тя. — На четвъртия ден от четвъртия месец. Това говори ли ти нещо?

— Да, но...

Тя притисна пръст към устните си и поклати глава.

— Не бива да разкриваш пред никого какво означава. Много скоро и останалото ще ти се изясни. Защото на тази ръка бъдещето е предопределено, това е ръката на Съдбата. Записано е... „На четвъртия ден от четвъртия месец ще дойдат Осемте.“

— Какво говориш? — извика уплашен Луелин. Пресегна се през масата и сграбчи ръката ѝ, ала тя се дръпна от него.

В същия миг заведението потъна в пълна тъмнина. Зазвучаха свирки и кречетала, чух пукот от отваряне на бутилки с шампанско и всички се развикаха: „Честита Нова година!“, сякаш наговорили се да се поздравят едновременно. По улиците гърмяха фойерверки. На догарящата жарава в камината се открояваха силуетите на веселящите, подобно на разкривени черни духове, излезли от произведение на Данте. Писъците им ехтяха в тъмнината.

Гледачката вече я нямаше, когато отново запалиха осветлението. Хари бе застанал до стола си. Спогледахме се изненадани, забелязали празното място, на което тя бе седяла само допреди минута. Хари се изсмя, наведе се и ме целуна по бузата.

— Честита Нова година, миличка — пожела ми той и ме притисна до себе си с много топлина. — Какво шантаво предсказание, а! Май идеята ми не беше особено успешна. Прости ми.

Бланш и Луелин се бях сгушили един до друг и си шушукаха от другата страна на масата.

— Ей, вие двамата — повика ги Хари. — Какво ще кажете да пийнем малко шампанско? Кат, и ти трябва да пийнеш. — Луелин се изправи и дойде да ме целуне по бузата.

— Кат, миличка, съгласен съм с Хари. Изглеждаш така, като че ли току-що си видяла призрак. — Чувствах се като изцедена. Отдадох го на напрежението през последните няколко седмици и късния час. — Каква ужасна дъртачка — продължи Луелин. — И какви бяха тези приказки за опасност? Ти май разбра какво се опитва да ти каже или само така ми се стори?

— Страхувам се, че не — отвърнах аз. — Шахматни дъски и цифри, и... Какви са тези осем? Осем какво? Нищичко не разбрах. — Хари пъкна в ръката ми чаша.

— Вече няма значение — обади се Бланш и ми подаде салфетка през масата. На нея имаше нещо надраскано. — Лу записа всичко, по-добре я прибери. Може по-късно нещо да ти хрумне. Да се надяваме, че няма да се случи! Всичко, което тя каза, ми се стори безкрайно потискащо.

— Я стига, трябваше да бъде забавно — намеси се Луелин. — Съжалявам, че се получи толкова шантаво, но тя нали говореше за шах? И онова „шанс за мат“. Доста зловец. Нали се сецаш, става дума за „мат“ при играта на шах. Шах-мат означава „смърт за краля“ на персийски. А и след като тя спомена, че си в опасност... можеш ли да си напълно сигурна, че всички тези приказки не се отнасят за теб? — продължаваше да рови Луелин.

— Престанете веднага — разгневи се Хари. — Сбърках, като казах, че бъдещето ти има нещо общо с Лили. Очевидно всичко това са куп глупости. Най-добре да забравим, иначе ще сънуваме кошмари.

— Лили не е единствената сред познатите ми, която играе шах — обясних аз. — Имам един приятел, който ходи по състезания.

— Наистина ли? — попита заинтригуван Луелин. — Дали не го познавам?

Поклатих глава. Бланш се канеше да каже нещо, когато Хари ѝ подаде чаша шампанско. Тя се усмихна и отпи.

— Стига вече — отсеке Хари. — Да пием за новата година, каквото и да ни е подготвила.

Довършихме бутилката за около половин час. Най-сетне си взехме палтата и излязохме навън. Качихме се в лимузината, която магически се появи отпред. Хари даде инструкции на Сол да ме остави пред апартамента ми близо до Ийст Ривър. Когато пристигнахме пред дома ми, Хари слезе и ме прегърна мечешки.

— Пожелавам ти една прекрасна година — рече ми той. — Може пък да успееш да постигнеш нещо с невъзможната ми дъщеря. Право да ти кажа, сигурен съм, че ще успееш. Писано е да стане.

— Ще падна и няма да мога да стана, ако не си легна веднага — отвърнах и се опитах да потисна прозявката. — Благодаря за бирата и шампанското.

Стиснах ръката му и той изчака да вляза в тъмния вход. Портиерът спеше с изпънат гръб на стола си до вратата. Дори не трепна, докато минавах през сумрачното фойе към асансьора. Сградата бе тиха като гробница.

Натиснах копчето за моя етаж и вратите се затвориха с тихо бръмчене. Докато асансьорът се качваше, извадих салфетката, натъпкана в джоба на палтото, и прочетох написаното. Все още не разбирах смисъла, затова реших да го забравя. Бяха ми се струпали достатъчно проблеми и без да се притеснявам за разни измислици. Когато вратите се отвориха и тръгнах по мрачния коридор към апартамента, се запитах откъде гледачката знаеше, че на четвъртия ден от четвъртия месец имам рожден ден.

---

[1] Двама влюбени, герои от романа на Емили Бронте „Брулени хълмове“. — Б.пр. ↑

[2] Питие от горещо мляко, яйца, шери, бренди, поднасяно традиционно в дървени чаши (noggin), от които произлиза и името на прочутия коктейл. — Б.ред. ↑



## ФИАНКЕТО<sup>[1]</sup>

*Офицерите са прелати<sup>[2]</sup> с рога... Те отстраняват фигури и се движат странично, защото почти всеки от тях се възползва от поста си, тласкан от алчност и жажда за власт.*

„Quaendam Moralitas  
de Scaccario“

Папа Инокентий III  
(1198–1216)

*Париж:*

*Лятото на 1791 година*

— ПО ДЯВОЛИТЕ! — извика Жак-Луи Давид. Захвърли ръчно правената четка от косъм на самур на пода и обзет от яд и разочарование, скочи на крака. — Казах ви да не мърдате. Не трябва да се движите! Сега гънките се разместиха. Съсипахте всичко!

Погледна сърдито Валентин и Мирей, които бе накарал да стоят на висок подиум в ателието. Двете бяха почти голи, обвити в прозрачен воал, внимателно аранжиран и завързан под гърдите, за да наподобява одежди на древните гърци, така модерни в последно време в Париж.

Давид загриза кожичката на палеца си. Тъмната му рошава коса стърчеше на всички страни, а черните очи проблясваха гневно. Шал на жълти и сини райета, увит два пъти около врата му и завързан на асиметричен възел, бе омазан с прах от въглен. Широките ревери на зеленото кадифено сако бяха изкривени на една страна.

— Сега трябва отново да подреждам всичко — оплака се той. Валентин и Мирей не продумаха. Пламнали от смущение, те се взираха с широко отворени очи към вратата зад художника.

Жак-Луи погледна нервно през рамо. На прага стоеше висок младеж с прекрасно тяло, толкова поразително красив, че приличаше на ангел. Гъстите му руси къдрици бяха завързани със семпла панделка. Дълга алена пелерина от коприна се стелеше като водопад около елегантното му тяло.

Наситеносините му настойчиви очи не се откъсваха от художника. Усмихна се на Жак-Луи.

— Дано не ви прекъсвам — заговори той и изви поглед към подиума, където двете момичета стояха като кошути, готови да побягнат. В гласа му прозвучаха спокойствие и самоувереност, характерни за богатите, които знаеха, че ще бъдат приети с ентузиазъм независимо от случая.

— А, ти ли си, Морис — отвърна раздражен Жак-Луи. — Кой те пусна да влезеш? Знаят много добре, че не обичам да ме прекъсват, докато работя.

— Не вярвам да посрещаш по този начин всички гости за обяд — отвърна усмихнат младежът. — Освен това по нищо не личи, че работиш. Честно казано, не бих се отказал от такава работа.

Погледна отново Валентин и Мирей, облени в златиста светлина, струяща от северните прозорци. През прозрачната тъкан личаха извивките на тръпнещите им тела.

— Струва ми се, че си имал доста такава работа — отбеляза Давид и извади нова четка от оловното канче на триножника. — Направи ми една услуга. Иди до подиума, за да подредиш воалите, ако обичаш. Ще ти казвам какво да правиш. Много скоро светлината няма да е вече подходяща. Само още двацет минути и прекъсваме за обяд.

— Какво си започнал? — попита младежът. Докато пристъпваше към подиума, той едва забележимо накуцваше.

— Графика — отвърна Давид. — Идеята се върти в главата ми от известно време. Заимствах я от картината на Пусен<sup>[3]</sup> „Отвлечането на сабинянките“.

— Чудесна идея — отбеляза Морис, когато стигна до подиума. — Какво да правя сега? Според мен всичко е съвсем намясто.

Застанала на подиума, Валентин бе по-висока от Морис, едното ѝ коляно бе издадено напред, а ръцете бяха протегнати на нивото на раменете. До нея, коленичила, Мирей протягаше умолително ръце

напред. Златисточервените ѝ коси се стелеха по едното рамо и едва прикриваха голата ѝ гръд.

— Тази червена коса трябва да се отметне назад — подвижна Давид с присвити очи от другия край на ателието и размаха четката във въздуха. — Не, не чак толкова назад. Само да покрие лявата гърда. Дясната трябва да се вижда ясно. Цялата. Дръпни плата по-надолу. Трябва да личи, че се опитват да прелъстят войниците и да не им позволят да влязат в битка. Не се готвят да постъпват в манастир.

Морис послушно изпълняваше, ала ръката му потреперваше, докато нагласяше прозрачната тъкан.

— Дръпни се. Дръпни се, за бога! Нали трябва и аз да видя. Кой е художникът тук? — извика Давид.

Морис отстъпи и се усмихна плахо. Отдавна не бе виждал толкова прелестни млади жени и недоумяваше къде ги е открил Давид. Знаеше се, че дамите от висшето общество се редят пред ателието му с надеждата да ги нарисува на някое от платната си като гръцки фатални жени, ала тези свежи и невинни момичета едва ли бяха разглезени парижки благороднички.

Морис имаше достатъчно опит. Беше милвал гърдите и бедрата на повече светски дами, от които и да е друг мъж в столицата, като сред попаденията му бяха херцогиня Дьо Луин, херцогиня Дьо Фиц-Жам, виконтеса Дьо Лавал и принцеса Дьо Водемон. Сякаш бе създал клуб, до който всяка красавица имаше свободен достъп. Често повтаряха думите на Морис: „В Париж е по-лесно да завладееш жена, отколкото някое абатство.“

Макар и вече на трийсет и седем, Морис страшно младееше и вече повече от двайсет години умело се възползваше от младежката си красота. Много вода бе изтекла през това време под Пон Ньоф и почти нямаше миг, в който да не бе изпитал невероятно удоволствие или да не бе постигнал политически облаги. Любовниците му бяха дали много както по време на приемите, така и в будоарите и макар да му се бе наложило да се добере до поста епископ съвсем сам, разчиташе тъкмо жените да отворят вратите за политическите синекурни длъжности, за които мечтаеше и несъмнено скоро щеше да получи.

Той по-добре от всеки друг знаеше, че жените контролираха Франция. Макар да бе против френския закон жена да наследи трона,

нежният пол постигаше желаната власт по други начини и подбираше силните на деня много внимателно.

— Сега нагласи туниката на Валентин — провикна се нетърпеливо Давид. — Ще трябва да се качиш при нея. Стъпалата са отзад.

Морис закуцука по стълбите и се озова на масивния подиум, издигнат на близо метър над пода. Застана зад Валентин.

— Значи се казваш Валентин — прошепна до ухото ѝ той. — Прелестна си, скъпа моя, за момиче с мъжко име.

— А вие ме зяпате твърде похотливо за човек, който се перчи с алената мантия на епископ! — сопна се дръзко Валентин.

— Престанете да шушукате — кресна Давид. — Подреди плата! Почти не ми остана време, преди да изпусна светлината. — Докато Морис вдигаше ръка, за да оправи гънките, Давид се обади отново: — Морис. Не съм те представил. Това е племенницата ми Валентин и братовчедка ѝ Мирей.

— Твоя племенница? — попита Морис и изпусна тъканта, сякаш се бе опарил.

— Любимата ми „племенница“ — уточни художникът. — На която при това съм настойник. Дядо ѝ бе един от най-близките ми приятели. Почина преди няколко години. Граф Дьо Реми. Семейството ти, струва ми се, го познава.

Морис погледна слисан своя приятел.

— Валентин — обърна се Давид към момичето, — господинът, който ти оправя туниката, е известен в цяла Франция. Доскорошен председател на Националното събрание. Позволете ми да ви представя господин Шарл-Морис дьо Талейран-Перигор, епископ на Отон...

Мирей отскочи настрана, ахна и понечи да скрие голите си гърди с воала. В същия миг Валентин изписка така пронизително и силно, че едва не спуска тъпанчетата на Морис.

— Епископът на Отон! — провикна се Валентин и се отдръпна от него. — Той е дявол с копита!

Момичетата скочиха от подиума и побягнаха към вратата. Морис погледна с крива усмивка художника в другия край на ателието.

— Обикновено не въздействам по този начин на нежния пол — отбеляза той.

— Май славата ти се носи навред — отвърна художникът.

\* \* \*

Давид се бе настанил в малката трапезария до ателието, зареял поглед към Рю дьо Бак. С гръб към прозореца Морис седеше вдървено на един от столовете, покрити със сатен на червени и бели райета, около махагоновата маса. Няколко купи с плодове, бронзови свещници и прибори за четирима до изискани чинии, изрисувани с птици и цветя, вече чакаха на масата.

— Кой можеше да предположи, че ще реагират по този начин — отбеляза Давид и побутна с пръст кора от портокал. — Моля те да ме извиниш за суматохата. Качих се горе да ги успокоя и те се съгласиха да се преоблекат и да слязат да обядват.

— Как стана настойник на тези неземни красавици? — полюбопитства Морис, завъртя чашата между пръстите си и отпи нова глътка. — Не са ли прекалено много за един мъж? Да не говорим, че ти дори няма да им се порадваш.

Давид го стрелна с бърз поглед, преди да отговори:

— Напълно съм съгласен. Представа нямам как да се справя с тях. Обиколих цял Париж, за да им намеря подходяща компаньонка, която да се заеме и с образованието им. Не съм на себе си, откакто жена ми замина за Брюксел преди няколко месеца.

— Заминаването ѝ не е свързано с пристигането на прелестните ти „племенници“, нали? — попита Талейран, завъртя отново чашата и се усмихна, представил си в какво положение се намира Давид.

— Разбира се, че не — отвърна Давид, без да крие колко е потиснат. — Съпругата ми и цялото ѝ семейство са заклетни роялисти. Никак не одобряват връзките ми с Националното събрание. Според тях един художник буржоа като мен, поддържан досега от монархията, не може да изразява открито предпочитанието си към революцията. Бракът ми е подложен на сериозно изпитание от момента, в който Бастилията падна. Жена ми иска да се откаже от поста си в Националното събрание и да престана да рисувам политически ориентирани картини. Това са условията ѝ, за да се върне.

— Приятелю, когато показа „Клетвата на Хораций“ в Рим, хората се тълпяха пред ателието ти на Пиаца дел Пополо, за да отрупат

картината с цветя! Та това бе първият шедьовър на Новата република и ти си нейният художник.

— Знам, но съпругата ми не го разбира — въздъхна Давид.

— Отведе и децата в Брюксел, да не говорим, че искаше да вземе и поверениците ми. Само че условията на абатисата им е те двете да останат в Париж, за което ми плати щедро възнаграждение. Да не говорим, че мястото ми е тук.

— Абатисата им ли каза? Твоите повереници монахини ли са? — Морис едва се сдържа да не избухне в гръмогласен смях.

— Каква свършена лудост! Да повери две млади жени, Христови невесты, на грижите на четирийсет и три годишен мъж, който дори не им е роднина. Къде ѝ е бил умът на абатисата?

— Още не са монахини, не са положили клетва. За разлика от теб! — подчерта Давид. — Очевидно, дъртата им е набила в главите, че си въплъщение на дявола.

— Как иначе, след като знаеш, че животът ми съвсем не е бил такъв, какъвто е редно да бъде — призна Морис. — Въпреки това съм изненадан, че е обсъждан от една абатиса дълбоко в провинцията. Винаги съм се старал да бъда дискретен.

— Ако наричаш дискретност многобройните си незаконни отрочета, пръкнали се из цяла Франция, докато проповядваш благочестие и твърдиш, че си свещеник, не знам какво може да се нарече свободно поведение.

— Никога не съм искал да стана свещеник — заяви с горчивина Морис. — Човек не може да се откаже от наследството си. В деня, в който сваля този плащ веднъж и завинаги, ще се почувствам пречистен за пръв път.

Точно тогава Валентин и Мирей влязоха в трапезарията. Бяха облечени еднакво в обикновените сиви пътнически дрехи, които им бе дала абатисата. Единствено лъскавите къдрици им придаваха малко свежест. Мъжете се изправиха, за да ги посрещнат, и Давид дръпна двата стола.

— Чакаме ви почти четвърт час — скара им се той. — Надявам се вече да се държите прилично. Постарайте се да се отнасяте любезно с господина. Каквото и да сте чули за него, съм сигурен, че ще избледнее, когато научите истината. Независимо от всичко той е наш гост.

— Да не би да са ви казали, че съм вампир? — попита любезно Талейран. — Може би че пия кръвта на деца?

— Именно, господине — отвърна Валентин. — И че имате копито. Куцате, значи е вярно!

— Валентин! — изсъска Мирей. — Как е възможно да си толкова груба?

Давид скри лицето си в длани.

— Няма нищо — успокой ги Талейран. — Ще ви обясня. — Той се пресегна и наля вино в чашите на момичетата, а след това продължи: — Когато бях дете, семейството повери грижите ми на дойка, проста селска жена. Един ден тя ме оставила на скрина, аз съм паднал и съм си счупил крака. Дойката се страхувала да признае пред родителите ми какво се е случило, затова кракът ми не бил наместен. Тъй като майка ми не се интересуваше твърде от мен и дори не ме поглеждаше, кракът ми зараснал накриво и когато решили все пак да се погрижат за него, вече било късно. Това е всичко. Няма нищо тайнствено, нали?

— Много ли боли? — попита Мирей.

— Кракът ли? Не. — Талейран се усмихна с горчивина. — Заради него обаче изгубих потомствените права на първороден син. Майка ми бързо роди още две момчета и наследството получи брат ми Аршимбо, а негов наследник стана Бозон. Не можеше да се помири, че един инвалид ще бъде носител на древната титла Талейран-Перигор. За последен път видях мама, когато дойде в Отон, за да изрази несъгласието си, че ще бъда ръкоположен в сан епископ. Въпреки че тя ме принуди да стана свещеник, искрено се бе надявала цял живот да тъна в забвение. Настояваше, че не съм достатъчно благочестив за епископ. Тя, разбира се, беше напълно права.

— Отвратително! — възкликна разпалено Валентин. — Аз бих я нарекла дърта вещица, ако ми беше причинила подобно нещо!

Давид вдигна глава към тавана и побърза да даде знак със звънеца, за да сервират обяда.

— Наистина ли щеше да го направиш? — попита тихо Морис. — В такъв случай много ми се иска да беше там. Признавам най-чистосърдечно, че и аз изпитвах подобно желание.

Храната беше поднесена и слугите се оттеглиха.

— След като ни разказахте историята си, господине — обади се Валентин, — вече не ми се струват толкова зъл, колкото бяхме чули. Смея да призная, че дори сте хубав. Братовчедка й я погледна отчаяно, а Давид се ухили.

— Може би двете с Мирей трябва да ви благодарим, ако наистина сте отговорен за затварянето на абатствата — продължи Валентин. — Ако не бяхте вие, все още щяхме да сме в „Монглан“ и да линеем там, докато животът, за който копнеем, е в Париж...

Морис бе оставил вилицата и ножа и не откъсваше очи от тях.

— Абатството „Монглан“ ли? В Баските Пиринеи? От това абатство ли идвате? Защо не сте там? Защо сте си тръгнали?

Изречението му и настойчивият начин, по който зададе въпросите, накараха Валентин да осъзнае, че е допуснала фатална грешка. Макар Талейран да бе красив и изключително очарователен мъж, той си оставаше епископът на Отон, мъжът, от когото абатисата специално ги бе предупредила да се пазят. Ако той научеше, че двете братовчедки не само знаят за „Шаха на Монглан“, но са помогнали да изнесат две от фигурите, нямаше да им даде мира, докато не получи повече подробности.

И ето че заради нея над двете надвисваше опасност, защото се бе изпуснала, че идват от „Монглан“. Още в нощта на пристигането им в Париж двете фигури бяха тайно закопани под лехите в градината на Давид, но сега възникваше нов проблем. Валентин не бе забравила поверената й от абатисата роля да служи за приемник, ако на някоя от другите монахини й се наложи да се спасява с бягство и да се избави от фигурата. Засега подобно нещо не се бе случило, ала тъй като във Франция времената бяха смутни, подобна необходимост можеше да възникне всеки момент. Валентин и Мирей не можеха да си позволят да бъдат поставени под наблюдението на Шарл-Морис Талейран.

— Повтарям въпроса си — надигна глас епископът, докато двете момичета седяха, притиснати от болезнена тишина. — Защо напуснахте „Монглан“?

— Защото — отвърна неохотно Мирей — затвориха абатството.

— Затворили ли са го? Защо са го затворили?

— Заради Закона за конфискацията, монсеньор. Абатисата се страхуваше за сигурността ни...



— В писмото си до мен — прекъсна я Давид — жената обясняваше, че е получила нареждане от Папството да затвори абатството.

— И ти прие подобно обяснение? — попита Талейран. — Ти републиканец ли си, или не? Знаеш, че папа Пий заклея революцията. Знаеш, че когато прокарахме Закона за конфискацията, той заплаши да отлъчи всички католици, които участват в Комуната! Въпросната абатиса е предателка на интересите на Франция, след като приема нареждания от италианското Папство, което, сам знаеш, е съставено от Хабсбурги и испански Бурбони.

— Държа да изтъкна, че съм също толкова ревностен републиканец, колкото и ти — заяви разпалено Давид. — Хората от семейството ми не са благородници. Аз съм човек от народа. Подкрепям новото правителство и ако то падне, ще продължа да съм му верен. А затварянето на абатството „Монглан“ няма нищо общо с политиката.

— Има, и още как, скъпи ми Давид, има много общо с политиката. Много добре знаеш какво е скрито в това абатство, нали? — Валентин и Мирей преbledняха, докато Давид наблюдаваше с особено изражение как Талейран посяга към виното.

— Ами! Бабини деветини — изсмя се презрително той.

— Нима? — отвърна другият. Очите му се бяха впили в двете млади жени. Не след дълго той също се пресегна към чашата с виното, отпи и се замисли. Най-сетне стисна вилицата и започна да се храни. Валентин и Мирей седяха вцепенени на столовете си и не се докосваха до сервираното ястие. — Май племенниците ти загубиха апетит — отбеляза най-сетне Талейран.

Давид ги погледна.

— Какво има? — настоя той. — Не ми казвайте, че и вие вярвате в тези глупости.

— Не, чичо — отвърна тихо Мирей. — Знаем, че е само суеверие.

— Разбира се, това е само легенда, нали така? — намеси се и Талейран, възвърнал си отново вече познатия им чар. — Струва ми се обаче, че и вие сте чували за тази легенда. Кажете ми, къде замина вашата абатиса, след като е успяла да заговорничи с папата срещу правителството на Франция?

— За бога, Морис! — процеди раздражен Давид. — Човек би помислил, че си се учил при Светата инквизиция. Аз ще ти кажа къде е заминала и се надявам с това да сложим край на всичко това. Тръгнала е за Русия.

Талейран замълча. Скоро по лицето му плъзна бавна усмивка, сякаш се бе сетил за нещо лично, което винаги го забавляваше.

— Сигурно си прав — обърна се той към Давид. — Кажи ми, очарователните ти племенници имали ли са досега случай да посетят парижката Опера?

— Не, монсеньор — побърза да отговори Валентин. — Искам да ви уверя, че от ранно детство това е най-съкровената ни мечта.

— Толкова отдавна ли? — засмя се Талейран. — Може да успеем да уредим въпроса. След като се наобядваме, предлагам да прегледаме гардероба ви. Аз съм специалист по въпросите на висшата...

— Монсеньор дава модни съвети на половината дами в Париж — добави с гримаса Давид. — Това е една от многобройните му прояви на християнско милосърдие.

— Трябва да ви разкажа как успях да направя прическата на Мария-Антоанета за един маскен бал. Дори любовниците ѝ не успяха да я познаят, а пък за краля да не говорим!

— Чичо, може ли да помолим монсеньор епископа да направи същото и за нас? — попита с надежда Валентин. Бе обзета от огромно облекчение, че разговорът се е насочил към по-приемлива тема, която не крие опасности.

— И двете изглеждате великолепно така, както сте — усмихна се Талейран. — Въпреки това ще видим какво може да се направи, за да стане още по-добре. Хубавото е, че имам приятелка, в чийто антураж е най-добрата шивачка в Париж. Чували ли сте за Мадам дьо Стал?

\* \* \*

Валентин и Мирей скоро научиха, че в Париж няма човек, който да не бе чувал за Жермен дьо Стал. Докато подтичваха след нея към тапицираната в златно и синьо лежа в Опера Комик, двете момичета забелязаха множество напудрени глави да се обръщат при появата ѝ. Цветът на парижкото общество бе изпълнил ложите, някои издигнати

чак до скосените тавани на залата. Сред пъстроцветния блясък на бижута, перли и дантели човек трудно би предположил, че навън вилнее революция, че кралското семейство гние в затвора на собствения си дворец и всяка сутрин двуколки прекарват благородници и свещеници по калдъръмените улици до Плас дьо ла Революсион. Затова пък сред блясъка на Опера Комик цареше празнично настроение. Ала най-забележителна и великолепна, докато се плъзгаше в ложата си като кораб по водите на Сена, бе парижката грандама Жермен дьо Стал.

Валентин бе научила много за нея от разговора си с прислужничките на чичо си. Те ѝ разказаха, че Мадам дьо Стал била дъщеря на много известния министър на финансите, швейцареца Жак Некер, двукратно пращан в изгнание от Луи XVI и два пъти призоваван обратно на поста си по настояване на френския народ. Майка ѝ, Сузан Некер, бе поддържала в продължение на цели двацет години най-влиятелния салон в Париж, в който Жермен била истинска звезда.

Жермен още от съвсем млада разполагала с милиони и на двацет и две годишна възраст си купила съпруг: обеднелия шведски посланик във Франция барон Ерик Стал фон Холщайн. Следвайки стъпките на майка си, тя направила свой салон в шведското посолство и се впуснала стремглаво в политиката. В приемната ѝ се отбивали видни представители на политическите и културните среди на Франция: Лафайет, Кондорсе, Нарбон, Талейран. Жермен се превърнала във философ революционер. Всички важни политически решения се вземали между тапицираните с коприна четири стени на приемната ѝ. На двацет и пет тя се бе превърнала в най-влиятелната жена във Франция.

Докато Талейран куцукаше из ложата, за да настани трите дами по местата им, Валентин и Мирей оглеждаха Мадам дьо Стал. Елегантната ѝ рокля от черна и златиста дантела с дълбоко деколте подчертаваше налетите ѝ ръце, мускулестите рамене и закръглената талия. Беше впечатляваща жена. На врата ѝ проблясваше колие от едри камени в обков, обсипан с рубини, косата ѝ бе скрита под екзотичен златист тюрбан, който бе превърнала в своя запазена марка. Наклони глава към седналата до нея Валентин и прошепна с ниския си гъгнец глас, така че да я чуят всички наоколо:

— Утре сутринта, скъпа моя, цял Париж ще се изсипе на прага ми, за да разбере кои сте. Ще се разрази наистина очарователен скандал. Сигурна съм, че вашият придружител вече го е предвидил, иначе щеше да ви облече доста по-прилично.

— Не ви ли харесва облеклото ни? — попита притеснено Валентин.

— Вие двете сте прелестни, миличка — увери я кисело Жермен. — Само че бялото е цвят за девственици, а не за алени рози. И макар младите гърди да са винаги на мода и почит в Париж, жените, ненавършили двацет, обикновено ги покриват с фишу, за да прикрият плътта си. Господин Талейран добре го знае.

Валентин и Мирей пламнаха от смущение, ала Талейран се намеси:

— Опитвам се да освободя Франция по свой начин. — Двамата с Жермен си размениха усмивки и тя сви рамене.

— Надявам се представлението да ви хареса — обърна се Жермен към Мирей. — Тази вечер играят една от любимите ми опери, а не съм я гледала от дете. Композиторът, Андре Филидор, е най-добрият шахматист в Европа. Играл е шах с философи и е представял произведенията си пред крале. Музиката може и да ви се стори старомодна, особено след като Глук<sup>[4]</sup> революционизира операта. Трудничко се слуша толкова много речитатив.

— Никога не сме ходили на опера — призна без свян Валентин.

— Сериозно?! — възкликна на висок глас Жермен. — Невъзможно. Къде ви е крило семейството досега?

— В манастир, мадам — отвърна любезно Мирей.

Жермен я зяпна за миг, сякаш не бе чувала какво е това манастир. След това погледна вбесена Талейран.

— Доколкото разбирам, има неща, които си пропуснал да ми обясниш, приятелю. Ако знаех, че поверениците на Давид са расли в манастир, нямаше да избира опера като „Том Джоунс“. — Тя се обърна отново към Мирей и добави: — Надявам се да не останете шокирани. Това е английска история за незаконно дете...

— Не е ли най-добре да научат фактите отрано — разсмя се Талейран.

— Правилно — прошепна само с устни Жермен. — Ако епископът на Отон стане техен настояник, наученото може да се окаже

доста полезно. — Обърна се към сцената, където завесата вече се вдигаше.

\* \* \*

— Това бе най-прекрасното преживяване в живота ми — сподели Валентин след представлението, докато седеше на дебелия абусонски килим в кабинета на Талейран и наблюдаваше как пламъците в камината близват стъклената преграда. Талейран се бе отпуснал на удобен стол, тапициран в пълтна синя коприна, вдигнал крака на ниска табуретка. Мирей бе седнала встрани и не откъсваше очи от огъня.

— И за първи път пием коняк — добави Валентин.

— Та вие сте едва на шестнайсет — отбеляза Талейран, вдъхна аромата на напитката в тумбестата чаша и отпи. — Имате време да опитате много неща.

— На колко години сте, господин Талейран? — попита Валентин.

— Не е възпитано да задаваш подобни въпроси — скастри я седналата до камината Мирей. — Не бива да питаш хората на колко са години.

— Наричайте ме Морис — разреши Талейран. — На трийсет и седем съм, но се чувствам като старец на деветдесет, когато се обръщате към мен с това „господине“. Кажете ми, допадна ли ви Жермен?

— Мадам дьо Стал е изключително чаровна — отвърна Мирей и червената ѝ грива заискри на огъня в отблясъците на пламъците.

— Истина ли е, че ви е любовница? — попита Валентин.

— Валентин! — извика Мирей. Затова пък Талейран избухна в неудържим смях.

— Ти си забележителна — отвърна той и разроши косата на девойката, докато тя се облягаше на коляното му, обляна от трептящата светлина на пламъците. Обърна се към Мирей: — Братовчедка ви, госпожице, не познава преструвките на парижкото общество. Намирам въпросите ѝ за очарователни и не бих могъл да се обидя. Последните няколко седмици, докато ви избирах тоалети и ви разхождах из Париж,

бяха като ободряваща напитка, която стопи горчилката на цинизма ми. Валентин, кой ти каза, че Мадам дьо Стал ми е любовница?

— Чух го от слугите, господине... Исках да кажа, чичо Морис... Вярно ли е?

— Не, миличка. Не е вярно. Вече не. Едно време бяхме любовници, ала тази клюка е минало. Двамата сме добри приятели.

— Може да ви е отхвърлила заради недъгавия крак — предположи Валентин.

— Пресвета майко! — извика Мирей, която не бе свикнала да ругае. — Извини се веднага. Моля да простите на братовчедка ми, господине. Тя не искаше да ви обиди.

Талейран седеше притихнал, почти шокиран. Говореше истината, когато каза, че никога не би се обидил на Валентин, ала нямаше човек във Франция, който да се осмели да заговори за недъга му пред него. Разтреперан от противоречиви чувства, които не можеше да разбере, той се пресегна към ръцете на Валентин, изправи я и я накара да седне на табуретката. Нежно я прегърна и я притисна до себе си.

— Много съжалявам, чичо Морис — започна Валентин. Постави нежно длан на бузата му и се усмихна. — Никога досега не съм имала възможността да срещна човек с физически недъг. За мен ще бъде от образователно значение, ако ми покажеш.

Мирей изпъшка. Талейран бе зяпнал Валентин, сякаш не можеше да повярва на чутото. Тя стисна ръката му, за да му даде кураж. След миг той заяви сериозно:

— Много добре. Щом искаш.

С усилие вдигна крака си, прегърби се и свали тежкия железен ботуш, който пристягаше крака му, за да може да ходи.

В сумрачната светлина от камината Валентин го огледа. Стъпалото бе усукано така, че пръстите сякаш растяха отдолу. По-нагоре приличаше на дърво. Момичето пое крака в ръце, приведе се и го целуна в основата. Талейран седеше слиян на стола си.

— Горкото краче — каза тя. — Страдало е толкова много, а с нищо не го е заслужило.

Талейран се наведе към Валентин. Вдигна лицето ѝ към своето и я целуна нежно по устните. За момент златните му къдри и светлорусите ѝ кичури се сляха на светлината на огъня.

— Ти си единствената, която се е обръщала към крака ми — отбеляза с усмивка той. — Освен това му достави истинска радост.

Както бе обърнал към Валентин ангелското си лице, а златните му къдри блестяха като ореол на светлината на камината, Мирей не можеше дори да предположи, че това е същият мъж, който безмилостно, почти съвсем сам съсипваше католическата църква на Франция. Не допускаше, че това е същият мъж, който се опитваше на всяка цена да се добере до „Шаха на Монглан“.

\* \* \*

Свещите бяха почти догорели в кабинета на Талейран. На угасващата светлина на огъня ъглите на дългата стая потъваха в сенки. Талейран погледна към часовника на полицата над камината. Минаваше два след полунощ. Надигна се от стола, където Валентин и Мирей бяха отпуснали глави с коси, разпилени по коленете му.

— Обещах на чичо ви да ви прибера в приличен час — каза им той. — Вижте кое време стана.

— Чичо Морис — замоли Валентин, — моля те, не ни карай да си тръгваме точно сега. За пръв път имахме възможност да излезем сред обществото. Откакто пристигнахме в Париж, стоим затворени, все едно не сме напускали манастира.

— Разкажи ни още нещо — примоли се Мирей. — Чичо няма да има нищо против.

— Ще побеснее — разсмя се Талейран. — Само че стана прекалено късно, за да ви връщам у вас. По това време пияни санкюлоти<sup>[5]</sup> обикалят улиците, дори в скъпите квартали. Предлагам да изпратя кочияша да занесе бележка на чичо ви. Ще накарам личния си прислужник Куртиад да приготви стая. Сигурно предпочитате да сте заедно.

Не бе чак толкова опасно да ги изпраща вкъщи. Талейран разполагаше с много слуги, а домът на Давид не бе далече. Само че той изведнъж осъзна, че няма желание да заведе момичетата у тях, не просто тази вечер, а може би никога. Бе опитал да разказва историите си колкото е възможно по-дълго, за да отложи неизбежното. Двете момичета с искрената си непосредственост бяха събудили в него

чувства, които не успяваше да разбере. Никога не бе имал истинско семейство, а топлината, която усещаше в тяхно присъствие, бе нещо напълно ново, свършено непознато.

— Наистина ли можем да останем тук тази нощ? — попита Валентин, изправи се бързо и стисна ръката на Мирей. Личеше, че братовчедка ѝ се колебае, макар че и на нея ѝ се искаше да остане.

— Наистина — отвърна Талейран, надигна се от стола и дръпна кордата на звънчето. — Да се надяваме, че оставането ви няма да е причина за скандала, който предрече Жермен.

Спокойният строг Куртиад, все още в колосана ливрея, хвърли бегъл поглед към двете поразчорлени момичета, после към босия крак на господаря си и безмълвно ги поведе по стълбите към спалнята за гости.

— Господине, бих искала да ви помоля да ни намерите нощници — започна Мирей. — Може би някоя от прислужниците ще ни...

— Няма проблем — отвърна любезно Куртиад и бързо остави два копиринени пенъоара, обточени с ръчна бродерия, които със сигурност не бяха на някоя от слугините. След това дискретно излезе от стаята.

Валентин и Мирей с грижливо пригладени коси се бяха съблекли и вече лежах в огромното меко легло с бродирай балдахин, когато Талейран почука на вратата.

— Удобно ли се настанихте? — попита той и надникна вътре.

— Това е най-прекрасното легло, което сме виждали — отвърна Мирей, потънала в мекия дюшек под юргана. — В абатството спяхме без дюшек, за да имаме по-добра стойка.

— Не мога да отрека, че ефектът е поразителен — усмихна се Талейран. Приблужи се и седна на тясната кушетка до леглото.

— Сега трябва да ни разкажеш още нещо — настоя Валентин.

— Стана късно... — започна Талейран.

— Нещо за призраци — уточни Валентин. — Абатисата не ни позволяваше да говорим за призраци, но ние си разказвахме. Ти знаеш ли такива истории?

— За жалост не — призна с искрено съжаление Талейран. — Както ви е известно, детството ми не беше като на останалите деца, затова не знам такива разкази. — Той замълча и се замисли. — Но мога да ви кажа, че имах случай, когато *се натъкнах* на призрак.



— Не може да бъде! — възкликна Валентин. Посегна и стисна ръката на Мирей под завивката. Двете бяха невероятно развълнувани. — Истински ли?

— Сега ми се струва глупаво — разсмя се той. — Трябва да ми обещаете да не го споменавате пред чичо си Жак-Луи, защото ще стана за посмешище пред Националното събрание.

Момичетата се наместиха под завивките и се заклеха да не проговарят. Талейран седна на кушетката и на трепкащата светлина на свещта започна разказа си.

#### РАЗКАЗЪТ НА ЕПИСКОПА

Когато бях съвсем млад, още преди да положа клетва за свещеник, тръгнах от епархията си в Сен Реми, където е погребан известният крал на франките Кловис<sup>[6]</sup>, и поех към Париж, за да се запиша в Сорбоната. След като прекарах две години в този прочут университет, дойде време да се отдам на призванието си. Знаех, че ако откажа да се впусна в професията, която семейството ми е избрало, ще предизвикам страхотен скандал. Въпреки това чувствах, че не съм скроен за свещеник. Открай време знаех, че най-успешно ще се справям като държавник.

Под параклиса в Сорбоната бяха положени костите на най-великия политик на Франция, моя идол. Знаете името му Арман Жан дьо Плеси, херцог Дьо Ришельо, който успявал умело да съчетае религия и политика, управлявал страната с желязна ръка почти двайсет години, чак до смъртта си през 1642 година.

Една вечер, след полунощ, станах от топлото легло, наметнах дебела пелерина върху нощницата и се спуснах по обраслите с бръшлян стени на студентската стая, за да отида в параклиса на университета.

Вятърът разносяше замръзналите окапали листа по поляната, бухали и други нощни създания издаваха странни звуци. Мислех си, че съм смел, но трябва да призная, че се уплаших. Гробницата беше тъмна и студена. В този час тук не се молеше никой, единствено в криптата догаряха няколко свещи. Запалих свещ, отпуснах се на колене и отправих молба към покойния духовен водач на Франция да ми посочи пътя. Докато редях молитви под високите арки, чувах ударите на сърцето си.

Тъкмо свърших да се моля, за мое най-искрено изумление отнякъде нахлу ледена въздушна струя и угаси свещите. Обзе ме ужас! Погълнат от мрака, заопипвах наоколо, за да открия някаква светлина. В този момент чух стон и от гробницата се надигна бледият зловещ призрак на кардинал Ришельо! Косата, кожата, дори церемониалната му роба бяха снежнобели. Извиси се над мен, целият облян в сияние, но и напълно прозрачен.

Ако не бях на колене, със сигурност щях да падна на земята. Гърлото ми пресъхна, гласът ми изчезна, не можех да продумам. И ето че отново чух сподавения стон. Призракът на кардинала ми говореше! Настръхнах целият, докато съдбовните му думи звучаха подобно екот на камбана.

— Защо ме будиш? — прогърмя гласът. Около мен се вихреха побеснели ветрове, все още бях в непрогледния мрак, а краката ми бяха така омекнали, че нямах сили да стана и да избягам. Преглътнах и се опитах да отговоря с треперещ глас.

— Кардинал Ришельо — заекнах, — моля ви за съвет. Приживе сте били най-великият държавник на Франция, макар да сте се вrekli за духовник. Как успяхте да постигнете тази власт? Споделете тайната си с мен, защото искам да последвам примера ви.

— Ти ли? — изтреця обидено издигналият се към извития таван прозрачен стълб. Мяташе се ту към една, ту към друга стена, все едно бе мъж, който крачеше по пода. С всяка стъпка ставаше все по-грамаден, докато прозрачното присъствие изпълни целия параклис, набъбнало също като буря, готова да се разрази. Свих се още повече. Най-сетне привидението заговори: — Тайната, която търсех, си остана загадка... — Все още се носеше под арката, ала вече бе станало по-прозрачно. — Тайната на властта е погребана с Карл Велики. Аз открих ключа. Скрил съм го грижливо...

Фигурата потрепваше на стената също като пламък, който всеки момент щеше се пръсне в множество искри. Сkochих в отчаян опит да му попреча да изчезне. За какво наемкваше? Каква бе тайната, погребана с Карл Велики? Опитах се да надвикам свистенето на вятъра, който разпиляваше призрака пред очите ми:

— Господарю, отче пресвети! Моля ви, кажете ми къде да открия ключа, за който говорехте.

Призракът вече не се виждаше, ала до мен стигна гласът му, също като ехо, долитащо от края на дълъг коридор:

— Франсоа... Мари... Аруе...

Това бе всичко. Вятърът утихна, няколко свещи отново припламнаха. Стоях сам-самичък в параклиса. Останах дълго, докато най-сетне се отправих през ливадата към студентските помещения.

На следващата сутрин бях готов да повярвам, че преживяното е било само един кошмар, ала окапалите листа, закачени по пелерината, и лекият мирис на крипта, пропил се в плата, ми напомниха, че е било истина. Кардиналът ми бе казал, че е открил първия ключ за една велика тайна. Кой знае защо, аз бях този, който трябваше да стигне до въпросния ключ с помощта на великия френски поет и драматург Франсоа Мари Аруе, познат под името Волтер.

Наскоро Волтер се бе върнал в Париж от самоналожено изгнание в имението си във Ферни, по всяка вероятност за да постави на сцена нова пиеса. Повечето бяха убедени, че се е прибрал у дома си, за да умре. Не можех да си обясня как бе възможно този свадлив старец, атеист открай време, роден петдесет години след смъртта на Ришельо, да е запознат с тайните на кардинала. Трябваше да открия на всяка цена.

Минаха няколко седмици, преди да успея да си уредя среща с Волтер.

Облякох расо и пристигнах в уречения час. Поканиха ме в спалнята му. Волтер мразеше да става преди дванайсет на обяд, а често се случваше да прекара в леглото целия ден. Повече от четирийсет години все повтаряше, че е на ръба на смъртта.

Той лежеше отпуснат, облегнат на възглавниците, с нахлупена на главата розова нощна шапчица и дълга бяла нощница. Очите му горяха като вгълени на пребледнялото лице, устните му бяха тънки, а носът остър и тънък като игла. Приличаше на хищна птица.

Из стаята шетаха свещеници, той се опитваше на висок глас да ги отпъди и щеше да продължи с тези напразни опити чак докато издъхне. Почувствах се неловко, когато извърна очи към мен и забеляза расото на послушник, защото знаех колко мрази духовниците. Махна с кокалестата си ръка и нареди на свещениците:

— Моля ви, оставете ни! Очаквах пристигането на младежа. Той е пратеник на кардинал Ришельо!

След това се изсмя пронизително, като стара вещица, а свещениците се заозъртаха през рамо и заситниха навън. Волтер ме покани да седна.

— За мен си остава неразгадаема тайна — започна гневно той — защо този надут стар призрак отказва да остане в гроба. Като атеист не мога да си намеря място от яд, че един умрял поп продължава да се явява и да подтиква младите мъже да ме посещават. Да, винаги разбирам, когато ги изпраца той, защото устните им са увиснали налудничаво, очите им се стрелкат трескаво, също като твоите... Това влез-излез във Ферни беше ужасно, но тук, в Париж, е истинска смърт!

Потиснах с усилие раздражението си заради начина, по който ме описа. От една страна, останах учуден, че е познал причината, поради която съм дошъл да го посетя, а, от друга, ме обхвана страх. Да, беше ме страх, защото той каза, че и други са търсили онова, до което се опитвах да се добера.

— Иска ми се да забия кол в сърцето на този човек, за да се свърши с всичко това — продължи да мърмори Волтер. — Може би тогава ще намеря покой. — Стори ми се доста развълнуван и започна да кашля. Забелязах, че храчи кръв, ала щом се опитах да му помогна, той ми махна с ръка. — И лекарите, и свещениците трябва да бъдат закарани на ешафода! — извика и посегна към чашата вода. Подадох му я и Волтер отпи. — Той, разбира се, иска ръкописите. Кардинал Ришельо не може да понесе, че безценните му дневници са попаднали в ръцете на стар негодник като мен.

— У вас са дневниците на кардинал Ришельо?

— Да. Преди много години, когато бях още млад, ме хвърлиха в затвора по обвинение в заговор срещу Короната, и то заради някакво стихотворение, което бях съчинил за романтичните похождения на краля. Докато гаснех в затвора, богат клиент ми донесе някакви дневници с молба да ги разчета. Семейството му ги пазело цяла вечност, обаче написаното било закодирано и никой не разбирал за какво става дума. Тъй като няхах друго занимание, аз ги дешифрирах и научих доста за нашия любим кардинал.

— Аз пък си мислех, че написаното от Ришельо е дарено на Сорбоната.

— Така са ти казали — изсмя се злобно Волтер. — Един свещеник няма да къта дневници, написани с код, освен ако не иска да

скрие нещо. Много добре знаех с какво са се занимавали свещениците по онова време: мислили са за мастурбация и по какъв начин да задоволят похотта си. Заех се с дневниците като гладен кон със зоб, но това не се оказа мръснишкото признание, което очаквах. Беше най-обикновен научен трактат. Най-голямата глупост, на която бях попадал.

Волтер се закиска и разкашля толкова силно, че моментът ми се стори подходящ да извикам някой от свещениците, защото все още не ми бе позволено да причестявам умиращи. След като издаде потресаващ звук, нещо като предсмъртно гъргорене, той ми направи знак да му донеса шалове. Натрупа ги върху себе си, уви един на главата си също като стара баба и остана да трепери под тях.

— Какво открихте в тези дневници. Те къде са? — попитах настоятелно аз.

— Все още са у мен. Докато бях в затвора, клиентът ми умрял и не оставил наследници. Може да струват доста, защото са ценни за историята. Но в тях има бая суеверия и глупости, ако питаш мен. Вещерство, магии.

— Нали казахте, че са научен труд?

— Да, доколкото свещениците са в състояние да постигнат някаква обективност. Виж сега, кардинал Ришельо е посветил живота си на откриването на могъществото и пътя към властта още преди да поведе армии срещу всяка държава в Европа. А целта на тайното му проучване се върти около... може и да си чувал за „Шаха на Монглан“.

— Шахът на Карл Велики ли? — възкликнах и се опитах да запазя спокойствие, въпреки че сърцето ми блъскаше като обезумяло. Приведох се напред над леглото му, слушах внимателно всяка изречена дума и го подтиквах предпазливо да продължи, за да не предизвикам нова атака. Бях чувал за „Шаха на Монглан“, но знаех, че е изчезнал преди векове. От онова, което знаех, стойността му бе невъобразима.

— Мислех, че е просто легенда — осмелих се да подхвърля аз.

— Ришельо не е мислел така — отвърна възрастният философ. — На хиляда и двеста страници в дневника му е описано проучването за произхода и значението на шаха. Той е пътувал до Аахен или до Е ла Шапел, дори е проучвал „Монглан“, където е вярвал, че е закопана дъската, но напразно. Нашият кардинал бил убеден, че в него е отговорът на загадка, по-стара от самия шах дори, може би стара като света. Тази тайна обяснява възхода и падението на цивилизациите.

— За каква тайна става въпрос? — попитах, като напразно се опитвах да прикрия вълнението си.

— Ще ти разкажа какво е неговото мнение — каза Волтер, — въпреки че той е починал, преди да разгадае тайната. Мисли каквото искаш, но повече не ме безпокой по този въпрос. Кардинал Ришельо е вярвал, че „Шахът на Монглан“ съдържа формула, забранена формула, запечатана както във фигурите, така и в дъската. Тази формула крие тайната на безграничната власт...

— Чичо Морис. — Мирей отвори очи. — Още не си довършил разказа. Каква е формулата, която кардинал Ришельо е търсил цял живот? Какво е било скрито във фигурите на шаха?

— Това, скъпа моя, ще открием заедно — усмихна се Талейран, щом забеляза, че Валентин също е отворила очи и двете момичета треперят под топлите завивки. — Истината е, че аз никога не съм виждал ръкописа. Волтер почина скоро след това. Цялата му библиотека бе купена от човек, който е знаел колко са ценни дневниците на Ришельо. Това е човек, който разбира какво означава безграничната власт и копнее да я притежава. Човекът, за когото говоря, се опита да подкупи и мен, и Мирабо, той бе застъпник на Закона за конфискацията, защото така се надяваше да разбере дали „Шахът на Монглан“ ще бъде конфискуван от хора на високи постове, които нямат етика и морал.

— Ти си отказал подкупа, нали, чичо Морис? — попита Валентин, вече седнала в леглото, загърнала се в юргана.

— Цената ми бе твърде висока за господина или може би трябва да уточня, че беше госпожа? — засмя се Талейран. — Самият аз исках шаха. И все още го искам. Погледна към Валентин на сумрачната светлина и бавно се усмихна.

— Вашата абатиса е допуснала огромна грешка — каза им той. — Трябва да призная, че се досетих какво ще направи. Извадила е шаха от абатството. Не ме гледайте така, милички. Да не би да си мислите, че е случайно съвпадение, че тя е решила да пресече цял един континент, за да отиде в Русия, както ми каза чичо ви? Вижте, човекът, който купи библиотеката на Волтер, същият човек, който се опита да подкупи нас с Мирабо, човекът, който си е поставил за цел да се добере до шаха през последните четирийсет години, е не друг, а Екатерина Велика, императрицата на Русия.

\* \* \*

Талейран замълча и погледна към Валентин и Мирей, сгушили се една до друга под дебелия завивки. Преструваха се, че спят, с пищни коси, разстлани по възглавниците, и преплетени дълги кичури. Той стана, надвеси се над тях, за да ги завие, и ги погали нежно по главите.

— Чичо Морис. — Мирей отвори очи. — Още не си довършил разказа. Каква е формулата, която кардинал Ришелю е търсил цял живот? Какво е било скрито във фигурите на шаха?

— Това, скъпа моя, ще открием заедно — усмихна се Талейран, щом забеляза, че Валентин също е отворила очи и двете момичета треперят под топлите завивки. — Истината е, че аз никога не съм виждал ръкописа. Волтер почина скоро след това. Цялата му библиотека бе купена от човек, който е знаел колко са ценни дневниците на Ришелю. Това е човек, който разбира какво означава безграничната власт и копнее да я притежава. Човекът, за когото говоря, се опита да подкупи и мен, и Мирабо, той бе застъпник на Закона за конфискацията, защото така се надяваше да разбере дали „Шахът на Монглан“ ще бъде конфискуван от хора на високи постове, които нямат етика и морал.

— Ти си отказал подкупа, нали, чичо Морис? — попита Валентин, вече седнала в леглото, загърнала се в юргана.

— Цената ми бе твърде висока за господина или може би трябва да уточня, че беше госпожа? — засмя се Талейран. — Самият аз исках шаха. И все още го искам.

Погледна към Валентин на сумрачната светлина и бавно се усмихна.

— Вашата абатиса е допуснала огромна грешка — каза им той. — Трябва да призная, че се досетих какво ще направи. Извадила е шаха от абатството. Не ме гледайте така, милички. Да не би да си мислите, че е случайно съвпадение, че тя е решила да пресече цял един континент, за да отиде в Русия, както ми каза чичо ви? Вижте, човекът, който купи библиотеката на Волтер, същият човек, който се опита да подкупи нас с Мирабо, човекът, който си е поставил за цел да се

добере до шаха през последните четирийсет години, е не друг, а Екатерина Велика, императрицата на Русия.

---

[1] Фианкетто — италиански термин в шаха, който означава преместването на офицер на b2 или g2 за белите и на b7 или g7 за черните. — Б.пр. ↑

[2] Прелат — висш духовен сановник от англиканската или католическата църква. — Б.ред. ↑

[3] Никола Пусен (1594–1665) — френски живописец, ярък представител на класицизма. — Б.пр. ↑

[4] Кристоф Глук (1714–1787) — немски композитор, един от реформаторите на операта. — Б.пр. ↑

[5] „Без гащи“ (фр.) — аристократите от Френската буржоазна революция дали това име на крайните революционери. — Б.пр. ↑

[6] Кловис (466–511) — франкски крал, приел християнството през 496 г., след като отправил молба към християнския Бог да му помогне да победи враговете си. Смятан за един от родоначалниците на кралския род на Меровингите. — Б.ред. ↑



# ИГРА НА ШАХ

*... и ще играем на шах,  
като притискаме клепачите без  
мигли и чакаме  
да се почука на вратата.*

„Опусто  
шената  
земя“<sup>[1]</sup>  
Т. С.  
Елиът

*Ню Йорк  
Март 1973 година*

НЯКОЙ ПОЧУКА НА ВРАТАТА. Стоях в средата на апартамента с ръце на кръста. Бяха минали три месеца от новогодишната нощ и вече почти не си спомнях гледачката и последвалите необичайни събития.

На вратата продължаваше да се чука настойчиво. Нанесох още малко яркосиньо на огромната картина пред мен и топнах четката в бурканчето с ленено масло. Бях оставила прозореца отворен, за да проветря, но клиентът ми, „Кон Едисън“, изглежда, гореше боклук под самите ми прозорци. Рамките бяха вече почернели от сажди.

Докато се отпращах към антрето, си казах, че изобщо не съм в настроение за гости. Запитах се защо портиерът не ми е звъннал отдолу, както би трябвало, за да ми съобщи, че идва нахалникът, който сега блъскаше по вратата ми. И без това седмицата ми беше напрегната. Опитвах се да приключа работата си с „Кон Едисън“ и часове наред се карах и с управата на сградата, и с различни фирми за вещи на склад. Заминаването ми за Алжир предстоеше.

Визата бе излязла. Обадих се на всичките си приятели. Предстоеше ни раздяла от близо цяла година. Само с един от тях не успях да се свържа, той се оказа тайнствен и недосегаем като Сфинкса. Нямаше начин да знам колко отчаяно ще се нуждая от помощта му във връзка със събитията, които предстояха съвсем скоро.

Докато минавах през антрето, се погледнах в едно от огледалата на стената. Гъстата ми рошава коса бе оплескана с яркочервена боя, на носа ми имаше виненочервено петно. Обърсах го с опакото на ръката, отрих длан в свободно пуснатата риза и панталоните, които слагах, докато рисувам. След това отворих.

На прага, облечен в смешната си тъмносиня униформа със смешни еполети, които без съмнение сам си бе избрал, стоеше портиерът на сградата Бозуел, вдигнал гневно юмрук.

— Извинете, госпожо — изсумтя той, — но бледосин корниш отново е блокирал алеята към входа. Както знаете, гостите трябва да оставят алеята пред входа свободна заради доставките...

— Защо не ми звънна по домофона? — прекъснах го ядосана аз. Отлично знаех за чия кола ми говори.

— Домофоните не работят вече цяла седмица, госпожо...

— Ами защо не си ги оправил, Бозуел?

— Аз съм портиер, госпожо. Не се занимавам с поддръжката. Има си човек за това. Портиерът се занимава с гостите и се грижи да не влизат...

— Добре. Добре. Просто я изпрати горе. — Един-единствен човек в Ню Йорк караше небесносин корниш и това бе Лили Рад. Тъй като беше неделя, бях сигурна, че Сол е зад волана. Той можеше да премести колата, докато тя виси горе при мен, за да ме дразни. Само че Бозуел продължаваше да ме гледа мрачно.

— Проблемът е в едно дребно животно, госпожо. Гостенката ви настоява да внесе въпросното животно в сградата, въпреки че ѝ бе казано неведнъж...

Оказа се прекалено късно. Пухкава топка се стрелна по коридора откъм асансьорите. Устреми се право към апартамента ми, профуча покрай нас с Бозуел и се скри вътре. Животинчето не бе по-голямо от бърсалка за прах и пролайваше пискливо, докато се мяташе по пода. Мъжът пред мен ме погледна с нескрито отвращение и не каза нищо повече.

— Разбрах те, Бозуел. — Свих рамене. — Просто ще се престорим, че не сме видели нищо, нали? Той няма да прави поразии и ще си тръгне веднага щом успее да го открия.

В този момент от същия край на коридора с танцова стъпка се появи Лили. Беше наметната с пелерина от самур, от която висяха пухкави опашки. Русата ѝ коса бе вързана на три или четири кичура, щръкнали в различни посоки, така че не ставаше ясно къде завършва косата ѝ и къде започва пелерината. Бозуел въздъхна и затвори очи.

Лили не му обърна абсолютно никакво внимание, целуна ме разсеяно по бузата, мина покрай нас и се стрелна в апартамента. Не беше лесно за човек с тялото на Лили да се стрелне, където и да е, но във всяка крачка на едрата ѝ фигура имаше класа. Докато ни подминаваше, подхвърли с гърления си напевен глас:

— Кажи на твоя портиер да се пръждосва и да не ни губи времето. Сол ще обикаля, докато не тръгнем.

Бозуел се обърна, но преди да се оттегли, не пропусна да изпъшка многозначително. Влязох в апартамента си с огромна неохота, защото знаех какво ме очаква в този неделен следобед в компанията на човека, когото най-малко понасях в цял Ню Йорк — Лили Рад. Казах си, че този път ще се отърва набързо от нея.

Жилището ми се състои от едно просторно помещение с много висок таван и баня, до която се стига по дълго антре. В стаята имаше три врати, които водеха към килер, дрешник и сгъваемо легло, скрито в стената. Бе истинска оранжерия от огромни като дървета растения и екзотични цветя, между някои от които човек трябваше да се промъква. Навсякъде се виждаха купчини книга, подхвърлени бродирани марокански възглавници и всевъзможни находки от магазините за втора употреба по Трето Авеню — индийски ръчно рисувани настолни лампи с пергаментови абажури, изписани мексикански керамични кани, пъстри глинени птици от Франция, предмети от пражки кристал. По стените бяха закачени недовършени картини, някои от които все още неизсъхнали, стари снимки, поставени в резбовани рамки, и старинни огледала. От тавана висяха медни звънци, причудливи фигурки, лакирани хартиени риби. Единствената мебел в стаята бе старият абаносов роял, изтласкан близо до прозореца.

Лили пристъпваше сред хаоса като освободена пантера и побутваше по-дребните предмети в опит да открие кучето си. Пусна небрежно пелерината на пода. Не можах да повярвам на очите си, когато видях, че под нея тя бе с доста оскъдно облекло. Тялото на Лили напомняше скулптура на Майо с тънки глезени, изваяни прасци, които нагоре се разширяваха в щедро набъбнала мека плът. Бе успяла да натъпче цялата тази маса в къса розова копринена рокличка, която завършваше точно където започваха бедрата ѝ. С всяка крачка наподобяваше неоформено желе, тресящо се и почти прозрачно. Лили вдигна една от възглавниците и измъкна отдолу малката космата топка, с която не се разделяше. Взе я на ръце и загука с гърления си глас.

— Ето къде се било скрило сладурчето ми Кариока — мъркаше тя. — Опитва се да се скрие от мама. Кученцето ми то.

Започна да ми се повдига.

— Искаш ли чаша вино? — предложих аз, докато Лили оставяше животинчето на пода. То продължи да обикаля и да джавка пискливо, а аз едва прикривах раздразнението си. Отидох до килера и извадих бутилка вино от хладилника.

— Това да не би да е ужасното шардоне на Луелин? — попита тя. — От цяла вечност се опитва да ми го пробута.

Пое чашата и отпи щедра глътка. Проправи си път между растенията и спря пред картината, над която работех, преди да нахлуе, за да съсипе неделата ми.

— Я кажи, познавам ли го този? — попита неочаквано тя и посочи мъжа в бяло на картината, яхнал скелет, който с малко усилия от моя страна щеше да се превърне във велосипед. — Да не би да си използвала за модел онзи тип долу?

— Кой тип долу? — попитах, седнах на скамейката пред рояла и я погледнах. Устните и ноктите ѝ бяха в яркочервено. Цветът изпъкваше на бялата ѝ кожа и тя приличаше на фаталната мръсница, подмамила Зеления рицар<sup>[2]</sup> или Стария моряк<sup>[3]</sup> да се впуснат в битка на живот и смърт. След това се замислих и видът ѝ ми се стори изключително подходящ. Каиса, музата на шаха, бе не по-малко безпощадна от музата на поезията. А музите умеят да съсипват онези, които вдъхновяват.

— Мъжът на колелото — уточни Лили. — И той беше облечен по същия начин — загърнат, омотан. Всъщност видях го единствено в

гръб. За малко да го прегазим. Трябваше да отбием към тротоара.

— Така ли? — учудих се аз. — Рисувала съм по фантазия.

— Страшничко е — отбеляза тя. — Все едно е човек, тръгнал към собствената си смърт. Има нещо зловещо в начина, по който този тип се върти около сградата ти...

— Какво? — Нещо бе извикало спомен в подсъзнанието ми. *Пази се от светъл кон и ездача му, наречен Смърт.* Къде бях чувала това?

Кариока спря да джавка и от гърлото му се носеха подозрителни ръмжащи звуци. Опитваше се да изрови стърготините от саксия с орхидеи и успешно ги разпиляваше по пода. Приблжих се до него, грабнах го на ръце и го метнах в дрешника, след което затворих вратата.

— Как смееш да хвърляш кучето ми в дрешника! — възмути се Лили.

— Кучета се допускат в сградата единствено ако са в клетка — обясних. — Нямам клетка. Кажете сега какво те води насам! Не съм те виждала от месеци. — И слава богу, помислих си.

— Хари ти организира прощално парти — обяви тя, настани се на скамейката пред рояла и допи на един дъх остатъка от виното. — Иска да определиш датата. Сам ще стотви. Ноктите на Кариока неуморно деряха вратата на дрешника, но аз се престорих, че не чувам.

— С удоволствие ще дойда на вечеря — съгласих се аз. — Защо да не го направим в сряда? До следващия уикенд трябва да съм заминала.

— Чудесно — кимна Лили. От килера долиташе глухо блъскане, докато Кариока напразно се опитваше да избуца вратата с малкото си телце. Лили се намести на скамейката до мен.

— Моля те, нека пуснем кучето от шкафа.

— Тръгваш ли си? — попитах обнадеждена.

Извадих четките от буркана и отидох до мивката, за да ги изплакна, все едно че тя вече бе излязла. Лили не отговори веднага. Най-сетне се обади:

— Чудех се дали имаш планове за днес следобед.

— Май плановете ми за днес се провалиха — отвърнах аз, докато изсипвах течен сапун в топлата вода и го разпенвах.

— Гледала ли си как играе Соларин? — Тя се усмихна едва-едва и ме погледна с огромните си сиви очи.

Оставих четките във водата. Това подозрително много приличаше на покана за някой шахматен двубой. Лили се гордееше, че никога не ходи по такива мачове, освен ако лично не участва.

— Кой е Соларин? — заинтересувах се аз.

Лили ме изгледа с искрено изумление, сякаш я бях попитала коя е кралицата на Англия.

— Все забравям, че не четеш вестници — въздъхна тя примирено. — Всички говорят за него. Та това е политическото събитие на десетилетието! Твърди се, че е най-добрият шахматист след Капабланка, истински гений. За пръв път от три години насам му разрешават да напусне Съветския съюз...

— Аз пък си мислех, че Боби Фишър е най-добрият шахматист — отвърнах и започнах да плакна четките в горещата вода. — Защо беше цялата шумотевица в Рейкявик миналото лято?

— Поне си чувала за Исландия. — Лили се изправи, приближи се и се облегна на рамката на вратата. — В интерес на истината Фишър не играе повече. Носят се слухове, че не може да защити титлата си, че никога вече няма да играе публично. Затова руснаците са надигнали глави. Шахматът е националният им спорт и са готови да се изядат един друг, само и само да стигнат до върха. Ако Фишър се оттегли, ще останат само руснаци претенденти за титлата.

— Значи, който руснак се окаже най-добър, той ще спечели — отбелязах аз. — И ти си мислиш, че този...

— Соларин.

— Мислиш, че Соларин ще успее ли?

— Може да спечели, може и да не спечели! — тросна се Лили. — Точно това ме учудва най-много. Всички твърдят, че е най-добрият, а пък руското Политбюро не го подкрепяло. А това е абсолютно задължително за всеки руски играч. В интерес на истината през последните няколко години *не му позволявали да играе!*

— Защо? — Оставих четките да се сушат и избърсах ръце. — След като толкова се натискат да спечелят, все едно че е въпрос на живот и смърт...

— Очевидно не е от съветските кадри — обясни Лили, извади бутилката вино от хладилника и си наля нова чаша. — Преди три

години в Испания се случило нещо. Соларин бил завлечен нанякъде посред нощ, призован от матушка Русия. Първо разправяха, че се разболял, след това плъзна слух, че е с нервно разстройство. Какво ли не се изприказва, а после — нищо. Нищо не се чу повече за него. До миналата седмица.

— Какво стана миналата седмица?

— Най-ненадейно Соларин пристигна в Ню Йорк, буквално заобиколен от тяхното КГБ. Влиза в шахматния клуб на Манхатън и заявява, че иска да участва в Специалния индивидуален шампионат. Направо възмутително, и то по няколко причини. За него трябва да получиш лична покана. Соларин не е бил сред поканените. Това е турнир само за пета зона, а пета зона означава САЩ, СССР е четвърта зона. Не можеш да си представиш какъв смут настана, когато разбрали кой е.

— Защо просто не са му отказали?

— Мамка му! — избухна злорадо Лили. — Джон Хърманолд, спонсорът на турнира, е бил театрален продуцент. След сензацията на Фишър в Исландия нямаш представа в какъв подем е шахът. В тази работа вече се въртят много пари. Хърманолд е готов да извърши убийство, за да докара име като Соларин в списъка на участниците.

— Не разбирам как Соларин се е измъкнал от Русия за шампионата, след като руснаците не го пускат да играе.

— Миличка, нали точно там е въпросът! — отвърна Лили. — Щом с него са бодигардовете на КГБ, значи е пристигнал с благословията на правителството, нали така? На това му се казва интрига. Затова си помислих, че ще ти бъде приятно да отидем... — Лили замълча.

— Къде? — попитах мило, въпреки че добре знаех накъде бие. Много обичам да я торможя. Тя се прави, че тези турнири са едно нищо. „Не ходя там заради мъжете — цитираха я често, — а единствено заради играта.“

— Днес следобед ще играе Соларин — обясни колебливо тя. — Първата му публична изява след случката в Испания. Всички билети са разпродадени, а струват майка си и баща си. Започва след час, но ми се струва, че ще успея да те вкарам...

— Боже, много ти благодаря — прекъснах я аз. — Само че съм пас. Да ти призная, струва ми се доста отегчително да гледам

шахматни двубои. Защо не отидеш сама?

Лили стисна чашата и се изправи доста вдървено на скамейката пред пианото.

— Знаеш, че не мога — отвърна плахо тя.

Бях убедена, че за първи път ѝ се налага да моли някого за услуга. Ако отидех с нея на турнира, тя щеше да се преструва, че прави услуга на приятелката си. Ако се появеше сама и помолеше да я пуснат, журналистите, специалисти в областта на шахмата, щяха да припаднат от кеф. Соларин може и да беше събитието на деня, ала в нюйоркските шахматни среди появата на Лили Рад винаги е сочна клюка. Тя бе една от водещите шахматистки в Щатите и определено най-атрактивната.

— Следващата седмица — процеди тя през стиснати устни — ще играя срещу победителя в днешния двубой.

— Ясно. Разбирам — казах. — Може Соларин да спечели. — Тъй като никога не си играла срещу него, съм абсолютно сигурна, че не познаваш стила му...

Отидох до дрешника и отворих вратата. Кариока се измъкна навън. След това притича до краката ми и започна да се бори с разбриданите нишки от еспадрилите ми. Погледнах животинчето, след това го повдигнах със стъпалото и го настаних на купчина възглавници. То се загърчи от удоволствие и бързо намери начин да измъкне няколко пера с острите си ситни зъбки.

— Не разбирам защо те обича толкова много — отбеляза Лили.

— Защото знае кой командва тук — обясних. Тя преглътна отговора.

Наблюдавахме как Кариока се гуши във възглавниците, сякаш това бе най-съвършеното място на света. Макар да знаех много малко за шахмата, бях наясно кога съм в изгодна позиция и кога не. Нещо ми подсказваше, че следващият ход няма да е в моя полза.

— Трябва да ме придружиш — заяви най-сетне Лили.

— Май не подбра точните думи — изтъкнах.

Лили се изправи отново и се приближи към мен. Погледна ме право в очите.

— Нямах представа колко е важен турнирът за мен — опита се да обясни тя. — Хърманолд е позволил на пълномощниците си да наложат категории, като е поканил всички grosмайстори и



международни майстори в пета зона. Ако се бях представила добре и имах висок текущ коефициент, щях да вляза в лигата на големите играчи. Можех дори да спечеля. Стига Соларин да не се беше появил.

Сложните маневри при пресяването на играчите в шахмата бяха пълна загадка за мен. Титли като гросмайстор и международен майстор ме объркваха. Човек би казал, че при математическа игра като шаха начините да постигнеш успех са малко по-ясни, но и тук действаха правилата като в повечето класически мъжки клубове. Разбирах отчаянието на Лили, но имаше нещо, което не можех да си обясня.

— Какво значение има, ако останеш на второ място? — попитах аз. — Дори така ще си най-добрата шахматистка в Щатите...

— Най-добрата жена! Жена? — Имах чувството, че всеки момент ще се изплюе на пода. Чак сега си спомних, че тя никога не приемаше да играе срещу жени. Шахът се приемаше за мъжки спорт и за да се наложиш, трябваше да победиш мъжете. Вече цяла година Лили очакваше да ѝ присъдят титлата международен майстор и бе уверена, че си я е извоювала. Този турнир бе особено важен за нея. Не можеха повече да задържат титлата, ако успее да се класира преди състезатели, които досега бяха заемали по-високо място.

— Нищо не разбираш — отвърна тя. — Този турнир ще бъде „или — или“. Във втория си мач Соларин ще играе с мен, стига и двамата да спечелим в предишните си двубои, а това неминуемо ще се случи. Ако загубя срещу него, излизам от турнира завинаги.

— Няма ли да можеш да го биеш? — попитах. Макар Соларин да бе голяма работа, не можех да повярвам, че Лили допуска възможността да бъде победена.

— Не знам — призна честно тя. — Треньорът ми не е убеден. Според него Соларин ще ме смачка. Направо ще ме разбие. Нямам понятие какво е да загубиш на шах. Толкова мразя да губя! — Тя стисна зъби и сви ръце в малки юмручета.

— Не е ли редно да те пускат поне в началото да играеш срещу хора от твоята категория? — Като че ли бях чела нещо такова.

— Състезателите от Щатите, събрали текущ коефициент над две хиляди и четиристотин, са едва няколко десетки — отвърна мрачно Лили. — Очевидно не всички участват в този турнир. Въпреки че последното постижение на Соларин е малко над две хиляди и

петстотин, между двама ни има петима участници. Лошото е, че като ме пускат да играя срещу него толкова рано, няма да мога да загрея в двубои с другите.

Сега вече разбирах. Театралният продуцент, който организираше турнира, бе поканил Лили, защото бе популярна личност. Целта му бе да продава билети, а Лили бе Жозефин Бейкър в шаха. Липсваха ѝ само кожите и бананите. След като Хърманолд вече бе извадил силна карта в лицето на Соларин, Лили ставаше ненужна, следователно можеше да бъде жертвана. Щеше да я изправи срещу руснака на ранен етап в турнира и да я зачеркне. Не го интересуваше дали двубоят може да ѝ послужи като трамплин към мечтаната титла. В този момент разбрах, че светът на шаха не бе много по-различен от света на консултантските услуги.

— Всичко е ясно — казах и тръгнах към антрето.

— Къде отиваш? — повиши глас Лили.

— Да взема душ — провикнах се през рамо.

— Душ ли? — В гласа ѝ прозвуча истерична нотка. — Защо, по дяволите?

— Трябва да се изкъпя и да се преоблека — спрях пред вратата на банята и се обърнах към нея, — ако искаш след час да гледаме турнира.

Лили ме погледна, без да каже нищо. Поне се усмихна.

\* \* \*

Беше направо смешно да се возим в кола със свален покрив в средата на март, докато над нас бяха надвиснали сиви облаци, от които всеки момент можеше да завали сняг, и температурата беше под нулата. Лили се бе загърнала в кожената пелерина. Кариока с огромно удоволствие късаше висящите опашки и ги плюеше на пода. Аз бях облякла семпло черно вълнено палто и замръзвах.

— Това чудо няма ли гюрюк? — попитах, зъзнейки при всеки порив на вятъра.

— Защо не оставиш Хари да ти направи едно кожено палто? Бизнесът си е негов, а ти много добре знаеш, че те обожава.

— В момента няма да ми помогне особено много — отвърнах аз. — Обясни ми защо турнирът се провежда при закрити врати в клуб „Метрополитън“. Спонсорът не иска ли събитието да бъде отразено по-широко, още повече че това е първото представяне на Соларин на Запад?

— Знаеш каква е целта на спонсорите — съгласи се Лили. — Соларин днес ще играе срещу Фиск. Ако двубоят бъде публичен вместо при закрити врати, може да даде обратен ефект. Фиск е малко луд.

— Кой е Фиск?

— Антъни Фиск — започна тя и се загърна още по-плътно в кожената пелерина — е голям играч. Британски гросмайстор, регистриран в пета зона единствено защото е живял в Бостън и е играл там активно. Учудена съм, че е приел да участва, след като не се е явявал от години. На последния турнир настоя публиката да напусне залата. Беше си внушил, че в помещението са монтирани подслушвателни устройства, че във въздуха се усещали тайнствени вибрации, които му пречели да мисли. Всички шахматисти стъпват на пръсти около него. Разправят, че Пол Морфи, първият шампион на Щатите, починал във ваната напълно облечен, а във водата плували дамски обувки. Лудостта е част от шахмата, но отсега да знаеш, че аз няма да изперкам. Подобни неща се случват единствено на мъжете.

— Защо само на тях?

— Защото шахът, миличка, е едиповска игра. Ликвидирай царя и го начукай на царицата. Това е целта на играта. Психолозите умират да вървят по петите на шахматистите, за да видят дали си мият ръцете прекалено често, дали душат стари кецове или мастурбират по време на почивките. След това описват всичко в „Джърнъл ъф ди Ей Ем Ей“.

Светлосиният ролс-ройс модел „Корниш“ спря пред клуб „Метрополитън“ на Шейсета улица, съвсем близо до Пето Авеню. Сол ни отвори вратата. Лили му подаде Кариока и пое пред мен по закритата рампа към покрит с едри камъни вътрешен двор към входа. Шофьорът не бе казал и дума по време на пътуването, но ето че сега ми намигна. Свих рамене и последвах Лили.

Клуб „Метрополитън“ е тъжен спомен от стария Ню Йорк. В този типично мъжки клуб, изглежда, нищо не се бе променило през последния век. Избелелите червени килими във фойето имаха

належаща нужда от пране, тъмното дърво на бюрото на рецепцията трябваше да се полира. Затова пък централният салон компенсираше с очарование позамръкналия блясък на фоайето.

От него се влизаше в огромна зала с деветметров резбован таван, обсипан с покрити със златист варак листа, от който висеше масивен полилей. На две от стените се виждаха вътрешни балкони, перилата им бяха богато украсени със скулптури също като венециански двор. На третата бяха монтирани огледала, опасани със златни нишки, и в тях се отразяваха ложите. Четвъртата стена бе отделена от фоайето с високи кулички, облицовани във винено кадифе. По черно-белите плочи на пода, наподобяващи шахматна дъска, бяха подредени десетки ниски маси, заобиколени от кожени кресла. В далечния край се виждаше пиано от абаносово дърво, поставено край лъскав параван, китайска изработка.

Докато оглеждах интериора, Лили ме повика от един балкон. Кожената пелерина висеше праметната през перилата. Махна ми да се кача по широките мраморни стълби, които се извиваха към мястото, където бе застанала.

Завлече ме в малка стая за игра на карти, боядисана в тревистозелено, с огромни френски прозорци, които гледаха към Пето Авеню и парка. Неколцина работници се суетяха и местеха облицованите в кожа маси за игра на карти и другите, покрити със зелено сукно. Погледнаха ни бегло, докато подреждаха масите край стената близо до вратата.

— Тук ще се състои турнирът — обясни Лили. — Не съм сигурна дали хората са пристигнали. Остава още половин час. Обърна се към един от работниците: — Знаете ли къде е Джон Хърманолд?

— Може да е в ресторанта. — Мъжът сви рамене. — Обадете се на рецепцията и помолете да му изпратят съобщение на пейджъра. — Той я погледна преценяващо. Роклята ѝ се бе вдигнала до недопустими висини и аз останах доволна, че съм си сложила консервативни сиви дрехи. Понечих да си сваля палтото, но работникът ме спря.

— В игралните зали не се допускат дами — каза ми той. Обърна се към Лили. — Нито в ресторанта. Най-добре слезте долу и позвънете оттам.

— Ще го убия онова копеле Хърманолд! — изсъска Лили, стиснала зъби. — Мъжки клуб, за бога, в който не се допускат жени!

— Тръгна по коридора, за да си намери някоя жертва, а аз се върнах в стаята и се настаних на един стол, съпроводена от враждебните погледи на работниците. Не завиждах на Хърманолд, защото знаех какво ще му се случи, когато го открие Лили.

Седях в игралната зала и гледах през мръсните прозорци към Сентръл Парк. Навън бяха провиснали няколко мокри флагчета, а тъжната зимна светлина прикриваше донякъде избелелите им цветове.

— Извинете — прозвуча надменен глас зад мен. Обърнах се към висок привлекателен мъж около петдесетте с тъмна коса и посребрели слепоочия. Беше в тъмносиньо двуредно сако със сложна бродерия на джоба, сиви панталони и бяло поло. На челото му бе написано, че е възпитаник на „Андоувър“ и „Йейл“.

— В залата не се допускат посетители преди началото на турнира — заяви строго той. — Ако имате билет, ще ви настаня долу, докато започне. В противен случай трябва да ви помоля да напуснете клуба. — Първоначалната му привлекателност започна да се стопява. Това са те красивите мъже, казах си.

— Предпочитам да остана тук. Чакам да ми донесат билета...

— Страхувам се, че не е възможно — прекъсна ме рязко той. Дори стисна ръката ми над лакътя. — Трябва да се съобразявам с изискванията на клуба и да спазвам правилата. Освен това заради сигурността...

Не се помръднах от мястото си, въпреки че той се опитваше да ме изтегли с цялото достойнство, на което бе способен. Пъхнах стъпала зад краката на стола и му се усмигнах.

— Обещах на приятелката си Лили Рад да я изчакам — обясних му аз. — Отиде да търси...

— Лили Рад! — Той пусна ръката ми, сякаш бе стиснал нажежен ръжен. — Лили Рад е тук? — Усмивката ми не трепна и кимнах утвърдително.

— Позволете ми да се представя, госпожице...

— Велис — улесних го аз, — Катрин Велис.

— Госпожице Велис, аз съм Джон Хърманолд. Спонсор на турнира. — Сграбчи ръката ми и я разтърси. — Голяма чест е за нас присъствието на Лили. Знаете ли къде мога да я открия?

— Тя отиде да ви търси — обясних. — Работниците я насочиха към ресторанта. Сигурно е там.

— В ресторанта — повтори Хърманолд, очевидно представил си най-лошото. — Ще отида да я намеря. След това ще се качим при вас и ще ви заведе да ви почерпя по едно питие. Той бързо се измъкна.

След като Хърманолд демонстрира дружелюбното си поведение, работниците започнаха да ме поглеждат с уважение. Наблюдавах ги как изнасят игралните маси и подреждат столове покрай прозорците, като оставят свободно островче в центъра. След това, колкото и да бе странно, се наведоха и започнаха да мерят пода и да оправят мебелите, вероятно за да се съобразят с някакъв невидим стандарт, който очевидно трябваше да бъде спазен.

Наблюдавах маневрите им с такова любопитство, че изобщо не забелязах мъжа, влязъл безшумно в залата, докато не мина покрай мен. Беше висок, слаб, с много светла руса коса, която покриваше яката на чупливи вълни. Носеше сиви панталони и бяла ленена риза, пусната отгоре, разкопчана, за да разкрие як врат и стегнати гърди на танцьор. Пристъпи енергично към работниците и заговори тихо. Мъжете се изправиха незабавно и го наобиколиха. Щом той протегна ръка, за да посочи нещо, те тутакси се спуснаха да изпълнят желанието му.

Преместиха няколко пъти огромното табло за вписване на резултатите, масата на арбитрите бе отдалечена от местата на играчите, а шахматната маса я гласиха ту напред, ту назад, докато застана на съвършено еднакво разстояние и от двете стени. По време на необичайните маневри забелязах, че нито един от работниците не надигна глас и не се възпротиви. Сякаш изпитваха страхопочитание към новодошлия и дори не смееха да го погледнат в очите, докато безропотно изпълняваха нарежданията му. След това разбрах, че той не само е забелязал присъствието ми, а дори ги разпитва за мен. Посочи ме и най-сетне благоволи да се обърне. Останах поразена. В него съзрях нещо безкрайно познато, но същевременно си оставаше напълно непознат.

Мъжът имаше високи скули, тесен орлов нос и яка челюст, изваяни като от мрамор. Очите му бяха светлосиви, по-точно зеленикави, също като течен живак. Приличаше на съвършена ренесансова скулптура, създадена от камък. И също като от камък от него лъхаше хлад и загадъчност. Бях очарована, гледах го хипнотизирана, като птичка, прикована от погледа на змия. Най-неочаквано той изостави работниците, прекоси стаята и спря пред мен.

Застана пред стола, хвана ръцете ми и ме изправи на крака. Пръстите му бяха обхванали лакътя ми, когато ме побутна към вратата, и едва тогава разбрах какво става. Зашепна на ухото ми:

— Какво правиш тук? Не бива да влизаш тук. — Долових едва забележим акцент. Бях стресната и шокирана от държането му. Все пак бях напълно непозната. Спрях веднага.

— Кой сте вие? — попитах го.

— Няма значение кой съм — отвърна все така тихо той. Погледна ме със светлозелените си очи, сякаш се опитваше да си спомни нещо. — Важното е, че знам ти коя си. Допусна огромна грешка, като дойде. Тук те грози опасност. Усещам я във въздуха наоколо. Дори сега, в този момент.

Къде бях чувала тези думи?

— Но за какво говорите? — дръпнах се аз. — Дошла съм за шахматния турнир. Тук съм с Лили Рад. Джон Хърманолд ми каза, че мога...

— Да, да — прекъсна ме нетърпеливо той. — Всичко знам. И все пак трябва незабавно да си вървиш. Моля те, не настоявай за обяснение. Просто напусни този клуб час по-скоро... Моля те, послушай ме.

— Това е нелепо! — извиках аз. Той се озърна през рамо към работниците, след това бързо ме погледна. — Нямам никакво намерение да си тръгна, преди да ми кажете какво означава всичко това. Нямам представа кой сте. Та ние дори не сме се срещали. С какво право...

— Напротив, срещали сме се — прекъсна ме с тихия си глас той. Отпусна нежно ръка на рамото ми и ме погледна в очите. — И ще се срещнем отново. Сега обаче трябва веднага да си вървиш.

След тези думи си тръгна. Просто се въртна и напусна стаята безшумно, както се бе появил. В първия момент останах неподвижна, а в следващия усетих, че треперя. Погледнах към работниците и се оказа, че те продължават да местят и подреждат, сякаш не бяха забелязали нищо необичайно. Пристъпих към вратата, излязох на вътрешния балкон, все още объркана от необичайната среща. И в този миг се сетих. Той ми бе напомнил за гледачката от новогодишната нощ.

Лили и Хърманолд ме повикаха от залата долу. Както бяха застанали на подредените в шахматен ред черни и бели плочи на

настилката, приличаха на странно пременени шахматни фигури, поставени на гигантска дъска. Бяха заобиколени от други гости.

— Слезте долу — провикна се Хърманолд. — Обещах да ви почерпя.

Тръгнах по балкона и заслизах към фоайето по застланото с червена пътека мраморно стълбище. Краката ми все още трепереха. Искаше ми се да остана насаме с Лили и да ѝ разкажа за случилото си.

— Какво ще пиете? — попита Хърманолд, когато приближих към масата. Той ми предложи стол. Лили вече се бе настанила. — Трябва да е шампанско. Не се случва всеки ден Лили да удостои с присъствието си турнир, в който не участва.

— Денят не е всеки! — сръза го раздразнена Лили и метна кожената пелерина на облегалката на стола си.

Хърманолд поръча шампанското и започна щедро да се хвали, което видимо вбеси Лили до краен предел.

— Турнирът протича чудесно. Двубоите ще са всеки ден. Предварителната реклама си казва думата. Дори аз не предполагах колко шахматни светила ще бъдат привлечени. Първо Фиск склони да забрави, че се е оттеглил, да не говорим за голямото събитие — пристигането на Соларин! А ето сега и ти си тук! — добави той и погали Лили по коляното. Нямах търпение да го прекъсна, за да започна да разпитвам за непознатия от горния етаж, но не можех да вмъкна и дума.

— Жалко, че така и не успях да ангажирам голямата зала в „Манхатън“ в чест на днешната игра. — Той не млъкна дори когато донесоха шампанското. — Трябваше да ги съберем. Събитието си заслужава. Истината е, че се страхувах от Фиск. Осигурил съм и лекари. За всеки случай. Прецених, че е най-добре да го включа по-рано, за да отпадне още от самото начало. Така или иначе, той няма да издържи докрай, а журналистите са вече тук главно заради него.

— Колко вълнуващо — отбеляза Лили. — Какъв шанс да видиш двама велики майстори и да станеш свидетел на нервна криза, и то по време на една-единствена игра. — Хърманолд я погледна смутен, докато си наливаше шампанско. Не бе сигурен дали се шегува, или не. Само че аз знаех. Намекът на Лили за ранното оттегляне на Фиск попадна право в целта.



— Може и да остана за мача — продължи с меден гласец тя и отпи от чашата си. — Имах намерение да си тръгна веднага след като настаня Кат...

— Остани! — помоли я Хърманолд, искрено притеснен. — Никак не ми се иска да пропуснеш играта на века.

— Да не говорим, че репортерите, на които си се обадил, ще бъдат много разочаровани, ако не съм тук, както си им обещал. Нали, Джон, мили? — Тя отпи отново, а лицето на Хърманолд порозовя.

Използвах възможността, за да се вмъкна в разговора:

— Мъжът, когото видях горе, това ли е Фиск?

— В игралната зала ли? — попита уплашен Хърманолд. — Надявам се да не е бил той. Би трябвало да си почива преди двубоя.

— Който и да беше, ми се видя много странен — признах аз. — Влезе и започна да се разпорежда с работниците и да ги кара да местят мебелите...

— Господи! — въздъхна Хърманолд. — Фиск трябва да е бил. Последния път, когато имах нещо общо с него, винаги, щом вземеше противникова фигура, искаше някой човек да стане и да изнесат стола му от стаята, за да се поддържат „равновесието и хармонията“, както казваше. Мрази жените и не обича да ги вижда в залата, където играе... — Хърманолд погали ръката на Лили, ала тя се отдръпна.

— Може би затова ме помоли да си вървя — предположих.

— Така ли? — попита Хърманолд. — Това е нечувано. Ще се наложи да поговоря с него преди началото на мача. Някой трябва да му обясни, че не може да се държи както едно време, когато беше звезда. Повече от петнайсет години не е участвал във важен турнир.

— Петнайсет ли?! — възкликнах. — Трябва да е бил на дванайсет, когато се е оттеглил. Мъжът горе беше млад.

— Така ли? — учуди се Хърманолд. — Кой може да е бил?

— Висок, слаб, много блед. Привлекателен, но с излъчването на буца лед...

— А, това е Алекс — разсмя се Хърманолд.

— Алекс ли?

— Александър Соларин — уточни Лили. — Нали тъкмо него искаше да гледаш, миличка. Той е сензационният.

— Разкажете ми още нещо за него — помолих аз.

— Страхувам се, че не мога — отвърна Джон. — Дори не го бях виждал, докато не пристигна и не опита да се регистрира в турнира. Този човек е истинска загадка. Не се среща с хора, не позволява да го снимат. Фотоапарати и камери не се допускат в залата. Най-сетне по мое настояване даде пресконференция. Че за какво ми е, ако не мога да разглася присъствието му?

Лили го погледна, пламнала от омраза, и въздъхна дълбоко.

— Благодаря за питието, Джон — подхвърли тя и се наметна с пелерината.

Изправих се заедно с нея. Минахме през фойето и тръгнахме нагоре по стълбите.

— Не исках да говоря пред Хърманолд — прошепнах, когато излязохме на балкона, — но искам да ти кажа, че този тип Соларин... Тук става нещо странно.

— Винаги е така — отвърна Лили. — В света на шаха се срещаш с хора, които са или загубеняци, или нещастници. Или и двете. Сигурна съм, че въпросният Соларин не е изключение. Не могат да понесат, че една жена участва наравно...

— Не ти говоря за това — прекъснах я аз. — Соларин не ми каза да напусна, защото искаше да се отърве от една жена. Твърдеше, че ме грози голяма опасност! — Бях стиснала ръката ѝ и двете се бяхме облегли на перилата. Гостите на долния етаж ставаха все повече и повече.

— Сериозно? — изненада се Лили. — Ти шегуваш ли се? Каква опасност може да те грози? И то на шахматен турнир? Единствената опасност е да не заспиш. Фиск обича да измисля уловки, които те вкарват в пат.

— Казвам ти, че мъжът ме предупреди, че съм в опасност — повторих и я дръпнах по-близо до стената, за да могат хората да минават. След това сниших глас. — Ти помниш ли гледачката, която ни изпрати на тържеството на Хари за Нова година?

— А, не — дръпна се Лили. — Само не ми казвай, че си повярвала на глупостите ѝ. — Тя се усмихна.

Хората започваха да се насочват към игралната зала. Присъединихме се към потока и Лили ни избра места отпред, малко встрани от центъра, откъдето щяхме да виждаме добре, но нямаше да ни забелязват. Ако изобщо бе възможно, след като се бе облякла по

този предизвикателен начин. Щом се настанихме, аз се наведох към нея и зашепнах:

— Соларин употреби същите думи като гадателката. Хари не ти ли е споменавал какво ми каза тя?

— Никога не съм я виждала — призна Лили и извади портативен шах от джоба на пелерината. Остави го на скута си. — Една приятелка ми я препоръча, но не вярвам в тези простотии. Затова не отидох.

Хората сядаха около нас и непрекъснато я оглеждаха. В залата нахлуха група репортери. На врата на един от тях висеше фотоапарат. Забеляза Лили и веднага се насочи към нас. Тя се наведе над портативната дъска и прошепна:

— В момента водим сериозен разговор за шахмата. Да си знаеш, ако някой нещо пита.

Влезе Джон Хърманолд. Бързо се отправи към репортерите и спря онзи с фотоапарата, преди да успее да се добере до нас.

— Моля да ме извините, но се налага да взема този фотоапарат — уведоми той журналиста. — Гросмайстор Соларин не допуска снимането в турнирната зала. Моля, заемете местата си преди началото на играта. По-късно ще имате достатъчно време за интервюта.

Репортерът му подаде апарата си с открито неудоволствие. Заедно с колегите си се отправи на местата, посочени от организатора.

Гласовете притихнаха и се превърнаха в шепот. Влязоха съдиите, настаниха се на отделна маса, последвани от мъжа, за когото вече знаех, че е Соларин, и по-възрастен господин, по всяка вероятност Фиск.

Фиск ми се стори нервен и невероятно напрегнат. Едното му око потрепваше непрекъснато и върховете на посивелите мустаци мърдаха енергично, сякаш се опитваше да отпъди муха. Оредяващата му коса бе мазна, сресана назад. Бе оставил няколко небрежни кичура, които да падат по челото. Кафеникавочервеното му велурено яке бе износено и очевидно имаше нужда от химическо чистене. Беше го вързал с колан като халат. Широките му панталони бяха доста смачкани. Испитах съжаление към него. Сякаш мястото на този нещастен човечец, от когото се излъчваше отчаяние, не бе тук.

Изправилият се до него Соларин приличаше на античната мраморна статуя „Дискохвъргачът“. Бе поне една глава по-висок от

прегърбения Фиск. Обърна се грациозно на една страна, подаде стол на противника си и му помогна да седне.

— Копеле! — изсъска Лили. — Опитва се да спечели доверието на Фиск и да си извоюва победата още преди да е започнал играта.

— Не го ли съдиш прекалено сурово? — попитах на глас аз. Неколцина седнали зад нас изшъткаха.

Едно момче донесе фигурите и започна да ги подрежда. Постави белите пред Соларин. Лили ми обясни, че церемонията по избора на цвят е била вчера. Още няколко души зашъткаха, затова замълчахме.

Докато един от съдиите четеше правилника, Соларин огледа публиката. Беше седнал с профил към мен и най-сетне можех да го наблюдавам на спокойствие. Стори ми се доста по-спокоен и отпуснат отпреди. Сега, след като вече бе в свои води и всеки момент щеше да направи първия ход, ми се стори млад и напорист, също като спортист пред прага на победата. В следващия миг погледът му попадна на нас с Лили и лицето му замръзна. Не откъсваше очи от мен.

— Охо — обади се Лили. — Сега вече разбирам защо каза, че бил като ледена буца. Добре че видях този поглед, преди да седне срещу мен на дъската.

Соларин ме гледаше така, сякаш не можеше да повярва, че съм все още в залата. Имах чувството, че изпитва желание да стане и да ме извлече навън. Изведнъж ми се стори, че съм извършила нещо наистина нередно, като съм останала. Фигурите бяха подредени, часовникът включен, така че той най-сетне измести поглед към дъската. Придвижи царска пешка напред. Забелязах, че Лили повтори хода му на минишаха в скута си. Момче, застанало до таблото, записа хода.

Известно време играта продължи бавно и безинтересно. И Соларин, и Фиск бяха взели по една противникова пешка и един противников кон. Соларин направи ход с царския офицер. Неколцина от публиката замърмориха. Един-двама излязоха, за да пият кафе.

— Прилича на *Giuoco Piano*<sup>[4]</sup> — въздъхна Лили. — Тази игра може да се проточи. Подобна защита не се прилага в турнирите, защото е стара като света. Споменава се дори в Гьотингенския ръкопис<sup>[5]</sup>, за бога. — За момиче, което не четеше и ред, посветен на шаха, Лили бе истинска златна мина на ерудицията. — Така дава възможност на черните да се разгърнат, но става много, ама много

бавно. Соларин улеснява Фиск да направи още няколко хода, преди да му отреже главата. Кажете ми, ако стане нещо през следващия час.

— Как да разбера, че нещо е станало? — прошепнах аз.

В същия момент Фиск направи своя ход и спря часовника. Сред насъбралите се се понесе шепот и тръгналите за кафе се обърнаха, за да погледнат към таблото. Вдигнах очи в мига, в който Соларин се усмихна. Каква странна усмивка.

— Какво стана? — попитах Лили.

— Не предполагам, че Фиск е готов да рискува. Вместо да премести офицера, той се впусна в Защита на двата коня. Руснаците много си падат по нея. Учудвам се, че използва подобен ход срещу Соларин, който е известен с... — Тя прехапа устни. Известно бе, че Лили никога не анализираше стиловете на другите играчи. Дали наистина бе така?

Соларин премести коня, а Фиск — пешката пред царицата. Соларин взе пешката. След това Фиск взе пешката на Соларин с коня си, така че силите отново се изравниха. Поне така си мислех. Фиск ми се стори в добра форма, понеже фигурите му бяха в центъра на дъската, докато Соларин бе притиснат в дъното. Само че Соларин взе офицер на Фиск със своя офицер. Из стаята се понесе мърморене. Тръгналите за кафе се втурнаха в залата, понесли чашите си, и се взряха в таблото, докато момчето записваше ходовете.

— *Fegatello*<sup>[6]</sup>! — възкликна Лили и този път никой не ѝ направи забележка да мълчи. — Не мога да повярвам.

— Какво е това *fegatello*? — Май в шахмата имаше повече непонятни думи, отколкото при компютрите.

— Означава „пържен черен дроб“. Сега вече Фиск направо ще бъде изпържен, ако използва царя, за да вземе онзи кон. — Тя ухапа пръста си и погледна към минидъската, сякаш играта се разиграваше на скута ѝ. — Със сигурност ще изгуби нещо. Царицата и топът са притиснати. Не може да се добере до коня с друга фигура.

Струваше ми се нелогично Соларин да предприеме подобен ход. Да не би да се канеше да рискува кон за офицер само за да може царят да направи един ход?

— Щом Фиск премести царя, повече няма да може да направи рокада — обясни Лили, сякаш прочела мислите ми. — Царят ще бъде

изместен към центъра на дъската и ще се чуди къде да се крие до края на играта. Най-добре да премести царицата и да жертва топа.

Само че Фиск взе коня с царя. Соларин игра с царицата и обяви шах. Фиск прикри царя зад няколко пешки, след което Соларин отново с царицата застраши черния кон. Играта определено набираше скорост, но аз така и не успях да разбера кой къде, защо и как мести фигурите. Лили също ми се стори объркана.

— Става нещо странно — прошепна тя. — Това не е стилът на Фиск.

Наистина ставаше нещо странно. Докато наблюдавах Фиск, забелязах, че не вдига поглед от дъската, след като е направил ход. Нервното му напрежение нарастваше все по-осезаемо. Лицето му лъщеше. Потта бе избила на тъмни петна под мишниците на велуреното сако. Имаше нездрав вид и въпреки че Соларин бе наред, Фиск се бе привел съсредоточено над дъската, сякаш се надяваше да го осени Божие вдъхновение.

Часовникът на Соларин бе включен и въпреки това той продължаваше да дебне противника си. Май бе забравил, че двамата играят, толкова настойчиво се взираше в него. Мина доста време, преди Фиск да вдигне очи от дъската към Соларин, ала погледът му се плъзна встрани и той отново се приведе над дъската. Соларин присви очи. Посегна към една от фигурите и я премести напред.

Вече не обръщах внимание на ходовете. Наблюдавах двамата мъже и се опитвах да разбера какво се случва между тях. Лили седеше до мен с отворена уста и се взираше напрегнато в дъската. Неочаквано Соларин се изправи и отблъсна стола си назад. Публиката се размърда и хората започнаха да шушукат. Соларин натисна копче, за да спре и двата часовника, и се приведе над Фиск, за да му каже нещо. Един от съдиите притича към масата им. Двамата със Соларин си размениха няколко думи и съдията поклати глава. Фиск седеше отпуснал глава над дъската, ръцете му бяха свити в скута. Соларин отново му каза нещо. Съдията се върна при колегите си. Те закимаха и седналият в средата се изправи.

— Дами и господа — заговори той. — Гросмайстор Фиск не се чувства добре. В знак на уважение гросмайстор Соларин спря часовника и се съгласи на кратка почивка, за да може господин Фиск да излезе и да подиша чист въздух. Господин Фиск, моля запишете

вашия ход и го предайте в запечатан плик на съдиите. Партията продължава след трийсет минути. Фиск записа хода си с трепереща ръка, постави листа в плик, запечата го и го връчи на съдията. Соларин бързо напусна помещението и не даде на репортерите време да се нахвърлят върху него. В залата цареше вълнение, чуваха се бръмченето и шепотът на гласове, долитащи се от скупчилите се малки групи. Обърнах се към Лили.

— Какво стана? Нищо не разбрах?

— Направо невероятно — обясни тя. — Соларин няма право да спира часовниците. Единствено съдията може да вземе подобно решение. Това е против правилата, трябваше да прекратят тази партия. Арбитърът спира часовника единствено ако и двамата са съгласни да се направи почивка. Но само след като Фиск е запечатал следващия си ход.

— Значи Соларин е дал време на Фиск, извън включеното в отмерването на часовниците — уточних. — Защо ще го прави?

Лили ме погледна. Сивите ѝ очи бяха станали почти безцветни. Стори ми се изненадана от собствените си мисли.

— Той *знаеше*, че това не е типичният за Фиск стил на игра — отвърна тя. Помълча няколко секунди, след това продължи, като прехвърляше наум събитията: — Соларин предложи на Фиск размяна на цариците. Не бе длъжен да го прави в параметрите на играта. Все едно че подлагаше Фиск на изпитание. Всички знаят, че Фиск мрази да губи царицата.

— А той прие ли? — попитах.

— Не — отвърна Лили, все още потънала в собствените си мисли. — Не прие. Взе царицата, но после я остави. Опита се да се престори, че е *j'adoube*.

— Какво е това *j'adoube*?

— Значи „докосвам, нагласявам“. Напълно допустимо е да нагласиш някоя фигура по средата на партията.

— Тогава какво не е наред? — продължих да питам.

— Не че нещо не е наред — отвърна Лили. Просто трябва да кажеш „*j'adoube*“, но това задължително трябва да стане, *преди* да докоснеш фигурата. Не след като вече си я преместил.

— Може да не се е сетил...

— Той е гросмайстор — изтъкна Лили. Изглежда ме дълго и изпитателно. — За всичко се сеца.

Тя продължаваше да се взира в малката дъска на коленете си. Не исках да я притеснявам, но вече всички бяха излезли от залата и двете бяхме останали сами. Седях до нея и се мъчех да си обясня с ограничените си познания за шаха какво означава всичко станало.

— Искаш ли да ти кажа какво мисля? — обади се най-сетне тя. — Според мен гросмайстор Фиск мамеше. Според мен е вързан към предавател.

Ако в онзи момент знаех, че е права, предстоящите събития можеха да бъдат променени. Как бих могла да предположа, че точно това е ставало, и то на три метра от мен, докато Соларин се е съсредоточавал над дъската.

\* \* \*

Соларин гледаше надолу в дъската, когато забеляза за пръв път. Отначало долови лек проблясък с крайчеца на окото си. Третия път, когато му направи впечатление, моментът съвпадна с поредния ход на противника му. Той отпусна ръце в скута си, щом Соларин спираше часовника и този на Фиск се включваше. Руснакът погледна към ръцете на мъжа отсреща и тогава забеляза пръстена. Фиск никога не бе носил такава украса.

Фиск играеше безразсъдно. Рискуваше. От една страна, партията беше по-интересна по този начин, ала всеки път, когато поемаше риск, Соларин го поглеждаше в лицето. Не виждаше обаче изражение на човек, готов на смели ходове. Тогава руснакът започна да следи пръстена.

Противникът му имаше предавател. Нямаше съмнение. Соларин играеше срещу някой друг или нещо друго. Въпросното нещо не беше в стаята, а конкурентът със сигурност не беше Фиск. Погледна придружителя си от КГБ, подпрян на далечната стена. Беше готов да рискува, дори да загуби проклетата партия и да напусне турнира. Но искаше да узнае кой е сложил предавателя. И защо.

Соларин започна да играе по-агресивно, за да разбере дали може да забележи някаква последователност в ходовете на Фиск. Това



направо побърка противника му. Тогава на руснака му хрумна да предизвика размяна на цариците, която нямаше нищо общо с играта. Премести своята на позиция, предлагайки я, откривайки подхода към нея, готов да приеме резултата, какъвто и да е той. Трябваше да принуди Фиск да играе или да го накара да признае, че е измамник. Тогава Фиск рухна.

В първия момент му се стори, че Фиск ще приеме размяната и ще вземе царицата. Тогава Соларин можеше да повика съдиите и да прекрати двубоя. Нямаше намерение да играе срещу машина или друг човек, независимо кой стоеше зад Фиск. Само че Фиск се отдръпна и предупреди за *j'adoube* — ще докосне фигура, без намерение да осъществи ход. Соларин скочи от мястото си и се надвеси над противника си.

— Какво, по дяволите, си въобразявате, че правите? — прошепна той. — Ще поискаме почивка, докато се осъзнаете. Не разбирате ли, онези там са от КГБ. Само една-единствена дума и с дните ви на шахматист е свършено.

Соларин махна с ръка на арбитрите, а с другата спря часовниците. Обясни на дошлия съдия, че на Фиск не му е добре и ще даде следващия си ход в плик.

— Гледайте да е с царицата, господине — подхвърли той на Фиск. Онзи не смееше да вдигне поглед. Въртеше пръстена в скута си, сякаш му беше малък. Соларин излетя от стаята.

Човекът от КГБ го посрещна в коридора. Нисък блед мъж с гъсти надвиснали над очите вежди. Казваше се Гогол.

— Върви пийни едно — предложи му Соларин. — Остави ме да се оправя сам с тази работа.

— Какво става? — попита Гогол. — Защо той поиска *j'adoube*? Нямаше логика. Не биваше да спиращ часовниците, можеха да те дисквалифицират.

— Фиск има предавател. Трябва да разбере кой стои зад това и защо. Ти само ще го изплашиш. Върви и се преструвай, че не знаеш нищо. Аз сам ще се погрижа.

— Нали не си забравил, че Бродски е тук — прошепна Гогол. Бродски бе от висшите ешелони на тайните служби и беше с много по-висок ранг от охранителя на Соларин.

— Покани го да пийнете заедно — сопна му се Соларин. — Просто го дръж далеч от мен през следващия половин час. Не искам никой да се намесва. Разбра ли, Гогол? Никой.

Бодигардът го погледна уплашено, но послушно тръгна надолу по стълбите. Соларин го последва до края на балкона, прикри се зад една врата и зачака Фиск да излезе от залата.

\* \* \*

Фиск измина бързо балкона, спусна се по широките стълби и забърза през фойето. Не се обърна нито веднъж и не забеляза, че Соларин го наблюдава отгоре. Излезе навън, прекоси вътрешния двор и мина през масивните порти от ковано желязо. В далечния край на двора, диагонално на входа на клуба, имаше врата, която отвеждаше към малък Канадски клуб. Фиск влезе и се качи по стълбите.

Соларин прекоси безмълвно двора. Натисна стъклената врата на Канадския клуб тъкмо навреме, за да види как Фиск хлътва в мъжката тоалетна. Той се поколеба за момент, след това изкачи трите стъпала, влезе след него и остана неподвижен. Фиск бе до стената със затворени очи и леко се поклащаше пред писоарите. Соларин проследи как противникът му се отпуска на колене. Раменете му се разтърсиха от ридание — тихо сухо ридание. Неочаквано мъжът се наведе напред и започна да повръща в писоара. Когато приключи, отпуска изтощен чело на порцелановия ръб.

Руснакът забеляза как главата на Фиск отскочи назад, когато водата тръгна надолу. Стоеше, без да мърда, и наблюдаваше как студената вода се излива в писоара. Фиск бе англичанин, щеше да се почувства безкрайно унижително, ако разбере, че някой го е наблюдавал как повръща.

— Това ще ви потрябва — заяви руснакът високо, ала не се обърна.

Фиск се огледа, защото не бе сигурен, че Соларин говори на него. Само че в тоалетната нямаше никой друг. Колебливо се изправи и тръгна към Соларин, който изстискваше книжна салфетка в умивалника. Салфетката миришеше на влажно овесено брашно.

Обърна се и попи челото и слепоочията на Фиск.

— Ако потопите китките, ще охладите кръвта в тялото си — обясни той и разкопча маншетите му. Хвърли мократа салфетка в коша за боклук. Фиск безмълвно подложи китки под студената вода, като внимаваше да не намокри пръстите си. Това не убягна от вниманието на руснака.

Той драскаше с молив върху суха салфетка. Фиск го погледна, китките му все още бяха под водата, когато Соларин му показа написаното. „Предавателят едностранен ли е или двустранен?“

Фиск вдигна поглед и кръвта отново нахлу в лицето му. Соларин го гледаше настоятелно, след което се надвеси над салфетката и уточни: „Чуват ли ни?“

Фиск си пое дълбоко дъх и затвори очи. После завъртя отрицателно глава. Извади ръка от мивката и посегна към салфетката, но Соларин му подаде друга.

— Не, тази — настоя той, измъкна малка златна запалка и подпали бележката. Остави я да изгори почти цялата, отиде до тоалетната, хвърли я вътре и пусна водата. — Сигурен ли сте? — попита той и се приближи отново до мивката. — Важно е.

— Да — отвърна Фиск, обзет от неудобство. — Всичко... беше ми обяснено.

— Добре, значи можем да говорим. — Соларин все още държеше златната запалка в ръка. — В кое ухо е, лявото или дясното? — Фиск посочи лявото. Соларин кимна. Отвори дъното на запалката и извади малък сгънат предмет. Оказа се пинцета.

— Легнете на пода с лявото ухо към мен и гледайте да не движите глава. Не правете резки движения, за да не спукам, без да искам, тъпанчето.

Фиск го послуша. Изглеждаше почти облекчен, когато се остави в ръцете на Соларин, и дори не му хрумна да попита откъде накъде един grosмайстор е така добре запознат със скритите предаватели. Соларин коленичи и се наведе над Фиск. След секунда изтегли нещо миниатюрно и го завъртя с пинцетата. Бе малко по-голям от глава на карфица.

— Нашите са по-малки — заяви. — Кажете ми сега, кой го постави? Кой стои зад цялата тази работа? — Той пусна предавателя в дланта си.

Фиск рязко се изправи и погледна Соларин. Едва сега осъзнаваше кой е той — не просто колега шахматист, а руснак. Където и да мръднеше, го придружаваше охрана от КГБ. Фиск изпъшка тежко и отпусна глава в ръцете си.

— Трябва да ми кажете. Нима не разбирате? — Соларин погледна пръстена на Фиск. Хвана ръката му и го заразглежда внимателно. Фиск вдигна уплашено поглед.

Представляваше едър печат с герб, направен от метал, подобен на злато, личеше, че е монтиран допълнително. Соларин натисна печата и се чу тихо прищракване, което бе едва доловимо дори от съвсем близо. Фиск можеше да натиска пръстена и да подава с определен код направения ход, а съучастниците му щяха да изпращат отговора по приемника в ухото.

— Предупредиха ли ви да не сваляте пръстена? — попита Соларин. — Достатъчно голям е, за да се сложи в него малък експлозив или дори детонатор.

— Детонатор ли? — извика Фиск.

— Колкото да ликвидира присъстващите в залата — обясни руснакът с усмивка. — Ако не цялата стая, то поне тази част, където сме ние. Вие ирландски агент ли сте? Много ги бива в малките бомби, като например писмата бомби. Знам, защото повечето са обучавани в Русия. — Фиск позеленя, но Соларин продължи: — Нямам представа какво целят другарите ви, приятелю Фиск. Държа да ви предупредя, че ако агент предаде *мое* правителство, както вие предадохте онези, които ви изпращат, у нас ще ви накарат да замълчите бързо и завинаги.

— Ама... Не съм агент! — извика Фиск.

Соларин го погледна в очите, след това се усмихна.

— Не, наистина не сте. Господи, хич не са я изпипали тази работа. — Фиск започна да кърши ръце, докато Соларин мислеше. — Виж, приятелю Фиск — продължи той. — Попаднал си в опасна игра. Всеки момент някой може да влезе и да ни прекъсне, тогава животът и на двама ни няма да струва и пукната пара. Хората, които са те накарали да направиш това, не са свестни. Разбираш ли ме? Трябва да ми разкажеш всичко за тях, при това бързо. Само тогава ще мога да ти помогна. — Соларин се изправи и подаде ръка, за да му помогне да стане. Фиск забодде поглед в земята, сякаш се канеше да заплаче. Соларин отпусна дланта си на рамото на по-възрастния мъж.

— С теб се е свързал човек, който е искал да спечелиш партията. Каж ми кой и защо.

— Шефът... — гласът на Фиск трепереше. — Когато бях... Преди години се разболях и повече не можех да участвам в турнири. Британското правителство ми даде преподавателско място по математика в един университет и ми отпуснаха държавна пенсия. Миналия месец шефът на катедрата ме повика и ме помоли да се срещна с някакви хора. Не ги познавах. Казаха ми, че било в интерес на националната сигурност да се включа в турнира. Няма да бъда подложен на стрес... — Фиск избухна в смях и започна диво да се оглежда. Не спираше да върти пръстена. Соларин улови ръката му, а другата му длан остана да лежи на рамото му.

— Няма да бъдеш подложен на стрес — увери го руснакът, — защото си щял да следваш само инструкции.

Фиск кимна с насълзени очи и му се наложи да преглътне с усилие няколко пъти, за да продължи. Човекът всеки миг щеше да изпадне в нервна криза.

— Казах им, че не мога, да не се занимават с мен — повиши глас той. — Молих ги да не ме принуждават да играя. Заявиха, че не разполагат с друг. Нямаше накъде да мърдам. Щяха да ми спрат пенсията, когато решат. Предупредиха ме... — Той си поемаше жадно и накъсано въздух и Соларин започна да се плаши. Фиск не бе в състояние да мисли последователно, не спираше да върти пръстена, сякаш бе прищипал до болка пръста му. Оглеждаше тоалетната с подивели очи. — Дори не пожелаха да ме изслушат. Казаха, че формулата трябва да е тяхна на всяка цена. Казах...

— Формулата! — възкликна Соларин и стисна силно рамото на Фиск. — Казаха са формулата!

— Да! Да! Проклетата формула, нея искаха.

Фиск вече крещеше. Соларин отпусна пръсти и отдръпна ръка от рамото на по-възрастния мъж. Опита се да го успокои.

— Разкажи ми за формулата — започна внимателно той, сякаш стъпваше върху яйчени черупки. — Хайде, приятелю Фиск. Защо формулата ги интересува толкова много? Как са мислели, че ще се доберат до нея, като участваш в турнира?

— Като я взема от теб — призна с немощен глас Фиск и забодде поглед в пода. По лицето му се стичаха сълзи.

— От мен ли? — Руснакът го погледна. След това извърна рязко поглед към вратата. Стори му се, че отвън чува стъпки.

— Трябва да приключим бързо с този разговор — сниши глас той. — Откъде са били сигурни, че ще бъда на турнира? Никой не знаеше, че ще дойда.

— Знаеха — настоя Фиск и погледна Соларин с обезумели очи. Завъртя рязко пръстена. — Господи, помогни ми, Господи! Уверяхах ги, че не мога да се справя. Че ще се проваля!

— Престани да въртиш този пръстен — сопна му се Соларин. Стисна Фиск за китката и изви ръката му. Фиск се намръщи. — Каква е тази формула?

— Формулата, която имаше в Испания — извика Фиск. — Формулата, която беше зложил по време на шампионата в Испания! Нали каза, че ще я дадеш на онзи, който те победи! Сам го каза! Аз трябваше на всяка цена да спечеля, за да ми дадеш формулата.

Соларин гледаше Фиск и не можеше да повярва. След това отпусна ръце и отстъпи. Избухна в смях.

— Сам го каза — повтори примирено Фиск и дръпна пръстена.

— О, не! — възкликна Соларин. Отметна назад глава и се смя, докато от очите му потекоха сълзи. — Приятелю Фиск — промълви той, въпреки че едва успяваше да проговори от смях, — не е възможно да си по петите на тази формула! Онези глупаци са си направили погрешно заключение. Влязъл си в ролята на пешка сред специалистите по патови ситуации. Хайде да излезем навън и... Какво правиш?

Не бе забелязал, че все по-неспокойният Фиск е разхлабил пръстена. Дръпна го рязко и с ожесточен замах го запокити в празната мивка. Не спираше да повтаря с крясъци едно и също:

— Не мога! Не мога!

Соларин се загледа в пръстена само за секунда. Едно. Две. Хвърли се към вратата, удари я с всички сили и излетя навън. Три. Четири. Прескочи стъпалата наведнъж, тупна пред тях и се втурна през малкото фойе. Шест. Седем. Блъсна стъклото на входната врата, метна се към двора и го прекоси на шест дълги скока. Осем. Девет. Хвърли се на земята и се озова по корем върху каменната настилка. Десет. Покри главата си с ръце и запуши уши. Зачака. Експлозия не последва.

Вдигна поглед и видя два чифта обувки точно пред носа си. Надигна глава още малко и разбра, че това са двама от съдиите, надвесени в пълно недоумение над него.

— Гросмайстор Соларин! — възкликна единият. — Ранен ли сте?

— Не, нищо ми няма — отвърна руснакът, изправи се с достойнство и изтупа дрехите си. — На гросмайстор Фиск му е лошо. В тоалетната е. Тъкмо бях тръгнал да търся лекар. Само че се спънах. Тези камъни са много хлъзгави. — Соларин започваше да се чуди дали не е сбъркал с пръстена. Може би човекът просто го бе свалил и това не означаваше нищо. Само че не беше сигурен.

— Да вървим тогава да видим дали можем да помогнем с нещо — предложи съдията. — Защо е отишъл в тоалетната на Канадския клуб? Защо не тук, в „Метрополитън“? Защо просто не се е отбил в лекарския кабинет?

— Прекалено горд е — отвърна Соларин. — Предполагам, че не е искал никой да го види как повръща. — Съдиите все още не бяха попитали руснака защо е отишъл в същата тоалетна извън клуба. И защо е бил насаме с противника си.

— Много ли му е зле? — попита другият съдия, докато вървяха към входа.

— Според мен е само нервен стомах — отвърна Соларин. Не бе никак разумно да се връщат, но нямаше избор.

Тримата се качиха по стълбите и първият съдия отвори вратата на мъжката тоалетна. Ахна и побърза да се отдръпне.

— Не гледайте! — нареди той силно преbledнял. Соларин го отмести и надникна. Фиск висеше обесен на собствената си вратовръзка, прехвърлена през разделителната греда между кабинките. Лицето му бе потъмняло, а по ъгъла, под който бе застанала главата му, ясно личеше, че вратът му е счупен.

— Самоубийство — заяви съдията, който бе казал на Соларин да не гледа. Сега стоеше и кършеше ръце също като Фиск преди малко, докато все още беше жив.

— Не е първият гросмайстор, свършил по този начин — отбеляза колегата му. Почувства се много неловко и веднага замълча, защото Соларин се обърна и го изгледа гневно.

— Най-добре да повикаме лекар — побърза да се намеси първият съдия.

Соларин се приближи до мивката, където Фиск бе хвърлил пръстена. Нямаше го.

— Най-добре да потърсим лекар — съгласи се той.

\* \* \*

Не знаех нищо за тази история, докато седях в бара и чаках Лили да се върне с поредните кафета. Ако имах представа какво става зад кулисите, може би последвалите събития никога нямаше да се случат.

Бяха минали четирийсет и пет минути от обявяването на почивката и усещах, че след толкова изпити кафета в най-скоро време ще ми се наложи да посетя тоалетната. Чудех се какво става. Лили се дотъркаля до масата и ми се усмихна съзаклятничейки.

— Никога няма да познаеш — прошепна тя. — Пред бара се натъкнах на Хърманолд. Изглеждаше десет години по-стар и обсъждаше нещо с лекаря на турнира! Щом си допием кафето, миличка, можем спокойно да потегляме. Днес партия няма да се доиграва. Ще съобщят новината след пет минути.

— На Фиск наистина ли му е зле? Може би затова игра толкова странно.

— Изобщо не му е зле, миличка. Приключил е с болестите. При това доста неочаквано.

— Да не би да се е отказал?

— Може и така да се каже. Обесил се е в мъжката тоалетна почти веднага след обявяването на почивката.

— Обесил се е! — възкликнах аз и Лили ме сръчка да млъкна, защото някои от посетителите ме погледнаха. — Какви ги говориш?

— Хърманолд каза, че напрежението му е дошло в повече. Лекарят има други идеи. Каза, че е доста трудно мъж, който тежи шейсет килограма, да си счупи врата, като се обеси на преграда метър и осемдесет.

— Защо не го зарежем това кафе и да се махаме оттук? — Не спирах да мисля за зелените очи на Соларин, докато се бе надвесил над мен. Прилоша ми. Трябваше да изляза навън.

— Дадено — съгласи се на висок глас Лили. — Но искам да се върнем. Не желая да изпусна и секунда от тази вълнуваща среща. —



Прекосихме бара с бърза крачка. Докато минавахме покрай рецепцията, двама репортери скочиха.

— Госпожице Рад — извика единият и приближи, — знаете ли какво става? Партията ще продължи ли днес?

— Не, освен ако не доведете обучена маймуна да замести господин Фиск.

— Май нямате високо мнение за играта му — отбеляза другият журналист, докато драскаше нещо в бележника си.

— Изобщо не се замислям над играта му — отвърна самодоволно Лили. — Както ви е добре известно, мисля единствено за собствената си игра. Що се отнася до тази партия — продължи тя и си проправи път към вратата, без да обръща внимание на подтичващите след нея репортери, — видях достатъчно и краят ми е ясен. — Двете минахме през двойните врати, излязохме във вътрешния двор и поехме към улицата.

— Къде, по дяволите, е Сол? — учуди се Лили. — Много добре знае, че колата трябва винаги да е паркирана пред входа.

Огледахме се и забелязахме синия корниш на Лили близо до кръстовището с Пето Авеню. Посочих ѝ я.

— Браво, само това липсва, да ми лепнат поредната глоба — ядоса се тя. — Давай да се махаме, преди вътре да настане лудница. — Тя ме стисна за ръката и двете хукнахме към автомобила, сподирени от ледения вятър. Щом стигнахме пресечката, забелязах, че колата е празна. Сол не се мяркаше.

Пресякохме и се огледахме, за да го открием. Когато приближихме, видяхме, че ключовете са на таблото. Кариока не се виждаше.

— Не мога да повярвам — разфуча се Лили. — Сол никога не оставя автомобил по този безотговорен начин. Къде, по дяволите, може да е изчезнал? Ами кучето ми?

Чух леко драскане, което сякаш идваше изпод седалката. Отворих вратата и се наведох, за да бръкна отдолу. Усетих леко близване. Измъкнах Кариока и тъкмо се изправях, когато забелязах нещо, от което кръвта ми се вледени. На седалката на шофьора имаше дупка.

— Виж — показах на Лили. — Каква е според теб тази дупка? Тя тъкмо се навеждаше напред, за да я види, когато чухме „пук“ и колата

леко се олюля. Погледнах през рамо, но наоколо нямаше никого. Оставих Кариока на седалката и се измъкнах навън. Огледах страната на автомобила откъм клуб „Метрополитън“. Там забелязах нова дупка, само преди секунда я нямаше. Докоснах я. Беше топла. Вдигнах поглед към фасадата на клуба. Един от френските прозорци, разположен точно над американското знаме, бе отворен. Флагът се вееше, но не видях никого. Беше от прозорците на игралната зала, разположен точно зад съдийската маса. Сигурна бях.

— Господи — прошепнах на Лили, — някой стреля по колата!

— Не може да бъде — отвърна тя. Дойде при мен и погледна дупката отстрани, след това проследи погледа ми към отворения френски прозорец. Студът щипеше, затова нямаше други хора, не бяха минавали и коли по времето, когато долетя куршумът. Възможностите не бяха много.

— Соларин! — подхвърли Лили и стисна ръката ми. — Той нали те предупреди да си тръгнеш? Това копеле сигурно се опитва да ни сплаши!

— Предупреди, че съм в опасност, ако *остана* в клуба — обясних й аз. — Ето че си тръгнах. Освен това, ако някой искаше да ни застреля, от това разстояние едва ли би пропуснал.

— Значи се опитват да ме сплашат, за да не участвам в турнира! — реши Лили. — Първо отвлечат шофьора ми, след това стрелят по колата. Няма да успеят да ме уплашат толкова лесно.

— Но с мен успяха — заявих аз. — Да се махаме оттук. Бързината, с която Лили раздвижи туловището си и се пъкна на шофьорското място, показва, че е напълно съгласна с мен. Запали двигателя, даде газ и изфуча по Пето Авеню, а Кариока отхвъркна назад на седалката.

— Умирам от глад — опита се да надвика тя воя на вятъра, който се носеше над предното стъкло.

— Точно сега ли искаш да ядем? — провикнах се в отговор аз. — Да не си полудяла? Трябва незабавно да отидем в полицията.

— За нищо на света — заяви категорично тя. — Ако Хари разбере, ще ме сложи под домашен арест и няма да мога да участвам в турнира. Двете с теб ще седнем някъде да похапнем и да обмислим нещата. Не мога да мисля, когато съм гладна.

— Ако няма да ходим в полицията, тогава да вървим у дома.

— У вас няма кухня — заяви тя. — Трябва ми кърваво месо, за да заработят мозъчните ми клетки.

— Давай към вкъщи. Има бирария на няколко пресечки от Трето Авеню. Отсега те предупреждавам, че щом се наядеш, отиваме в полицията.

Лили спря пред ресторант „Палм“ на Второ Авеню. Порови в огромната си чанта, измъкна минишаха отвътре и натъпка на негово място Кариока. Кучето извади глава и я провеси отстрани.

— В ресторанта не пускат кучета — обясни тя.

— Какво да го правя това? — попитах аз и кимнах към шаха, който тя пусна в скута ми.

— Задръж го. Ти си компютърен гений, аз съм специалистка по шах. Стратегията е най-важното. Сигурна съм, че ще успеем да разберем какво става, ако помислим заедно. Преди това обаче трябва да те науча да играеш шах.

Лили натика главата на Кариока в чантата и затвори капака.

— Чувала ли си израза „Пешките са душата на шаха“?

— Звучи ми познато, но не се сещам откъде. Кой го е казал?

— Андре Филидор, бащата на съвременния шах. Написал е известна книга за шахмата по времето на Френската революция, в която обяснява, че като се използват пешките за масирана атака, те могат да бъдат не по-малко силни от главните фигури. Никой преди не се е замислял за това. Обикновено са жертвали пешките, за да се отърват от тях и да не им пречат.

— Да не би да се опитваш да ми кажеш, че има няколко пешки, от които някой се опитва да се отърве? — Тази идея ми се стори странна, но доста интересна.

— Не — отвърна Лили, слезе от колата и метна чантата си на рамо. — Смятам само, че е време да обединим силите си. Поне докато открием в каква игра сме се забъркали.

Стиснахме си ръце.

---

[1] „Опустошената земя“. „Игра на шах“. Прев. Владимир Свинтила. „Захарий Стоянов“, 2002 г. — Б.ред. ↑

[2] „Сър Гауейн и Зеления рицар“ — романс за храброст и доблест от XIV век. — Б.пр. ↑

[3] Поема на Самюъл Колридж за стар моряк, убил албатроса, който носи щастие. — Б.пр. ↑

[4] Италиански дебют. — Б.пр. ↑

[5] Първата творба, посветена на съвременния шах. Предполага се, че е написана в Люцерн през 1474 година. — Б.пр. ↑

[6] Защита на двата коня. — Б.пр. ↑

# РАЗМЯНА НА ЦАРИЦИ

— Цариците никога не се пазарят.

„Алиса в  
Огледалния свят“<sup>[1]</sup>  
Луис Карол

*Санкт Петербург, Русия*  
*Есента на 1791 година*

ОТ НОЗДРИТЕ НА КОНЕТЕ, които теглеха шейната по снежните поля, излизаха бели облаци пара. Пътищата извън Рига бяха така покрити със сняг, че се наложи да сменят тъмната карета с тази широка открита шейна, теглена от тройка коне. Животните бяха впрегнати през гърдите, кожените им ремъци бяха обсипани със сребърни звънчета, а имперският герб от масивно злато личеше на дървената арка над главата на средното животно.

Тук, само на петнайсет версти от Петербург, по клоните на дърветата все още се забелязваха пожълтели листа, селяните продължаваха да превиват гръб над замръзналите поля, макар снегът да бе засипал вече сламените покриви на каменните им къщи.

Полегнала върху купчина кожи, абатисата не откъсваше поглед от откритите поля. Според Юлианския календар бе 4 ноември, точно една година и седем месеца от датата — дори не смееше да мисли за онзи ден, — когато се осмели да извади „Шаха Монглан“ от хилядолетното му скривалище.

Ала тук, в Русия, спазваха Грегорианския календар и бе едва 23 октомври. Русия е изостанала в много отношения, мислеше си абатисата. Упорито се придържа към календар, религия и култура, които са типично нейни. Селяните, които работеха край пътя, не бяха променили нито облеклото, нито навиците си векове наред. Сбръчканите им грубовати лица с типично руски леко дръпнати очи се

вдигаха при появата на шейната и издаваха колко неуки са още хората, колко подвластни са на примитивни суеверия и ритуали. Отрудените им ръце стискаха същите едновременни мотики и се опитваха да обработват същата замръзнала земя, както и предците им преди хиляда години. Въпреки указите още от царуването на Петър I те отказваха да подстрижат гъстите си коси и бради и подпъхваха измъкналите се краища в късите стегнати овчи кожуси.

На фона на снежната белота отдалеч личеше, че портите на Санкт Петербург бяха отворени. Кочияшът в бяла ливрея, украсена със златни ширити, символ на имперската стража, се изправи на капрата и широко разкрасен, замахна с камшика. Докато влизаха в града, абатисата премести поглед към искрящия сняг по куполите и кубетата от другата страна на Нева. По заледената ѝ повърхност се пързалиха деца и макар да бе краят на годината, пъстрите колички на амбулантните търговци се бяха подредили по брега. Проскубани бездомни кучета лаеха озъбени след шейната, а дребни хлапета със сламеноруси коси и мърляви лица тичаха край тях и протягаха ръце за няколко монети. Кочияшът шибна отново конете.

Докато пресичаха замръзналата река, абатисата бръкна в пътната си чанта, за да се увери, че бродираният плат е все още там. Докосна броеницата и изрече съкратен вариант на молитвата „Аве Мария“. Усети потискащата тежест на предстоящата среща. Трябваше да вземе трудното решение кому да предаде извора на властта и силата, да избере онзи, който да го защитава от алчните и амбициозните. Абатисата съзнаваше сериозността на мисията си. Още с раждането си бе избрана да доведе докрай тази задача. Цял живот бе очаквала събитията, които да ѝ посочат пътя.

Днес, след почти половин век, щеше да се срещне с приятелката си от детинство, с която бе споделяла тревоги и терзания преди толкова много години. Мислите ѝ се върнаха към отминалите дни и към спомена за момичето, което толкова приличаше на Валентин по дух. Русото крехко и болнаво дете, с шина, която да поддържа гърба изправен, бе успяло със силата на волята да се пребори с болестите и отчаянието, за да изживее щастливо и здраво детство. Малката София Анхалт-Цербски бе приятелката, която, абатисата не забрави през отминалите години, за която си спомняше често с много обич и топлина и на която в ежемесечните си писма доверяваше несподелени

с друг тайни. Макар пътищата им да се бяха разделили, в съзнанието на монахинята София бе момиченцето, втурващо се с разпилени коси да гони пеперудите, докато все още живееше в дома на родителите си в Померания.

Шейната премина на другия бряг и приближи Зимния дворец. Абатисата усети ледена тръпка. Облак бе закрил слънцето. Запита се що за човек е старата ѝ приятелка и закрилница, след като вече не беше малката София от Померания, а бе известната в цяла Европа Екатерина Велика, императрица на цяла Русия.

\* \* \*

Екатерина Велика, императрица на всички руснаци, седеше пред огледалото в своя будоар и се вглеждаше в образа си. Беше на шейсет и две, сравнително ниска, доста натежала с годините, с високоинтелигентно чело и масивна челюст. Леденосините ѝ очи, обикновено жизнени и блестящи, бяха помръкнали, подпухнали и зачервени от плач. Вече две седмици Екатерина седеше затворена в покоите си и отказваше да се срещне дори с членовете на семейството си. Целият двор бе в траур. Преди две седмици, на 12 октомври, загърнат в черно пратеник бе донесъл новината, че граф Потьомкин е мъртъв.

Потьомкин я бе издигнал на руския трон, беше ѝ връчил меча си, когато, яхнала коня си, тя бе повела бунтовническата армия, за да свалят от престола царя, неин съпруг. Потьомкин ѝ бе любовник, пръв министър, предводител на армията, неин довереник, мъжът, за когото казваше, че е единственият ѝ съпруг. Потьомкин бе присъединил нови територии към империята, която сега се простираше до Каспийско и Черно море. Същият този мъж бе умрял по пътя към Николаев като куче.

Беше починал от прекомерна консумация на яребици и фазани, защото не спираше да се тъпче с пушена шунка и осолено говеждо, наливаше се с квас, бира и боровинков ликьор. Бе мъртъв, защото се чувстваше длъжен да задоволява капризите на тлъстите благороднички, които се влачеха по петите му като евтини леки жени и с нетърпение чакаха да получат трохи от трапезата му. Бе пропилял

петдесет милиона рубли за изискани палати, прескъпи бижута и френско шампанско. И все пак си оставаше човекът, превърнал Екатерина в най-могъщата жена на света.

Прислужниците ѝ се суетяха около нея като мълчаливи пеперуди, пудреха косата, нанизваха връзките на обувките ѝ. Тя се изправи, за да я наметнат със сивата, богато извезана кадифена пелерина, която винаги си слагаше, когато бе сред придворните. На нея бяха ордените „Света Екатерина“, „Свети Владимир“, „Свети Александър Невски“, тежките златни медали „Свети Андрей“ и „Свети Георги“ се полюшваха на гърдите ѝ. Екатерина изпъна гордо рамене и излезе от покоите си.

Днес, за пръв път от десет дни, щеше да се появи в двора. Посрещна я личният ѝ телохранител, който я придружи по коридорите на Зимния дворец между строените войници, минаха покрай прозорците, откъдето преди години наблюдаваше корабите си, поели по Нева, за да пресрещнат шведския флот, впуснал се в атака срещу Санкт Петербург. Докато вървеше, Екатерина обърна замислен поглед към прозореца.

В двора я очакваха пепелянките, които се наричаха дипломати и придворни. Всички заговорничеха срещу нея, обмисляха как да я свалят. Собственият ѝ син Павел кроеше убийството ѝ. Днес в Петербург пристигаше единственият човек, който можеше да я спаси, жената, държаща в ръце властта, която се изплъзваше на Екатерина със смъртта на Потьомкин. Тази сутрин в Санкт Петербург пристигаше най-старата ѝ приятелка от детинство, Елен дьо Рок, абатиса на „Монглан“.

\* \* \*

Уморена и изпълнена с досада след появата си в двора, Екатерина се оттегли в приемната си, облегната на ръката на последния си любовник Платон Зубов. Абатисата я чакаше в компанията на Валериан, брата на Платон. Тя се надигна, щом императрицата влезе, и забърза към нея, за да я прегърне.

Жизнена и жилава за възрастта си, слабата като тръстика абатиса пристъпи с грейнало от радост лице. Докато се прегръщаха, тя



погледна Платон Зубов. Мъжът бе с небесносиво палто и прилепнали бричове, така накичен с медали, та човек имаше чувството, че от тежестта им ще падне. Платон бе млад, с нежни женствени черти. Нямаше съмнение каква е ролята му в двора, а Екатерина милваше ръката му, докато разговаряше с абатисата.

— Елен — въздъхна тя. — Колко много пъти съм копняла да си до мен. Не мога да повярвам, че най-сетне си тук. Господ чу молитвите, избликнали от сърцето, и доведе старата ми приятелка.

Покани абатисата да се настани на удобен стол и се отпусна близо до нея. Платон и Валериан останаха прави зад двете жени.

— Трябва да празнуваме. Сигурно знаеш, че съм в траур и не мога да организирам тържество по случай пристигането ти. Предлагам ти днес да вечеряме заедно в покоите ми. Ще се посмеем, ще се позабавляваме и ще се престорим поне замалко, че отново сме момичета. Валериан, отвори ли виното, както наредих?

Мъжът кимна и се отдръпна към шкафа.

— Трябва да опиташ кларет, скъпа моя. Той е едно от най-скъпите съкровища в двора. Дени Дидро<sup>[2]</sup> ми го донесе преди много години от Бордо. Ценя го почти колкото скъпоценните си камъни.

Валериан наля тъмночервеното вино в малки тумбести кристални чаши. Двете жени отпиха.

— Чудесно е — съгласи се абатисата и се усмихна на Екатерина. — Нито едно вино не може да се сравни с еликсира, който възроди старите ми кости, щом те видях отново, моя Фигхен.

Платон и Валериан се спогледаха при тази проява на фамилиарност. Галеното име на императрицата, кръстена София Анхалт-Цербски, бе Фигхен. Тъй като положението на Платон беше по-специално, той бе събрал смелост да й шепне в леглото „господарке на сърцето ми“, ала пред другите винаги се обръщаше към нея с „Ваше величество“, както я наричаха и собствените й деца. Колкото и да бе странно, императрицата не забеляза своеволието, което си позволи френската абатиса.

— Защо реши да останеш толкова дълго във Франция? — настоя Екатерина. — Надявах се, че като затвориш абатството, веднага да дойдеш в Русия. Дворът ми е пълен с твои сънародници изгнаници, които са тук, откакто кралят ви бе заловен във Варен по време на опита му за бягство и откакто собственият му народ го държи в плен.

Франция е хидра с дванайсет хиляди глави, която в момента се е отдала на пълна анархия. Тази нация от обуцари се опитва да преобърне естествения ред на нещата!

Абатисата не можеше да повярва, че високообразованата и либерална императрица говори по този начин. Във Франция в момента наистина бе опасно, ала не беше ли тъкмо Екатерина владетелката, която се сприятели с либералите Волтер и Дени Дидро, застъпници за класово равноправие, противници на войните за завладяване на нови територии?

— Не можах да тръгна веднага — отвърна абатисата. — Имах задължения... — Тя хвърли остър поглед към Платон Зубов, застанал зад стола на Екатерина, за да гали врата ѝ. — Някои неща мога да обсъдя единствено с теб.

Екатерина погледна абатисата. След това небрежно махна с ръка.

— Валериан, двамата с Платон Александрович можете да ни оставите.

— Скъпа моя царице... — започна Платон Зубов с глас на хленчещо дете.

— Не се страхувай за безопасността ми, гълъбче — успокой го Екатерина и го погали по ръката, все още отпусната на рамото ѝ. — С Елен се познаваме почти шейсет години. Не се притеснявай, че ще останем сами за няколко минути.

— Нали е красавец? — обърна се Екатерина към абатисата, когато младите мъже излязоха. — Знам, че с теб избрахме различни пътища, скъпа моя. Надявам се да проявиш разбиране, когато ти кажа, че се чувствам като незначителна буболечка, отпуснала се на слънце, за да сгрее крилете си в студен зимен ден. Единствено младият градинар умее да събуди за живот соковете на старото дърво.

Абатисата седеше мълчаливо и се питаше дали първоначалният ѝ план е добре обмислен. Макар кореспонденцията между двете да бе изпълнена с топлина и обич, тя не бе виждала приятелката си от дете. Щяха ли слухове за нея да се окажат истина? Имаше ли право да повери тайната си на тази застаряваща жена, отдала се на чувствени наслади, докато ревниво бранеше властта си?

— Нима си толкова стъписана, че не знаеш какво да кажеш? — засмя се Екатерина.

— Скъпа моя София — започна абатисата. — Знам колко обичаш да шокираш хората. Помниш ли, че бе едва на четири, когато те представиха в двора на пруския крал Фридрих Вилхелм и ти отказа да целунеш крайчеца на дрехата му?

— Казах му, че шивачът е оставил сакото прекалено късо! — Екатерина се разсмя толкова силно, че от очите ѝ бликнаха сълзи. — Майка ми побесня. Кралят я укорил, че съм недопустимо дръзка.

Абатисата се усмихна благосклонно на приятелката си.

— Ами помниш ли, когато каноникът от провинция Брунsvик ни гледа на ръка? — попита тихо тя. — На дланта ти се открояваха три корони.

— Много добре си спомням — отвърна императрицата. От онзи ден нататък нямах съмнения, че един ден ще управлявам империя. Открай време вярвам в мистичната сила на пророчествата, особено когато не противоречат на желанията ми. — Тя отново се усмихна, ала този път абатисата не отвърна на усмивката ѝ.

— А помниш ли какво видя той на моята ръка? — попита абатисата.

Екатерина не отговори веднага.

— Все едно беше вчера — отвърна най-сетне. — Тъкмо затова очаквах пристигането ти с такова нетърпение. Истината е, че горях от вълнение, докато те чаках, а ти не идваше... — Императрицата се поколеба. — Носиш ли ги? — попита най-сетне тя.

Абатисата бръкна между гънките на робата си, под която бе вързана кожена торбичка. Извади тежка златна фигура, обсипана със скъпоценни камъни. Фигурата бе в дълга дреха, седнала в малка беседка с балдахин, чиито завеси бяха дръпнати. Подаде я на Катерина, а тя я пое в двете си длани и изумена бавно я завъртя.

— Черната царица — прошепна абатисата, докато наблюдаваше внимателно изражението на Екатерина. Императрицата сви пръсти около безценната златна фигура. Стисна я здраво, притисна я до гърдите си и вдигна поглед към старата си приятелка.

— Ами останалите? — попита тя. Нещо в гласа ѝ накара абатисата да застане нащрек.

— На сигурно място са. Никой не може да се добере до тях — бе отговорът ѝ.

— Моя скъпа Елен, трябва незабавно да ги съберем! Знаеш каква сила притежават те. Попаднат ли в ръцете на разумен монарх, той може да постигне всичко...

— Известно ти е — прекъсна я абатисата, — че в продължение на четирийсет години пренебрегвам молбите ти да издира „Шаха на Монглан“, да го извадя от стените на абатството. Сега ще ти кажа защо постъпвах така. Открай време знаех коя фигура къде е скрита... — Абатисата вдигна ръка, щом забеляза, че Екатерина се кани да я залее с упреци. — Бях наясно колко е опасно да вадя шаха от скривалището му. Единствено на светец бих се осмелила да поверя подобно изкушение. А ти, скъпа Фигхен, не си светица.

— Как така? — извика приятелката ѝ. — Обединих една разпокъсана нация, образовах простия народ. Преборих се с чумата, построих болници и училища, справих се с размирниците, които искаха отново да разпокъсат Русия и да я превърнат в лесна плячка за враговете. Да не би да се опитваш да ми кажеш, че съм деспот?

— Мисля само за твоето добро — отвърна спокойно абатисата. — Фигурите притежават силата да завъртят главата дори на най-здравомислещите. Забравила ли си, че „Шахът Монглан“ замалко не станал причина за разпадането на Франкската империя? След смъртта на Карл Велики синовете му започнали кървава разпра заради него.

— Борба за територии — изсумтя Катерина. — Не виждам връзката.

— Единствено силната католическа църква в Централна Европа успя да опази толкова дълго в тайна тази тъмна сила. Когато научих, че във Франция е приет Закон за конфискация на църковното имущество, разбрах, че настъпва времето на най-лошите ми страхове. Щом чух, че към „Монглан“ са изпратени френски войници, вече бях напълно сигурна какво става. Защо точно в „Монглан“? Намирахме се далеч от Париж, сгущени високо в планината. Имаше много по-богати абатства съвсем близо до столицата, които можеха да бъдат плячкосани лесно и безпроблемно. Но не. Те искаха да се доберат до шаха. Дълго време внимателно обмислях как да го извадя от стените на абатството и да го пръсна из цяла Европа, така че много години да не може да бъде събран...

— Пръснала си го! — извика императрицата. Скочи, притиснала фигурата до гърдите си, и закри из стаята като уловено в клетка диво

животно. — Как можа да направиш подобно нещо? Трябваше да се обърнеш към мен за помощ!

— Вече ти казах, че не можех! — отвърна абатисата, гласът ѝ беше слаб и приглушен след уморителното пътуване. — Разбрах, че има и други, които знаят къде се намира шахът. Някой, вероятно чуждестранна сила, подкупваше членове на Съвета на комуната, за да прокарат Закона за конфискацията, и ги бе насочил към „Монглан“. Да не би да е най-обикновено съвпадение, че двама от мъжете, които тази тъмна сила се е опитала да подкупи, са великият оратор Мирабо и епископът на Отон? Единият е създателят на закона, а другият — най-ревностният му поддръжник. Когато миналия април Мирабо се разболя, епископът не се отдели от умиращия до последния му дъх. Няма съмнение, че отчаяно се е опитвал да се добере до кореспонденцията, която е можела да уличи и двамата.

— Ти откъде знаеш тези неща? — прошепна Екатерина. Обърна гръб на приятелката си, пристъпи към прозореца и вдигна поглед към натежалото от тъмносиви облаци небе.

— Разполагам с кореспонденцията им — отвърна абатисата. Няколко секунди и двете жени мълчаха. Най-сетне гласът на монахинята долетя в сумрака: — Попита ме каква мисия ме е задържала толкова дълго във Франция. Сега вече знаеш. Трябваше да открия кой ме е принудил да бягам, кой ме е тласнал да извадя „Шаха на Монглан“ от хилядолетното му скривалище. Искях да знам кой бе врагът, който дебнеше като ловец всяка моя крачка, докато не ме прокуди, та се наложи да прекося цял един континент и да търся убежище за повереното ми съкровище.

— Научи ли кой е? — прошепна предпазливо Екатерина и се обърна към старата си приятелка.

— Да, научих — отвърна спокойно абатисата. — Била си ти, скъпа моя Фигхен.

\* \* \*

— След като си го знаела — заяви на следващата сутрин гордата царица, докато двете с абатисата се разхождаха по снежната пътека към Ермитажа, — не разбирам защо дойде в Петербург.

Императорската гвардия, с високи казашки ботуши, вървеше на двайсетина крачки зад тях през снега, така че двете можеха спокойно да разговарят.

— Защото въпреки доказателствата аз ти имах доверие — отвърна абатисата и очите ѝ заблестяха. — Знам, че се страхуваше правителството на Франция да не падне, да не се възцари пълна анархия в страната. Искала си да си сигурна, че „Шахът Монглан“ няма да попадне у когото не трябва, че няма да одобря мерките, които си била готова да предприемеш. Каж ми, Фигхен, как смяташе да измъкнеш плячката от ръцете на френските войници, след като извадеха шаха от абатството „Монглан“? Да не би да си се канела да нападнеш Франция с руски войски?

— Бях скрила свои отряди в планината, които щяха да попречат на французите да минат през прохода — обясни с усмивка Екатерина. — Не носеха униформи.

— Ясно — отвърна абатисата. — И какво те накара да прибегнеш до тези отчаяни мерки?

— Май ще трябва да ти разкажа онова, което знам — примири се императрицата. — Както ти е известно, купих библиотеката на Волтер след неговата смърт. Сред документите открих таен дневник на кардинал Ришельо, в който бе записал със специален шифър проучването си за историята на „Шаха Монглан“. Волтер го разгадал и така успях да прочета какво е било открито. Ръкописът е заключен в сейф в Ермитажа. Там отиваме. Искам да ти го покажа.

— Защо този документ е толкова важен? — попита абатисата изненадана, че приятелката ѝ не бе споменала досега този факт.

— Ришельо успял да проследи шаха до мавъра, който го подарил на Карл Велики, дори преди това. Знаеш, че Карл Велики водил кръстоносни походи срещу маврите както в Испания, така и в Африка. Веднъж обаче защитил Кордова и Барселона от баските, които заплашвали да свалят маврите от власт. Въпреки че баските били християни, те от векове се опитвали да разгромят кралството на франките и да завладеят Западна Европа. Интересът им бил насочен към Атлантическото крайбрежие и планините, където се били укрепили.

— Пиринеите — подсказа ѝ абатисата.

— Точно така — отвърна царицата. — Вълшебните планини, както ги наричали те. Знаеш, че същите тези планини едно време били убежище на най-мистичния култ, известен още от раждането на Христос. Келтите произлизат от това място и били изтласкани на север, принудени да се заселят в Бретан, а по-късно и на Британските острови. Магьосникът Мерлин бил роден в тези планини, там бил и домът на неразгадания и до днес таен култ на друидите.

— Тези неща не са ми известни — призна абатисата и продължи напред по снежната пътека. Тънките ѝ устни бяха стиснати, сбръчканото ѝ лице приличаше на каменна статуя от древна гробница.

— Ще прочетеш всичко в дневника. Почти стигнахме — каза Екатерина. — Ришельо твърди, че маврите нахлули по тези места, разкрили тайните, пазени векове първо от келтите, после от баските. След това маврите нашественици закодирали наученото със създаден от тях шифър. Истината е, че успели да скрият кодираната тайна в златните и сребърните фигури на „Шаха Монглан“. Когато станало ясно, че маврите могат да загубят властта си на Иберийския полуостров, те изпратили шаха на Карл Велики, към когото изпитвали искрено страхопочитание. Като най-могъщ владетел в историята на цивилизацията, те преценили, че единствено той може да го опази.

— Вярваш ли в тази легенда? — попита абатисата, докато приближаваха масивната фасада на Ермитажа.

— Сама прецени — отвърна Екатерина. — Знам, че тайната е по-стара от маврите, по-стара и от баските. По-стара е дори от друидите. Трябва да те попитам, приятелко моя, някога чувала ли си за тайно мъжко общество, наречено „Свободни масони“?

Абатисата пребледня. Спря на прага и не пристъпи по-нататък.

— Какво каза? — попита немощно тя и стисна приятелката си за ръката.

— Ясно — разбра Екатерина. — Значи знаеш, че е истина. След като прочетеш ръкописа, ще ти разкажа историята си.

#### РАЗКАЗЪТ НА ИМПЕРАТРИЦАТА

Бях едва четиринайсетгодишна, когато напуснах дома си в Померания, където израснахме двете с теб. Малко преди това баща ти бе продал имението и се бе върнал в родната си Франция. Никога няма да забравя тъгата, която изпитах, мила ми Елен, затова, че нямаше да

мога да споделя с теб успеха, за който бяхме говорили, нямаше да има с кого да обсъдя факта, че много скоро можех да бъда избрана за кралица.

По онова време бях на гости в двора на царица Елисавета Петровна в Москва. Елисавета, дъщеря на Петър Велики, беше завзела властта с политически преврат и бе хвърлила всичките си противници в затвора. Тъй като никога не се бе омъжвала и бе късно да роди, тя беше определила невзрачния си племенник, великия княз Петър, за свой наследник. Бях избрана да се омъжа за него.

На път към Русия двете с мама спряхме в двора на Фридрих II в Берлин. Фридрих, младият император на Прусия, когото Волтер вече бе нарекъл „Велик“, изрази желание да ме подкрепи при обединяването на кралства Прусия и Русия посредством брак. Бях значително по-добър избор, отколкото сестрата на Фридрих, тъй като той не искаше да я пожертва за тази цел.

В онези дни пруският двор бе великолепен и блестящ, нямаше нищо общо с онова мъртвило, в което се превърна през последвалото владичество на Фридрих. Когато пристигнах, кралят положи всички усилия, за да ме очарова и да ме накара да се чувствам добре. Обличаше ме в роклите на сестрите си, на вечеря настояваше да седя до него, забавляваше ме с разкази от операта и балета. Макар да бях все още дете, аз не се подведох. Знаех, че има намерение да ме използва като пионка във важна игра, игра, която разиграваше на шахматната дъска, наречена Европа.

След известно време научих, че в пруския двор има мъж, върнал се наскоро от десетгодишен престой в руския двор. Той бе придворният математик на Фридрих. Казваше се Леонард Ойлер<sup>[3]</sup>. Дръзнах да помоля за среща с него, като си мислех, че той ще сподели с мен личните си впечатления за страната, която ми предстоеше да посетя. Нямах представа, че тази среща един ден ще промени живота ми.

Запознах се с Ойлер за пръв път в малка зала в двореца в Берлин. Човекът не бе нито надут, нито претенциозен и притежаваше блестящ интелект. Спокойно очакваше появата на детето, което скоро щеше да стане императрица. Сигурно сме били необичайна двойка. Чакаше ме сам — висок слаб мъж, с дълъг като гърло на бутилка врат, огромни тъмни очи и голям нос. Погледна ме ококорен, тъй като бе ослепял с



едното око по време на наблюдение на слънцето през телескоп. Освен математик Ойлер беше и астроном.

— Не съм свикнал да говоря много — започна той. — Идвам от страна, където те бесят, ако много приказваш. — Това бе първото, което научих за Русия, и мога да те уверя, че доста ми послужи през следващите години. Разказа ми, че царица Елисавета Петровна има петнайсет хиляди рокли и двапет и пет хиляди чифта обувки. Замеряла министрите си с обувки, когато не била съгласна с казаното от тях, и ги пращала на бесилката, щом ѝ скимнело. Имала стотина любовници, а страстта към алкохола била още по-силна от сексуалния ѝ апетит. Не позволявала да се изказват мнения, различни от нейното.

Двамата с доктор Ойлер прекарахме дълго време заедно, след като преодолях първоначалната си свенливост. Двамата си допаднахме и той призна, че много му се искало да остана в двора в Берлин, да ме обучава по математика, област, в която съм имала големи заложби. Това, разбира се, бе невъзможно.

Той дори призна, че не харесва много император Фридрих. Причината за това бе основателна, но не се коренеше в повърхностните му познания по математика. През последната сутрин от престоя в Берлин Ойлер ми разкри причината.

— Моя малка приятелко — каза той, когато влязох в лабораторията в онова съдбовно утро, за да се сбогувам с него. Спомням си, че лъскаше някаква леца с копринения си шал, както правеше винаги, когато се опитваше да разреши някакъв проблем. — Има нещо, което искам да споделя с теб, преди да заминеш. През последните дни те наблюдавах много внимателно и съм убеден, че мога да ти се доверя. Думите ми, разбира се, ще поставят и двама ни в голяма опасност, ако разкриеш пред неподходящ човек казаното от мен.

Уверих доктор Ойлер, че ще опазя тайната му, ако се налага дори с живота си. За моя изненада той призна, че това няма да бъде необходимо.

— Млада си, не притежаваш власт и си жена — започна Ойлер. — Тъкмо за това Фридрих те е избрал за свое оръдие, което да насочи към огромна държава. Може би не знаеш, че през последните двапет години тази шир е била управлявана главно от жени: отначало Екатерина Първа, вдовицата на Петър Велики, след нея Анна

Ивановна, дъщерята на Иван; Анна от Мекленбург, регентка на сина Иван Шести, а в момента на престола е Елисавета Петровна, дъщерята на Петър. Ако тръгнеш по стъпките на тази традиция, ще се окажеш в голяма опасност. Слушах любезно учения и вече подозирах, че слънцето не е ослепило единствено окото му.

— Съществува тайно мъжко общество, чиято цел е да промени развитието на цивилизацията — обясняваше Ойлер. Седяхме в кабинета му, заобиколени от телескопи, микроскопи и прашни книги, пръснати безразборно по махагоновите маси, отрупани с най-различни хартии. — Въпросните мъже — продължи той — твърдят, че са учени и инженери, но в действителност са мистици. Ще ти кажа каквото знам за историята им, защото тази информация може да се окаже жизненоважна за теб.

През 1271 година английският принц Едуард, син на Хенри Трети, отпътувал към бреговете на Северна Африка, за да участва в кръстоносните походи. Акостирал в Акра, град близо до Йерусалим, съхранил безценно историческо наследство. Малко е известно за действията му там, знае се само, че е участвал в няколко битки и се е срещнал с предводителите на маврите мюсюлмани. На следващата година Едуард бил повикан да се прибере в Англия, тъй като баща му починал. При завръщането си бил коронясал за крал — Едуард Първи — и останалото ни е известно от историята. Онова, което не се знае, е, че от Африка той донесъл нещо със себе си.

— Какво? — Любопитството не ми даваше мира.

— Една голяма тайна, която тръгва още от зората на цивилизацията — отвърна Ойлер. — Има и още. При завръщането си Едуард създал мъжко общество, с членовете на което по всяка вероятност е споделил тайната. Почти нищо не е известно за тях, но можем да проследим някои от действията им. След като шотландците били покорени, става ясно, че обществото се разширило и в Шотландия, където известно време нещата затихнали. Когато в началото на нашия век яacobинците избягали от Шотландия, те пренесли обществото и учението му във Франция. Великият френски поет Монтезкьо бил привлечен в редиците на ордена по време на посещение в Англия и с негова помощ през 1734 година в Париж била създадена *Loge des Sciences*<sup>[4]</sup>. Четири години по-късно, преди да стане крал на Прусия, нашият Фридрих Велики бил приет в тайното

общество в Брунсвик. През същата година папа Климент Дванайсети издал указ, с който забранявал съществуването на ордена, имащ вече свои последователи в Италия, Прусия, Австрия, Централна Англия, а също и във Франция. По това време обществото било толкова влиятелно, че парламентът на католическа Франция отказал да се подчини на папския указ.

— Защо ми разказвате тези неща? — попитах аз доктор Ойлер. — Дори да разбере какви са целите на тези мъже, какво общо имат те с мен? Какво мога да направя? Истина е, че се стремя към велики неща, но също така е истина, че съм все още дете.

— Доколкото ми е известно — продължи спокойно Ойлер, — ако тези мъже не бъдат подчинени, те ще подчинят света. Днес може и да си още дете, но много скоро ще бъдеш съпруга на следващия цар на Русия, първия мъж, който ще управлява тази велика страна от две десетилетия насам. Трябва внимателно да ме изслушаш и да запомниш всяка моя дума. — Той ме хвана за ръката. — Понякога тези мъже се наричат „Братство на свободните масони“, понякога „Розенкройцери“. Кое и от двете имена да изберат, общото помежду им е едно. Орденът им произлиза от Северна Африка. По времето, когато принц Едуард е пренесъл обществото на Запад, те се наричали Орден на архитектите на Африка. Според тях предците им са създатели на древна цивилизация, която изсякла и положила камъните в пирамидите на Египет, която построила висящите градини на Семирамида, кулата и портите на Вавилон. Те познавали тайните на древните. Според мен са били архитекти на нещо друго, на едно много по-скорошно постижение, може би осигуряващо значително повече власт от...

Ойлер замълча и ме погледна по начин, който никога няма да забравя. Помня този поглед до ден-днешен, а са минали почти петдесет години и независимо от това имам чувството, че се е случило преди миг. Дори в сънищата го виждам ясно, усещам дъха му по врата си, когато се наведе, за да ми прошепне:

— Според мен те са създателите на „Шаха Монглан“ и се смятат за законните му наследници.

\* \* \*

Когато Екатерина завърши разказа си, двете с абатисата останаха смълчани в огромната библиотека на Ермитажа, където бяха закупените от нея дневници на Волтер. На огромна маса, заобиколена от деветметрови стени, покрити с лавици, пълни с книги, Екатерина наблюдаваше абатисата също като котка, издебнала мишка. Старата ѝ приятелка се взираше през високите прозорци към заснежената поляна навън, където войниците на охраната от императорската гвардия потропваха с крака и се опитваха с дъх да стоплят пръстите си в мразовитата утрин.

— Покойният ми съпруг — добави тихо Екатерина — бе заклет почитател на Фридрих Велики от Прусия. Петър обличаше пруска униформа, докато беше в двора в Петербург. През първата ни брачна нощ пръсна пруски войници играчки по леглото и ме накара да им проведа строево обучение. Когато Фридрих създаде Ордена на свободните масони в Прусия, Петър се присъедини към тях и им посвети живота си.

— И така — отбеляза абатисата, — ти свали съпруга си от престола, хвърли го в затвора и поръча да го убият.

— Той бе опасен маниак — обясни Екатерина. — Само че аз нямам нищо общо със смъртта му. Шест години по-късно, през 1768-а, Фридрих основа Великата ложа в Силезия. Шведският крал Густав също се присъедини към ордена и независимо от опитите на Мария Тереза да изтръгне тези кръвопийци от Австрия, синът ѝ Йосиф Втори също стана член на тяхното братство. Повиках приятеля си доктор Ойлер да дойде час по-скоро в Русия, когато разбрах какво става. Старият математик вече бе напълно сляп. Само че не бе загубил прозорливостта си. Когато Волтер почина, Ойлер настоя да си осигурия библиотеката му. Там се съхраняваха документи, които Фридрих Велики държеше да притежава. Ето какво открих, след като докарах библиотеката в Петербург. Запазила съм нещата, за да ти ги покажа.

Императрицата извади от ръкописа на Волтер документ и го подаде на абатисата. Тя го отвори бавно и внимателно. Беше адресиран от Фридрих, принц регент на Прусия, до Волтер, а датата бе същата, в която Фридрих бе станал част от Ордена на масоните.

„Господине, най-съкровено ми желание е да притежавам творбите ви... Ако сред тях има ръкопис, който искате да скриете от хорските погледи, аз съм готов да го опазя и съхраня...“

Абатисата вдигна очи от листа. Погледът ѝ бе станал отнесен и замислен. Сгъна бавно писмото и го върна на Екатерина, а тя го прибра в тайника.

— Не е ли ясно, че става дума за работата на Волтер над ШИФЪРА в дневника на кардинал Ришельо? — попита императрицата. — Опитвал се е да се добере до тази информация от мига, в който се е присъединил към тайния орден. Може би най-сетне ще ми повярваш...

Екатерина взе последния дневник, подвързан в кожа, прелисти страниците, докато откри откъс към края, и прочете на глас думите, които абатисата знаеше наизуст, същите думи, които отдавна починалият кардинал Ришельо бе записал с шифър, известен единствено на него:

„И ето че най-сетне се добрах до тайната, разкрита в древен Вавилон, тайната, пренесена в персийската и индийската империя, известна само на малцина избраници, тайната на «Шаха Монглан».

Тази тайна, също като святото име Господне, никога не бива да бъде записвана. Тази тайна носи в себе си толкова власт, че е била причина за рухването на цивилизации, за смъртта на крале, тя не може да бъде разкрита пред никого освен пред посветените в ордена, пред мъжете, преминали успешно изпитания и положили клетви. Тази тайна е толкова ужасна, че може да бъде доверена единствено на най-високопоставените сред елита. Убеден съм, че тайната е записана като формула, че тази формула е станала причината за рухването на кралства през вековете. Говоря за кралства, които днес са само имена от историята. Независимо че маврите са били

посветени в тайната, независимо че са се страхували от нея, те са я записали в «Шаха на Монглан». Вписали са тайни и символи в полетата на дъската, а също и във фигурите, ала са задържали ключа, който единствено виртуозните играчи могат да задействат.

Разбрах за тези неща, след като събрах и прочетох старите свитъци от Шалон, Соасон и Тур и сам ги преведох. Нека Бог се смили над душите ни.“

Esse Signum<sup>[5]</sup>

Арман Жан дьо Плеси  
Херцог Дьо Ришельо и викарий на Люкон, Поату и  
Париж  
Кардинал на Рим  
Пръв министър на Франция

Лето Господне 1642

— От мемоарите му — започна да обяснява Екатерина, когато притихналата абатиса прочете написаното — научаваме, че Железния кардинал е планирал пътуване до „Монглан“. Само че, както знаеш, починал през декември същата година, след като потушил въстанието в Русийон. Имаме ли право да се съмняваме дори за момент, че е знаел за съществуването на тези тайни общества, че е възнамерявал да се добере до „Шаха на Монглан“, преди да попадне в ръцете на друг? Всичките му действия са били посветени на придобиването на власт. Защо да се променя на стари години?

— Скъпа моя Фигхен — усмихна се абатисата, за да прикрие обхваналия я при тези думи смут, — отлично разбрах какво се опитваш да ми кажеш. Работата е там, че всички тези хора са вече мъртви. Дори да са посветили живота си на търсенето на тайната, така и не са успели да я открият. Не ми казвай, че се страхуваш от призраците на мъртъвци.

— Призраците могат да се надигнат отново — настоя Екатерина. — Преди петнайсет години британските колонии в Америка отхвърлиха господството на империята. Кой ръководеха всичко? Мъжете Вашингтон, Джеферсън, Франклин — до един масони! Днес кралят на Франция е в затвора, а короната ще се търкулне на земята заедно с отсечената му глава. Кой са мъжете, които ръководят всичко?

Лафайет, Кондорсе, Дантон, Демулен, Бризо, Сейе и родните братя на краля, включително херцог Д'Орлеан. Масони до един.

— Съвпадение... — започна абатисата, ала Екатерина я прекъсна:

— Нима ще наречеш съвпадение факта, че един от мъжете, които се опитах да подкупя, за да прокарат Закона за конфискацията във Франция, онзи, който прие условията ми, бе не друг, а Мирабо — член на Ордена на масоните? Той, разбира се, нямаше откъде да разбере, че имах намерение да го лиша от съкровището, след като прие подкупа ми.

— Да не би епископът на Отон да е отказал? — попита с усмивка абатисата и погледна приятелката си над струпаните на купчина дневници. — И каква причина е изтъкнал?

— Сумата, която поиска за сътрудничеството си, бе неразумна — изфуча императрицата и се изправи. — Този човек имаше много повече информация, отколкото признаваше. Нали знаеш, че в Съвета наричат въпросния Галейран „ангорската котка“? Мърка, но има остри нокти. Нямам му никакво доверие.

— Значи имаш доверие на онзи, когото си подкупила, но се отнасяш подозрително към друг, когото не си успяла да подкупиш? — попита абатисата. Бавно и много тъжно тя се загърна в робата и се изправи пред приятелката си. След това се обърна, готова да си тръгне.

— Къде отиваш? — извика уплашена императрицата. — Нима не разбираш защо предприех тези действия? Предлагам ти закрилата си. Аз съм единствената владетелка на най-голямата страна на света. Оставям властта си в твои ръце...

— София — прекъсна я спокойно абатисата, — благодаря ти за предложението, но аз не се страхувам като теб от тези мъже. Готова съм да повярвам на думите ти, че са мистици, може би дори революционери. Някога да ти е хрумвало, че това общество, съставено от мистици, което ти си проучила така грижливо, може да си е поставило цел, която ти не си успяла да предвидиш?

— Какво искаш да кажеш? — попита императрицата. — От действията им става ясно, че се опитват да сринат монархиите. Каква друга цел могат да имат, освен да завладеят света?

— Може би целта им е да освободят света. — Абатисата се усмихна. — В момента не разполагам с достатъчно доказателства нито

за едното, нито за другото твърдение, затова пък имам достатъчно факти, за да ти кажа следното: по думите ти разбирам, че си решена да следваш съдбата, записана на ръката ти още от самото раждане — говоря за трите корони на дланта. Аз също трябва да следвам своята.

Абатисата обърна дланта си нагоре и я подаде на приятелката си над масата. Близко до китката линията на живота и линията на съдбата се бяха преплели като осмица. Екатерина погледна надолу, потънала в ледено мълчание, след това бавно проследи фигурата с пръсти.

— Искаш да ми осигуриш закрила — каза тихо абатисата. — Мен ме закриля сила, много по-велика дори от теб.

— Знаех си! — извика с дрезгав глас Екатерина и отблъсна ръката на приятелката си. — Всички тези приказки за възвишени цели означават само едно: договорила си се с друг, без дори да ми кажеш! На кого се осмели да отдадеш безграничната си вяра? Кажи ми името му, настоявам!

— С удоволствие. — Абатисата се усмихна. — Дала съм я на Онзи, оставил знака на ръката ми. На Него имам сляпо доверие. Ти може и да властваш над цяла Русия, скъпа моя Фигхен, но не бива да забравяш коя съм аз. Не забравяй от кого съм избрана. Не забравяй, че Господ е най-големият виртуоз в шахматната игра.

---

[1] „Алиса в Огледалния свят“. Прев. Светлана Комогорова-Комата и Силвия Вълкова. „Дамян Яков“, 2005 г. — Б.ред. ↑

[2] Дени Дидро (1713–1784) — френски философ и писател, ползвал се с уважението на руската императрица. — Б.пр. ↑

[3] Леонард Ойлер (1707–1783) — швейцарски математик, физик и астроном. — Б.ред. ↑

[4] Ложа на науките (фр.) — Б.пр. ↑

[5] Ессе signum (лат.) — виж подписа. — Б.пр. ↑



## РИЦАРСКО КОЛЕЛО

*Крал Артур сънувал чуден сън и ето какъв бил той: сторило му се, че видял на едно възвишение стол и столът бил вързан за колело, а на него седял сам крал Артур, облечен в най-разкошни златотъкани одежди...*

*И изведнъж на краля му се сторило, че колелото се превъртяло и той паднал сред змиите и зверовете го сграбчили за ръцете и краката. И както си лежал в постелята и спял, кралят извикал: „Помощ!“*

„Смъртта на  
Артур“<sup>[1]</sup>  
Сър Томас Малори

*Regnabo, Regno, Regnavi, Sum sine regno.  
Ще царувам, царувам, царувах, аз съм без  
царство.*

Надпис върху  
картата Тато „Колелото на  
съдбата“<sup>[2]</sup>

ДЕНЯТ СЛЕД ШАХМАТНИЯ ТУРНИР бе понеделник. Надигнах се уморена и недоспала от неравното си легло, прибрах го в стената и влязох под душа, за да се приготвя за поредния ден в „Кон Едисън“.

Докато се сушах с хавлиения халат, се върнах още боса в антрето с надеждата бързо да откроя къде съм забутана слушалката на телефона. След вечерята с Лили в „Палм“ и странното събитие, което последва, реших, че двете с нея наистина сме въввлечени като пешки в

нечия игра, затова си казах, че няма да е зле да се сдобия с по-тежка артилерия от своята страна на шахматната дъска. Много добре знаех откъде да започна.

По време на вечерята с Лили се разбрахме, че предупреждението, което Соларин ми бе отправил, е свързано по някакъв начин със странните събития през деня, но за останалото мненията ни се оказаха различни. Лили бе убедена, че Соларин стои зад всичко.

— Първо, Фиск умира при тайнствени обстоятелства — изтъкна тя, докато седяхме на една от наредените гъсто една до друга маси. — Откъде можем да сме сигурни, че Соларин не го е убил? След това изчезва Сол и оставя и колата, и *кучето ми* на произвола на съдбата. Според мен Сол е отвлечен, иначе никога не би напуснал поста си.

— Това е очевидно — ухилих се аз, докато я наблюдавах как тъпче в устата си парче кърваво телешко. Знаех, че Сол не би се осмелил повече да се покаже пред Лили, освен ако не му се бе случило нещо. Тя се прехвърли на огромната порция салата, като междуременно й донесоха и трето панерче хляб.

— След това някой започва да стреля по нас — обясняваше тя със звучно мляскане. — И двете сме убедени, че куршумът е дошъл от отворените прозорци на игралната зала.

— Куршумите бяха два — напомних й аз. — Може да са стреляли по Сол, за да го е уплашат, и той да е избягал точно преди да дойдем.

— Работата е там — отвърна Лили, без да спира да се тъпче с хляб и без да обръща внимание на думите ми, — че открих не само средството, но и *мотива*.

— За какво говориш?

— Знам *защо* Соларин върти тези противни номера. Хрумна ми между ребърцата и салатата.

— Хайде, казвай — подканих я. Чувах как Кариока рови из вещите й и реших, че е въпрос на време съседите ни по маса да забележат как чантата се гърчи.

— Нали ти казах за скандала в Испания? — попита тя. Трябваше да се напъна, за да си спомня за какво става въпрос.

— Когато преди няколко години са върнали Соларин в Русия ли? — Тя кимна и аз добавих: — Не си ми казала нищо повече.

— Всичко се корени в една формула — отвърна Лили. — Соларин е отпаднал от лудешката надпревара сравнително рано. Включва се в турнири само от време на време. Има ранг на гротмайстор, но е завършил физика, по принцип човекът си е физик. По време на състезанието в Испания се обзаложил с друг играч и обещал да му даде някаква тайна формула, ако го победи.

— Каква е била тази формула?

— Не знам. Но щом пресата разгласи за облога, руснаците изпаднали в паника. Соларин изчезнал още същата нощ и повече не се появил.

— За физична формула ли става въпрос? — попитах.

— Може да е била рецепта за тайно оръжие. Това би обяснило всичко, нали? — Не разбирах как това ще обясни всичко, но я оставих да разказва. — Уплашени, че Соларин ще пробута същия трик и на този турнир, КГБ решават да пречукат Фиск, а след това се опитват да сплашат и мен. Ако някой от нас двамата победи Соларин, той ще трябва да ни даде тайната формула! — Тя беше възхитена колко добре пасваше обяснението на всички обстоятелства, само че аз не бях склонна да приема становището ѝ безропотно.

— Теорията ти си я бива — съгласих се. — Само че има няколко въпросителни. Например какво се е случило със Сол? Защо руснаците са позволили на Соларин да напусне страната, след като подозират, че ще приложи отново стария трик — ако изобщо е имало такъв трик? Защо, за бога, му трябва на Соларин да издава оръжейна формула на теб или на онзи стар нещастник Фиск, мир на праха му?

— Е, не мога да кажа, че всичко пасва идеално — призна тя. — Но поне е някакво начало.

— Както е казал навремето Шерлок Холмс: „Основна грешка е да се градят теории, преди човек да разполага с факти“ — цитирах аз прочутия детектив. — Предлагам и двете да направим малко проучване на Соларин. Освен това не е зле да съобщим в полицията. Разполагаме с две дупки от куршуми за доказателство.

— В никакъв случай — възрази развълнувано Лили. — Няма да призная, че не съм в състояние да разплета загадката сама. Силата ми е в изграждането на стратегии.

Споразумяхме се, след много разгорещени приказки и шоколадов крем, да не се виждаме няколко дни и всяка от нас да се опита да научи

нещо повече за grosмайстор Соларин.

Треньорът на Лили някога е бил grosмайстор. Въпреки че трябваше да се готви усилено за предстоящия мач във вторник, Лили прецени, че по време на тренировките е добре да поразпита за Соларин и да разбере що за човек е. Междувременно щеше да продължи да издирва Сол. Ако не е бил отвлечен (което щеше да ѝ донесе огромно разочарование, защото така се съсипваше драматизмът в трескаво развилите се събития), тя възнамеряваше да изтръгне лично от него признание за причината, поради която бе напуснал поста си.

И аз си имах планове, ала в момента нямах намерение да ги споделям с Лили Рад.

Имах приятел в Манхатън, който бе още по-тайнствен от загадъчния Соларин. Този мъж не бе записан в нито един телефонен указател и нямаше адрес, на който да получава поща. Той бе една от легендите в света на компютрите и макар да бе едва на трийсет, беше написал подробни разработки по темата. Той стана моят учител в компютърния бизнес, когато пристигнах в Ню Йорк преди три години, и в миналото ме бе измъквал от доста заплетени ситуации. Името му, когато благоволяше да го използва, бе Ладислаус Ним.

Ним не само бе бог в света на компютрите, но и експерт по шах. Беше играл срещу Решевски и Фишър и им бе устоял. Имаше задълбочени познания за играта и тъкмо затова се опитвах да го открия. Знаеше наизуст ходовете от всички световни турнири в историята. Той бе ходеща биографична енциклопедия за живота на grosмайсторите. Когато искаше да бъде очарователен, можеше да те развлича часове наред с разкази от света на шаха. Сигурна бях, че той ще успее да разплете историята, в която се бях забъркала. Оставаше само да се добера до него.

Ала желанието ми да открия Ним и намирането му бяха две различни неща. В сравнение с него КГБ и ЦРУ приличаха на добродушни бърбивци. Сякаш никой не бе чувал за въпросния човек, а аз звънях къде ли не, при това непрекъснато, от седмици наред.

Когато научих, че ще замина, исках да се свържа с Ним просто за да се сбогуваме. Сега вече се *налагаше* спешно да го открия. И то не само заради уговорката, която имах с Лили. Бях наясно, че събитията, които на пръв поглед нямаха нищо общо — смъртта на Фиск,

предупреждението на Соларин, изчезването на Сол, — бяха преплетени по някакъв начин. Всички те бяха свързани и с мен.

Знаех го и още в полунощ, щом оставих Лили в ресторант „Палм“, започнах издирването. Вместо да се прибера у дома, взех такси до хотела на Пето Авеню, с намерението да се срещна с гледачката, която преди три месеца ме бе предупредила за същото, което Соларин изрече днес следобед. Въпреки че неговото предупреждение бе последвано от необорими доказателства, сходството в думите и изразите им ми се сториха прекалено голямо съвпадение. А и исках да разбера случилото се.

Тъкмо затова трябваше да се видя незабавно с Ним и не можех да си позволя никакво отлагане. Оказа се, че в хотела никой не е чувал за гледачка. Повече от половин час разговарях с управителя, за да се убедя, че не съм се объркала. Човекът работеше тук вече петнайсет години и няколко пъти ме увери в едно и също. Към бара на хотела никога не бе имало такава жена. Няма и в новогодишната нощ. Жената, заради която бях поканена, която бе чакала Хари да ме открие в информационния център, предсказа ми бъдещето и ме предупреди с думите, изречени от Соларин три месеца по-късно, същата жена, която, доколкото си спомням, знаеше дори рождения ми ден — просто не съществуваше.

\* \* \*

Разбира се, че *трябваше* да съществува. Разполагах с трима свидетели, които да го докажат. Само че бях вече толкова объркана, че започвах да се съмнявам дори в онова, което бях видяла със собствените си очи.

И така, в понеделник сутринта, докато от косата ми капеше вода по хавлиения халат, аз най-после открих слушалката на телефона и за пореден път опитах да се свържа с Ним. Очакваше ме изненада. Набрах номера, който обикновено ме свързваше с гласовата му поща, и отсреща прозвуча запис на нийоркската телефонна компания, от който научих, че номерът е сменен, и се съобщаваше новият. От първите цифри разбрах, че постът се намира в Бруклин. Набрах го, въпреки че ми се стори странно Ним да е променил мястото, където работеше.

Освен това аз бях от единствените трима на този свят, които имаха честта да знаят стария му номер. За предпазливостта граници няма.

Втората изненада ме връхлетя, когато отсреща вдигнаха.

— „Рокауей Грийнс Хол“ — обяви женски глас.

— Опитвам се да се свържа с доктор Ним — казах ѝ аз.

— Съжалявам, но тук няма човек с това име — отвърна с благ гласец тя. Това бе наистина мило отношение в сравнение с разочарованията, които преживях досега. Само че ме очакваше поредната изненада.

— Търся доктор Ним. Доктор Ладислаус Ним — повторих натъртено. — От справочната служба в Манхатън ми дадоха този номер.

— Това... това да не би да е мъжко име? — ахна жената.

— Да — отвърнах, без да крия нетърпението си. — Може ли да оставя съобщение? Много е важно да се свържа с него.

— Госпожо — отвърна жената и в гласа ѝ се прокрадна студенина, — това е манастир на монахини кармелитки! Някой се е пошегувал с вас! — След тези думи тя затвори.

Знаех, че Ним се обгражда с тайнственост и е самотник, но това вече бе пълен абсурд. Обзета от ярост, реших да го изровя, където и да се беше окопал. Тъй като и бездруго бях закъсняла за работа, извадих сешоара и започнах да си суша косата наред хола, докато обмислях следващата стъпка. И тогава ми хрумна нещо.

Преди години Ним бе инсталирал някои от най-отговорните системи за нюйоркската стокова борса. Не бе възможно хората, които непрекъснато работеха с компютрите, да не го познават. Може би той се отбиваше от време на време, за да види има ли проблеми. Позвъних на мениджъра по техническата част.

— Доктор Ним ли? — попита той. — Никога не съм чувал за него. Сигурна ли сте, че е работил тук? На този пост съм от три години, но името не ми е познато.

— Добре тогава — заявих напълно отчаяна аз. — Вече ми писна. Искам да говоря с президента. Той как се казва?

— Нюйоркската стокова борса няма президент! — уведоми ме с най-презрителния си глас мъжът.

По дяволите!

— А какво има? — Едва се сдържах да не се разкрещя. — Все някой ръководи работата.

— Имаме председател — все така пренебрежително отвърна той и ми каза някакво име.

— Чудесно, в такъв случай ме свържете с него.

— Добре, госпожичке — съгласи се той, — надявам се знаете какво правите.

Знаех, и още как. Секретарката на председателя бе изключително любезна, ала по начина, по който се опита да избегне въпросите ми, разбрах, че съм на прав път.

— Доктор Ним ли? — звучеше като любезна стара госпожа. — О, не... страхувам се, че името не ми е познато. В момента председателят не е в страната. Искате ли да оставите съобщение?

— Чудесно — отвърнах. На повече не можех да се надявам, тъй като от опит знаех, че този човек е невероятно изобретателен в измислянето на тайнствени ходове. — Ако случайно се чуете с доктор Ним, кажете му, ако обичате, че госпожица Велис очаква обаждането му в манастира „Рокауей Грийнс“. Освен това, ако не ми се обади до довечера, ще дам обет и ще се подстрижа за монахиня.

Издиктувах на нещастната объркана жена телефонните си номера и разговорът приключи. Ним си го заслужава, казах си аз, ако съобщението попадне в ръцете на тайните служби, преди да стигне до него. Интересно как ли щеше да се измъкне от подобна каша?

След като направих каквото можах по този невъзможен въпрос, извадих доматеночервен костюм с панталон, за да отида на работа в „Кон Едисън“. Започнах да ровя на дъното на дрешника за обувки и изругах високо. Кариока беше надъвкал половината, а останалите беше разхвърлял, така че положих доста усилия, докато открия здрав чифт. Облякох си палтото и излязох бързо, за да ми остане време да закуся. Също като Лили можех да кажа, че има някои неща, които не можех да преглътна на празен стомах, а „Кон Едисън“ беше едно от тях.

„Ла Галет“ е местно френско бистро близо до апартамента ми в самия край на „Тюдор Плейс“. Френската атмосфера се подсилваше от покривки на ситни бели и черни карета, а от первазите висяха розови мушката. Задните прозорци гледаха към сградата на Обединените нации. Поръчах си прясно изцеден сок от портокал, кафе и руло.

Бях отворила куфарчето и преглеждах бележките, които нахвърлях снощи, преди да заспя, когато ми донесоха закуската. Мислех, че ще успея да открия някакъв смисъл и последователност в събитията.

Соларин притежава тайна формула и известно време му е било забранено да напуска Русия. Фиск не бе участвал в турнир цели петнайсет години. Соларин ме бе предупредил да стоя настрана със същите изрази като гледачката, с която се запознах преди три месеца. Соларин и Фиск се спречкват за нещо по време на играта и прекъсват партията за половин час. Според Лили Фиск мамеше. Той умира при доста подозрителни обстоятелства. В колата на Лили се забиват два куршума: единият, преди да стигнем до нея, а вторият, докато сме там. Накрая се оказва, че и Сол, и гледачката са изчезнали безследно.

Нещата просто не си пасваха, въпреки това имаше достатъчно доказателства, че събитията са свързани. Знаех, че няма вероятност да се окажат случайни съвпадения.

Допих първата чаша кафе и бях по средата на рулото, когато го видях. Погледът ми се рееше през високите прозорци към сградата на Обединените нации, когато нещо необичайно привлече вниманието ми. Покрай кафенето мина мъж, целият в бяло, вдигнал качулката на анцуга, с прехвърлен през долната част на лицето шал. Буташе велосипед.

Седях като вкаменена на стола, чашата портокалов сок застина пред устните ми. Човекът пое по стръмните спираловидни стълби покрай каменната стена, която опасваше площада срещу сградата на ООН. Оставих чашата и скочих. Подхвърлих някакви банкноти на масата, натъпках безразборно листовете в куфарчето, грабнах дамската чанта и палтото и изтичах навън.

Стъпалата се оказаха хлъзгави, покрити с лед и морска сол. Обличах палтото, стиснала куфарчето под мишница, докато се спусках надолу по стълбите. Мъжът с велосипеда зави зад ъгъла. Докато търсех слепешката другия ръкав, закачих високия ток на обувката си на парче лед, той се откърти, загубих равновесие, прелетях последните две стъпала и се стоварих на колене. На каменната стена над мен се виждаше цитат от Книгата пророк Исая:



И ще прековат мечовете си на орала, и копията си — на сърпове; народ срещу народ не ще дигне меч, и няма вече да се учат на война.

Как ли пък не. Изправих се и изтупах леда от коленете си. Имало е какво да научи Исаяя за хората и нациите. Не бе минал и ден през последните пет хиляди години, без някъде по света да не се пролее кръв. Противниците на войната във Виетнам вече се бяха скупчили на площада. Наложих се да си пробивам път сред тях, а те ме посрещаха и изпращаха с вдигнати във въздуха два пръста. Как ли щяха да претопят балистична ракета, за да я превърнат в рало?

Залитнах на счупения си ток, докато завивах зад ъгъла, и се блъснах в стената на изследователския институт на Ай Би Ем. Мъжът имаше цяла пресечка преднина, беше се качил на колелото и натискаше здраво педалите. Стигна до кръстовището пред площада на ООН, спря на светофара и зачака да светне зелено.

Хукнах по тротоара с очи, насълзени от студа. Стиснала куфарчето, се мъчех да закопчея палтото, докато леденият вятър се опитваше да ме отнесе. Бях по средата на пресечката, когато пред моя човек светна зелена светлина и той продължи напред. Ускорих крачка, но тъкмо стигнах кръстовището и стана червено. Наложих се да изчакам потока от коли. Не откъсвах поглед от отдалечаващата се фигура.

Мъжът бе слязъл от велосипеда и се качваше по стълбите към площада. Пипнах го! Нямахше изход от градината зад площада, така че задачата ми изглеждаше постижима. Докато чаках светлината на светофара да се смени, осъзнах какво правя.

Вчера замалко да стана свидетелка на убийство, да не говорим, че бях на няколко крачки от куршума, при това на оживено място в центъра на Ню Йорк. А ето ме сега по петите на напълно непознат само защото заради колелото и качулката напомняше на фигурата от картината ми. Как бе възможна такава прилика? Замислих се, но никакъв отговор не ми идваше наум. Най-сетне светлината се смени, огледах се за коли в двете посоки и едва тогава стъпих на платното.

Минах през железните порти на площада на ООН и хукнах по стълбите. От другата страна на бетонната настилка, на каменна пейка,

седеше възрастна жена, облечена в черно, и хранеше гълъбите. Главата ѝ бе загърната в черен шал, от време на време се привеждаше напред, подхвърляше жито към наобиколилите я сребристи птици, които гукаха и подхвъркваха на гъст бял облак. Пред нея стоеше мъжът с велосипеда.

Застинах намясто и не смеех да откъсна очи от тях, чудейки се какво да правя. Старицата вдигна поглед, видя ме и каза нещо на непознатия. Той кимна отривисто, обърна се, подкара велосипеда с едната ръка и бързо заслиза по стълбите в другия край, по посока на реката. Стегнах се и затичах след него. Истинска вихрушка от гълъби се издигна от терасата и скри всичко от погледа ми. Без да спирам, вдигнах ръка, за да се предпазя от пърхащите им криле.

Долу, с лице към реката, се издигаше статуята на огромен бронзов селянин, подарък от руското правителство. Човекът претопяваше сабята си, за да я превърне в рало. Пред мен бяха ледената Ийст Ривър и огромният рекламен надпис „Пепси Кола“ на Куинс на отсрещния бряг, който пушекът от близките комини скриваше от време на време в зависимост от посоката на вятъра. Отляво се простира покрита със сняг градина и ливада, опасана с дървета. Не се виждаха стъпки. Покрай реката имаше насипана с чакъл алея, отделена от градината с ниски дървета, чиито корони бяха оформени в най-различни фигури. И там беше пусто.

Къде изчезна този човек? От градината нямаше изход. Върнах се при стълбите на площада. Възрастната жена си бе тръгнала и само на входа за посетители забелязах някаква сянка. Отвън на стойката за велосипеди стоеше неговото колело. Как ли е успял да mine покрай мен, без да го забележа, питах се, докато забързано крачех към входа. Вътре освен дежурния от охраната, потънал в разговор с млада рецепционистка зад овално бюро, не се виждаше жива душа.

— Извинете — прекъснах ги аз, — минавал ли е оттук мъж с бял анцуг?

— Не съм забелязал — призна охранителят, очевидно подразнен от намесата ми.

— Къде в сградата бихте се насочили, ако искате да се уедините? — не се отказвах аз. Този път успях да привлека вниманието им. И двамата ме погледнаха така, сякаш бях потенциален анархист.

Побързах да обясня: — Ако искате да останете сам, да се откъснете от тълпата за малко.

— Делегатите обикновено използват Залата за медитация — обясни охраната. — Много е тихо. Ето там. — Той посочи вратата в дъното на мраморното фоайе с под на шахматно подредени розови и сиви плочки, до която се издигаше витраж на Шагал в синьо и зелено. Кимнах в знак на благодарност и се отправих натам. Влязох в Залата за медитация и вратата се затвори безшумно след мен.

Озовах се в дълго мрачно помещение, което приличаше на крипта. Близо до вратите бяха подредени няколко реда ниски пейки, в една от които едва не се спънах. В центъра се виждаше плосък камък с формата на ковчег, осветен от тънък лъч светлина. В стаята бе съвършено тихо, хладно и доста влажно. Изчаках, докато очите ми свикнат с мрака.

Седнах на една от ниските пейки. Оставих куфарчето отстрани и се загледах в каменния блок, който бе на една ръка разстояние. Огрян от светлинния лъч, той сякаш плаваше в открития космос и излъчваше странен трептене. Ефектът беше успокоителен, почти хипнотичен.

Усетих, че вратата зад мен се отвори все така беззвучно и в залата за кратко нахлу лъч светлина. Понечих да се обърна, но нечий шепот ме спря.

— Не викай — промълви някой зад мен. — Няма да те нараня, но трябва да пазиш тишина.

Познах гласа и сърцето ми заблъска учестено. Скочих и се извърнах рязко, вече бях с гръб към камъка.

Току до себе си съзрях Соларин, в чиито зелени очи се отразяваше силуетът на каменния блок. От рязкото ставане ми се зави свят. Потърсих пипнешком опора в камъка зад мен. Соларин ме наблюдаваше спокойно. Носеше сивите панталони от предишния ден, ала сега бе и с черно кожено яке, на чийто фон лицето му изглеждаше още по-бледо.

— Седни — нареди той тихо. — Тук до мен. Имам само минутка. Краката ми бяха омекнали, затова го послушах. Не казах нищо.

— Вчера се опитах да те предупредя, но ти не ме послуша. Сега вече знаеш, че ти казах истината. Двете с Лили Рад трябва да стоите далеч от турнира, освен ако не искате да свършите като Фиск.

— Значи не вярвате, че е било самоубийство — прошепнах.

— Не ставай глупава. Вратът му е бил счупен от специалист. Аз последен го видях жив. Беше в добро здраве. Две минути по-късно се оказа мъртъв. А и някои неща вече липсваха...

— Освен ако не сте вие убиецът — прекъснах го. Соларин се усмихна. Усмивката му бе ослепителна и напълно промени лицето му. Наведе се към мен и постави длани на раменете ми. Усетих топлината, която излъчваха ръцете му.

— Излагам се на голям риск, ако ни видят заедно, така че изслушай ме. Не съм стрелял по колата на приятелката ти. Само че изчезването на шофьора ѝ не е случайно.

Погледнах го удивена. С Лили се бяхме разбрали да не казваме на никого. Откъде знаеше Соларин, освен ако не го бе извършил сам?

— Знаете ли какво се е случило със Сол? Кой стреля вчера? Руснакът ме изглежда мълчаливо. Ръцете му бяха все още на раменете ми. Пръстите му ме стиснаха леко и лицето му се огря отново от топлата красива усмивка. Заприлича ми на малко момче.

— Прави бяха за теб — прошепна той. — Ти си избраната.

— Кой е бил прав? Знаете неща, които не ми казвате — сопнах му се аз. — Предупреждавате ме, а нищо не ми обяснявате. Познавате ли гледачката?

Соларин отдръпна рязко ръце от раменете ми и отново наложи на лицето си маската на строгост. Разбрах, че искам прекалено много, но вече не можех да спра.

— Знам, че знаете — продължих. — Кой беше мъжът на велосипеда? Не може да не сте го видели, ако сте ме следили! Защо ме преследвате и ме предупреждавате, а в същото време ме оставяте на тъмно? Какво искате? Какво общо има цялата тази работа с мен? — Замълчах, за да си поема дъх, и отправих гневен поглед към руснака. Той следеше всяко мое движение.

— Не съм сигурен каква част от информацията мога да ти доверя — отвърна той. Гласът му беше мек и за пръв път долових руски акцент. — Не искам да изложа на опасност живота ти. Моля те единствено да ми повярваш, защото рискувах много, за да дойда да говоря с теб.

За моя изненада той протегна ръка и докосна косата ми нежно, сякаш бях дете.

— Трябва да стоиш настрана от шахматния турнир. Не се доверявай на никого. Имаш влиятелни приятели на своя страна, но не разбираш играта, която играеш...

— Каква страна? — учудих се аз. — Не участвам в никаква игра.

— Напротив — отвърна той и ме погледна с нежност, сякаш му се искаше да ме прегърне. — Играеш шах. Но не се тревожи. Аз съм виртуоз в тази игра. И съм на твоя страна.

След тези думи стана и се отправи към изхода. Последвах го като насън. Вече до вратата той опря гръб о стената и се послуша, сякаш очакваше някой да се втурне в залата. След това ме погледна, а аз се чувствах толкова объркана, че не смеех да помръдна.

Пъхна едната си ръка в джоба на якето и ми кимна с глава да изляза първа. Преглътнах мъчително и докато се измъквах бързо навън, забелязах че стиска в джоба си пистолет. Не се обърнах повече назад.

Ярката зимна светлина нахлуваше през стъклените стени на фойето. Отправих се към изхода. Увих се в палтото, прекосих хлъзгавия площад и забързах по стълбите към Ийст Ривър Драйв.

Бях почти на средата на улицата, присвита, за да се защитя от брулещия вятър, когато спрях рязко пред входа за делегатите. Бях забравила куфарчето си до пейката в Залата за медитация. Вътре бяха не само книгите от библиотеката, но и бележките ми за събитията от вчера.

Браво. За мой късмет сигурно Соларин щеше да открие бележките и да реши, че се ровя в миналото му, за да науча повече подробности, отколкото трябва. А това бе самата истина. Проклех се, завъртях се на счупения ток и се отправих обратно към сградата на ООН.

Влязох във фойето. Рецепционистката разговаряше с посетител. Охраната не се мяркаше. Казах си, че страхът ми да се върна в залата е просто смешен. Цялото фойе беше празно, чак до спираловидните стълби. Нямаше жива душа.

Пресякох смело фойето и когато стигнах до витража на Шагал, погледнах през рамо. Отворих вратата на залата и надникнах вътре.

Трябваша ми няколко секунди, за да привикнат очите ми към мрака, ала дори от мястото, на което бях застанала, забелязах, че има нещо променено в обстановката вътре. Соларин си беше тръгнал.

Куфарчето ми бе изчезнало. Върху каменния блок бе положено нечие тяло. Вкаменена от страх, не смеех да пристъпя напред. Дългото тяло бе в шофьорска униформа. Кръвта ми се вледени. Зад очите ми нещо пулсираше. Поех си дълбоко дъх, прекрачих прага и оставих вратата сама да се затвори след мен.

Приблжих се до каменния блок и се вгледах в бледото лице, огряно от светлината на прожектора. Наистина беше Сол. При това — мъртъв. Усетих как ми прилошава и ме обхваща парализиращ страх. Никога не бях виждала мъртвец, дори не бях ходила на погребение. Усетих, че гърлото ми се свива, сякаш се канех да заплача.

Внезапна мисъл потисна надигналото се ридание. Сол не се бе покачил сам на този камък, за да спре да диша. Някой го бе поставил там, човек, който е бил в залата през последните пет минути.

Хукнах към вратата, за да изляза във фойето. Рецепционистката продължаваше да говори с посетителя. За миг се замислих дали да не ѝ съобщя какво е станало, но бързо се отказах. Май щеше да ми е доста трудно да обясня как шофьорът на моя приятелка е бил убит тук и как точно аз се натъкнах на трупа. Защо вчера съм била на място, където загадъчно бе умрял човек? Как така приятелката ми, работодателка на мъртвия шофьор, е била с мен? Защо не сме съобщили за дупките от куршуми по колата?

Измъкнах се бързо от сградата на Обединените нации и буквално се хвърлих надолу по стълбите към улицата. Знаех, че трябва веднага да отида в полицията, но бях ужасена. Сол бе убит в залата секунди преди да вляза повторно. Фиск бе убит няколко минути след началото на почивката по средата на партията. И в двата случая жертвите бяха намерили смъртта си на обществени места, близо до много хора. И в двата случая Соларин беше там. Соларин имаше пистолет, нали? Беше на местопрестъпленията и двата пъти.

Значи играем игра. Щом е така, трябва да разбера какви са правилата. Бях завладяна не само от страх и объркване, докато вървах в студа към безопасния си топъл офис. Усещах как ме обхваща решителност. Трябваше да разчупя тайнствеността, обгърнала тази игра, да разбера какви са правилата и кои са участниците. При това в най-скоро време, защото ходовете се разиграваха прекалено близо до мен и това ме плашеше. Нямах никаква представа, че на трийсет

пресечки от мен щеше да се извърши ход, който ще промени живота ми...

\* \* \*

— Бродски е бесен — започна нервно Гогол, щом видя Соларин да влиза. Чакаше го от известно време в мекото удобно кресло във фойето на „Олгонкуин“, където пиеше чай. — Къде беше? — попита той, силно пребледнял.

— Навън. Да подишам чист въздух — отвърна спокойно Соларин. — Това не ти е Съветска Русия. Хората в Ню Йорк непрекъснато ходят на разходки, без да им се налага преди това да уведомят властите къде са тръгнали. Той да не би да е решил, че ще премина на страната на врага?

Гогол не отвърна на усмивката на Соларин.

— Много е разтревожен. — Огледа се нервно и забеляза, че във фойето няма друг освен възрастна жена, която пиеше чай в другия край. — Хърманолд ни каза днес сутринта, че турнирът може да бъде отложен за неопределено време, докато се изясни причината за смъртта на Фиск. Вратът му бил счупен.

— Знам — отвърна Соларин, стисна Гогол над лакътя и го поведе към масата, където изстиваше чаят му. Направи му знак да седне и да допие чая. — Нали не си забравил, че видях тялото?

— Тъкмо там е проблемът — отвърна Гогол. — Бил си насаме с него малко преди смъртта му. Лоша работа. Нали не трябваше да привличаме вниманието. Ако започне разследване, сигурно ще си първият, когото ще пожелаят да разпитат.

— Остави ме аз да се притеснявам за това — успокои го Соларин.

Гогол взе бучка захар и я лапна. След това отпи от чашата си и притихна.

Старицата в края на фойето се запъти към масата им. Беше облечена в черно и пристъпваше едва-едва, подпирайки се на бастун. Гогол я погледна.

— Извинете — започна мило тя, когато се приближи до мъжете. — Не са ми сложили захарин, а ми е забранено да консумирам захар.

Мога ли да ви помоля за пакетче захарин, господа, стига да имате излишен?

— Разбира се — отвърна Соларин. — Посегна към купичката в подноса пред Гогол, извади няколко розови пакетчета и ги подаде на жената. Тя му благодари сърдечно и си тръгна.

— О, не — изпъшка Гогол, когато погледна към асансьорите. Бродски вървеше към тях, като заобикаляше масите и саксиите. — Трябваше да те отведе горе веднага щом пристигна — прошепна той на Соларин. Скочи от мястото си и замалко да преобърне подноса. Шахматистът не помръдна.

Бродски бе висок мускулист мъж със загоряло лице. Със синия костюм на тънко райе и копринената вратовръзка приличаше на европейски бизнесмен. Вървеше напористо, сякаш пристигаше на бизнес среща. Спря пред Соларин и протегна ръка. Соларин я пое, без да става. Бродски се настани при тях.

— Наложих се да уведомя министъра, че си изчезнал — започна той.

— Не съм изчезвал. Излязох да се разходя.

— И да понапазаруваш ли? — заяде се Бродски. — Хубаво куфарче. Откъде го купи? — Той прокара пръст по ръба на куфарчето, оставено на пода до Соларин. Гогол дори не го беше забелязал. — Италианска кожа. Тъкмо като за руски шахматист — добави иронично той. — Имаш ли нещо против да надникна вътре?

Соларин сви рамене. Бродски качи куфарчето на колене и го отвори. Започна да рови.

— Между другото, коя беше жената, която си тръгваше от масата ви, когато дойдох?

— Някаква баба — отвърна Гогол. — Искаше захарин за чая.

— Не ѝ е трябвал — замислено отбеляза Бродски, докато ровеше страниците. — Тръгна си веднага щом пристигнах. — Гогол погледна към масата, където бе седяла старицата. Наистина я нямаше, а подносът с чай все още стоеше на масата.

Бродски върна нещата обратно в куфарчето и се обърна към Соларин. След това премести поглед към Гогол и въздъхна.

— Гогол, ти си пълен глупак — заяви небрежно той, сякаш обсъждаха времето. — Безценният ни grosмайстор ти се изплъзва вече три пъти. Първия път е разпитвал Фиск точно преди убийството. След



това е отишъл да вземе куфарчето, в което има само някаква папка, топче неизползвана хартия и две книги за петролната индустрия. Очевидно важните неща са били извадени. И ето че сега, под носа ти, успя да предаде бележка на агент. — Гогол се изчерви и остави чашата чай.

— Уверявам ви, че...

— Спести ми уверенията си — прекъсна го грубо Бродски. Обърна се към Соларин: — Министърът каза, че трябва да осъществим контакт през следващите двайсет и четири часа, иначе ще ни отзове в Русия. Не може да рискува прикритието ни, ако прекратят турнира. Никой няма да ни повярва, ако кажем, че оставаме в Ню Йорк, за да си купим италиански куфарчета. — Той се подсмихна. — Имаш двайсет и четири часа, за да се добереш до източниците си, grosмайсторе.

Соларин погледна Бродски в очите. След това се усмихна студено.

— Драги ми Бродски, можеш да уведомиш министъра, че вече съм осъществил контакт — отвърна той.

Бродски не каза нищо и зачака Соларин да продължи. Тъй като шахматистът мълчеше, агентът на КГБ замърка доволно:

— Браво. Не ни дръж в напрежение.

Соларин погледна куфарчето на скута му. Най-сетне вдигна очи към него. Лицето му бе непроницаемо.

— Фигурите са в Алжир — обясни той.

\* \* \*

По обяд се чувствах напълно смачкана. Бях се опитвала отчаяно да се свържа с Нем, но така и не се получи. Пред очите ми бе тялото на Сол, положено върху камъка. Не спирах да се питам какво означава всичко това, как тези случки се подреждат в едно цяло.

Бях се заключила в офиса си в „Кон Ед“ с изглед към входа на Обединените нации, слушах всички новинарски бюлетини по радиото и дебнех да видя пристигането на полицейските коли, които да спрат на площада, за да разбера, че тялото е било открито. Патрулките така и не дойдоха.

Опитах да се свържа с Лили, но тя бе излязла. От офиса на Хари ми казаха, че е заминал за Бъфало, за да огледа пратка дефектни кожи, чакаха го да се върне късно вечерта. Колебаех се дали да не се обадя в полицията, за да оставя анонимно съобщение за тялото на Сол, но те щяха сами да го открият рано или късно. Един мъртвец не може да остане дълго в сградата на Обединените нации, без някой да го забележи.

Малко след дванайсет изпратих секретарката си за сандвичи. Когато телефонът звънна, вдигнах веднага. Беше шефът ми Лайл. Стори ми се неприятно весел.

— И билетите, и маршрутът ти са готови, Велис — уведоми ме той. — Следващия понеделник те очакват в офиса в Париж. Ще прекараш една вечер там и на сутринта летиш за Алжир. Следобед ще ти пратя билетите и документите по куриер у вас. Нали става? — Казах му, че става. — Не си много весела, Велис. Да не би да си размислила за пътешествието до Черния континент?

— Ни най-малко — отвърнах самоуверено. — С удоволствие ще се откъсна от Ню Йорк. И без това започваше да ми лази по нервите.

— Много добре. *Von voyage*, Велис. Да не кажеш после, че не съм те предупредил.

Затръшнахме слушалките едновременно. Няколко минути покъсно секретарката се върна със сандвичите и млякото. Затворих вратата и се опитах да похапна, но едва се насилих да преглътна няколко хапки. Така и не успях да се съсредоточа в книгите за историята на петролния бизнес. Накрая се усетих, че седя и се вирам невиждащо в плота на бюрото.

Към три часа секретарката почука на вратата и влезе с куфарче в ръка.

— Някакъв човек го е оставил при охраната долу — обясни тя. — Има и писмо. — Поех плика с трепереща ръка и зачаках тя да си тръгне. Отворих едно от чекмеджетата, за да извадя нож за хартия, срязвах плика и извадих листа.

„Взех някои от нещата ти — пишеше вътре. — Моля те, не се прибирай сама в апартамента.“ Подпис нямаше, но ведрият тон веднага ми подсказа от кого е. Всичко си бе на мястото. Нямаше ги единствено бележките за Соларин.

\* \* \*

В шест и трийсет бях все още в офиса си. Секретарката преписваше едни материали, въпреки че почти всички си бяха тръгнали. Бях й намерила работа, за да не оставам сама, и се чудех как да се прибера в апартамента. Беше само на една пресечка и щеше да е глупаво да взема такси.

Чистачът мина да събере кошчетата за боклук. Тъкмо изхвърляше съдържанието на пепелника, когато телефонът звънна. За малко да го съборя в бързината да грабна слушалката.

— Виждам, че работиш до късно — отбеляза познат глас и аз едва се съдържах да не заплача от облекчение.

— Да не би това да е моят приятел Ним? — попитах и опитах да се овладея. — Страхувам се, че звъниш прекалено късно. Тъкмо си събирах нещата, за да си тръгна. Вече официално съм една от Христовите невести.

— Това е страхотна загуба и ще бъде много жалко — каза весело Ним.

— Ти откъде знаеше, че ще ме откриеш тук толкова късно?

— Че къде другаде мога да намеря човек, така силно привързан към работата си, в една зимна вечер? — отвърна той. — Предполагам, че вече си изгорила световните запаси от петрол... Как си, сладурче? Чувам, че си се опитвала да се свържеш с мен.

Изчаках чистачът да излезе, преди да отговоря:

— Трябва да ти призная, че си имам страхотни неприятности.

— Естествено. Ти винаги имаш неприятности — рече равнодушно Ним. — Това е едно от нещата, които силно ме впечатляват при теб. Ум като моя започва да се изморява от непрекъснати срещи със сивото ежедневие.

Погледнах гърба на секретарката през стъклената преграда на офиса си.

— Този път яко съм загазила — изсъсках в слушалката. — Убиха двама души буквално под носа ми през последните два дни! Предупредиха ме, че имало връзка с присъствието ми на един шахматен турнир...

— Чакай малко! — възкликна Ним. — Ти да не би да говориш през кърпа? Почти не те чувам. За какво си била предупредена? Кажиде!

— Преди време гледачка ми предсказа, че ще бъда в беда — обясних му аз. — И ето че сега наистина съм в беда. Убийствата...

— Мила моя Кат — разсмя се Ним. — Гледачка ли каза?

— Тя не беше единствената — отвърнах и забих нокти в дланта си. — Чувал ли си за Александър Соларин?

В първия момент Ним не отговори.

— Шахматистът ли? — попита най-сетне той.

— Точно той ме предупреди... — започнах аз с немощен глас и едва сега си дадох сметка колко нелепо звучи всичко и че Ним едва ли ще ми повярва.

— Откъде познаваш Александър Соларин? — попита Ним.

— Нали това ти обяснявам. Вчера бях на един шахматен турнир. Той дойде при мен и ми каза, че съм в беда. Беше много настоятелен.

— Може да те е сбъркал с някоя друга — предположи Ним. Гласът му звучеше далечен, сякаш бе потънал в мисли.

— Може и да си прав — примирих се аз. — Само че днес сутринта в сградата на Обединените нации ми показва ясно...

— Чакай малко — прекъсна ме Ним. — Струва ми се, че проблемът е ясен. Преследват те гледачки и руски шахматисти и ти предават тайнствени послания. Мъртъвци се появяват изневиделица. Ти днес какво си яла?

— Ами... сандвич и мляко.

— Това е случай на параноя, предизвикана от недостиг на храна. Събирай си нещата. Ще те чакам долу след пет минути. Отиваме да похапнем като хората и ще видиш как фантазиите ти ще изчезнат.

— Не са фантазии — отвърнах. Изпитах облекчение, че Ним ще дойде да ме вземе. Поне щях да се прибера спокойна вкъщи.

— Това ще реша аз — отвърна той. — Така, като те гледам, ми се струваш прекалено слаба. Но пък този червен костюм ти стои страхотно.

Огледах офиса, след това се взрях към тъмната улица пред сградата на Обединените нации. Лампите навън вече бяха запалени, но по-голямата част от тротоара тънеше в сянка. В телефонната кабина

близо до автобусната спирка забелязах тъмна фигура. Фигурата вдигна ръка.

— Между другото, сладурче — чух отново гласа на Ним, ако се притесняваш, че си в опасност, трябва да престанеш да стоиш около прозорците вечер. Имай го предвид. — И той затвори.

\* \* \*

Тъмнозеленият морган на Ним спря пред „Кон Едисън“. Хукнах към автомобила и се настаних на предната седалка до газите на шофьора. Отстрани имаше стъпало, а подът бе дървен. На места между пролуките се виждаше асфалтът отдолу.

Ним бе с износени дънки, скъпо италианско кожено яке и бял копринен шал с ресни. Рижата му коса се разроши от вятъра, когато потеглихме. Запитах се защо толкова много от приятелите ми предпочитат да шофират в открити коли през зимата. Той направи обратен завой, а светлината на уличните лампи докосна къдравата му коса със златни искрици.

— Ще спрем у вас, за да се преоблечеш в нещо по-удобно — каза Ним. — Ако искаш, ще вляза пръв с гранатомет.

Очите му по някаква игрива прищявка на генетиката бяха различни — едното кафяво, а другото синьо. Открай време имах усещането, че когато ме погледне, вижда през мен. Това чувство не беше особено приятно.

Спряхме пред сградата. Ним слезе и поздрави Бозуел, като пхна двайсетдоларова банкнота в дланта му.

— Няма да се бавим, мой човек — подхвърли Ним. — Би ли наглеждал колата, докато сме вътре? Семейно наследство е.

— Разбира се, господине — съгласи се любезно Бозуел. Виж ти как изведнъж припна, за да ми помогне да сляза от колата. Какво ли не се постига с пари.

Взех си пощата от бюрото му. Пликът от „Фулбрайт и Коун“ с билетите беше пристигнал. Качихме се в асансьора.

Ним погледна вратата и заяви, че няма нужда от гранатомет. Ако някой е влизал в апартамента ми, е използвал ключ. Както повечето

апартаменти в Ню Йорк, и моят бе снабден с петсантиметрова метална врата и двойна ключалка.

Влезе пред мен, мина през антрето и надникна в хола.

— Според мен посещение на една чистачка веднъж в месеца ще сътвори чудеса тук — отбеляза той. — Освен като доказателствен материал за някое престъпление не виждам причина да пазиш такава огромна колекция от прах и непотребни боклуци. — Той издуха облак от купчина книги, взе най-горната и я разлисти.

Отворих дрешника и извадих зелен кадифен панталон и дебел плетен пуловер в естествения цвят на вълната. Влязох в банята, за да се преоблека. Ним се бе настанил пред пианото и подрънкваше някаква мелодия.

— Свириш ли на това чудо? — извиси глас той. — Забелязвам, че клавишите са чисти.

— Завършила съм музикално училище — провикнах се от банята аз. — Музикантите са най-добрите компютърни специалисти. Много по-добри от инженерите и физиците. — Знаех, че Ним имаше диплома и за инженер, и за физик. Докато се преобличах, в хола цареше тишина. Когато се върнах, той бе застанал пред картината на мъжа с колелото, която бях обърнала към стената.

— Внимавай — предупредих го. — Мокра е.

— Ти ли си я рисувала? — попита той, без да откъсва поглед от творението ми.

— Точно тя ме забърка в неприятностите — обясних аз. — Нарисувах я и едва след това видях мъж, който бе същият като този на картината. Затова го последвах...

— Какво си направила? — Ним рязко се обърна към мен. Седнах на пейката пред пианото, за да му разкажа всичко отначало, като започнах от пристигането на Лили и Кариока. Та това бе вчера. Този път Ним не ме прекъсна нито веднъж. От време на време поглеждаше към картината, след това очите му отново се спираха на мен. Накрая му разказах за гледачката и повторното си посещение в хотел „Пето Авеню“ снощи, където ми казаха, че тя никога не била стъпвала там. Когато приключих, Ним се беше замислил. Станах и се приближих до дрешника, открих стари ботуши за езда и граховозелено яке, нахлузих ботушите и започнах да ги връзвам.

— Ако нямаш нищо против — помоли все така замислен Ним, — може ли да взема назаем тази картина за ден-два? — Вдигна я и я задържа на една ръка разстояние. — Пазиш ли още предсказанието от гледачката?

— Тук някъде трябва да е — отвърнах и посочих бъркотията наоколо.

— Да го потърсим — предложи той.

Въздъгнах и започнах да ровя в джобовете на палтата в дрешника. Търсенето отне десетина минути, ала накрая успях да открия салфетката, на която Луелин бе записал предсказанието, завряла се под един скъсан хастар.

Ним натъпка салфетката в своя джоб. Стисна още мократа картина, прегърна ме със свободната си ръка през раменете и двамата тръгнахме към вратата.

— Не се притеснявай за картината — успокои ме той, докато вървахме по коридора. — До една седмица ще ти я върна.

— Задръж я — отвърнах. — В петък ще дойдат да ми съберат нещата. Всъщност затова те търсих. В края на седмицата заминавам. Няма да бъда в страната цяла година. Фирмата ме праща на работа в чужбина.

— Ония мошеници ли? — попита Ним. — Къде те пращат?

— В Алжир — заявих и посегнах към вратата.

Ним се закова намясто и ме погледна вбесен. След това избухна в смях.

— Сладурче! — възкликна той. — Винаги успяваш да ме встрещиш. Почти цял час ме забавлява с приказки за убийства, неразбории, тайни и интриги. А ето че успя да пропуснеш най-важното.

Започнах да се обърквам.

— Алжир ли? — зачудих се аз. — Че какво общо има Алжир с цялата тази какофония?

— Каж ми — попита Ним, стисна брадичката ми и изви лицето ми към своето, — ти чувала ли си за „Шаха Монглан“?

---

[1] „Смъртта на Артур“. Т. 2. Прев. Мария Ранкова. „Народна култура“, 1989 г. — Б.ред. ↑

[2] Приема се, че тълкуването на символите върху картата е: закон, плодовитост, мъжка чест, управляваща власт. — Б.ред. ↑



## ОБХОД НА КОНЯ

*Рицарят: Играеш шах, нали?*

*Смъртта: Ти откъде знаеш?*

*Рицарят: Виждал съм те на картини, чувал съм да се пее за това в балади.*

*Смъртта: Истината е, че съм доста добър шахматист.*

*Рицарят: Не може да си по-добър от мен.*

*„Седмият печат“*

*Ингмар Бергман*

ТУНЕЛЪТ В ЦЕНТЪРА НА ГРАДА бе почти пуст. Минаваше седем и половина вечерта и шумният вой на мотора на моргана отекваше в стените.

— Мислех, че ще ходим да вечеряме — опитах се да надвикам шума.

— Отиваме — отвърна тайнствено Ним, — на едно място на Лонг Айлънд, където се правя на джентълмен градинар. Въпреки че по това време на годината няма нищо засадено.

— Да не би да имаш ферма на Лонг Айлънд? — попитах аз.

Странно, никога не си бях задавала въпроса къде живее Ним. Просто се появяваше и изчезваше също като призрак.

— Да, имам — отговори той и ме погледна с разноцветните си очи. — Ти си може би единственият човек на този свят, който може да потвърди от собствен опит колко грижливо пазя личния си живот и колко държа на усамотението си. Смятам да ти приготвя вечерята. След това, ако искаш, можеш да останеш.

— Чакай малко...

— Очевидно е трудно човек да те обърка с разум и логика — подхвърли той. — Току-що ми обясни, че си в опасност. Станала си свидетел на две убийства през последните четирийсет и осем часа и си

била предупредена, че по някакъв начин си свързана с тези събития. Нали не си въобразяваш, че ще те оставя да прекараш нощта сама в апартамента си?

— Утре сутринта трябва да отида на работа — казах му аз.

— И дума да не става — отсече Ним. — Няма да се мяркаш по местата, където обикновено ходиш, докато не се доберем до дъното на тази работа. Слушай какво ти говоря.

Докато пътувахме, вятърът виеше около нас, аз се бях загърнала в одеяло и слушах Ним.

— Първо ще ти разкажа за „Шаха Монглан“ — започна той.

— Историята е дълга, но нека отначало да ти обясня, че първоначално той е бил притежание на Карл Велики...

— Ами! — Изправих се на седалката. — Чувала съм за него, но не знаех името. Чичото на Лили Рад Луелин спомена за този шах, когато разбра, че заминавам за Алжир. Искаше да му намеря някакви фигури.

— Естествено — засмя се Ним. — Те са невероятно ценни и струват цяло състояние. Повечето хора дори не вярват, че съществуват. Луелин откъде е научил за тях? И защо е решил, че са в Алжир? — Той говореше небрежно, но усетих, че обръща особено внимание на отговорите ми.

— Луелин има антикварен магазин — обясних аз. — Появил се клиент, готов да плати пребогато за фигурите. Освен това Луелин се сетил за човек, който знаел къде се намират.

— Искрено се съмнявам — заяви Ним. — Според легендата били скрити повече от век, а хиляда години преди това не били използвани.

Наоколо не се мяркаха светлини. Ним започна да ми разказва невероятна история за мавърски крале и френски монахини, за необяснима сила, до която някои хора се опитвали да се доберат векове наред, онези, които били посветени в тайната. Най-сетне шахът изчезнал и никой не го бил виждал оттогава. Смятало се, каза ми той, че бил скрит някъде в Алжир, въпреки че не можел да си обясни защо точно там.

Когато завърши разказа си, колата пълзеше през гъста гора и се спускахме в някаква падина. Щом излязохме на открито, видяхме млечнобялата луна, надвиснала над черните води на морето. Чувах

бухалите да се провикват в горския мрак. Бяхме се отдалечили много от Ню Йорк.

— И така — въздъгнах аз и подадох носа си изпод одеялото.

— Вече казах на Луелин, че няма да се занимавам с подобно нещо, че е луд, ако си въобразява, че ще изнеса незаконно фигури от чисто злато, обсипани с диаманти и рубини...

Колата направи рязък завой и замалко да паднем в морето. Ним намали и овладя волана.

— Той има ли такава фигура? Показа ли ти я?

— Не, разбира се — отвърнах, учудена какво става. — Нали сам ми каза, че са загубени от векове. Той ми показа снимка на нещо, направено от слонова кост. Съхранявала се във френската Национална библиотека.

— Ясно. — Ним се успокои малко.

— Не разбирам какво общо има това със Соларин и убитите хора — подхвърлих.

— Ще ти обясня — кимна Ним. — Само че искам да се закълнеш да не повтаряш чутото пред никого.

— И Луелин настоя за същото.

Старият ми приятел ме погледна сърдито.

— Предполагам, че ще бъдеш по-внимателна, когато ти обясня, че Соларин се е свързал с теб и че си била заплашвана тъкмо заради тези фигури.

— Невъзможно! — възмутих се аз. — Дори не бях чувала за тях. Да не говорим, че и сега не знам повече. Нямам нищо общо с тази тъпа игра.

— Вероятно някой — отвърна строго Ним, докато насочваше покрай брега — е решил, че имаш.

\* \* \*

Пътят се отдели от морето. От двете страни се виждаха грижливо поддържани високи живи плетове, оградени просторни имения. От време на време на лунната светлина забелязвах в далечината внушителни къщи, разположени сред заснежени ливади. Не бях

виждала подобно нещо близо до Ню Йорк. Тук имаше нещо, което ми напомняше за обстановката в романите на Скот Фицджералд.

Ним започна да ми разказва за Соларин.

— Известно ми е само онова, което съм чел в шахматните списания — обясни той. — Александър Соларин е на двайсет и шест години, гражданин на СССР, отраснал е в Крим, смятан за люлката на цивилизацията, която в последно време е напълно нецивилизовано място. Сирак, отгледан в държавен приют, на девет или десет победил на шах директора. Очевидно на четири вече е знаел да играе. Научили го рибарите по Черноморието. Веднага го привлекли в Двореца на пионерите.

Знаех за какво говори. Дворецът на пионерите в Русия бе единственият институт, в който посвещават време и усилия на обещаващи шахматисти. В Русия шахът бе не просто национален спорт, а продължение на световната политика, най-съществената игра в историята. Според руснаците дългогодишната им хегемония потвърждавала интелектуалното им превъзходство.

— Щом са приели Соларин в Двореца на пионерите, значи е имал добра политическа подкрепа, нали? — попитах аз.

— Вероятно — отвърна Ним. Отново завихме към морето. Пръски от вълните се сипеха по пътя, дебел слой пясък бе затрупал тротоара отстрани. Пътят свършваше и преминаваше в дълга алея, преградена с огромна двойна порта от чудесно изработено ковано желязо. Ним натисна няколко копчета на таблото и портата се отвори. Потеглихме сред истинска джунгла от преплетени клони и снежни преспи, все едно се бяхме озовали в земите на Снежната царица от „Лешникотрошачката“.

— Всъщност — продължи Ним — Соларин отказвал да отстъпва партии на играчите фаворити, което е едно от политическите правила сред руснаците по време на турнир. Много критикуват тази практика, но въпреки това не я прекратяват.

По алеята нямаше пъртина, сякаш тук от доста време не бяха минавали коли. Клоните на дърветата образуваха арка като в катедрала и скриваха градината. Най-сетне спряхме пред входа, където алеята заобикаляше фонтан. Чак сега видях къщата, обляна в лунна светлина. Беше внушителна, с огромни фронтони и множество комини на покрива.

— И така — обади се Ним, когато изключи двигателя и ме погледна, — нашият приятел господин Соларин се записал във Факултета по физика и изоставил шаха. Явявал се от време на време на някой турнир, но не е сред основните шахматисти от двайсетгодишна възраст.

Ним ми помогна да сляза. Взе картината в едната си ръка, а с другата отключи.

Влязохме в просторно фойе. Запали осветлението и над нас блесна огромен кристален полилей. Подовете и тук, и в стаите бяха застлани с ръчно оформени плочи, толкова лъскави, сякаш бяха от мрамор. В къщата бе студено като в хладилник и дъхът ни излизаше на валма, а по краищата на плочите се бе събрал лед. Той ме поведе през лабиринт от тъмни стаи към кухнята, разположена в дъното на етаж. Беше прекрасна. По стените и на тавана бяха запазени оригиналните газови лампи. Той запали аплиците и те заблестяха в златисто.

Кухнята беше огромна, може би девет на петнайсет метра. Задната стена бе остъклена и се виждаше снежната поляна, отвъд нея в далечината морските вълни се разбиваха и бяла пяна проблясваше на лунната светлина. Фурните бяха достатъчно големи, за да се приготви в тях храна поне за сто души, и работеха на дърва. На цялата стена срещу тях се виждаше гигантска каменна камина. Пред нея бе поставена дървена маса за осем или десет човека, плотът бе покрит с резки и петна. Наоколо бяха подредени удобни столове и меки канапета, постлани с пъстри покривки на цветя.

Ним отиде до купчината дърва отстрани на камината и грабна наръч цепеници. След няколко минути огънят озари помещението. Събух си ботушите и се свих на едно от канапетата, докато Ним отваряше бутилка шери. Наля в две чаши, подаде ми едната и се настани до мен. Свалих си палтото и се чукнахме.

— За „Шаха Монглан“ и за приключенията, които ще ти донесе — вдигна тост той и отпи.

— Чудесно е — отбелязах аз.

— Това е амонтиладо. — Ним завъртя течността в чашата си. — Зазиждали са хора живи в стените заради шери, много по-обикновено от това.

— Надявам се, не намекваше за подобни приключения — усмихнах се аз. — Наистина трябва да отида на работа утре сутринта.

— „Жертвах се за Красотата, жертвах се за Истината“ — изрецитира Ним. — Всеки има нещо, за което е готов да се жертва и загине. Само че досега не бях срещал човек, готов да рискува живота си за нещо толкова ненужно като един ден работа в „Консолидейтед Едисън“.

— Опитваш се да ме уплашиш.

— Няма такова нещо — каза Ним, свали коженото си яке и копринения шал. Беше облечен в яркочервен пуловер, който никак не отиваше на косата му. Протегна крака. — Само че ако някой тайнствен непознат ме заговори в празна зала в градината на Обединените нации, тогава със сигурност ще се вслушам в думите му. Особено ако предупреждението му е последвано от смъртта на двамина.

— Защо според теб Соларин е набелязал точно мен? — попитах.

— Надявах се ти да ми кажеш. — Ним замислено отпи от шерито и се загледа в пламъците.

— Ами тайната формула, за която споменал по време на турнира в Испания? — предположих аз.

— Уловка — каза Ним. — Соларин е известен като маниак на математическите игри. Измислил е нова формула за обхода на коня и я размахва под носа на всеки, който се опита да го победи. Ти знаеш ли какво е обход на коня? — попита той, когато забеляза объркването ми. Поклатих глава.

— Това е математическа загадка. Местиш коня на всяко поле от шахматната дъска, без да стъпваш втори път на същото квадратче, като използваш обичайните ходове на коня: две полета хоризонтално и едно вертикално или обратното. През вековете математиците са се опитвали да измислят формула, за да го направят. Ойлер имал такава формула. Също и Бенджамин Франклин. Обход на коня е, когато се върнеш на полето, от което започваш.

Ним се изправи, приближи до фурните и започна да вади тенджери и тигани, преди да включи газта.

— Италиански журналисти в Испания били убедени, че Соларин е открил друга формула в обхода на коня. Той е почитател на игрите с многопластово значение. И понеже е физик, затова решили, че клюката си я бива.

— Именно. Той е физик — потвърдих аз, придърпах стол близо до печката и взех бутилката амонтилада. — Ако формулата, която е

имал, не е била важна, защо тогава руснаците го изтеглили толкова бързо от Испания?

— Щеше да направиш страхотна кариера в средите на папараците — подхвърли Ним. — И те очевидно са разсъждавали по същия начин. За съжаление Соларин се занимава с акустика. Това е дял на физиката, който по никакъв начин не е свързан с националната сигурност и отбрана. В повечето университети в страната дори не съществува като специалност. Може да прави музикални зали в Русия, ако изобщо там строят подобни неща.

Ним стовари една тенджерка на печката, влезе в килера и донесе пресни зеленчуци и месо.

— На алеята пред къщата нямаше автомобилни следи — изтъкнах. — А сняг не е валил от дни. Откъде се появиха пресен спанак и екзотични гъби?

Ним ми се усмихна доволно, сякаш бях издържала успешно важен тест.

— Не мога да отрека, че притежаваш умения и на следовател — подметна той, остави зеленчуците в мивката и се зае с тях. — Пазачът пазарува. Минава през задния вход.

Ним махна опаковката на пресния ръжен хляб и сложи на масата пастет от пъстърва. Отрязва дебела филия и ми я подаде. Днес сутринта си зарязах закуската, обяда също. Стори ми се невероятно вкусно. Вечерята още повече. Похапнахме тънко нарязано телешко в лучен сос, пресен спанак с кедрови семки и сочни домати (каквито рядко се намират по това време на годината), пълнени със сос от лимон и ябълка. Огромните ветрилообразни гъби бяха леко задушени и сервирани отделно. След основното ястие имаше салата от червена и зелена маруля с листа от глухарче и печени лешници.

След като Ним раздигна масата, донесе кафе и наля в него по глътка туака<sup>[1]</sup>.

Преместихме се на огромните удобни кресла пред камината, в която догаряха цепениците. Той придърпа якето си и извади салфетката с думите на гледачката. Вглежда се дълго в печатните букви, написани от Луелин. След това ми я подаде и стана, за да подкладе огъня.

— Да забелязваш нещо необичайно в този текст? — попита. Погледнах, но нищо не ми направи впечатление.

— Знаеш, разбира се, че на четвъртия ден от четвъртия месец имам рожден ден — напомних му, а той кимна сериозно. Отблясъците на огъня бяха превърнали косата му в червено злато. — Гледачката ме предупреди да не казвам на никого — добавих.

— Както обикновено, ти опази тайната — отбеляза недоволно. Ним и подреди още няколко цепеници в камината. Пристъпи към една масичка в ъгъла, взе лист и химикалка и се върна при мен. — Погледни — подкани ме той. Преписа стихотворението с печатни букви на отделен лист. Досега беше просто нахвърляно на салфетката. Ето какво гласеше:

*Да, тези линии са с ключа подменени  
От шахматното поле. Четири е месецът, а и денят.  
Като за матиране шансът ти съвсем не стига.  
От игрите една реална е, другата я няма.  
Сума си ти бъди, че време вечно не достига.  
В безкрайни битки белите са притеснени,  
А черните въобще не щат съдбата да пристига.  
Май трийсет игри и три са още търсени.  
В скритата врата тайната завинаги е свряна.*

— Какво виждаш сега? — попита той, докато разглеждах неговия вариант. Не разбирах какво намеква.

— Погледни структурата на стихотворението — настоя нетърпеливо той. — Имаш математическа нагласа, така че опитай се да я приложиш.

Погледнах отново стихотворението и едва тогава разбрах какво иска да ми покаже той.

— Ами римите са разположени малко необичайно — отвърнах гордо аз.

Ним повдигна вежди и грабна листа от мен. Втренчи се в него за момент и избухна в смях.

— Да, така е — съгласи се той и ми върна листа. — Не бях забелязал. Сега вземи химикалката и напиши каквото виждаш.

Записах римуваните думи, като всяка отбелязах с главна буква:



*подменени — деня — стига — А, В, С*  
*няма — достига — притеснени — В, С, А*  
*пристига — търсени — свряна — С, А, В*

— Добре, римите са точно така — съгласи се Ним, преписвайки буквите, които бях подредила. — Сега замени буквите АВС със съответните цифри 1, 2, 3 и ги събери.

Направих го и се получи следното:

ABC — 123  
BCA — 231  
CAB — 312  
666

— Шестстотин шейсет и шест е числото на звяра в Апокалипсиса<sup>[2]</sup>! — извиках.

— Точно така — кимна Ним. — Освен това, ако събереш редиците хоризонтално, ще получиш същото число. Това, сладурче, се нарича „магически квадрат“. Поредната математическа игра. Някои от обходите на коня, създадени от Бен Франклин, са криели в себе си скрити магически квадрати. Имаш добър усет към тези неща. Още от първия път забеляза нещо, което на мен ми бе убягнало.

— Не беше ли забелязал? — попитах аз, особено доволна от себе си. — А ти какво очакваше да забележа? — Започнах да оглеждам листа, за да открия скрита картинка като в детските книжки, и очаквах, че щом го обърна наопаки, ще разбере за какво става въпрос.

— Прокарай линия, която да разделя двете последни изречения от останалите седем — насочи ме Ним, а докато послушно чертаех линията, той добави: — Сега обърни внимание на първата буква на всяко изречение.

Бавно плъзнах поглед по листа и докато оглеждах ред след ред, неприятна студена тръпка полази по гърба ми, въпреки че бях на топло пред камината.

— Какво има? — попита Ним и ме погледна любопитно. Аз продължавах да се взирам в листа безмълвно. След това грабнах химикалката и записах онова, което бях видяла.

Д-О-К-О-С-В-А-М В гласеше акростихът и сякаш прошепваше думите.

— Виж ти — отбеляза Ним, докато аз седях и не смеех да помръдна. — Докосвам, *j'adoube*, е френски термин за нагласяне на шахматна фигура по време на игра. След него идва буквата „В“, която е твоят инициал, госпожице Велис. Това ме навежда на мисълта, че гадателката ти праща някакво специално послание. По всяка вероятност иска да се свърже с теб. Разбирам, че... Защо, за бога, гледаш толкова уплашено?

— *J'adoube* бе последното, което каза Фиск, преди да го открият мъртъв — промълвих със свито от страх гърло.

\* \* \*

Не е нужно да ви казвам, че сънувах кошмари. Преследвах мъж на колело по дълга алея, виеща се към върха на стръмен хълм. Сградите бяха скупчени толкова близо една до друга, че небето не се виждаше. Мракът се сгъстяваше, докато навлизахме по все по-тесните калдъръмени улици. След всеки завой губех колелото от поглед. Накрая попаднах в задънена улица и го приклеших. Той ме очакваше също като паяк в средата на лепкава паяжина. Обърна се, дръпна шала, с който бе омотано лицето му, и пред мен лъсна череп със зейнали дупки на очите. По костите започна да пониква плът и той изведнъж се превърна в ухиленото лице на гледачката.

Събудих се обляна в студена пот и отметнах юргана. Седнах разтреперана на леглото. Огънят в камината догаряше. Надникнах през прозореца към снежната поляна отпред. В центъра се виждаше широк мраморен купол като на фонтан, а под него се чернееше още по-широк басейн, в който спокойно можеше да се плува. Оттатък поляната се плискаха морските вълни, перленосиви в утринния сумрак.

Не помнех нищо от снощи, защото Ним ми беше сипал прекалено много туака. Затова ме болеше глава. Станах от леглото, заклатушках се към банята и пуснах топлата вода. Открих пяна за вана

„Карамфили и виолетки“. Миришеше доста зле, въпреки това сипах от нея във водата и на повърхността се появи тънък слой пяна. Докато киснех в горещата вода, започнах да си припомням откъслечни фрази от снощния ни разговор. След малко страхът ме сграбчи отново.

Пред вратата на спалнята ми бе оставена малка купчинка дрехи: дебел типично скандинавски пуловер и подплатени жълти гумени ботуши. Навлякох новите си придобивки върху моите дрехи. Докато слизах по стълбите, усетих прекрасния аромат на закуска.

Ним бе застанал пред печката с гръб към мен, облечен в карирана риза, дънки и жълти ботуши също като моите.

— Къде има телефон, за да се обадя в офиса? — попитах аз.

— Тук няма телефон — отвърна той. — Карлос, пазачът, мина сутринта, за да ми помогне да изчистим. Помолих го да се обади в офиса ти и да им съобщи, че няма да ходиш на работа. Днес следобед ще отидем до апартамента ти, за да ти покажа как да го обезопасиш. Седни сега да похапнеш и да погледаме птиците. Казах ли ти, че тук има голяма волиера?

Ним разби яйца с малко вино, отрязва дебели парчета канадски бекон, опържи картофи и свари най-вкусното кафе, което някога съм пила на Източното крайбрежие. Закусихме мълчаливо, а след това излязохме през френските прозорци, за да огледаме имота.

Намирахме се на не повече от сто метра от морето. От двете страни се виждаше само висок гъст жив плет, който ни отделяше от съседните имения. Овалният купол на фонтана и широкият плувен басейн все още бяха наполовина пълни с вода, в която плуваха пълни с въздух контейнери, за да разчупват леда.

До къщата имаше огромна волиера, отгоре с преплетени жици и бодлива тел, боядисани в бяло. През мрежата бе навалял сняг и бе натрупал по клоните на малките дървета. Най-различни птици бяха накацали по клоните; едри фазани се разхождаха надменно и влачеха прелестните си опашки в снега. Когато се провикваха, писъците им наподобяваха вопли на жени, които колят. Нервите ми се опънаха до крайност.

Ним отвори вратата на птичарника и влязохме вътре. Започна да ми посочва различни видове, докато се провирахме през преплетените клони.

— Често птиците са по-интелигентни от хората — обясни той. — Имам и соколи, държа ги отделно от останалите. Карлос ги храни със сурово месо по два пъти на ден. Скитникът е моят любимец. Както при много други видове, женската не ловува. — Той посочи малка птица на петна, кацнала на най-високото място в самия край на гигантското съоръжение.

— Така ли? Не знаех — учудих се аз, когато се приближихме поблизо, за да погледнем. Разположените близо едно до друго очи на птиците бяха едри и черни. Имах чувството, че ни преценяват.

— Открай време ми се струва — отбеляза Ним, докато наблюдаваше сокола, — че имаш инстинкт на убиец.

— Аз ли? Сигурно се шегуваш.

— Все още не е развит напълно — уточни той. — Възнамерявам да се заема с този въпрос. Според мен прекалено дълго дреме в теб.

— Само че аз съм тази, която се опитват да убият — изтъкнах.

— Така е във всяка игра — отвърна Ним, погледна ме и разроши косата ми с облечената си в ръкавица ръка. — От теб зависи да решиш дали да реагираш на заплахите с примирение или агресивно. Защо не се спреш на второто и не застрашиш и ти противника?

— Не знам кой е противникът! — възкликнах недоволно аз.

— Напротив, знаеш — заяви той. — Знаеш още от самото начало. Да ти го докажа ли?

— Давай. — Отново започвах да се притеснявам и не ми се говореше, докато Ним ме извеждаше от волиерата. Заклучи вратата, хвана ме за ръка и се отправихме към къщата.

Помогна ми да си съблека палтото, настани ме на канапето до камината и ми свали ботушите. След това се приближи до стената, където бе подпрял картината на мъжа с колелото. Донесе я и я постави на стол пред мен.

— Снощи, след като си легна — започна той, — дълго гледах картината. Имах усещане за дежа вю и това ме тормозеше. Знаеш, че когато се сблъскам с проблем, не ми дава мира, докато не го разреша. И тази сутрин успях.

Той приближи до дъбовия плот отстрани на фурните и отвори едно чекмедже. Извади няколко тестета карти. Донесе ги и седна до мен на канапето. Отвори ги едно по едно, извади жокерите и ги подхвърли на масата. Гледах мълчаливо картите пред себе си.

Единият жокер бе с шапка със звънчета и караше колело. И той, и велосипедът бяха в същото положение като мъжа на картината. Зад велосипеда се виждаше надгробна плоча с надпис „Почивай в мир“. Вторият бе много подобен, но имаше огледален образ и също като моя човек се бе качил на скелет. Третият бе глупакът от картите таро, вървеше невнимателно и всеки миг щеше да падне в пропаст.

Вдигнах поглед към Ним и той се усмихна.

— Жокерът в колодата карти обикновено се свързва със смъртта — обясни той. — Освен това е символ на прераждането. Също и на невинността, която хората са притежавали преди грехопадението. Искан ми се да го приемам като рицаря, който пази Светия Граал, говоря за човек, който трябва да бъде наивен и непресторен, за да попадне на късмета, който търси. Не забравяй, че мисията му е да спаси човечеството.

— Е, и? — попитах, вече разтревожена от приликата между картите пред мен и картината ми. След като видях прототипите, мъжът на колелото май имаше шапка като на жокера и очите му се извиваха в безкрайна спирала.

— Попита кой е противникът ти — продължи напълно сериозно Ним. — Струва ми се, че също както в тези карти, така и в картината ти мъжът на велосипеда е и твой противник, и твой съюзник.

— Не говорим за истински човек, нали?

Ним кимна бавно, без да откъсва очи от мен.

— Виждала си го, нали?

— Беше просто съвпадение.

— Възможно е — съгласи се той. — Само че съвпаденията са под различна форма. Първо, това може да се окаже клопка, заложена от някой, който е виждал картината. Може да се окаже и друг вид съвпадение — добави с усмивка.

— А, не! — възкликнах, защото знаех какво предстои. — Знаеш много добре, че не вярвам в предсказания, екстрасенси и метафизически дивотии.

— Не вярваш ли? — Ним продължаваше да се усмихва. — Само че ще ти бъде доста трудно да ми обясниш как си нарисувала картината, преди да видиш модела. Има нещо, което трябва да ти призная. Също като приятелите ти Луелин, Соларин и гледачката, мисля, че ще играеш важна роля в разкриването на тайната на „Шаха

Монглан“. Как иначе ще обясниш факта, че си замесена? Възможно ли е всичко това да ти се случва, защото по някакъв начин ти е писано... дори си избрана... да играеш ключова роля...

— Забрави тая работа — сопнах се аз. — Нямам намерение да хукна да издирвам някакъв митичен шах! Някой се опитва да ме убие, ако не точно това, то поне да ме замеси в убийства, не разбираш ли? — крещях вече отчаяно.

— Много добре разбирам, както се изрази ти — отвърна Ним. — Само че се страхувам, че си пропуснала най-важното. Най-добрата защита е нападението.

— Няма начин. Май и ти си ме нарочил. Искаш да откриеш онзи шах и си въобразяваш, че си намерил покорна пионка. Само че аз вече съм затънала до шия, при това в Ню Йорк. Нямам никакво намерение да се развихря в чужда държава, където не познавам никой, който да ми помогне. Ти може да си отегчен, да си търсиш приключения, но какво ще стане с мен, ако загазя там? Дори нямаш телефон, на който да ти позвъня. Може би си въобразяваш, че монахините кармелитки ще ми се притекат на помощ следващия път, когато някой стреля по мен? Или пък председателят на Нюйоркската стокова борса ще мине след мен да обере труповете.

— Няма нужда от истерии — сръза ме Ним, както обикновено спокоен и здравомислещ. — На който и континент да отида, веднага ще си намеря работа, въпреки че ти това не го знаеш, защото си прекалено заета да избягваш важните неща. Напомняш ми на една от трите маймуни, които се опитват да избягат от злото, като скриват сетивата си.

— В Алжир няма американско консулство — изсъсках. — Да не би да имаш връзки в руското посолство, които с радост ще ми помогнат? — Това съвсем не бе невъзможно, тъй като Ним бе наполовина руснак и наполовина грък. Доколкото знаех, познаваше страните на прадедите си само отдалеч.

— В интерес на истината имам връзки с няколко посолства в страната, накъдето си се запътила — отвърна той и ме по гледна самодоволно. — И до този въпрос ще стигнем, но малко по-късно. Не можеш да не се съгласиш, сладурче, че вече си въввлечена в това приключение, независимо дали ти харесва, или не. Издирването на

Светия Граал се превърна в лудешка надпревара. Не можеш да разчиташ на нищо, затова трябва да се добереш до целта първа.

— Тогава ме наричай Парсифал — озъбих се намръщено аз. — Трябваше да се сетя, че е безсмислено да се обръщам към теб за помощ. Начинът, по който ти разрешавах проблемите, е, като откриеш още трудности и препятствия, в сравнение с които случилото се в началото започва да прилича на детска игра.

Ним се изправи, дръпна ме да стана и ми се усмихна съучастнически. Положи длани на раменете ми.

— *J'adoube* — каза той.

---

[1] Италиански ликьор от ванилия и цитрусови плодове. — Б.пр.

↑

[2] Откровение на свети Йоана. 13:18. — Б.ред. ↑

## ЖЕРТВИ

*Хората не играят шах, когато са на ръба  
на пропастта.*

Мадам Сузан Некер  
Майка на Жермен  
дъо Стал

*Париж  
2 септември 1792 година*

НИКОЙ НЕ ЗНАЕШЕ КАК ЩЕ СЕ РАЗВИЯТ събитията този ден.

Нито Жермен дъо Стал, докато се сбогуваше с персонала в посолството. Днес, 2 септември, тя щеше да се опита да избяга от Франция, разчитайки на дипломатическите си привилегии.

Нито Жак-Луи Давид, докато бързаше да се облече за спешно свиканата сесия на Националното събрание. Днес, 2 септември, вражеските войски бяха на около триста километра от Париж. Прусаците заплашваха да изгорят столицата до основи.

Нито Морис Талейран, докато двамата с прислужника му Куртиад сваляха скъпите книги, подвързани в кожа, от полиците в кабинета. Днес, 2 септември, той имаше намерение да изнесе тайно безценната си библиотека през граница и да започне подготовка за бягство.

Нито Валентин и Мирей, които се разхождаха сред есенните цветове, обагрили градината зад ателието на Давид. Писмото, което току-що бяха получили, ги известяваше за първите застрашени фигури от „Шаха на Монглан“. Не знаеха, че това писмо много скоро ще ги завърти в окото на бурята, която предстоеше да се развихри над цяла Франция.



Никой не знаеше, че след точно пет часа, в два следобед на 2 септември, ще се отприщи Терорът.

9,00 ч.

Валентин топна ръка в малкото езеро зад ателието. Едра златна рибка се стрелна към пръста ѝ. Двете с Мирей бяха заровили двете фигури от шаха недалеч от малката пейка, на която бяха седнали. Ето че съвсем скоро нови фигури щяха да се присъединят към техните.

Мирей се бе изправила до нея и четеше писмото. Около тях бяха надигнали лъскави глави хризантеми с цвят на опушен аметист и топаз. Първите жълти листа се носеха по водата и наоколо се усещаше мирисът на есента въпреки задуха на неотминаващата лятна жега.

— Има едно-единствено обяснение за това писмо — каза Мирей и зачете на глас:

Мои скъпи сестри в Христа,

Както сигурно сте разбрали, абатството в Каен бе затворено. По време на размириците във Франция нашата *Directrice*, госпожица Александрия дьо Форбен, реши да замине при семейството си във Фландрия. За съжаление, сестра Мари-Шарлот Корде, която сигурно също помните, остана в Каен, за да се погрижи за всичко непредвидено.

Не се познаваме, ето защо позволете ми да се представя. Казвам се сестра Клод, монахиня от ордена „Беноа“. Бях лична секретарка на сестра Александрия, която ме посети преди няколко месеца в дома ми в Еперне, преди да отпътува за Фландрия. Тъкмо тогава настоя, щом имам път към Париж, да прехвърля поетата от нея отговорност на сестра Валентин.

В момента съм в квартал Корделие в Париж. Тъй като не знам колко дълго ще остана, моля ви за среща пред портите на старото абатство днес, точно в два. Надявам се, разбирате важността на молбата ми.

Ваша сестра в Христа

## Клод от абатството в Каен

— Тя идва от Еперне — повтори Мирей, след като дочете писмото. — Градът се намира на изток, на река Марна. Твърди, че Александрия дьо Форбен е спряла там на път към Фландрия. Знаеш ли какво има между Еперне и фламандската граница? — Валентин поклати глава и погледна ококорено Мирей. — Крепостите Лонуи и Вердюн. Да не говорим, че там се е настанила половината пруска армия. Вероятно нашата скъпа сестра Клод ни носи нещо по-ценно от добрите благопожелания на Александрия дьо Форбен. Нещо, което Александрия е преценила, че е прекалено опасно да пренася през фламандската граница, където настъпват чуждите войски.

— Фигурите! — Валентин скочи и подплаши златната рибка. — В писмото се казва, че Шарлот Корде е останала в Каен! Може там да е бил сборният пункт за всички, които са на северната граница. — Тя замълча, за да помисли. — Щом е така — добави объркана младата жена, — защо ѝ е на Александрия да напуска Франция от изток?

— Не знам — призна Мирей, дръпна панделката, за да освободи косата си, и се наведе над езерцето, за да се наплиска с вода. — Никога няма да разберем какво означава това писмо, ако не се срещнем със сестра Клод в уречения час. Защо е избрала Корделие, най-опасния квартал на града? Знаеш, че абатството вече не съществува. Нали го превърнаха в затвор?

— Не ме е страх да отида там сама — каза Валентин. — Обещах на абатисата да поема отговорност и ето че настъпи моментът да го докажа. Ти, братовчедке, остани тук. Чичо Жак-Луи забрани да излизаме от градината, когато го няма.

— Значи трябва да измислим някакъв хитър начин, за да избягаме — отвърна Мирей. — В никакъв случай няма да те пусна да ходиш сама в Корделие. Бъди сигурна.

10,00 ч.

Каретата на Жермен дьо Стал мина през портите на шведското посолство. Върху купето бяха натрупани денкове и кутии за шапки.

Пазеха ги кочияшът и двама от прислужниците в ливреи. Вътре в каретата Жермен се бе обградила с личните си прислужнички и многобройни кутии за бижута. Беше облякла официалния костюм на съпруга на посланик, накичен с пъстри панделки и еполети. Шестте бели коня се промъкваха сред парижката навалица, отправила се към портите на града. Великолепните им кокарди бяха в цветовете на шведското знаме. На вратите на каретата се виждаше гербът на шведската корона. Пердетата на прозорците бяха пуснати плътно.

Унесена в мисли, за да не се измъчва от жегата и тъмнината в каретата, Жермен не поглеждаше навън, докато най-неочаквано рязко спряха пред градските порти. Една от прислужниците се наведе и отвори едва-едва прозореца.

Навън тълпа развилнели се жени размахваха гребла и мотики, сякаш бяха оръжия. Някои се кривяха на Жермен и се виждаше, че малкото им останали зъби са изпочупени и почернели. Защо тази сбирщина от простолюдието изглежда винаги толкова вулгарно? — запита се Жермен. Часовете, които бе посветила на политически интриги, щедрите суми, които бе дала за подкупи на подходящите чиновници — всичко това бе сторила заради нещастни отрепки като тези навън. Жермен се надвеси през прозореца, подпряла едрата си ръка на ръба.

— Какво се мъти тук? — провикна се с плътния си властен глас. — Незабавно пуснете каретата ми да мине!

— Не е позволено никой да напуска града! — провикна се жена от тълпата. — Ние охраняваме портите! Смърт на благородниците! — Тълпата подхвана вика й. Събираха се все повече хора. Жермен едва не оглуша от пронизителните писъци на вещиците.

— Аз съм съпругата на шведския посланик! — изкряска тя. — Заминавам на официална мисия в Швейцария! Нареждам ви да пуснете каретата ми!

— Ха! Тя ни нарежда! — изкрещя жена близо до прозореца на каретата. Обърна се към Жермен и се изплю в лицето й, а тълпата възторжено зарева.

Жермен изведи дантелена кърпичка от корсажа си и избърса плонката. Хвърли кърпичката през прозореца и се провикна:

— Това е кърпичката на дъщерята на Жак Некер, финансовия министър, когото боготворяхте. Вие я оплюхте!... Животни! — изсъска

тя, като се обърна към разтрепераните си прислужнички. — Ще видим кой е господар на положението.

Само че скупчилите се жени освободиха конете от хомотите. Бяха се впрегнали вместо тях и теглеха каретата по улиците, далече от градските порти. Рехавата одева тълпа бе станала по-гъста. Притискаха се в каретата и се движеха бавно, също като мравки, които пренасят едра троха.

Жермен се държеше здраво за вратата, ругаеше и заплашваше ожесточено, ала крясъците на тълпата заглушаваха гласа ѝ. След цяла вечност каретата спря пред внушителната фасада на огромна сграда, заобиколена от стражи. Щом Жермен видя къде са я отвели, в стомаха ѝ набъбна ледена топка. Бяха пред кметството. Щабквартирата на Парижката комуна.

Тя отлично знаеше, че Парижката комуна бе по-опасна от нещастниците, насъбрали се около каретата. Всички там бяха луди. Дори членовете на Националното събрание се страхуваха от тях. Това бяха пълномощници на уличната сган, те хвърляха в затвора, те съдеха и екзекутираха благородниците толкова прибързано, че идеите им за свобода започваха да изглеждат подозрително неискрени. За тях Жермен дьо Стал бе просто още една благородничка, чиято глава трябваше да хвъркне на гилотината. Знаеше, че е така.

Отвориха вратите на каретата и мръсни ръце я извлякоха на улицата. Тя изпъна гръб и си проправи път през навалищата, вирнала глава. Зад нея прислужничките хленчеха от страх, докато тълпата ги смъкваше от каретата и ги налагаше с метли и дръжки на лопати. Повлякоха Жермен по стълбите на кметството. Тя ахна, когато някакъв мъж внезапно изскочи и разкъса посланическата дреха точно под гърдите ѝ с острия връх на кирка. Ако се подхлъзнеше и паднеше, щяха да я смачкат. Притаи дъх, когато един човек от стражата пристъпи напред и отмести кирката с меча си. Стисна Жермен за ръката и я блъсна към тъмния вход на сградата.

11,00 ч.

Давид пристигна запъхтян в Националното събрание. Огромната зала бе препълнена с мъже, които крещяха с пълно гърло. Секретарят

бе застанал на централния подиум и също крещеше с надеждата да го чуят. Докато Давид се промъкваше напред към мястото си, почти не успя да чуе думите на говорителя.

— На двацет и трети август крепостта Лонуи падна в ръцете на вражеските войски! Херцог Брунsvик, командващ пруската армия, издаде манифест, с който настоява да освободим краля, да възстановим кралската власт, в противен случай войските му ще сравнят Париж със земята!

Шумът прииждаше като вълна, която връхлетя секретаря и заглуши речта му. Всеки път, когато вълната леко се отдръпваше, той се опитваше да продължи.

Националното събрание можеше да управлява страната само докато кралят бе в затвора. Само че манифестът на Брунsvик изискваше освобождаването на Луи XVI и това бе претекстът, под който пруската армия бе нападнала Франция. Притиснато от многобройните дългове и масовото дезертърство от френската армия, новото правителство, дошло на власт съвсем скоро, бе застрашено от провал. Положението се усложняваше още повече, тъй като всеки делегат подозираше останалите в измяна, предателство и заговорничество с врага, който дебнеше на границата. Ето така се ражда анархията, каза си Давид, докато наблюдаваше безуспешните опити на секретаря да въдвори ред.

— Граждани! — извика секретарят. — Нося ви ужасни новини! Тази сутрин крепостта Вердюн е паднала в ръцете на прусаците! Трябва да предприемем мерки против...

Всички от съвета бяха завладени от истерия. Настана хаос, мъжете плъпнаха наоколо като приклепени плъхове. Крепостта Вердюн бе последната твърдина между армиите на противника и Париж! Прусаците щяха да бъдат в града преди настъпването на нощта.

Давид седеше притихнал на мястото си и се опитваше да чуе речта. Думите на секретаря потъваха в шумотевицата. Давид виждаше само, че той говори нещо, но то се губеше сред какофонията от гласове.

Събранието се бе превърнало в неуправляема лудница. От високите места представителите на масите замеряха с топчета хартия и плодове делегатите на умереното течение долу в ниското.

Жирондистите<sup>[1]</sup> с дантелени маншети, смятани доскоро за либерали, сега бяха преbledнели от страх. Бяха известни като републикански роялисти, които подкрепяха и трите съсловия: и благородниците, и свещениците, и буржоазията. След като бе издаден манифестът на Брунsvик, животът им беше в още по-голяма опасност, отколкото на партера в събранието, и те го знаеха.

Онези, които подкрепяха връщането на краля, можеха да се окажат мъртви още преди прусаците да достигнат портите на Париж.

Дантон се бе качил на подиума и говорителят отстъпи встрани. Дантон, лъвът на Националното събрание с голямата си глава и набито тяло, имаше счупен нос и обезформени устни, защото като малък бил ритнат от бик. Вдигна едрите си ръце и се провикна за тишина.

— Граждани! За един министър на свободна държава е истинско удоволствие да обяви, че страната е спасена! Всички са се раздвижили, всички са ентузиазирани, всички горят от нетърпение да влязат в надпреварата...

Галериите и пътеките на голямата зала, където мъжете се бяха скупчили на групи, стихнаха, за да чуят словото на лидера. Дантон ги призова да се опълчат срещу прилива, надигнал се към Париж, да не се поддават на слабостта. Извиси ги до неподозирани върхове, настоя да защитават границите на Франция, да отнесат оръжия в окопите, да опазят градските порти с копия и пики. В гърдите на слушателите лумнаха пламъци при тази разгорещена реч. Скоро се чува възторжени викове, които следваха всяка негова дума.

— Надигаме глас не от страх и ужас, а за да дадем команда, след която да се хвърлим срещу враговете на Франция!... Трябва да проявим дързост и храброст, които да подклаждаме в душите си, докато Франция бъде спасена!

Хората в Националното събрание полудяха. На партера се оформяше бунт, а мъжете хвърляха листове във въздуха и крещяха: *L'audace! L'audace!*<sup>[2]</sup>

Отново настъпи хаос и Давид извърна очи към галерията и потърси определен човек. Той бе слаб, блед мъж, облечен безупречно, с колосан шал, сако без нито една гънка и грижливо напудрена перука. Наблюдаваше околните студено със смарагдовозелените си като на змия очи.

Давид го изучаваше как седи безучастен, защото думите на Дантон не го трогваха. В този момент Давид разбра, че само едно може да спаси страната му, разкъсвана от стотици воюващи фракции, банкрутирала и заплашвана от десетина враждебни сили извън границите. Франция не се нуждаеше от театралните умения на Дантон и Марат. Франция се нуждаеше от лидер. Нуждаеше се от човек, чиято сила бе в мълчанието, докато останалите осъзнаеха, че се нуждаят от способностите му. Изречена от неговата уста, думата „добродетел“ звучеше по-опияняващо от алчността или славата. Този човек щеше да съумее да възстанови пасторалните идеи на великия Жан-Жак Русо, на които се основаваше Революцията. Мъжът, седнал в галерията, бе този лидер. Казваше се Максимилиан Робеспьер.

13,00 ч.

Жермен дьо Стал седеше на твърда дървена пейка в сградата, където се помещаваха кабинетите на деятелите на Парижката комуна. Беше прекарала тук повече от два часа. Наоколо се бяха скупчили притеснени смълчани мъже. Неколцина се бяха свили на пейката до нея, други се бяха отпуснали на пода. През отворените врати към тази импровизирана чакалня Жермен забеляза фигури, които се лутаха напред-назад и подпечатваха някакви документи. От време на време някой излизаше от стаите и извикваше нечие име. Човекът отвън пребледняваше, останалите го потупваха по гърба и шептяха: „Кураж“, а мъжът влизаше в съответната стая.

Тя, разбира се, знаеше какво се случва зад вратата. Членовете на Парижката комуна провеждаха съд. Задаваха няколко въпроса на „обвиняемия“, вероятно „обвинен“ заради положението на родителите си, интересуваха се от произхода му и отношението към краля. Ако нещастникът имаше малко повече синя кръв, тя щеше да бъде пролята по улиците на столицата още на зазоряване. Жермен не се заблуждаваше какви шансове има нещастникът. Оставаше ѝ единствена надежда и тя не ѝ позволяваше да се изплъзне, докато очакваше съдбата си. Те не биха гилотинирали бременна жена.

Докато Жермен чакаше и опипваше нашивките по наметката, мъжът до нея неочаквано изгуби самообладание, стисна глава в длани

и се разхлипа. Останалите погледнаха нервно към него, ала никой не се опита да го успокои. Извъръцаха гузно очи, както човек отвърща поглед от просяците и недъгавите. Жермен въздъхна и стана. Нямаше желание да мисли за ридаещия мъж на скамейката. Трябваше да намери начин да се спаси.

И тогава забеляза млад мъж да си пробива път през множеството в чакалнята, стиснал наръч документи. Къдравата му кестенява коса беше завързана с панделка, дантеленото жабо изглеждаше доста смачкано. Личеше, че е неподдържан, ала в него имаше непресторен устрем. В този момент Жермен си спомни, че го познава.

— Камий! — повика го тя. — Камий Демулен! — Младият мъж се обърна към нея и очите му изненадано заблестяха.

Камий Демулен бе звездното дете на Париж. Преди три години, все още студент, през една гореща юлска вечер той се бе качил на една от масите в кафене „Фоа“ и бе призовал съгражданите си да щурмуват Бастилията. Сега бе герой на революцията.

— Мадам Дьо Стал! — позна я Камий и си проправи път през тълпата, за да поеме ръката ѝ. — Какво ви води тук? Нали не сте замесена в някое противодържавно деяние? — Усмихна се широко и очарователното му лице на поет, съвсем не намясто в тази сграда, потъмня от страх пред смъртта. Жермен се опита да върне усмивката му.

— Заловиха ме „гражданките на Париж“ — обясни тя, докато се стараеше да си възвърне част от дипломатическия чар, който ѝ бе служил толкова пъти в миналото. — Изглежда, че съпругата на посланик, която иска да мине през портите, е враг на народа. Не е ли нелепо, след като се борихме толкова упорито за свободата?

Усмивката на Камий угасна. Погледна притеснен мъжа, който продължаваше да хлипа. Хвана Жермен за ръката и я поведе настрана.

— Искате да кажете, че сте се опитали да напуснете Париж без пропуск и ескорт? Мили боже, мадам! Имате късмет, че не са ви застреляли намясто.

— Не ставайте смешен! — извика тя. — Имам дипломатически имунитет. Ако ме хвърлят в затвора, това е все едно да обявят война на Швеция! Трябва да са напълно полудели, ако си въобразяват, че могат да ме затворят тук. — Събраният кураж се стопи, когато чу следващите думи на Камий.



— Вие не знаете ли какво става в момента? Вече сме във война и при нападение... — Сниши глас, когато се усети, че хората все още не са научили новините и ако разберат, ще настане хаос. — Вердюн е паднал — прошепна той.

Жермен впи очи в него. Едва сега осъзна колко е сериозно положението.

— Невъзможно — промълви тя. След това поклати глава и попита: — Колко близо до Париж... Къде са сега?

— На по-малко от десет часа път, струва ми се, дори с цялото бойно снаряжение. Издадена е заповед да се стреля по всеки, който приближи градските порти. Ако се опитате да тръгнете сега, постъпката ви ще бъде приета като опит за измяна. — Той я погледна строго.

— Камий — започна бързо тя, — знаете ли защо пожелах да отида при семейството си в Швейцария? Ако отлагам още дълго заминаването, няма да мога изобщо да пътувам. Нося дете.

Той я погледна в очите, неспособен да повярва, ала дързостта на Жермен се бе върнала. Взе ръцете му и ги притисна до корема си. Дори през плътната тъкан той разбра, че жената не го лъже. Отново ѝ отправи сладката си момчешка усмивка и поруменя.

— Мадам, ако имам късмет, ще успея да ви върна в посолството още тази вечер. Дори Господ Бог няма да успее да ви прекара през градските порти, преди да отблъснем прусаците. Позволете ми да отнеса въпроса до Дантон.

Жермен се усмихна облекчено. Когато Камий стисна ръката ѝ, тя му каза:

— Когато детето ми се роди здраво и читаво в Женева, ще го кръстя на вас.

14,00 ч.

Наетата карета на Валентин и Мирей приближи портите на абатството затвор скоро след като двете се измъкнаха тайно от ателието на Давид. На улицата се събираше тълпа около други карети, спрели точно пред входа на затвора.

Тук гъмжеше от неугледни хора от простолудието, въоръжени с гребла и мотики. Струпваха се около каретите близо до затвора, блъскаха по вратите и прозорците с юмруци и с всичко, което им попаднеше подръка. Ревът на гневни гласове ехтеше из тесните каменни улици, докато охраната на затвора, покачена върху каретите, се опитваше да отблъсне множеството.

Кочияшът на Валентин и Мирей се наведе от капрата и надникна през прозореца.

— Повече не мога да приближа — предупреди ги той. — Иначе ще ни натикат в алеята и няма да можем да помръднем. А и тази тълпа никак не ми харесва.

В този момент Валентин забеляза сред навалищата монахиня, облечена в расото на сестрите от ордена „Беноа“ в Абеи о Дам в Каен. Помаха ѝ от прозореца на каретата и възрастната жена отвърна, ала бе притисната от тълпата, която нахлуваше в тясната алея, оградена от високи каменни стени.

— Валентин, недей! — извика Мирей, когато русокосата ѝ братовчедка отвори със замах вратата и изскочи на улицата. — Господине, моля ви — умоляваше тя кочияша. Слезе от каретата и го погледна със сълзи в очите. — Моля ви, задръжте каретата. Братовчедка ми няма да се бави. — Надяваше се това да е истина, докато наблюдаваше отдалечаващата се Валентин, която потъна във все по-сгъстяващото се гъмжило, опитвайки се да се добере до сестра Клод.

— Госпожице — отвърна кочияшът. — Трябва да обърна каретата. Тук сме в опасност: Спрелите карети пред нас са пълни със затворници.

— Дойдохме да се срещнем с една приятелка — обясни Мирей. — Ще я доведем незабавно. Господине, моля ви, почакайте ни.

— Затворниците — продължи да се противи кочияшът, докато наблюдаваше тълпата от капрата — са до един монаси, които са отказали да положат клетва за вярност към държавата. Страхувам се за тях, страхувам се и за нас. Върнете братовчедка си, докато обърна. И не губете никакво време.

След тези думи старецът скочи от високата капра, грабна коня за юздите и започна да го избутва, за да обърне каретата в тясната улица. Мирей се втурна сред хората със свито сърце.

Множеството я обгърна като притъмняло море. Вече не виждаше Валентин, защото от всички страни я приклепваха тела, които продължаваха да се тъпчат в тясната алея. Докато разблъскваше хората, усещаше как те я теглят и блъскат. В гърдите ѝ започна да се надига паника, качи се към гърлото и ѝ загорча, когато я лъхна спарената миризма на притисналите се в нея немити тела.

Неочаквано сред гората от размахани ръце и оръжия тя зърна бегло Валентин, добрала се на няколко крачки от сестра Клод. Беше протегнала ръка към възрастната монахиня. След това тълпата отново ги скри.

— Валентин! — извика Мирей. Гласът ѝ се стопи сред гръмовните крясъци и вълната тела я люшна напред към шестте закрити карети, подредени плътно една зад друга пред портите на затвора. Това бяха каретите, които караха обречените монаси.

Мирей се бореше диво, за да се добере до братовчедка си и сестра Клод, но бе все едно да плува срещу течението. Всеки път, когато успееше да направи няколко крачки назад, множеството я отнасяше по-близо до каретите, притискаше я в стените на затвора, докато най-сетне се оказа опряна в колелото на една от каретите и го стисна отчаяно, за да не бъде повлечена отново. Стиска го, докато вратата се отвори, сякаш бе заредена с експлозив. Когато разбушувалото се море от ръце и крака около нея се надигна, Мирей се долепи още по-силно към колелото, за да не бъде повлечена отново.

Извлякоха монасите от каретата, а сетне ги изблъскаха на улицата. Млад свещеник с устни, побелели от страх, срещна за секунда погледа на Мирей, а след това се скри сред хората. Последва го по-възрастен монах, който скочи сам, като не спираше да налага с тояжката си тълпата. Крещеше отчаяно молби към охраната да му помогне, ала те също се бяха превърнали в брутални зверове. Вече се бяха смесили с развилнялата се тълпа. Скочиха от покрива на каретата и разкъсаха расото на нещастния свещеник, превръщайки го в късове; той падна в краката на мъчителите си и бе стъпкан на калдъръма.

Докато Мирей се държеше здраво за колелото на каретата, ужасените свещеници бяха изтеглени един по един навън.

Скупчиха се като уплашени мишки, а наобиколилите ги отвсякъде озверели хора ги налагаха с остени и градинарски инструменти. Мирей усети, че се задушават от страх, и извика името на

Валентин, докато наблюдаваше възцарилия се наоколо ужас. Пръстите ѝ се бяха разкървали, толкова силно стискаше спиците на колелото. Но тълпата я повлече отново и тя се озова притисната в близката стена на затвора.

Блъсна се в зида, след това се свлече на калдъръма. Протегна ръка, за да омекоти падането, и напипа нещо топло и мокро. Вдигна глава и отметна назад червените си коси. Погледът ѝ попадна право в отворените очи на сестра Клод, просната премазана край стената на затвора. По лицето на възрастната жена се бе стекла кръв, забрадката ѝ я нямаше и на главата ѝ зееше дупка. Очите ѝ се вглеждаха напразно към небето. Мирей се отдръпна и изпищя с всички сили, ала от стегнатото ѝ гърло не излезе никакъв звук. Мокротопло място, където бе отпуснала дланта си, беше рамото на Клод, от което бе откъсната ръката.

Мирей се дръпна, разтреперана от ужас. Избърса трескаво ръка в роклята си, за да я почисти от кръвта. Ами Валентин? Къде беше Валентин? Мирей се изправи и се помъчи да си пробие път покрай стената, докато тълпата се мятеше около нея като разярен безумен звяр. В същия миг чу стон и забеляза, че устните на Клод се разтварят. Монахинята не беше мъртва!

Мирей отново се отпусна на колене и стисна Клод за раменете. Кръвта продължаваше да блика от раната.

— Валентин! — изкрещя тя. — Къде е Валентин? Моля те, Господи, чуваш ли ме? Кажи ми какво стана с Валентин?

Възрастната сестра размърда пресъхналите си устни и изви невидящи очи към Мирей. Момичето се наведе и косата ѝ докосна устните на монахинята.

— Вътре — прошепна Клод. — Вкараха я в абатството. — След това отново изпадна в безсъзнание.

— Божичко, сигурна ли си? — попита Мирей, но отговор нямаше.

Мирей опита да се изправи. Хората вилнееха около нея, жадни за кръв. Всички размахваха кирки и лопати, а крясъците на убийците се смесваха с воплите на умиращите и давеха собствените ѝ мисли.

Младата жена се облегна на тежката дървена врата на затвора и заблъска с юмрук, докато кокалчетата ѝ се разкърваха. Никой не отвори. Изтощена, разкъсвана от болка и отчаяние, тя се опита да си

пробие път през тълпата и да се добере до каретата, с надеждата още да е там, където я остави. Трябваше да намери Давид. Сега само той можеше да им помогне.

Неочаквано застина сред лавината от тела и се вгледа напред, където множеството се разтвори. Хората се отдръпваха, докато влачеха нещо към нея. Тя се притисна до стената и се запромъква бавно напред, за да види какво става. Тълпата примъкваше напред каретата, в която бе пристигнала. Забодена на камшика отстриани на капрата бе отсечената глава на кочияша, побелялата му коса бе пропита с кръв, старческото му лице бе запазило маската на ужаса.

Мирей захапа ръката си, за да не изпищи. Докато се взираше ужасена в отвратителната глава, щръкнала над тълпата, разбра, че няма как да се върне, за да намери Давид. Налагаше се да влезе в затвора. Бе убедена, че ако не открие бързо Валентин, ще стане късно.

15,00 ч.

Жак-Луи Давид мина през облак пара, където жените изхвърляха кофи вода, за да охладят напечения от слънцето тротоар, и влезе в кафене „Дьо ла Режанс“.

Вътре в клуба го обгърна още по-гъст облак пушек, тъй като десетки мъже димяха с лули и пури. Очите му горяха, лепената риза, разкопчана до кръста, бе залепнала за кожата му, докато едва се придвижваше през горещото заведение, навеждаше се, за да се размине с келнерите, вдигнали високо подносите с напитки за насядалите клиенти. На всички маси мъжете играеха карти, домино или шах. Кафене „Дьо ла Режанс“ бе най-старият и известен игрален клуб във Франция.

Докато Давид си проправяше път към задната част на заведението, забеляза Максимилиан Робеспьер. Изваяният му профил се беше откरोил също като камей от слонова кост, докато мислеше над шахматната си позиция. Бе подпрял брадичка на един пръст над двойно завързания шал и брокатена жилетка без нито една гънка. Сякаш не чуваше нито шума наоколо, нито усещаше ужасната жегга. Както обикновено, резервираността му показваше, че няма нищо общо с хората наоколо, че е най-обикновен наблюдател или съдник.

Давид не познаваше стария мъж, седнал срещу Робеспьер. Облечен в старомодно бледосиньо сако, с бричове, накичени с панделки, бели чорапи и лачени обувки съвсем в стила на Луи XV, възрастният господин премести фигура на дъската, без дори да я поглежда. Вдигна воднистите си очи към приближилия се Давид.

— Моля да ме извините, задето прекъсвам играта ви — започна Давид. — Бих искал да помоля господин Робеспьер за услуга, която не може да чака.

— Няма нищо — отвърна старият. Робеспьер продължи да оглежда мълчаливо дъската. — Приятелят ми е погълнат от играта. Това е мат в пет хода. Скъпи Максимилиан, можеш да се предадеш с чиста съвест. Приятелят ти избра особено подходящ момент, за да ни прекъсне.

— Не го виждам — отвърна Робеспьер. — Само че твоите очи са по-зорки, когато става дума за шах. — Той се облегна назад на стола и погледна Давид. — Господин Филидор<sup>[3]</sup> е най-добрият шахматист в Европа. За мен е истинска привилегия не просто да загубя от него, а да имам удоволствието да играя на същата маса.

— Значи вие сте прочутият Филидор — възкликна Давид и топло стисна ръката на стареца. — За мен сте велик композитор, господине. Като дете гледах „Войникът магьосник“. Никога няма да я забравя. Позволете ми да се представя, аз съм Жак-Луи Давид.

— Художникът! — възкликна на свой ред Филидор и се изправи. — Възхищавам се от творбите ви, както и всеки гражданин на Франция. Страхувам се, че сте единственият в тази страна, който още ме помни. Макар едно време музиката ми да изпълваше „Комеди Франсез“ и Опера Комик, сега трябва да показвам как се играе шах като обучена маймуна, за да издържам себе си и семейството си. Робеспьер бе така любезен да ми осигури пропуск, за да замина за Англия, където ще изкарвам значително повече с подобни представяния.

— И аз дойдох, за да го помоля за същата услуга — отвърна Давид, когато Робеспьер се отказа да оглежда шахматната дъска и също се изправи. — Политическото положение в Париж в момента е много опасно. А и дяволската жега никак не помага за настроението на парижани. Тъкмо тази експлозив на атмосфера ми даде сили да се реша и да помоля... макар услугата да не е за мен лично.

— Гражданите винаги искат услуги за някой друг, не за себе си — прекъсна го студено Робеспьер.

— Моля те за услуга заради двете си повереници — продължи притеснен Давид. — Максимилиан, сам знаеш, че Франция не е безопасно място за две толкова млади жени.

— Ако беше чак толкова загрижен за благосъстоянието им — изсумтя Робеспьер и погледна Давид с искрящите си зелени очи, — нямаше да им позволяваш да обикалят града под ръка с епископа на Отон.

— Не съм съгласен — намеси се Филицор. — Аз съм голям почитател на Морис Талейран. Помнете, че някой ден той ще бъде един от най-великите държавници в историята на Франция.

— Стига толкова за бъдещето — настоя Робеспьер. — Трябва да сте доволен, че не ви се налага да си изкарвате хляба с предсказания. Морис Талейран посвети седмици на опити да подкупи всички чиновници във Франция, за да си издейства връщането в Англия, където се прави на дипломат. Единствената му мисъл е как да спаси кожата си. Скъпи ми Давид, всички френски благородници се опитват да заминат нанякъде, преди прусаците да влязат в столицата. Ще видя какво мога да направя за поверениците ти довечера на срещата на комитета, но не ти обещавам нищо. Късно си се сетил да ме молиш.

Давид му благодари топло, а Филицор предложи на художника да го изпрати, тъй като и той си тръгваше. Докато известният шахматист и художникът си проправяха път през претъпканото заведение, Филицор подхвърли:

— Трябва да се опитате да разберете, че Максимилиан Робеспьер е различен от нас двамата. Той е ерген и не познава отговорностите, които идват с децата. На колко години са поверениците ви, Давид? Отдавна ли се грижите за тях?

— Малко повече от две години — отвърна Давид. — Преди това се готвеха да станат монахини в абатството „Монглан“.

— „Монглан“ ли казахте? — Филицор сниши глас и застана край входа. — Уважаеми Давид, като шахматист смея да ви уверя, че знам доста за историята на абатството „Монглан“. Вие познавате ли я?

— Да, да — отвърна Давид и се опита да прикрие раздражението си. — Мистични дивотии. „Шахът Монглан“ не съществува и се учудвам, че се вслушвате в подобно нещо.

— Да се вслушвам? — Филидор стисна ръката на Давид и двамата прекрачиха на сгорещения тротоар. — Приятелю, *знам със сигурност*, че съществува. Знам много повече от това. Преди повече от четирийсет години, по времето, когато може и да не сте били роден, посетих двора на Фридрих Велики в Прусия. Докато бях там, се запознах с двама мъже, които притежаваха невиджана сила да убеждават. За единия сте чували... говоря за великия математик Леонард Ойлер. Другият, също велик човек, бе възрастният баща на младия придворен музикант на Фридрих. Страхувам се, че този стар гений бе обречен наследството му да тъне в прах. Макар никой в цяла Европа да не е чувал повече за него и музиката му, една вечер той изпълни свои творби по настояване на краля и смея да твърдя, че това бе най-прелестната музика, която съм чувал от години. Казваше се Йохан Себастиан Бах.

— Не съм го чувал — призна Давид, — само че какво общо имат Ойлер и музикантът с легендарния шах?

— Ще ви кажа — усмихна се Филидор, — ако се съгласите да ме запознаете с вашите повереници. Може да успее да се добера до дъното на мистерията, която цял живот се опитвам да разгадая!

Давид се съгласи и майсторът на шахматната игра тръгна с него по измамно притихналите улици покрай Сена. Пресякоха Пон Роял и се отправиха към ателието на Давид.

Не трепваше нито въздухът, нито листата по дърветата. От напечения тротоар се надигаха горещи вълни и дори оловносивите води на Сена се носеха притихнали. Дватама нямаха никаква представа, че на двайсет крачки от тях, в сърцето на Корделие, жадната за кръв тъпа блъска по вратите на старото абатство, а Валентин бе вътре.

Докато двамата мъже вървяха сред притихналото следобедно спокойствие, Филидор започна разказа си...

#### РАЗКАЗЪТ НА ШАХМАТИСТА

Бях на деветнайсет, когато напуснах Франция и отпътувах за Холандия, за да акомпанирам на обой на съвсем млада пианистка — дете чудо, което щеше да изнася представления там. За съжаление, когато пристигнах, разбрах, че момичето е починало няколко дни порано от едра шарка. Озовах се в чужда страна без пари и без надежда



да си осигуря доход. За да се издържам, се наложи да започна да играя шах по кафенетата.

От четиринайсетгодишен учех шах, напътствай от известния Сайър дьо Легал<sup>[4]</sup>, най-изтъкнатия шахматист на Франция, може би дори в цяла Европа. На осемнайсет вече можех да го матирам с коня. И така скоро открих, че съм по-добър от всички играчи, с които се срещах. В Хага играх срещу принц Валдек, докато битката за Фонтеноа се вихреше около нас.

Обиколих Англия, състезавах се в кафене „Слотърс“ в Лондон срещу най-изявените им шахматисти, включително сър Ейбрахам Джансън и Филип Стама, и ги победих всички. Стама, който бе от сирийски, може би дори мавърски произход, бе публикувал няколко книги за шаха. Показа ми ги, а също и тези, написани от Ла Бурдоне и Маршал Сакс. Стама си мислеше, че аз, тъй като имам уникални възможности, също трябва да ги споделя.

И наистина, книгата ми бе публикувана след няколко години. Наричаше се „Анализ на шахматната игра“. В нея излагам теорията си, че пешките са душата на шахмата. Дори доказвам, че не само не трябва да се жертват, а могат да бъдат използвани стратегически и позиционно срещу противника. Книгата направи революция в шаха.

Творбата ми попаднала в ръцете на германския математик Ойлер. Прочел за играта ми на сляпо в прочутия „Речник“ на Дидро и убедил Фридрих Велики да ме покани в двореца си.

Палатът на Фридрих се намира в Потсдам, с огромни голи зали, богато осветени, ала без произведения на изкуството, каквито има в другите кралски дворци из Европа. Фридрих бе истински воин, предпочиташе компанията на войниците си пред придворните, хората на изкуството и жените. Говореше се, че спял на голи дъски, а кучетата му не се отделяли от него.

Същата вечер, когато пристигнах, капелмайстор Бах от Лайпциг бе дошъл със сина си Вилхелм от родния си град, за да посети другия си син, — Карл Филип Емануел Бах, който свиреше на клавесин при крал Фридрих. Негово величество бил написал канон в осем такта и помолил бащата Бах да импровизира. Както ми казаха, старият имал усет към тази работа. Вече бил създал канони и неговото име и името на Исус Христос били вплетени в музиката с математически знаци.

Изобретил противоположни контрапункта, където хармонията е огледален образ на мелодията.

Ойлер предложил старият капелмайстор да създаде вариация, която да отразява отвътре в структурата си „Безкрайността“, тоест Всевишния и всичките му проявления. Кралят останал невероятно доволен, ала аз бях сигурен, че Бах ще се поколебае. Като композитор мога да ви кажа, че не е лека задача да се занимаваш с чужда музика. Веднъж ми се наложи да напиша опера по теми на Жан-Жак Русо, философ, който няма никакъв слух. Ала да се скрие загадката на природата в музиката... Това ми се струва невъзможно.

За моя изненада обаче капелмайсторът затътри ниското си набито тяло към пианото. Огромната му глава бе покрита с натруфена перука, която не му беше по мярка. Рошавите му прошарени вежди приличаха на орлови криле. Имаше голям нос, квадратна челюст, а грубото му лице бе вечно намръщено, което показваше, че е и доста заядлив. Ойлер прошепна, че старият Бах не е почитател на „представленията по задължение“ и сигурно ще се подиграе на краля.

Той сведе рошавата си глава над клавишите и засвири поразително прекрасна мелодия, която се понесе като грациозна птица. Приличаше на фуга, ала когато се заслушах, долових нещо сложно и непонятно. Веднага разбрах какво е постигнал. По непознат за мен начин всеки ред от мелодията започваше с един хармоничен ключ и завършваше с по-висок, докато накрая, след шестте повторения на първоначалната тема на краля, тя завършваше с ключа, с който бе започнала. Как бе осъществил прехода, как го бе постигнал, остана загадка за мен. Това бе истинска магия, също като превръщането на обикновените метали в злато. Беше измислено толкова умело, че музиката можеше да се извисява все по-високо и по-високо, сякаш за да бъде чута от ангели.

— Великолепно! — прошепна кралят, когато Бах завърши. Той кимна към някои от генералите и войниците, седнали на дървени столове в оскъдно обзаведената зала.

— Как се нарича тази творба? — попитах Бах.

— *Ricercar* — отвърна старият, навъсеното му изражение не се беше повлияло от красотата на музиката, която бе сътворил. — На италиански означава „търся“. Това е много стара форма в музиката,

която вече не е на мода. — След тези думи се обърна към сина си Карл Филип, известен с „популярната“ си музика.

Бах грабна нотния лист на краля и написа най-отгоре R i s e r s a r, с едри букви, ясно отделени една от друга. С всяка буква написа латинска дума, така че се получи „Regis Iussu Cantio Et Reliqua Canonica Arte Resoluta“. В груб превод това означава песен, която произлиза от краля, а останалото е създадено от изкуството на канона. Канонът е музикална структура, в която всяка част е един такт след предишната, но повтаря цялата мелодия, така че тактовете се припокриват. По този начин се създава впечатление за безкрайност.

След това Бах написа две латински фрази в полето. Преведени, звучаха по следния начин:

Множат се нотите, множи се и богатството на краля.

Модулацията извисява се, извисява се и славата на краля.

Двамата с Ойлер поздравихме възрастния композитор за умелата творба. И тогава ме помолиха да изиграя три партии шах на сляпо срещу краля, доктор Ойлер и Вилхелм, сина на капелмайстора. Въпреки че старецът не играеше шах, той обичаше да наблюдава как протича играта на другите. Накрая, след като спечелих и трите партии, Ойлер ме дръпна настрана.

— Приготвил съм ви един подарък — каза ми той. — Измислих нов обход на коня, математическа задача. Сигурен съм, че това е първата формула, открита за пълна обиколка на коня по шахматната дъска. Ако нямате нищо против, ще дам копие и на стария композитор. Тъй като много обича математически игри, това ще му се стори забавно.

Бах пое подаръка със странна усмивка и ни благодари искрено.

— Предлагам да се срещнем утре сутринта в дома на сина ми, преди хер Филидор да си замине — покани ни той. — Дано да ми остане време да подготвя една малка изненада.

Любопитството ни бе огромно и ние се съгласихме да отидем на уреченото място в уречения час.

На следващата сутрин Бах ни чакаше в дома на Карл Филип. Настани ни в малка приемна и ни предложи чай. След това се настани пред клавесина и засвири необичайна мелодия. Когато приключи, и двамата с Ойлер бяхме напълно объркани.

— Това е изненадата! — изсмя се доволно Бах и най-сетне намръщаното му изражение се стопи. Забеляза колко сме смутени двамата с Ойлер.

— Погледнете нотите — подкани ни Бах. Приблжихме се към клавесина. Там бе поставена формулата за обхода на коня, която бе измислил Ойлер и ни бе дал снощи. Това бе карта на огромна шахматна дъска, с номерация на всяко поле. Бах бе свързал цифрите с мрежа от тънки линии, които означаваха нещо за него, но не и за мен. Ала Ойлер бе математик и умът му работеше по-бързо от моя.

— Превърнал си цифрите в октави и акорди! — извика той. — Трябва да ми покажеш как го правиш. Да превърнеш математиката в музика... това е истинска магия!

— Математиката е музика — отвърна Бах. — Обратното също е истина. — Няма значение дали вярвате, че думата „музика“ идва от „Муза“ като музите или от *Muta* като богинята на мълчанието. Ако мислите, че „математика“ произлиза от *mathanein*, което е знание, или от *Matrix*, утробата или майката на всички създания, отново няма значение...

— Ти си правил етимологично проучване? — попита Ойлер.

— Думите притежават силата да създават и убиват — отговори простичко Бах. — Великият архитект, който е създал всички нас, е създал и думите. Всъщност той е създал първо тях, ако можем да вярваме на Йоан от Новия завет.

— Какво каза? Великият архитект ли? — попита Ойлер и пребледня.

— Наричам Господ Велик архитект, защото първото, което е създал, е звукът — обясни Бах. — В Началото било словото, не помниш ли? Кой знае дали е така? Може да не са били просто думи. Може да е била музика. Възможно е Господ да е изпълнил свой безкраен канон и с негова помощ да е построил Вселената.

Ойлер пребледняваше все повече. Въпреки че математикът бе изгубил едното си око по време на наблюдение на слънчевия диск, той се взираше с другото в обхода на коня, оставен на стойката на пианото.

Прокара пръсти по гъсто написаната диаграма цифри на шахматната дъска и за кратко потъна в мисли. Най-сетне проговори:

— Къде научи тези неща? — попита той мъдрият композитор. — Онова, което описваш, е мрачна и много опасна тайна, известна единствено на посветените.

— Сам я измислих — заяви спокойно Бах. — А, да, знам, че има тайни общества, които прекарват живота си в опити да разгадаят тайните на вселената, но не съм член на нито едно. Опитвам се да открия истината по свой начин.

След тези думи той посегна към формулата на Ойлер от пианото. Грабна един писец и надраска две думи най-отгоре: *Quaerendo invenietis*, „Търси и ще откриеш“. Сетне ми подаде формулата с обхода.

— Не ви разбирам — признах объркан аз.

— Хер Филидор — започна Бах, — вие сте едновременно шахматист виртуоз като доктор Ойлер, и композитор като мен. Съчетавате две безценни умения.

— В какъв смисъл безценни? — попитах любезно. — Трябва да ви призная, че във финансово отношение нито едното, нито другото ми е от полза — добавих с усмивка.

— Макар понякога да е трудно да си спомним — засмя се Бах, — в природата има по-велики сили от парите. Например... чували ли сте за „Шаха Монглан“?

Ойлер ахна високо и аз се обърнах към него.

— Виждате ли? — попита Бах. — Името не е непознато на нашия хер доктор. Защо да не разкажа и на вас.

Слушах силно впечатлен, докато Бах ми говореше за шаха, някога собственост на Карл Велики. Носела му се славата, че притежавал чудодейни сили. Композиторът завърши с думите:

— Господа, поканих ви днес тук, за да направим един експеримент. Цял живот проучвам определени възможности на музиката. Тя притежава власт, която малцина ще дръзнат да отрекат. Способна е да преобрази див звяр, да предизвика спокоен миролюбив човек да се впусне в битка. Накрая благодарение на собствените си експерименти научих тайната на тази сила. Музиката си има своя логика. Много подобна на логиката в математиката, макар в някои отношения да е различна. Музиката не просто въздейства на ума ни, тя неуловимо променя мислите ни.

— Какво искате да кажете? — не се сдържах аз. Вече знаех, че Бах е докоснал струна в съзнанието ми, която не можех ясно да определя. Нещо, което ми се струваше, че знам от много години, скрито дълбоко в мен и което усещах единствено когато чуех красива, незабравима мелодия. Или когато играех шах.

— Искам да кажа — отвърна Бах, — че вселената е като огромна математическа игра, която се разиграва в необятен мащаб. Музиката е една от най-чистите форми на математиката. Всяка математическа формула може да бъде превърната в музика, също както аз направих с формулата на доктор Ойлер. — Погледна Ойлер и той кимна утвърдително, сякаш двамата споделяха тайна, с която не бях запознат. — Освен това музиката — продължи Бах — може да бъде превърната в математика, а резултатите, смея да твърдя, ще бъдат изумителни. Архитектът, построил Вселената, е създал нещата по този начин. Музиката притежава силата да сътвори вселена или да разруши цяла цивилизация. Ако не ми вярвате, предлагам да прочетете Библията.

За кратко Ойлер остана смълчан.

— Да — потвърди най-сетне той, — в Библията има архитекти и разказите им разкриват много, нали така?

— Приятелю — обърна се усмихнат Бах към мен, — както вече казах, търсете и ще откриете. Онзи, който разбира архитектурата на музиката, ще разбере и силата на „Шаха Монглан“. Защото двете са едно цяло.

\* \* \*

Давид изслуша внимателно разказа. Когато приближиха портите от ковано желязо на дома му, той се обърна ужасен към Филидор.

— Какво означава всичко това? — попита той. — Какво общо имат математиката и музиката с „Шаха Монглан“? Какво общо имат всички тези неща със силата, независимо дали тя е на земята или в небесата? Разказът ви само подкрепя твърдението ми, че този легендарен шах е единствено за почитатели на мистиката и глупаци. Колкото и да ми е неприятно да говоря така за доктор Ойлер, вашата история потвърждава, че той е бил заблуден от фантазии.

Филидор спря под разперилия клони кестен, надвиснали над градината на Давид.

— Години наред проучвах този въпрос — прошепна композиторът. — Най-сетне, макар да не се интересувах от библейска схоластика, си поставих за цел да прочета Библията, както бяха настояли Ойлер и Бах. Бах почина скоро след срещата ни, а математикът замина за Русия, така че никога повече не ги видях и нямаше с кого да обсъдя откритията си.

— А вие какво открихте? — попита Давид и извади ключ за портата.

— Открих, че трябва да проуча архитектите. Така и сторих! В Библията се споменават двама архитекти. Единият е архитектът на Вселената. По-точно Господ Бог. Другият е архитектът на Вавилонската кула. Открих, че думата „Бабел“ означава „Вратата на Бог“. Вавилонците са били горд народ. Те са една от най-великите цивилизации, населявали някога нашия свят. Построили са висящите градини, които са достоен съперник на природните творения. Освен това са искали да издигнат кула, която да докосне небето и слънцето. Сигурен съм, че и Бах, и Ойлер намекваха за нея.

— Архитектът — продължи Филидор, докато двамата влизаха в градината — бил Нимрод. Най-великият архитект на своето време. Той наистина построил кула, по-висока от всичко, познато дотогава на човек. Само че тя останала незавършена. Знаете ли защо?

— Господ го поразил, доколкото си спомням — отвърна Давид, вървейки през градината.

— Как обаче го е поразил? — попита Филидор. — Не е било нито с мълния, нито с наводнение, нито с чума, както ставало обикновено! Ще ви разкажа как Господ разрушил създаденото от Нимрод, приятелю. Господ объркал езика на строителите, който дотогава бил един. Просто го раздробил на много езици. С това съсипал Думата.

В същия момент Давид забеляза един от слугите да тича откъм къщата.

— Това пък какво означава? — обърна се той към Филидор с цинична усмивка. — Така ли унищожавя Господ една цивилизация? Като кара хората да онемаят? Като обърква езика им? Ако е така,

французите изобщо не бива да се притесняват. Ние ценим езика си, понякога повече и от златото!

— Може би поверениците ви ще ни помогнат да разбулим загадката, ако наистина са живели в „Монглан“ — отвърна Филидор. — Вярвам, че именно тази сила, силата на музиката в езика, математиката на музиката е тайната на света, с която Господ е създал Вселената и е поразил Вавилон — това е тайната, която се съдържа в „Шаха Монглан“.

Слугата на Давид бързо приближи, застана малко настрани от двамата мъже, като кършеше ръце.

— Какво има, Пиер — попита учуден Давид.

— Младите дами — прошепна уплашен Пиер. — Изчезнали са, господине.

— Какво? — извика Давид. — Как така?

— Няма ги от поне два часа, господине. Получиха писмо днес сутринта. Излязоха в градината да го четат. По обяд отидохме да ги повикаме, но вече ги нямаше! Може би... не мога да си го обясня по друг начин... Според нас са прескочили оградата. И оттогава ги няма.

16,00 ч.

Дори възторжените викове на множеството пред затвора не успяваха да заглушат сърцераздирателните писъци вътре. Мирей знаеше, че никога няма да може да заличи тези звуци от съзнанието си.

На тълпата отдавна вече ѝ бе омръзнало да блъска по вратата и хората бяха насядали върху каретите, оплискани с кръвта на избитите свещеници. Алеята бе покрита с обезобразени трупове.

Бе минал вече час, откакто вътре произнасяха присъди. Някои от по-силните мъже бяха повдигнали другарите си на високите стени около затвора и те се опитваха да изтръгнат бодливите жезла от камъка, за да ги използват като оръжие, след като се озоват в двора.

Мъж, изправил се на раменете на друг, изкрещя:

— Отворете вратите, граждани! Трябва да въздадем справедливост!

Тълпата зарева, когато чу дръпването на резе. Една от масивните порти се отвори и тълпата я натисна, а след това се опита да нахлуе



вътре.

Само че войниците, въоръжени с мускети, удържаха хората и отново затвориха. Мирей и останалите чакаха сведения от покачилите се на зида, които наблюдаваха подобие на съдебен процес и докладваха за кървавата разправа вътре.

Младата жена бе блъскала дълго портите на затвора, беше се опитала да се качи по зида заедно с мъжете, но не бе успяла. Чакаше изтощена край вратата с надеждата да отворят още веднъж, макар за секунда, за да успее да се шмугне вътре.

Най-сетне желанието ѝ се изпълни. В четири часа Мирей забеляза пристигналата открита карета. Конете пристъпваха внимателно върху вече премазаните тела. Гражданките, насядали върху изоставените затворнически карети, се развикаха, щом видяха човека, седнал отзад, и алеята отново се оживи, когато мъжете наскачаха от наблюдателниците си, а отвратителните вещици, покачили се на каретите, се смъкнаха, за да се хвърлят към новодошлия. Мирей скочи изумена. Беше Давид!

— Чичо, чичо! — провикна се тя и си проправи път със зъби и нокти през тълпата. По лицето ѝ се стичаха сълзи. Давид я зърна, лицето му стана сериозно, когато слезе от каретата, разбута всички по пътя си и я прегърна.

— Мирей! — възкликна той, притиснат от навалищата. Хората го потупваха по гърба и го приветстваха с викове. — Какво се е случило? Къде е Валентин? — По лицето му се бе изписал ужас, докато обгръщаше Мирей, а тя хлипаше неудържимо.

— В затвора — извика Мирей. — Дойдохме да се срещнем с една приятелка... ние... не знам какво стана, чичо. Може би е прекалено късно.

— Ела с мен. — Все така без да го пуска, Давид поведе момичето през тълпата. Потупа по раменете неколцина, които познаваше, когато му сториха път да мине.

— Отворете вратите! — провикнаха се някои от мъжете по стените. — Гражданинът Давид е тук! Художникът Давид е отвън!

След няколко секунди една от масивните порти бе отворена и масата смрадливи тела изтласка Давид напред. Двамата се озоваха вътре и вратите бяха затворени отново с неистово усилие.

Вътрешният двор бе потънал в кръв. На малко петно трева, където някога е била градината, бе притиснат свещеник, главата му бе поставена на дръвник. Войник, целият оплескан в кръв, безуспешно се опитваше да отдели главата на монаха от тялото със сабята си. Само че свещеникът все още не беше мъртъв. Всеки път, когато се опитваше да стане, кръвта шурваше от прерязаното му гърло. Устата му бе отворена в безмълвен писък.

Хората се стрелкаха напред-назад и прескачаха сгърчените в най-ужасни пози тела. Бе невъзможно да се прецени колко души са били изклани тук. Ръце, крака, цели тела бяха нахвърлени върху някога грижливо поддържания жив плет, а по цветните лехи бяха разпилени вътрешности.

Мирей се впи в рамото на Давид, започна да наддава писъци и да се бори за глътка въздух, ала той я стисна грубо и зашепна в ухото ѝ:

— Овладей се, иначе сме загубени. Трябва незабавно да я открием.

Мирей отчаяно се бореше със себе си, докато Давид оглеждаше двора, обзет от отчаяние. Ръката на чувствителния художник се тресеше, когато се протегна към един от войниците и го дръпна за ръкава. Униформата на мъжа бе изпокъсана, но поне не бе пазач в затвора; устата му бе оплескана с кръв, макар рани да не се виждаха.

— Кой е главният тук? — попита Давид. Войникът се изсмя, след това посочи към дълга дървена маса близо до входа на затвора, където се бяха настанили неколцина мъже. Около тях се бе струпала голяма група.

Докато Давид теглеше Мирей през двора, трима свещеници бяха изведени от сградата на затвора и хвърлени на земята пред масата. Тълпата се развика, а войниците използваха щиковете, за да отблъснат всички. След това изправиха свещениците на крака и ги обърнаха към масата.

Петимата, седнали зад масата, заговориха на свещениците поотделно. Един разгърна някакви документи, направи отметка и поклати глава.

След това поведоха осъдените към центъра на двора. Лицата им се превърнаха в бели безкръвни маски, когато видяха какво ги очаква. Тълпата в двора се развика радостно, разбрала, че влачат нови жертви на заколение. Давид стисна здраво Мирей и я побутна към масата,

където седяха съдиите, досега скрити от множеството, потънало в доволно очакване на екзекуцията.

Давид се приближи тъкмо когато мъжете, накацали по стената, се провикнаха, за да съобщят присъдата на народа отвън.

— Смърт за отец Амброз от Сан Сулписий! — обяви един и новината бе посрещната с ликуващи викове.

— Аз съм Жак-Луи Давид — представи се на висок глас Давид на първия съдия сред шума, отекнал над стените на двора. — Член съм на революционния трибунал. Дантон ме изпрати, за да...

— Знаем кой си, Жак-Луи Давид — прекъсна го мъж, седнал в края на масата. Давид се обърна към него и ахна.

Мирей погледна съдията и кръвта ѝ се вледени. Това бе лице, което човек виждаше единствено в кошмарите си, лицето, което си бе представила, когато абатисата ги предупреждаваше да се пазят. Пред нея бе възплъщението на злото.

Мъжът бе отвратителен. Плътта му бе прорязана от белези и гноясали рани. От мръсния парцал, увит на челото му, капеше сивкава течност, стичаше се по врата и оставяше дири по сплъстената коса. Докато се хилеше противно към Давид, Мирей си каза, че раните, покрили кожата му, сигурно са външната проява на злото в него, защото пред нея бе възплъщението на самия дявол.

— Вие... — прошепна Давид. — Мислех, че сте...

— Болен ли? — довърши вместо него мъжът. — Болен съм, но не толкова, че да се откажа от служба в полза на страната си, гражданино.

Давид пристъпи към противния мъж, макар да се страхуваше да приближи. Повлече Мирей след себе си и прошепна на ухото ѝ: — Да не си казала и дума. В опасност сме.

Щом си проправи път през скупчилите се около масата, Давид се наведе към съдията и заговори:

— Дойдох по молба на Дантон, за да помогна на трибунала.

— Не ни е необходима помощ, гражданино — отвърна мъжът. — Този затвор е първият. Във всички останали са затворени врагове на държавата. След като произнесем присъдите, ще се преместим другаде. Не ни липсват доброволци за постигане на справедливостта. Върви да кажеш на Дантон, че аз съм тук. Правосъдието е в добри ръце.

— Ясно — отвърна Давид и страхливо протегна ръка, за да потупа мръсния мъж по рамото. В този момент тълпата зад тях нададе нов рев. — Знам, че сте почетен гражданин и член на съвета. Само че има един проблем. Сигурен съм, че може те да ми помогнете.

Давид стисна ръката на Мирей, а тя изпъна гръб и притаи дъх при следващите му думи.

— Племенницата ми е минавала покрай затвора днес следобед и по някаква случайност е била арестувана. Сигурно сте... Надявам се нищо да не ѝ се е случило, защото тя е простичко момиче и не разбира нищо от политика. Искам да ви помоля да я потърся в затвора.

— Племенницата ти ли? — захили се мъжът. Наведе се към кофа с вода, оставена на земята до него, и извади почернял парцал. Дръпна превръзката от челото си, подхвърли я в кофата и уви капещия парцал на нейно място. По лицето му рiekна вода и отми гнойта, избила от раните. Мирей усети да я лъхва воня на загнило и смърт, много по-силна и натрапчива от миризмата на кръв в двора. Усети как я обхваща слабост и се уплаши, че ще припадне, когато чу следващия вик на множеството. Наложил си да не мисли какво съпътстваха възторжените крясъци.

— Няма нужда да я търсиш — отвърна отвратителният човек. — Тя е следващата, която ще бъде изправена пред трибунала. Знаем кои са поверениците ти, Давид. Включително и тази. — Той кимна към Мирей, без да я поглежда. — Те са благороднички, носят кръвта на Дьо Реми. Идват от абатството „Монглан“. Вече разпитахме „племенницата“ ти, докато беше в затвора.

— Не! — изкрещя Мирей и се отскубна от ръката на Давид. — Валентин! Какво сте направили с нея? — Тя се пресегна през масата и сграбчи противния мъж, ала Давид я изтегли назад.

— Не ставай глупава — изсъска той. Тя тъкмо отстъпваше, когато съдията вдигна ръка. Настъпи суматоха, щом две нови тела бяха изхвърлени по стълбите от сградата на затвора. Мирей се отскубна отново, заобиколи масата и хукна към слабото тяло на Валентин, претърколило се до това на млад свещеник. Свещеникът се изправи и помогна на Валентин да стане. Мирей се хвърли към братовчедката си.

— Валентин, Валентин — изпищя тя, когато видя синините по лицето ѝ и разцепените ѝ устни.

— Фигурите — прошепна Валентин с див поглед, докато очите ѝ се стрелкаха из двора. — Клод ми каза къде са фигурите. Шест са...

— Не се тревожи за тях — опита се да я успокои Мирей и я притисна до себе си. — Чичо ни е тук. Той ще те освободи...

— Не! — извика Валентин. — Те ще ме убият, братовчедке. Знаят за фигурите... помниш ли призрака! Дьо Реми, Дьо Реми — повтаряше тя безспир фамилното им име. Мирей се опита да я успокои.

В този момент Мирей бе сграбчена от войник, който я задържа и тя не успя да се пребори с него. Погледна като обезумяла към Давид, навел се над масата в опит да убеди противния съдия. Мирей продължаваше да се съпротивлява, опита се да ухапе войника, когато други двама мъже сграбчиха Валентин и я блъснаха пред масата. Двамата войници я стискаха здраво. За момент изви поглед към Мирей, лицето ѝ беше преbledняло и уплашено. След това се усмихна и усмивката ѝ заблестя като слънчев лъч, пронизал тъмен облак. Мирей спря да се бори и също се усмихна. След това чу гласа на мъжете, насядали зад масата. Присъдата проехтя като удар на камшик сред стените на затвора.

— Смърт!

Мирей се опита да се отскубне от войника. Не спираше да крещи към Давид, който се бе превил над масата, облян в сълзи. Като в забавен кадър завлякоха Валентин през калдъръмения двор към тревата. Мирей се съпротивляваше като подивяла котка, ала железните ръце на мъжа не я изпускаха. И тогава нещо я удари от страни. Заедно с войника паднаха на земята. Младият свещеник, изхвърлен по стълбите заедно с Валентин, ѝ се бе притекъл на помощ и се опитваше да се пребори с войника. Докато двамата мъже се боричкаха на земята, Мирей хукна към масата, където Давид се бе свлякъл, загубил самообладание. Сграбчи мръсната риза на съдията и извика:

— Спрете присъдата!

През рамо видя как двама яки мъже без сака, навили ръкави, притискат Валентин към земята. Нямахше време за губене.

— Освободете я! — изкрещя тя.

— Ще я освободя — отвърна мъжът — само ако ми разкриеш онова, което братовчедка ти отказа да признае. Кажи ми къде е скрит

„Шахът Монглан“. Знаем с кого разговаряше приятелката ти, преди да я арестуват...

— Ще кажа — отвърна задъхана Мирей и отново погледна към Валентин. — Ще пуснете ли братовчедка ми?

— Трябват ми! — заяви ожесточено той. Очите му бяха пълни със студена омраза. Това са очи на луд, помисли си Мирей. Вътрешно се сви от погнуса, но съумя да го погледне спокойно.

— Ако я пуснете, ще ви кажа къде са.

— Казвай! — изкряска той.

Мирей усети зловонния му дъх, когато се наведе към нея. Давид простена, ала тя не му обърна никакво внимание. Пое си дълбоко дъх, отправи мислено молба за прошка към Валентин и заговори бавно.

— Заровени са в градината зад ателието на чичо.

— Аха! — изрева той. В очите му заблестя нечовешки пламък. Скочи от стола и се надвеси над Мирей. — Да не си посмяла да лъжеш. Защото, ако се осмелиш, ще те преследвам до края на света. Тези фигури трябва да са мои!

— Господине, умолявам ви — изпищя Мирей. — Казах ви истината.

— Вярвам ти — отвърна той. Вдигна ръка и погледна към двамата мъже, притиснали Валентин към земята в очакване на заповеди. Мирей наблюдаваше противното лице и се зарече, че докато е жива, докато той е жив, никога няма да го забрави. Ще запомни това лице, този мъж, който държеше в ръцете си живота на любимата ѝ братовчедка. Винаги ще го помни.

— Кой сте вие? — попита, докато той гледаше към тревата. Бавно се обърна към нея и омразата в очите му я вледени.

— Аз съм гневът на народа — прошепна. — Благородниците ще бъдат премазани, духовенството ще бъде смачкано, също и буржоазията. Ще ги стъпчем. Плюя на вас заради страданията, които сте ни причинили, все страдания, които ще ви се върнат. Небесата ще се продънят над вас! „Шахът Монглан“ ще бъде мой! Само мой! Ако не го намеря където каза, ще те преследвам, докато те намеря... и тогава ще ми платиш!

Зловещият му глас отекваше около Мирей.

— Продължете екзекуцията! — изрева той и тълпата нададе поредния ужасяващ вик.

— Смърт! Присъдата е смърт!

— Не! — изпищя Мирей. Някакъв войник се опита да я сграбчи, ала тя се дръпна. Без да вижда, се спусна през двора, полата ѝ се вееше над локвите кръв, събрали се между неравните камъни. Сред многобройните лица се открояваше единствено блясъкът на двуострата брадва, вдигната над тялото на Валентин. Косата на братовчедка ѝ, разпиляла се по тревата, изглеждаше сребриста на слънцето.

Мирей си проби път през тълпата, скупчила се, за да се порадва на поредното убийство. Скочи и се хвърли към тялото на Валентин тъкмо когато брадвата полетя надолу.

---

[1] Членове на политическа партия по време на Френската буржоазна революция, застъпвала интересите на буржоазните слоеве, обявила се против феодализма. — Б.пр. ↑

[2] Смелост, дързост (фр.) — Б.пр. ↑

[3] Франсоа Филидор (1726–1795) — изтъкнат френски музикант, основател на френската комична опера, написал 11 произведения. Задълбочените му интереси към шахмата го нареждат сред най-силните шахматисти на XVIII век. — Б.ред. ↑

[4] Сайър дьо Легал (1702–1792) — един от първите професионални шахматисти на Франция. — Б.ред. ↑

## ВИЛИЦА<sup>[1]</sup>

*Човек винаги трябва да е в положение да избира между две възможности.*

Талейран

В СРЯДА ВЕЧЕРТА СЕ КАЧИХ НА ТАКСИ за срещата си с Лили Рад на адреса, който ми беше дала: Четирийсет и седма улица между Пето и Шесто Авеню. Мястото бе „Готъм Бук Март“ и никога досега не бях чувала за него.

Следобеда на предишния ден, вторник, Ним ме откара с колата си в града и ми предаде бърз урок какво да направя с вратата на апартамента, за да разбере след това дали някой е влизал в мое отсъствие. Като важна част от заминаването за Алжир той ми даде специален телефонен номер, чрез който можех да се свързвам с компютъра му по всяко време. (Страхотен жест от страна на човек, който не признава телефоните!)

Ним познаваше някаква жена там, Мيني Ренселаас, вдовица на покойния холандски консул в Алжир. Тя очевидно бе богата и имаше връзки, които можеха да ми бъдат от полза, в случай че се нуждая от нещо. Сдобила се с тази информация, аз неохотно се съгласих да съобщя на Луелин, че ще се опитам да откроя фигурите от „Шаха Монглан“. Беше ми неприятно да го лъжа, ала Ним ме убеди, че да откроя проклетия шах е единственият начин да си осигуря спокойствие. А също и дълъг нормален живот.

От три дни вече се тревожех за още нещо, освен за живота си и по всяка вероятност за несъществуващия шах. Измъчваше ме мисълта за Сол. В пресата не се споменаваше и дума за смъртта му.

Във вестника от вторник прочетох три статии за Обединените нации, но те бяха посветени на глада в световен мащаб и на войната във Виетнам. Не се споменаваше и дума за труп, открит върху каменния блок. Кой знае, може никой да не е влизал да чисти в Залата



за медитация. Въпреки това ми се струваше неестествено. За Фиск се споменаваше бегло в един от репортажите, посветени на шахматните турнири; нямаше и намек, че не е починал от естествена смърт.

В сряда бе партито, което Хари организираше. Не бях говорила с Лили от неделя, но бях сигурна, че семейството ѝ е научило за смъртта на Сол. Все пак той работеше за тях от цели двайсет и пет години. Изпитвах ужас от срещата с тях. Мъчно ми беше за Хари, който се отнасяше към персонала си като към членове на семейството. Питам се дали ще успея да скрия онова, което знам.

Когато таксито завиваше по Шесто Авеню, видях, че продавачите се готвят да затварят и спускат металните решетки с надеждата да се предпазят от крадци. В бижутерските магазини обикновено прибираха всичко от витрините. Чак сега осъзнах, че се намирам в сърцето на квартала на диамантите. Докато слизах от таксито, забелязах някакви мъже, застанали на групи на тротоара, облечени в черни палта, нахлупили високи филцови шапки с малки периферии. Черните бради на някои бяха прошарени и толкова дълги, че стигаха до гърдите.

„Готъм Бук Март“ бе в началото на улицата. Промъкнах се сред мъжете и влязох в сградата. Фоайето, също като във викторианска къща, бе тясно, застлано с малък килим и водеше към втория етаж. От лявата страна по две стъпала се озоваваш в книжарница.

Подът бе дървен, по ниския таван бяха монтирани отдушници. В края се виждаха врати към други помещения. Лавиците от долу чак до горе бяха натъпкани с книги. На всяка крачка бяха натрупани купове, които заплашваха да се прекатурят, а тесните пътеки бяха пълни с клиенти, които неохотно ми сториха път да се промъкна и отново се нагласиха удобно, сигурно без да пропуснат и ред от книгите, които четяха.

Лили бе в най-крайната стаичка, облечена в палто от червена лисица и плътен вълнен чорапогащник. Беше потънала в разговор със съсухрен възрастен господин, наполовина на нея. Непознатият беше облечен със същото черно палто и шапка като мъжете навън, но нямаше брада. Мургавото му лице бе прорязано от дълбоки бръчки. Заради дебелите очила в златни рамки очите му изглеждаха огромни и пронизателни. Двамата с Лили бяха странна двойка.

Щом ме видя, тя положи длан на ръката на възрастния господин и му каза нещо. Той се обърна към мен.

— Кат, запознай се с Мордекай — представи го тя. — Стари приятели сме и той знае много за шаха. Можем да обсъдим проблема с него.

Реших, че има предвид Соларин. Само че през последните дни бях научила някои неща и за мен беше по-важно да дръпна Лили настрана, за да поговорим за Сол, преди да се отправя към бърлогата на лъва.

— Мордекай е grosмайстор, въпреки че вече не играе — продължи Лили. — Той е мой треньор за турнира. Много е известен. Писал е книги за шаха.

— Ласкаеш ме — отвърна скромно Мордекай и ми се усмихна. — В интерес на истината си изкарвам прехраната като търговец на диаманти. Шахът е само хоби.

— Кат беше с мен на мача в неделя — обясни Лили.

— Аха — кимна Мордекай и ме погледна по-внимателно. — Ясно. Значи сте свидетелки на събитието. Дами, каня ви на чай. Малко по-надолу има едно местенце, където можем да поговорим.

— Ами... не ми се иска да закъснеем за вечерята. Бащата на Лили ще остане много разочарован.

— Настоявам — отвърна Мордекай все така мило, но твърдо. Хвана ме за ръка и ме поведе към вратата. — И мен ме чакат неотложни ангажименти тази вечер, но ще съжалявам искрено, ако пропусна разказа ви за тайнствената смърт на grosмайстор Фиск. Познавах го добре. Надявам се вашето мнение да е по-умерено, защото... моята приятелка Лили представи нещата доста драматично.

Притеснихме хората, докато излезем във фойето. Наложих се Мордекай да пусне ръката ми, докато се провирахме по тесните пътеки след Лили. С огромно облекчение излязох от препълнената книжарница на чист въздух. Мордекай отново ме хвана за ръка.

Повечето търговци на диаманти се бяха разотишли и лампите в магазините им бяха загасени.

— Лили спомена, че сте компютърен специалист — отбеляза Мордекай и ме поведе по улицата.

— Интересувате ли се от компютри? — попитах.

— Не бих казал. Впечатлен съм от всичко, което може да се направи с тях. Аз съм по-скоро човек на формулите. — След тези думи той се закиска доволно и лицето му грейна. — Едно време бях математик. Казвала ли ви е Лили? — Той се извърна през рамо към Лили, ала тя поклати глава и ни настигна. — Един семестър бях студент на хер професор Айнщайн в Цюрих. Беше толкова умен, че никой от нас не разбираше и дума. Случваше се дори да забрави за какво говори и започваше да се щура безцелно из стаята, но никога на никой не му хрумна да се разсмее. Много го ценяхме.

Спря, за да хване и Лили за ръката и да пресечем еднопосочната улица.

— Веднъж в Цюрих се разболях — продължи той. — Доктор Айнщайн дойде да ме посети. Седна до леглото ми и говорихме за Моцарт. Много обичаше Моцарт. Професорът бе изключителен цигулар. — Старецът отново ми се усмихна и Лили стисна ръката му.

— Животът на Мордекай е бил много интересен — каза ми тя. Забелязах, че с него Лили се държи прилично. Никога не я бях виждала толкова възпитана и тиха.

— След това се отказах от математиката — разказваше Мордекай. — Казват, че трябва да имаш призвание, също като монасите. Предпочетох да стана търговец. Все пак не спирам да се интересувам от новостите в тази наука. Пристигнахме.

Преведе ни през двойна врата, зад която ни очакваха стълби. Докато се изкачвахме, Мордекай добави:

— За мен компютрите винаги са били осмото чудо на света! — След тези думи отново се закиска. Запитах дали е просто съвпадение, че той проявява интерес към формулите. Някъде дълбоко в съзнанието ми прозвучаха познати думи: „Четири е месецът, а и денят.“

Малкото кафене на мецанина бе с изглед към огромен базар, осеян с малки бижутерийни магазини. Всички бяха вече затворени, но кафенето бе пълно с възрастните господа, които си приказваха на улицата преди по-малко от половин час. Бяха си свалили шапките, за да останат по малки, прилепнали на темето шапчици. Някои имаха дълги масури коса отстрани на лицето също като Мордекай.

Открихме свободна маса и Лили предложи да донесе чай, докато ние разговаряме. Мордекай ми държа стола, след това заобиколи и седна срещу мен.

— Масурите се наричат *rayess* — обясни той. — Те са част от религиозната ни традиция. Евреите не трябва да си подстригват брадите, нито да режат масурите, защото в Левит, третата книга от Стария завет, се казва: „Не стрижете главата си наоколо и не разваляйте края на брадата си“<sup>[2]</sup>.

Мордекай се усмихна.

— Вие нямате брада — отбелязах аз.

— Така е — отвърна тъжно той. — Както се казва на друго място в Библията: „Брат ми Исав е космат, пък аз съм човек гладък“<sup>[3]</sup>. Искало ми се е да си пусна брада, защото ми се струва, че с нея ще бъда неотразим... — В очите му танцуваха весели пламъчета. — Само че при мен расте някакво космато подобие.

Лили се появи с поднос и три димящи чаши, а Мордекай продължи.

— В древността евреите не прибирали реколтата по краищата на нивите си, оставяли ги недокоснати също като краищата на брадите, за да могат възрастните от селата и скитниците да вършеят оттам. Скитниците винаги са били на почит в еврейската религия. Има нещо мистично в скиталчеството. Приятелката ми Лили каза, че ще заминавате.

— Да — отвърнах аз. Не бях сигурна обаче как ще реагира, като чуе, че ще прекарам една година в арабска страна.

— С мляко ли пиете чая? — попита Мордекай. Кимнах и понечих да стана, ала той вече бе скочил от мястото си. — Позволете на мен — настоя.

Изчаках да се отдалечи и се обърнах към Лили.

— Бързо, докато сме сами — прошепнах аз. — Как приема семейството ти новината за Сол?

— Адски са се вкиснали — рече тя и остави по една лъжичка при всяка чашка. — Особено Хари. Все повтаря, че е неблагодарен копелдак.

— Вкиснати ли? — попитах. — Сол не е виновен, че са го пречукали.

— Какви ги говориш? — попита Лили и ме погледна особено.

— Нали не допускаш, че Сол сам е уредил убийството си?

— Убийство ли? — Лили се кокореше все повече. — Виж, знам, че прекалих малко, като реших, че е бил отвлечен. На края се върна

вкъщи. Подаде си оставката! Заяви, че напуска, и се изнесе. Представяш ли си? След двацет и пет години служба!

— Казвам ти, че е мъртъв — настоях аз. — Видях го. В понеделник сутринта някой го беше сложил на каменния блок в Залата за медитация в сградата на Обединените нации. Някой го е убил!

Лили ме гледаше с отворена уста, стиснала лъжичката в ръка.

— В цялата тази работа има нещо странно — продължих. Лили изшътка и погледна през рамо. Мордекай се връщаше с няколко пакетчета сухо мляко.

— Все едно че зъб им вадех — обясни той и се настани между нас с Лили. — Няма го вече качественото обслужване. — Погледна към Лили, а след това към мен. — Какво става тук? Да не би да ви се е явил призрак.

— Има такова нещо — измърмори Лили, пребледняла като платно. — Изглежда, шофьорът на баща ми е... починал.

— Много неприятно — отвърна Мордекай. — Беше част от семейството ви дълги години, нали така?

— Откакто съм родена. — В очите ѝ се появи стъклен блясък и мислите ѝ я отнесоха някъде далече.

— Той не беше млад, нали? Дано няма семейство, което разчита на него. — Мордекай наблюдаваше Лили със странно изражение.

— Можеш да му разкажеш. Всичко, което каза на мен — настоя тя.

— Не мисля, че...

— Той знае за Фиск. Разкажи му за Сол.

Мордекай се обърна любезно към мен.

— Доколкото разбирам, тук се разиграва някаква драма, нали? — попита спокойно възрастният мъж. — Приятелката ми Лили е убедена, че гротмайстор Фиск не е починал от естествена смърт. Може би и вие мислите така. — Той отпи от чая си.

— Кат току-що сподели с мен, че Сол е бил убит — уточни Лили.

Възрастният мъж остави лъжичката, без да вдига поглед, и въздъхна.

— Страхувах се, че ще чуя точно това. — Очите му изглеждаха тъжни зад дебелия очила. — Вярно ли е?

Все още се колебаех.

— Наистина не...

Мордекай ме прекъсна с любезен глас:

— Защо ти си разбрала преди останалите? Лили и семейството ѝ не знаят нищо.

— Защото бях там — отвърнах аз.

Лили понечи да се обади, но той ѝ направи знак да замълчи.

— Дами, дами... — Сетне се обърна отново към мен. — Най-добре започни от самото начало. Моля те.

И така разказах всичко онова, което вече бе чул и Ним. От предупреждението на Соларин преди срещата по шах, смъртта на Фиск, тайнственото изчезване на Сол, дупките от куршуми по колата и най-сетне тялото на Сол в сградата на Обединените нации. Изпуснах, разбира се, някои подробности, като предсказанието, мъжа на колелото и разказа на Ним за „Шаха Монглан“. Бях се заклела да опазя последното в тайна, да не говорим, че бе прекалено странно, за да го повторя.

— Обясни ми всичко много добре — каза той, когато завърших. — Струва ми се, спокойно можем да приемем, че смъртта на Фиск и тази на Сол са свързани по някакъв начин. Сега трябва да разберем какви събития и кои хора ги свързват, за да разберем връзката.

— Соларин! — подхвърли Лили. — Всичко води към него. Той е очевидната връзка.

— Мило дете, защо точно Соларин? — попита Мордекай. — Какъв мотив би могъл да има?

— Иска да разкара от пътя си всички, които могат да го победят. Така няма да се налага да им даде формулата за оръжието.

— Соларин не се занимава с оръжия — уточних аз. — Специалността му е акустика.

Мордекай ме изгледа странно. След това рече:

— Това е самата истина. Всъщност аз познавам Александър Соларин. Не съм го споменава до сега. — Лили седеше смълчана, стиснала ръце в скута си, очевидно засегната, че любимият ѝ наставник по шахмат не е споделил до сега тази тайна с нея. — Запознахме се преди много години, докато все още бях търговец на диаманти. Отбих се в Русия да се видя с един приятел на връщане от борсата в Амстердам. Представиха ми младо момче, на около шестнайсет. Беше дошъл в дома на приятеля ми за урок по шах...

— Соларин не е ли ходел в Двореца на пионерите? — прекъснах го аз.

— Да — потвърди Мордекай и отново ме погледна странно. Ставаше очевидно, че съм добре информирана, затова замълчах. — Само че в Русия всички играят шах. А и там няма какво друго да се прави. Изиграх една партия с Александър Соларин. Като истински глупак си въобразих, че мога да го науча на някои неща. Той, разбира се, ме победи. Направо ме разби. Това момче е най-добрият шахматист, срещу когото съм играл. Мила моя — обърна се към Лили той, — възможно бе ти или grosмайстор Фиск да го победите, макар да е много малко вероятно.

На масата се възцари мълчание. Небето навън бе притъмняло и с освен нас тримата в кафенето нямаше никой. Мордекай извади джобен часовник, вдигна чашата си и допи последните глътки чай.

— И сега какво? — попита весело той, за да наруши тишината. — Измислихте ли друг мотив, поради който някой би искал да избие толкова много хора?

Двете с Лили поклатихме глави, напълно объркани.

— Няма ли разрешение? — Той стана и взе шапката си. — Аз вече доста закъснях за ангажимента си, също и вие. Ще помисля над проблема ви, когато ми остане свободно време, но преди това ще ви кажа какъв бе първоначалният ми анализ на положението. Вие си помислете. Според мен смъртта на grosмайстор Фиск няма почти нищо общо със Соларин, още по-малко с шаха.

— Соларин е бил единственият там малко преди да открият трупа! — извика Лили.

— Не бих казал — усмихна се едва-едва Мордекай. — И в двата случая е присъствал още един човек. Приятелката ти Кат!

— Чакайте малко... — започнах аз, но Мордекай ме прекъсна:

— Не ти ли се струва доста странно, че шахматният турнир е отложен за седмица „в знак на преклонение заради преждевременната кончина на grosмайстор Фиск“, макар в пресата да не се споменава и дума за насилствена смърт? Не мислиш ли, че е странно да видиш трупа на Сол преди два дни, при това на обществено място като сградата на Обединените нации, а в медиите да няма и дума по този въпрос? Какво обяснение можеш да дадеш за тези необичайни обстоятелства?

— Било е за прикритие! — извика отново Лили.

— Може и така да е. — Мордекай сви рамене. — Само че вие двете с приятелката ти Кат скрихте част от доказателствата. Ще ми помогнете ли да разбере защо не сте отишли в полицията, след като някой е стрелял по колата? Защо Кат не е съобщила, че се е натъкнала на труп, който очевидно е изчезнал безследно?

Двете с Лили започнахме да говорим едновременно.

— Нали ти казах защо исках да... — замърмори тя.

— Страхувах се да... — заекнах аз.

— Моля ви. — Мордекай вдигна ръка. — На полицията едва ли ще ѝ хареса онова, което имате да кажете. А пък фактът, че приятелката ти Кат е присъствала и в двата случая, прави нещата да изглеждат още по-сериозни.

— Какво предлагате? — попитах. Имах чувството, че чувам шепота на Ним: *Сладурче, някой е решил, че ти знаеш нещо.*

— Опитвам се да ви кажа — продължи Мордекай, — че макар вие двете да нямате нищо общо със събитията, събитията имат нещо общо с вас.

След тези думи той се наведе, за да целуне Лили по челото. Обърна се към мен, разтърси ръката ми и направи нещо извънредно странно. Намигна ми! След това пое надолу по стълбите и потъна в тъмната нощ.

---

[1] Тактика в шаха, при която единият играч използва една фигура и с нея атакува едновременно две противникови. — Б.ред. ↑

[2] Трета книга Моисеева. Левит. 19:27. — Б.ред. ↑

[3] Първа книга Моисеева. Битие. 27:11. — Б.ред. ↑



## АТАКА С ПЕШКИТЕ

*Тя донесла шаха и двамата заиграли. А пък Шар Кан, колкото пъти понечвал да схване хода ѝ, току поглеждал към лицето ѝ и местел офицера вместо топа или топа вместо офицера.*

*— Ако играеш така, ти въобще не можеш да играеш — засмяла се тя.*

*— Първата игра не се смята — отговорил той.*

*„Приказки от хиляда  
и една нощ“<sup>[1]</sup>*

*Париж*

*3 септември 1792 година*

В ПРЕДДВЕРИЕТО НА ДОМА НА ДАНТОН гореше една-единствена свещ, поставена в малък меден свещник. Точно в полунощ фигура, загърната в дълга черна пелерина, дръпна звънеца отвън. Портиерът се затътри към вратата и надникна през шпионката. Мъжът на стълбите бе нахлупил ниско шапка и лицето му не се виждаше.

— За бога, Луи — изсъска мъжът, — отвори вратата. Аз съм, Камий.

Портиерът дръпна шумно резето и отвори.

— Човек трябва да е предпазлив, господине — извини се старецът.

— Разбирам те напълно — кимна сериозно Камий Демулен, прекрачи, свали широкополата шапка и прокара ръце през гъстата си къдрава коса. — Връщам се от затвора „Ла Форс“. Да знаеш какво се случи... — Демулен спря рязко, когато забеляза някаква сянка във фойето. — Кажй, кой е тук? — попита уплашен той.

Сянката пристъпи напред: висок, блед мъж, елегантно облечен независимо от жегата навън. Пристъпи напред и протегна ръка на Демулен.

— Приятелю Камий — започна Талейран, — дано не съм те стреснал. Чаках Дантон да се върне от комитета.

— Морис! — възкликна Демулен и стисна ръката му. Портиерът се оттегли. — Какво те води в дома ни толкова късно?

— Като секретар на Дантон Демулен от години живееше при семейството на работодателя си.

— Дантон бе така любезен да ми осигури пропуск, за да напусна Франция — обясни спокойно Талейран. — Така ще мога да се върна в Англия и да продължа преговорите. Както знаеш, британците отказаха да признаят новото правителство.

— Няма смисъл да го чакаш — обясни Камий. — Чу ли какво се случи днес в Париж?

Талейран поклати бавно глава.

— Разбрах, че прусаците се оттеглят. Доколкото схванах, се връщат в родината си, защото били поразени от дизентерия. — Той се изсмя. — Няма армия, която да издържи повече от три дни на вината от Шампан!

— Истина е, че прусаците бягат панически — съгласи се Демулен, без да се засмее. — Говорех ти за клането. — По изражението на Талейран разбра, че приятелят му не е чул новината.

— Започнало е следобед в старото абатство. Сега са се прехвърлили в „Ла Форс“ и „Ла Консиержри“. Доколкото знаем, над петстотин човека са избити. Било е масово клане, дори канибализъм, а Националното събрание не може да ги спре...

— Чух за това! — възкликна Талейран. — Какво се прави по въпроса?

— В момента Дантон е в „Ла Форс“. Комитетът се наложи и настоя във всеки затвор да се организират съдебни процеси, за да се забави клането. Разбраха се да плащат на съдиите и палачите по шест франка на ден и да ги хранят. Това е единственият начин, по който ще успеят да поставят положението под контрол. Морис, в Париж цари анархия. Хората наричат управлението „власт на Терора“.

— Това е невъзможно! — извика Талейран. — Когато новината се разчуе, ще трябва да се простим с всичките си надежди за

подновяване на приятелските отношения с Англия. Ще извадим късмет, ако англичаните не се съюзят с прусаците и не ни обявят война. Ето ти още една причина, поради която трябва да замина незабавно.

— Не можеш да направиш нищо без пропуск — отвърна Демулен и го стисна за ръката. — Днес следобед бе арестувана Мадам дьо Стал, тъй като се е опитала да напусне страната, използвайки дипломатическия си имунитет. За неин късмет бях там и успях да я спася от гилотината. Бяха я завели в Парижката комуна. — По лицето на Талейран личеше, че разбира колко сериозно е положението. Демулен продължи:

— Не се притеснявай, вече е на сигурно място в посолството. А ти би трябвало също да си у вас. Тази вечер навън не бива да се мяркат нито благородници, нито свещеници. Грози те двойна опасност, приятелю.

— Ясно — отвърна тихо Талейран. — Всичко ми е ясно.

\* \* \*

Бе почти един след полунощ, когато Талейран се прибра пеша у дома си. Прекоси тъмните квартали на Париж без карета, за да не привлича вниманието. Докато се прокрадваше по неосветените улици, се размина с групи хора, които се връщаха от театър, и с последните клиенти на казината. Смехът от откритите им карети достигаше до него — развеселени люде, които продължаваха да пият шампанско.

Танцуват на ръба на пропастта, помисли си Морис. Бе въпрос на време. Вече виждаше черния хаос, в който потъваше страната му. Трябваше да се измъкне, при това бързо.

Приближи портата и сърцето му трепна, защото забеляза трепкаща светлина във вътрешния двор. Бе наредил изрично да затворят кепенците и да спуснат завесите, за да не личи, че си е у дома. Напоследък бе станало опасно, ако те открият вкъщи. Тъкмо вадеше ключа, когато някой откряна масивната желязна порта. Пред него се изправи прислужникът му Куртиад, стиснал запалена свещ в ръка.

— За бога, Куртиад — прошепна Талейран, — нали ти казах, че не бива да се вижда никаква светлина. Уплаши ме до смърт.

— Моля да ме извините, монсеньор — отвърна Куртиад, който неизменно се обръщаше към господаря си с титлата му на духовник. — Надявам се да не съм престъпил границите на неподчинението, защото не спазих още една ваша заповед.

— Какво си направил? — попита Талейран, докато се вмъкваше в двора и слугата заключваше.

— Имате посетител, монсеньор. Позволих си да го пусна да ви изчака.

— Нещата са много сериозни. — Талейран се обърна и стисна прислужника за ръката. — Тази сутрин Мадам дьо Стал е била заловена от тълпата и отведена от хората на Комуна. За малко да загуби живота си! Никой не бива да знае, че се каня да напусна Париж. Кого си пуснал у дома?

— Госпожица Мирей, монсеньор — отвърна той. — Дойде сама, преди малко.

— Мирей? Сама, в този час? — Талейран забърза през двора, следван от Куртиад.

— Монсеньор, тя донесе и пътна чанта. Роклята ѝ е съсипана. Почти не е в състояние да говори. Смея да отбележа, че има... изглежда, по дрехите ѝ има кръв. Много кръв.

— Господи! — прошепна Талейран и закуцука колкото можеше по-бързо през градината към тъмното фоайе. Прислужникът го насочи към кабинета, Талейран се втурна по коридора и влезе. Навсякъде бяха натрупани кутии с книги, които смяташе да вземе при заминаването си. Мирей бе полегнала на прасковеното кадифено канапе, лицето ѝ бе съвсем бледо на светлината на свещта, която Куртиад бе оставил до нея.

Талейран коленичи с усилие, пое отпуснатата ѝ ръка в своята и разтри пръстите ѝ.

— Да донеса ли солите, господарю? — попита угриженият Куртиад. — Нали се канехме да заминем утре сутринта, та освободих прислугата...

— Да, да — отвърна Талейран, без да откъсва очи от Мирей. Сърцето му бе вледенено от ужас. — Само че Дантон не донесе пропуските. А сега и тя...

Вдигна поглед към Куртиад, който продължаваше да държи свещта високо.

— Добре, донеси солите. Щом я събудим, ще се наложи да отидеш до Давид. Трябва да разберем какво става, при това бързо.

Талейран се отпусна безшумно на канапето и сведе лице над Мирей. През главата му минаваха една от друга по-ужасни мисли. Взе свещта от масата и я поднесе по-близо до неподвижното момиче. Меднорусата ѝ коса бе сплъстена от кръв и мръсотия. Отстрани я нежно от лицето ѝ, наведе се и целуна Мирей по челото. Докато я наблюдаваше, нещо в него трепна. Странно, каза си той. Тя открай време беше сериозната и по-здравомислещата.

Куртиад се върна със солите и подаде кристалния мускал на господаря си. Талейран повдигна внимателно главата ѝ и задържа шишенцето под носа ѝ, докато тя се разкашля.

Момичето отвори очи и погледна ужасена надвесилите се над нея мъже. Скочи и в същия момент разбра къде се намира. Стисна ръкава на Талейран, обзета от паника.

— Откога съм в безсъзнание? — извика тя. — Нали не си казал на никого, че съм тук? — Лицето ѝ бе смъртнобледо, докато стискаше ръката му.

— Не, не съм, мила — отвърна с благ глас Талейран. — Не си стояла дълго. Щом се почувстваш по-добре, Куртиад ще ти сгрее бренди, за да се успокоиш, а след това ще го изпратя до чичо ти.

— Не! — почти изкрещя Мирей. — Никой не бива да знае, че съм тук! Не бива да казваш на никого, най-малко на чичо ми! Това е първото място, на което ще ме търсят. Грози ме опасност. Закълни ми се, че няма да кажеш на никого! — Тя се опита да скочи на крака, ала разтревожените Талейран и Куртиад я хванаха.

— Къде ми е чантата? — извика тя.

— Ето я — отвърна Талейран и докосна кожената чанта. — До канапето. Мила, успокой се и легни. Почини си, за да поговорим. Много е късно. Не искаш ли да съобщя поне на Валентин, че си в безопасност?

При споменаването на името на Валентин по лицето на Мирей се изписа такъв ужас и толкова мъка, че Талейран се отдръпна уплашен.

— Не — прошепна той. — Не може да бъде. Не и Валентин. Кажи ми, че нищо не се е случило на Валентин. Кажи ми!

Стисна Мирей за раменете и я разтърси. Тя бавно повдигна очи към него. Онова, което съзря в дълбините им, го потресе. Стисна

раменете ѝ до болка и заговори с дрезгав глас:

— Моля те, много те моля, кажи ми, че нищо не ѝ се е случило. Кажи, че не ѝ се случило нищо! — Очите на Мирей останаха сухи, докато Талейран продължаваше да я разтърсва. Той, изглежда, не разбираше какво прави. Куртиад бавно се протегна и положи внимателно ръка на рамото на господаря си.

— Господарю — прошепна той. — Господарю... — Талейран бе втренчил безумен поглед в Мирей.

— Не е истина — промълви той, изричайки всяка дума така, сякаш в устата му се бе събрал неприятен вкус. Мирей не откъсваше очи от него. Той бавно отпусна ръце. Лицето му беше напълно безизразно. Не му бяха останали сили от непоносимата болка, която го разкъсваше.

Отстъпи от нея, изпъна гръб и направи крачка към камината. Отвори предната част на часовника на полицата и пхна златен ключ. Бавно и много прецизно Талейран започна да навива часовника. Мирей чу тиктакането в тъмнината.

\* \* \*

Слънцето все още не бе изгряло, ала първата бледа светлина се промъкна през плътните дантелени завеси в будоара на Талейран.

Половината нощ не можа да заспи, разкъсван от ужас. Не можеше да се примири, че Валентин е мъртва. Имаше чувството, че някой е изтръгнал сърцето му, и не познаваше начин, по който да се пребори с това чувство. Той бе човек без семейство, човек, който никога не бе изпитвал нужда от друго същество до себе си. Може би така е по-добре, казваше си, ако не изпитваш любов, тогава няма да усетиш какво е загуба.

Все още виждаше как светлорусата коса на Валентин блести пред камината, докато целува крака му, докато милва лицето му с фините си пръсти. Замисли се за смешните неща, които разказваше, спомни си колко обичаше да го шокира с лудориите си. Как бе възможно да е мъртва? Как?

Мирей не бе в състояние да разкаже при какви обстоятелства бе загинала братовчедка ѝ. Куртиад ѝ бе приготвил гореща вана, накара я

да изпие чаша затоплено бренди, в което бе сипал малко лауданум, за да заспи по-лесно. След това Морис ѝ бе отстъпил огромното легло в собствения си будоар, обгърнато от светлосин копринен балдахин. Същият цвят като очите на Валентин.

Той не можа да заспи почти цялата нощ, но поне се отпусна на близката кушетка, тапицирана в синя коприна. Мирей се унасяше и се събуждаше, разтърсена от тръпки, погледът ѝ оставаше празен, докато викаше Валентин. В тези моменти той се опитваше да я успокои, а щом тя заспеше отново, се връщаше на импровизираното си легло и се пъхваше под шаловете, които Куртиад му бе донесъл.

Ала него нямаше кой да успокои и когато розовото утро нахлу през високите прозорци с изглед към градината, Талейран продължаваше да се върти неспокойно, неспособен да заспи, златните му къдри бяха разчорлени, а сините му очи обрамчени от черни сенки.

През нощта Мирей бе извикала насън: „Ще дойда с теб в абатството, братовчедке. Няма да те пусна сама да ходиш в Корделие.“ При тези думи той бе усетил студена тръпка да пролазва по гърба му. Господи, възможно ли бе тя да е сред убитите в абатството? Не можеше дори да си представи какво се бе случило. Реши да измъкне истината от Мирей, щом тя си почине, независимо колко болка щеше да им донесе изповедта ѝ.

Беше се отпуснал на кушетката, когато долови стъпки.

— Мирей? — прошепна той, ала отговор нямаше. Скочи и дръпна балдахина. Нямаше я.

Загърна се с копринения си халат и закуцука към хола. Докато минаваше покрай френските прозорци, забеляза фигура, очертана зад плътните завеси. Той дръпна завесата към балкона и застина.

Гостенката му стоеше с гръб към него и съзерцаваше цветните лехи и малката овощна градина зад каменния зид. Беше гола и сметановата ѝ кожа блестеше в златисто на утринната светлина. Също като онази първа сутрин, когато ги завари в ателието на Давид, Валентин и Мирей. Шокът, който споменът предизвика, бе толкова болезнен, сякаш го прониза копие. Имаше още нещо. Нещо невидимо се надигаше изпод заслепяващата болка, завладяла съзнанието му. Онова, което усещаше в този момент, бе желание. Страст. Искаше му се да сграбчи момичето още тук, на терасата, както бе обляна от първите лъчи на слънцето, да я обладае направо на земята, да захап

устните ѝ, да остави синини по цялото ѝ тяло, за да прехвърли болката си в бездънния кладенец на нейната душа. Усетила присъствието му, тя се обърна. Изчерви се цялата. Той се почувства невероятно унижен и се опита да прикрие смущението си.

— Мила моя — заговори бързо, свали халата си и я загърна, — ще настинеш. По това време на годината росата е студена. — Веднага си даде сметка, че говори глупости. Стана още по-зле. Пръстите му докоснаха неволно раменете ѝ и той усети силна тръпка, каквато не бе изпитвал никога досега. Овладей подтика си, се отдръпна, ала Мирей вече бе вдигнала към него дълбоките си зелени очи. Талейран бързо отвърна поглед. Момичето не биваше да разбере какво го измъчва. Жалка работа. Замисли се за нещата, които можеха да му помогнат да потуши неочаквано разбунтувалото се чувство.

— Морис — обади се тя и фините ѝ пръсти отместиха непокорна руса къдрица. — Искам да говоря за Валентин. Може ли да ти разкажа какво се случи? — Медната ѝ коса, разпиляна от утринния бриз, докосваше гърдите му. Сякаш прогаряше ризата му. Беше толкова близо, че усещаше сладкия аромат на кожата ѝ. Затвори очи и опита да се овладее. Не смееше да я погледне в очите, защото се страхуваше от онова, което тя можеше да открие в неговите. Болката, която го разкъсваше, бе непоносима. Как е възможно да е такава чудовище?

Насили се да отвори очи и я погледна. След това си наложи да се усмихне, въпреки че устните му се стърчиха.

— Ти ме нарече Морис — отбеляза той, без да позволява на усмивката да угасне. — А не „чичо Морис“. — Тя бе толкова невероятно красива, с устни, разтворени като розова пъпка... Опита се да насочи мислите си другаде. Валентин. Тя искаше да му разкаже за Валентин. Бавно отпусна ръка на рамото ѝ и усети изгарящата топлина на кожата. Забеляза тънка синя вена да пулсира на дългата бяла шия. По-надолу се надигаха младите ѝ гърди...

— Валентин те обичаше много — прошепна задавено Мирей. — Споделяше с мен всичките си мисли и чувства. Знам, че копнееше да направи с теб всички онези неща, които правят жените и мъжете. Знаеш за какво говоря, нали? — Тя отново вдигна поглед към него, — устните ѝ бяха съвсем близо, тялото ѝ... Изглежда, не бе чул правилно.

— Аз... аз не съм сигурен... Да, разбира се, че знам — заекна той, без да откъсва очи от нея. — Само че не съм и предполагал... —



Наруга се, че е такъв глупак. Какви, за бога, ги приказваше тя? — Мирей — започна строго той. Искаше му се да се държи бащински с нея. Все пак момичето, застанало пред него, можеше да му бъде дъщеря, освен че бе почти дете. — Мирей — повтори отново той, докато се питаше как да насочи разговора към безопасна тема.

Ала тя вдигна ръце към лицето му, плъзна пръсти в косата му и го привлече към себе си. Господи, каза си той, сигурно съм полудял. Не е възможно да се случва подобно нещо.

— Мирей — изрече отново името ѝ Морис и устните му срещнаха нейните. — Не мога... не можем... — Разбра, че пороят се отприщва, когато докосна устните ѝ, и усети топло пулсиране в слабините. Не, не можеше. Не и това. Не сега!

— Не забравяй — шепнеше Мирей до гърдите му, докато го докосваше през тънката коприна, — че аз също я обичах. — Той простена и смъкна халата от раменете ѝ, за да потъне в топлата ѝ плът.

\* \* \*

Потъваше и се даваше. Навлизаше все по-дълбоко в тъмната страст, пръстите му се плъзгаха като през хладни дълбоки води, докато галеха дългите копринени бедра на Мирей. Двата лежах на дебели неоправени завивки, където я бе положил, след като я пренесе от терасата, и той имаше чувството, че продължава да пада. Когато устните им се срещнаха, сякаш кръвта му запя и се смеси с нейната. Силата на страстта му бе непреодолима. Опита се да си спомни какво прави и защо не бива да го прави, ала единственият му копнеж бе да забрави. Мирей се надигна към него, обхваната от страст, още по-завладяваща и неутолима от неговата.

Момичето го погледна. Очите ѝ се бяха превърнали в тъмни зелени езера и той разбра, че тя изпитва същото. Всеки път, когато я докоснеше, с всяка ласка тя сякаш пропадеше все по-дълбоко в тялото му, завладяна от желанието да потъне във всяка негова костница, във всеки нерв, във всеки мускул. Сякаш се опитваше да го притегли на дъното на тъмно езеро, където щяха да се удавят заедно, опиянени от страст. Бяха погълнати от водите на Лета, реката на забравата. Докато той се потапяше в дълбоките ѝ зелени очи, усети страстта да го

подмята като развилняла се буря, чу птичи песни да се понасят от дъното на бездната.

\* \* \*

Морис Талейран бе любил много жени, толкова много, че дори не помнеше всички, ала сега, докато лежеше на меките ленени чаршафи, а дългите крака на Мирей бяха преплетени с неговите, не успяваше да си спомни нито една. Знаеше, че никога повече няма да усети нещо подобно. Бе преживял екстаз, какъвто малцина са изпитвали. Ала ето че в момента го разкъсваше болка. И чувство на вина.

Да, вина, защото, щом двамата се отдадоха на страстна прегръдка, по-болезнена от всичко, преживяно досега, той бе извикал: „Валентин.“ Валентин! Беше се случило в мига, в който страстта го бе погълнала. А Мирей бе прошепнала:

„Да.“

Погледна я. Сметановата кожа, разпиляната ѝ коса бяха толкова красиви на фона на хладните бели чаршафи. Момичето впи в него огромните си зелени очи. След това се усмихна.

— Нямах представа, че ще изпитам всичко това — призна тя.

— Хареса ли ти? — попита той и нежно разроши косата ѝ.

— О, да, хареса ми — призна усмихната. След това забеляза, че той е разтревожен.

— Съжалявам — каза тихо той. — Не исках. Но ти си невероятно красива. Желаех те безкрайно много. — Целуна я по косата, а след това по устните.

— Не трябва да съжаляваш — опита се да го успокои Мирей, седна в леглото и го погледна, вече напълно сериозно. — За момент се почувствах така, сякаш тя е жива. Стори ми се, че всичко е било един кошмар. Ако Валентин беше жива, щеше да се любиш с нея. Затова не бива да съжаляваш, че си ме нарекъл с нейното име. — Тя умееше да чете мислите му. Той вдигна бавно очи към нея и също се усмихна.

Отпусна се на леглото и привлече Мирей върху себе си. Кожата ѝ бе хладна. Косата и се посипа по раменете. Той вдъхна дълбоко

аромата ѝ. Едва успя да овладее стягането в слабините. Имаше нещо, което желаше повече. Първо трябваше да научи какво се бе случило.

— Мирей, искам да те помоля нещо — започна той и гласът му прозвуча тихо в косата ѝ. Тя вдигна глава. — Знам, че ще ти причиня болка, но трябва да ми разкажеш за Валентин. Разкажи ми всичко. Добре е да се свържем с чичо ти. Снощи говореше насън за старото абатство...

— Не бива да казваш на чичо къде съм — прекъсна го бурно Мирей и се изправи рязко в леглото.

— Нека поне да организираме прилично погребение на Валентин — опита се да я убеди той.

— Дори нямам представа — опита се да обясни Мирей, ала едва успяваше да произнесе думите — дали ще успеем да открием тялото ѝ. Ако се закълнеш да ми помогнеш, ще ти разкажа как умря Валентин. И защо умря.

Талейран я погледна учуден.

— Какво искаш да кажеш с това „защо“ е умряла? — попита той. — Предположих, че сте попаднали в тълпата пред затвора. Нали не...

— Тя умря — прекъсна го Мирей — заради това.

Стана от леглото и отиде до чантата, оставена от Куртиад до вратата на спалнята. Повдигна я с усилие и я примъкна към леглото, за да я постави отгоре. Отвори я и даде знак на Талейран да погледне вътре. Там бяха прибрани покритите с пръст и стръкчета трева осем фигури от „Шаха Монглан“.

Талейран посегна към обелената тук-там кожена чанта и извади една от фигурите, стисна я с ръце и се отпусна до Мирей на смачканите чаршафи. Фигурата представляваше огромен златен слон, висок почти колкото дланта му. Седлото му бе гъсто обсипано с лъскави рубини и черни сапфири. Хоботът и златните бивни бяха вирнати в бойна готовност.

— Символът на мъдростта — прошепна той. — Тази фигура днес наричаме офицер, съветника на царя и царицата.

Извади фигурите една по една и ги постави на леглото. Имаше сребърна камила и златна; още един златен слон, изправен на задните си крака арабски жребец, размахал диво предните във въздуха, и три пешки, понесли различни оръжия, всяка една от тях не по-висока от пръста му, украсени с аметисти и цитрин, турмалин, смарагди и яспис.

Талейран бавно посегна към жребеца и го завъртя. Почисти основата му от мръсотията и забеляза символ, отпечатан върху златото. Огледа го по-внимателно. След това го показа на Мирей. Символът представляваше кръг със стрела, забита от едната страна.

— Марс, червената планета — обясни той. — Богът на войната и разрушението. „И излезе друг кон, риж; и на яздача му бе дадено да отнеме мира от земята, та човеците един друг да се убиват; и даден му бе голем меч“<sup>[2]</sup>.

Мирей, изглежда, не го чу. Не откъсваше очи от символа на пиедестала. Сякаш бе изпаднала в транс. Най-сетне Талейран забеляза устните ѝ да потрепват и се наведе напред, за да я чуе.

— „Сар бе името на меча“ — промълви тя. След тези думи затвори очи.

\* \* \*

Талейран седя смълчан повече от час, загърнал се в халат, докато Мирей остана гола сред смачканите чаршафи, за да разкаже какво се бе случило.

Тя му преразказа чутото от абатисата, постара се да си припомни всички подробности, описа какво бяха направили монахините, за да извадят шаха от стените на абатството. След това му довери как бяха пръснали фигурите из цяла Европа, как двете с Валентин трябваше да служат за приемнички, ако някоя монахиня изпадне в беда. Разказа му и как Валентин се бе втурнала, за да се срещне със сестра Клод пред портите на затвора.

Когато Мирей стигна до момента, в който трибуналът бе осъдил Валентин на смърт, а Давид се бе отпуснал на земята, Талейран я прекъсна. По лицето на Мирей се стичаха сълзи, очите ѝ бяха подпухнали и гласът ѝ едва се долавяше.

— Искаш да кажеш, че Валентин не е била смазана от тълпата? — извика той.

— Осъдиха я! Онзи противен мъж — ридаеше Мирей. — Никога няма да забравя лицето му. Гнусните му гримаси! Та на него му доставяше истинско удоволствие да се разпорежда с живота и смъртта. Дано да изгние от раните си...

— Какво каза? — Талейран я сграбчи за ръката и я разтърси.

— Той как се казваше? Не може да не си спомняш!

— Попитах го — отвърна Мирей и го погледна през сълзи.

— Той не ми каза. Отвърна, че бил „гневът на народа“!

— Марат! — извика Талейран. — Трябваше да се сетя. Не мога да повярвам...

— Марат! — повтори Мирей. — Сега вече знам името му и никога няма да го забравя. Обеща да ме преследва до самия край, ако не открие фигурите там, където му казах. Само че аз ще съм тази, която ще го преследва докрай.

— Мило мое момиче — отвърна Талейран, — извадила си фигурите от скривалището им. Марат ще преобърне и земята, и небето, за да те открие. Как успя да се измъкнеш от двора на затвора?

— Чичо Жак-Луи — отвърна Мирей. — Беше съвсем близо до злия човек, когато той издаде заповедта си и изпадна в дива ярост. Аз се хвърлих върху тялото на Валентин, но те ме извлякоха настрани точно когато... когато... — Мирей продължи с огромно усилие: — След това чух чичо да ме вика, повтаряше да бягам. Изскочих навън и нямам никаква представа как съм минала през портата. Беше истински кошмар, но щом се озовах на уличката, изтичах към градината на Давид.

— Удивително смела си, мила. Питам се дали на мен щяха да ми стигнат силите да постъпя като теб.

— Валентин загина заради тези фигури — разхлипа се Мирей. — Не можех да позволя да попаднат у тях! Трябваше да ги извадя, преди той да тръгне от затвора. Взех малко дрехи от дома на Давид, тази кожена чанта и побягнах...

— Едва ли си тръгнала от къщата на Давид по-късно от шест. Къде беше през всичкото това време. Пристигнала си тук след полунощ?

— В градината на Давид бяха заровени само две от фигурите — отвърна Мирей. — Бяхме ги донесли ние с Валентин от „Монглан“: златния слон и сребърната камила. Останалите шест сестра Клод ги носеше от друго абатство. Доколкото знам, пристигнала е в Париж вчера сутринта. Не е имала много време да ги скрие, а било изключително опасно да ги носи на срещата с нас. Умирайки, жената бе казала само на Валентин къде се намират.

— Но ти си ги открила! — Талейран разпери ръка над безценните фигури, пръснати по завивките. Струваше му се, че от тях струи топлина. — Нали ми каза, че в затвора имало войници и членове на трибунала, и други хора, които се били скупчили там. Как успя да разбереш от Валентин къде са скрити?

— Последните й думи бяха: „Спомни си призрака.“ След това повтори няколко пъти фамилното си име.

— Призракът ли? — попита объркан Талейран.

— Веднага се сетих какво се опитва да ми каже. Намекваше за твоя разказ и призрака на кардинал Ришельо.

— Сигурна ли си? Очевидно, след като фигурите са тук. Не мога да си представя как си ги открила благодарение на тази оскъдна информация.

— Беше ни споменал, че си бил свещеник в Сен Реми, напуснал си, за да учиш в Сорбоната, и там си видял призрака на кардинал Ришельо в параклиса. Както знаеш, фамилията на Валентин е Дьо Реми. Само че аз си спомних веднага, че пращадото на Валентин, Жерико дьо Реми, е погребан в параклиса на Сорбоната, недалече от гроба на Ришельо! Опитвала се е да ми каже, че фигурите са заровени там. Минах през най-тъмните квартали, за да отида в параклиса, където открих свещ на гроба на пращадото й. На светлината на тази свещ претърсих параклиса. Минаха часове, докато напипам хлабава плочка, прикрита зад кръщелния купел. Вдигнах я и ги видях скрити отдолу. След това дотичах с всички сили тук, на Рю дьо Бюн. — Мирей замълча, задъхана от възмущение.

— Морис. — Тя отпусна глава на гърдите му, за да чуе ударите на сърцето му. — Струва ми се, че имаше още една причина Валентин да спомене призрака. Опитвала се е да ми подсказва да се обърна към теб за помощ, да ти се доверя.

— Какво мога да направя, за да ти помогна, мила? — попита Талейран. — Самият аз съм затворник и не мога да напусна Франция, преди да си осигуря пропуск. Предполагам, сама разбираш, че докато тези фигури са у нас, ще бъдем в опасност.

— Няма да е така, ако разгадаем тайната, източника на сила, който те крият. Ако го открием, тогава ще сме в по-изгодно положение. Нали така?

Тя бе толкова смела и сериозна, че Талейран не се сдържа и се усмихна. Приведе се над нея и докосна с устни голото ѝ рамо. Колкото и да се стараше да се владее, усети как страстта се надига с нова сила. В този момент някой тихо почука.

— Монсеньор — заговори Куртиад зад вратата. — Не ми се иска да ви притеснявам, но навън ви чака един господин.

— Не съм у дома, Куртиад — отвърна Талейран. — Знаеш много добре.

— Човекът носи съобщение от господин Дантон — продължи прислужникът. — И пропуските.

\* \* \*

В девет същата вечер Куртиад лежеше на пода в кабинета, сакото беше му грижливо сгънато на един от столовете, а ръкавите на колосаната му риза бяха навити. Заковаваше последната фалшива преграда на сандъците с книги, пръснати из стаята. Купчини книги имаше навсякъде. Мирей и Талейран пиеха бренди сред неразборията.

— Куртиад утре заминаваш за Лондон с книгите — обади се по едно време Талейран. — Когато пристигнеш, ще питаш кои търговци за недвижими имоти използва Мадам дьо Стал и те ще ти предадат ключовете на жилището, което са намерили. Каквото и да става, не позволявай никой да се доближава до книгите. Не ги изпускай от очи, не ги разопаковай, преди двамата с госпожица Мирей да пристигнем.

— Вече ти казах — заяви Мирей. — Не мога да замина с теб за Лондон. Единственото ми желание е да изнеса шаха от Франция.

— Мило момиче — отвърна Талейран и я погали по косата, — вече говорихме по този въпрос. Настоявам да използваш моя пропуск. Аз лесно ще си намеря друг. Просто не можеш да останеш повече в Париж.

— Първата ми задача е да спася „Шаха Монглан“ от ръцете на онзи отвратителен човек и от всички, които биха злоупотребили с него — отвърна Мирей. — Валентин щеше да постъпи по същия начин. Може да дойдат и други сестри в Париж и да потърсят убежище. Налага се да остана тук, за да им помогна.

— Смелостта ти е изумителна — каза ѝ той. — И все пак няма да позволя да останеш сама в Париж, да не говорим, че е невъзможно да се върнеш в дома на чичо си. Двамата с теб трябва да решим какво да правим с фигурите, когато пристигнем в Лондон.

— Не ме разбра — отвърна спокойно момичето и се надигна от стола. — Не съм казала, че ще остана в Париж. — Извади една от фигурите от кожената чанта и я подаде на Куртиад. Беше вдигналият се на задните си крака жребец, който той разгледа внимателно тази сутрин. Куртиад внимателно пое фигурата. Тя усети как ръката ѝ пламва, докато го чака да вдигне фалшивото дъно и да постави коня в сламата. След това прислужникът нагласи внимателно преградата и я поръси със слама.

— Госпожице — заговори сериозно прислужникът и очите му заблестяха, — пасва идеално. Готов съм да заложа живота си, че книгите ви ще пристигнат невредими в Лондон.

Мирей протегна ръка и Куртиад я пое топло. След това се обърна към Талейран.

— Нищо не разбирам — заяви раздражен той. — Първо отказваш да заминеш за Лондон под претекст, че се налага да останеш в Париж. След това ми казваш, че нямаш намерение да стоиш тук. Може ли да ми обясниш?

— Ти ще заминеш за Лондон с фигурите — уведоми го властно тя. — Моята мисия е друга. Ще пиша на абатисата, ще ѝ разкажа какви са плановете ми. Разполагам със свои пари, а и двете с Валентин бяхме сирачета. Имението ѝ вече ми принадлежи. Ще помоля абатисата да изпрати друга монахиня на мое място в Париж, за да мога аз да изпълня мисията си.

— Къде ще отидеш? Какво смяташ да правиш? — попита Талейран. — Ти си просто едно младо момиче, останало само, без семейство...

— Имах време да помисля — отвърна Мирей. — Налага се да свърша нещо, преди да се върна във Франция. Ще бъда в опасност, докато не науча каква е тайната на фигурите. Това е единственият начин да разбера. Трябва да отида на мястото, откъдето произлизат.

— Мили боже — изфуча Талейран, — нали ми каза, че са били подарени на Карл Велики от мавъра, завладял Барселона! Това е било преди повече от хиляда години. Струва ми се, че следата ти е доста



поизстинала. А Барселона не е в предградията на Париж! Няма да ти позволя да обикаляш Европа съвсем сама!

— Нямам намерение да посещавам която и да е европейска страна — усмихна се Мирей. — Маврите не са европейци, произлизат от Мавритания, в края на пустинята Сахара. Трябва да стигнеш до първоизточника, ако искаш да разбереш значението... — Девојката вдигна бездънните си зелени очи към Талейран и той я погледна сликсан.

— Заминавам за Африка — обясни тя. — Там започва Сахара.

---

[1] „Хиляда и една нощ“. Т. 1. Прев. Кирик Цонев, Славян Русчуклиев. „Труд“, 2004 г. — Б.ред. ↑

[2] Откровение на Йоана. 6:4. — Б.ред. ↑

## ДИНАМИЧЕН ЦЕНТЪР<sup>[1]</sup>

*Често в кокосовите орехи откриват скелети на мишки, защото е много по-лесно да влезеш вътре слаб и лаком, отколкото да излезеш заситен, но дебел.*

„Шахът е моят живот“

Виктор Крочной,  
руски grosмайстор

*Тактика означава да знаеш какво да направиш, когато може да се направи нещо.*

*Стратегия означава да знаеш как да постъпиш, когато не можеш да направиш нищо.*

Савелий Тартаковер,  
полски grosмайстор

ДОКАТО ПЪТУВАХМЕ С ТАКСИТО към дома на Хари, се чувствах по-объркана откогато и да било. Думите на Мордекай, че съм присъствала на смъртта на двама души, само подсили убеждението ми, че този непонятен цирк има много общо с мен. За какво ме предупредиха и Соларин, и гледачката? Как стана така, че нарисувах човек на колело, който се появи изневиделица в истинския ми живот?

Искаше ми се да бях задала още въпроси на Мордекай, защото той, изглежда, знаеше повече, отколкото признаваше. Нали сам каза, че се е запознал със Соларин преди години. Откъде да знам, че не е поддържал връзка с руснака през годините?

Когато пристигнахме у Хари, портиерът се втурна да ни отвори. По пътя не си казахме почти нищо. Бяхме в асансьора, когато Лили

най-сетне заговори:

— Направи силно впечатление на Мордекай.

— Многопластова личност.

— И още как — отвърна тя, когато вратите се отвориха на техния етаж. — Дори когато го бия на шах, се питам каква друга комбинация е могъл да изиграе. Имам му повече доверие, отколкото на всеки друг, но той си остава потаен старец. Та в тази връзка, не споменавай за смъртта на Сол, преди да разберем още нещо.

— Трябва да съобщя в полицията — отвърнах аз.

— И там има да се чудят защо си мълчала толкова време, преди да им разкажеш каквото знаеш — изтъкна очевидното Лили. — Просто можеш да отложиш пътуването за Алжир с някоя десетгодишна присъда.

— Те едва ли ще решат, че аз...

— Защо да не решат? — прекъсна ме тя. Вече бяхме пред вратата на Хари.

— Ето ги и тях! — извика Луелин от хола, когато двете с Лили влязохме в просторното мраморно фоайе и подадохме палтата си на прислужницата. — Както обикновено закъсняват. Къде бяхте досега? Хари ще получи удар.

Подът на антрето бе покрит с черни и бели плочки, подредени в шахматен ред. Отстрани се издигаха мраморни колони, а по стените висяха италиански пейзажи в сиво-зелена гама. В центъра бълбукаше малък фонтан, опасан от бръшлян.

От двете му страни се извиваха мраморни стълби със заоблени ръбове. Десните водеха към официалната трапезария, където махагоновата маса бе сервирана за петима. Отляво бе холът и Бланш се бе настанила в тежко винено кресло. Ужасен китайски шкаф в единия край, лакиран в червено, с едри златни дръжки привличаше погледа. Останалата част от помещението бе пълна с безобразно скъпи предмети от антикварния магазин на Луелин. Той се изправи веднага щом ни видя, и се приближи, за да ни поздрави.

— Вие двете къде бяхте? — попита Бланш, когато слязохме по стълбите. — Още преди час трябваше да сервират коктейлите и ордьоврите.

Луелин ме целуна по бузата и отиде да уведоми Хари, че сме пристигнали.

— Просто се заприказвахме — обясни Лили, стовари огромното си туловище в едно от креслата и тутакси посегна към списанията.

Хари се втурна откъм кухнята, понесъл поднос с ордьоври. Беше си сложил готварска престилка и шапка с огромна периферия. Приличаше на гигантски рекламен плакат за бухнало тесто.

— Чух, че идвате — грейна той. — Пуснах по-голяма част от персонала, за да не ми висят над главата, докато готвя. Затова сам ще ви сервирам ордьоврите.

— Заприказвали се, ти представяш ли си? — обади се Бланш, когато Хари остави подноса на една от малките масички. — Можеха да провалят вечерята.

— Остави ги намира — намигна ми Хари, застанал с гръб към Бланш. — Момичетата на тази възраст трябва да си имат някои тайни. — Хари се заблуждаваше, че ако попадне под моето влияние, Лили може и да се промени малко. — Вижте сега — потегли ме той към подноса с ордьоврите. — Тези са с хайвер и сметана, тези са с яйца и лук, а тези са направени по тайната ми рецепта за пастет от черен дроб. Майка ми я даде, когато беше на смъртно легло.

— Прекрасен аромат — похвалих го аз.

— А тези са със сьомга и разбито сирене, ако не ви се яде хайвер. Искам поне половината да ги няма, когато се върна. Вечерята ще бъде сервирана след трийсет минути. — Отново ми се усмихна доволно и изтича навън.

— Сьомга — измърмори Бланш, с измъчена физиономия. — Дай ми една от тези хапки. — Подадох ѝ чинията, след което и аз си взех една.

Лили пристъпи до ордьоврите и на бърза ръка налапа няколко.

— Кат, искаш ли шампанско? Мога да ти направя коктейл, ако кажеш.

— Шампанско става — отвърнах тъкмо когато Луелин се връщаше.

— Аз ще наляя — предложи той и застана зад бара. — Шампанско за Кат, а какво да бъде за очарователната ми племенница?

— Скоч със сода — поиска Лили. — Къде е Кариока?

— Малкото бонбонче вече си легна. Няма нужда да точи лиги около ордьоврите. — Тъй като Кариока се опитваше да ухапе Луелин по глезените винаги когато го видеше, бе напълно ясно защо той се

отнася с такова пренебрежение към кучето. Докато Лили се цупеше, Луелин ми подаде висока чаша шампанско. След това се върна зад бара, за да налее скоч и сода.

Подир половин час и още много ордъоври Хари излезе от кухнята, облечен в тъмнокафяво официално сако и ни покани на трапезата. Лили и Луелин бяха от едната страна на махагоновата маса, Бланш и Хари в двата края. Другата страна очевидно бе запазена за мен. Настанихме се и Хари наля вино.

— Да прием за заминаването на любимата ни приятелка Кат, за първия ѝ дълъг престой далеч от нас. — Чукнахме се и той продължи: — Преди да заминеш, ще ти напиша списък на най-хубавите ресторанти в Париж. Трябва да отидеш в „Максим“ или на Айфеловата кула и само като споменеш името ми на оберкелнера, ще ти сервират като на принцеса.

Трябваше да му кажа. Сега или никога.

— В интерес на истината, Хари — започнах аз, — в Париж ще бъда само няколко дни. След това заминавам за Алжир.

Хари ме погледна и поднесената към устата му чаша застина. След малко я остави на масата.

— Алжир ли? — попита.

— Там заминавам на работа — обясних. — Ще остана цяла година.

— Ще живееш при арабите?

— Ами да, заминавам за Алжир — потвърдих. Всички на масата мълчаха и аз им бях искрено благодарна, че не се намесват, за да ми помагат.

— Защо ти е да ходиш в Алжир? Да не би да си се побъркала? Може би има някаква друга причина, поради която се опитваш да избягаш от мен?

— Ще разработвам компютърна система за ОПЕК — обясних аз. — Това е петролен консорциум. Означава Организация на страните — износителки на петрол. Те произвеждат и изнасят петрол, а една от базите им е в Алжир.

— Какъв е този петролен консорциум — изръмжа Хари, — дето го управляват група смотаняци, некадърни да пробият една дупка в земята? Цели четири хиляди години арабите се мотаят из пустинята,

камилите им серат, където си искат и не произвеждат абсолютно нищо! Как е възможно точно ти да...

Валери, прислужницата, подбра чудесен момент, за да внесе супника. Избута количката до Бланш и започна да сипва.

— Валери, какво правиш? — попита Хари. — Не точно сега!

— Гошподин Рад — отвърна незабавно Валери, която бе от Марсилия и умееше да се справя с мъжете, — ш ваш шъм вече дешет години. През вшичкото това време не шъм ви позволила нито веднъж да ми нареждате кога да сервирам зупата. Защо да започваме точно шега? — Тя продължи да сипва със забележителен апломб.

Докато Хари се съвземе, Валери вече бе стигнала до мен.

— Валери — подхвана я отново той, — тъй като настояваш да сервираш супата, много ми се иска да чуя мнението ти по един въпрос.

— Кажете. — Тя стисна устни и се приближи, за да сервира и на него.

— Познаваш госпожица Велис доста добре.

— Така ши е — съгласи се Валери.

— Знаеш ли, че въпросната госпожица Велис току-що благоволи да ни уведоми, че заминава за Алжир и ще живее сред арабите? Ти какво ще кажеш по този въпрос?

— Алжир е прекрашна штрана — отвърна Валери и мина да сервира на Лили. — Имам брат, който живее там. Много пъти шъм го пошештавала. — Тя ми кимна. — Много ше ви хареша.

Сипа и на Луелин и се скри в кухнята. Настъпи мълчание. Чуваше се само потракването на лъжиците. Най-сетне Хари заговори:

— Харесва ли ти супата?

— Прекрасна е — отвърнах.

— Такава супа в Алжир няма, отсега да знаеш.

Това бе неговият начин да признае, че се предава. Останалите въздъхнаха облекчено.

\* \* \*

Вечерята беше чудесна. Хари поднесе картофени палачинки с приготвен от него сос от ябълки, който накиселяваше и ухаеше на портокали. Следваше печено, от което всички си режехме сами. Беше

успял да приготви и някакви макарони, които нарече „кугел“, леко запечени, с апетитна коричка.

Поднесе и най-различни зеленчуци, четири вида хляб, сервиран със заквасена сметана. За десерт хапнахме най-вкусния ябълков щрудел, който някога бях опитвала, с ароматни стафиди, все още горещ.

Бланш, Луелин и Лили бяха неестествено мълчаливи по време на вечерята и разговорът не вървеше много. Най-сетне Хари се обърна към мен, доля ми вино и каза:

— Ако имаш неприятности, на всяка цена да ми се обадиш! Притеснявам се за теб, миличка, защото там няма да има към кого да се обърнеш, освен към арабите неверници, дето им работиш.

— Благодаря — отвърнах аз. — Хари, опитай се да разбереш, че заминавам в една цивилизована страна по работа. Няма да обикалям джунглите...

— Какво искаш да кажеш? — прекъсна ме Хари. — Че те, арабите, все още режат главите на хората за кражба. Дори в цивилизованите страни вече не е сигурно. Аз не позволявам на Лили да кара колата си сама в Ню Йорк, за да не я оберат. Предполагам, вече си разбрала, че Сол ни заряза. Каква черна неблагодарност!

Двете с Лили гузно се спогледахме и побързахме да извърнем очи. Хари продължаваше да се възмущава:

— Лили все още се занимава с онзи никакъв шахматен турнир, а няма кой да я кара. Побелях от тревоги, че ще бъде сама по улиците... А сега се чу, че някакъв участник в турнира бил умрял.

— Не ставай смешен — сопна му се Лили. — Турнирът е много важен. Ако успея сега, ще мога да участвам в международни турнири с най-добрите шахматисти в света. Нямам намерение да се оттегля единствено защото някакъв стар глупак са го пречукали.

— Как така пречукали?! — възкликна Хари и погледът му се плъзна към мен толкова бързо, че не успях да си придам изражение на напълно невинна. — Браво! Страхотно! Точно от това се притеснявах. А ти търчиш на всеки пет минути на Четирийсет и шеста улица, за да играеш шах с онзи стар изкукал глупак. Как ще си намериш съпруг?

— Ти за Мордекай ли говориш? — обърнах се към Хари.

Настана оглушително мълчание. Хари сякаш се бе превърнал в каменна статуя. Луелин бе затворил очи и си играеше със салфетката.

Бланш наблюдаваше Хари с неприятна полуусмивка. Лили бе забола поглед в чинията и потропваше по масата с лъжица.

— Какво направих? — попитах аз.

— Нищо — измърмори Хари. — Не се притеснявай. — Не обясни нищо повече.

— Всичко е наред, миличка — заговори Бланш престорено любезно. — В тази къща не се говори често по този въпрос. Мордекай е бащата на Хари. Лили много го обича. Беше съвсем малка, когато я научи да играе шах. Направи го, за да ме дразни.

— Майко, това е смешно — намеси се Лили. — Аз го помолих да ме научи. Много добре знаеш, че е така.

— Че ти още беше повита в пелени по онова време — отвърна Бланш, без да откъсва поглед от мен. — За мен той е един ужасен дъртак. Не е стъпвал в този апартамент, откакто двамата с Хари се оженихме преди двайсет и пет години. Не мога да се начудя защо Лили те е запознала с него.

— Той ми е дядо! — тросна се Лили.

— Можеше да ми кажеш — намеси се Хари. Бе толкова наранен, че се уплаших да не заплаче. В очите му никога не се бе събирала толкова тъга.

— Много съжалявам — обадох се аз. — Вината е моя...

— Разбира се, че не си виновна — прекъсна ме Лили. — Така че млъквай. Истинският проблем е, че никой тук не приема факта, че обичам да играя шах. Не искам да стана актриса, не искам да се омъжа за богаташ. Нямам желание да чакам други да ме издържат като Луелин... — Луелин я стрелна злобно с поглед, ала след това бързо сведе очи към масата. — Искам да играя шах и никой освен Мордекай не разбира това.

— Всеки път, когато се спомене името му в тази къща — каза Бланш и за пръв път гласът ѝ прозвуча нервен и писклив, — семейството ни е пред разпадане.

— Не разбирам защо трябва да ходя тайно в центъра като някой престъпник — надигна глас Лили, — за да видя собствения си...

— Защо ходиш тайно? — попита Хари. — Искал ли съм някога да ходиш тайно? Когато си пожелала винаги си имала и кола, и шофьор. Никой не е казал, че трябва да се промъкваш.



— Може би тя е искала да ходи тайно — обади се за пръв път Луелин. — Може би сладката ни малка Лили предпочита да се вижда с Кат, за да обсъждат тайно турнира, на който са ходили в неделя. Да, говоря за същия турнир, на който е бил убит Фиск. Да не забравяме, че Мордекай е отдавнашен приятел на гросмайстор Фиск. По-точно казано, беше.

Луелин се усмихваше, сякаш току-що бе открил най-подходящото място, на което да забие камата си. Запитах се как успя да се прицели толкова точно. Пробвах с един блъф:

— Не ставай глупав. Всички знаят, че Лили никога не ходи по турнири.

— Излишно е да лъжем! — възкликна Лили. — Сигурно са писали във вестниците, че съм била там. И без това беше пълно с репортери.

— Защо на мен никой нищо не ми казва? — изрева Хари. Целият беше поруменял. — Какво, по дяволите, става тук? — Намръщи се страховито. Никога не го бях виждала толкова ядосан.

— Двете с Кат ходихме на турнира в неделя. Фиск играеше срещу един руснак. Стана ясно, че с Фиск се е случило нещастие, и ние с Кат си тръгнахме. Няма друго, така че недей да правиш проблем от цялата тази работа.

— Кой прави проблем? — попита Хари. — След като ми обясни, вече съм доволен. Можеше да ми кажеш по-рано, нали! Само че ти няма да ходиш повече на турнири, където хората ги „пречукват“.

— Ще се постарая да уредя всички да останат живи — изсъска Лили.

— И какво казва великият ум Мордекай за смъртта на Фиск? — попита Луелин. Бе очевидно, че въпросът го интересува. — Той обикновено има мнение за всичко.

Бланш отпусна длан на ръката на Луелин, за да го накара да престане.

— Според Мордекай Фиск е бил убит — отвърна Лили, отблъсна стола си назад и се изправи. Подхвърли салфетката си на масата. — Някой иска ли да дойде в хола за малко арсеник след обилната вечеря?

Тя излезе. В първия момент настъпи неловко мълчание, но Хари се пресегна и ме погали по рамото.

— Извинявай, миличка. Това беше прощалното ти парти, а се изпокарахме като селяни. Ела да пийнем по един коняк и да поговорим за нещо весело.

Съгласих се. Преместихме се в хола, за да пийнем по нещо. Няколко минути по-късно Бланш заяви, че я боли главата, извини се и ни остави. Луелин ме дръпна настрани.

— Нали не си забравила предложението ми за Алжир? — Кимнах и той добави: — Да идем в кабинета, за да обсъдим нещата.

Последвах го през задния коридор към кабинета с меките кафяви мебели и приглушеното осветление. Луелин затвори вратата.

— Ще го направиш ли? — попита той.

— Знам, че е много важно за теб — отвърнах. — Обмислих нещата. Ще потърся фигурите. Само че нямам намерение да правя нищо незаконно.

— Ако ти изпратя пари, ще ги купиш ли? Ще те свържа с човек, който... Той ще ги изнесе от страната.

— Незаконно, искаш да кажеш, нали?

— Не е нужно да сме толкова груби — поправи ме той.

— Искам да те попитам нещо, Луелин. След като познаваш човек, който знае къде са фигурите, и друг, който плаща за тях, а трети ще ги изнесе контрабандно от страната, защо съм ти аз?

Луелин не ми отговори веднага. Беше очевидно, че търси подходящ отговор. Най-сетне каза:

— Ще бъда откровен. Вече са правени опити. Собственикът отказва да продаде на моите хора. Отказва дори да се срещне с тях.

— Защо тогава реши, че ще разговаря с мен? — полюбопитствах аз.

Луелин се усмихна. След това призна:

— Собственикът е жена. Предполагаме, че ще се споразумее единствено с друга жена.

\* \* \*

Луелин не ми каза нищо, което да ми е от полза, но аз прецених, че е най-добре да не повдигам въпроса, тъй като си имах свои мотиви и по невнимание можех да се изпусна и да издам нещо.

Когато се върнахме в хола, Лили се бе настанила на канапето, стиснала Кариока в скута си. Хари бе застанал до кошмарното лакирано писалище в единия край на стаята и говореше по телефона. Макар да бе с гръб към мен, по напрежението, което се излъчваше от него, усетих, че нещо не е наред. Погледнах към Лили и тя поклати глава. Кариока вирна уши, щом видя Луелин, и в гърлото му заклокочи ръмжене, което разтърси пухкавото телце. Луелин побърза да се извини, целуна ме по бузата и си тръгна.

— Обадиха се от полицията — обясни Хари, затвори телефона и се обърна към мен съкрушен. След това отпусна рамене и ми се стори, че е готов да заплаче. — Извадили са труп от Ийст Ривър. Настояват да отида в моргата, за да го идентифицирам. Починалият... — той едва произнесе думата — е носел портфейла на Сол и шофьорската му книжка. Трябва да отида.

Прежълтях. Значи Мордекай се оказа прав. Някой се опитваше да прикрие следите си, но как се бе оказало тялото на Сол в Ийст Ривър? Не смеех да вдигна поглед към Лили. Нито една от нас не проговори, ала Хари не забеляза.

— Трябва да ви кажа — обясняваше той, — усетих, че нещо не е наред в неделя вечерта. Когато Сол се върна, се затвори в стаята си и отказа да говори с нас. Не дойде и на вечеря. Не е възможно да се е самоубил. Трябваше да бъде по-настоятелен и да поговоря с него... Аз съм виновен.

— Не си сигурен дали трупът е на Сол — опита се да го успокои Лили. Погледна ме умолително, ала аз не разбрах дали ме моли да кажа истината, или да мълча. Почувствах се ужасно.

— Искаш ли да дойда с теб? — предложих.

— Не, миличка — въздъхна дълбоко Хари. — Да се надяваме, че Лили е права и е станала грешка. Ако е Сол, ще се наложи да остана. Ще трябва да прибера... Длъжен съм да организирам пренасянето му в погребална агенция. — Той ме целуна на раздяла, извини се отново, че вечерта е протекла толкова тъжно, и най-сетне тръгна.

— Господи, чувствам се ужасно — призна Лили, след като баща ѝ излезе. — Хари обичаше Сол като свой син.

— Редно е да му кажем истината — подхвърлих.

— Не се прави на благородна — сопна се Лили. — Как предлагаш да му обясним, че си видяла тялото на Сол преди два дни в

сградата на Обединените нации и си забравила да споменеш? Забрави ли какво каза Мордекай?

— Струва ми се, че Мордекай е предчувствал, че някой се опитва да прикрие тези убийства — отвърнах аз. — Иска ми се да поговоря с него по този въпрос.

Помолих Лили да ми даде телефонния му номер. Тя остави Кариока в скута ми и отиде до писалището да донесе лист. Кариока ме близна по ръката. Аз веднага се избърсах.

— Направо не е за вярване какви боклуци влачи Лулу в тази къща — замахна тя към противното писалище в червено и златно. Лили винаги наричаше Луелин „Лулу“, когато се ядосаше. — Чекмеджетата заяждат, а пък противните златни дръжки са върхът на простотията. — Тя надраска номера на Мордекай и ми го подаде. — Кога тръгваш? — попита.

— За Алжир ли? В събота. Съмнявам се, че преди това ще ни остане време да поговорим.

Станах и подметнах кученцето на Лили. Тя го пое, потри носа си в неговия, а то се сгърчи в опит да избяга.

— До събота няма да успея да те видя. Ще се затворя с Мордекай, за да играя шах до турнира следващата седмица. Ако науча нещо за смъртта на Фиск или... или за Сол... как да се свържа с теб?

— Дори не си знам адреса. Пусни съобщение през офиса ми и те ще го препратят.

Разбрахме се да държим връзка по този начин. Тръгнах си и портиерът ми повика такси. Докато пътувах в тъмнината, се опитах да прехвърля наум всичко, което се бе случило досега, да разбера накъде водят събитията. Мозъкът ми бе като заплетено кълбо прежда, а стомахът ме присвиваше от страх. По пътя към къщи страхът и отчаянието се редуваха и не ме оставяха намира.

Подадох припряно няколко банкноти на таксиметровия шофьор и затичах към входа. Натиснах бързо копчето на асансьора. В същия момент усетих някой да ме докосва по рамото. Едва не подскочих от страх.

Беше портиерът, стиснал в ръка пощата.

— Съжалявам, че ви стреснах, госпожице Велис — извини се той. — Щяхте да забравите пощата. Разбрах, че този уикенд заминавате.

— Да, дадох на домоуправителя адреса на офиса. От петък нататък можете да препращате пощата там.

— Добре — кимна той и ми пожела лека нощ.

Не се качих веднага в апартамента. Първо натиснах копчето за покрива. Единствено хората, които живееха в сградата, знаеха за вратата, която извеждаше на просторната тераса, откъдето се виждаше цял Манхатън. Под мен блещукаха светлините на града, който скоро щях да напусна. Въздухът ми се стори чист и свеж. Забелязах небостъргачите Емпайър Стейт и Крайслър да искрят в далечината.

Останах горе десет минути, докато усетих, че вече съм спокойна и стомахът не ме присвива. След това се качих на асансьора и слязох на моя етаж.

Косъмът, който бях лепнала на вратата, бе непокътнат, което означаваше, че никой не е влизал. Само че веднага щом отключих и стъпих в антрето, усетих, че нещо не е наред. Все още не бях запалила лампите, а от голямата стая хол се процеждаше светлина. Никога не оставях да свети, когато излизах.

Щракнах електрическия ключ, поех си дълбоко дъх и тръгнах бавно през антрето. На пианото имаше малка конусовидна лампа, която използвах, за да виждам нотите. Тя бе включена и нагласена така, че да осветява богатата рамка на огледалото над пианото. Дори от другия край на стаята видях върху какво пада светлината. На огледалото бе поставена бележка.

Вървах като омагьосана, като внимавах да не съборя някоя саксия. Имах чувството, че нещо шумоли сред растенията. Малката лампа ме привличаше като маяк към огледалото. Заобиколих пианото и застанах пред бележката. Усетих вече познатата студена тръпка, докато я четях.

Ще повторя отново, че  
те предупредих, ала ти не ме послуша.  
Чакам да видя как пред прага на опасността ще  
заровиш глава  
в пясъка, а в  
Алжир има много пясък.



Останах неподвижна, загледана в бележката. Дори малкият кон, нарисован най-отдолу, не ме насочи към значението на посланието, макар че веднага разпознах почерка. Беше на Соларин. Как бе успял да проникне в апартамента, без да размести тайния ми знак? Възможно ли е да се покачил по стената чак до единайсетия етаж, за да влезе през прозореца?

Опитвах се да намеря някакъв смисъл във всичко, което се случваше. Какво искаше Соларин? Защо бе готов да поеме толкова рискове, за да се свърже с мен? Вече два пъти бе намирал начин да поговорим, да ме предупреди и всеки път това се случваше малко преди някой да бъде убит. Какво общо имаха събитията с мен? Освен това, ако бях в опасност, какво очакваше да направя?

Върнах се отново в антрето, проверих дали съм заключила добре и пуснах веригата. След това обиколих апартамента, надникнах зад растенията, в килера и дрешника, за да се уверя, че съм сама. Хвърлих пощата на пода, свалих сгъваемото легло, отпуснах се на ръба и си събух обувките и чорапогащника. Едва тогава забелязах.

В противоположния край на стаята, на светлината на лампата се виждаше друга бележка. Лампата не бе нагласена така, че да осветява листчето. Светлината падаше върху единия му край. Изправих се отново, стиснала чорапогащника в ръка, и приближих. Беше осветена само лявата страна, така че да изпъкват първите думи на всеки ред. А те образуваха отделно изречение:

Ще те чакам в Алжир.

\* \* \*

В два след полунощ се бях отпуснала в леглото и гледах към тавана. Не можех да затворя очи. Умът ми трескаво работеше. Нещо не

беше наред, нещо ми убягваше. В тази загадка имаше прекалено много въпросителни и аз не успях да ги подредя. Същевременно бях сигурна, че те могат да образуват едно цяло. Премислях всичко, което се бе случило, поне за хиляден път.

Гледачката ме бе предупредила, че съм в опасност. Соларин ме предупреди за същото. Гледачката ми бе оставила закодирано съобщение с предсказанието си. Соларин бе оставил скрито съобщение в бележката си. Съществува ли някаква връзка между тях двамата?

Едно нещо не бях обмислила както трябва, защото просто не се връзваше. Закодираното съобщение на гледачката бе „Докосвам В“. Както Ним подчерта, по всичко личеше, че тя е искала да се свърже с мен. Ако бе истина, защо изчезна? Бяха минали три месеца, а от нея нямаше никаква следа.

Надигнах се от леглото и включих осветлението. Сънят бягаше от очите ми, значи можех да помисля над загадката. Отворих дрешника и порових из джобовете, за да открия салфетката и листа, на който Ним бе преписал римуваното стихче. След това си сипах малко бренди. Накрая се настаних на купчина възглавници на пода.

Извадих молив от един буркан и започнах да броя буквите и да ги ограждам, както ми бе показал Ним. Ако проклетата жена е искала чак толкова да ми предаде нещо важно, може би вече го е направила.

Дали нямаше още някое скрито послание в пророчеството? Може да бе вплела нещо, което досега не бяхме забелязали.

Тъй като първата буква от всеки ред предаваше съобщение, пробвах да запиша последната буква от всеки ред. За съжаление, се получи „ияаааааа“.

Не открих нищо символично, затова опитах с първите букви на вторите думи от всеки ред, след това с третите и така нататък. Получих резултати като „тшзиубчтс“ и „лпмесбвив“. Бях готова да скърцам със зъби от безсилие. Опитах с първата буква от първото изречение и втората буква от второто и получих „дшмрбпос“. Просто не се получаваше. Отпих от брендито и продължих да търся скритото послание още около час.

Бе почти три и половина след полунощ, когато ми хрумна да пробвам с четните и нечетните букви на всяко изречение. Най-сетне попаднах на нещо. Приличаше на ИЕРЕМИЯ 3. Не бе просто дума, а

име. Скочих и се залутах сред купчините книги, докато най-последно измъкнах прашна Библия. Започнах да ровя, докато най-сетне открих в Стария завет „Книга на пророк Йеремиа“. Само че съобщението казваше „Йеремиа 3“. Какво означаваше това „3“. Замислих се за момент, докато изведнъж ми просветна, че „3“ е осмата буква от азбуката. И какво от това?

Чак тогава забелязах, че *осмото* изречение на стихотворението гласи: „Май трийсет и три и три са още търсени“. Че това бе стих от Библията.

Веднага проверих Йеремиа 33:3.

*Извикай към Мене и аз ще ти отговоря,  
ще ти покажа нещо велико и недостъпно,  
що ти не знаеш.*

Бинго! Права бях. В предсказанието бе скрито още едно послание. Единственият проблем бе, че новото предсказание ми бе напълно ненужно. Ако старицата искаше да ми предаде велики тайни, къде, по дяволите, бяха въпросните тайни? Понятие няхах.

Струваше ми се доста интересно човек, който никога досега не бе успявал да реши докрай кръстословица в „Ню Йорк Таймс“, да разгадае предсказание, записано на салфетка. От друга страна, вече започваше да ми писва. Всеки разкрит пласт, изглежда, криеше свое значение, но поне бе на английски и имаше конкретен смисъл, друг бе въпросът, че съобщението не водеше никъде освен до други съобщения.

Въздъгнах, погледнах проклетото стихче, глътнах остатък от брндито и реших да започна отначало. Каквото и да бе посланието, то бе скрито в стихотворението. Нямах къде другаде да го открия.

В пет сутринта най-сетне набих в дебелината си глава, че няма смисъл повече да търся сред отделните букви. Може би посланието се криеше в отделни думи, както бе в бележката на Соларин. В мига, в който ме осени тази идея — може би третата чаша брнди също ми помогна, — погледът ми попадна на първото изречение от предсказанието:



Да, тези линии са с ключ подменени...

Когато гледачката изричаше тези думи, тя се вглеждаше в линиите на дланта ми. Ами ако отделните редове на стихчето криеха друго скрито съобщение?

Взех листа за поредния опит. Къде беше ключът? Бях решила да приемам следите по-буквално. Тя твърди, че „линиите“, които могат да бъдат редовете, са „ключ“, също както римата, която, пренесена в цифри, образува „666“, Числото на звяра.

Трудно е да се каже, че внезапно ме осени вдъхновение, след като бях преседяла над проклетото предсказание цели пет часа, но точно така се почувствах. Бях сигурна, което се дължеше на недоспиване и малко повечко изпит алкохол, че съм открила отговора.

Римата на стихотворението не водеше просто до числото 666. Тя бе ключът към скритото съобщение. Листът, на който бе преписано стихотворението, бе целият надраскан и приличаше на карта на маршрута на космически кораб. Обърнах го, за да препиша стихотворението начисто на гърба и римата. Тя беше 1–2–3, 2–3–1, 3–2–1. Избрах съответната дума от всяко изречение и съставих ново двустихие:

*Да, шахматното матиране игра е  
и безкрайна битка, която пристига през скритата  
врата.*

Знаех с непоколебима увереност, доколкото това бе възможно след изпитите чаши алкохол, какво означават тези думи. Нали Соларин ми бе казал, че всички сме участници в шахматна игра? Гледачката пък ме бе предупредила за същото преди три месеца.

J'adoube. Докосвам. Докосвам Велис. „Извикай към Мене и Аз ще ти отговоря, ще ти покажа нещо велико и недостъпно, що ти не знаеш.“ Разразява се битка и ти си просто пешка в нея. Пешка от шахматната дъска на живота.

Усмигнах се, протегнах крака и посегнах към телефона. Въпреки че не можех да се свържа с Ним, можех да му оставя съобщение на компютъра. Ним бе специалист криптограф, вероятно най-добрият на света. Беше изнасял лекции, бе писал книги по този въпрос, нали така? Нищо чудно, че щом забеляза римата, се зае с написаното на салфетката. Веднага се бе сетил, че това е ключ. Само че мръсникът бе изчакал сама да го разгадая. Набрах номера, който ми бе дал, и му оставих прощалните си думи:

Пешката е на ход към Алжир.

Небето просветляваше, когато реших, че е крайно време да си легна. Нямах желание да мисля повече, а и мозъкът ми бе напълно съгласен с това решение. Изритах пръснатата по пода поща и погледът ми бе привлечен от един от пликовете, тъй като на него нямаше нито марка, нито адрес. Очевидно беше донесен на ръка, а заобленият почерк, с който бе написано името ми, бе напълно непознат. Наведох се и го отворих. Вътре имаше картичка на лъскава плътна хартия. Седнах на леглото да я прочета.

„Мила моя Катрин,

Кратката ни среща бе истинско удоволствие за мен. Няма да имам възможност да поговоря отново с теб преди заминаването ти, тъй като ми се налага да отпътувам за няколко седмици.

След разговора ни реших да изпратя Лили с теб в Алжир. Две глави мислят по-добре от една, когато трябва да се разрешат наболели въпроси. Не си ли съгласна?

Между другото, забравих да те попитам... допадна ли ти срещата с моята приятелка гледачката? Тя ти изпраща приветствие: «Добре дошла в играта.»

С най-добри чувства,

Мордекай Рад“

[1] Термин в шаха, характерен за полуоткритите дебюти. — Б.пр.

↑

## МИТЕЛШПИЛ<sup>[1]</sup>

*Тук-там в древната литература откриваме легенди за тайнствени игри, в които ни води мъдростта, игри, на които са се посвещавали учени, монаси или придворните на начетени принцове. Възможно е да става въпрос за шах, при който фигурите и полетата крият освен обичайните си функции и тайно послание.*

*„Игра на стъклени перли“*

*Херман Хесе*

*Играя играта заради самата игра.*

*Шерлок Холмс*

*Алжир*

*Април 1973 година*

БЕ ЕДНА ОТ ОНЕЗИ ВЕЧЕРИ в началото на пролетта, когато слънчевите лъчи заливат света с трептяща нежна светлина. Докато самолетът правеше заход за кацане, имах чувството, че небето също тръпне, забулено от прозрачната мъгла, обгърнала Средиземноморското крайбрежие. Алжир ме очакваше.

Наричаха го „Ал-Джазир бейда“. Белият остров. Изглеждаше така, сякаш се надигаше от морските вълни като приказен град, като мираж. По седемте прословути върха се бяха скупчили бели сгради, притиснати една до друга подобно на захаросана украса на торта. Дори дърветата имаха мистичен вид с екзотични форми и цветове, сякаш пренесени тук от непознат свят.

Пред мен се простираше белият град, който бележеше пътя навътре към Черния континент. Там някъде долу, под блестящата фасада бяха пръснати ключовете към тайната, заради които пропътувах половината земно кълбо. Докато самолетът ми се снишаваше над водата, имах чувството, че скоро ще се приземя не в Алжир, а на първото поле от шахматна дъска, което щеше да ме поведе към центъра на играта.

\* \* \*

Летището на Дар ал-бейда, Белия дворец, е в самия край на Алжир, а късата писта се е ширнала край вълните на Средиземно море.

Пред ниската двуетажна сграда редица палмови дървета размахваха клони като дълги пера в хладния бриз, сякаш ни приветстваха, докато слизахме от самолета. Вечерният въздух бе наситен с аромата на жасмин. По стъклените стени на летището се виждаше нарисувана на ръка панделка: символите, точките и тиренцата, които много приличат на японско писмо, бяха първият ми допир с класическия арабски. Под грижливо изписаните символи имаше и превод: *Bienvenue en Algerie*. Багажът ни бе стоварен на асфалта, за да може всеки да познае куфарите си. Един от носачите постави моите на метална количка, когато последвах потока пътници.

Наредих се пред гишетото за паспортна проверка и си казах, че съм изминала безкрайно дълъг път от онази вечер, преди почти цяла седмица, когато останах будна, за да разгадая пророчеството на гадателката. Да не говорим, че бях изминала сама цялото разстояние.

Ала не по свой избор бях поела по този път сама. Първата сутрин, след като стихчето бе разгадано, се опитах отчаяно да се свържа с някой от невероятните си приятели, ала те, изглежда, се бяха наговорили да потънат в мълчание. Когато позвъних в апартамента на Хари, прислужницата Валери ми каза, че Лили и Мордекай са се затворили на някакво странно място, за да изучават тайните на шаха. Хари бил излязъл, за да предаде тялото на Сол на роднините, които открил в Охайо или може би Оклахома — някъде далече. Луелин и Бланш се възползваха от отсъствието на Хари и запрашиха към Лондон, за да купуват антики.

Ним продължаваше да се прави на благочестива монахиня и не отговори на нито едно от спешните ми съобщения. Ето че в събота сутринта, докато се разправях с носачите, които полагаха специални старания да опаковат дори боклука ми, Бозуел се появи на вратата на апартамента, стиснал кутия, изпратена от „очарователния господин“, с когото съм била онази вечер.

Кутията бе пълна с книги и имаше бележка. „Моли са за напътствия и се мий зад ушите.“ Подписът бе от Сестрите на милосърдието. Натъпках купчината в ръчния багаж и напълно забравих за тях. Как можех да предположа, че въпросните книги, които тиктакаха в сака ми също като бомба с часовников механизъм, щяха да окажат огромно въздействие върху събитията, които предстояха? Ним обаче знаеше. Може би знаеше какво става още от самото начало, още преди да положи ръце на раменете ми и да каже:

— *J'adoube*. Докосвам.

Сред старите книги, някои съхранили миризмата на мухъл, бе и „Легендата за Карл Велики“, както и книги за шах, за магически квадрати и най-невероятни математически задачи и изследвания. Имаше и една безкрайно отегчителна книга за предвижданията на стоковата борса, наречена „Прогресията на Фибоначи“<sup>[2]</sup>, написана не от друг, а от доктор Ладислаус Ним.

Не мога да твърдя, че станах експерт по шах за шестте часа полет от Ню Йорк до Париж, но поне научих подробностите около „Шаха Монглан“ и разбрах каква роля е играл при падането на империята на Карл Велики. Макар никъде да не го назовавах по име, шахът бе свързан със смъртта поне на десетина крале, принцове и придворни, всички завършили живота си с разбити глави, в резултат на удар, нанесен от „фигури от масивно злато“. След смъртта на Карл Велики някои от тези убийства са били причината синовете му да разделят Франкската империя в борба за мистериозния шах. В полето Ним бе написал: „Шах — най-опасната игра.“

През седмицата бях научила някои неща за шаха, още преди да започна да чета книгите, които той бе включил: вече знаех каква е разликата между тактика и стратегия. Тактиката представляваше къси ходове, за да заемеш удобна позиция. Стратегията пък бе начинът за спечелване на играта. Тази информация ми бе от полза, когато стигнах в Париж.

Партньорите от „Фулбрайт и Коун“ не бяха забравили какво е предателство и корупция, докато съм прекосявала Атлантическия океан. Езикът на играта, в която се бяха впуснали, може и да бе различен, ала ходовете оставаха непроменени. От мига, в който стъпих в офиса в Париж, те заявиха, че работата може и да не стане. Изглежда, не бяха успели да си осигурят договор с момчетата от ОПЕК.

Очевидно са ги бавили дни наред в най-различни министерства в Алжир и се наложило да прескачат от Алжир до Париж и обратно, харчейки луди пари, да не говорим, че след всяко пътуване се връщали с празни ръце.

Сега старшият партньор, Жан-Филип Петар, имаше намерение да се намеси. Предупреди ме да не предприемам абсолютно нищо, докато лично той не пристигне в Алжир в края на седмицата, и ме увери, че френските партньори на всяка цена ще уредят нещо за мен веднага щом нещата се поуталожат. Така, както го каза, имах чувството, че ме чака яко печатане на пишеща машина, миене на подове, чистене на прозорци, дори на тоалетни. Само че аз имах други планове.

Французите може и да нямаха подписан договор с клиента си, но аз имах купен билет до Алжир и цяла седмица без ангажименти и задължения.

Когато излязох от офиса на „Фулбрайт и Коун“ и спрях такси за летище „Орли“, си казах, че Ним е бил прав за изострянето на инстинктите ми на убиец. Прекалено дълго вече използвах тактика за близки маневри и не виждах дъската, защото погледът ми бе съсредоточен към фигурите. Нима бе дошло времето да преместя част от фигурите, които ми пречеха да гледам напред?

\* \* \*

Стоях на опашката пред гишето за паспортен контрол на летище Дар ал-бейда повече от половин час, докато най-сетне дойде редът ми. Опашката напредваше потискащо бавно по тясната пътека между метални перила, преди да се стигне до ограждението към самото гише.

Застанах пред стъклената кабинка. Униформеният служител огледа внимателно алжирската ми виза с официалния стикер в червено

и бяло и едро надраскания подпис, заел почти цялата страница. Вглежда се доста дълго, докато най-сетне вдигна поглед към мен и ми се стори учуден.

— Пътувате сама — отбеляза той на френски. — Имате работна виза, *madame*. За кого ще работите?

— За ОПЕК — започнах да обяснявам на слабия си френски. Преди да успея да продължа, той бързо сложи печат „Дар ал-бейда“ върху визата. Кимна с глава на един от носачите, облегал се мързеливо на една стена. Човекът припна към нас, униформеният погледна още веднъж визата и ми подаде митническата декларация през отвора.

— ОПЕК — каза служителят. — Много добре, госпожо. Опишете на тази бланка златните бижута и парите, които носите.

Докато попълвах бланката, забелязах, че той измърмори нещо на носача и кимна с глава към мен. Носачът ме погледна, също кимна и се обърна.

— Запишете и адреса, на който ще отседнете по време на престоя си — добави служителят, когато плъзнах попълнената декларация.

— Ще бъда в хотел „ар-Риад“ — отвърнах аз. Носачът мина зад гишетото за паспортен контрол, погледна още веднъж през рамо и почука по опушеното стъкло на единствения офис, залепен за задната стена. Вратата се отвори и се показа набит мъж. Ето че и двамата ме зяпнаха. Сигурна съм, не си въобразявах. А пък якият носеше пистолет.

— Документите ви са наред, госпожо — обясни спокойно униформеният. — Можете да отидете на митницата.

Измърморих нещо като благодарност и минах по тясната пътека към надпис „Митница“. Отдалече видях багажа ми да се върти на лентата. Тъкмо се отправях натам, когато носачът, който ме зяпаше, се приближи.

— Пардон, госпожо — започна той любезно и много тихо, така че никой да не чуе. — Последвайте ме, ако обичате. — И посочи към офиса с опушени стъкла. Якият бе все още на вратата и попипваше пистолета в кобура. Стомахът ми се сви.

— Как ли пък не! — отвърнах високо на английски. Обърнах му гръб, насочих се към багажа и се опитах да не му обръщам никакво



внимание.

— Настоявам — отвърна носачът и стисна здраво ръката ми. Опитах се да си напомня, че в бизнес средите бях известна с непоклатимите си нерви и умението да се владее. Въпреки това в този момент усетих как паниката се надига към гърлото ми.

— Не разбирам какъв е проблемът — отвърнах, този път на френски, и магнах ръката му от своята.

— *Pas de probleme* — отвърна тихо той, без да откъсва очи от моите. — *Chef du securite* иска да ви зададе няколко въпроса. Нищо повече. Процедурата ще отнеме само минутка. Багажът ви е на сигурно място. Лично ще се погрижи за него.

Не се притеснявах за багажа си. Просто не исках да напусна ярко осветената митница, за да вляза в офис, охраняван от военен с оръжие. По всичко личеше, че нямам избор. Той ме поведе към офиса, а въоръженият се отдръпна, за да мина.

Стаята се оказа малка, колкото да се поставят в нея метално бюро и два стола. Мъжът, настанил зад бюрото, се изправи, когато влязох.

Беше около трийсетгодишен, мускулист, загорял и красив. Заобиколи бюрото с грацията на котка, а мускулите му изпъкнаха под тънката материя на безупречния антрацитен костюм. Гъстата му черна коса бе сресана назад и откриваше маслинова кожа, изваян нос и плътни устни. Спокойно можеше да мине за италиански жиголо или за френска филмова звезда.

— Това е всичко, Ахмет — заяви той с копринен глас към въоръжения, който задържа вратата, за да мина. Ахмет се отдръпна и на излизане затвори безшумно.

— Госпожица Велис, нали? — започна домакинът и ми посочи един от столовете срещу бюрото. — Очаквах ви.

— Моля? — Останах права и го погледнах право в очите.

— Моля да ме извините, не искам да се правя на тайнствен. — Той се усмихна. — Моята служба преглежда всички издадени визи. Не са много *жените*, които кандидатстват за работни визи. Смея да кажа, че вие сте първата. Признавам, че бях любопитен да се запозная с такава жена.

— Ето, вече задоволихте любопитството си — заявих и се обърнах да си ходя.

— Мила госпожице — прекъсна ме той, предвидил бягството. — Моля, заповядайте, седнете. Не съм човекоядец, няма да ви се нахвърля. Аз съм началникът на охраната. Наричат ме Шариф. — Белите му зъби блеснаха в очарователна усмивка, когато се обърнах и неохотно се настаних на предложения стол. — Позволете да отбележа, че сафари костюмът много ви отива. Не е просто елегантен, а изключително подходящ за страна, в която пустинята заема три хиляди километра. Имате ли намерение да обиколите Сахара по време на престоя си, госпожице? — попита небрежно той и се настани зад бюрото.

— Ще пътувам, където нареди клиентът ми — отвърнах аз.

— А, да, клиентът — продължи той с копринения си глас. — Доктор Кадир, Амил Камил Кадир, министърът по проблемите на петрола. Мой стар приятел. Предайте му поздрави от мен. Доколкото си спомням, лично е ходатайствал за визата ви. Може ли да видя паспорта ви, ако обичате? — Вече бе протегнал ръка и аз забележах златно копче за ръкавел, вероятно конфискувано на митницата. Едва ли служителите на летището получават чак такива заплати.

— Чиста формалност. При всеки полет подбираме хора по случаен признак и извършваме по-щателна проверка на митницата. Може да не ви се случи отново през следващите двайсет или сто пътувания...

— В *моята* страна — започнах да обяснявам — хората ги въвеждат в частни офиси по летищата, ако са заподозрени в незаконен трафик. — Знаех, че прекалявам. Само че нямаше да се оставя да ме подведе държането му на хамелеон, нито златните копчета за ръкавели, нито зъбите, достойни за филмова звезда. Бях единствената от целия полет, поканена в този офис, и единствената, на която щяха щателно да преровят багажа. Освен това забележах израженията на служителите, докато ме зяпаха и шушукаха. Те са ме чакали. И причината не беше любопитството им към жена, тръгнала по работа в мюсюлманска страна.

— Аха — възкликна той, — страхувате се, че ви подозирам в незаконен трафик ли? За мое нещастие единствено колежките имат право да претърсват пътничките за контрабанда! Не, искам да видя само паспорта ви... *засега*.

Той започна да разглежда паспорта ми с огромен интерес.

— Не бих познал възрастта ви. Не изглеждате на повече от осемнайсет, а виждам, че съвсем скоро е минал рожденият ви ден. Вече сте на двайсет и четири. Много интересно... знаете ли, че рожденият ви ден, четвърти април, е свят ден за исляма?

В този момент думите на гадателката сами изскочиха в мислите ми. Когато ми беше казала да не споменавам за рождения си ден, бях забравила, че датата е записана и в паспорта, и в шофьорската ми книжка.

— Дано не съм ви уплашил — добави той и ми отправи странен поглед.

— Ни най-малко — отвърнах небрежно. — Ако сте готов...

— Не искате ли да научите повече — продължи мило той, без да ми обръща внимание, протегна се и придърпа към себе си чантата ми. Нищо чудно това да бе поредната „формалност“, ала аз се чувствах все по-притеснена. *В голяма опасност си*, нашепваше глас дълбоко в мен. *Не се доверявай на никого, озъртай се през рамо, защото на тази ръка е записано... Четири е месецът, а и денят.*

— Четвърти април — повтори Шариф, докато вадеше червила, гребен, четка за коса от чантата ми и ги поставяше внимателно на бюрото също като доказателства в процес за убийство. — В исляма го наричаме „Денят на изцелението“. Имаме два начина за отчитане на времето: ислямската година, която е лунната година, и соларната година, която започва на двайсет и първи март според западния календар. И с двете са свързани много традиции. Когато започне соларната година — продължаваше той, докато вадеше тетрадки, химикалки и моливи от чантата, за да ги подреди в отделни редици, — Мохамед ни е оставил завет да рецитираме от Корана по десет пъти всеки ден през първата седмица. През втората седмица, щом станем, трябва да дъхнем на съд с вода и да отпиваме от същия съд седем дни подред. *След това — на осмия ден...* — Шариф неочаквано вдигна поглед към мен, сякаш очакваше да ме хване, че си чопля носа. Усмихна ми се небрежно и аз се постарях да му отвърна по същия начин.

— Тоест на осмия ден от втората седмица на този вълшебен месец всички ритуали на Мохамед трябва да са изпълнени и човекът ще бъде излекуван от болестите. Това се пада на четвърти април. Вярва се, че родените на този ден притежават силата на лечители — все едно

че... Но вие, разбира се, като жена от Запада, едва ли се интересувате от подобни суеверия.

Въобразявах ли си, или той ме наблюдаваше, както котка дебне мишка? Тъкмо си придавах подходящо изражение, когато извика и ме стресна.

— Я! — възкликна и със замах остави на масата нещо, което незнайно как се озова точно пред мен. — Виждам, че се интересувате от шах!

Това бе минишахът на Лили, останал забравен в дамската ми чанта. Шариф започна да вади книгите и да ги трупа на купчина върху бюрото. Прочиташе внимателно всяко заглавие.

— Шах... математически игри... Гледай ти! *Прогресията на Фибоначи!* — провикна се отново той с усмивка, която ме накара да си мисля, че е открил нещо нередно. Почукваше с пръст по досадната книга, написана от Нем. — Значи се интересувате и от математика? — попита и погледът му стана напрегнат.

— Не бих казала — отвърнах аз. Изправих се и започнах да прибирам нещата си обратно в чантата, а Шариф ми ги подаваше едно по едно. Направо не бе за вярване как е възможно слабо момиче като мен да пренесе толкова много ненужни вещи на другия край на света. Само че те бяха налице.

— Какво знаете за числата на Фибоначи? — обади се той, докато аз пълнех дамската си чанта.

— Използват се за предвиждания на борсата — измърморих аз. — Теоретиците на вълните на Елиът<sup>[3]</sup> изготвят предвижданията си на базата на тази прогресия — това е теория, създадена от някой си Р. Н. Елиът през трийсетте...

— Значи познавате автора на книгата? — прекъсна ме Шариф. Усетих как прежълтявам, когато вдигнах поглед, ръката ми замръзна над книгата.

— Говоря за Леонардо Фибоначи — уточни Шариф и ме по гледна сериозно. — Италианец, роден в Пиза през дванайсети век, учил е тук, в Алжир. Изключителен математик, познавал подробно трудовете на известния Ал-Хуаризми<sup>[4]</sup>. Фибоначи въвел арабските числа в Европа и те заменили старите римски цифри...

По дяволите. Трябваше да се сетя, че Нем няма да ми даде книга за удоволствие, дори да я е написал той. Прииска ми се да бях прочела

за какво става въпрос, преди Шариф да започне с инквизицията си. В главата ми просветваше сигнал за опасност, но така и не успях да разбера морзовото му послание.

Не настояваше ли Ним да науча за магическите квадрати? Соларин не беше ли разработил формула за обхода на коня? Не беше ли посланието на гадателката закодирано в цифри? Как е възможно да съм такава тъпачка, че да не събера две и две.

И най-важното, нали мавър е подарил „Шаха Монглан“ на Карл Велики. Не бях математически гений, но работех с компютри достатъчно дълго, за да науча, че маврите са въвели почти всички важни математически открития в Европа след първото им нападение над Севиля през осми век. Търсенето на прословутия шах очевидно имаше нещо общо с математиката... обаче какво? Шариф ми каза повече, отколкото аз на него, но така и не успях да подредя частите на загадката. Издърпах последната книга от ръката му и я поставих в кожената чанта.

— След като ще бъдете в Алжир цяла година — продължи той, — може някой път да поиграем шах. Едно време се състезавах за младежката персийска титла...

— Ще ви кажа един западен израз, който може да ви бъде от полза — подхвърлих през рамо аз, докато се отправях към вратата. — Не ни търсете — ние ще ви потърсим.

Отворих вратата. Главорезът Ахмет ме погледна изненадан, след това се обърна към Шариф, който тъкмо се надигаше от стола. Захлопнах вратата след себе си и стъклата потрепериха. Не се обърнах назад.

Бързо се отправих към митницата. Отворих багажа, за да го огледа митничарят, и от безразличието му, а също и от безпорядъка вътре разбрах, че вече знае какво нося. Той затвори куфарите и отбеляза отгоре им нещо с тебешир.

Летището вече бе почти празно, но поне обменното бюро работеше. Смених малко пари, махнах на носач и излязох да потърся такси. Навън ме притисна тежък, наситен с аромати въздух. Мирисът на жасмин се усещаше навсякъде.

— Хотел „ар-Риад“ — обърнах се към шофьора аз, щом се качих и поехме по осветения в кехлибарен блясък булевард, който водеше към града.

Лицето на шофьора бе сбръчкано като кората на старо дърво. Той се взря към мен в огледалото за обратно виждане.

— Била ли е госпожата досега в Алжир? — попита той. — Ако не е, мога да направя специална обиколка на града за сто динара. Включително и пътуването до „ар-Риад“, разбира се.

Хотелът бе на трийсет километра, чак от другата страна на столицата, а сто динара се равняваха на само двайсет и пет долара, така че се съгласих. В пиков час щеше да ми струва много повече да се придвижа от центъра на Манхатън до летище „Кенеди“.

Поехме по главния булевард. От едната страна се извисяваха величествени палми. По сградите от срещнатата страна, разположени срещу градската порта на Алжир, се виждаха високи арковидни колонади. Дори тук се усещаше солената влага от морето.

В центъра на пристанището, срещу внушителния хотел „Алети“, отбихме по стръмен широк булевард, който се спускаше от хълма. Когато поехме нагоре, сградите станаха по-големи и аз забелязах, че са строени по-близо до пътя. Впечатляващи колониални сгради в бяло, останали отпреди войната, се издигаха в тъмното подобно на призраци, допрели глави, за да си шепнат. Бяха толкова близо една до друга, че скриваха обсипаното със звезди небе.

Вече бе съвсем тъмно и наоколо цареше тишина. Светлината на някои от уличните лампи падаше върху палмите и криви сенки се спускаха по улиците, коя от коя по-тесни и стръмни, извили се към сърцето на Ал-Джазир. Острова.

По средата на хълма тротоарът се разшири и ни отведе на кръгъл площад с фонтан по средата, който сякаш бележеше центъра на този вертикално разположен град. Правехме завой, когато забелязах криволичещите улици, насочили се към високите части на столицата. Докато завивахме в тъмнината, фаровете на автомобила отзад не се отделиха от нас нито за миг.

— Някой ни следи — подхвърлих аз на шофьора.

— Да, мадам. — Той ме погледна в огледалото за обратно виждане и се усмихна притеснен. Златните му предни зъби заблестяха на светлината от преследвачите. — Следят ни още от летището. Да не би да сте шпионка?

— Не ставайте смешен.

— Да ви кажа, колата зад нас е специалният автомобил на *chef de sécurité*.

— Шефът на безопасността ли? Че той ме разпита на летището. Шариф.

— Същият — потвърди шофьорът и веднага пролича, че стана още по-притеснен и нервен. Вече бяхме в най-високата част на града и пътят се стесни покрай стръмна скала, от която се виждаше целият Алжир. Шофьорът погледна надолу тъкмо когато преследвачите, в дълъг черен автомобил, завиха плътно зад нас.

Целият град бе разположен на хълмове, виждаше се истински лабиринт от тесни улички, които се промъкваха като реки от лава към пристанището. На фона на черните води на залива блестяха светлините на закотвени неподвижни кораби.

Шофьорът настъпи газта. На следващия завой Алжир изчезна от погледа ни и потънахме в мрак. Скоро се спуснахме в някаква падина с извисили се от двете страни гъсто избуяли борове и наситеният дъх на смола почти прогони соления морски дъх. Нито един лунен лъч не успяваше да се прокрадне през гъсто преплетените клони.

— Почти нищо не можем да направим — обясни шофьорът, огледа се през рамо, вдигна поглед към огледалото за обратно виждане и продължи напред. Предпочитах да внимава къде кара.

— Да не би да сме в района, наречен „Les Pins“? Между нас и „ар-Риад“ няма нищо освен борове. Това ли наричате пряк път? — Пътят през боровете ту се издигаше, ту се спускаше като вълна. Шофьорът даваше все повече газ и всеки път, когато стигаме върха на някой хълм, имах чувството, че ще излетим. Не се виждаше абсолютно нищо. — Разполагам с достатъчно време — казах и стиснах седалката, за да не се разбие главата ми в тавана. — Защо не намалите малко? — След всяко възвишение фаровете на колата зад нас заблестяваха отново.

— Този Шариф — започна шофьорът с треперещ глас, — знаете ли защо ви разпитваше на летището?

— Не ме е разпитвал — заявих отбранително. — Просто искаше да ми зададе няколко въпроса. Все пак не са много жените, които идват в Алжир по работа. — Дори аз усетих, че смехът ми звучи доста пресилено. — Имиграционните власти могат да задават въпроси на когото пожелаят, нали така?

— Мадам — отвърна шофьорът, поклати глава и ме поглед на странно през огледалото, докато светлините отзад не го накараха да примижи, — въпросният Шариф не работи за имиграционните. Работата му не е да посреща пристигащите в Алжир. Не е негово задължение да ви следи, за да се увери, че сте стигнали здрава и читава в хотела. — Той си позволи да се пошегува, въпреки че гласът му продължаваше да трепери. — Задълженията му са много по-важни.

— Така ли? — попитах изненадана аз.

— Не ви е казал — продължи шофьорът и отново вдигна очи към огледалото. — Въпросният Шариф е шефът на тайната полиция.

\* \* \*

По начина, по който шофьорът ми каза „тайна полиция“, имах чувството, че говори за някакъв хибрид между ФБР, ЦРХ КГБ и Гестапо. Нещастникът ми се стори невероятно облекчен, когато спря пред хотел „ар-Риад“, ниска сграда с изчистени линии, заобиколена от пищна растителност, с малко езеро в причудлива форма и фонтан на входа. Закътана в горичка, която отвеждаше чак до морето, а входът и алеята отпред бяха облени в светлина.

Щом слязох от таксито, забелязах фаровете на преследвачите да отбиват сред гъстата гора. Съсухрените ръце на шофьора трепереха, когато пое багажа ми и го понесе в хотела.

Последвах го и му платих. Щом си тръгна, казах името си на рецепцията. Часовникът над гишето показваше десет без петнайсет.

— Не мога да повярвам, мадам — закърши ръце служителят. — Нямам резервация на ваше име. За съжаление всичко е заето. — Той се усмихна, сви рамене, обърна ми гръб и се зае с някакви документи. Забелязах, че навън не чакат наредени таксите, а да тръгна пеша към Алжир през тъмната гора, макар и охранявана от полицията, не беше много разумно.

— Трябва да има грешка — възразих високо. — Резервация, та ми бе потвърдена преди една седмица.

— Сигурно е за някой друг хотел — отвърна той с любезна усмивка, която, изглежда, бе национална черта. Нямаше да му позволя отново да ми обърне гръб.



Хрумна ми, че това може да се окаже урок, който да ми бъде от полза. Да не би това безразличие да е просто прелюдия, просто загревка за истинската сделка. Типичен арабски подход. Може би тук трябваше да се пазариш за всичко, не само за многомилионните договори, дори за потвърдена хотелска резервация. Реших, че си струва да проверя теорията си. Извадих банкнота от петдесет динара от джоба си и я плъзнах на гишето.

— Ще бъдете ли така любезен да приберете багажа ми зад рецепцията? Шариф, *chef de sécurité*, знае, че може да ме намери тук... така че ще му предадете ли, че съм в лоби бара, когато дойде? — Това не е лъжа, казах си. Шариф наистина знаеше, че ще бъда тук, още повече, че главорезите му ме бяха изпроводили чак до входа. А пък рецепционистът едва ли щеше да вдигне телефона и да се обади на небезизвестния Шариф, за да провери къде смята да ходи тази вечер.

— Моля да ми простите, мадам — извика той, погледна бързо книгата за регистрация и прибра парите с добре отработен жест почти незабележимо. — Току-що забелязах, че наистина имаме резервация на ваше име. — Огради я с молив и ми отпрати вече познатата чаровна усмивка. — Да викна ли носач да отнесе багажа ви в стаята?

— Много мило от ваша страна — отвърнах и подадох на носача няколко банкноти. — Междувременно ще се разходя. Бихте ли изпратили ключа ми в лоби бара, когато всичко е готово?

— Разбира се, мадам — грейна рецепционистът. Сложих чантата на рамо и се отправих към заведенията.

Барът и ресторантът бяха ниски модерни пристройки към хотела, ала щом завих зад ъгъла, попаднах в просторно помещение, нещо като атриум. Стените бяха бели, на места украсени с причудливи скулптури, които се извисяваха чак до петнайсетметровия куполообразен таван с отвори към звездното небе.

На десет метра над фойето бе разположена тераса с бар, която сякаш висеше във въздуха. От единия ѝ край се спускаше водопад, извиращ незнайно откъде. Водите му падаха свободно надолу и разхвърляха пръски по каменната задна стена. Долу потъваха в пенлив басейн, изсечен в полирания мраморен под на фойето.

От двете страни на водопада като двойни спирали се извиаха стълби, които водеха към атриума. Прекосих фойето и тръгнах по

лявото стълбище. Полски цветя цъфтяха между камъните. По стените се спускаха красиви пъстри килими.

Подовете бяха от лъскав мрамор в различни нюанси. Около плътни персийски килими бяха пръснати кътове за сядане, с медни подноси, кожени дивани, изумителни тъкани и медни самовари за чай. Въпреки че атриумът представляваше просторно помещение с огромни прозорци, които гледаха към морето, всеки кът създаваше някаква интимност.

Настаних се на един от диваните, дадох поръчката си на сервитьора, който ми препоръча местната прясна бира. Всички прозорци бяха отворени и от терасата полъхваше влажен бриз. Чуваше се тихият успокояващ плясък на вълните. За пръв път, откакто тръгнах от Ню Йорк, ме обзе спокойствие.

Бирата бе вече налята в чаша, когато сервитьорът я донесе. На подноса до нея бе ключът за стаята ми.

— Стаята на мадам е до градината — обясни той и посочи тъмнината зад терасата, където не се виждаше нищо. — Следвайте пътеката покрай избуялите храсти до туйките с екзотични бели цветя. Стая четирийсет и четири е точно срещу тях. Има отделен вход.

Бирата имаше вкус на цветя, не беше сладка, по-скоро ароматна, с вкус на гора. Поръчах си още една. Докато отпивах, си мислех за странните въпроси на Шариф, след това реших да забравя за намеците му, докато не науча нещо повече по въпроса, за който Ним очевидно се бе опитал да ме подготви. Замислих се за работата си. С каква стратегия да подходя, когато отида утре сутринта в министерството, както бе предвидено? Спомних си за проблемите, с които се бяха сблъскали от „Фулбрайт и Коун“, когато са се опитали да подпишат договора. Странна работа.

Министърът на индустрията и енергетиката, някой си Абдул-Саям Белаид, се бе съгласил на среща преди седмица. Тогава трябвало да бъде официалната церемония по подписването на договора, затова шестимата съдружници отпътували за Алжир и похарчили огромни суми, купили каса шампанско „Дом Периньон“ и едва при пристигането си открили, че министър Белаид е „заминал извън страната по работа“. С огромно неудоволствие се съгласили да се срещнат със заместника му, някой си Амил Камил Кадир (същият, който бе одобрил визата ми, както отбеляза Шариф).

Докато чакали в една от безкрайно многото приемни Кадир да се освободи и да благоволи да ги приеме, те забелязали група японски банкери, отпозволили се към асансьора. Сред тях бил самият министър Белаид — заминал уж по работа.

Партньорите от „Фулбрайт и Коун“ не били свикнали някой да им върти номера. Особено на шестимата, не и по такъв очевиден начин. Канели се да се оплачат на Амил Камил Кадир веднага щом ги приеме. Само че, когато най-сетне ги въвели, Кадер подскочал в кабинета си по къси панталонки и потник и размахвал тенис ракетата.

— Много съжалявам — извинил се той. — Днес е понеделник. А в понеделниците обикновено играя тенис с колега от университета. Не мога да го разочаровам. — След тези думи той оставил шестимата съдружници от „Фулбрайт и Коун“ с пръст в устата.

Нямах търпение да се срещна с хората, извъртели такъв номер на шефовете от небезизвестната фирма. Реших, че това е поредната проява за вече познатия ми арабски пазарлък. След като шестима не бяха успели да подпишат договора, как щях да се справя аз?

Взех чашата бира и излязох на терасата. Погледнах към тъмната градина между хотела и морето. Храстите наистина бяха избуяли, точно както каза сервитьорът. Пътеките бяха засипани с бял чакъл и отделяха лежи с екзотични кактуси и ниски храсти, тропически и пустинни цветя бяха преплели клони.

Към края на градината, близо до плажа, се виждаше мраморна тераса с огромен плувен басейн, който блестеше като тюркоозна светлината от монтираните на дъното прожектори. Басейнът бе отделен от морето от извити бели стени, прорязани от странни арки, през които се виждаха песъчливият плаж и немирните бели вълни. В самия край на стената се издигаше висока тухлена кула с кубе на върха, типичните минарета, от които се разнасят призивите на мюезина за вечерна молитва.

Опитвах се да разбера какво расте в градината, когато го видях. Беше просто проблясък, все едно че идваше от басейна, отразил се в спиците на преминаващо колело. Но много бързо изчезна в тъмнината.

Застинах на стъпалата, огледах старателно градината, басейна, след това плажа и се опитах да доловя някой необичаен звук. Наоколо цареше тишина. Нямах никакво движение. Неочаквано някой положи ръка на рамото ми. Едва се сдържах да не подскоча.

— Моля да ме извините, мадам — каза сервитьорът и ме погледна доста особено. — Рецепционистът ме помоли да ви предам, че за вас се е получило съобщение. Пристигнало е днес следобед, преди да се настаните. Пропуснал е да ви съобщи в бързината. — След тези думи ми подаде нещо, опаковано в кафява хартия, и плик, в който, изглежда, имаше съобщение от телекс. — Желая ви приятна вечер — кимна той и се отдалечи.

Отново погледнах към градината. Май въображението ми играеше номера. Дори да бях видяла онова, което си въобразих, че мина бързо и изчезна, хората в Алжир, както и навсякъде другаде, караха колела.

Върнах се в светлия атриум и седнах на мястото си. Отворих телекса: „Прочети вестника. Спортната страница.“ Нямаше подпис, но щом разопаковах вестника, веднага разбрах кой го изпраща. Беше неделният брой на „Ню Йорк Таймс“. Как бе възможно да е доставен толкова бързо? Сестрите на милосърдието май си имаха никому незнайни начини на действие.

Разгърнах страниците според указанията и видях статия за шахматния турнир:

#### ОТЛОЖЕН ШАХМАТЕН ТУРНИР

#### САМОУБИЙСТВОТО НА ГРОСМАЙСТОР БУДИ ВЪПРОСИ

Самоубийството на гросмайстор Антъни Фиск, потресло миналата седмица шахматните среди, предизвика сериозни въпроси сред представителите на нюйоркския отдел „Убийства“. В изявление днес съдебният лекар заяви, че не е възможно 67-годишният британски гросмайстор да е извършил самоубийство. Смъртта му се дължи на „пречупени шийни прешлени в резултат от натиск, упражнен едновременно върху гръбначния стълб и под брадичката“. Не е възможно сам човек да си причини подобна фрактура, „освен ако не застане зад себе си, за да си счупи врата“, заяви лекарят на турнира доктор Осгуд,

който пръв прегледа Фиск и изрази съмнение относно причината за смъртта.

Руският grosмайстор Александър Соларин бил по средата на партия с Фиск, когато забелязал „необичайното поведение“ на съперника си. Съветското посолство изиска дипломатически имунитет за grosмайстора, който отказа да приеме подадената му ръка (вж. статия на стр. 6.). Соларин последен е видял Фиск жив и е дал показания в полицията.

Спонсорът на турнира Джон Хърманолд обяснил пред журналисти основанията си за прекъсването на турнира. Днес той призна, че grosмайстор Фиск отдавна имал проблеми с наркотици, и изтъкна, че това е вероятна причина за убийството му.

В помощ на разследването координаторите на турнира са дали на полицията имената и адресите на всичките 63-ма души, присъствали на неделната партия в клуб „Метрополитън“, включително съдиите и играчите.

(Вж. „Таймс“ от следващата неделя с по-пълнен анализ: „Антъни Фиск, животът на един grosмайстор“.)

Значи тайната бе излязла наяве и от отдел „Убийства“ бяха започнали да душат. Стори ми се забавно, че името ми е в ръцете на манхатънските ченгета, но, слава богу, те не можеха да стигнат до мен, освен ако не ме екстрадираха от Северна Африка. Зачудих се дали Лили е успяла да се измъкне от инквизицията. Соларин със сигурност не го е направил. За да науча нещо повече за него, отворих на страница шеста.

С огромно учудване се зачетох в „ексклузивно интервю“ под провокативното заглавие **РУСНАЦИ ОТРИЧАТ КАКВАТО И ДА БИЛО ВРЪЗКА С УБИЙСТВОТО НА БРИТАНСКИ ГРОСМАЙСТОР.** Прехвърлих разсеяно излиянията за „харизматичния“ „тайнствен“ Соларин, сведенията за шахматната му кариера и напомнянето за инцидента в Испания. Същността на интервюто ми разкри много повече, отколкото очаквах.

Първо, Соларин не отричаше, че има нещо общо с убийството. За първи път чувах, че е бил насаме с Фиск в тоалетната секунди преди

убийството. Само че руснаците се бяха усетили и веднага бяха гракнали за дипломатически имунитет.

Соларин отказал имунитета (нищо чудно, че е запознат с процедурата) и изявил желание да сътрудничи на местните власти. Отговорът му на въпроса, дали Фиск наистина е приемал наркотици, ме разсмая: „Може би Джон (Хърманолд) има вътрешна информация. При аутопсията не са открити такива вещества.“ По този начин намекуваше, че Хърманолд е или лъжец, или пласьор.

Когато прочетох описанието на убийството, както го виждаше Соларин, останах изумена. Той открито признаваше, че няма начин някой да е влязъл в тоалетната, за да убие Фиск, така че оставаше единствено той. Не е имало нито време, нито възможност, тъй като Соларин и съдиите били блокирали единствения път за бягство. Искаше ми се да бях обърнала повече внимание на разположението в „Метрополитън“, преди да замина от Ню Йорк. Оставаше възможността да се свържа с Ним. Той можеше да отиде в клуба и да огледа мъжката тоалетна вместо мен.

Започна да ми се доспива. Биологичният ми часовник напомняше, че е четири следобед в Ню Йорк и че не съм спала от двайсет и четири часа. Взех ключа от стаята и пощата, заслизах по стълбите и излязох в градината. Край стената открих пищните бели цветя с тъмнозелени листа. Цветовете напомняха лилии, отворили се, за да посрещнат лунната светлина и да я приветстват с топлия си аромат.

До вратата ми водеха няколко стъпала. Качих се и отключих. Лампата бе вече запалена. Стаята бе просторна, с покрит с теракота под, гладки шпакловани стени, от френските прозорци се виждаше морето, ширнало се зад туфите с екзотичните бели цветя. На леглото бе просната тежка вълнена покривка, друга, подобна на нея, но по-малка, се виждаше на пода. Иначе мебелировката беше оскъдна.

Влязох в банята — вана, мивка, тоалетна чиния и биде. Душ нямаше. Завъртях кранчето и потече ръждива вода. Оставих я да тече няколко минути с надеждата да се появи по-чиста, ала нито цветът се промени, нито стана по-топла. Супер. Сигурно е много забавно да се къпеш в ледена ръжда.

Върнах се в спалнята и отворих гардероба. Дрехите ми вече бяха извадени и поставени на закачалки, а куфарите оставени отдолу. Май

хората тук обичат да ровят из чуждите вещи, помислих. Нямах нищо тайно в багажа си. Вече си бях научила урока с куфарчето, което забравих в сградата на ООН.

Грабнах телефона, свързах се с оператора в хотела и му дадох номера на компютъра на Ним в Ню Йорк. Служителят каза, че ще ми се обади, когато осъществи връзка. Съблякох се и влязох във ваната, вече до половината пълна с оранжева вода. Отпуснах се в нея.

Телефонът звънна тъкмо когато разтривах някакво подобие на сапун по тялото си. Увих се с износена кърпа, излязох още мокра навън и вдигнах слушалката.

— Много съжалявам, мадам — заяви операторът, — но вашият номер не отговаря.

— Как така не отговаря? — попитах аз. — В Ню Йорк не е нощ. Звъните на служебен телефон. — Освен това компютърът на Ним беше включен по двацет и четири часа.

— Не, мадам, проблемът е в кода за града. Затова не мога да се свържа.

— Града ли? Искате да кажете, че *Ню Йорк* не отговаря? — Не бе възможно да изчезне за един ден. — Вие сигурно се шегувате. В Ню Йорк живеят десет милиона.

— Може операторът да си е легнал, мадам — отвърна спокойно той. — Или пък да е отишъл да похапне.

Добре дошла в Алжир, помислих си аз. Благодарих на човека за отделеното време, върнах слушалката на мястото ѝ, приближих се до високите френски прозорци и ги отворих, за да усетя аромата на екзотичните бели цветя.

Загледах се в звездите над морето. Оттук изглеждаха далечни и студени като скъпоценни камъни, обсипали индиговосин плат. Почувствах се неизказано сама, далеч от всичко познато. Бях се пренесла, без дори да усетя бързината, с която се бе случило, в един напълно нов свят.

Най-сетне влязох вътре, пъхнах се във влажното легло, застлано с ленени чаршафи, и се унесох, докато се взирах в звездите, надвиснали над брега на Африка.

\* \* \*

Когато долових първия звук и отворих очи в тъмното, си помислих, че сънувам. Блестящият циферблат на часовника до леглото показваше дванайсет и двайсет. В апартамента в Ню Йорк няха часовник. Бавно осъзнах къде се намирам и се опитах да заспя отново, ала тогава звукът долетя пак, точно пред прозореца — ритмично металическо подрънкване на велосипедна верига.

Като пълна глупачка бях оставила прозорците с изглед към морето отворени. И ето че сред дърветата забелязах осветената от луната сянка на мъж, стиснал рамката на колело. Значи не съм си въобразила!

Сърцето ми биеше тежко, докато спусках крака от леглото, за да пропълзя до прозорците и да ги затворя със замах. В същия момент осъзнах, че щях да се сблъскам с два проблема. Първо, няха никаква представа как се заключваха (ако изобщо се заключваха!) и, второ, бях гола. По дяволите! Беше прекалено късно да тръгна да обикалям из стаята, за да търся нещо за обличане. Дръпнах се до най-отдалечената стена и се прилепих към нея в напразен опит да напипам някаква заключалка, която да ме спаси.

В същия момент чакълът изхрущя, сянката пристъпи към прозореца и подпря велосипеда на стената.

— Няха представа, че спиш гола — прошепна той. Веднага познах мекия славянски акцент. Беше Соларин. Цялата се изчервих и имах чувството, че излъчвам червено сияние в мрака. Копеле гадно!

Вече прехвърляше крака си през перваза. Боже господи, той се канеше да влезе! Ахнах и се втурнах към леглото, дръпнах чаршафа и се загърнах в него.

— Какво, по дяволите, търсиш тук? — извиках, когато натрапникът стъпи в стаята, затвори прозорците и ги заключи.

— Не получи ли бележката ми? — попита той, затвори кепенците и пристъпи към мен в тъмното.

— Имаш ли представа колко е часът? — изсъсках аз, когато той приближи. — Как успя да дойдеш? Вчера си бил в Ню Йорк...

— Ти също — отвърна Соларин и посегна да запали осветлението. Огледа ме с усмивка и се настани на леглото ми, сякаш стаята бе негова. — Ето че и двамата сме тук. Сами. Чудесно местенце край морето. Не мислиш ли, че е много романтично? — Сребристорозелените му очи заблестяха на светлината на лампата.



— Романтично ли? — изфучах и се загърнах още по-стегнато в чаршафа. — Не искам да припарваш около мен! Всеки път, когато те видя, пречукват някого...

— Внимавай — предупреди ме той. — Стените тук може да имат уши. Облечи се. Ще те заведе някъде, където да поговорим спокойно.

— Ти да не си полудял! — възкликнах аз. — Няма да мръдна от стаята, особено пък с *теб*! Освен това...

Той се изправи, бързо пристъпи към мен и стисна чаршафа с една ръка, сякаш се канеше да го изтегли. Погледна ме с крива усмивка.

— Облечи се, за да не се налага да те обличам аз — настоя. Усетих как кръвта се качва към лицето ми. Дръпнах се и се отправих към дрешника с всичкото достойнство, което ми бе останало. След това бързо се скрих в банята, за да се преоблека. Кипях от яд, когато треснах вратата. Този мръсник очевидно си въобразяваше, че може да се появи изневиделица, да ме стресне, докато спя, и да ме заплаши да... Ако не беше толкова хубав...

Какво искаше? Защо ме преследваше? Защо бе дошъл чак в другия край на света? И какво, питах се, прави с това колело?

Обух си дънки и широк червен кашмирен пуловер, нахлузих старите си еспадрили. Когато излязох, Соларин се бе настанил върху смачканите чаршафи и разиграваше партия на шаха на Лили, който сигурно бе намерил, докато е ровил в нещата ми. Вдигна поглед и ми се усмихна.

— Кой печели? — попитах иронично.

— Аз — отвърна напълно сериозно той. — Винаги печеля. Стана, огледа още веднъж разположението на фигурите си, после отиде до дрешника, извади яке и ми го подаде.

— Изглеждаш чудесно — призна той. — Не си толкова привлекателна, колкото в одеждите, в които те заварих, но и тези стават за среднощна разходка по плажа.

— Сигурно си напълно луд, ако си въобразяваш, че ще обикалям пустия плаж с теб.

— Не е далече. — Явно не обърна внимание на думите ми. — Ще те заведе в едно кабаре на брега. Там сервират ментов чай и има танцьори на кючек. Много ще ти хареса, скъпа моя. В Алжир жените може и да са забулени, но танцьорите на кючек са мъже!

Поклатих глава и го последвах навън, а той заключи вратата с ключа, който вече бе успял да конфискува. След това го пъкна в джоба си.

Луната бе ярка и на нейната светлина косата на Соларин бе станала сребриста, а очите му изглеждаха прозрачни. Тръгнахме по тясната плажна ивица и видяхме блясъка на залива чак до Алжир. Вълните тихо се плискаха по мокрия пясък.

— Прочете ли вестника, който ти изпратих? — попита той.

— Значи ти си бил? Защо?

— Искан да знаеш, че вече са разбрали за убийството на Фиск. Както ти казах.

— Нямам нищо общо с неговата смърт — побързах да го уверя и събух еспадрилата, за да изтърся пясък.

— Имаш, и още как. Все ти го повтарям. Да не би да мислиш, че съм минал хиляди километри, за да надничам през прозореца на стаята ти? — попита нетърпеливо той. — Вече те предупредих, че си в опасност. Английският ми не е безупречен, но май го говоря по-добре, отколкото ти се струва.

— Ти си единственият, който е в опасност — сопнах му се аз. — Откъде да знам, че не си убил Фиск? Доколкото си спомням, последния път, когато те видях, ти ми открадна куфарчето и ме остави с тялото на шофьора на приятелката ми. Откъде да знам, че не си убил и Сол и не си се опитал да ме натопиш?

— Аз наистина убих Сол — призна тихо Соларин. Когато се заковах намясто, той ме погледна много сериозно. — На кого още съм видял сметката?

Не можех да кажа и дума. Краката ми бяха като приковани за земята, а кръвта ми сякаш спря да тече. Нима се разхождах по самотния плаж с убиец?

— Би трябвало да ми благодариш — каза Соларин, — че взех куфарчето ти с мен. Можеха да те свържат със смъртта на Сол. Направих почти невъзможното, за да ти го върна.

Отношението му започваше да ме дразни. Пред очите ми бе бледото лице на Сол, отпуснат на каменния блок. Сега вече знаех кой го е сложил там.

— Боже, много ти благодаря — обадох се най-сетне вбесена. — Как така ти си убил Сол? Как смееш да ме водиш тук и открито да ми

заявяваш, че си убил невинен човек?

— Не викай — предупреди ме Соларин, погледна ме със стоманените си очи и ме стисна за ръката. — Да не би да предпочиташ той да беше убил мен?

— Сол ли? — Изсумтях презрително. Дръпнах се от хватката му и продължих по плажа, но Соларин ме сграбчи отново и ме обърна към себе си.

— Оказва се, че да те защитавам е, както казвате вие, американците, адска досада — призна той.

— Много ти благодаря, но само това оставаше — сопнах се аз, — да ме защитава убиец! Сега можеш да си вървиш и да кажеш на онзи, който те е изпратил...

— Слушай — прекъсна ме Соларин разярен. След това отпусна длани на раменете ми. Разтри ги леко, после погледна към луната и си пое дълбоко дъх. Сигурно броеше до десет, за да се успокои. — Чуй ме — продължи вече по-спокойно, — ами ако ти кажа, че не друг, а Сол уби Фиск. И тъй като аз бях единственият, който можеше да го разобличи, погна и мен. Сега вече ще ме изслушаш ли?

Светлозелените му очи се взираха в моите, но мозъкът ми отказваше да работи. Сол убиец? Затворих очи и се опитах да мисля, а нищо не ми идваше наум.

— Добре, говори. — В първия момент съжалих. Соларин ми се усмихна. Дори на лунната светлина усмивката му бе пленителна.

— Нека да повървим — предложи той и остави едната си ръка на рамото ми, за да ме насочва по плажа. — Не мога да мисля, да говоря, да играя шах, ако не се движа. — Мълчахме известно време, докато той събере мислите си.

— Май е най-добре да започна от самото начало — обади се най-сетне той. Кимнах и го оставих да продължи.

— Първо трябва да разбереш, че не проявявам интерес към шахматния турнир, на който се срещнахме за първи път. Всичко бе уредено от правителството ми, за да служи като прикритие и да мога да отида в Ню Йорк по спешна работа.

— Каква е тази работа? — попитах.

— Ще стигнем и до това. — Вървахме бавно по пясъка съвсем близо до вълните. Соларин се наведе и вдигна малка мида, наполовина заровена в пясъка. Тя заблестя като дъга на лунното сияние.

— Живот има навсякъде — продължи замислен той и ми подаде нежната черупка. — Дори на морското дъно. А човешката глупост успява да го заличи.

— Тази мида не е умряла, когато някой ѝ е прекършил врата — изтъкнах. — Ти да не би да си професионален убиец? Как е възможно да останеш за пет минути в едно помещение с друг човек и да му видиш сметката? — Подхвърлих мидата настрана към вълните. Соларин въздъхна и отново поехме по плажа.

— Щом по време на турнира разбрах, че Фиск мами — продължи най-сетне той и в гласа му се прокрадна напрежение, — трябваше да разбера кой го е забъркал в подобно нещо и защо.

Значи Лили е била права, мина ми през ума. Въпреки това замълчах.

— Предположих, че зад тази работа стоят други, затова спрях играта и го последвах в тоалетната. Той не само призна, че е така, но и ми каза кой стои зад тази работа и защо.

— Кой е?

— Не ми съобщи името му направо. Не го познаваше. Въпреки това сподели с мен, че мъжете, които са го заплашвали, знаели, че ще участвам в турнира. Имаше един-единствен човек, който знаеше, че идвам: този, с когото правителството ми бе направило уговорката. Спонсорът на турнира...

— Хърманолд! — извиках. Соларин кимна и продължи:

— Хърманолд или хората, които е използвал, искат да получат формулата, която съвсем на шега предложих на човека, който ме победи в Испания. На онзи турнир подхвърлих, че ако някой успее да ме победи, ще му дам тайна формула. Онези глупаци решили, че предложението е все още в сила, и избрали Фиск да играе срещу мен, за да сигурни, че няма да загуби, ако нещо не е наред по време на играта. Изглежда, Хърманолд си е уговорил среща с него в Канадския клуб, където никой няма да ги види...

— Само че Хърманолд не е имал никакво намерение да се среща с него там — сетих се аз. Ето че отделните части на пъзела започваха да се наместват. — Уредил е друг да чака там Фиск, така ли? Става дума за някой, чиято липса на турнира ще остане незабелязана.

— Именно — потвърди Соларин. — Само дето не са очаква ли да последвам Фиск. Аз тръгнах след него веднага щом напусна залата.

Убиецът му се е спотайвал навън в коридора и е чул всяка дума от казаното. Вече било късно да го сплаши. Играта била прекратена. Трябвало да се отърват от Фиск, при това незабавно.

— Това е била крайната мярка. — Погледнах към тъмното море. Замислих се. Тактически бе възможно да е станало точно така. Освен това разполагах с информация, която Соларин нямаше как да знае. Например, че Хърманолд не бе очаквал Лили да се появи на турнира, защото бе известно, че тя никога не ходи на подобни места. А когато двете пристигнахме в клуба, Хърманолд настоя тя да остане, уплашен, че ще изпълни закана си да си тръгне (естествено, с колата и шофьора). За действията му можеше да има повече от едно обяснение, ако е разчитал на Сол да си изпълни задачата. Защо Сол обаче? Може би той е знаел повече неща за шаха, отколкото си мислех. Може би е стоял отвън в лимузината и му е подавал ходовете с предавател! И в тази връзка доколко познавах шофьора на Хари?

Сега Соларин ми разказваше за всичките си ходове — как забелязал пръстена на Фиск, как го проследил до мъжката тоалетна, как е научил за срещата в Англия и желанието на мъжете. После, щом Фиск захвърлил пръстена, той побягнал, решавайки, че е експлозив. Макар да знаел, че Хърманолд стои зад участието на Фиск в турнира, не бе изключено самият той да е убил Фиск и да е прибрал пръстена от мивката. Само че не бе напускар клуб „Метрополитън“. Аз бях свидетел.

— Сол не беше в лимузината, когато двете с Лили се върнахме — признах неохотно. — Наистина е имал възможност, въпреки че нямам никаква представа какъв е бил мотивът му... Като те слушам, не разбирам как е успял да излезе от Канадския клуб и да се върне в колата, след като ти и съдиите сте стояли пред единствения вход. Това обяснява защо двете с Лили не го заварихме в колата, когато си тръгнахме. — Щеше да обясни и още много други неща, казах си аз. Например куршумите в колата!

Ако в историята на Соларин имаше истина и Хърманолд бе наел Сол да се отърве от Фиск, той не можеше да си позволи двете с Лили да се върнем в клуба, за да търсим шофьора! Ако се е качил на втория етаж в игралната зала и ни е видял да се мотаем около колата, е трябвало да направи нещо, за да ни изплаши!

— Значи Хърманолд се е качил в игралната зала, докато е била празна, извадил е пистолет и е стрелял по колата! — извиках и стиснах ръката на Соларин. Той ме гледаше удивен и се чудеше как съм стигнала до това заключение. — Сега разбирам защо е казал на журналистите, че Фиск е има проблеми с наркотиците — добавих. — Смятал е, че ще отклони вниманието от себе си, като стовари вината върху някой неизвестен пласъор!

Соларин избухна в смях.

— Познавам един тип, казва се Бродски, с радост би те взел на работа — заяви той. — Умът ти е създаден за шпионски игри. След като вече знаеш всичко, което знам и аз, да вървим да пийнем по нещо.

В далечния край на плажа на самия пясък се виждаше силуетът на грамадна палатка, формата ѝ бе очертана от гирлянди мигащи светлини.

— Не бързай толкова — спрях го аз, все още стискайки го заръката. — Дори да предположим, че Сол наистина е ликвидирал Фиск, пак остават няколко въпроса. Каква е тази формула, която си обещал в Испания, дето всички са полудели за нея? По каква работа си бил в Ню Йорк? И как се е озовал Сол в сградата на ООН?

Палатката на червено и бяло райе бе огромна и се извисяваше поне на девет метра. Две палми, разперили клони, бяха засадени в огромни саксии край входа и дълъг килим в синьо и златно бе проснат на пясъка, с опъната над него тента. Тръгнахме към входа.

— Имах среща със свръзката си в Обединените нации — обясни Соларин. — Дори не бях забелязал, че Сол ме следи, докато ти не застана между нас.

— Значи ти си бил човекът на велосипеда — извиках. — Но дрехите ти бяха...

— Срегнах се със свръзката си — прекъсна ме той. — Тя забелязала, че ме следиш, а Сол бил непосредствено зад теб... — Значи старицата с гълъбите е била „свръзката“ му! — Под плашихме птиците за камуфлаж — продължи Соларин. — Скрих се зад стълбите и ти ме подмина. След това хукнах след Сол. Той бе вече в сградата, но не бях сигурен къде да го търся. Свалих си анцуга в асансьора, а отдолу бях с други дрехи. Когато излязох отново, видях, че влизаш в Залата за медитация. Нямах представа, че Сол също е вътре и е чул всяка дума, която казваме.

— Вътре в залата за медитация ли? — извиках аз. Бяхме на метър от палатката, облечени в дънки и пуловери. Видът ни беше доста небрежен. Въпреки това се отправихме към входа като хора, току-що слезли от лимузина пред калифорнийския ресторант „Ел Мороко“.

— Скъпа моя — Соларин ме погали по косата, както правеше понякога Ним, — много си наивна. Може и да не си разбрала предупреждението, което ти отправих, но Сол със сигурност го е разбрал. Когато ти си тръгна и той изскочи иззад каменния блок и ме нападна, знаех, че е чул достатъчно, че и твоят живот ще бъде в опасност. Грабнах куфарчето ти, за да не разберат приятелите му, че си била там. По-късно свръзката успя да ми предаде бележка в хотела, за да ми подсказва как да го върна.

— А тя откъде е знаела...

Той се усмихна, отново разроши косата ми тъкмо когато майордомът пристъпи, за да ни поздрави, и Соларин му подаде банкнота от сто динара като бакшиш. И майордомът, и аз я гледахме втренчено. В страна, където двацет и пет цента се смятат за добър бакшиш, май се уредихме с най-хубавата маса в заведението.

— По душа съм капиталист — прошепна Соларин на ухото ми, когато последвахме мъжа в палатката, превърната в огромно кабаре.

Целият под бе покрит със сламени рогозки, постлани направо на пясъка. Върху тях бяха проснати фантастични персийски килими в наситени цветове и нахвърлени множество възглавници, обсипани с пайети. Масите бяха отделени с високи палми в саксии, а перата от пауни и щрауси им придаваха още по-пищен вид. Медни фенери висяха на подпорите на палатката и светлината им хвърляше отблясъци от пайетите по възглавниците. Все едно влизах в някакъв калейдоскоп.

В центъра на просторна кръгла сцена с насочени към нея прожектори група музиканти изпълняваха дива нестройна музика, каквато не бях чувала никога преди. Имаше големи кръгли барабани, дълги гайди от животински кожи, все още непочистени от козината, флейти, кларнети и какви ли не чанове и дайрета. Музикантите танцуваха в кръг. Стъпките и движенията им бяха напълно непознати за мен.

Двамата със Соларин се отпуснахме на възглавниците до медна маса пред подиума. Шумната музика не ми позволяваше да задам

каквото и да е въпрос, затова, докато той крещеше поръчката на сервитьора, аз се замислих.

Каква бе тази формула, до която Хърманолд държеше да се добере? Коя бе жената с гълъбите? Как бе разбрала къде може да ме намери Соларин, за да ми върне куфарчето? Каква работа имаше Соларин в Ню Йорк? След като Сол е бил видян за последен път върху каменния блок, как се бе озовал в Ийст Ривър? И най-важното, какво общо имаше всичко това с мен?

Донесоха напитките ни тъкмо когато оркестърът спря. Освен двете широки тумбести чаши с амарето, затоплено като бренди, в подноса имаше и чайник с дълъг чучур. Сервитьорът наля чай в ниски чаши, поставени върху малки чинийки. Димящата течност се лееше без наоколо да капне и капка. Когато келнерът си тръгна, Соларин вдигна чашата ментов чай.

— За играта — каза със загадъчна усмивка.

Кръвта ми се вледени.

— Нямам представа за какво говориш — излъгах аз и се опитах да си спомня какво ми бе обяснявал Ним за атаката, която може да обърне нещата в твоя полза. Той пък какво знаеше за проклетата игра?

— Разбира се, че имаш, скъпа — отвърна тихо Соларин и повдигна ръката ми с чашата до устните. — Ако не знаеше, нямаше да седя тук с теб.

Кехлибарената течност опари гърлото ми и една капка се стече по брадичката ми. Соларин се усмихна и я избърса с пръст, а след това остави чашата отново на подноса. Не ме поглеждаше, ала главата му бе толкова близо, че долових всяка една от думите, които прошепна.

— Това е най-опасната игра — мълвеше той, за да не ни чуе някой. — А всеки един от нас с теб е избран заради ролите, които ни предстои да изпълним...

— Как така сме избрани? — попитах аз. Преди той да ми отговори, цимбалите отекнаха оглушително, барабаните избумтяха и музикантите отново се качиха на сцената.

Следваха ги мъже в бледосини кадифени туники, много подобни на казашките; панталоните им бяха натъпкани във високи ботуши и бухваха на коленете. На кръстовете им бяха увити тежки корди, провиснали до бедрата, които подскачаха при всяко движение в такт с бавния екзотичен ритъм. Музиката стана по-силна, по-завладяваща, с



повече извивки заради кларнетите и флейтите, също като мелодия, която призовава кобра да се изпъне навън от кошницата.

— Харесва ли ти? — прошепна Соларин до ухото ми. Кимнах. — Това е кабилска музика — обясни той. — Идва от Атласките планини, които пресичат Алжир и Мароко. Танцьорът в центъра, виждаш ли русата му коса и светлите очи? Носът му е орлов, има ясно очертана брадичка и прилича на профил от стара римска монета. Това са отличителните черти на кабилите. Няма нищо общо с бедуините...

Възрастна жена от публиката се надигна и затанцува на сцената. Останалите посетители не криеха колко много се забавляват, подвикваха окуражителни думи, които, без да знам езика им, можех да се досетя какво означават. Въпреки че имаше изискан вид и бе облечена в дълга сива роба, с ленена кърпа на главата, тя се движеше с грация, излъчваше чувственост, която не остана незабелязана от мъжете танцьори. Те се заизвиваха около нея, въртяха бедра, а туниките им докосваха робата като милувка.

Зрителите останаха очаровани от представлението, особено когато възрастната жена затанцува към главния изпълнител, извади няколко банкноти от гънките на робата и ги пъкна дискретно в колана му. Заради публиката той многозначително изви очи към тавана и се ухили широко.

Хората наскачаха, пляскаха в такт с музиката, която ставаше все по-гръмка, докато жената танцуваше на самия край на сцената до стъпалата. Както бе застанала и светлината падаше зад нея, вдигнала ръце, за да ръкопляска, все едно че бе прощално фламенко, тя се обърна към нас и аз... застинах.

Погледнах към Соларин, който внимателно следеше всяко мое движение. След това скочих тъкмо когато жената, превърнала се в тъмен силует, обгърнат от сребърен ореол, слезе от сцената и бе погълната от скупчилото се множество, щраусовите пера и палмовите листа. Зеленината около нас трептеше от отразената светлина.

Ръката на Соларин ме стисна в желязна хватка. Той се изправи до мен и ме притисна.

— Пусни ме! — изсъсках през стиснати зъби, защото неколцина от застаналите наблизко ни погледнаха. — Казах ти да ме пуснеш! Ти знаеш ли коя е тя?

— Ами ти? — просъска в отговор Соларин. — Престани да привличаш вниманието към нас! — Щом забеляза, че продължавам да се боря с него, ме прегърна така, че да не мога да мърдам, а отстрани всеки щеше да реши, че ми се радва. — Излагаш ни на опасност — шепнеше в ухото ми той. Беше толкова близо, че усетих мириса на мента и бадеми в дъха му. — Направи същото, като дойде на шахматния турнир, също и когато ме последва в Обединените нации. — Нямах представа какъв риск е поела, за да дойде да те види. Нито пък каква безотговорна игра играеш с живота на другите.

— Не, не знам! — извиках аз, защото ръцете му ми причиняваха болка. Танцьорите все още следваха ритъма на музиката. — Но това беше гледачката и искам да я намеря!

— Гледачка ли? — погледна ме изумен Соларин, без да отпуска ръце. Очите му бяха станали тъмни като морските дълбини. — Не знам дали умее да предсказва бъдещето. Тя ме повика в Ню Йорк. Тя ми нареди да те последвам в Алжир. Тя те избра...

— Да ме е избрала?! — възкликнах. — За какво ме е избрала? Та аз дори не познавам тази жена.

За моя изненада Соларин ме пусна. Музиката се виеше около нас като тръпнеща омара, когато той сграбчи китката ми. Пое дланта ми и притисна устни към мястото, където пулсът се долавяше най-ясно. За секунда усетих как кръвта ми кипва. След това той вдигна глава и ме погледна в очите. Коленете ми омекнаха и усетих, че не мога да откъсна поглед.

— Погледни — прошепна Соларин и чак сега усетих, че пръстът му проследява линиите в основата на китката. Наведох бавно глава, защото в този момент не исках да откъсна очи от него. — Погледни — повтори едва чуто и аз се вгледах в ръката си. В основата на дланта ми, където пулсираше синята артерия, две линии се преплитаха като змии и изписваха цифрата осем.

— Ти си избрана да откриеш формулата — обясни тихо той почти без да помръдне устни.

Формулата ли? Притаих дъх, когато се вгледа в очите ми.

— Каква формула? — промълвих немощно аз.

— Формулата на Осмицата... — започна той, ала в същия момент застина, лицето му се стегна като маска, погледна още веднъж

над рамото ми, очевидно бе забелязал някой зад мен. Пусна китката ми и се отдръпна назад тъкмо когато се обърнах.

Музиката продължаваше да бумти, а танцьорите се въртяха диво. От другата страна на сцената сред прожекторите бе застанала фигура и ме наблюдаваше. Когато един от прожекторите проследи танцьор на сцената, лъчът светлина попадна върху тъмния силует. Беше Шариф!

Кимна ми любезно, преди лъчът да отmine. Погледнах бързо към Соларин. На мястото, където бе стоял допреди малко, се полюшваше палмово листо.

---

[1] Средната, най-важна част от играта на шах. — Б.пр. ↑

[2] Леонардо Фибоначи (1175–1250) — италиански математик. При прогресията на Фибоначи всяко число се образува от сбора на предходните две — 1,2 (1+1), 3 (1+2), 5 (2+3), 8 (3+5), 13 (5+8), 21 (8+13). — Б.пр. ↑

[3] Вълните на Елиът — анализ как да се определят ключови тенденции и обрати на фондовия пазар. Прогресията на Фибоначи дава математическа основа на теорията. Вълните на Елиът в комбинация с прогресията на Фибоначи намират практическо приложение при определяне на времевата продължителност и амплитудата на бъдещите движения на фондовия пазар. — Б.пр. ↑

[4] Ал-Хуаризми, Абу Абдулла Мухаммад — най-старият ислямски писател, автор на енциклопедичния труд „Ключове на знанието“, в който има информация по медицина, аритметика, геометрия и астрология. — Б.ред. ↑

## ОСТРОВЪТ

*Един ден тайнствена колония напуснала Испания и се заселила на къс земя, където живеят и до днес.*

*Никой не знае откъде се появили тези люде, що говорели непознат език. Един от главатарите им разбирал провансалски и помолил управниците на Марсилия да им даде този гол неплодороден нос, на който се били настанили също като древни мореплаватели...*

„Граф Монте  
Кристо“  
Александър Дюма  
Описание на  
Корсика

*Някой ден този малък остров ще удиви цяла Европа<sup>[1]</sup>.*

Жан-Жак Русо  
Описание на  
Корсика

*Париж  
4 септември 1792 година*

Минаваше полунощ, когато Мирей излезе от къщата на Талейран, за да използва прикритието на тъмнината и да потъне незабелязана в горещата парижка нощ.

След като разбра, че няма да успее да я разубеди и да пречупи решимостта ѝ да тръгне, епископът ѝ осигури издръжлив кон от

собствената си конюшня и малка кесия с всички монети, които успя да осигури в този късен час. Облечена в събрани отгук-оттам части на ливрея, които Куртиад извади, за да има тя по-добро прикритие, с коса, вързана и напудрена по момчешки, тя мина несъзряна от никого през входа за прислугата и пое по тъмните улици на Париж към барикадите в Булонския лес по пътя за Версай.

Не позволи на Талейран да я придружи. Нямахше човек в Париж, който да не познава аристократичния му профил. Освен това откриха, че пропуските, осигурени от Дантон, ще са валидни от четиринайсети септември, а дотогава имаше почти две седмици. Бяха единодушни, че единственото разумно решение е Мирей да тръгне сама, а Морис да остане в Париж, все едно че нищо не се е случило. Куртиад щеше да потегли същата нощ със сандъците с книги и да чака при Ламанша, докато пропускът му стане валиден, за да замине за Англия.

Докато копитата на коня чаткаха по тесните тъмни улици, Мирей обмисляше опасната мисия, която ѝ предстоеше.

От момента, в който наетата карета бе спряла пред портите на старото абатство, превърнато в затвор, събитията я бяха повлекли и всичките ѝ действия бяха инстинктивни. Ужасът, изпитан по време на екзекуцията на Валентин, неочакваният сковаващ страх за собствения ѝ живот, докато тичаше обезумяла по обзетите от пламъци улици на Париж, лицето на Марат, гримасите на зяпачите, скупчили се, за да не пропуснат и миг от клането, я изпълниха с усещането, че някой за секунда бе повдигнал някакъв капак от тънката черупка на цивилизацията, за да надникне в прикриваните досега човешки зверства.

Времето сякаш бе спряло и отприщилите се събития я погълнаха като алчни огнени езици. Зад всяка гореща вълна, устремила се към нея, бяха стаени чувства, по-наситени и властни от всичко, изпитано досега. Страстта все още гореше в нея като черен пламък, подклаждан през кратките часове, прекарани в прегръдките на Талейран. Този огън бе разпалил решимостта ѝ да се добере до фигурите от „Шаха Монглан“ преди другите.

Като че бе минала цяла вечност, откакто Мирей видя за последен път ведрата усмивка на Валентин в двора на затвора. А бяха минали едва трийсет и два часа оттогава. Трийсет и две, мислеше си Мирей, докато крачеше по безлюдните улици, са фигурите на шахматната

дъска. Толкова трябваше да събере, за да разгадае тайната и да отмъсти за смъртта на Валентин.

\* \* \*

По пътя към Булонския лес не срещна много хора. Тук извън пределите на града, под светлината на пълната луна, все още далеч от барикадите, пътищата бяха безлюдни. Повечето парижани вече бяха научили за клането в затвора, което продължаваше и в този час, и предпочитаха да останат на сравнително сигурно място в домовете си.

За да стигне до пристанището на Марсилия, трябваше да се насочи на изток към Лион, но Мирей нарочно зави на запад към Версай. Там бе абатството „Сен Сир“ с школата, основана през миналия век от мадам Дьо Ментенон, съпруга на Луи XIV, за да бъдат обучавани там дъщерите на благородниците. Абатисата на „Монглан“ бе спирала в „Сен Сир“ на път към Русия.

Може би монахинята, която отговаряше за обучението в „Сен Сир“, щеше да приюти Мирей, да ѝ помогне да се свърже с абатисата на „Монглан“, за да получи средствата, от които се нуждаеше, и да я насочи как да избяга от Франция. Репутацията на абатисата на „Монглан“ бе единственият пропуск към свободата, с който Мирей разполагаше. Молеше се това пътуване да сътвори чудо.

Барикадите при Булонския лес представляваха камари от камъни, редувани с насипи пръст и строшени мебели. Мирей видя площад, пълен с хора, повели волски каруци, карети и животни, в очакване да получат разрешение да се измъкнат от града веднага щом отворят портите. За да не проличи, че е предрешена, тя слезе от коня и застана така, че да е в сянката му, когато попадне под светлината на факлите. Стисна поводата и се смеси с бежанците. Зад горящите факли се мяркаха войници, които трупаха нови и нови предмети върху барикадите.

Недалеч от Мирей група младежи протягаха вратове и се повдигаха на пръсти, за да виждат по-добре. Имаше и други, с дантелени жаба, сака от кадифе и лъскави ботуши, по които проблясваха украшения. Това бяха представители на така наречената „златна младеж“, които Жермен дьо Стал им бе посочила в Операта.

Мирей ги чу да се оплакват на висок глас пред тълпата благородници и селяни на площада.

— Тази революция вече става абсурдна! — възмущаваше се на висок глас един от тях. — Не виждам защо държат френските граждани като заложници, след като мръсните прусаци са прогонени.

— Хей, *soldat*<sup>[2]</sup> — изкрещя друг и размаха дантелена кърпичка към войника, стъпил високо на барикадата. — Чакай ни на тържество във Версай! Докога ще злоупотребявате с търпението ни? — Войникът насочи щика си към кърпичката и тя бързо изчезна от погледа на хората.

Сред тълпата настъпи спор кого ще пуснат през барикадите. Всички знаеха, че бандитите владееха пътищата из гората. Групи от простолудието, самопровъзгласили се за инквизитори, обикаляха пътищата в причудливи превозни средства, които удивително напомняха нощни гърнета. Без да имат официални правомощия, те раздаваха правосъдие с настървението на новоосвободени граждани на Франция — спираха някоя карета, накачулваха се като кърлежи, изискваха документите на пътниците и ако отговорите не им бяха по вкуса, прибягваха до „арест“. За да си спестят неприятностите, прехвърляха примка на най-близкото удобно дърво и обесваха, когато си решат за назидание на останалите.

Барикадата се отвори, за да преминат няколко карети. Хората от първите редици се скупчиха около прохода с надеждата да научат колкото се може повече от новопристигналите. Мирей стисна поводите на коня си и приближи първата пощенска кола. Отвътре заслизаха пътниците.

Младеж с армейска униформа в алено и синьо скочи сред множеството и веднага се зае да помага на кочияша да свали куфарите от покрива.

Мирей бе достатъчно близо, за да забележи колко е красив. Дългата му кестенява коса се стелеше по раменете. Големи очи в синьо-сив нюанс, обрамчени от тъмни мигли, подчертаваха светлата кожа. Тесният римски нос бе леко закривен надолу. Красиво изваяните устни се извиха презрително при вида на шумната тълпа.

След това го видя да подава ръка на някой в каретата. От там слезе красиво момиче на не повече от петнайсет години, толкова бледо и крехко, че Мирей се уплаши. Момичето приличаше на войника и

Мирей реши, че са брат и сестра, а нежността, с която той ѝ помогна да стъпи на земята, я убеди в предположението ѝ. И двамата бяха дребни, но със стройни съразмерни тела. Приличат на романтична двойка, каза си Мирей, все едно са герои на някоя приказка.

Всички пътници, които слязоха от каретата, изглеждаха стъписани и много уплашени, докато изтупваха праха от дрехите си, но никой не бе по-объркан от младото момиче, което стоеше вече недалеч от Мирей. Беше преbledняло като платно, трепереше и всеки момент щеше да припадне. Войникът се опита да ѝ помогне, за да минат през множеството, когато някакъв старец, застанал близо до Мирей, посегна и стисна младежа за ръката.

— Как е пътят до Версай, приятелю? — попита той.

— На ваше място не бих се опитвал да тръгна към Версай тази вечер — отвърна любезно войникът, ала достатъчно високо, за да го чуят всички наоколо. — Разбойниците са се развилнели и сестра ми е много разстроена. Пътуването ни отне почти осем часа, спираха ни дванайсет пъти от „Сен Сир“...

— „Сен Сир“ ли? — извика Мирей. — Идвате от „Сен Сир“? Но аз отивам там! — При тези думи младият войник и сестра му се обърнаха към нея.

— Това е госпожица! — възкликна момичето, погледна странната ливрея на Мирей и напудрената ѝ коса. — Преоблечена е като мъж!

Войникът огледа преценяващо Мирей.

— Значи заминавате за „Сен Сир“? — попита той. — Надявам се нямате намерение да постъпите в абатството.

— Да не би да идвате от училището към абатството „Сен Сир“? — попита Мирей. — Трябва да съм там още тази вечер. Много е важно. Разкажете ми какво е положението.

— Не можем да се бавим тук — отвърна войникът. — Сестра ми не се чувства добре. — Прехвърли едната чанта на рамо и се запромъкна през тълпата.

Мирей ги последва, повела коня си. Когато най-сетне си измъкнаха от навалищата, момичето извърна тъмните си очи към Мирей.

— Вероятно отивате в „Сен Сир“ по важни дела — отбеляза то. — Пътищата са твърде опасни. Много сте смела, щом се решавате да



тръгвате сама в тези времена...

— Макар конят ви да е отличен — допълни войникът и погали животното. — Ако не бях поискал отпуск от армията, когато затвориха школата, за да отведе Мария-Ана до вкъщи...

— Затворили са „Сен Сир“? — възкликна Мирей и стисна ръката му. — И последната ми надежда угасна!

— Приятелки ли имате там? — попита загрижено малката Мария-Ана. — Да не би да са роднини? Нищо чудно да ги познавам...

— Щях да поискам убежище — започна Мирей, ала замълча, защото не бе сигурна колко може да разкрие пред тези непознати. Нямаше голям избор. След като школата бе затворена и единственият ѝ план пропадеше, трябваше да мисли за промяна на намеренията си. Какво значение имаше на кого ще се довери, след като бягството ѝ бе невъзможно.

— Не познавам никого там — започна тя, — но се надявах да ми помогнат да открия абатисата от старото си абатство. Името ѝ е мадам Дьо Рок.

— Така ли? — извика развълнувано младото момиче и стисна пръстите на Мирей с удивителна за крехката си физика сила. — Абатисата на „Монглан“? — Стрелна с бърз поглед брат си, който остави багажа на земята и синьо-сивите му очи се впиха в Мирей.

— Значи идвате от абатството „Монглан“? — Когато Ми рей кимна, вече по-предпазливо, той бързо добави: — Майка ми познаваше абатисата на „Монглан“ — от години са близки приятелки. Тъкмо по препоръка на мадам Дьо Рок сестра ми беше изпратена в „Сен Сир“ преди осем години.

— Познавам абатисата много добре — потвърди шепнешком и сестра му. — Преди две години, докато беше на посещение в училището, тя проведе с мен няколко поверителни разговора. Преди да ви разкажа... Госпожице, да не би да сте от последните... останали в абатството „Монглан“? Ако е така, ще разбере защо зададохте този въпрос. — Тя отново поглед на брат си.

Мирей усети как ударите на сърцето ѝ отекуват в ушите. Нима бе просто съвпадение, че се натъкна на хора, близки с абатисата? Можеше ли да се надява, че тя им се е доверявала? Беше прекалено опасно да разчита на това. Мария-Ана усети колебанието ѝ.

— Очевидно предпочитате да не обсъждате този въпрос пред толкова много хора — започна тя. — И сте напълно права. Ако поговорим, може взаимно да си помогнем. Знаете ли, преди да си тръгне от „Сен Сир“, абатисата ми повери специална мисия. Може би разбирате какво имам предвид. Предлагам да ни придружите до близката странноприемница, където брат ми е запазил стаи. Там ще поприказваме на спокойствие...

Кръвта все още туптеше в слепоочията на Мирей, докато хиляди мисли се лутаха в ума ѝ. Дори да се довери на тези непознати и тръгне с тях, нямаше как да се измъкне от Париж, а Марат сигурно обръщаше града наопаки, за да я открие. От друга страна, не бе сигурна, че без чужда помощ ще успее да се напусне града. А и къде можеше да се подслони, ако школата е закрыта.

— Сестра ми е права — намеси се войникът, без да откъсва очи от Мирей. — Не можем да останем тук. Госпожице, предлагам ви покровителството си.

Мирей отново си каза, че той е доста привлекателен с тази пицна кестенява коса, разстлана по раменете, и големите тъжни очи. Макар да бе слаб и не по-висок от нея, от него лъхаше сила и увереност. Най-сетне реши да му се довери.

— Добре — усмихна се тя. — Ще дойда с вас в странноприемницата и ще поговорим.

При тези думи момичето се усмихна ведро и стисна ръката на брат си. Двамата се спогледаха с много обич. Войникът отново вдигна багажа, пое юздите на коня, а сестра му преплете пръсти с Мирей.

— Няма да съжалявате, госпожице — прошепна момичето.

— Позволете ми да се представя. Името ми е Мария-Ана, ала всички вкъщи ме наричат Елиза. А това е брат ми Наполеон — от рода Бонапарт.

\* \* \*

В странноприемницата младежите се настаниха на груба дървена маса. На нея мъждукаше една-единствена свещ, а парче черен хляб и халба бира трябваше да им стигнат за вечеря.

— Ние сме от Корсика — започна да разказва Наполеон на Мирей, — остров, който не приема лесно тиранията. Както пише римският историк Ливий, ние, корсиканците, сме неподвластни на чуждо влияние, неуправляеми сме като диви зверове. Преди около четирийсет години нашият предводител, Паскал ди Паоли, прокудил генуезците от бреговете ни, освободил Корсика и поканил известния философ Жан-Жак Русо да напише конституция. Тази свобода обаче била краткотрайна. През 1768 година Франция купува остров Корсика от Генуа и на следващата пролет изпратила трийсет хиляди войници, за да удави свободата ни в реки от кръв. Разказвам ви всичко това, госпожице, защото то е част от историята на семейството ни и обяснява как сме се запознали с абатисата на „Монглан“.

Мирей, която тъкмо се канеше да запита защо трябва да чуе историята на острова, веднага се заслуша по-внимателно. Отчупи парче черен хляб и задъвка.

— Родителите ни се борили храбро редом с Паоли, за да отблъснат французите — продължи Наполеон. — Майка ми е била сред героите на революцията. Нощем яхвала коня си и препускала по дивите корсикански хълмове, френските куршуми свистели покрай ушите ѝ, ала тя трябвало да занесе муниции и храна на баща ми и на войниците, които се сражавали на Ил Корте — „Орлово гнездо“. По онова време била бременна в седмия месец с мен! Обича да казва, че съм роден за войник. Само че, след като съм се появил на белия свят, страната ми започнала да умира.

— Майка ви наистина е била много смела — отбеляза Мирей и се опита да си представи приятелката на абатисата, буйна революционерка, яхнала коня в нощта.

— Напомняйте ми за нея — усмихна се Наполеон. — Само че аз се отплеснах. След провала на революцията ни Паоли бил заточен в Англия, старите корсикански благородници избрали баща ми да представлява острова ни във Версай. Това станало през 1782-ра — същата година, в която майка ни, Летиция, се запознала с абатисата на „Монглан“. Никога няма да забравя колко елегантна беше мама, как всички момчета ахваха пред красотата ѝ, когато на връщане от Версай ни посети в Отон...

— Отон! — възкликна Мирей и замалко да преобърне халбата бира. — Бяхте ли в Отон по времето, когато монсеньор Талейран е бил

епископ там?

— Не, станал е епископ, след като съм постъпил във военното училище в Бриен — отвърна той. — Той е велик държавник и ми се иска един ден да се запозная с него. Чел съм много за работата му с Томас Пейн<sup>[3]</sup>. Декларацията за правата на човека е един от най-изключителните документи на Френската революция...

— Разказвай нататък — сръчка брат си в ребрата Елиза. — Двете с госпожицата няма цяла нощ да слушаме за политика.

— Ще се постарая — обеща Наполеон и погледна сестра си. — Не знаем точно при какви обстоятелства Летиция се е запознала с абатисата. Известно ни е, че срещата им е била в „Сен Сир“. Сигурни сме, че майка ни е направила огромно впечатление на абатисата, защото след това тя винаги беше близо до семейството ни.

— Не сме богати, госпожице — обясни Елиза. — Още докато баща ни беше жив, парите изтичаха като вода между пръстите му. Абатисата на „Монглан“ плащаше обучението ми в „Сен Сир“ цели осем години.

— Тя трябва да е била доста близка с майка ви — отбеляза Мирей.

— Приятелството им бе специално — съгласи се Елиза. — Докато абатисата не замина от Франция, не минаваше и седмица, без двете да получат известие една от друга. Сама ще разберете, когато ви разкажа за мисията, която тя ми повери.

Минали са десет години, каза си Мирей, от срещата на тези две жени, толкова различни по произход. Едната е израснала на примитивен остров, сражавала се е редом със съпруга си в планините, родила е осем деца, докато другата, със знатно потекло и високообразована, се бе отдала на Бог. Каква ли връзка е имало между тях, за да повери абатисата тайната си на тази девойка. Когато са се видели за последен път, малката е била около дванайсет-тринайсетгодишна.

Елиза вече ѝ обясняваше:

— Посланието, което абатисата ми повери, бе за мама. Толкова е тайно, че дори не посмяла да го напише. Трябва да го повторя едва когато я видя. По онова време нито абатисата, нито аз предполагахме, че ще изминат цели две дълги години, че революцията ще преобърне и живота ни, и всичките ни надежди да пътуваме. Страхувам се, защото

не предадох съобщението по-рано — това може да се окаже от значение. Абатисата ми разказа, че има хора, които заговорничат да ѝ отнемат съкровището, известно на малцина, а то е скрито в „Монглан“!

Гласът на Елиза се бе превърнал в шепот, въпреки че тримата бяха останали сами в кръчмата. Мирей се стараеше да не се издаде, ала сърцето ѝ биеше толкова силно, че сигурно останалите двама чуваха ударите му.

— Беше дошла в „Сен Сир“, толкова близо до Париж — продължи Елиза, — за да научи кой се опитва да го открадне. За да защити съкровището, се наложило да го извади от абатството.

— И какво е това съкровище? — попита немощно Мирей. — Каза ли ви абатисата?

— Не — отвърна Наполеон вместо сестра си. Той наблюдаваше внимателно Мирей. Дългото му овално лице изглеждаше бледо на слабата светлина, която проблясваше по кестенявата коса. — Сигурен съм, че знаете легендите за абатствата в Баските планини. Във всяко едно от тях се пази свещена реликва. Според Кретиен дьо Троа<sup>[4]</sup> Свещеният Граал бил скрит и в „Монсалва“<sup>[5]</sup>, и в Пиринеите...

— Госпожице — прекъсна го Елиза, — тъкмо затова исках да поговоря с вас. Когато ни казахте, че идвате от „Монглан“, реших, че ще хвърлите светлина върху тайната.

— Какво съобщение ви повери абатисата? — прошепна Мирей.

— През последния ден от престоя си в „Сен Сир“ — отвърна Елиза, като се приведе над масата, а пламъкът на свещта хвърли златист отблясък по кожата ѝ, — абатисата ме повика в покоите си. „Елиза, започна тя, поверявам ти тайна мисия, като на осмото дете на Карло Бонапарт и Летиция Рамолино. Четирима от братята и сестрите ти са починали като деца; ти си първото момиче, останало живо. Затова си много специална. Кръстена си на велика владетелка, наричана Червената. Тя е създала знаменития град Куар, прочул се по-късно по цял свят. Трябва да отидеш при майка си и да ѝ предадеш, че абатисата на «Монглан» е казала следното: «Елиса Червената се надигна — осмицата се завръща.» Това е всичко, но Летиция Рамолино ще разбере какво означава и какво трябва да направи!“

Момичето замълча и погледна Мирей. Наполеон също се опита да разбере реакцията ѝ, ала Мирей не разбра нищо от съобщението. Каква бе тайната, която абатисата бе предала във връзка с

прословутите шахматни фигури? Някаква идея се мярна в съзнанието ѝ, ала не успя да я улови. Наполеон се протегна, за да напълни чашата ѝ, така и не разбра кога бе успяла да изпие първата чаша.

— Коя е тази Елиса от Куар? — попита объркана тя. — Несъмнувала нито името, нито града, който е основала.

— Аз съм чувал — отвърна Наполеон. Облегна се назад, лицето му се скри в сенките, докато вадеше изпокъсано томче от джоба си. — Любимият съвет на майка ни открай време е: „Разлистете Плутарх, потърсете в Ливий“ — усмихна се той. — Направих нещо повече, защото открих нашата Елиса в „Енеида“ на Вергилий — макар и римляните, и древните гърци да са предпочитали да я наричат Дидона. Била родом от град Тир в древна Финикия. Избягала от града, когато брат ѝ, царят на Тир, убил съпруга ѝ. Открила убежище на бреговете на Северна Африка и създала град Куар, наречен така на богинята Кар, която я закриляла. Познаваме този град под името Картаген.

— Картаген! — извика Мирей. Мислите ѝ препускаха и тя започна да намества частите на загадката. Някогашният град Картаген се намирал на не повече от осемстотин километра от Алжир! Земите там бяха на берберите — и Триполи, и Тунис, и Алжир, и Мароко бяха свързани с едно — в продължение на пет хиляди години са били управлявани от бербери, прадедите на маврите. Неслучайно посланието на абатисата посочваше страната, към която се бе насочила.

— Виждам, че това ви говори нещо — отбеляза Наполеон, прекъсвайки мислите ѝ. — Защо не го споделите с нас?

Мирей прехапа устни и се загледа в пламъка на свещта. Те ѝ се бяха доверили, а тя все още пазеше своята тайна. Щом искаше да спечели играта, която бе започнала, ѝ трябваша съюзници. Не виждаше опасност да им разкаже онова, което знае, може би щеше да се добере по-близо до истината.

— В „Монглан“ имаше съкровище — призна най-сетне тя. — Знам, защото помагах със собствените си ръце да го извадим. — Братът и сестрата се спогледаха за миг, но бързо насочиха очи към нея. — Съкровището бе колкото ценно, толкова и опасно — продължи Мирей. — Отнесено е в „Монглан“ преди хиляда години от осем маври, родени по бреговете на Северна Африка, за които говорите. Аз съм се запътила натам, за да откроя тайната на това съкровище...

— Значи трябва да ни придружите до Корсика! — извика Елиза и се приведе развълнувано напред. — Островът ни е на половината път до мястото, към което отивате. Докато пътуваме, брат ми ще ни закриля, а щом пристигнем, можете да разчитате на помощта на семейството ни.

Онова, което казва, е истина, мислеше си Мирей, ала не биваше да забравя още нещо. В Корсика тя щеше да бъде все още на френска територия и можеше лесно да попадне в ръцете на Марат, който дори в момента я търсеше по улиците на Париж.

Имаше и още. Докато наблюдаваше пламъка, трепкащ сред разтопения восък, тя усети друг тъмен пламък да се разгаря в мислите ѝ. В този момент чу шепота на Талейран, докато бяха сред смачканите чаршафи и той държеше вдигналия се на задните си крака жребец от шаха: „И втурна се напред друг кон, що бе червен на цвят и със сили бе дарен да отнеме мира от земята и хората щяха един друг да се избият, щеше да му се даде тежък меч.“

— Името на меча бе „Отмъщение“ — изрече на глас Мирей.

— Меча ли? — попита Наполеон. — Какъв меч?

— Червеният меч на разплатата — обясни тя.

Докато светлината в помещението бавно се стопяваше, Мирей съзря отново буквите, които бе виждала ден след ден през детството си, изсечени над портата на абатството „Монглан“:

Проклет да бъде онзи, що сравни тез зидове със земята.

Единствено ръката Господня има право да спира Краля.

— Възможно е да сме извадили нещо повече от древно съкровище от стените на абатството „Монглан“ — призна тихо тя. Въпреки че нощта бе гореща, младата жена усети студена тръпка да пролазва към сърцето ѝ и да го докосва с ледените си пръсти. — Може би — продължи тя — сме събудили някое древно проклетие.

*Корсика*

*Октомври 1792 година*

Остров Корсика, подобно на остров Крит, искри досущ скъпоценен камък, както го описва поетът, „сред вълните на тъмно като вино море“. На трийсетина километра от брега, въпреки че вече бе зима, Мирей усети наситения аромат на здравец, примесен с мирис на градински чай, розмарин, лавандула и глог, избуял гъсто навсякъде по острова.

От палубата на малкото корабче, което се клатушкаше застрашително по високите вълни, погледът ѝ попадна на мъглата, която ту скриваше, ту отново показваше планински върхове, опасни виещи се пътища, ветрилообразни водопади, превръщащи скалите в дантела. На моменти булото на гъстата мъгла се стелеше толкова ниско, че не можеше да се разбере къде свършва морето и къде започва островът.

Загърнатата плътно в дебела вълнена наметка, Мирей си поемаше дълбоко дъх и наблюдаваше как островът приближава. Беше болна, тежко болна и причината не бе разбунтувалото се море. Откакто тръгнаха от Лион, не спираше да повръща.

Елиза бе застанала до нея на палубата и държеше ръката ѝ, докато моряците забързано сваляха платната. Наполеон бе слязъл в трюма, за да прибере вещите им, преди да акостират.

Дали причина за неразположението ѝ не беше водата в Лион, питаше се Мирей. Може би се дължеше на трудното пътуване през долината на Рбна, където бяха попаднали сред воюващите армии, които водеха битки за Савой, част от кралство Сардиния. Наполеон продаде на пети армейски полк коня ѝ, който ги следваше, вързан за пощенската кола. Оказа се, че офицерите са загубили повече коне, отколкото хора по време на битката, така че Мирей спечели солидна сума, която бе повече от достатъчна, за да плати за предстоящото пътуване и дори да ѝ остане.

През всичкото това време състоянието ѝ се влошаваше. С всеки изминал ден малката Елиза ставаше все по-мрачна, докато хранеше с лъжица „госпожицата“, и на всяка спирка поставяше студени компреси на челото ѝ. Само че стомахът на младата жена не успяваше да задържи нищо много преди корабът им да потегли от пристанището в Тулон и да се насочи през развълнуваното море към Корсика. Когато се



огледа в един от изпъкналите люкове на борда на кораба, тя забеляза колко е бледа, как са хлътнали бузите ѝ. Оставаше на палубата колкото можеше, но дори студеният солен въздух не успяваше да ѝ върне жизнеността, която за Мирей открай време бе нещо естествено.

Ето че сега, докато Елиза стискаше ръката ѝ и двете стояха сгушени една до друга на палубата, Мирей тръсна глава, за да избистри мислите си и да прогони новата вълна от гадене. Не можеше да си позволи слабост в този момент.

Сякаш небесата я чуха, защото тъмната мъгла започна да се вдига, слънчевите лъчи пробиха и се отразиха във водата като златни стъпала, които да я посрещнат при пристигането ѝ в Аячо.

\* \* \*

Наполеон бе на палубата, готов да скочи на брега, за да помогне да закачат корабното въже за кея. Пристанището на Аячо бе оживено и многолюдно. Наблизо бяха хвърлили котва бойни кораби. Мирей и Елиза гледаха любопитно как френските войници изтеглят такелажа и подтичват по палубите.

Френското правителство бе издало заповед Корсика да нападне съседна Сардиния. Докато пренасяха провизии на корабите, Мирей чу как френските войници и членове на Корсиканската национална гвардия спореха дали атаката трябва да започне веднага.

Мирей чу вик откъм кея. Вгледа се и съзря Наполеон да се промъква сред множеството към дребна слаба жена, хванала във всяка ръка по едно дете. Когато Наполеон я привлече в прегръдките си, Мирей забеляза червеникавокестенявата коса, белите ръце, които обвиха врата на младежа, а двете деца заподскачаха около майката и сина.

— Това е майка ни, Летиция — прошепна Елиза и погледна с усмивка Мирей. — С нея са сестра ми Мария-Каролина и брат ми Жироламо, който беше още бебе, когато заминах за „Сен Сир“. Наполеон си остава любимецът на мама. Да отидем при тях. — Двете се спуснаха на оживения кей.

Летиция Рамолино Бонапарт бе наистина дребна жена. Макар и слаба като тръстика, тя излъчваше достолепие. От далече впи поглед в

Мирей и Елиза. Светлосините ѝ очи изглеждаха прозрачни като лед, а лицето ѝ бе сдържано и бистро като напъпил цвят в езерни води. Макар да стоеше напълно спокойно, присъствието ѝ не оставаше незабелязано сред хаоса. Младата жена имаше чувството, че познава отнякъде Летиция.

— Скъпа майко — възкликна Елиза и я прегърна, — нека ти представя новата ни приятелка. Пратеничка е на мадам Дьо Рок — абатисата на „Монглан“.

Летиция погледна внимателно Мирей, без да каже и дума. След това протегна ръка.

— Да — заяви тя с ниския си глас. — Очаквах ви.

— Мен ли? — попита изненадана Мирей.

— Носите ми съобщение... нали? Важно съобщение.

— Скъпа майко, ние ти носим съобщение! — намеси се Елиза и подръпна майка си за ръкава. Летиция погледна дъщеря си, която на петнайсет бе израснала колкото нея. — И аз се срещнах с абатисата, докато бях в „Сен Сир“, и тя ми предаде послание за теб... — Елиза се наведе към ухото на майка си.

Едва ли имаше нещо, което да преобрази повече тази горда жена от прошепнатите думи. Лицето ѝ помръкна. Устните ѝ потръпнаха, тя отстъпи крачка назад и се подпря на рамото на Наполеон, за да не падне.

— Мамо, какво има? — извика той, стисна я за ръката и я погледна уплашен.

— Мадам — ахна Мирей, — трябва да ми кажете какво означават тези думи. Бъдещите ми действия, животът ми зависят от тях. Бях тръгнала за Алжир, ала спрях тук, защото съдбата ме срещна с децата ви. Съобщението може да е... — Преди да успее да продължи, Мирей усети нов пристъп на гадене. Летиция посегна да я задържи, а Наполеон се спусна да я хване, за да не падне.

— Простете ми — извини се отмаляла Мирей и по челото ѝ изби студена пот. — Страхувам се, че трябва да легна... Никак не ми е добре.

Летиция изглеждаше облекчена, че разговорът прекъсна. Нежно вдигна ръка към горещото чело на младата жена и напипа бързия ѝ пулс. След това, подобно на военен командир, даде нареждания на децата си. Наполеон пое Мирей и я отнесе по хълма към каретата.

Щом младата жена се настани на седалката, Летиция, която вече се бе овладяла напълно, повдигна отново въпроса.

— Госпожице — започна предпазливо тя и се огледа, за да е сигурна, че никой няма да чуе думите ѝ. — Вече трийсет години се подготвям за тези новини, ала трябва да призная, че не очаквах да ги чуя. Независимо от всичко, което съм казала на децата си, за да ги предпазя, познавам абатисата още от времето, когато бях на възрастта на Елиза. Тя доверяваше всичко на майка ми. Ще отговоря на въпроса ви. Преди това трябва да се свържем с мадам Дьо Рок и да разберем дали сте част от плановете ѝ.

— Не мога да чакам толкова дълго! — извика Мирей. — На всяка цена трябва да отида в Алжир.

— Съжалявам, но се налага да не се съглася — отвърна Летиция, качи се в каретата, хвана юздите и даде знак на децата си да я последват. — Ако тръгнете в това състояние, ще изложите на опасност не само себе си, а и други. Все още не разбирате играта, в която участвате, да не говорим, че не сте запозната и със залозите.

— Идвам от „Монглан“ — сопна се Мирей. — Докоснах фигурите със собствените си ръце. — Летиция не откъсваше поглед от нея, а Наполеон и Елиза не изпускаха и дума, докато помагаша на Жироламо да се качи. Те самите все още не знаеха какво е съкровището.

— Нищо не знаете! — извика ядно Летиция. — И Елиса от Картаген не е обърнала внимание на предупрежденията. Загинала е в огъня — изгорена е на погребална клада, също като великолепната птица, от която финикийците водят началото си.

— Майко — каза Елиза, докато помагаше на Мария-Каролина да се качи в каретата, — според легендите тя се е хвърлила сама на кладата, когато Еней я е изоставил.

— Може и така да е — отговори Летиция, — но е възможно да има и друга причина.

— Фениксът! — прошепна Мирей, без да забелязва настанилите се до нея Елиза и Каролина. Наполеон бе на капрата до майка си. — Да не би кралица Елиса да се е надигнала от пепелта — също като митичната пустинна птица?

— Не — възкликна Елиза, — защото по-късно Еней видял сянката ѝ в царството на Хадес.

Сините очи на Летиция все още не се откъсваха от потъналата в мисли Мирей. Най-сетне жената заговори и Мирей усети студена тръпка:

— Ето че сега е съживена — също като фигурите от „Шаха Монглан“. Има защо да се страхуваме, защото идва краят на предсказанията.

Тя се обърна, замахна с камшика и конят потегли сред настъпилото мълчание.

\* \* \*

Домът на семейство Бонапарт бе малка бяла двуетажна постройка на тясна улица, виеща се по хълмовете над Аячо. Край зида отпред бяха пораснали две маслинови дървета и макар мъглата да бе все още гъста, няколко трудолюбиви пчели прелитаха над цъфналия розмарин, скрил наполовина вратата.

Никой не проговори, докато пътуваха. Щом слязоха, на Мария-Каролина бе поверена задачата да настани Мирей, а останалите се заеха да приготвят вечерята. Все още облечена в старата риза на Куртиад, която ѝ бе прекалено голяма, и с пола на Елиза, която пък ѝ бе малка, със сплъстена от праха по пътя коса и посивяла от болестта кожа, Мирей усети огромно облекчение, когато десетгодишната Каролина се появи с две бакърени менчета гореща вода, за да напълни ваната.

Изкъпана и облечена в дебелите вълнени дрехи, които ѝ дадоха, Мирей се почувства по-добре. На вечеря масата бе отрупана с местни специалитети: бручо — кремообразно козе сирене, малки царевични питки, кестенов хляб, изсушени диви череша, които растяха на острова, мед от цветовете на градински чай, дребни средиземноморски октоподи, които членовете на семейството ловяха сами, диви зайци в специалния сос на Летиция и една от най-новите култури в Корсика — картофи.

Децата си легнаха след вечеря и Летиция наля по чашка ябълково бренди на четиримата „възрастни“, които се настаниха пред жаравата на големия мангал в трапезарията.

— Най-напред — започна Летиция — моля да ме извините, госпожице, за избухливостта и нетърпението. Децата ми разказаха за смелостта ви да тръгнете съвсем сама посред нощ от Париж по време на Терора. Помолих Наполеон и Елиза да останат, за да чуят онова, което искам да ви разкажа. Нека да са наясно какво очаквам от тях, а вас вече приемам за част от семейството ни. Каквото и да ни донесе бъдещето, те ще ви се притекат на помощ като брат и сестра.

— Мадам — отвърна Мирей, докато затопляше ябълковото бренди край въглените в мангала, — дойдох в Корсика поради една-единствена причина: да чуя от вас какво означава посланието на абатисата. Мисията, която поех, ми бе наложена от събитията. Последният член от семейството ми загина заради „Шаха Монглан“ и се заклех във всяка своя капка кръв, във всяка глътка въздух, във всеки час, който ми е отреден на тази земя, да открия черната тайна, скрита в тези фигури.

Летиция изгледа Мирей, червеникавозлатистата коса, заискрила на светлината на мангала, нежното ѝ младежко лице в контраст с непоколебимите ѝ думи и усети болка заради решителността на младата жена. Надяваше се абатисата на „Монглан“ да се съгласи с нея.

— Ще ви разкажа онова, което искате да разберете — заяви най-сетне тя. — Никога през четирийсетте си и две години на този свят не съм споделяла онова, което ще чуете сега. Проявете търпение, защото разказът ми е дълъг и заплетен. Когато приключа, ще знаете какво тежко бреме ми е било поверено през този период. Време е да го предам на вас.

#### РАЗКАЗЪТ НА МАЙКАТА

Бях осемгодишна, когато Паскал Паоли освободи остров Корсика от генуезците. Баща ми бе починал и майка ми се бе омъжила повторно за швейцареца Франц Феш. За да се ожени за нея, той се отказа от калвинистките си убеждения и стана католик. Семейството му го отлъчи и лиши от наследство. Тези обстоятелства подготвиха почвата за запознанството ни с абатисата на „Монглан“.

Малцина знаеха, че Елен дьо Рок произлиза от старо благородно семейство от Савой. Родителите ѝ притежаваха имоти в различни страни и тя бе пътувала къде ли не. В годината, когато се запознахме

— 1764, тя вече бе игуменка на „Монглан“, макар да не бе навършила четирийсет години. Позна ваше се със семейство Феш като благородничка с швейцарски деди и макар да бе католичка, в средите на богатите я почитаха. Беше запозната с положението и се бе наела да сдобри пастрока ми и семейството му и да възобнови семейните връзки. Навремето ни се струваше, че в намеренията ѝ няма никаква корист.

Пастрокът ми, Франц Феш, беше висок слаб мъж с грубовато лице, което излъчваше много чар. Като истински швейцарец, той говореше тихо, рядко споделяше мнението си и не се доверяваше почти на никого. Бе искрено благодарен, че мадам Дьо Рок се е заела да го сдобри със семейството му, и я покани в дома ни в Корсика. Как можехме да предположим, че това е била целта ѝ още от самото начало?

Никога няма да забравя деня, когато пристигна в каменната ни къща, кацнала високо в планините на Корсика, почти на две хиляди и четиристотин метра надморска височина. За да стигне до нас, човек трябваше да мине през опасни скалисти местности, дълбоки дефилета и непроходими храсталаци, които на места достигаха човешки бой. Абатисата не бе трепнала по време на пътуването. Щом всички се отпуснаха, тя заговори за причината на идването си:

— Дойдох не само за да уважа любезната ви покана, Франц Феш. Тревожи ме въпрос, който не търпи отлагане. Има един човек — швейцарец, който също като вас е приел католическата вяра. Много се страхувам от него, тъй като той следи всяка моя стъпка. Предполагам, че се опитва да научи тайната, която пазя — тайна, която е поне на хиляда години. Всичките му действия ми разкриват, че съм права, защото е учил музика, дори е написал речник по музика — заедно с Андре Филидор е създал опера. Сприятелил се е с философите Грим и Дидро, и двамата любимци в двора на Екатерина Велика в Русия. Дори води кореспонденция с Волтер — мъж, когото искрено презира! Ето че сега, тъй като е тежко болен и не може да пътува, той ползва услугите на шпионин, който се е отправил насам, за Корсика. Трябва да ви помоля за помощ: да действате от мое име, по същия начин, по който аз действах, за да ви помогна.

— Кой е този швейцарец? — попита Феш, обзет от огромен интерес. — Дали не го познавам?

— Независимо дали го познавате, или не, името му е известно — отвърна абатисата. — Говоря за Жан-Жак Русо.

— Русо! Невъзможно! — извика майка ми, Анжела-Мария. — Той е велик човек! Теорията му за естествената добродетел е основата на корсиканската революция! Лично Паоли го покани да напише конституцията ни. Нали Русо казва: „Свободата не е в никаква форма на управление: тя се намира в сърцето на свободния човек.“

— Едно е да се говори за принципите на свободата и за добродетелите — отвърна сухо абатисата, — съвсем друго е човек да ги следва. Той твърди, че всички книги са инструмент на злото, а е написал шестстотин страници. Твърди, че майките трябва да хранят децата си физически, а бащите — интелектуално, но е изоставил своите на прага на приют! Не една и две революции са избухвали в името на „добродетелите“, които той проповядва, и въпреки това търси властта и силата, които да оковат всички хора във вериги, с изключение на онзи, който държи ключа! — Очите на абатисата горяха като въглените в мангала. Феш я наблюдаваше внимателно. — Сигурно се питате какво искам — продължи тя с усмивка. — Разбирам швейцарците, господине. Самата аз съм отчасти швейцарка. Веднага ще ви обясня. Трябва ми информация и подкрепа. Разбирам, че вие не можете да ми предложите нито едното, нито другото, докато не разкрия пред вас тайната, която пазя, скрита в абатството „Монглан“.

Почти цял ден абатисата ни разказва дълга вълшебна приказка за легендарен шах, принадлежал навремето на Карл Велики, за който се твърдяло, че е закопан някъде в абатството „Монглан“ вече хиляда години. Казвам „за който се твърдяло“, защото никой сред живите не го бе виждал, макар мнозина да се опитвали до го открият заради силата, която притежавал. Абатисата се страхуваше, също като предшественичките си, че може да се наложи шахът да бъде изваден по времето, докато тя е на служба, което означаваше, че ще бъде виновна за отварянето на кутията на Пандора. Ето защо се боеше от онези, които се доближаваха прекалено близо, също както шахматистът наблюдава с огромна предпазливост фигурите, които могат да го поставят в матова ситуация — включително и своите собствени, — и планира контраатака. Точно това я бе довело в Корсика.

— Струва ми се, че знам какво търси Русо тук — отбеляза тогава абатисата. — Историята на острова е древна и забулена в тайни. Както вече ви казах, „Шахът Монглан“ е бил предаден в ръцете на Карл Велики от маврите в Барселона. Ала през 809-а — пет години преди смъртта на Карл Велики — нова група маври завладели остров Корсика.

В ислямската вяра има не по-малко секти, отколкото при християнството — обясни тя с тъжна усмивка. — Още след смъртта на Мохамед в неговото семейство възникнали противоречия, което станало причина за появата на две основни направления. Шиитите, настанили се в Корсика, и мистици изповядвали „Талим“, тайна доктрина, която проповядвала идването на Спасителя. Те основали мистичен култ с масонска ложа, тайни ритуали при посвещаването на новите членове и Великия майстор. На базата на този култ са възникнали ритуалите на Свободните масони. Те покорили Картаген и Триполи и създали там мощни династии. Човек от техния орден, персиец от Месопотамия, наречен Кармат на името на древната богиня Кар, събрал армия, с която нападнал Мека и откраднал покривалото на Кааба и свещения черен камък. От тях произлезли така наречените „хашашини“<sup>[6]</sup> — група политически убийци, действащи под влиянието на опиати. От тяхното име пък произлиза съвременната дума „убиец“.

Разказвам ви всичко това — продължи абатисата, — тъй като тази безмилостна, политически мотивирана шиитска секта, която се настанила на остров Корсика, е знаела всичко за „Шаха Монглан“. Нейните членове проучили старите египетски, вавилонски и шумерски ръкописи, в които се говорело за мрачните тайни, скрити в шаха. Достатъчно основателна причина да искат да го намерят.

По време на войните през следващите векове опитите на тези загадъчни мистици да открият шаха били осуетени. Най-сетне маврите били изтласкани от твърдините им в Италия и Испания. Разкъсвани от вътрешни политически противоречия, те престанали да бъдат водещата сила в историята.

Докато абатисата говореше, майка ми бе необичайно притихнала. Обикновено открита и спонтанна, тя стана неестествено неспокойна и предпазлива. И двамата с Феш забелязахме промяната и той заговори — вероятно за да я накара да се отпусне:



— Цялото семейство сме омагьосани от разказа ви. Сигурно знаете, че вече се питаме каква е тайната, която господин Русо търси на острова ни, и защо се доверявате на нас в опита си да му попречите.

— Макар, както вече ви казах, Русо да е тежко болен и да не може да пътува — отвърна абатисата, — той със сигурност е изпратил свой агент, който да посети някой от малцината швейцарски заселници тук. Що се отнася до тайната, която търси — може би съпругата ви, Анжела-Мария, ще ни разкаже повече. Ако не се лъжа, семейството ѝ е живяло на този остров още преди маврите...

В този момент ми стана ясно защо е дошла абатисата! Миловидното добродушно лице на мама поаленя, когато тя вдигна поглед първо към Феш, след това към мен. Сви ръце в скута си и ми се стори, че не знае накъде да гледа.

— Не искам да ви притеснявам, госпожо Феш — продължи тихо абатисата, ала в гласа ѝ бе стаена настойчивост. — Разчитах на корсиканското ви чувство за чест, дано да ми позволи да ви помоля за услуга в замяна на тази, която ви направих аз. Признавам, че ви подведох, като предложих помощта си, без никой да ме е молил. Искрено се надявам усилията ми да не са били напразни. — Феш ми се стори объркан, ала аз разбих какво става. Целият ми живот бе преминал на Корсика и познавах легендите за семейството на мама, Пиетра-Сантас, опознали този остров заедно с първите заселници.

— Мамо — обадих се най-сетне, — това са само стари легенди, нали винаги така си ми казвала. Разкажи ги на госпожа Дьо Рок. Тя направи толкова много за нас. — След тези мои думи Феш покри дланта на мама със своята и я стисна, за да ѝ покаже, че ще я подкрепи независимо от решението ѝ.

— Госпожо Дьо Рок — заговори с треперещ глас мама, — дължа ви благодарността си, а семейството ми винаги плаща дълговете си. Само че онова, което ни разказахте, ме изплаши. Суеверията са дълбоко залегнали в нас. Повечето фамилии тук произхождат от Тоскана, Ломбардия и Сицилия и моето семейство е сред първите заселници. Произлизаме от Финикия, древна страна с древен народ по Източното крайбрежие на Средиземно море. Колонизирали Корсика хиляда и шестстотин години преди рождението на Христа. Абатисата кимаше бавно и майка ми продължи:

— Финикийците били търговци, известни в древността като „морския народ“. Гърците ги нарекли финикийци — което ще рече „кървавочервени“ — може би заради пурпурната боя, която добивали от черупките на миди, или заради името на легендарната огнена птица Феникс, или заради палмата, нарече на финикийска, огненочервената палма. Някои мислели, че идват от земите край Червено море и наименованието се корени в старата им родина. Нито една от тези догадки не е вярна. Наречени сме така заради цвета на косите. По-късно всички финикийски племена, като например венецианците, се отличавали с нея. Разказвам ви за червения цвят, за цвета на огъня и кръвта, който бил боготворен от тези странни примитивни хора.

Макар гърците да ги назовавали финикийци, те самите се наричали народът на Кана, или Кносос, а по-късно канаанити. От Библията знаем, че се кланяли на много богове, на вавилонския бог Бел, когото кръстили Ба'ал, на Иштар, която то се превърнала в Астарта, на Мел'Карт, когото гърците именуvalи просто Кар, тоест „съдба“ или „орис“, същия, когото моят народ наричали Молох.

— Молох — прошепна абатисата. — Евреите се възмущавали от езическото преклонение пред този бог. Те хвърляли децата си в огъня, за да омилостивят бога...

— Така е — кимна мама. — Има и по-лошо. Въпреки че повечето народи в древността вярвали, че единствено боговете имали право на отмъщение, финикийците били убедени, че това е и тяхно право. Местата, на които се заселили — Корсика, Сардиния, Марсилия, Венеция, Сицилия, — това са все територии, където предателството е само средство, за да се постигне определена цел, в тези земи отмъщението е равносилно на справедливост. Дори днес потомците им върлуват из Среди земно море. Тези берберски пирати не са наследници на берберите, те произлизат от Барбароса — Червената брада — и в днешни дни в Тунис и Алжир държат в плен двайсет хиляди европейци в очакване на откупи, които да им донесат несметни богатства. Това са истинските потомци на финикийците: мъже, които владеят моретата от островни крепости, които се прекланят пред бога на крадците, на всяка крачка в живота си служат с измама и предателство и умират заради вендата!

— Точно така! — възкликна развълнувана абатисата. — Точно това е казал мавърът на Карл Велики. Шахът можел да доведе докрай

„сар“ — отмъщението! Ала така ли е наистина? Каква е тайната, търсена от маврите, вероятно известна единствено на финикийците? Каква сила е дадена на тези фигури? Може би някога е била известна, но за съжаление днес ключът към нея и изгубен.

— Не съм сигурна — отвърна мама. — От всичко, което ни разказахте, може да се окаже, че имам представа. Вие ни казахте, че осем маври са пренесли шаха, отреден като дар за Карл Велики, и отказали да се отделят от него — последвали го чак в „Монглан“, и се заговорило, че извършват тайни ритуали. Предполагам какви са били тези ритуали. Дедите ми, финикийците, практикували ритуала на посвещаването, подобен на онова, което описахте. Те са се прекланяли пред свещен камък, понякога стела<sup>[7]</sup> или монолит, защото вярвали, че в тях е запечатан гласът на някой бог. Също като черния камък на Кааба в Мека, като купола на скалата в Йерусалим, във всеки финикийски храм имало масебот<sup>[8]</sup>.

В нашите легенди се разказва за жена, наричали я Елиса, която била от Тир. Брат ѝ бил цар и когато убил съпруга ѝ, тя откраднала свещените камъни и избягала в Картаген на брега на Северна Африка. Брат ѝ се впуснал да я преследва, тъй като му била отнела боговете. Ние знаем, че тя се пожертвала на кладата, за да омилостиви същите тези богове и да спаси хората си. Дори след това се твърдяло, че щяла да се надигне като Феникс от пепелта в деня, когато камъните запечатат. А това ще бъде ден на отмъщение за Земята.

Абатисата мълча дълго след като майка ми завърши разказа си. Ние с баща ми не смеехме да мръднем дори, за да не прекъснем мислите ѝ. Най-сетне тя заговори.

— Спомнете си легендата за Орфей — каза, — който с музиката си събуждал камъните и скалите за живот. Толкова сладкопойни били песните му, че дори пустинните пясъци плачели с кървавочервени сълзи. Макар това да са само митове, имам чувството, че отмъщението приближава. Ако „Шахът Монглан“ се появи отново на бял свят, дано небесата да ни закрилят, защото според мен в него е скрит ключът, способен да накара немите устни на природата да проговорят и да разкрият волята на боговете.

\* \* \*

Летиция огледа малката трапезария. Жарта в мангала се бе превърнала в черна прах. Двете ѝ деца я наблюдаваха мълчаливо, докато Мирей бе по-неспокойна.

— Каза ли абатисата как шахът може да предизвика подобно нещо? — попита тя.

Летиция поклати глава.

— Не, ала другото ѝ предсказание се сбъдна — онова за Русо. Есента след посещението ѝ пристигна агентът му — млад шотландец, наречен Джеймс Бозуел. Твърдеше, че пишел история на Корсика, сприятели се с Паоли и почти всеки ден вечеряше с него. Абатисата ни бе помолила да ѝ донасяме за всичко, което прави, и да предупредим хората от финикийски произход да не му разказват легендите си. Това не беше необходимо, тъй като ние сме затворени и много потайни хора, които рядко се отпускат да говорят за важните неща пред непознати, освен, както стана с абатисата, ако не им дължим нещо. Както тя предрече, Бозуел се свърза с Франц Феш, ала студенината на пастрока ми го отблъсна и той на шега го наричаше типичен швейцарец. Когато „История на Корсика и животът на Паскал Паоли“ бе публикувана, не можахме да повярваме, че е научил нещо важно, което да разкаже на Русо. А сега вече Русо е мъртъв...

— А „Шахът Монглан“ е изваден от скривалището си — добави Мирей, изправи се и погледна Летиция в очите. — Макар разказът ви да обяснява посланието на абатисата и естеството на приятелството ви, останалото е загадка. Нима очаквате от мен, госпожо, да приема за чиста монета този разказ за пеещи камъни и отмъстителни финикийци? Косата ми може и да е червена като на Елиса от Куар, ала под нея има мозък! Абатисата на „Монглан“ има определено вкус към мистичното, също като мен, и аз не приемам разказа ѝ за чистата неподправена истина. Освен това посланието ѝ съдържа нещо много повече от онази част, която вие ни разказахте. Споделила с дъщеря ви, че когато чуете посланието, ще знаете как да постъпите! Какво е искала да каже, госпожо Бонапарт? И по какъв начин е свързано това с формулата?

При тези думи Летиция прежълтя и притисна ръка към гърдите си. Елиза и Наполеон не помръдваха от местата си. Младежът прошепна в тишината:

— Каква формула?

— Формулата, за която е знаел Волтер, за която е знаел кардинал Ришельо, за която е чувал и Русо, за която майка ви със сигурност знае! — извика Мирей и гласът ѝ отекна. Зелените ѝ очи горяха като тъмни смарагди, докато се взираше в смаяната Летиция.

Мирей пресече стаята с две големи крачки, стисна Летиция за ръцете и я изправи. Наполеон и Елиза скочиха, ала младата жена вдигна ръка, за да ги възпре.

— Отговорете ми, госпожо, заради тези фигури две жени бяха убити пред очите ми. Бях свидетелка на злобата и алчността на човек, който издирва шаха и в този момент преобръща света, за да ме намери, който няма да се поколебае да ме убие заради онова, което знам. Кутията вече е отворена и смъртта вилнее сред нас. Видях я със собствените си очи — също както видях „Шаха Монглан“ и символите, гравирани на него. Убедена съм, че има формула! — Тя почти разтърсваше Летиция, а лицето ѝ се бе превърнало в разкривена маска от ярост, защото пред очите ѝ бе Валентин, съсечена заради проклетите фигури.

Устните на Летиция трепереха — тя плачеше, тази жена с желязна воля и решителност, която досега не бе проляла нито една сълза. Докато Мирей я държеше, Наполеон плъзна ръка, за да прегърне майка си и Елиза, а с другата докосна нежно Мирей.

— Майко — започна Наполеон, — трябва да ѝ кажеш. Кажи ѝ онова, което иска да знае. Господи, та ти не си се побояла пред сто въоръжени френски войници! Какъв е този ужас, за който дори не смееш да говориш?

Летиция се опита да заговори, ала по пресъхналите ѝ устни се стекоха сълзи и тя едва удържа риданието си.

— Кълна се — всички трябва да се закълнем — да не говорим никога за това — промълви тя. — Елен, абатисата, знаеше, че има формула още преди да види шаха. Ако се наложеше да бъде първата, извадила го на бял свят след хиляда години, тя ми каза, че може да ги напише — да напише символите, гравирани по фигурите и дъската, — и кой знае как бе успяла да ги изпрати на мен!

— На вас! — възкликна Мирей. — Защо на вас? По онова време вие сте били още дете.

— Да, така е — усмихна се Летиция през сълзи. — Дете на четиринайсет, което скоро щеше да се омъжи. Дете, което износи

тринайсет деца и погребва пет от тях. Все още съм дете, тъй като не разбрах опасността, скрита в обещанието, което дадох на абатисата.

— Разкажете ми — помоли тихо Мирей. — Разкаже ми какво обещание ѝ дадохте.

— Цял живот разучавам стари легенди. Обещах на Елен, че когато извади фигурите, ще отида при народа на мама в Северна Африка, ще посетя стария мюфтия в пустинята. И ще дешифрирам формулата.

— Значи познавате хора там, които могат да ви помогнат? — попита развълнувана Мирей. — Госпожо, тръгнала съм за там. Позволете да свърша тази задача. Това е единственото ми желание! Знаем, че бях болна, но съм млада и бързо ще се възстановя...

— Не и преди да се свържа с абатисата — отвърна Летиция, възвърнала част от старото си самообладание. — Освен това ще ни е необходима повече от една вечер, за да научите всичко онова, което аз научих за четирийсет години! Макар да си мислите, че сте силна, уверявам ви, че не сте чак толкова, за да пътувате. Наблюдавала съм доста случаи на тази болест и смея да твърдя, че през следващите шест-седем месеца няма да ви мине. Тъкмо ще имаме достатъчно време, за да научите...

— Шест-седем месеца! — извика Мирей. — Невъзможно! Не мога да остана в Корсика толкова дълго!

— Страхувам се, че се налага, скъпа моя — отвърна с усмивка Летиция. — Истината е, че не сте болна. Носите дете.

*Лондон*

*Ноември 1792 година*

Хиляди километри на север от Корсика бащата на детето, което носеше Мирей, Шарл-Морис дьо Талейран-Перигор, ловеше риба на брега на Темза.

До него на бодливата прогорена от слънцето трева бяха проснати няколко вълнени шала, покрити с намаслена хартия. Панталоните му бяха навити над коленете, завързани с панделки от рипсена коприна, а обувките и чорапите бяха подредени до него. Носеше дебело късо

кожено прилепнало палто и ботуши, подплатени с кожа, бе нахлупил широкопола шапка, за да не навява сняг в яката му.

Зад него под отрупаните със сняг клони на огромен дъб бе застанал Куртиад, стиснал в една ръка кошница с риба, а в другата грижливо сгънатото кадифено сако на господаря си. На дъното на кошницата бе постлано парче вестник, за да попива кръвта от рибата. Страниците му бяха пожълтели, тъй като беше отпреди два месеца, ала бе престоял дълго на стената в кабинета, чак до тази сутрин.

Куртиад знаеше какво пише във вестника и изпита огромно облекчение, когато Талейран неочаквано го скъса и го положи в кошницата, а след това заяви, че било време да отидат за риба. Господарят бе необичайно притихнал, откакто получи новините от Франция. И двамата знаеха текста почти наизуст.

#### ТЪРСИ СЕ ИЗМЕННИК

Талейран, бивш епископ на Отон, е емигрирал...  
опитайте да съберете информация от близки и роднини,  
които може да са го приютили. Следното описание...  
продълговато лице, сини очи, прав нос, леко вирнат.  
Талейран-Перигор куца или с левия, или с десния крак...

Куртиад изпрати с поглед шлеповете, които се носеха по мътните сиви води на Темза. Парчета лед, откъснали се от брега, подскачаха като играчки, понесени от бързото течение. Кордата на епископа се губеше сред стръковете тръстика и омекналия лед. Дори в студа Куртиад усещаше мириса на солен морски въздух и риба. Зимата, както и много други неща, бе избързала с настъпването си.

Талейран пристигна в Лондон на 23 септември, преди два месеца, и се настани в малка къща на Удсток Стрийт, която прислужникът му бе подготвил за пристигането на господаря. Оказа се, че заминаването им не е прибързано, защото ден по-рано комитетът бе отворил „железния шкаф“ на краля в Тюйлери и бе открил писма от Мирабо и Ла Порт, които разкриваха колко подкупи са били давани от

Русия, Испания и Турция — дори от Луи XVI — на иначе предани членове на Националното събрание.

Мирабо беше починал — късметлия, мислеше си Талейран, докато навиваше влакното, и даде знак на Куртиад да му донесе още стръв. На погребението на великия държавник бяха присъствали триста души, а ето че сега бяха махнали бюста му в Националното събрание и бяха извадили урната с пепелта му от Пантеона. Положението на краля бе значително по-трагично. Животът му висеше на косъм. Бе затворен заедно със семейството си в кулата на рицарите тамплиери — влиятелния орден на свободните масони, които настояваха да бъде изправен пред съда.

Талейран също бе даден под съд, макар да не бе в страната, и признат за виновен. Въпреки че нямаха доказателства срещу него, освен това, което се казваше в конфискуваните писма на Ла Порт, където се намекваше, че приятелят му, епископът, бивш председател на Националното събрание, е готов да служи на интересите на краля — срещу съответната цена.

Епископът наниза на кукичката парчето лой, подадено от Куртиад, въздъхна и метна въдицата в тъмните води на Темза. Всичките му опити да напусне Франция с дипломатически пропуск бяха напразни. Вече бе търсен от закона в собствената си страна и вратите на британското висше общество се хлопнаха под носа му. Дори имигрантите в Лондон го презираха, задето бе предал собствената си класа, подкрепяйки революцията. Най-ужасният проблем бе, че не му бяха останали никакви средства. Дори любовниците, на които едно време разчиташе за финансова подкрепа, сега мизерстваха в английската столица — или правеха сламени шапки, които да продават, или пишеха романи.

Животът бе потискащ и мрачен. Трийсетте и осем изминали години бяха потънали също като стръвта, която хвърли в мътната вода, без да оставят следа. Въпреки това той държеше въдицата. Макар рядко да засягаше този въпрос, не можеше да забрави, че е потомък на Шарл Плешивия, внук на Карл Велики. Адалберт от Перигор бе качил Хю Капе на трона на Франция; Талейфер ковача бе герой от битката при Хейстингс; Хели дьо Талейран бе служил за опора на папа Йоан XXII Блажения. Прадедите му бяха издигали на престола крале и мотото им бе „Reque Dieu“ — „Служим единствено на Бог“. Когато



животът бе най-потискащ, потомците на Талейран от Перигор предпочитаха да поемат поредното предизвикателство, вместо да се отдадат на отчаянието.

Той нави кордата, срязва стръвта и я подхвърли в кошницата на Куртиад. Слугата му помогна да се изправи.

— Куртиад — започна Талейран и му подаде въдицата, — ти знаеш ли, че след няколко месеца е трийсет и деветият ми рожден ден?

— Разбира се — отвърна прислужникът. — Желаете ли господинът да подготвя тържество?

При тези думи Талейран отметна назад глава и се разсмя.

— Към края на месеца се налага да освободя къщата на Удсток Стрийт и да наема по-малка в Кензингтън. А към края на годината, след като нямам никакви доходи, ще се наложи да продам библиотеката си...

— Не забравя ли нещо господинът? — попита любезно Куртиад, докато поемаше топлите дрехи на Талейран и внимаваше да не изцапа кадифеното сако. — Нещо, което му поднесе съдбата, за да разчита на него в трудни моменти като настоящия. Говоря за скритото зад книгите в библиотеката на монсеньор.

— И ден не минава, Куртиад — отвърна Талейран, — без да помисля за него. Според мен тези предмети не са за продан.

— Простете ми дързостта — продължи настоятелно Куртиад, докато сгъваше дрехите и вдигаше лъскавите му лачени обувки от брега, — но имате ли някакви известия от госпожица Мирей?

— Не — призна той. — Но все още не съм готов да я отпиша. Тя е смело момиче и е на прав път. Искам да кажа, че съкровището, което ми е поверено, може да се окаже по-ценно от теглото си в злато — иначе защо ще го търсят толкова отдавна и толкова настървено? За Франция векът на илюзиите приключи. Прецениха, че кралят, както всички крале, е в тежест. Процесът срещу него ще бъде просто формалност. Само че анархията не може да замени дори най-слабото управление. В момента Франция се нуждае не от владетел, а от лидер. Когато той се появи, аз пръв ще го приветствам.

— Монсеньор говори за човек, който ще изпълнява волята Господня и ще въдвори мир — отвърна Куртиад, коленичи и извади от реката малко лед, за да подреди върху него рибата.

— Не, Куртиад — въздъхна Талейран. — Ако Господ искаше мир на земята, сигурно досега щеше да го е наложил. Говоря за спасител, който едно време е казал: „Не идвам, за да донеса мир, а меч.“ Човекът, за когото говоря, ще разбере колко е ценен „Шахът Монглан“, а това е равностойно на власт и сила. Това мога да предложа на онзи, който скоро ще поведе Франция.

Докато Талейран и Куртиад вървяха по замръзалия бряг на Темза, прислужникът колебливо повдигна въпроса, който го тормозеше още откакто получи френския вестник, вече положен под рибата.

— И как възнамерява монсеньор да открие този човек, след като обвинението в измяна не му позволява да се върне във Франция?

Талейран се усмихна и отпусна длан на рамото на слугата с непривична фамилиарност.

— Драги мой Куртиад — отвърна той. — Отменянето на обвинението в измяна е просто въпрос на време.

*Париж*

*Декември 1792 година*

Бе 11 декември. Предстоеше важно събитие — съдебният процес на Луи XVI, крал на Франция. Обвинен бе в измяна. Клубът на якобинците бе пълен с народ, когато Жак-Луи Давид влезе вътре. Зад него прииждаха все хора, присъствали на процеса от първия ден. Неколцина го потупваха по раменете. Той дочуваше фрази от разговорите им — дамите, настанили се в ложите за процеса, пиеха ароматни ликьори, улични търговци разнасяха сладолед из залата на Конвента, любовницата на херцог Д'Орлеан шушукаше и се кикотеше зад дантеленото си ветрило. А пък когато показали на краля писмата от „железния шкаф“, той се престорил, че ги вижда за първи път — отрекъл подписът да е негов, заявил, че паметта му изневерява, и когато го обвинили в измяна срещу държавата. Всички якобинци бяха единодушни, че е добре обучен да се измъква от сложни ситуации. Повечето бяха взели решение как да гласуват още преди да минат през огромните дъбови врати на Якобинския клуб.

Давид мина по покрития с плочки под на някогашното абатство, където якобинците обикновено провеждаха събранията си, когато

усети докосване по ръката. Беше Максимилиан Робеспьер, безупречно облечен, както обикновено, в сребристосив костюм, с висока яка и грижливо напудрена коса. Сега му се стори още по-блед от последната им среща. Той кимна на Давид, бръкна в джоба си и извади малка кутия бонбони. Взе си един и предложи и на художника.

— Драги ми Давид — започна той, — от месеци не сме те виждали. Чух, че работиш над картината „Jeu de Raume“. Знам, че си художник, който държи на работата си, ала не бива да отсъстваш толкова дълго. Революцията има нужда от теб.

Това бе завоалираният начин на Робеспьер да изтъкне, че вече не е безопасно за един революционер да стои настрана от центъра на събитията.

— Чух, разбира се, за съдбата, сполетяла повереницата ти в абатството затвор — добави той. — Позволи ми да изразя най-искрени съболезнования, макар и с такова закъснение. Предполагам, знаеш, че Марат бе порицан от жирондистите пред Националното събрание. Когато се надигнаха викове да бъде наказан, той се изправи, извади пистолет и го насочи към слепоочието си, все едно се канеше да се самоубие. Отвратителна показност, но това му спаси живота. Кралят би трябвало да се поучи от примера му.

— Според теб ще гласуват смъртта на краля ли? — попита Давид, за да не му се налага да мисли за гибелта на Валентин. През последните месеци мъчителните спомени за случилото се не му даваха мира.

— Един жив крал е истинска опасност — отбеляза Робеспьер. — Макар да не подкрепям подобен акт, от кореспонденцията му става ясно, че той наистина е предал държавата... също като твоя приятел Талейран! Виждаш ли, че всичко, което ти казах за него, се оказва истина?

— Дантон ми изпрати бележка и настоя да присъствам тази вечер — каза Давид. — Май има възможност да оставим хората да решат съдбата на краля с общонародно гласуване.

— Тъкмо затова е събранието — потвърди Робеспьер. — Жирондистите, тези мекушави типове, подкрепят предложението. Ако позволим всичките им поддръжници от провинцията да гласуват, страхувам се, че това ще се превърне в стъпка към завръщане на монархията. Та като споменах жирондистите, много ми се иска да се

запознаеш с млад англичанин, приятел на поета Андре Шение. Поканих го тази вечер, за да наблюдавам как романтичните му представи за революцията се разпадат, когато види какво става в действителност.

Давид се обърна към висок слаб младеж. Беше блед, дългата му права коса, която непрекъснато отмяташе назад, все падаше над челото и го притесняваше. Беше облечен в кафяво сако, което не му беше по мярка и приличаше на извадено от боклука. Вместо шалче на врата си бе вързал черна носна кърпичка, която му предаваше още по-неугледен вид. Затова пък очите му бяха ясни и прями, малката хлътнала брадичка се компенсираше от дълъг едър нос, младежките му ръце вече бяха белязани с мазоли, които издаваха, че е израснал в провинцията и му се е налагало да се справя сам с живота.

— Представям ти младия Уилям Уърдсуърт, поет — рече Робеспьер, когато младежът се приближи до тях и пое протегнатата ръка на Давид. — В Париж е вече цял месец, ала сега е първото му посещение в Якобинския клуб. А това е гражданинът Жак-Луи Давид, бивш председател на Националното събрание.

— Господин Давид! — възкликна Уърдсуърт и стисна топло ръката на Давид. — Имах изключителното удоволствие да видя ваша картина, изложена в Лондон, при едно от пътуванията ми от Кеймбридж до столицата. „Смъртта на Сократ“. Вие сте моето вдъхновение, а изгарям от желание да увековеча историята, докато се пише.

— Значи сте писател? — попита Давид. — Сигурно Робеспьер ще се съгласи, че идвате тъкмо навреме, за да станете свидетел на великото събитие — падането на френската монархия.

— Уилям Блейк, също британец и привърженик на мистицизма, публикува миналата година своето стихотворение „Френската революция“, в което прави предсказание, подобно на онова в Библията за падането на крале. Имахте ли възможност да го прочетете?

— Страхувам се, че съм се посветил на Херодот, Плутарх и Ливий — отвърна с усмивка Давид. — В тях откривам достатъчно материал за картините си, тъй като не съм нито мистик, нито поет.

— Странно — отбеляза Уърдсуърт. — В Англия вярваме, че зад Френската революция стоят свободните масони, които могат да бъдат причислени към мистиците.

— Истина е, че мнозина от нас бяха членове на това общество — съгласи се Робеспьер. — Всъщност Якобинският клуб бе създаден от Талейран като Орден на свободните масони. Работата е там, че във Франция ние, свободните масони, съвсем не можем да бъдем наречени мистици.

— Някои наистина са такива — прекъсна го Давид. — Марат например.

— Марат ли? — изви вежди Робеспьер. — Ти се шегуваш. Откъде ти хрумна?

— Истината е, че тази вечер не съм тук единствено по настояване на Дантон — призна с нежелание Давид. — Дойдох да се срещна с теб, защото ми се струва, че можеш да ми помогнеш. Спомена за нещастията, което сполетя повереницата ми в затвора. Знаеш ли, че смъртта ѝ не бе случайност? Марат я бе разпитвал, уверен, че тя е запозната с... Ти знаеш ли нещо за „Шаха Монглан“?

При тези думи Робеспьер пребледня. Напълно объркан, младият Уърдсуърт местеше очи ту към единия, ту към другия.

— Ти имаш ли представа за какво говориш? — прошепна Робеспьер, дръпна Давид настрана и макар Уърдсуърт да ги последва, двамата мъже не му обърнаха никакво внимание. — Какво може да е знаела повереницата ти по този въпрос?

— И двете ми повереници бяха послушнички в абатството „Монглан“... — започна Давид, ала бе прекъснат отново.

— Как можа да не споменеш досега този факт? — попита Робеспьер с разтреперан глас. — Разбира се, това обяснява вниманието, с което ги обгръщаше епископът на Отон още от пристигането им! Защо не ми каза по-рано, преди да му позволя да ми се изплъзне между пръстите?

— Максимилиан, никога не съм вярвал в тези легенди — отвърна Давид. — Мислех си, че това не е нищо повече от едно суеверие. Марат обаче твърдо вярваше. А Мирей, в желанието да спаси живота на братовчедка си, му каза, че прословутото съкровище съществува! Каза му, че на тях им била поверена част от съкровището и била заровена в градината ми. Когато той пристигна на следващия ден с официално разрешение да копае в градината ми...

— Да? Да? — прекъсна го буйно Робеспьер и стисна с всички сили ръката на Давид. Уърдсуърт не изпускаше и дума отказаното.

— Мирей беше изчезнала — прошепна Давид, — а близо до фонтана в градината зееше малка прясно изровена дупка.

— И къде е повереницата ти сега? — Робеспьер почти викаше от възмущение. — Трябва веднага да бъде разпитана. Незабавно.

— Много ми се иска да ти помогна — отвърна Давид. — Вече изгубих надежда, че тя ще се върне. С помощта на връзките, които имаш, си мислех, че ще успееш да разбереш къде е и да направиш нещо, преди... преди да я сполети и нея някое нещастие.

— Ще я открием дори ако се наложи да обърнем Франция наопаки — увери го Робеспьер. — Трябва да ми дадеш точното ѝ описание, с всички подробности.

— Мога да ти предложа нещо по-добро — отвърна Давид. — В ателието имам картина, на която я нарисувах.

### *Корсика*

*Януари 1793 година*

Мълвата за картината нямаше да остане дълго на френска земя.

Една вечер след полунощ към края на януари Летиция Бонапарт събуди Мирей. Младата жена спеше в една стая с Елиза в къщата на хълмовете над Аячо. Мирей беше в Корсика вече три месеца и бе научила много от Летиция, макар и не всичко, което трябваше.

— Облечете се бързо — нареди с тих глас стопанката на дома. Двете момичета триеха сънените си очи. Малките Мария-Каролина и Жироламо, вече облечени за път, следваха майка си.

— Какво има? — извика Елиза.

— Трябва да бягаме — отвърна Летиция с тих спокоен глас. — Войниците на Паоли приближават. Кралят на Франция е мъртъв.

— Не може да бъде! — извика Мирей и се изправи.

— Бил е екзекутиран преди десет дни в Париж — обясни Летиция и заизважда дрехи от гардероба, за да им помогне. — Паоли е вдигнал войската на Корсика, за да се съюзи със Сардиния и Испания и да отхвърли френското правителство.

— Ама, мамо — оплака се Елиза, защото никак не ѝ се искаше да стане от топлото легло, — това какво общо има с нас?

— Братята ти Наполеон и Лучано днес са говорили против Паоли в Народното събрание на Корсика — обясни Летиция с тъжна усмивка. — Паоли ги е набелязал за цялостна вендата.

— Каква е тази вендата? — попита Мирей, стана от леглото и навлече дрехите, които ѝ подаде Летиция.

— Отмъщение докрай! — прошепна Елиза. — Нещо обичайно за Корсика. Когато някой ти навреди, ти насочваш отмъщението към цялото му семейство. Къде са братята ми сега?

— Лучано се крие при брат ми, кардинал Феш — отвърна Летиция и подаде дрехите на Елиза. — Наполеон избяга от острова. Не разполагаме с достатъчно коне, за да стигнем в Боконяно до утре вечер, а ще бъдем и с децата. Налага се да откраднем коне и да пристигнем там преди изгрев. — Тя излезе от стаята и побутна малките напред. Те захленчиха от страх в тъмното и Мирей чу твърдия глас на Летиция:

— Да ме чувате да плача? Обяснете ми вие защо плачете.

— Какво има в Боконяно? — прошепна Мирей на Елиза, докато излизаха от стаята.

— Баба ми, Анжела-Мария ди Пиетра-Санта, живее там — отвърна Елиза. — Което означава, че положението е много сериозно.

Мирей не знаеше какво да каже. Най-сетне! Отдавна искаше да се срещне с възрастната жена, за която бе чувала толкова много — приятелката на абатисата на „Монглан“.

Елиза прегърна Мирей през кръста и двете потънаха в тъмната нощ.

— Анжела-Мария винаги е живяла в Корсика. Братята, братовчедите и праплеменниците ѝ са толкова много, че от тях може да излезе армия, способна да помете половината остров. Затова мама се обръща за помощ към нея — това означава, че е приела сериозно заплахата за отмъщение!

\* \* \*

Село Боконяно бе крепост, оградена със стени и закътана високо в скалистите планини, на почти две хиляди и четиристотин метра надморско равнище. На зазоряване прекосиха последния мост, язدهа

конете една след друга, а бързите води на реката кипяха в мъглата под тях. Докато изкачваха по следния хълм, Мирей забеляза перлените отблясъци на Средиземно море да просветват от изток, а малките островчета Пианоза, Формика, Елба и Монте Кристо сякаш се носеха във въздуха, а зад тях, надигнали се от мъглата, искряха бреговете на Тоскана.

Анжела-Мария ди Пиетра-Санта не им се зарадва.

— Така значи! — заяви дребната сбръчкана жена, подпряла ръце на хълбоци, когато излезе от малката каменна къща, за да посрещне изтощените ездачи. — Синовете на Карло Бонапарт пак са се забъркали в неприятности! Трябваше да се сетя, че някой ден ще ни докарат главоболия.

Дори Летиция да бе изненадана, че майка ѝ знае причината за пристигането им, тя с нищо не го показва. Лицето ѝ оста на спокойно, не издаде чувствата си, когато скочи от коня и пристъпи, за да прегърне и целуне по двете бузи остарялата си, изпълнена с раздразнение майка.

— Хайде, хайде! — сопна се възрастната жена. — Стига с тези официалности. — Сваляй децата от конете, защото ми се струва, че са полумъртви от умора! Ти не ги ли храниш? Приличат на оскубани пилета! — Тя се суетеше наоколо и сваляше малките от конете. Когато стигна до Мирей, спря и оста на да я наблюдава как слиза от коня. След това се приближи, стисна грубо брадичката ѝ, обърна лицето ѝ на една страна и я огледа внимателно.

— Значи за нея ми разказваше — подвижна тя през рамо към Летиция. — Тази ли е с детето, дете идва от „Монглан“?

Мирей бе бременна в петия месец и не се чувстваше толкова зле, колкото в началото, точно както Летиция я бе успокоила, че ще стане.

— Тя трябва да замине от острова, мамо — отвърна Летиция. — Повече не можем да я защитаваме, въпреки че абатисата би искала да остане, за да се грижим за нея.

— Колко е научила? — попита възрастната жена.

— Всичко, което успях да ѝ предам за това кратко време — отвърна Летиция и светлите ѝ сини очи се спряха на Мирей. — Не е достатъчно обаче.

— Тогава да не стоим тук и да не дрънкаме, защото ще ни разбере целият свят! — извика старата. Обърна се към Мирей и я



прегърна. — Тръгвай с мен, госпожице. Елен дьо Рок може и да ме прокълне заради онова, което се каня да направя, но тогава поне ще й се наложи да отговори по-бързо на писмата ми! Не съм получавала известие от нея вече цели три месеца, откакто ти си тук. Тази вечер — продължи тя със загадъчен шепот, докато водеше Мирей към къщата, — по тъмно, уредих една лодка да те закара при мой приятел, където ще си на сигурно място, докато проблемите отминат.

— Госпожо — възпротиви се Мирей, — дъщеря ви все още не е приключила с обучението ми. Ако трябва да замина и да се крия, докато свърши битката, то мисията ми ще се забави още повече. Не мога да си позволя да чакам толкова дълго.

— Че кой те кара да чакаш? — Тя погали малкото коремче на Мирей и се усмихна. — Трябва да заминеш там, където те изпращам, но ми се струва, че няма да имаш нищо против. Приятелят, който ще те закриля, вече знаеше, че идваш, макар да не те очакваше толкова скоро. Казва се Шахин — доста гръмко име. На арабски означава „Сокол скитник“. Той ще продължи обучението ти в Алжир.

---

[1] „За обществения договор“. Прев. Донка Меламед. Изд. „ЛИК“, 1996 г. — Б.ред. ↑

[2] Войнико (фр.). — Б.пр. ↑

[3] Томас Пейн (1737–3809) — американски памфлетист и политик. — Б.пр. ↑

[4] Кретиен дьо Троа — благородник и поет на служба при графовете на Шампания и Фландрия през XII век. — Б.пр. ↑

[5] Полуразрушен рицарски замък в Бретан, Франция. — Б.пр. ↑

[6] Хашиш (араб.) — „трева“, наркотично вещество. За изпълнение на политически (главно, но не само) убийства били наемани разбойници, употребяващи хашиш — хашашин, и оттам става нарицателно за убиец. В английския език звукът „ш“ преминава в „с“ и съществителното става „assassin“, дума за политически убиец. — Б.ред. ↑

[7] Стела — каменна плоча (лат. стълб) с надпис или релефно изображение. В древността се поставяли вертикално като надгробен паметник или за ознаменуване на някакво събитие. — Б.пр. ↑

[8] Масебот — еврейска дума, обикновено означава „изправен камък“. — Б.пр. ↑

## ПОЗИЦИОНЕН АНАЛИЗ

*Шахът е изкуството на анализа.*

Михаил Ботвинник,  
съветски гротмайстор,  
световен шампион

*Шахът е въображение.*

Давид Бронщайн,  
съветски гротмайстор

*Wenn ihr's nicht, ihr werdet's nicht erjagen.*

*„Не го ли почувстваш, никога няма да го  
познаеш.“*

„Фауст“  
Йохан Волфганг  
Гьоте

ПЪТЯТ СЕ ВИЕШЕ НАД МОРЕТО и всеки завой разкриваше удивителна гледка към скалистия прибой долу. Дребни цъфнали полски цветя и лишеи потрепваха между камъните при всеки напор на прибоа. Устойчиви на ветровете и влагата, растенията искряха в розово и златисто, острите им листа се бяха разперили като дантела по побелелите от сол скали. Морето проблясваше в металическозелено — същия цвят като очите на Соларин.

Стотици мисли ми пречеа да се насладя на гледката, измъчваха ме мисли. Искаше ми се да ги подреда, докато таксито криволичеше към града.

Всеки път, когато се опитвах да събера две и две, получавах осем. Навсякъде ми се привиждаха осмици. Най-напред цифрата се

наби в съзнанието ми, когато гледачката спомена рождения ми ден. След това Мордекай, Шариф и Соларин го изтъкнаха като магическо число. Не само че цифрата ясно личеше на дланта ми, ами Соларин подчерта, че съществувала формула на осмицата — каквото и да означаваше. Това бяха последните му думи, преди да изчезне в нощта и да ме остави на Шариф, за да ме прибере в хотела, да не говорим, че нямах ключ, за да си вляза в стаята, защото Соларин го беше пхнал в джоба си.

Шариф, разбира се, полюбопитства кой е бил красивият ми придружител в кабарето и не пропусна да се поинтересува защо е изчезнал толкова неочаквано. Обясних му, че за обикновено момиче като мен е истинско ласкателство да разчитам на вниманието не на един, а на двама кавалери, при това часове след пристигането ми на нов континент, и го оставих да си прави каквито изводи пожелае, докато главорезите му ме прибираха в хотела с патрулна кола.

Ключът ме чакаше на рецепцията, когато пристигнах, а колелото на Соларин вече не бе подпряно под прозореца. След като стана очевидно, че няма да успея да се наспя, реших да направя малко проучване до сутринта.

Вече ми бе известно, че има някаква формула. Бе очевидно, че не става въпрос за обхода на коня. Оказа се, че Лили е права за въпросната формула, която дори Соларин не бе успял да дешифрира. Бе повече от очевидно, че имаше нещо общо с „Шаха Монглан“.

Ним се бе опитал да ме предупреди. Беше ми дал достатъчно книги, посветени на математически формули и игри. Реших да започна с онова, което най-много интересуваше Шариф, книгата за прогресията на Фибоначи, написана от Ним. Четох чак до зори и решителността ми бе възнаградена, макар да не мога да обясня как точно. Изглежда, прогресията на Фибоначи не се използваше почти за нищо друго, освен за предвиждания на борсата. Ето как действаше.

Леонардо Фибоначи решил да вземе поредица от числа, като започне с „едно“. Прибавял всяко число към предишното и получил цифри, които се отличавали с доста интересни свойства. По този начин едно плюс нула прави едно; едно и едно е равно на две; две и едно на три; три плюс две — пет; пет плюс три — осем... и така нататък.

Фибоначи бил мистик, навремето учил сред араби и бил убеден, че числовият ред притежава магически свойства. Открил, че с

отношението на всяко от числата към следващото — една втора от корен квадратен на пет минус едно ( $\frac{1}{2}(\sqrt{5}-1)$ ) — може да се представи и структурата на всичко в природата, което образува спирала.

Според книгата на Ним ботаниците скоро научили, че всяко растение, чиито листа или дръжка са със спирална структура, се подчинява на числовия ред на Фибоначи. Биолозите открили, че същото е и при черупката на наутилуса и всички форми на морски живот. Астрономите твърдят, че съотношенията между планетите в Слънчевата система — дори формата на Млечния път — могат да бъдат описани с числовия ред на Фибоначи. Само че аз забелязах нещо друго, дори преди да го прочета в книгата на Ним. Не че знаех нещо за математиката, просто имах достатъчно музикална грамотност. Тази зависимост е била установена за първи път не от Леонардо Фибоначи, а две хиляди години по-рано от учен, наречен Питагор. Гърците я наричали „aurio section“, „златното сечение“.

С прости думи казано, „златното сечение“ описва всяка точка от една линия, където съотношението на малките части към по-големите е същото като съотношението между по-големите части към цялата линия. Това съотношение е било използвано от всички древни цивилизации и в архитектурата, и в рисуването, и в музиката. Според Платон и Аристотел е било „съвършеното“ съотношение, на базата на което можело да се определи естетическата красота. За Питагор обаче то означавало много повече.

Пред склонността на Питагор към мистиката интересът на Фибоначи бил просто детска игра. Гърците го наричали Питагор от Самос, защото дошъл в Кротона от остров Самос, прогонен от политическите си противници. По данни на негови съвременници бил роден в Тир, град в древна Финикия — страната, която сега наричаме Ливан, — обиколил много места, двайсет и една години прекарал в Египет, дванайсет — в Месопотамия, така че по времето, когато се установил в Кротона, минавал петдесетте. Там основал мистично общество, което нарекли „школа“ и където преподавал тайните, научени в далечни земи. Въпросните тайни били свързани с математиката и музиката.

Питагор открил, че основата на съвременната западна музикална стълбица е октавата, защото една отделна струна, разделена на две, ще издаде същия звук, но точно осем пъти по-висок от някой, който е два

пъти по-дълъг. Честотата на вибрация на струната е обратнопропорционална на дължината ѝ. Една от тайните му е, че музикална квинта (пет диатонични ноти, или „златното сечение“ на октавата), повторена дванайсет пъти във възходяща последователност, ще се върне на оригиналната си нота осем октави по-висока. Вместо това, когато стигне тази величина, тя губи една осма от нотата — така че при възходящата последователност се образува спирала. Ала най-голямата тайна била теорията на Питагор, че Вселената се състои от числа, всяко от които притежава божествени качества. Тези магически стойности на числата се проявяват навсякъде в природата, включително — според Питагор — в звуците, издавани от вибрациите на планетите, когато се движат през черното пространство. „Има геометрия в песента на струните“ — казвал той. „Има музика в разположението на сферите.“

Но какво общо имаше това с „Шаха Монглан“? Знаех, че в играта участват осем пешки и още осем фигури от всеки цвят; а дъската е с шейсет и четири полета — осем вертикално и осем хоризонтално. Формула определено имаше. Соларин я наричаше „формулата на осмицата“. Какво по-добро скривалище за нея от шаха, съставен изцяло от осмици? Също като „златното сечение“, като числовия ред на Фибоначи, като вечната спирала — „Шахът Монглан“ бе нещо повече от всичките си отделни части.

Извадих лист от куфарчето си и докато пътувах в таксито, написах цифрата осем. След това обърнах листа настрани. Сега виждах символа на безкрайността. В главата ми зазвуча глас, който не спираше да повтаря: „Да, шахматното матиране игра е и безкрайна битка, която пристига през скритата врата.“

\* \* \*

Само че, преди да се намеся в шантавата игра, пред мен стоеше доста по-неотложен проблем: да остана в Алжир и да си осигурия работа. Същевременно работата ми трябваше да е с достатъчно авторитет, та да ми позволи сама да управлявам съдбата си. Благодарение на онова приятелче Шариф бях вкусила северноафриканското гостоприемство и исках да съм сигурна, че при

следващия сблъсък с него положението ми няма по нищо да отстъпва на неговото. Освен това как щях да търся „Шаха Монглан“, след като очаквах в края на седмицата да пристигне шефът ми Петар, който непременно щеше да ми висне над главата?

Трябваше ми свобода на действие и един-единствен човек можеше да уреди този въпрос. Бях тръгнала към Министерството на промишлеността и енергетиката, където ме чакаше безкрайно стоене из приемните, докато той благоволи да ме приеме. Това бе мъжът, одобрил визата ми, зарязал партньорите от „Фулбрайт и Коун“ заради тенис мач, мъжът, който щеше да плаща заплатата ми по договора за компютърни услуги, стига да съумееш да го накарам да подпише. Не знам защо чувствах, че подкрепата му щеше да се окаже незаменима за успеха на всички препятствия и трудности, които ми предстояха и за които до неотдавна нямах никаква представа. Името на въпросния човек беше Амил Камил Кадир.

Таксито ми слезе към ниските части на Алжир и мина покрай огромното пристанище. Правителствените сгради с аркади на фасадата гледаха към морето. Спряхме пред Министерството на индустрията и енергетиката.

Щом пристъпих в мраморното фойе, очите ми бавно се приспособиха към сумрака вътре. Видях мъже в делови костюми, други бяха облечени в традиционните бели роби и черни джалаба — закачулените роби, които защитаваха от резките промени на пустинния климат. Неколцина бяха с кърпи на главите на червено и бяло райе, които приличаха на италиански покривки. Всички се обърнаха към мен в мига, в който влязох във фойето, и веднага ми стана ясно защо. Май бях почти единствената с панталони.

Нямаше нито гише за информация, нито табло с описание на кабинетите и службите, а пред всеки асансьор се бяха скупчили мъже. Никак не ми беше приятно да пътувам с ококорени араби, след като не бях сигурна кой отдел търся. Затова се отправих към бялото мраморно стълбище, което отвеждаше на горния етаж. Пресрещна ме мургав тип в костюм.

— Мога ли да ви помогна? — попита рязко той и се изправи така, че да не мога да тръгна нагоре по стълбите.

— Имам среща с господин Кадир — отвърнах и се опитах да мина покрай него — Амил Камил Кадир. Той ме очаква.

— Министърът на петрола? — недоверчиво повдигна вежди мургавият. За мой огромен ужас той кимна любезно. — Разбира се, мадам. Ще ви отведе при него.

По дяволите! Не ми оставаше друго, освен да тръгнем за едно към асансьорите. Типът ме беше хванал над лакътя и ми проправи път през тълпата, сякаш бях кралицата майка. Интересно, какво ли щеше да направи, когато разбере, че нямам предварително уговорена среща?

Най-лошото бе, осъзнах аз, когато той ми даде знак да се кача в отделен асансьор, очевидно за височайши особи, че на френски съвсем не мога да говоря толкова бързо, колкото на английски. Нищо, щях да планирам стратегията си, докато чакам в някоя приемна часове наред, както ме бе предупредил Петар. Щеше да ми остане достатъчно време да помисля.

Слязохме на последния етаж. Пред близкото информационно гише се бяха скупчили група араби и чакаха дребният рецепционист с тюрбан да провери куфарчетата им за оръжие. Бе се настанил зад огромно бюро, от радиото се носеше силна музика и той небрежно махваше с ръка към отворените куфарчета. Тълпата, струпала се около него, беше наистина внушителна. Въпреки че дрехите им приличаха на чаршафи, златните пръстени и гривни, обсипани с рубини, можеха да накарат Луис Тифани да припадне от завист.

Придружителят ми ме поведе през множеството, като се извиняваше, докато разблъскваше хората с рамо. Каза няколко дума на арабски на рецепциониста, който, без да губи време, скочи от мястото си и хукна по коридора. Забелязах го да спира в самия край пред врата, охранявана от войник, праметнал пушка на рамо. И двамата се обърнаха и ме зяпнаха, миг след това войникът се скри зад ъгъла. Когато се върна, махна с ръка. Мъжът, който ме бе довел от фойето, кимна и се обърна към мен.

— Министърът ще ви приеме веднага — заяви той.

Хвърлих бърз поглед към куклуксклановците около мен, стиснах куфарчето си и заситних по коридора след него.

Войникът ми даде знак да го последвам. Завихме по един коридор, след това по друг, доста по-дълъг, към двойна гравирани врата, висока най-малко три метра и половина. Охраната спря, застана мирно и ми кимна да вляза. Поех си дълбоко въздух и открянах едното крило. Пристъпих в огромно фойе, украсено със звезда от

розов мрамор в средата. Друга врата, зейнала широко, водеше към просторен офис, застлан с дебел килим на едри розови хризантеми. Задната стена на кабинета се състоеше от високи френски прозорци, до един отворени. Тюлените пердета се издуваха навътре при всеки полъх на вятъра. Високи финикови палми скриваха изгледа към морето.

Слаб мъж с пясъчноруса коса се бе облегал на парапета на балкона с гръб към мен и съзерцаваше морето. Обърна се, щом влязох.

— Госпожице — посрещна ме топло той и пристъпи с протегнатата ръка. — Позволете ми да се представя. Аз съм Амил Камил Кадир, министър на петрола. Очаквах с нетърпение срещата ни.

Човекът говореше английски. За малко да падна. Истинско облекчение!

— Сигурно сте изненадана от английския ми — започна с усмивка той, ала този път това не бе дежурната гримаса, която ми пробутваха местните. Взирах се в една от най-топлите усмивки, които някога бях виждала. Той продължи да стиска ръката ми малко по-дълго, отколкото трябва.

— Израснах в Англия и учих в Кеймбридж. Всички в министерството говорят по малко английски. Все пак английският е езикът на петрола.

Освен това гласът му бе с най-топлия и дълбок тембър, който някога бях чувала — неизбежно правиш асоциация с пчелен мед, стичащ се от лъжица. Дори тенът му бе златист. Кехлибарените очи ме наблюдаваха внимателно от лице с маслинова кожа, оброчено със силно чуплива пепеляворуса коса. Когато се усмихваше, а той често го правеше, около очите му се събираше мрежа ситни бръчици, издайнически белег, че прекарва доста време на открито. Спомних си за тениса и се усмихнах.

— Заповядайте, седнете — покани ме той и посочи красив гравирен стол от палисандрово дърво. Мина зад бюрото, включи интеркома и изрече няколко думи на арабски. — Ще ни донесат чай — обясни. — Доколкото разбрах, сте отседнали в „ар-Риад“. Храната там е главно от консерви и не е много вкусна, въпреки че хотелът е прелестен. Щом приключим срещата, ще ви заведем на обяд, стига да нямате други планове. След това ще можете да разгледате града.



Все още бях объркана от топлото посрещане и предполагам, че изражението ми ме е издало, защото той попита направо:

— Сигурно се чудите защо ви приех толкова бързо?

— Трябва да призная, че се бях приготвила да прекарам часове в чакане.

— Знаете ли... Може ли да ви наричам Катрин?... Чудесно, в такъв случай и ти ми казвай Камил, така нареченото ми християнско име. В нашата култура се смята за непростима грубост да откажеш нещо на жена. Никой истински мъж не бива да допусне подобно нещо. Ако дамата заяви, че иска среща с министър, не можеш да я оставиш в някоя чакалня, трябва да бъде приета незабавно! — Той се засмя с чудесния си златен глас. — Докато си тук, може да ти се размине дори убийство, след като вече знаеш как да се измъкнеш.

Дългият римски нос на Камил и високото чело ме накараха да погледна профила му, който сякаш бе взет от някоя древна монета. Нещо в него ми се стори познато.

— Ти си кабил, нали? — попитах неочаквано.

— Ами да! — Стори ми се много доволен. — Как разбра?

— Предположих — отвърнах аз.

— Браво, забележително. Голяма част от служителите в министерството са кабили. Ние, кабилите, представляваме петнайсет процента от населението на Алжир, но заемаме осемдесет процента от високите държавни постове. Златистите очи ни издават. Така е, защото много обичаме да се взираме в парите — разсмя се той.

Стори ми се в удивително добро настроение, затова реших, че е моментът е подходящ да повдигна най-трудния въпрос, въпреки че не бях сигурна как да подходя. Все пак партньорите бяха изгонени от кабинета му, за да отиде да играе тенис. Какво би го спряло да ме стисне за ухото и да ме изрита? Но вече бях попаднала в светилището му и едва ли скоро щях да имам подобен шанс. Реших да се възползвам от предимството.

— Виж, има нещо, което трябва да обсъдя с теб, преди колегата ми да пристигне в края на седмицата — започнах аз.

— Кой колега? — попита той и се настани зад бюрото. Само ми се стори или изведнъж се затвори в себе си?

— По-точно мениджърът ми — уточних. — Във фирмата ми са решили, че след като договорът ни не е подписан, трябва да изпратят

представител на ръководния състав да наглежда работата. В интерес на истината с идването си днес тук претъпих всички правомощия. Само че прочетох договора — продължих да обяснявам аз. Извадих документа от куфарчето си и го шляпнах на бюрото. — Честно казано, така и не разбрах защо му е на някой да наглежда работата.

Камил погледна договора, след това вдигна очи към мен. Притисна длани като за молитва и сведе глава над тях, за да помисли. Сега вече бях сигурна, че съм прекалила.

— Значи не се притесняваш да нарушаваш правилата — заговори най-сетне той. — Много интересно... Би ли ми казала защо?

— Това е проектодоговор за услугите на консултант — обяснявах аз и сочех недокоснатия договор на бюрото му между нас. — Тук е написано, че трябва да правя анализ на петролните ресурси, както подземни, така и на склад. Единствено то, от което се нуждаем, е компютър... и подписан договор. Шефът само ще ми се пречка.

— Разбирам — отвърна Камил, без да се усмихва. — Ти ми обясни всичко, без да съм те питал. Нека въпреки това да ти задам друг въпрос. Запозната ли си с числовия ред на Фибоначи?

Едва се сдържах да не ахна.

— Отчасти — признах аз. — Използва се за проекти на борсата. Би ли ми казал защо те интересува това, или искаш сама да познаеш?

— Ще ти кажа, разбира се. — Камил натисна някакъв бутон на бюрото си. След малко влезе чиновник, връчи му кожена папка и веднага излезе.

— Алжирското правителство — започна той, извади някакъв документ и ми го подаде — е убедено, че страната ни разполага с ограничени запаси от петрол, който ще стигне за около осем години. Възможно е да открием още в пустинята, но това никак не е сигурно. Петролът не е просто основната стока, която изнасяме. Благодарение на него успяваме да покрием разходите си за вноса на всички продукти, включително и на хранителните. Проблемът е, че разполагаме с много малко обработваема земя. Внасяме мляко, месо, зърнени храни, дървен материал... дори пясък.

— Внасяте пясък? — изненадано вдигнах глава от документа, в който се бях зачела. Та в Алжир имаше стотици хиляди квадратни метри пустиня.

— Говоря за пясък за индустриални цели, който се използва в производството. Качеството на пясъка от Сахара не е пригодено за индустриално производство. Затова изцяло разчитаме на петрола. Не разполагаме с резерви, но поне имаме значителни залежи с природен газ. Толкова са големи, че е напълно възможно с течение на времето да се превърнем в най-големите износители на този продукт — стига да открием начин да го транспортираме.

— Какво общо има това с моя проект? — попитах и бързо прегледах страниците на документа, написан на френски. Нямаше нищо общо нито с петрола, нито природния газ.

— Алжир е страна — членка на ОПЕК, и следователно периодично ревизира договорите си и определя цените на собствения си петрол, като с различните страни договаря различни условия. В повечето случаи говорим за доста недодялан пазарлък. Като страна-домакин на ОПЕК, предложихме да има колективен бартер за клиентите. По този начин ще постигнем две неща. Първо, ще повишим драстично цените на барел, докато цената на производство ще остане непроменена. Второ, можем да реинвестираме печалбата в нови технологии, както направиха израелците със западните средства.

— Говориш за оръжие, нали?

— Не — усмихна се Камил, — макар че всички харчим доста за оръжие. Говорех за индустриално развитие и дори нещо повече. Можем да извадим вода от пустинята. Напояването е основата на всички цивилизации.

— Нищо от това не е споменато в документа и не разбирам каква е връзката — отвърнах аз.

В този момент внесоха чая на количка. Сервитьорът бе с бели ръкавици. Наля вече познатата ми ментова напитка и димящата струя се насочи към чашката с тихо съскане.

— Това е традиционният начин, по който се сервира ментов чай — обясни Камил. — Листата на ментата се счукват и се накисват във вряла вода. Слага се захар, колкото поеме. В някои части на страната го наричат здравословен тоник, в други — афродизиак. — Той се засмя, когато поехме чашките и отпихме.

— Можем да продължим разговора — предложих аз веднага щом вратата се затвори зад сервитьора. — Пред теб е неподписан договор с фирмата ми, в който се казва, че искате да пресметна количеството на

петролните залежи. Пред себе си имам документ, според който се задачата ми е да анализирам вноса на пясък и други суровини. Искаш от мен да изготвя някакво предвиждане, иначе нямаше да повдигнеш въпроса за прогресията на Фибоначи. Всичко това ми се струва твърде неясно.

— Няма нищо тайно — отвърна Камил, остави чашата чай име погледна внимателно. — Дватамата с министър Белаид прегледахме много внимателно биографията ти. Преценихме, че ще бъдеш подходящ избор за проекта. От характеристиката, която получихме от работодателите ти, личи, че си готова да загърбиш правилата, когато се налага. — При тези думи той се усмихна широко. — Знаеш ли, скъпа Катрин, тази сутрин отказах визата на мениджъра ти, говоря за господин Петар. Той извади копие от многословния ми договор, остави го на бюрото, взе химикалка и подписа накрая на листа.

— Сега вече разполагаш с подписан договор, който обяснява каква е мисията ти тук — заяви и ми подаде листовете. Прегледах ги набързо и му се усмигнах. Камил също се усмихна.

— Добре, шефе — отвърнах аз. — Сега би ли ми обяснил какво се иска от мен?

— Искаме компютърен модел — започна тихо той. — Само че трябва да бъде изготвен много тайно.

— Какво трябва да показва моделът? — притиснах подписания договор към гърдите си и ми се прииска да видя лицето на Петар, когато го отвори в Париж. Та нали надутите партньори не бяха успели да накарат Камил да подпише същия този договор.

— Бихме желали да разполагаме с прогноза — продължи министърът — как ще реагира светът икономически, когато отрежем продажбите на петрол.

\* \* \*

Хълмовете на Алжир са по-стръмни от тези в Рим или Сан Франциско. Има места, на които човек трудно стои прав. Бях напълно скапана, когато стигнахме ресторанта, избран от министъра. Малко заведение на втория етаж на сграда с изглед към широк площад. Наричаше се „ал-басур“ и както Камил ми обясни, в превод името

означавало „седлото на камилата“. В тясното фоайе и бара бяха изложени твърди камилски седла, всяко с красиво избродирани листа и цветя.

Масите в салона бяха застлани с бели колосани покривки, а на прозорците се полюшваха бели дантелени пердета. Клоните на дивите акации отвън потропваха по стъклата.

Настанихме се в кръгло сепаре и Камил поръча *pastille au pigeon* — пай с хрупкава коричка, поръсен с канела и захар и плънка от гълъбово месо, бъркани яйца, стафиди, печени бадеми и екзотични подправки. Докато се наслаждавахме на традиционния за Средиземноморието обяд с пет ястия — домашното вино се лееше като вода, — Камил ми разказваше забавни истории за Северна Африка.

Не подозирах дори колко богата е културата на страната. Отначало тук бяха живели туарегите, кабилите и маврите — племената на древна Берберия, които се заселили по крайбрежието — последвани от миноанците<sup>[1]</sup> и финикийците, установили гарнизони по тези места. Впоследствие дошло времето на римските колонии, на испанците, които завзели земите на маврите, след като си върнали своите, а после се разпростряла Отоманската империя, която завладяла берберското крайбрежие и подчинила пиратите в продължение на цели триста години. След 1830-а земите попаднали под френско владичество и накрая, десет години преди пристигането ми, алжирската революция сложила край на чуждата тирания.

Междувременно се сменили повече династии, отколкото можех да запомня, всички до една с екзотични имена и още по-екзотични нрави. Харемите и обезглавяванията били съвсем в реда на нещата. Сега, след като мюсюлманите бяха поели управлението на страната, нещата се бяха поуспокоили. Въпреки че Камил пиеше чаша подир чаша червено вино с ориза с шафран и телешкия медальон с ананас и бяло вино със салатата, той продължаваше да твърди, че е последовател на исляма.

— Ислямът — обадох се аз, когато ни сервираха черно кафе с много захар, та на вкус наподобяваше по-скоро на сироп — означава „мир“, нали?

— Донякъде — отвърна Камил. Режеше рахат локума на парчета: бе нещо като желиран сладкиш, поръсен обилно със захар и подправен с жасмин и бадеми. — Същата дума съществува и на иврит. „Шалом“

— нека мирът бъде с теб. На арабски думата е „салаам“ и се придружава от дълбок поклон, докато главата докосне земята. Това е символ на абсолютното преклонение пред волята на Аллах — означава пълно покорство. — Подаде ми кубче рахат локум с усмивка. — Понякога покорството пред волята на Аллах означава мир, понякога не.

— По-често не — съгласих се аз. Камил ме погледна сериозно.

— Нека не забравяме, че от всички велики пророци — Мойсей, Буда, Йоан Кръстител, Заратустра, Христос, Мохамед е бил единственият, който е започнал война. Той събрал четирийсетхилядна армия и я повел, яхнал коня си, срещу Мека. И я завоювал.

— Ами Жана д'Арк? — попитах с усмивка аз.

— Тя не е основала религия — поясни той. — Въпреки че е притежавала дух за подобно нещо. А пък джихад не е онова, което си мислите вие, западниците. Чела ли си Корана? — Поклатих глава. — Ще помоля да ти изпратят хубаво копие на английски. Ще ти бъде интересно. Да не говорим, че ще се окаже много по-различно от онова, което си представяш.

Камил плати сметката и излязохме на улицата.

— А сега обиколката на Алжир, която ти обещах — напомни ми той. — За начало ще ти покажа централната поща.

Отправихме се към сградата, разположена почти на брега. По пътя той отново заговори:

— Всички телефонни линии минават през централна поща. Това е поредната система, останала в наследство от французите, където всичко се насочва към един общ център и не излиза оттам — също като улиците. Международните обаждания се набират ръчно. Ще ти бъде интересно да видиш как става — особено след като ще ти се налага да се справяш с архаичната телефонна система, за да създадеш компютърния модел, за който подписах договор. По-голямата част от необходимите ти данни ще минават през телефона.

Не разбирах как за модела, който той искаше от мен, щеше да е необходим телефон, но се бяхме споразумели да не обсъждаме въпроса на обществени места, затова аз отбелязах единствено:

— Да, снощи така и не успях да се свържа.

Изкачихме стълбите пред входа. Както и останалите сгради, тази бе просторна, мрачна, с мраморни подове и високи тавани. Натруфени

полилеи висяха от таваните също като в банка, строена през 20-те години. По стените бяха закачени снимки в рамки на Хуари Бумедиен, президента на страната. Той бе човек с дълго лице, големи тъжни очи и гъсти мустаци като на герой от викториански роман.

Алжир бе голям град, ала нито по улиците, нито в сградите имаше достатъчно хора, които да изпълнят пространството. Идвах от Ню Йорк и това ми направи силно впечатление. Тракането на токовете ни отекваше на всяка крачка. Хората говореха шепнешком, сякаш се намираха в обществена библиотека.

В далечния край, на обособено празно място, бе поставена телефонна централа с размерите на кухненска маса. Приличаше на създадената от Александър Греъм Бел. Зад нея се бе настанила дребна жена към четирийсетте, с изопнато лице и къносана в червено коса, прибрана високо на главата. Червилото ѝ беше ярко и крецящо, цвят, който не се произвеждаше още от Втората световна война, да не говорим, че роклята на флорални мотиви също бе от онези години. Върху централата бе поставена огромна кутия шоколадови бонбони, чиито опаковки бяха пръснати наоколо.

— Гледай ти, та това е самият министър! — възкликна жената, извади някакъв щифт от уреда и стана, за да ни посрещне. Протегна и двете си ръце, които Камил пое. — Получих бонбоните ти — посочи тя кутията. — Швейцарски! Всичко при теб е първокачествено. — Гласът ѝ бе нисък и дрезгав, също като на танцьорка от някое кабаре в Монмартър. У нея имаше нещо грубовато, ала открито и тя веднага ми допадна. Френският ѝ бе като на марсилски моряк, говор, който Валери, прислужницата на Хари, имитираше съвършено.

— Терез, искам да те запозная с госпожица Катрин Велис — представи ме Камил. — Госпожицата работи по важен компютърен проект на министерството, по-точно за ОПЕК. Реших, че познанството с теб ще ѝ бъде от полза.

— Аха, ОПЕК значи! — възкликна Терез, ококори се и размърда пръсти. — Много голям клиент. Много важен. Тя трябва да е умница! — отбеляза жената. — Като ги знам какви са от ОПЕК, в най-скоро време ще направи сензация. Помни ми думата.

— Терез знае всичко — засмя се Камил. — Подслушва всички трансконтинентални телефонни обаждания. Знае повече от хората в министерството.

— Разбира се — каза тя. — Че кой ще се грижи за тези неща, ако не съм аз?

— Терез е *ried noir* — обърна се към мен Камил.

— Това ще рече французойка, родена в Алжир — обясни тя на английски. След това отново премина на френски и каза. — Родена съм в Африка, но не съм от онези, арабите. Прадедите ми са от Ливан.

Май щях да си остана на тъмно по отношение на разграниченията в произхода, на които в Алжир толкова държах.

— Госпожица Велис не е успяла да се свърже снощи — обясни Камил.

— По кое време? — попита Терез.

— Към единайсет вечерта — отвърнах аз. — Опитах се да се обадя в Ню Йорк от „ар-Риад“.

— Бях тук! — възкликна тя. След това поклати глава и ми издаде тайната. — Онези типове в телефонната централа на хотела са невероятно мързеливи. Просто изключват системата. Понякога се налага да чакаш осем часа, за да се обадиш. Следващия път просто ми кажи и аз ще уредя всичко. Искаш ли да се обадиш довечера? Определи някакъв час и ще го уредя.

— Искам да изпратя съобщение до един компютър в Ню Йорк — обясних й аз, — че съм пристигнала. Изчиташ съобщението и то се предава в писмен вид.

— Много модерно! — впечатли се Терез. — Ако искаш, мога да го направя вместо теб.

Съгласих се, написах съобщението до Ним, че съм пристигнала безпроблемно и скоро ще отида до планините. Той щеше да се сети какво означава това: че ще се срещна с антикваря на Луелин.

— Става. — Терез взе бележката. — Ще го изпратя веднага. След като вече се познаваме, твоите обаждания ще бъдат с приоритет. Мини да се видим някой път.

Когато излязохме от пощата, Камил каза:

— Терез е най-важният човек в Алжир. Може да ти помогне да направиш политическа кариера или да я съсипе. Ако не си й симпатичен, просто няма да те свърже. Според мен те хареса. Кой знае, някой ден дори може да те направи президент! — засмя се той.

Тръгнахме покрай брега към министерството и той подхвърли:



— Разбрах, че ще ходиш в планините. Има ли някое специално място, което искаш да посетиш?

— Единствено да се срещна с приятел на мой приятел — отвърнах без всякакво желание аз. — А и така ще успея да разгледам страната.

— Питам, защото планините са домът на кабилите. Израснал съм там и познавам добре района. Мога да ти изпратя кола или сам да те закарам, стига да искаш. — Въпреки че предложението му бе също толкова приятелско, колкото и предложението да ми покаже Алжир, долових в гласа му особена нотка, която не успях да разбера какво означава.

— Мислех, че си израснал в Англия.

— Заминах за Англия на петнайсет, за да уча в частно училище. Преди това тичах бос като диво козле по хълмовете на Кабил. Наистина ти трябва водач. Районът е прелестен, но сам човек лесно може да се загуби. Картите на Алжир не са най-добрите.

Очевидно си правеше реклама и аз прецених, че ще бъде крайно нелюбезно да му откажа.

— Май ще бъде най-разумно да тръгна с теб — примирих се аз. — Знаеш ли, снощи, докато пътувах от летището, ме следваха хора от службите за сигурност. Има един тип, казва се Шариф... Това има ли някакво значение?

Камил се закова намясто. Бяхме застанали на пристанището и огромните параходи се поклащаха във водата.

— Ти откъде знаеш, че е бил Шариф? — попита рязко той.

— Запознахме се. Той... Повика ме в офиса си на летището малко преди да мина на митницата. Зададе ми няколко въпроса, държа се много мило, след това ме пусна. Но после е пратил хора да ме следят...

— Какви въпроси? — прекъсна ме Камил. Беше прежълтял. Опитах се да си спомня разговора ни, за да го предам на Камил. Дори му предадох коментара на таксиметровия шофьор. Камил мълча, докато разказвах. Очевидно обмисляше нещо. Най-сетне заяви: — Много ще ти бъда благодарен, ако не споменаваш тази случка пред никого. Аз ще се погрижа, но на твое място не бих се притеснявал. Сигурно те е объркал с някоя друга.

Отново поехме през пристанището към министерството. Когато стигнахме на входа, той заговори:

— Ако по някаква причина Шариф се свърже отново с теб, кажи му, че вече си ме информирала по всички тези въпроси. — Постави ръка на рамото ми. — И му предай, че аз лично ще те заведе в Кабил.

---

[1] Жители на остров Санторини, за които се предполага, че са населявали Атлантида. — Б.пр. ↑

## ШЕПОТЪТ НА ПУСТИНЯТА

*Ала пустинята чува, макар хората да не  
долавят този шепот, и един ден ще го превърне в  
пустиня от звук.*

Мигел де Унамуно

*Пустинята Сахара  
Февруари 1793 година*

Мирей стоеше на платото Ерг и оглеждаше ширналата се червена пустиня.

На юг от нея, подобно на триметрови вълни, се надигаха дюните на Аз-Земул ал-акбар. Отдалеч, облени от утринната светлина, те приличаха на кървавочервени хищни нокти, впили се в пясъка.

Зад нея се извисяваха Атласките планини, все още забулени в сенки, обгърнати от ниски облаци, които носеха сняг. Те бдяха над пустинните земи — диви и необитаеми, по-обширни от всяка друга пустиня на земята — сто и шейсет хиляди километра пясък с цвят на натрошена тухла, където не трепваше нищо освен дъха на Всевишния.

Пустинята се наричаше Сахра. Югът. Безплодната шир. Тук бе царството на аруби — арабите, странстващи из тази негостоприемна територия.

Мъжът, който я доведе тук, не беше аруби. Шахин бе със светла кожа и коса и очи с цвета на стар бронз. Хората му говореха езика на древните бербери, управлявали тази гола пустош преди повече от пет хиляди години. Беше й казал, че са дошли от планините и от Ерг — величественото високо скалисто плато със стръмни скали, което разделяше планините зад нея от ширналите се пясъци отпред. Веригата плата носеха името Арег — Дюната. А себе си наричаха Туарег. По светените на Дюната. Туарегите знаеха тайна, древна като произхода им, тайна, заровена в пясъците на времето. Това бе тайната,

заради която Мирей бе пътувала месеци наред, бе извървяла много километри с надеждата да я открие.

Нямаше и месец от нощта, в която заедно с Петиция отидоха до скритото корсиканско заливче. След това се качи на малък рибарски кораб, с който прекоси развълнуваното зимно море, за да отиде в Африка, където водачът ѝ, Шахин, Ястреба, я очакваше на доковете на Дар ал-бейда, за да я отведе в Магреб. Бе облечен в дълъг черен хаик, със забулено в индигов литам лице и двоен воал, през който спокойно виждаше, ала никой не можеше да го види. Шахин бе един от „Сините“, свещените племена от Ахагар, където единствено мъжете носят воали, за да ги предпазват от пустинните ветрове, и боядисват кожата си в неземан нюанс на синьото. Номадите наричаха тази специална секта „Магриби“ — магьосници, — онези, които могат да разкрият тайните на Магреб, земята на залеза. Те знаеха къде се намира ключът за „Шаха Монглан“.

Ето защо Летиция и майка ѝ я изпращаха в Африка, ето защо Мирей бе прекосила Атласките планини посред зима — четири хиляди и осемстотин километра през снежни виелици и опасен терен. Щом научеше тайната, тя щеше да бъде единствената на този свят, която се бе докосвала до фигури те и в същото време познаваше ключа към силата им.

Тайната не бе скрита под скала в пустинята. Не бе забравена и в някоя прашна библиотека. Пазеха я тези номádi от старите предания. Тази тайна се носеше над пясъците, предаваше се от уста на уста и се пренасяше също като искри от угасващ огън, полетели над пустинята, обвити в мрак. Тайната се пазеше в шепота на пустинята, в легендите на обитателите ѝ, в загадъчния шепот на скалите и камъните.

\* \* \*

Шахин лежеше по корем в покрития с клони ров, който двамата изровиха в пясъка. Над тях бавно в спирала кръжеше сокол и се оглеждаше за най-лекото помръдване долу. Мирей бе клекнала до Шахин и не смееше да диша. Наблюдаваше напрегнатия профил на придружителя си: дългия тесен нос, извит като човката на сокола скитник, чието име носеше, светложълтите очи, стиснатите устни и

тюрбана, сплетената коса, разстлала се по гърба. Той бе свалил традиционния черен хаик и също като спътничката си бе облечен във вълнена джелаба с качулка в ръждив цвят, добит от растението абал.

Цветът бе същият като на пустинята. Соколът над тях не можеше да ги различи сред пясъка и храсталака, които им служеха за естествено укритие.

— Това е хур... сокол Сакр — прошепна Шахин на Мирей. — Не е нито толкова бърз, нито толкова агресивен като скитника, но е много по-умен и с по-добро зрение. За теб ще бъде чудесна птица.

Мирей трябваше да хване сокол и да го обучи, така й беше казал той, преди да прекосят Аз-Земул ал-акбар в източния край на Ерг — най-дългата верига от дюни на света. Това не бе просто изпитание или обичай сред туарегите — чиито жени ловуваха и управляваха наравно с мъжете, — а и задължително средство за оцеляване.

Очакваха ги петнайсет денонощия, може би дори двацет, сред дюните, дни на палеща жега и ноци на неописуем студ. Не можеха да карат камилите да вървят по-бързо от километър и половина в час, тъй като червените пясъци се плъзгаха под краката им. В Гардая бяха купили провизии: кафе и брашно, мед и фурми, а също и кесии със смрадливи изсушени сардини за камилите. След като излязоха от солените блата и каменистата Хамада, където бяха последните извори, те свършиха храната и можеха единствено да ловуват. Нямаше друго същество на тази земя, което да притежава упорството, издръжливостта и хищния нрав да ловува в тези диви голи земи, освен сокола.

Мирей наблюдаваше как птицата се рее без всякакво усилие над тях, подета от горещия пустинен бриз. Шахин бръкна в торбата и извади питомния гълъб, който бяха купили. Бе купил и тънка връвчица, върза единия край за крака му, а другия уви около камък. След това пусна птицата да литне. Миг по-късно соколът я забеляза и сякаш замря във въздуха, за да заеме позиция. Насочи се стремглаво надолу, също като куршум, и нападна. Разхвърчаха се пера, когато двете птици тупнаха на земята.

Мирей понечи да се спусне напред, ала Шахин я спря.

— Остави го да вкуси кръвта — прошепна той. — Така ще забрави, че трябва да внимава.

Соколът бе на земята и разкъсваше гълъба, когато Шахин започва да придърпва примката. Хищната птица биеше с криле, ала накрая се отпусна объркана на пясъка. Шахин отново потегли примката, все едно че раненият гълъб се опитва да избяга. Както бе предположил, след малко соколът отново се нахвърли върху топлата плът.

— Скъси разстоянието колкото е възможно повече — прошепна той на Мирей. Когато е на метър, го хвани за крака.

Мирей го погледна, сякаш бе полудял, ала приближи — доколкото бе възможно — към храстите, все още коленичила. Сърцето ѝ блъскаше, докато Шахин изтегляше плячката. Соколът бе съвсем близо, все още разкъсваше плътта на жертвата си, когато мъжът я докосна по ръката. Без да се поколебае, тя се хвърли напред и стисна сокола за крака. Птицата се изви, размаха криле и с писък заби острата си човка в китката ѝ.

Шахин се стрелна към нея мигновено, хвана сокола и го закачули с умело движение, а след това го завърза с копринена корда към кожения повод на китката на младата жена. Мирей изсмука избликналата от другата ѝ ръка кръв, изпръскала и лицето, и косата ѝ. Туарегът зацъка с език, откъсна ивица муселин и превърза разкъсаната ѝ ръка. Човката на птицата бе засегнала място в опасна близост с артерия.

— Хвана го, за да можеш да ядеш — отбеляза той с тъжна усмивка, — а се оказа, че той те изяде теб. — Пое превързаната ѝ ръка и я приближи до незрящия сокол, стиснал с остриите си нокти другата ѝ китка.

— Погали го — посъветва я Шахин. — Нека разбере кой е господарят. Трябва ти една луна и три четвърти, за да пречупиш един хур, но ако живееш с него, ако се храниш с него, ако го галиш и му говориш — дори ако спиш с него, — той ще бъде твой до началото на новата луна. Какво име ще му дадеш, за да го научи отсега?

Мирей погледна гордото диво създание, стиснало треперещо ръката ѝ. За момент забрави болезненото пулсиране на наранената си китка.

— Шарло — отвърна тя. — Малкият Карл. Хванах един малък Карл Велики, който се спусна от небесата.

Шахин я погледна мълчаливо с жълтите си очи, след това бавно вдигна индиговия воал, покрил долната част от лицето му. Когато заговори, воалът потрепна на сухия пустинен въздух.

— Тази вечер ще сложим твоя знак на него — обясни той, за да знае, че отсега нататък е единствено твой.

— Моя знак ли? — попита Мирей.

Шахин свали един от пръстените си и го сложи в ръката ѝ. Мирей погледна накита от масивно злато. Върху плочката бе гравирани цифрата осем.

Тя последва придружителя си към мястото, където ги чакаха полегналите камили. Наблюдаваше го как слага крак на седлото и животното се изправя с едно-единствено движение, за да го вдигне като перце. Мирей го последва, вдигнала сокола на китката си, и двамата поеха през ръждивите пясъци.

\* \* \*

Жаравата догаряше, когато Шахин постави пръстена сред въглените. Той приказваше рядко и се усмихваше още по-рядко. През месеца, откакто бяха заедно, тя не бе научила много за него. Основната им задача бе да оцелеят. Знаеше, че трябва да се доберат до Ахагар — планините от лава, дом на Кел Джанет Туарег, — преди детето ѝ да се роди. Шахин не желаше да говори по други теми и отвърщаше на всичките ѝ въпроси със „Скоро ще видим“.

Тя се изненада, когато той свали булото и наруши мълчанието, докато наблюдаваха как златният пръстен грее сред жаравата.

— Такива като теб наричаме таиб — започна Шахин, — жена, познала мъж един-единствен път — и въпреки това носиш дете. Може би си забелязала как те гледаха в Кардая, когато спряхме. Сред моя народ се разказва една история. Седем хиляди години преди Хагира<sup>[1]</sup> от Изток дошла жена. Пропътувала сама хиляди километри през солената пустиня, докато накрая стигнала в Кел Рела Таурег. Била отритната от собствения си народ, защото носела дете. Косата ѝ била с цвета на пустинята, също като твоята. Казвала се Дая, което означава „Извор“. Настанила се в една пещера. В деня, когато детето ѝ се

родило, от скалите в пещерата бликнала вода. И до днес продължава да тече в Куар Дая — Пещерата на Дая, богинята на изворите.

Значи селището Кардая, където бяха спрели за камили и продукти, е наречено на необикновената богиня Куар — също като Картаген, помисли си Мирей. А може би легендата за Дая е същата като тази за Дидона? Да не би да става въпрос за една и съща жена?

— Защо ми разказваш това? — попита Мирей и погали кацналия на ръката ѝ Шарло, докато се взираше в огъня.

— Написано е — продължи той, — че един ден Наби, или Пророкът, ще дойде от Бахр ал-азрак — Лазурното море. Калим — човек, говорещ с духове, последовател на мистичните пътеки на знанието. Този човек ще съчетава всичко това в себе си и ще бъде За'ар — със светла кожа, сини очи и червена коса. Това е предзнаменование за моя народ, затова те гледаха.

— Но аз не съм мъж — вдигна поглед Мирей. — А очите ми са зелени, не са сини.

— Не говорех за теб — отвърна Шахин. Наведе се над огъня, извади своя бусаади — дълъг тънък нож — и измъкна блестящия пръстен от жаравата. — Те очакват сина ти, той ще бъде роден пред погледа на богинята — точно както бе предсказано.

Мирей не запита Шахин откъде знае, че нероденото ѝ дете ще бъде момче. В ума ѝ препускаха хиляди мисли, докато го наблюдаваше как увива кожена лента на блестящия пръстен. Замисли се за детето в утробата си. Бяха изминали почти шест месеца и тя го усещаше как се движи в нея. Какво ли щеше да стане с него, след като се роди в ширналата се пустош — толкова далеч от нейния народ? Защо Шахин казваше, че той ще изпълни примитивното предсказание? Защо ѝ бе разказал легендата за Дая — какво общо имаше тя с тайната, която младата жена търсеше? Откъсна се от тези мисли, когато той ѝ подаде нажежения пръстен.

— Докосни го бързо, но с натиск по човката — ето тук, — обясняваше той, когато тя пое обвития в кожа пръстен, горната му част все още беше нажежена. — Няма да усети силна болка, но ще помни... — Мирей погледна закачуления сокол, стиснал доверчиво ръката ѝ с остри нокти, забити в дебелия ръкавица. Човката му стърчеше, когато тя приближи пръстена. След това спря.



— Не мога — заяви тя и отдръпна пръстена. Червеникавото сияние се виждаше ясно в студения нощен въздух.

— Трябва да го направиш — заяви Шахин. — Откъде ще вземеш сили, за да убиеш човек, ако не притежаваш достатъчно сили, за да поставиш знака си на птицата?

— Да убия човек ли? — възкликна тя. — Никога! — Шахин ѝ отпрати бавна усмивка и златистите му очи заблестяха на необикновената светлина. Бедуините бяха прави, помисли си тя, когато казваха, че в една усмивка може да има нещо много ужасно.

Не ми казвай, че няма да го убиеш — каза тихо той. — Знаеш името му — повтаряш го нощем насън. Усещам мирисана от мъщението в теб, също както някои успяват да открият вода по миризмата. Мисълта за отмъщение те е довела тук и ти дава сили да живееш.

— Не е вярно — извика Мирей, въпреки че усети как кръвта ѝ пулсира гореща зад очите, а пръстите ѝ стиснаха златния накит. — Дошла съм, за да откроя една тайна. Знаеш много добре, че е така. Вместо това ми разказваш легенди за някаква червенокоса жена, умряла преди много години.

— Не съм казал, че е умряла — отвърна рязко Шахин, ала лицето му си остана безизразно. — И тя, като пеещите пясъци, живее в пустинята. Също като древните тайни, и тя говори. Боговете не са могли да си представят, че ще умре — превърнали са я в жив камък. Чакала е в продължение на осем хиляди години, защото ти си инструментът на отмъщението ѝ — ти и твоят син — точно както е предсказано.

Мирей чу гласа на Летиция да шепне:

„Ще се надигне като Феникс от пепелта в деня, когато камъните запечат... и пустинните пясъци заплачат с кървавочервени сълзи... А това ще бъде ден на отмъщение за Земята.“

А пък абатисата отвърна: „В «Шаха Монглан» е скрит ключ, способен да накара немите устни на природата да проговорят и да разкрият волята на боговете.“

Тя зарея поглед към пясъците, превърнали се в призрачно бледорозово на светлината на огъня, отпуснали се кротко под безбрежното звездно море. Златният пръстен продължаваше да блести в ръката ѝ. Тя зашепна тихо на сокола, пое си дълбоко дъх и прилепи

нажежения метал към човката. Птицата трепна, затрепери, ала не се отдръпна, когато острият мирис на изгорял хрущял изпълни ноздрите на младата жена. Прилоша ѝ и тя изпусна пръстена на земята. През всичкото време галеше гърба на сокола и прибраните му криле. Меките пера потръпваха под пръстите ѝ. На човката му се виждаше чудесно отпечатана осмица.

Шахин се пресегна и постави едрата си ръка на рамото ѝ, докато тя галеше сокола. Докосваше я за пръв път и я поглед на в очите.

— Когато е дошла при нас от пустинята — обясни той, — сме я нарекли Дая. Сега живее в Тасили, където те водя. Висока е над шест метра, извисява се в долината Джабарен, над земните гиганти, над които властва. Наричаме я Бялата кралица.

\* \* \*

Седмици наред вървяха сами през дюните и спираха единствено заради малката си игра — пускаха един от соколите и го следяха как се спуска към плячката си. Това бе единствената прясна храна, на която можеха да разчитат. Камилското мляко със солен вкус на пот пък бе единствената напитка, която имаха.

По обяд на осемнайсетия ден, когато изкачи възвишението и камилата ѝ се отпусна на мекия пясък, Мирей за пръв път видя зауба'а, стълбове пясък, изникнали наред пустинята. Бяха на около пет километра и се извисяваха на триста метра към небето. Колоните бяха оцветени в червено и охра, леко наклонени заради поривите на вятъра. От основите на поне три метра височина се вихреше разбунтувало се море от пясък и растения в пъстър калейдоскоп също като разноцветни конфети. Над тях на около триста метра се бе разперил огромен червен облак, който покриваше небето и скриваше обедното слънце.

Подобният на навес облак, скрил ги от пустинната жега, плющеше високо над седлата на камилите също като платна на баржа, поела през пясъчното море. Това бе единственият звук, който Мирей чу — сухо плющене, — докато някъде далече пустинята безмълвно се разкъсваше на парчета.

След това чу друг звук — тих монотонен звън, нисък и страшен, също като тайнствен ориенталски гонг. Камилите започнаха да се

мятат, дърпаха поводите и биеха с крака. Пясъкът се изплъзваше изпод краката им.

Шахин скочи на земята, грабна своите юзди и ги нави около ръката си, докато животното се теглеше ужасено.

— Страхуват се от пеещите пясъци — извика той, стисна и юздите на нейната камила, а тя слезе, за да му помогне. Шахин завърза очите на камилите, а те отчаяно се опитваха да се отскубнат и мучаха дрезгаво. Спъна ги с та'кил — скоби за предните крака, които нагласи малко над коленете — и ги накара да се отпуснат на пясъка, докато Мирей сваляше каквото трябва от гърбовете им. Горещият вятър задуха по-силно и песента стана по-ясно доловима.

— На шестнайсет километра са — изкрещя Шахин, — но се движат много бързо. След двайсет минути, най-много трийсет ще ни връхлетят!

Той забиваше колчета за палатка в земята, докато камилите ревяха отчаяно и се мъчеха да се отърват от скобите на краката. Мирей нарязва сиваки, копринени корди, които да задържат соколите на местата им, грабна птиците, натъпка ги в една торба и я метна във вече готовата палатка. След това заедно с Шахин се пъкна под платнището, наполовина заровено от тежкия пясък с цвят на тухла.

Под платнището Шахин започна да увива муселин около главата и лицето ѝ. Дори тук, в палатката, тя усети как ситни пясъчни пращинки парят кожата ѝ, вмъкват се в устата ѝ, в носа и в ушите. Отпусна се на земята и остана легнала, стараеше се да не диша, докато звукът ставаше все по-силен — също като рев на бурно море.

— Опашката на змията — обясни Шахин и я прегърна през раменете, за да образува въздушен джоб за нея, когато пясъците започнеха да прииждат с още по-голяма сила. — Тя се надига, за да опази портите. — Това означава — ако Аллах реши да живеем, — че утре ще стигнем в Тасили.

*Санкт Петербург, Русия*

*Март, 1793 година*

Абатисата на „Монглан“ седеше в огромния хол на апартамента си в императорския дворец на Санкт Петербург. Тежките гоблени,

които покриваха врати и прозорци, не пропускаха светлината и правеха от стаята сигурно убежище. До тази сутрин абатисата вярваше, че тук е на безопасно място, готова да посрещне всеки неочакван обрат на съдбата. Сега разбираше, че е допуснала грешка.

Около нея се бяха настанили поне шест придворни дами, на които царица Екатерина бе наредила да не се отделят от нея. Те седяха притихнали, навели над бродериите си глави, и я наблюдаваха с крайчеца на очите си, за да докладват за всяко нейно действие. Тя помръдваше устни, за да си мислят, че се моли.

Междувременно, настанила се пред вграденото френско писалище, отвори страниците на подвързаната в кожа Библия и тайно зачете, може би за трети път, писмото на френския посланик, което тази сутрин бяха успели да ѝ предадат, макар рискът да бе огромен — това бе последното, което направи, преди да пристигнат шейните, за да го отведат обратно във Франция, а оттам на заточение.

Писмото бе от Жак-Луи Давид. Мирей беше изчезнала — избягала от Париж по време на Терора и по всяка вероятност напуснала Франция. А Валентин, сладката Валентин, бе мъртва. Къде ли са фигурите? — питаше се обзетата от отчаяние игуменка. По този въпрос, разбира се, в писмото не се споменаваха и дума.

В този момент от външното фойе долетя трясък — чу се дрънчене на метал, последвано от развълнувани викове. Над цялата шумотевица се извиси гласът на Екатерина.

Абатисата прехвърли страница на Библията, за да скрие писмото. Компаньонките ѝ се спогледаха с неудобство. Вратата се отвори със замах. Един гоблен се откъсна от стената и падна на пода, а медните халки, които го държаха, издрънчаха.

Жените скочиха объркани — оставиха кошниците с игли и конци, бродериите им се търкулнаха на пода, когато Екатерина се втурна в стаята, а слисаната охрана се чудеше какво става.

— Вън! Вън! Вън! — разкрещя се тя, пресече стаята и заудря с руло хартия по отворената си длан. Придворните дами се отдръпнаха уплашени от пътя ѝ, след някои се влачеха конци, а в бързината да се подчинят и да излязат се препъваха една в друга. В коридора настъпи смут, когато жените и стражата се сблъскаха, докато се опитваха да се скрият някъде от гнева на императрицата; след това вратата се затвори с трясък тъкмо когато Екатерина се изправи пред бюрото.

Абатисата ѝ се усмихна спокойно, Библията бе затворена на бюрото пред нея.

— Софи — заговори с нежен глас тя, — след толкова много години идваш да кажеш с мен утринната молитва. Предлагам ти да започнем с...

Императрицата удари с навития на руло документ Библията на абатисата. Очите ѝ горяха.

— Започвай с каквото желаеш! — изрева тя. — Как смееш да ми противоречиш? Как смееш да не ми се подчиняваш? Волята ми е закон в тази държава! Същата тази държава ти осигурява подслон повече от година въпреки мнението на съветниците ми, въпреки собственото ми мнение! Как смееш да не изпълняваш нарежданията ми? — Разгърна рулото пред лицето на абатисата. — Подписвай! — писна тя, грабна перо от мастилницата и капки мастило се поръсиха от треперещата ѝ ръка. Лицето ѝ бе посивяло от яд. — Подписвай!

— Скъпа Софи — отвърна спокойно абатисата и пое свитъка от Екатерина. — Нямам никаква представа за какво говориш. — Тя огледа документа, сякаш не го бе виждала никога преди.

— Платон Зубов ми каза, че си отказала да го подпишеш! — изкрещя императрицата, докато абатисата четеше. От перото продължаваше да капе мастило. — Настоявам веднага да науча причината — преди да те хвърля в затвора!

— След като ще бъда хвърлена в затвора — отвърна с усмивка абатисата, — не разбирам какво значение имат извиненията ми, макар за теб да са особено важни. — Тя отново върна поглед към документа.

— Какво искаш да кажеш? — попита императрицата и остави перото на мастилницата. — Много добре знаеш какъв е този документ... ако откажеш да го подпишеш, това е равносилно на държавна измяна! Всеки френски имигрант, който желае да остане под моя защита, е длъжен да подпише тази клетва. Онази нация от разюздани негодници са убили краля си! Прогоних посланик Жьоне от двора — скъсах всякакви дипломатически отношения с онова марионетно правителство, съставено от глупаци — забраних френски кораби да влизат в руските пристанища!

— Да, да — изрече абатисата малко нетърпеливо. — Само че какво общо има всичко това с мен? Аз не съм имигрантка — напуснах сама, преди вратите на Франция да бъдат затворени. Защо да

прекъсвам всички връзки с родината си... дори приятелската кореспонденция, която не вреди никому?

— Щом отказваш, значи подкрепяш онези дяволи! — заяви ужасена Екатерина. — Нима не разбираш, че са гласували да екзекутират един крал? Кое им дава право да си позволяват подобна волност? Този уличен измет... те са го убили хладнокръвно, все едно че е най-обикновен престъпник! Отрязали са му косата, съблекли са го и са го прекарвали по улиците в дървена двуколка, за да могат бедняците да го плюят. На ешафода, когато се е опитал да говори — да прости греховете на собствените си поданици, преди да го заколят като крава, — те натиснали главата му на дървника и започнали да бият барабани...

— Знам — отвърна тихо абатисата. — Знам. — Остави документа на писалището и се обърна към приятелката си. — Само че аз не мога да прекъсна връзките си с французите независимо от желанията ти. Има нещо много по-лошо, нещо дори по-ужасно от смъртта на един крал — може би по-страшно от смъртта на всички крале.

Екатерина я погледна удивена, когато абатисата с огромно нежелание отвори Библията, извади скритото между страниците писмо и ѝ го подаде.

— Някои фигури от „Шаха Монглан“, изглежда, липсват — обясни тя.

\* \* \*

Екатерина Велика, царица на всички руснаци, седеше пред черно-бялата шахматна дъска срещу абатисата. Взе коня и го постави в центъра. Изглеждаше уморена, имаше нездрав вид.

— Не разбирам — започна тихо тя. — След като през всичкото това време си знаела къде са, защо не ми каза? Защо не ми се довери? Мислех, че са разпилени...

— Така беше — прекъсна я абатисата и огледа дъската, — но си мислех, че направлявам стъпките на онези, на които бяха поверени. Оказва се, че съм допуснала грешка. Един от играчите е изчезнал заедно с част от фигурите. Трябва да ги открия.

— На всяка цена — съгласи се императрицата. — Разбираш ли сега защо трябваше още отначало да се обърнеш към мен? Имам агенти във всяка страна. Ако някой е в състояние да открие и върне изчезналите фигури, това съм аз.

— Не ставай смешна — отвърна абатисата, премести царицата напред и взе пешка. — Осем фигури са били в Париж, когато момичето е изчезнало. Тя не е чак такава глупачка, че да ги носи със себе си. Освен това е единствената, която е знаела къде са скрити, и не би се е доверила на никого освен на изпратения от мен вестonosец. Затова писах на госпожица Корде, която управляваше абатството в Каен. Помолих я да отиде в Париж от мое име, да открие къде се е скрило липсващото момиче, преди да е станало прекалено късно. Ако тя загине, никой няма да знае къде са фигурите. След като изпрати пощальона ми, посланик Жьоне, в изгнание, вече няма как да осъществя кореспонденция с Франция, освен ако не ми помогнеш. Последното ми писмо замина с дипломатическата поща.

— Елен, ти наистина си много умна, но не си въобразявай, че можеш да ме заблудиш — отвърна царицата с широка усмивка. — Трябваше да се сетя къде е останалата част от кореспонденцията ти... онази, която не успях да конфискувам.

— Конфискувала си я! — възкликна абатисата, докато наблюдаваше как Екатерина взема офицера ѝ.

— Нямахше нищо интересно — отвърна царицата. — След като ти прояви достатъчно доверие и ми разкри съдържанието на писмото, може би ще отстъпиш още една крачка и ще ми позволиш да ти помогна в търсенето на шаха, както ти бях предложила още от самото начало. Макар да подозирам, че единствено отстраняването на Жьоне от длъжност те е принудило да ми се довериш, аз си оставам твоя приятелка. Искам „Шаха Монглан“. Трябва да е мой, преди да попадне в ръцете на някой значително по-безскрупулен от мен. Ти повери живота си в моите ръце, когато дойде тук, ала досега така и не ми каза какво знаеш. Защо да не конфискувам писмата ти, след като ми нямаш доверие?

— Как бих могла да ти се доверя чак толкова? — извика разпалено абатисата. — Да не би да си мислиш, че съм сляпа? Ти подписа пакт с нашия враг, Прусия, за да получиш още една част от съюзника си, Полша. Животът ти е застрашен от хиляди врагове, някои

от които са в собствения ти двор. Трябва да знаеш, че синът ти Павел обучава в имението си войници, които приличат на прусаци, и планира преврат. Всеки твой ход в опасната игра разкрива, че търсиш „Шаха Монглан“, за да постигнеш целта си — да се сдобиеш с власт. Как да съм сигурна, че няма да ме предадеш, както предаде толкова много други хора? Може и да си на моя страна, искрено копнея да е така — ала какво щеше да стане, ако бях донесла шаха тук? Дори твоята власт, скъпа Софи, ще остане безсилна, когато влезеш в гроба. Ако умреш, потръпвам от ужас, щом си помисля какво би направил с фигурите и властта синът ти Павел!

— Не се страхувай от Павел — изсумтя императрицата, когато абатисата направи рокада с коня. — Властта ще му стигне колкото да разкарва напред-назад горките нещастници в смешни униформи. Внукът ми Александър ще бъде цар, когато умра. Лично съм го обучила и той ще действа според волята ми.

В същия миг абатисата постави пръст пред устните си и посочи гоблен, закачен на отдалечената стена. Царицата последва с поглед жеста ѝ и се надигна предпазливо от стола. Двете жени не отделяха очи от гоблена, а абатисата продължи да говори:

— Доста интересен ход, ход, който ще ми създаде проблеми...

Царицата крачеше през стаята с големи стъпки. Дръпна тежкия гоблен с един замах. Отзад бе застанал принц Павел, засраменото му лице бе поруменяло като на рак. Погледна шокиран майка си, а след това сведе очи към пода.

— Майко, тъкмо идвах да те видя... — започна той, ала не смееше да вдигне очи към нея. — Искам да кажа, Ваше величество, аз бях... Идвах да видя светата майка, абатисата, по един въпрос... — Той заопипва копчетата на сакото си.

— Забелязвам, че си наследил бързия ум на баща си! — сопна се тя. — Като си помисля само, че съм носила в утробата си принц, чийто единствен талант е да се крие, за да подслушва! Напусни веднага! Отвращаваш ме!

Тя му обърна гръб, ала абатисата забеляза горчивата омраза по лицето на Павел, докато се взираше в гърба на майка си. Екатерина играеше опасна игра с това момче, той не бе дори наполовина толкова глупав, колкото тя си мислеше.



— Моля светата майка и Нейно височество да ме извинят за притеснението — заговори тихо той. След това се поклони ниско на гърба на майка си, отстъпи крачка и излезе, без да каже и дума повече.

Царицата мълчеше. Бе застанала до вратата, с очи, впити в шахматната дъска.

— Според теб колко чу? — попита най-сетне тя, сякаш бе прочела мислите на абатисата.

— Трябва да предположим, че е чул всичко — отвърна абатисата. — Налага се да действаме незабавно.

— Какво? Само защото един глупак е научил, че не е достатъчно мъж, за да бъде цар ли? — попита Екатерина с горчива усмивка. — Убедена съм, че той отдавна го знае.

— Не — отвърна абатисата, — защото е научил за шаха.

— Поне тази тайна се пази добре, докато измислим план за действие — обясни Екатерина. — А единствената фигура, която ти донесе, е прибрана на сигурно място. Ако искаш, мога да я извадя и да я скрием някъде, където на никой няма да му хрумне да търси. Работниците изливат основите за последното крило на Зимния дворец. Строи се вече петдесет години и дори не смея да мисля чии кости са погребани там!

— Не можем ли да се справим сами? — попита абатисата, докато царицата обикаляше стаята.

— Ти шегуваш ли се? — Екатерина отново се настани пред дъската. — Искаш да кажеш, двете с теб ли? Казваш да се промъкнем посред нощ, за да скрием тази дребна фигурка? Няма причина за чак такова притеснение.

Абатисата вече не я гледаше. Беше заковала очи на шахматната дъска между тях, с пръснати фигури на черните и белите полета, която бе донесла от Франция. Вдигна бавно длан, помете фигурите и те изпопадаха на мекия килим от Астрахан. Почука дъската с кокалчетата на пръстите си. Чу глухо изтракване, сякаш под повърхността имаше някакво уплътнение, като че тънките полета бяха отделени от нещо скрито отдолу. Царицата се ококори, протегна ръка и докосна повърхността на дъската. Изправи се, сърцето ѝ блъскаше неудържимо и пристъпи към близкия мангал, в който жарта отдавна се бе превърнала в пепел. Взе тежък железен ръжен, вдигна го над главата си и с всички сили го стовари върху дъската. Някои от полетата се

напукаха. Тя захвърли ръжена, отстрани счупените парчета и памучната подплата. Отдолу проблесна нещо матово, което сякаш излъчваше вътрешна светлина. Абатисата седеше на стола си пребледняла и сериозна.

— Дъската на „Шаха Монглан!“ — прошепна Екатерина и погледна гравираниите в сребърно и златно полета, които се виждаха през дупката. — През цялото това време е бил у теб. Нищо чудно, че си мълчеше. Трябва да отстраним горната част и подплатата и да го махнем от масата, за да изплакна очи в този блясък. Нямам търпение да го видя.

— Представяла съм си го в мечтите — призна абатисата. — Когато най-сетне го извадихме и видях да проблясва в сумрака на абатството, като усетих под пръстите си изваяните скъпоценни камъни и странните магически символи — усетих в мен да струи сила, много по-ужасяваща от всичко, което познавах. Сега разбираш защо искам да я погребя — още тази вечер, — там, където никой няма да я открие, докато не намерим останалите фигури. Има ли човек, на когото можеш да се довериш, който да ни помогне в тази мисия?

Екатерина остана загледана в нея дълго и за пръв път от много години насам усети самотата, която ѝ бе донесла избраната в този живот роля. Императрицата не можеше да си позволи да има нито приятели, нито хора, на които да се довери.

— Не — призна тя пред абатисата с хитра момичешка усмивка. — Двете с теб отдавна не сме се впусkali в опасни приумици и капризи, нали, Елен? Довечера, в полунощ, можем да вечеряме заедно, а после една разходка из градината ще ни се отрази добре.

— Може да ни се прииска да се разходим няколко пъти — съгласи се абатисата. — Преди да поръчам да вградят тази дъска в масата, наредих да я разрежат на четири части, за да се пренася без помощта на други. Предположих, че един ден... — Екатерина стисна ръжена като лост и започна да вдига хлабавите полета. Абатисата отстрани парчетата и разкри още по-голяма част от великолепната дъска. Върху всяко поле бе изписан странен мистичен символ, съответно в златно и сребърно. Краищата бяха украсени с редки нешлифовани скъпоценни камъни, гладки като яйца, подредени в странна форма.

— След като вечеряме — заяви абатисата и погледна приятелката си, — ще прочетем... конфискуваните писма.

— Разбира се... ще наредя да ти ги донесат — съгласи се императрицата, без да откъсва очи от дъската. — Те не бяха много интересни. Всичките са от твоя стара приятелка... дрънка нещо за времето в Корсика...

*Тасили*

*Април 1793 година*

Ала Мирей бе вече на хиляди километри от бреговете на Корсика. Преодоляла и последната висока стена на Аз-Земул ал-акбар, тя видя пред себе си Тасили — дома на Бялата царица.

Тасили н'Аджер, или Платото на бездната, се издигаше в пустинята подобно на дълга панделка от син камък, която се виеше в продължение на четиристотин и осемдесет километра от Алжир навътре в територията на Кралство Триполи, пресичаше полите на планина Ахагар и тучните оазиси, пръснати из южната част на пустинята. Някъде в каньоните на това плато бе скрит ключът към древната тайна.

Докато Мирей следваше Шахин от пустинята към началото на тясното западно дефиле, тя усети как рязко спада температурата. За пръв път от близо месец долови мириса на прясна вода. Щом навлязоха в дефилето с високите скални стени, забеляза процеждащите се капки по напуканите скали, стичащи се по каменното корито на реката. Отстрани, по сенчестите брегове цъфтеше розов олеандър, а няколко проскубани финикови палми се бореха с течението, протегнали клони към небето.

Докато камилите се катереха през тясното ждрело, скалите постепенно отстъпиха място на богата плодородна долина, където пълноводни реки напояваха овощни градини с праскови, смокини и кайсии. Тъй като седмици наред Мирей не бе хапвала друго освен гущери, саламандри и печен лешояд, откъсна праскови от дървото, докато минаваха покрай гъстите клони, а камилите се протягаха, за да захаят тъмните зелени листа.

Всяка долина водеше към десетки други, прорязани от извити ждрела. Всяко ждрело си имаше свой климат и растителност. Образувано преди милиони години от дълбоки подводни реки, проправили си път през многоцветни пластове скала, платото Тасили бе изваяно като пещерите и бездните в морето. Реката бе създавала ждрела с дантелени стени от розов и бял камък, напомнящи за коралов риф, просторни долини бяха покрити със спирални, сочещи небето копия. Около тези замъци с колони от червен пясъчник се извисяваха красиви плата със синьо-сиви стени като на непристъпни твърдини. Те тръгваха от пустинята и се устремяваха високо към небето.

Мирей и Шахин не срещнаха жива душа, докато не се качиха над полите на Абарака Тафелалет и не влязоха в тамрит — село от шатри. Тук вековни кипариси бяха свели клони към дълбоката студена река, а температурите паднаха толкова драстично, че тя не можеше да си представи четирийсет и пет градусовата горещина, която доскоро тръпяха в продължение на цял месец сред голите дюни.

В Тамрит щяха да оставят камилите и да продължат пеша само с провизиите, които можеха да носят. Бяха навлезли в онази част на лабиринта, където според Шахин пътят бе толкова опасен, че дори дивите кози и дивите овце рядко минаваха.

Разбраха се с хората в селището да гледат камилите им. Мнозина бяха наизлезли, за да зяпат червените къдрици на Мирей, превърнали се в истински пламък под лъчите на залязващото слънце.

— Ще останем тук през нощта — съобщи й Шахин. — Лабиринтът се минава само денем. Утре ще тръгнем. В сърцето на лабиринта ще намерим ключа... — Той вдигна ръка и посочи края на ждрелото, където скални стени, вече потънали в здрач, скриваха останалата част от каньона.

— Бялата царица — прошепна Мирей, докато гледаше кривите сенки, които сякаш караха неравната скала да потръпва.

— Шахин, ти не вярваш, че там има каменна жена, нали... искам да кажа, не вярваш, че тя е жива. — Мирей усети студена тръпка да пролазва по гърба й, когато слънцето потъна и въздухът веднага стана студен.

— Знам, че е там — прошепна в отговор той, сякаш се страхуваше някой да не подслушва. — Казват, че понякога на залез,

когато не се мярка жива душа, гласът ѝ се носи отдалече — пее странна мелодия. Може би... Може би ще ти я изпее.

\* \* \*

В Сефар въздухът бе студен и чист. Тук се натъкнаха на първите скални рисунки — макар тези да не бяха най-старите, — малки дяволи с кози рога се мятаха по стените. Бяха рисувани около 1500 години преди Христа. Колкото повече се изкачваха, толкова по-трудно ставаше и толкова по-древни бяха рисунките — по-магически, по-мистериозни и сложни. Докато се катереше по стръмните скални стъпала, изсечени в стените на каньона, Мирей имаше чувството, че се пренася назад във времето. На всеки завой ги очакваха нови рисунки, които разказваха как животът на хората е бил част от бездната — част от цивилизацията, — съществувала още преди осем хиляди години.

Изкуството бе навсякъде — аленочервено и червена охра, съчетана с черно, жълто и кафяво, — гравирани в стръмните стени, обагрено в диви цветове, на закътани места и в пещери. Рисунките бяха хиляди, простираха се докъдето стигаше погледът. Запазени тук сред дивата природа, на различна височина, пресъздадени от различен ъгъл, някои разположени така, че можеха да бъдат достигнати единствено от опитни катерачи — както Шахин се изрази, от кози, — те не разказваха за хората — а за самия живот.

На втория ден видяха колесници на хиксос — морския народ, покорил Египет и Сахара две хиляди години преди Христа, чиито съвършени оръжия — превозни средства, теглени от коне, щитове и брони, които да ги предпазват — им бяха помогнали да надвият боядисаните камили на местните воители. Разказът за победата им се четеше като отворена книга, докато минаваха покрай стените на каньона подобно на хищници, тръгнали да прекосят ширналата се червена пустиня. Мирей се усмихна и се запита какво ли би казал чичо ѝ Жак-Луи Давид, ако видеше творбите на тези анонимни художници, чиито имена са останали погребани в мъглите на времето и независимо от това създаденото от тях бе преживяло хиляди години.

Всяка нощ, когато слънцето потъваше отвъд каньона, трябваше да търсят убежище. Ако наблизо нямаше пещери, те се увиваха във

вълнени одеяла, които Шахин връзваше за колчетата на палатката, за да не се търкулнат от ръба на скалата, докато спят.

На третия ден стигнаха пещерите на Тан Зумайток — толкова тъмни и дълбоки, че се виждаха единствено благодарение на светлината на факлите, които си правеха, като изскубваха от скалните процепи клони на храсти. И тук, в пещерите, имаше цветни рисунки, съвършено запазени. Те бяха на безлики мъже с глави като монети и разговаряха с риби, които ходеха изправени и имаха по два крака. Древните племена, разказа Шахин, вярвали, че прадедите им някога били излезели на сушата риби, които имали крака още от времето, преди светът да стане какъвто е днес. Виждаха се и рисунки на магиите, към които са прибегвали, за да омилостивят духовете на природата — спирален танц, изпълнен от джинове, обладани от някакви сили, които ги караха да се въртят в посока, обратна на часовниковата стрелка, във все по-тесни кръгове около свещения камък. Мирей дълго гледа рисунката, а Шахин остана безмълвно до нея и търпеливо я изчака.

Сутринта на четвъртия ден приближиха върха на платото. След поредния завой стените на ждрелото се разшириха и разкриха просторна дълбока долина, цялата изпъстрена с рисунки. Всяка частица от скалите тук бе в цветове. Това бе Долината на гигантите. Повече от пет хиляди рисунки изпълваха стените на ждрелото от дъното до върха. Мирей спря да диша за момент, докато очите ѝ пробягваха по богатата колекция — най-старото изкуство, което бе виждала, запазено в цветове, ясно и лесноразбираемо, сякаш бе рисувано вчера. И тези рисунки, също като фреските на великите художници, бяха вечни.

Дълго стоя загледана в тях. Историите върху скалите сякаш я погълнаха, привлякоха я в друг свят, примитивен и тайнствен. Между небето и земята нямаше нищо освен цвят и форми — цветове, които нахлуха като наркотик в кръвта ѝ, докато стоеше на самия край на скалата, сякаш увиснала в пространството. И тогава чу звука.

Отначало реши, че това е воят на вятъра — пронизителен звук също като поток въздух, нахлул през тясното гърло на бутилка. Тя вдигна поглед и забеляза висока скала — може би поне триста метра, — издадена над сухото диво ждрело. Тясна пукнатина изникваше незнайно откъде сред камъка. Мирей погледна Шахин. Той покри

лицето си с воала и ѝ кимна да мине напред по пътеката, която се изкачваше стръмно нагоре. Скоро стана толкова стръмна, а ръбът, който я отделяше от бездната, толкова ронлив, че Мирей — вече минала седмия месец — едва успяваше да си поеме дъх и да пази равновесие. Веднъж кракът ѝ се подхлъзна и тя се срути на колене. Ситните камъчета, които се отрониха, полетяха към дъното на ждрелото, на деветстотин метра надолу. Тя преглътна, за да навлажни пресъхналото си гърло, и се надигна. Беше толкова тясно, че Шахин нямаше да успее да ѝ помогне. След това продължи напред, без да поглежда надолу. Звукът се усили.

Състоеше се от три ноти, които се повтаряха в различни комбинации все по-високо и по-високо. Колкото повече се приближаваше към скалната пукнатина, толкова повече личеше, че това не е вятър. Прелестният ясен звук приличаше на човешки глас. Мирей продължи да пълзи нагоре по ронещата се скала.

Издатината бе на километър и половина над долината. Онова, което отдалече изглеждаше като скална пукнатина, се оказа гигантски отвор — вход на пещера или поне така изглеждаше. Около шест метра широк и петнайсет висок, той приличаше на гигантски разрез в камъка, разположен между ръба и върха. Мирей изчака Шахин да я настигне, стисна ръката му и двамата влязоха през отвора.

Сега вече звукът бе оглушителен, вихреше се около тях, прииждаше от всички страни, отекваше и излиташе навън. Сякаш проникна във всяка клетка на тялото ѝ, и то с такава сила, че Мирей забрави за тъмната дълбока пукнатина. Най-сетне забеляза проблясък на светлина. Направи още крачка напред в тъмнината и музиката я погълна. Достигнала края, все още стискаше ръката на Шахин и пристъпи навън.

Онова, което бе мислила, че е пещера, се оказа малка долина, таванът ѝ бе небето. Отгоре струеше светлина, която къпеше всичко в неестествена белота. На извитите сводести стени се виждаха гигантите. Бяха по шест метра високи и се извисяваха над нея в светли прозирни цветове. Богове със спираловидни кози рога, поникнали на главите им, мъже в обемни одежди и някакви маркучи, които излизаха от устата към гърдите, с лица, скрити под тумбести каски, а на отворите пред очите се виждаха решетки. Бяха седнали на столове със странни облегалки, които да дават опора на главите им; пред тях се

виждаха лостове и кръгли инструменти също като часовници или барометри. Те изпълняваха някаква функция, непозната на Мирей, а в центъра, понесла се сред тях, бе Бялата царица.

Музиката бе спряла. Дали не беше илюзия, създадена от вятъра, или просто умът ѝ я бе подвел? Фигурите блестяха ослепително. Мирей погледна Бялата царица.

Най-високо горе се виждаше странна и същевременно ужасна фигура — по-голяма от която и да е друга. Също като божествена Немезида тя се издигаше над стената, обгърната от бял облак — силното ѝ лице бе подчертано от няколко тъмни ивици, извитите рога бяха като въпросителни знаци, които изникваха от стената. Устата ѝ бе отворена, за да извика, също като човек без език, който се опитва да проговори. Само че тя не говореше.

Мирей я наблюдаваше, обзета от безсилие, което се превръщаше в ужас. Заобиколена от мълчание, много по-страшно от звука, тя погледна застаналия напълно неподвижен до нея Шахин. Загърнат в тъмния хаик и син воал, той сякаш също бе издялан във вечната скала. Сред ослепителната светлина, оградена от студените стени на ждрелото, Мирей, ужасена и объркана, бавно изви очи нагоре. И тогава я видя.

Във вдигнатата си ръка Бялата царица държеше дълъг жезъл, а около него се виеха змии. Също като при кадуцей<sup>[2]</sup> те образуваха цифрата осем. Стори ѝ се, че чува глас, ала той не се носеше от извитата скала — идваше отвътре и повтаряше: „Погледни отново. Погледни внимателно. Виж.“

Мирей огледа фигурите по стените. Всички бяха на мъже, с изключение на Бялата царица. В следващия момент сякаш някой избистри погледа ѝ и тя видя всичко различно. Това вече не бе панорама на мъже, заети със странни и необясними действия — беше един-единствен мъж. Също като движеща се картина тя разкриваше напредъка на този мъж през много различни места — превъплъщение от едно нещо в друго.

С помощта на преобразяващия жезъл на Бялата царица той мина по стената, прехвърли се от един стадий в друг, така както кръглоглавите бяха произлезли от рибите в морето. Беше облечен в ритуални одежди, може би за да бъде защитен. Местеше лостове с ръцете си подобно на навигатор, насочващ кораба в определена посока,



или като аптекар, който стрива лекове в хаванчето. Накрая, след много промени, когато великата задача бе завършена, той се надигна от стола и застана до Бялата царица, увенчан за усилията си със свещените спирални рога на Марс — бога на войната и разрушението. Превърнал се бе в божество.

— Разбирам — изрече високо Мирей и гласът ѝ се понесе към стените и полетя към дъното на бездната на криле от слънчева светлина. В същия момент усети болката. Превисе на две и Шахин я подхвана, за да ѝ помогне да се отпусне на земята. Цялата лепнеше от студена пот и сърцето ѝ биеше до пръсване. Шахин дръпна рязко воала си, сложи ръка на корема ѝ в мига, в който втора контракция разкъса тялото ѝ. — Моментът настъпи — тихо рече той.

*Тасили*

*Юни 1793 година*

От високото плато над Тамрит Мирей виждаше ширналите се дюни. Вятърът подхващаше кичури от косата ѝ и я развяваше над пясъците в същия цвят. Меката материя на кафтана ѝ бе оставена незавързана, за да може да кърми детето. Както Шахин бе предвидил, то се роди пред очите на богинята и наистина беше момче. Тя го нарече Шарло, на името на сокола. Вече бе на шест седмици.

На хоризонта забеляза надигащия се пясък, който издаваше, че идат ездачи от Бахр ал-азрак. Когато присви очи, разграничи четирима мъже на камили да се спускат по висока дюна, също като дребни тресчици, попаднали на гигантска вълна в океана. Въздухът над дюната трептеше от жегата и скриваше приближаващите фигури.

Щеше да им бъде необходим цял ден, за да стигнат до Тамрит, ала Мирей знаеше, че няма нужда да изчаква пристигането им. Знаеше, че идват за нея. От дни усещаше приближаването им. Целуна сина си по главата, уви го в цедилото, вързано на врата ѝ, и пое надолу по склона на планината, за да чака писмото. Ако не днес, то щеше да пристигне съвсем скоро. Писмото бе от абатисата на „Монглан“, в което ѝ нареждаше да се върне.

---

[1] През 622 година Мохамед и част от сподвижниците му са принудени да бягат от Мека в Ал-Медина, за да спасят живота си. Това бягство или преселение на 400 километра на север, продължило десет дни път през пустинята, се нарича „Хиджра“ и бележи началото на мюсюлманското летоброене. — Б.пр. ↑

[2] Символът на съвременната медицинска професия. — Б.ред. ↑

## МАГИЧЕСКИТЕ ПЛАНИНИ

*Какво е бъдещето? Какво е миналото?  
Какво сме ние? Каква е вълшебната  
субстанция, която ни обгръща и скрива нещата,  
които са най-важни и необходими? Живеем и  
умираме, обградени от чудеса.*

Наполеон Бонапарт

*Кабил*

*Юни 1973 година*

И ТАКА, ДВАМАТА С КАМИЛ тръгнахме към Кабилите — Магическите планини. Щяхме да ги обиколим. Колкото повече навлизахме в това изгубено царство, толкова повече се откъсвах от всичко, което ми се струваше истинско.

Никой не може да каже със сигурност къде започват Кабилите и къде свършват. Те представляват подобна на лабиринт плетеница от високи върхове и дълбоки ждрела, притиснати между Меджерда, северно от Константин, и под Буира, впечатляващи части от Атласките планини — Големите и Малките Кабили — истинско чудо на природата, разпростряло се върху трийсет хиляди километра, за да се спуснат надолу край Беджаи и да се гмурнат в морето.

Докато Камил управляваше черния ситроен на министерството по виещия се черен път между стари евкалиптови дървета, сините хълмове се издигаха величествени над нас, върховете им бяха покрити със сняг, забулени в тайнственост. Пред тях се бе ширнало Тизи Узу — Ждрелото на преципа, — където алжирският пирен бе окъпал недокосваната от човешка ръка долина в искрящорозово, с цветове, натезали като морски вълни, разпенени от нажежения бриз. Ароматът бе вълшебен и насищаше въздуха със сладост.

Бистрите сини води на Улед Себау плискаха избуялия до коленете пирен край пътя. Тази река, захранвана от стопените снегове през пролетта, криволичеше в продължение на четиристотин и осемдесет километра до Кап Бенгът и напояваше Тизи Узу през безкрайното лято. Не можех да си представя, че сме едва на петдесет километра от обгърнатото в мъгла Средиземноморско крайбрежие, а на сто и петдесет километра от нас се простира най-голямата пустиня в света.

Камил бе необичайно тих през четирите часа, откакто ме взе от хотела. Отне му страшно много време, докато намери промеждутък, за да изпълни обещанието си. През този период ме изпращаше на какви ли не мисии — някои от тях съвсем безсмислени. Инспектирах рафинерии, петролни платформи и заводи. Срещнах жени със забулени лица, боси, седнали на пода във фабрики за грис да правят кускус, от очите ми течаха сълзи в нажежения въздух в тъкачни фабрики, дробовете ми горяха, докато оглеждах производствени преси, и замалко да се гмурна в разтопена стомана, докато стоях на разклатено скеле в една рафинерия. Той ми възложи да обиколя всичко възможно в западната част на страната — Оран, Тлемсен, Сидибел-Аббес, — за да събера данните, необходими за модела. Нито веднъж обаче не ме изпрати на изток, където бяха Кабилите.

Цели седем седмици вкарвах в големите компютри на петролния конгломерат „Сонатрах“ данни за всички видове промишленост. Накарах дори Терез, телефонистката, да събира правителствена статистика за производството на петрол и потреблението му в другите страни, за да успея да сравня баланса в търговията и да разбера кой ще бъде засегнат най-сериозно. Както изтъкнах пред Камил, не беше лесно да се изработи система в страна, където половината от комуникациите разчиташе на телефонна централа, останала от Първата световна война, а другата половина — на камили. Въпреки това се стараех максимално.

От друга страна, ми се струваше, че не бих могла да съм подалеч от целта — намирането на „Шаха Монглан“. Не бях чувала и дума нито от Соларин, нито от тайнствената гледачка. Терез изпрати безброй съобщения на Ним, Лили и Мордекай, но отговор така и не получих. Бях в пълно информационно затъмнение. А Камил ме пращаше все на такива места, които ме караха да мисля, че знае какво

съм си наумила. И ето че тази сутрин той се появи в хотела и ми предложи „пътуването, което ти бях обещал“.

— В този район ли си отраснал? — попитах аз и свалих тъмния прозорец, за да виждам по-добре.

— В покрайнините — уточни Камил. — Повечето села там са разположени по високите върхове и гледката е неповторима. Има ли някое специално място, което желаш да посетиш, или просто ще ти бъде приятно да пообиколим?

— Иска ми се да посетя един търговец на антики — колега на приятеля ми в Ню Йорк. Обещах да видя магазина му, така че, ако ни е на път... — Бях преценила, че е най-добре да представя нещата съвсем непринудено, все едно че не зная почти нищо за познатия на Луелин. Проблемът бе, че не успях да намеря селото на картата, но нали Камил ме бе предупредил да не разчитам на алжирските карти.

— Антики значи — отвърна той. — Антикварните магазини не са много. Ценностите отдавна са били изложени в музеи. Как се казва магазинът му?

— Не знам. Селото е Айн Кааба — отвърнах. — Луелин каза, че това бил единственият антикварен магазин в града.

— Направо невероятно — призна Камил, без да откъсва очи от пътя. — Айн Кааба е селото, в което съм роден. То е съвсем малко, далеч от пътищата, и съм убеден, че там няма антикварен магазин.

Извадих адресника от чантата, прелистих го и намерих набързо надрасканата от Луелин бележка.

— Ето я. Няма улица, пише, че се намира в северната частна селището. Собственикът е Ал-Марад, специализирал се е в старинни килими. — Дали само си въобразих, или Камил прежълтя, когато чу името? Стисна зъби и гласът му ми се стори напрегнат, когато заговори.

— Ал-Марад — повтори името той. — Познавам го. Наистина е един от най-големите търговци на килими в района. Килим ли искаш да си купиш?

— Всъщност не — признах аз. Бях станала по-предпазлива. Камил не ми казваше всичко и по изражението му личеше, че нещо не е наред. — Приятелят ми в Ню Йорк ме помоли да се отбия и да поздравя човека. Мога да дойда някой друг път, сама, ако не ти е приятно.

Камил мълча няколко минути. Стори ми се замислен. Стигнахме края на долината и поехме по път нагоре в планината. Ливади с пролетна трева бяха осеяни с цъфнали плодни дървета. Край пътя стояха момченца и продаваха диви аспержи, едри черни гъби и ароматни нарциси. Камил отби и се пазари няколко минути на странен език — някакъв берберски диалект, който приличаше на цвърченето на птици. След това отново се върна в колата и ми подаде букет уханни цветя.

— Ще се срещнеш с Ал-Марад — каза най-сетне той с вече познатата ми усмивка. — Дано да умееш да се пазариш. Той е безпощаден като бедуин и десет пъти по-богат. Не съм го виждал — по-точно казано, не съм си бил вкъщи, — откакто баща ми почина. В това село имам много спомени.

— Не е нужно да ходим — повторих.

— Разбира се, че ще отидем — заяви Камил, въпреки че по гласа му личеше, че не прелива от желание. — Без мен никога няма да стигнеш там. Освен това Ал-Марад ще остане изненадан, като ме види. След смъртта на баща ми той е старейшината на селото. — Отново се умисли и ми се стори намръщен. Зачудих се каква ли бе причината.

— И какво представлява този търговец на килими? — попитах само за да разтопя леда.

— В Алжир научавах много за човека по името му — обясни той, докато завиваше умело по все по-стръмния и неравен път. — Например „ибн“ означава „син на“. Някои имена произлизат от места, като например Ямини — човек от Йемен; или Ябал-Тарик — планината Тарик или Гибралтар. Думите „ел“, „ал“ и „бел“ се отнасят до Аллах и Ба’ал — това е Господ, — също като Ханиба’ал: аскет по Божията повеля; Ал’а-дин: Божи слуга, и така нататък.

— И какво означава Ал-Марад — господин мародер ли? — разсмях се аз.

— Много по-близо до истината си, отколкото си мислиш — каза Камил и се засмя притеснен. — Името му не е нито арабско, нито берберско — акадско е, това е езикът на древна Месопотамия. Съкратен вариант на Ал-Нимарад или Нимрод, един от първите царе на Вавилон. Той е построил кулата Бабел<sup>[1]</sup>, която е трябвало да стигне до слънцето, до самите небесните порти. Това означава Бабел —

Вратата на Бог. А името Нимрод означава бунтовник — човек, който не се свени да нахлуе при боговете.

— Интересно име за търговец на килими — засмях се аз. Само че открих прилика с името на човек, когото познавам.

— Да — съгласи се той. — И това не е всичко.

\* \* \*

Камил така и не ми обясни какво искаше да каже за Ал-Марад, ала не бе случайност, че бе израсъл в едно село с търговеца на килими.

Към два, когато стигнахме малкия курорт Бени Йени, стомахът ми шумно протестираше от глад. Малката странноприемница на върха на планината не бе изтънчено място, ала италианските кипариси, строени край стените, и червените покривки придаваха неповторимо очарование на мястото.

Обядвахме на малка каменна тераса, заобиколена от бял парапет, на самия връх на планината. Под нас се рееха орли, крилете им блестяха в златно, докато прелитаха през прозрачната синя мъгла, надигнала се от Улед Аиси. Наоколо на всяка крачка се криеха опасности: извитият път бе като тънка набрана панделка, увита около върха на планината; цялото село приличаше на ронещи се червени скали, закрепил се по планинските склонове. Макар да беше вече юни и за всеки случай бях с пуловер, ми стана хладно. Та тук бе поне десет градуса по-студено, отколкото на крайбрежието. През долината се виждаше, че планинската верига Джурджура е забулена в сняг, а надвисналите облаци ми се сториха готови да се продънят всеки момент, да не говорим, че се носеха в посоката, в която отивахме ние.

Бяхме единствени на терасата и сервитьорът не скри, че му е неприятно да ни носи напитките и обяда от топлата кухня. Зачудих се дали в странноприемницата, субсидирана от правителството за членове на кабинета, има посетители. Притокът на туристи в Алжир съвсем не бе достатъчен, за да се направят по-лесно достъпни курорти по крайбрежието.

Седяхме на хлад и пиехме горчив червен бир<sup>[2]</sup> с лимон и счукал лед. Нахранихме се мълчаливо с горещата супа от пасирани зеленчуци,

с хрупкава франзела, а после задушено пиле с майонеза. Камил бе потънал в мисли.

Преди да тръгнем от Бени Йени, той отвори багажника на колата и извади дебели одеяла. И той, като мен, се притесняваше от времето. Още щом излязохме от селото, пътят стана ужасен. Откъде можех да предположа, че това е нищо в сравнение с всичко, което ни очакваше.

От Бени Йени до Тикжда разстоянието не бе голямо, но ми се стори, че пътувахме цяла вечност. През повечето време мълчахме. Отначало пътят се виеше надолу, пресече плитка река и отново се заизкачва по полегат хълм. Колкото повече напредвахме, толкова по-стръмен ставаше. Ситроенът се задъхваше, когато стигнахме върха. Погледнах надолу. Пред мен имаше пропаст, поне шестстотин метра дълбока — плетеница от зейнали ждрела, проправили си път през назъбените скали. Пътят ни — ако това можеше да се нарече път — представляваше чакълен насип, стегнат от лед, който заплашваше да се свлече надолу по склона. За да стане по-вълнуващо, скалната тераса, на която бяхме застанали, се ронеше и се бе наклонила надолу, сякаш за да се изсипе право в Тикжда.

Когато Камил подкара огромния ситроен, подобен на котка, по самия ръб на ронещата се пътека, аз затворих очи и бързо си спомних някои молитви. Когато ги отворих отново, вече бяхме преминали завоя. Сега пътят май нямаше връзка с нищо наоколо и имах чувството, че виси сред облаците. Ждрелата се спускаха поне на триста метра и от двете ни страни. Покритите със сняг планински върхове се издигаха като сталагмити от долината. Неочаквана вихрушка изви между стените на притъмнените проломи, започна да засипва със сняг пътеката ни и скри пътя. Бях готова да предложа да се върнем, но нямаше как да обърнем.

Краката ми трепереха и аз ги притиснах към вратата, готова за удар или падане, когато пътят напълно изчезна. Камил намали на четирийсет километра, след това на трийсет, докато най-накрая запълзахме с двайсет.

Странното бе, че снегът ставаше все по-плътен, докато се спускахме по стръмния наклон. От време на време на някой рязък завой засичахме каруца, натоварена със сено, или изоставен счупен камион.



— За бога, юни е! — обърнах се към Камил, докато си проправяхме път през ослепително силната виелица.

— Още не е заваляло — отвърна тихо той. — Малко подухва...

— Как така още? — учудих се аз.

— Дано да харесваш килими — каза Камил с тъжна усмивка. — Защото може да ти струват много. Дори да не валеше сняг, дори пътят да не се срути, дори да успеем да стигнем до Тикжда, преди да се стъмни — пак се налага да минем по моста.

— Преди да се стъмни ли? — Отворих непотребната карта на Кабили. — Според тази карта Тикжда е само на четирийсети осем километра отук, — а мостът е веднага след това.

— Така е — съгласи се Камил. — Само че картите показват единствено хоризонталните разстояния. Нещата, които изглеждат близо едно до друго по права линия, могат да се окажат много далеч в действителност.

Пристигнахме в Тикжда точно в седем. Доколкото се виждаше, селището бе закрепено на склона. Бяха ни необходими три часа, за да изминем четирийсет и осем километра. Камил беше отбелязал Айн Кааба на картата близо до Тикжда. Изглеждаше така, сякаш можем да пробягаме разстоянието, ала и това се оказа доста подвеждащо.

Тръгнахме от Тикжда, спряхме само за да напълним резервоара с бензин и да усетим дъха на планинския въздух. Времето се беше пооправило — небето бе станало прасковенорозово, въздухът бе като коприна и някъде в далечината отвъд приличните на призми борове се гущеше хладна долина, забулена в синьо. В самия ѝ център, може би десетина километра по-далеч, се издигаше, обляна в последните пурпурни и златни лъчи на слънцето, огромна квадратна планина, връхът ѝ бе отрязан също като на някое плато. Извисяваше се самотна в средата на долината.

— Айн Кааба — каза Камил и посочи през прозореца.

— Там горе ли? — попитах. — Ама къде е пътят...

— Няма път — само пътека — отвърна той. — Няколко километра през блатиста местност в тъмното, след това поемаме нагоре по пътеката. Само че преди да стигнем, трябва да преминем моста.

Мостът бе само на осем километра от Тикжда. Селището оставаше хиляда и двеста метра по-надолу. По здрач — времето,

когато се вижда най-трудно — бе почти невъзможно да се различи къде започват и къде свършват пурпурните сенки, които хвърляха високите скали. Затова пък долината от дясната ни страна бе все още залята в ярка светлина и превръщаше планината на Айн Кааба в златен къс. Гледката пред нас спря дъха ни. Пътеката ни се спускаше стремглаво надолу, чак до самата долина, а сто и петдесет метра над скалите бе мостът, прокаран над пълноводната река. Камил намали скоростта, докато се спускахме надолу към каньона. Пред моста спря.

Оказа се стар и неустойчив, сякаш строен от неумело дете. Не можеше да се каже дали е правен преди десет или преди сто години. Бе висок и много тесен, колкото да мине кола, да не говорим, че имах съмнения, че нашата може да се окаже последната. Реката, буен поток, който се изсипваше от скалите, бумтеше и блъскаше невидимите подпори.

Камил подкара лъскавата лимузина по грубата повърхност. Усетих как мостът потръпна.

— Може и да ти се стори невероятно — прошепна Камил, сякаш вибрацията на гласа му щеше да се окаже последната сламка, — но през лятото тази река е почти пресъхнала и коритото ѝ е само камъни и напукана земя.

— Колко време продължава лятото — сигурно петнайсет минути — изтъкнах с пресъхнала от страх уста. Според мен колата всеки миг щеше полети надолу. Някакъв пън или подпора удари картера и мостът потрепери, сякаш имаше земетресение. Стиснах страничния подлакътник, докато вибрациите не престанаха.

Когато най-сетне предните гуми на ситроена стъпиха на твърда почва, си поех дълбоко дъх. Продължих да стискам палци, докато и задните гуми преминаха. Камил спря колата и ме погледна широко усмихнат от облекчение.

— Жените принуждават мъжете да правят какво ли не — заяви той, — и то само за да отидат на пазар!

Долината изглеждаше като застлана с мек килим, затова оставихме автомобила край една скала отстрани на моста. Кози следи се виждаха из блатата. Бяха проправили пъртина през високата остра трева. Виждаха се изпразненията им и дълбоките следи из калта.

— Добре че си обух подходящи обувки — отбелязах, като погледнах недоволно златните си сандали с каишки, които нямаше да

ми свършат никаква работа.

— Поне ще се пораздвижиш — отвърна Камил. — Жените кабили правят преходи всеки ден с товари от по двайсет килограма на гръб. — Той се ухили отново.

— Не мога да не ти повярвам, защото много харесвам усмивката ти — казах му аз. — Не мога да си обясня защо иначе съм се впуснала в подобно приключение.

— Как можеш да различиш бедуин от кабил? — попита той, докато шляпахме през мократа трева.

Разсмях се.

— Това да не би да е някоя етническа смешка?

— Не, питам те съвсем сериозно. Веднага ще разбереш, защото бедуините никога не си показват зъбите. Много е нелюбезно да откриваш долните зъби. По-точно, носи лош късмет. Наблюдавай Ал-Марад и сама ще се увериш.

— Той не е ли кабил? — попитах. Прокарвахме си пътека покрай притъмнялата река в долината. Планината на Айн Кааба се извисяваше над нас и все още улавяше последните лъчи на слънцето. На местата, където високата трева бе смачкана, се виждаха диви цветя в пурпурно, жълто и червено, които се затваряха, за да посрещнат нощта.

— Никой не знае — отвърна Камил, докато ми проправяше пътя. — Дойде в Кабил преди много години — така и не научих откъде — и се настани в Айн Кааба. Човек с тайнствен произход.

— Доколкото разбирам, не го обичаш много — отбелязах аз. Камил продължи напред и не отговори веднага.

— Трудно е да харесваш човек, за когото смяташ, че е отговорен за смъртта на баща ти — заяви след известно мълчание той.

— Смърт ли? — извиках и се затичах, за да го настигна. Единият ми сандал потъна в тревата. Камил спря, за да ми даде възможност да го намеря. — Как така? — попитах, докато търсех.

— Баща ми и Ал-Марад работеха заедно — обясни той, когато измъкнах сандала. — Баща ми замина за Англия за преговори. Бил е ограбен и убит от някакви мръсници в Лондон.

— Значи въпросният Ал-Марад няма пръст в цялата работа — обадох се аз, докато го настигах.

— Не — призна Камил. — Истината е, че той плати таксата за образованието ми от дяловете на баща ми, за да мога да остана в

Лондон. После задържа бизнеса. Никога не му изпратих дори картичка, за да благодаря. Затова ще бъде много изненадан, когато ме види.

— А защо го смяташ отговорен за смъртта на баща си? — продължих да питам аз.

Бе очевидно, че Камил не желае да обсъжда този въпрос. Изричаше всяка дума с усилие.

— Не знам — отвърна тихо, сякаш съжаляваше, че въпросът е бил повдигнат. — Може би си мисля, че е трябвало той да си отиде.

Мълчахме, докато пресечем долината. Пътят към Айн Кааба се виеше като спирала около склона. От подножието до върха отнемаше половин час — последните петдесет метра представляваха широки стълби, изсечени в камъка, изтъркани от много крака.

— А с какво се хранят хората, които живеят тук? — полюбопитствах, докато пухтях към върха. Четири пети от Алжир е пустиня, няма дървен материал и единствената обработваема земя бе на около триста километра покрай морето.

— Правят килими и сребърни бижута и ги продават. В планините се срещат скъпоценни и полускъпоценни камъни — червен халцедон, опали и тук-там тюркоаз. Всичко останало се внася от крайбрежието — отвърна Камил.

През центъра на село Айн Кааба минаваше пращен път и разделяше къщите с груби мазилки. Спряхме пред огромна къща със сламен покрив. На комина бяха свили гнездо щъркели и няколко бяха кацнали на покрива.

— Това е домът на тъкачите — обясни Камил.

Докато вървахме по улицата, забелязах, че слънцето е залязло. Сумракът бе оцветен в прекрасен лавандулов нюанс, ала въздухът изстиваше бързо.

На пътя бяха спрели няколко каруци, натоварени със сено, наблизо стояха завързани магарета, а край тях преживяха скупчили се кози. Май е значително по-лесно да прекараш каруца, теглена от магаре, нагоре вместо ситроен.

В края на селището Камил спря пред огромна къща. Остана загледан в нея. И тя бе със същата груба мазилка като останалите, но бе поне два пъти по-голяма и отпред имаше балкон. На него бе излязла жена и тупаше килим. Беше мургава, облечена в пъстри дрехи. До нея

седеше малко дете със златни къдрици, облечено в бяла рокля с престилка. Косата му бе сплетена на тънки плитки, които надолу се завиваха на масури. Щом ни видя, изтича долу и се приближи до мен.

Камил се провикна към майката, която в първия момент го погледна, без да изрече и дума. След това ме забеляза, усмихна се широко и в устата ѝ лъснаха няколко златни зъба. Влезе вътре.

— Това е къщата на Ал-Марад — каза Камил. — Тази е главната му жена. Детето се роди късно, след като всички мислеха, че е бесплодна. Решиха, че е знак от Аллах, че момиченцето е „избрано“.

— Ти откъде знаеш, след като не си идвал тук години наред? — попитах. — Детето не е на повече от пет. — Камил хвана малката за ръка, тръгна към къщата и я погледна с много обич.

— Никога не съм я виждал — призна той. — Въпреки това се интересувам какво става в селото. — Раждането на това дете е било истинско събитие. Трябваше да ѝ донесе нещо. Тя не е виновна за отношението ми към баща ѝ.

Порових в огромната си чанта, за да видя дали имам нещо подходящо. Една фигура от минишаха на Лили сякаш сама се пъкна в ръката ми — беше пластмасова бяла царица. Приличаше на малка кукличка. Подадох я на детето. Обзето от невероятно вълнение, то хукна към къщата, за да покаже играчката на майка си. Камил ми се усмихна благодарно.

Жената излезе и ни покани в притъмнялата къща. Държеше шахматната фигура в ръка, бърбореше с Камил на берберски и ме наблюдаваше с блеснали очи. Сигурно го разпитваше за мен. От време на време ме докосваше леко.

Камил ѝ каза няколко думи и тя се скри.

— Помолих я да доведе съпруга си — обясни той. — Можем да влезем в магазина и да седнем вътре. Някоя от съпругите ще ни направи кафе.

Магазинът за килими представляваше просторно помещение, заело по-голямата част от първия етаж. Навсякъде бяха натрупани килими, едни сгънати, други навити и поставени покрай стените. Имаше и разстлани по пода, някои висяха по стените или бяха прехвърлени на парапета на вътрешния балкон на втория етаж. Седнахме с кръстосани крака на безформени торби, пълни с бобови шушулки. Влязоха две млади жени, едната понесла поднос със самовар

и чашки, а другата стойка, на която да поставят подноса. Подредиха всичко и ни сипаха кафе. Поглеждаха ме скришом и се кискаха, а след това бързо извърщаха поглед. След малко ни оставиха.

— Ал-Марад има три жени — каза ми Камил. — Ислямът позволява до четири, но тъй като той вече е в напреднала възраст, е малко вероятно да си вземе нова. Сигурно е някъде към осемдесетте.

— Ти нямаш жени, нали? — попитах го аз.

— По закон министрите имат право само по на една — отвърна той. — Следователно трябва да съм особено внимателен. — Усмихна се широко, въпреки това ми се струваше неестествено притихнал. Беше очевидно, че е напрегнат.

— Защо им бях толкова смешна на жените? Поглеждаха ме и се кикотеха — казах, за да го разсея.

— Може би никога преди не са виждали жена от Запада — отвърна Камил. — Със сигурност не са виждали жена в панталони. Може би им се иска да те попитат за много неща, но са твърде срамежливи.

В този момент завесата под балкона се разтвори и висок представителен мъж влезе в стаята. Беше над метър и осемдесет, с дълъг остър нос като на ястреб, рошави вежди над пронизващи черни очи и тъмна коса като грива, прошарена на места. Беше облечен в дълъг кафтан от фина вълна на червено и бяло райе и всяка крачка бе изпълнена с енергия. Не приличаше да е на повече от петдесет. Камил се изправи, за да го поздрави, и двамата се целунаха по бузите, след това докоснаха пръсти до челата и гърдите си. Камил му каза няколко думи на арабски и мъжът се обърна към мен. Гласът му не бе плътен, както предполагах, а много мек, почти шептящ.

— Аз съм Ал-Марад — представи се той. — Всички приятели на Камил Кадир са добре дошли в дома ми. — Покани ме да седна отново и се настани на възглавници срещу мен с кръстосани крака. Веднага забелязах напрежението между двамата. Нищо чудно, след като не си бяха говорили цели десет години. Ал-Марад бе разстлал робата около себе си и ме оглеждаше с огромен интерес.

— Искам да те запозная с госпожица Катрин Велис — започна официално Камил. — Тя е от Америка и работи за ОПЕК.

— ОПЕК! — възкликна Ал-Марад и ми кимна. — Добре че нямаме петрол в планините, иначе щеше да се наложи да променяме

начина си на живот. Дано престоят в страната ни да ви хареса и работата ви — по волята на Аллах, да е успешна.

Вдигна ръка и майката влезе, стиснала момиченцето за ръка. Подаде на съпруга си шахматната фигура и той ми я показа.

— Разбирам, че си дала на дъщеря ми подарък — продължи той. — Длъжник съм ти. Моля те, избери си килим, който ти харесва. — Отново махна с ръка и майката и детето излязоха безшумно, както се бяха появили.

— Не, моля ви — казах. — Това е само една пластмасова играчка.

Той не откъсваше очи от фигурата и, изглежда, не ме чу. След това вдигна орловия си поглед към мен.

— Бялата царица — прошепна, стрелна бързо Камил и отново насочи очи към мен. — Кой те изпраца? И защо си го довела?

Бях стресната и изненадана, затова се обърнах към Камил. Изведнъж се сетих. Той знаеше защо съм дошла — може би шахматната фигура бе нещо като сигнал, че ме изпраца Луелин. Дори да беше така, Луелин никога не бе казал и дума.

— Много съжалявам — заговорих аз в опит да изгладя нещата. — Мой приятел, антикварен търговец в Ню Йорк, ме помоли да се видя с вас. Камил бе така любезен да ме доведе.

Ал-Марад мълчеше, само ме гледаше начумерен. Прехвърляше фигурата между пръстите си, сякаш бе броеница. Най-сетне каза няколко думи на берберски на Камил, а той кимна и се изправи. Погледна към мен и обясни:

— Ще изляза на чист въздух. Изглежда, Ал-Марад иска да ти каже нещо насаме. — Усмихна ми се, за да покаже, че няма нищо против грубостта на този необикновен човек. Обърна се към Ал-Марад и добави: — Само че Катрин е дакилак, да знаеш...

— Невъзможно! — извика Ал-Марад и също се изправи. — Та тя е жена!

— Какво означава това? — намесих се аз, но Камил излезе и аз останах сама с търговеца на килими.

— Той каза, че си под негова закрила — обясни Ал-Марад. Обърна се към мен едва когато бе сигурен, че Камил го няма.

— Бедуинска официалност. Преследван мъж може да се хване за дрехата на друг, ако са в пустинята. Товарът на закрилата е негово

задължение, дори да не са от едно и също племе. Това рядко се предлага, освен ако някой не помоли, а за жена и дума не може да става.

— Може да е решил, че трябва да вземе мерки, преди да ни остави.

Ал-Марад ме погледна удивен.

— Много си смела, щом смееш да се шегуваш в такъв момент — отбеляза бавно и ме обиколи, за да ме прецени. — Не ти е казал, че го обучих като собствен син, нали? — Ал-Марад спря да крачи и отново ме погледна. — Ние сме нахну малихин — яли сме сол заедно. Ако споделиш солта си с друг в пустинята, това е много по-ценно от злато.

— Значи вие сте бедуин — отбелязах аз. — Познавате всички пустинни обичаи и никога не се смееете — чудя се дали Луелин Маркъм знае. Ще трябва да му драсна два реда и да му кажа, че бедуините не са толкова любезни, колкото са берберите.

Щом споменах името на Луелин, Ал-Марад пребледня.

— Значи идваш от негово име — прошепна той. — Защо не дойде сама?

Въздъгнах и погледнах шахматната фигура в ръката му.

— Защо не ми кажете къде са — попитах аз. — Знаете защо съм дошла.

— Добре — отвърна той. Седна, сипа си кафе и отпи от малката чашка. — Открихме фигурите и се опитахме да ги купим, ала не се получи. Жената, която ги притежава, отказа дори да се срещне с нас. Живее в Казбата<sup>[3]</sup> в Алжир, но е много богата. Въпреки че не притежава целия шах, имаме основание да вярваме, че по-голямата част от фигурите са у нея. Можем да съберем средства, за да ги купим, стига ти да успееш да я убедиш.

— А тя защо отказва да се срещне с вас? — Въпросът бе същият, който бях задала на Луелин.

— Тя живее в харем — обясни той. — Държи на усамотението си... Думата „харем“ означава „забранено убежище“. Там не се допускат други мъже освен господаря.

— Защо тогава не се договорите със съпруга ѝ? — попитах.

— Той вече не е сред живите — отвърна Ал-Марад и нетърпеливо остави чашката. — Съпругът почина, а тя е богата.



Синовете ѝ я защитават, макар да не са нейни родни синове. Те не знаят, че тя притежава фигурите. Никой не знае.

— А вие откъде знаете? — повиших глас аз. — Вижте, предложих да изпълня една много простичка задача за приятел, обаче вие с нищо не ми помагате. Не ми казахте нито името, нито адреса на въпросната жена.

Той ме погледна подозрително.

— Името ѝ е Мохфи Мохтар — отвърна той. — В Казбата няма адреси, но кварталът не е голям — ще я намериш. А когато я откриеш, тя ще ти продаде фигурите, ако ѝ предадеш тайното послание, което ще ти кажа. То ще ти отвори всички врати.

— Добре — съгласих се нетърпеливо аз.

— Кажи ѝ, че си родена на светия за исляма ден — в Деня на изцелението. Кажи ѝ, че по западния календар си родена на четвърти април...

Сега бе мой ред да се ококоря. Обзе ме хлад и сърцето ми заби. Дори Луелин не знаеше кога е рожденият ми ден.

— Защо да ѝ казвам това? — стараях се да говоря спокойно.

— Това е рождената дата на Карл Велики — обясни тихо той, — денят, в който шахът е бил изровен — важен ден, свързан с фигурите, които търсим. Твърди се, че онзи, на когото е предопределено да ги събере отново, да ги подреди заедно след толкова много години, ще бъде роден на този ден. Мохфи Мохтар знае легендата... затова ще те приеме.

— Вие познавате ли я? — попитах аз.

— Виждали сме се веднъж преди много години... — каза той и при спомена лицето му се промени. Зачудих се какво ли представлява този човек — що за тип би се съгласил да търгува с никаквец като Луелин. Камил предполагаше, че е откраднал бизнеса на баща му и го е изпратил на смърт, а след това бе платил за образованието на сина, за да се превърне в един от най-влиятелните министри в страната. Същият този човек живееше като отшелник на много километри от света, обграден от жените си, а имаше бизнес контакти с хора в Лондон и Ню Йорк.

— Беше много красива — отбеляза той. — Сигурно вече е доста възрастна. Срецнахме се за съвсем кратко. По онова време, разбира се, нямах представа, че фигурите са у нея, че един ден тя ще... Очите ѝ са

като твоите. Това го помня ясно. — Отново се върна към настоящето. — Друго ще питаш ли?

— Как ще получа парите, ако я убедя да продаде фигурите? — насочих разговора към основната му цел.

— Ще я уредим тази работа — заяви той. — Можеш да се свържеш с мен чрез тази пощенска кутия. — Подаде ми лист с някакъв номер. В същия момент една от жените надникна иззад пердето и ние видяхме застаналия зад нея Камил.

— Приключихте ли? — попита той и влезе.

— Почти — каза Ал-Марад, изправи се и ми помогна да стана. — Приятелката ти не се дава лесно. Може да иска албашара за още един килим. — Той изтегли два навити килима от камилски косъм. Цветовете бяха великолепни.

— Какво мога да искам? — попитах с усмивка.

— Подарък, задето си донесла добри вести — отвърна Камил и метна килимите на гръб. — Какви добри новини си донесла? Да не би и това да е тайна?

— Донесе ми съобщение от приятел — отвърна спокойно Ал-Марад. — Мога да изпратя воловарчето с вас, ако искате да пренесе килимите с магарето — добави той. Камил благодари и затова някой отиде да извика момчето. Ал-Марад ни изпрати до улицата, когато то дойде.

— Ал-сафар дзафар! — Ал-Марад ни помахаше.

— Това е стара арабска поговорка — обясни Камил. — Означава „Пътуването е победа“: По този начин ти пожелава всичко хубаво.

— Не е чак такъв темерут, какъвто ми се стори отначало — обърнах се към Камил. — Въпреки това му нямам доверие.

Камил се разсмя. Вече бе много по-спокоен.

— Играеш играта забележително добре — подхвърли той. Сърцето ме спря, но продължих напред в тъмната нощ.

Бях доволна, че не може да види лицето ми.

— Какво искаш да кажеш? — попитах аз.

— Искам да кажа, че получи два безплатни килима от един от най-хитрите и пресметливи търговци на килими в Алжир. Репутацията му ще бъде съсипана, ако се разчуе.

Продължихме в мълчание, заслушани в скрибуцането на каручката, която се спускаше пред нас.

— Според мен най-добре е да пренощуваме в министерската сграда на Буира — предложи Камил. — На петнайсет километра е. Стаите са приятни и можем да се върнем в Алжир утре, освен ако не предпочиташ да минем през планината по тъмно.

— В никакъв случай — казах му аз. Освен това в министерската сграда сигурно имаха вани с топла вода и други луксове, на които не се бях наслаждавала от месеци. Въпреки че „ар-Риад“ бе очарователен хотел, чарът му се стопи след първите месеци студена вода, оцветена в ръждиво.

Едва когато двамата с Камил напъхахме килимите в колата, качихме се, дадохме бакшиш на момчето и бяхме на пътя към Буира, аз извадих арабския речник, за да проверя някои от непознатите думи.

Както предполагам, Мохфи Мохтар съвсем не бе име. Означаваше „Тайната избраница“.

---

[1] Кулата на Бабел, или Вавилонската кула. — Б.ред. ↑

[2] Бир (byrrh) — вино, ароматизирано с кората на хининово дърво и портокал, използва се за аперитив. — Б.ред. ↑

[3] Малък град, паланка. — Б.пр. ↑

## ТОПЪТ

*Алиса: — Значи тук разиграват огромна шахматна партия! В целия този свят... Ех, че хубаво! О, как искам и аз да мога да участвам! Ако ще и Пешка да съм — но да участвам! Макар че най би ми харесало да съм Царица, естествено!*

*Червената царица: — Това съвсем лесно ще го уредим. Ако искаш, можеш да станеш Пешка на Бялата царица. Лили е още много мъничка за игра. Започваш от Втори квадрат — същия, на който се намираш сега. Стигнеш ли до Осми, ставаш Царица!*

Алиса в Огледалния  
свят<sup>[1]</sup>

Луис Карол

В ПОНЕДЕЛНИК СУТРИНТА, след завръщането ни от Кабил, сякаш адът се отвори. Започна още предишната вечер, когато Камил ме остави пред хотела и на раздяла пусна бомбата. Оказа се, че в скоро време щеше да има конференция на ОПЕК и той възнамеряваше да представи „данните“, до които бе достигнал благодарение на компютърния ми модел — модел, който все още не бе готов. Терез ми бе събрала повече от трийсет ролки със записи с данни за добива на петрол във всяка отделна страна в барели и по месеци. Трябваше да ги обработя и да изготвя тенденциите на развитие на производство, на потребление и дистрибуция. После да подготвя програма, която да анализира данните — и всичко това се очакваше от мен преди началото на конференцията.

От друга страна, когато става дума за ОПЕК, никой не знае какво точно означава „скоро“. И датите, и местата на всяка конференция бяха

строго секретни чак до последната минута — на първо място, за да се осуетят плановете на терористите, и, на второ, за да не се окаже, че някой от министрите от ОПЕК е възпрепятстван. Предпазливостта идваше и от факта, че в последните месеци някои от министрите бяха, както се казва, пречукани. Което означаваше, че моделът ми е особено важен за Камил при предстоящата среща. Давах си сметка, че на всяка цена трябва да си свърша работата.

На всичкото отгоре, когато пристигнах в изчислителния център на „Сонтрах“, разположен на един от хълмовете на Алжир, ме чакаше плик, лепнат на таблото за съобщения до работното ми място. Министерството на жилищното настаняване ме уверяваше, че най-сетне ми бяха намерили истински апартамент. Можех да се преместя още тази вечер. Всъщност бях длъжна да се преместя още тази вечер, иначе рискувах да го изгубя. Свободните жилища в Алжир са много малко, а аз чаках вече два месеца. Трябваше да се върна бързо в хотела, да си събера багажа и веднага да хукна към новия апартамент. Покрай всичко, което ми предстоеше, как можех да тръгна да търся Мохфи Мохтар в Казба?

Официалното работно време в Алжир бе от седем сутринта до седем вечерта, но учрежденията се затваряха и за следобедна почивка. Реших да използвам тези три часа, за да започна издирването си.

Както във всички арабски градове, Казба е най-старият квартал, сградите са били укрепени допълнително за по-добра защита. Казба в Алжир приличаше на лабиринт, съставен от тесни калдъръмени улици и стари каменни къщи, пръснати безсистемно по стръмните хълмове. Въпреки че покриваше едва две хиляди и петстотин квадратни метра, тук имаше поне дванайсет джамии, гробници, турски бани и множество каменни стълби, които се разклоняваха като артерии под най-различни ъгли. Почти двацет процента от жителите на едномилионен Алжир живееха в този малък квартал: на всяка крачка се виждаха забулени фигури, които влизаха и излизаха безшумно от сенчестите входове. Човек можеше да се изгуби в Казба и от него нямаше да остане следа. Най-доброто място за жена, нарекла се „Тайната избраница“.

За съжаление, наистина нямаше по-добро място да се изгубиш. Макар да бе едва на двацет минути пеша от офиса ми на Пале дьо ла Казба, през следващия час се лутах като плъх, пуснат в лабиринт. По

която и крива улица да поемех, все се озовавах на Гробището на принцесата. Въртях се в кръг. Когато и да попитах за местните хареми, всички ме наблюдаваха с празни погледи — несъмнено бяха под влиянието на наркотици, — редяха обиди или ми оглеждаха задника. А чуеха ли името Мохфи Мохтар, хората избухваха в смях.

В края на „сиестата“, изтощена и отчаяна, се отправих към централната поща, за да видя Терез. Едва ли тази, която търсех, фигурираше в указателя — в Казба не видях телефонни линии, — но Терез познаваше всички в Алжир. Всички, с изключение на онези, които търсех.

— Как е възможно някой да има толкова смешно име? — попита ме тя и остави пулта да звъни, докато ми предлагаше бонбони. — Мило момиче, много се радвам, че дойде днес! Имам телеграма за теб... — Тя порови из купчината хартии и документи. — Тези араби — измърмори, — за тях всичко е б'ад гедуа — „и утре е ден“! Ако ти ги бях изпратила в „ар-Риад“, щеше да извадиш късмет, ако ги получиш следващия месец. Най-сетне откри телекса и ми го подаде със замах. След това зашепна: — От абатството е, но подозирам, че е закодирано!

Точно така, беше от сестра Мария Магдалина от манастира „Свети Ладислаус“ в Ню Йорк. Доста време ѝ беше отнело на благочестивата сестра да ми отговори. Погледнах телекса, отчаяна, че Ним е толкова прозрачен:

МОЛЯ ЗА ПОМОЩ С КРЪСТОСЛОВИЦАТА НА Н.  
Й. ТАЙМС СТОП ВСИЧКО РЕШЕНО ОСВЕН ОНОВА  
КОЕТО СЛЕДВА СТОП СЪВЕТ ОТ ХАМЛЕТ КЪМ  
ПРИЯТЕЛКАТА МУ СТОП ЛОВЦИ НА МОРСКИ  
ЖИВОТНИ СТОП КЪСИ НАПРЕЧНИ ДЪРВЕТА ЗА  
КАТЕРЕНЕ СТОП КАКВО ПРАВЯТ ХОРАТА ОТ ЕЛИТА  
КОГАТО СА ГЛАДНИ СТОП СРЕДНОВЕКОВЕН  
ГЕРМАНСКИ ПЕВЕЦ СТОП СЪСТОЯНИЕ НА  
ПРЕТОВАРЕН РЕАКТОР СТОП ТВОРБА ОТ  
ЧАЙКОВСКИ СТОП БУКВИТЕ СА 5-6-5-5-4-8-8

В ОЧАКВАНЕ НА ОТГОВОР

СЕСТРА МАРИЯ МАГДАЛИНА ОТ МАНАСТИРА  
СВ ЛАДИСЛАУС НЮ ЙОРК

Просто прекрасно — кръстословица. Ненавиждах кръстословиците и Ним го знаеше. Беше ми я изпратил само за да ме дразни. Точно това ми трябваше, още една безумна задача от краля на дреболиите.

Благодарих на Терез за помощта и я оставих сред множеството пипала на пулта. Вероятно коефициентът ми на интелигентност се бе покачил през последните няколко месеца, защото можех да отговоря на някои от въпросите още в пощата. Например съветът, който Хамлет бе дал на Офелия, бе: „Върви в манастир.“ Когато са гладни, хората от елита се срещат, за да обядват някъде. Трябваше да разбия съобщението, да проверя думите, но поне бях сигурна, че е измислил нещо достойно за ограничените ми умствени възможности.

Същата вечер, когато се прибрах в хотела в осем, ме очакваше нова изненада. Пред самия вход бе паркиран бебешкосиният ролс корниш на Лили, заобиколен от опулени портиери, сервитьори и пикола, които галеха хромираните повърхности и докосваха меката кожена тапицерия. Минах покрай тях, правейки се, че не виждам онова, което бе пред очите ми. Бях изпратила на Мордекай поне десет телеграми през последните два месеца, в които го молах да не изпраща Лили в Алжир. Само че тази кола не се бе озовала тук сама.

Приблжих рецепцията, за да си взема ключа и да съобщя, че се изнасям, но там ме чакаше нов удар. Облегнат на мраморния плот, потънал в разговор с рецепциониста, стоеше привлекателният, но доста зловещ Шариф — шефът на тайната полиция. Забеляза ме, преди да успея да се измъкна.

— Госпожице Велис! — извика той и ми отправи великолепната си усмивка. — Пристигате тъкмо навреме, за да ми помогнете в едно малко разследване. Предполагам, на влизане сте забелязали колата на ваш съгражданин.

— Странно... според мен е британска — отвърнах небрежно, докато рецепционистът ми подаваше ключа.

— Обаче номерата са от Ню Йорк! — повдигна вежди Шариф.

— Ню Йорк е голям град... — Понечих да се отдалеча към стаята си, ала Шариф не беше приключил.

— При преминаването през митницата днес следобед някой я е регистрирал на ваше име и на този адрес. Имате ли някакво обяснение?

По дяволите! Ще убия Лили, само да ми падне. Сигурно вече е подкупила рецепциониста и се е настанила в стаята ми.

— Супер — отвърнах аз. — Анонимен подарък от съгражданин нюйоркчанин. И без това ми трябваше кола. Почти е невъзможно да вземеш под наем. — Запътих се към градината, но Шариф припна след мен.

— В момента Интерпол проверява регистрационните номера — продължаваше той, без да спира да подтичва. — Не мога да допусна, че собственикът е платил митото в брой — сто процента от стойността на автомобила, — за да го достави на непознат човек. Появи се наето лице, на когото било платено да я докара тук. А освен вас други американци в този хотел няма.

— Мен повече не ме бройте — отвърнах, излязох навън и минах по хрущящия чакъл в градината. — След половин час се изнасям и се местя в Сиди-Фредж, както сигурно вашите гавази вече са ви уведомили. — Гавази означаваше шпиони или информатори на тайната полиция. Шариф не пропусна казаното от мен. Присви очи, стисна ме за ръката и ме принуди да спра. Погледнах презрително пръстите му над лакътя ми и внимателно издърпах ръка.

— Моите агенти — уточни той, като човек който държи нещата да бъдат наричани с истинските им имена — вече провериха дали не ви очаква някой посетител, както и списъците на пристигащите пътници. Чакаме сведенията от всички пристанища. Както ви е известно, имаме обща граница с още седем различни държави, а не бива да забравяме и крайбрежието. Ще бъде много по-просто, ако ни кажете чий е автомобилът.

— Защо е целият този шум? — попитах и отново тръгнах. — След като митото е платено и документите са наред, защо ми е да гледам зъбите на харизания кон? А за вас какво значение има чия е била колата? Няма забрана за внос на коли в страна, която дори не произвежда автомобили, нали?

Този път той нямаше какво да отговори. А и как да отрече, че гавазите му ме следят на всяка крачка и докладват всеки път, когато кихна. В интерес на истината се опитвах да го затрудня максимално, за да имам време да откроя Лили. Цялата тази работа ми се струваше много странна. След като тя не бе в стаята ми и очевидно не се бе



регистралира в хотела, къде ли се криеше? В същия момент отговорът на въпроса ми се появи от плът и кръв.

В далечния край на басейна се издигаше декоративно тухлено минаре, което разделяше градината от плажа. Долових подозрително познат звук — драскане от лапки на малко куче по дървена врата, придружено с ръмжене. Звук, който нямаше начин да забравя.

В угасващата дневна светлина забелязах как вратата се отвори едва й злобната малка космата топка се спусна напред. Заобиколи басейна с пълна скорост и се устреми към нас. Дори да бе светло, пак щеше да е трудно да се определи към кой животински вид спада Кариока. Забелязах Шариф да се взира недоумяващо в зверчето, което подскочи към глезена му и заби остри ситни зъбки в копринения му чорап. Човекът извика от ужас, заподскача на здравия си крак в отчаян опит да изтърси кучето от себе си. Наведох се веднага, грабнах дребосъка и го притиснах към гърдите си. Той се загърчи и трескаво облиза брадичката ми.

— Какво, за бога, е това чудо? — извика Шариф и погледна злобно гърчещото се ангорско чудовище.

— Това е собственикът на автомобила — уточних с въздишка и разбрах, че краят на малкия ми етюд е близо. — Не искате ли да се запознаете с другата му половинка?

Шариф ме последва, куцукайки. Преди това подръпна маншета на панталоните, за да провери раната на крака си.

— Това същество е ужасно злобно — оплака се той, когато стигнахме минарето. — Подобни животни често нападат хората.

— Не бих казала, че е злобно... просто е строг критик — обясних аз.

Минахме през откренатата врата и се качихме по притъмнялата стълба на минарето към втория етаж. Помещението бе просторно, с места за сядане пред прозорците и много възглавници, пръснати навсякъде. Лили се бе настанила сред тях като паша и вдигнала високо краката си с топчета памук между пръстите, внимателно лакираше ноктите им в аленочервено. Беше облечена в миниатюрна рокля на розови пудели. Погледна ме студено, къдравата й руса коса се спускаше над очите. Кариока изляя, за да го пусна. Стиснах го, за да мълчи.

— Крайно време беше — започна възмутено тя. — Нямаш представа какви проблеми имах, докато дойда! — Погледна застаналия зад мен Шариф.

— Проблем ли си имала? — попитах я. — Позволи ми да ти представя моя спътник — Шариф, шеф на тайната полиция.

Лили въздъхна дълбоко.

— Колко пъти да ти казвам — отбеляза тя, — че не ни трябва никаква полиция. Можем да се справим и сами...

— Той не е от полицията — прекъснах я аз. — Казах ти, че е от тайната полиция.

— Това пък какво трябва да означава... или е полицай, или не е. По дяволите, размазах си лака! — възкликна Лили и се затюхка. Пуснах Кариока в скута ѝ и тя отново ме погледна побесняла.

— Да разбирам ли, че познавате тази жена? — обърна се към мен Шариф. Стоеше отстрани и очевидно се чувстваше неловко. — Бихте ли ми показали документите си? Никъде няма сведение кога сте влезли в страната, освен това регистрирате скъпа кола на чуждо име и притежавате куче, което смуцава обществения ред.

— Я ходи пийни нещо за успокоение — нареди Лили, остави Кариока на пода и се изправи пред него. — Платих майка си и баща си, за да вкарам собствената си кола в тази страна, а вие откъде знаете, че съм влязла незаконно? Дори нямате представа коя съм! — Тя пристъпваше на пети, за да не размаже лака. Измъкна документите си от скъпа кожена чанта и ги размаха под носа на Шариф. Той ги дръпна от ръката ѝ и Кариока излая.

— Спрях в пикливата ви страна на път за Тунис — уведоми го тя. — По една случайност съм известен шахматист и ще участвам в известен турнир.

— До септември в Тунис няма шахматни турнири — отвърна Шариф, докато разлистваше паспорта ѝ. Погледна я подозрително. — Името ви е Рад... да не би случайно да сте роднина...

— Да — сопна се тя. Спомних си, че Шариф е луд по шаха. Със сигурност бе чувал за Мордекай, може дори да бе чел книгата му.

— Визата ви не е подпечатана при влизането в страната — изтъкна той. — Ще задържа документите, докато не разнищя тази работа. Госпожице, напуснете това помещение.

Изчаках вратата да се затвори.

— Хубаво е, че успя бързо да се сприятелиш — обърнах се към Лили, която отново се бе настанила до прозореца. — Какво ще правиш сега? Той ти взе паспорта.

— Имам още един — заяви самодоволно тя и извади топчетата памук. — Родена съм в Лондон, а майка ми е англичанка. Нали знаеш, че британските поданици имат право на двойно гражданство? — Не знаех, но имах по-важни въпроси за уточняване.

— Защо си регистрирала проклетата кола на мое име? И как влезе в страната, след като не си минавала през имиграционните власти?

— В Палма наех самолет — каза тя. — Свалиха ме близо до брега. Трябваше ми името на тукашен жител, за да регистрирам колата, защото я изпратих предварително. Мордекай ме предупреди да не се набивам на очи.

— Това със сигурност успя да го постигнеш — отвърнах кисело аз. — Съмнявам се някой да не знае, че си в страната, начело с имиграционните на всеки граничен пункт, плюс тайната полиция, а сигурно и президентът! Какво ще правиш тук или Мордекай не е мислил по този въпрос?

— Поръча ми да дойда, за да те спася... освен това ме информира, че този месец Соларин ще играе в Тунис. Проклет лъжец! Умирам от глад. Можеш ли да ми намериш хамбургер или нещо нормално за ядене?

— Тук няма обслужване по стайте... Нямам дори телефон. — Ще направя каквото мога — казах ѝ аз. — Само че се изнасям от хотела. Имам нов апартамент в Сиди-Фредж, на около половин час път пеша по брега. Ще взема колата, за да си прекарам багажа, и за около час ще спретна някаква вечеря. Ти можеш да се измъкнеш, когато се стъмни, и да минеш по плажа. Разходката ще ти се отрази добре.

Лили се съгласи с неудоволствие и аз тръгнах да си събера багажа. Ключовете на ролса бяха в джоба ми. Сигурна бях, че Камил ще се справи с това незаконно влизане в страната. Тя може и да ми създаваше главоболия, но пък най-неочаквано имах кола на разположение. Да не говорим, че от Мордекай до мен не бе стигнало никакво съобщение — нито за играта, нито за гледачката. Трябваше да се заема с Лили и да разбере какво бе научила от него, след като заминах.

\* \* \*

Министерският апартамент в Сиди-Фредж се оказа чудесен — две стаи с високи тавани и мраморни подове, напълно обзаведен, разполагах дори със спално бельо и тераса с изглед към пристанището и Средиземно море. Платих на мъжете в ресторанта наблизо, за да донесат храна и вино, и се настаних навън, за да поглеждам към брега за Лили. Междувременно се опитах да разгадая кръстословицата на Ним. Съобщението бе следното:

- (5) СЪВЕТ ОТ ХАМЛЕТ КЪМ ПРИЯТЕЛКАТА МУ
- (6) ЛОВЦИ НА МОРСКИ ЖИВОТНИ
- (6) КЪСИ НАПРЕЧНИ ДЪРВЕТА ЗА КАТЕРЕНЕ
- (5) КАКВО ПРАВЯТ ХОРАТА ОТ ЕЛИТА, КОГАТО  
СА ГЛАДНИ
- (4) СРЕДНОВЕКОВЕН ГЕРМАНСКИ ПЕВЕЦ
- (8) СЪСТОЯНИЕ НА ПРЕТОВАРЕН РЕАКТОР
- (8) ТВОРБА ОТ ЧАЙКОВСКИ

Нямах намерение да посвещавам на това толкова време, колкото бях прекарала над салфетката с предсказанието на гледачката, но поне имах предимството, че съм завършила музикално училище. Германските трубадури бяха само два вида: майстерзингери и минизингери. Освен това знаех всички творби, написани от Чайковски — не бяха много тези с осем букви. Първият ми опит гласеше: „върви, рибари, стълби, среща, мини, критично, «Жана д’Арк»“. Така вече бе по-добре. Броят на буквите отговаряше на изискването. Състоянието на претоварен реактор можеше да бъде единствено „критично“ — дума с осем букви. Получаваше се следното съобщение: „Върви на Рибарските стълби; среща с Мини; критично!“ Така и не успях да разбера как се вмести „Жана д’Арк“. В Алжир имаше място, наречено Escalier de la Pêche — Рибарските стълби. Бързо отворих тефтерчето с адресите и видях, че приятелката на Ним Мини Ренселаас, съпруга на холандския консул, на която трябваше да позвъня, ако имах нужда от помощ, живее на същия адрес — „Рибарски стълби“ №1. Доколкото

ми бе известно, нямах нужда от помощ, но очевидно за него бе особено важно да се срещна с нея. Опитах се да си спомня „Жана д'Арк“ на Чайковски, но единственият ми спомен бе как гори на кладата. Дано Ним не намекваше, че и мен ме чака подобна съдба.

Знаех къде се намират Рибарските стълби — безкрайни каменни стъпала, свързващи булевард „Анатол Франс“ и улицата, наречена „Баб ал-уед“, или „Речната порта“. Джамията на рибарите бе на върха, близо до входа за Казбата — но там пък нямаше сграда, която дори да наподобява холандско консулство. Напротив, посолствата бяха далеч от този квартал. Затова се върнах вътре, грабнах телефона и позвъних на Терез, която бе дежурна чак до девет.

— Разбира се, че познавам мадам Ренселаас! — гракна тя с дрезгавия си глас. Деляха ни само петдесет километра, бяхме на сушата, ала гласът ѝ сякаш долиташе от дъното на морето. — Всички в Алжир я познават — очарователна дама. Носеше ми холандски шоколадови бонбони от онези с цвете в средата. Знаеш ли, че беше съпруга на холандския консул?

— Как така „беше“? — викнах аз.

— Говоря ти за времето преди революцията, моето момиче. Съпругът ѝ почина преди десет, може би дори преди петнайсет години. Въпреки това тя е все още тук, поне така казват. Няма телефон, иначе щях да го знам.

— Как мога да се свържа с нея? — продължих да викам, защото по линията се чу бълбукане. Дори нямаше нужда някой да подслушва разговора, сигурно ме чуваха и на пристанището. — Разполагам само с адреса, „Рибарски стълби“ номер едно. Но там около джамията няма много къщи.

— Не — изкрещя в отговор Терез. — Там няма номер едно. Сигурна ли си, че си записала адреса правилно?

— Ще ти го прочета — казах аз. — Тук пише „Уахид, Escalier de la Pêche“.

— Уахид! — разсмя се Терез. — Това наистина означава номер едно — само че не е адрес, а човек. Става въпрос за туристическия гид близо до Казба. Нали знаеш сергията за цветя до джамията? Попитай за него продавача, дай му петдесет динара и ще те разведе. Името му е Уахид — също като номеро uno. — Разбра ли сега?

Терез затвори, преди да успея да я попитам откъде един гид може да знае как да намеря Мини. По всички личеше, че нещата в Алжир са по-различни.

Тъкмо си правех сметката утре по обяд да отскоча там, когато чух кучешки нокти да потропват по мраморния под в коридора. Последва бързо почукване на вратата и Лили се втурна вътре. И двете с Кариока се отправиха към кухнята, откъдето се носеше ароматът на топла вечеря: печено агнешко, задушени стриди и кускус.

— Не мога да не ям — провикна се Лили през рамо. Връхлетя в кухнята и започна да вдига капациите на съдовете. В следващия миг пръстите ѝ вече бяха вътре. — Нямаме нужда от чинии — каза тя и подхвърли няколко парченца на Кариока, който веднага ги глътна.

Въздъгнах. Винаги, когато гледах как Лили се тъпче, загубвах апетит.

— Всъщност защо Мордекай те изпрати? Писах му да не те пуска да идваш.

Лили се обърна и ме погледна с огромните си сиви очи. Между пръстите ѝ капеше от агнешкото с кускус.

— Би трябвало да си на върха на щастието — заяви тя. — Разгадах загадката, докато те нямаше.

— Казвай де — настоях аз, без да се впечатля. Отворих бутилка превъзходно алжирско червено вино и налях в две чаши, докато тя говореше:

— Мордекай се опитваше да издири някакви редки и много ценни шахматни фигури от името на някакъв музей. Луелин разбрал и започнал да му мъти водата. Мордекай подозира, че Луелин е подкупил Сол да открие повече информация за тях. Когато Сол заплашил да съобщи за двойната му игра, Луелин изпаднал в паника и наел някой да го пречука! — Беше много доволна от обяснението си.

— Мордекай или не знае, или нарочно те е подвел — уточних аз. — Луелин няма нищо общо със смъртта на Сол. Соларин го е убил. Лично ми го каза. Той е тук, в Алжир.

Лили тъкмо вдигаше стрида към устата си, но я изпусна в тенджерата с кускус. Посегна към чашата с вино и отпи огромна глътка.

— Я пак — помоли тя.

Разказах ѝ. Разказах ѝ всичко, както бях успяла да го сглобя, без да крия абсолютно нищо. Как Луелин ме бе помолил да потърся фигурите, как гледачката беше скрила съобщение в предсказанието, как Мордекай ми бе писал и бе признал, че познава гледачката, как Соларин се беше появил в Алжир и ми бе разказал, че Сол е убил Фиск и се опитал да ликвидира и него. Всичко това се бе случило заради фигурите. Казах ѝ, че вече съм разбрала за формулата, точно както тя подозираше. Формулата бе скрита в шаха, към който всички се стремяха. Накрая ѝ описах посещението при търговеца на килими, приятел на Луелин, и какво ми бе казал той за тайнствената Мохфи Мохтар от квартал Казба.

Когато приключих, Лили ме гледаше с отворена уста. Не бе докоснала и залък, докато ме слушаше.

— Защо не си ми разказала досега? — попита тя. Кариока лежеше по гръб, вирнал лапи във въздуха, и се правеше на болен. Вдигнах го и го сложих на мивката, а сетне сипах вода в шепя, за да пийне.

— И на мен по-голямата част не ми беше ясна, преди да пристигна тук — обясних ѝ аз. — Единствената причина, поради която ти разказвам всичко сега, е, защото можеш да ми помогнеш за неща, с които едва ли ще се справя сама. По всичко личи, че се разиграва партия шах и други хора местват фигурите. Нямам никаква представа от тази игра, но пък ти си експерт. Трябва да разбере, ако искам да открия фигурите.

— Не говориш сериозно — рече Лили. — Не е възможно да става дума за истинска игра на шах. Искаш да кажеш, че хората изпълняват ролята на шахматни фигури ли? Значи, когато убият някого — то е, все едно вземат фигура от дъската. — Тя се приближи до мивката, изми ръце и напръска Кариока с вода. Пъхна го под мишницата си, въпреки че все още беше мокър, и влезе в хола, а аз я последвах с бутилката вино и чашите. Тя май забрави, че има вечеря.

— Знаеш ли — разсъждаваше Лили, докато обикаляше стаята, — ако успеем да разберем кои са играчите в ролята на фигури, тогава можем и да намерим обяснение за цялата тази работа. Която и дъска да погледна, щом видя разположението на фигурите, веднага ще възстановя направените до този момент ходове. Например, ако приемем, че Сол и Фиск са били пешки...

— Също както ние с теб — съгласих се аз. Очите на Лили горяха като на хрътка, хванала следата на лисица. Рядко я бях виждала толкова развълнувана.

— Възможно е Луелин и Мордекай също да имат роля...

— Ами Хърманолд? — подсказах ѝ бързо аз. — Той стреля по колата!

— Да не забравяме и Соларин — допълни Лили. — Той със сигурност е играч. Знаеш ли, ако върнем събитията назад и поразсъждаваме внимателно, ще успеем да разграничим отделните ходове на дъската и ще измислим нещо.

— Защо не останеш тук тази вечер — предложих. — Нищо чудно Шариф да изпрати хора да те арестуват, ако разбере, че си влязла в страната незаконно. Утре тайно ще те заведа в града. Клиентът ми Камил ще задейства връзките си и няма да позволи да влезеш в затвора. Междувременно ще пореботим над загадката.

През по-голямата част от нощта пресъздавахме събитията, размествахме шахматни фигури по минишаха на Лили, като използвахме кибритена клечка на мястото на Бялата дама. Само че Лили започваше да се отчайва.

— Да имаме поне още някаква информация — оплака се тя, когато утринното небе заискри в цветовете на лавандула.

— Всъщност знам начин да се доберем до информация — признах аз. — Мой много добър приятел ще ми помогне със загадката, стига да успее да се свърже с него. Той е компютърен гений и е страшно добър на шах. В Алжир има високопоставена приятелка с връзки — съпругата на покойния холандски консул. Надявам се утре да се видя с нея. Можеш да дойдеш с мен, ако успеем да оправим въпроса с визата.

След като се разбрахме, легнахме да поспим. Нямах представа, че само няколко часа по-късно ще се случи нещо, което ще ме превърне от изпълнен с нежелание страничен наблюдател в активен участник в играта.

\* \* \*



Ла Дарс бе кеят в северозападния край на алжирското пристанище, където нощуваха рибарските лодки — дълъг скалист провлак, който свързваше сушата с малкия остров, дал името на Алжир — Ал-Джазир.

Там бе и паркингът на министерството, ала колата на Камил не се виждаше, затова спрях огромния син корниш на неговото място и оставих бележка на таблото. Почувствах се неловко, че паркирам кола в този цвят сред строгите черни лимузини, но така бе по-добре, отколкото да я зарежа на улицата.

Двете с Лили минахме по крайбрежието, по булевард „Анатол Франс“, пресякохме авеню „Ернесто Че Гевара“ и стигнахме до стълбите, които водеха към джамията на рибарите. Лили бе изкачила едва една трета, когато седна на студените каменни стъпала, обляна в пот, въпреки че бе още рано сутринта.

— Ти се опитваш да ме убиеш — обвини ме задъхана тя. — Какво е това място? Улиците вървят право нагоре. Трябва да сринат целия град и да започнат да строят от нула.

— Според мен градът е очарователен — възразих и я задърпах за ръката. Провесил език, Кариока се бе проснал изтощен на стълбите. — Освен това близо до Казба няма къде да се паркира. Така че мърдай.

След много мрънкане и още повече почивки стигнахме върха, където извитата улица „Баб ал-уед“ отделяше Рибар ската джамия от Казба. От лявата ни страна бе Плас дьо Мартир — Площадът на мъчениците, просторен, пълен с насядали по пейките старци. В единия край видяхме сергията за цветя. Лили се строполи на първата празна пейка.

— Търся Уахид, туристическия гид — обърнах се към намръщения продавач на цветя. Той ме изгледа внимателно и размаха ръка. Дотича облечено като просяк мърляво момче, от чиито безцветни устни висеше цигара.

— Уахид, имаш клиенти — обърна се продавачът към детето.

Не можех да повярвам.

— Ти ли си гидът? — попитах. Мърлявото създание едва ли бе на повече от десет, но вече беше съсухрено и неугледно. Да не говорим, че бе пълно с въшки. Почеса се, близна пръсти, за да загаси цигарата и я пъкна зад ухото си.

— За Казба, най-малко петдесет динара — заяви той. — За сто ще обиколим целия град.

— Не искам обиколка — обясних аз и с два пръста стиснах ризата му, за да го дръпна настрани. — Търся госпожа Ренселаас — Мини Ренселаас, съпругата на покойния холандски консул. Един приятел ми каза...

— Знам коя е — прекъсна ме той и присви едното си око, за да ме огледа по-добре.

— Ще ти платя, за да ме заведеш, нали каза петдесет? — Бръкнах в чантата, за да извадя пари.

— Никой не може да се види с дамата, освен ако тя не разреши — заяви той. — Ти имаш ли покана, нещо такова?

Покана ли? Почувствах се като глупачка, но извадих телекса на Ним и му го показах с надеждата да стане чудо. Той го гледа дълго, въртя го ту на една, ту на друга страна. Най-сетне заяви:

— Не мога да чета. Какво пише?

Наложи се да обясня на противното дете, че ми е изпратено закодирано. Казах му какво е съобщението според мен: че трябва да отида на Рибарските стълби. Да се срещна с Мини, защото положението е критично.

— Това ли е всичко? — попита той, сякаш подобни разговори за него бяха ежедневие. — Нищо друго ли не се казва? Няма ли някоя тайна дума?

— „Жана д’Арк“. Пише „Жана д’Арк“.

— Това не е правилната дума — отсече той, извади отново цигарата и я запали.

Погледнах към просналата се на пейката Лили. Тя ме зяпаше, без да крие, че ме смята за напълно луда. Зачудих се за друга творба на Чайковски с осем букви, която можеше да ми свърши работа, но нищо не ми идваше в главата. Уахид продължаваше да се взира в листа.

— Разбирам цифрите — каза най-сетне той. — Това тук е телефонен номер.

Чак сега се сетих, че Ним е написал седем цифри. Развълнувах се.

— Това е нейният телефон! — заявих аз. — Можем да ѝ се обадим и да я попитаме...

— Не — прекъсна ме тайнственият Уахид. — Не е нейният телефон. Моят е.

— Сериозно! — извиках.

И Лили, и продавачът на цветя ни наблюдаваха. Лили стана и се отправи към нас.

— Това не доказва...

— Някой знае, че мога да открия госпожата — каза ми той. — Само че няма да го направя, защото не знаеш правилната дума.

Дребно инатливо изчадие. Ругаех наум Ним, че е толкова лаконичен, след това се сетих. Чайковски имаше и друга опера с осем букви. Лили бе стигнала до нас, когато сграбчих Уахид за яката.

— „Дама пика“! — извиках аз. — „Дама пика“!

Уахид ми се усмихна и откри кривите си зъби.

— Точно така, госпожо — кимна той. — Черната царица. — Смачка цигарата и направи знак да го последваме, пресече „Баб ал-уед“ и пое из тесните улици.

\* \* \*

Уахид ни преведе надолу по стълби към една част на Казба, за чието съществуване дори не подозирах. Лили пухтеше и пъшкаше зад нас, а аз най-сетне взех Кариока и го пъгнах в ръчната си чанта, за да престане да хленчи. След като около половин час се лутахме, стигнахме до задънена улица с висока тухлена стена, която скриваше светлината. Уахид изчака Лили да ни настигне, а аз усетих как студена тръпка преминава по гърба ми. Имах чувството, че съм била тук преди. След това осъзнах, че е същото място от съня ми в нощта, която прекарах у Ним. Бях ужасена. Спуснах се към Уахид и го сграбчих за рамото.

— Къде ни водиш? — извиках.

— Последвайте ме — нареди той и отвори тежка дървена порта, вградена в дебелия тухлен ограда. Погледнах Лилии свих рамене, после влязох. Тук имаше тъмна стълба, която сякаш отвеждаше в затвор.

— Ти сигурен ли си, че знаеш какво правиш? — тръгнах след Уахид, който вече се бе скрил в сумрака.

— Ами ако сме отвлечени? — прошепна Лили зад мен, когато поехме по стълбите. Ръката ѝ бе на рамото ми, а Кариока тихо скимтеше в чантата. — Чувала съм, че русите жени държат много висока цена в търговията с бели робини...

За нея сигурно ще да получат двойно, ако някой се интересува и от размера, помислих си.

— Млъкни и престани да досаждаш. — Въпреки резките думи бях уплашена. Знаех, че никога няма да успея сама да се измъкна от това място.

Уахид ни чакаше на първото стъпало и аз се блъснах в него в тъмното. Лили продължаваше да се държи за мен, когато чух Уахид да отключва вратата. Тя прещрака и се появи смътна светлина.

Той ме дръпна в широко тъмно мазе, където повече от десетина мъже се бяха настанили на възглавници на пода и хвърляха зарове. Неколцина вдигнаха към нас гуреливи очи, докато минавахме през задименото помещение. Никой не се опита да ни спре.

— Каква е тази гнусна смрад? — попита тихо Лили. — Мирише на разложен труп.

— Хашиш — прошепнах и погледнах към пълните с вода наргилета и мъжете, които подхвърляха заровете от слонова кост.

Господи, къде ни водеше Уахид? Последвахме го през помещението към врата от другата страна и минахме по наклонен тъмен коридор, който ни отведе в задната част на малък магазин, пълен с птици — птици от джунглата, разположени в закачени наоколо клетки.

Един-единствен прозорец, обрасъл с лозови филизи, едва пропускаше светлина. Стъклени капки от полилеи хвърляха златисти, зелени и сини отблясъци по стените и по забулените лица и коси на десетината жени в помещението. Също като мъжете в мазето жените не ни обърнаха никакво внимание, сякаш бяхме обичайна част от обстановката.

Уахид ме преведе пред плетеницата дървета и клетки към малка арка в далечния край на магазина, която отвеждаше към тясна алея. Тя бе обградена отвсякъде и единственият вход бе мястото, откъдето дойдохме ние. Високите стени, обрасли с мъх, заграждаха малък калдъръмен площад, а срещу нас се виждаше тежка врата.

Момчето пресече площадчето и дръпна въжето пред вратата. Чакахме дълго, преди нещо да се случи. Погледнах Лили, застанала отпуснато до мен. Беше притаила дъх, ала лицето ѝ бе бледо като платно. Сигурно и моето бе същото. Чувството на неудобство се превръщаше в ужас.

На покритото с решетка прозорче на вратата се появи мъжко лице. Той погледна Уахид, без да каже и дума. След това изви очи към нас с Лили. Дори Кариока мълчеше. Уахид измърмори нещо, сякаш бяхме поне на десет метра от него, ала аз го чух.

— Мохфи Мухтар — прошепна той. — Доведох жената.

\* \* \*

Влязохме през вратата и се озовахме в малка добре поддържана градина. Подът бе облицован в лъскави плочки. Нито една не бе еднаква с другата. Сред листака бълбукаше фонтан. От шарената сянка гукаха и подсвирваха птици. В края на двора се виждаха френски прозорци, пред които се спускаха лозови клони. Вътре мярнах марокански килими, китайски урни, кожени мебели и дърворезба.

Уахид се измъкна зад нас. Лили се въртна след него и се развика:

— Не позволявай на малката невестулка да се изниже... никога няма да намерим обратния път!

Само че той вече бе изчезнал. Мъжът, който ни отвори, също бе изчезнал нанякъде, така че ние двете останахме сами в двора, където въздухът бе хладен и ухаеше на трева. Почувствах се замаяна, докато фонтанът разплискваше водата и шумът отекваше.

Забелязах някаква фигура край френските прозорци. Тя мина покрай натежалия от цвят жасминов храст и цъфналата вистерия. Лили ме стисна за ръката. Останахме край фонтана, впили очи в сребърната фигура, докато непознатата пристъпваше в градината под зеленикавата светлина. Жената бе слаба и красива, а прозрачната ѝ роба шумолеше на всяка крачка. Меките ѝ коси потрепваха край наполовина забуленото лице също като криле на сребърни птици. Когато заговори, гласът ѝ прозвуча сладък и тих като хладен поток, рукнал по гладки камъни.

— Аз съм Мини Ренселаас — каза тя и застана пред нас като фея.

Още преди да свали непрозрачното було, което скриваше лицето ѝ, знаех коя е. Пред мен бе гледачката.

---

[1] „Алиса в Огледалния свят“. Прев. Светлана Комогорова-Комата и Силвия Вълкова. „Дамян Яков“, 2005 г. — Б.ред. ↑

## СМЪРТТА НА КРАЛЕ

*За бога, нека седнем на земята  
и от легендите си спомним как  
умирали са винаги кралете,  
изклани в бой, свалени от  
престола,  
измъчени от призрака на някой,  
свален от тях, намушкани в  
съня си,  
отровени от своите съпруги,  
избити всички; затова, защото  
в тоз празен обръч, който стяга  
лоба  
на краля тук, седи на трон  
Смъртта...*

\* \* \*

*и с карфица мъничка пробива  
тоз негов крепък зид и край на  
краля...*

„Ричард  
II“<sup>[1]</sup>  
Уилям  
Шекспир

*Париж  
10 юли 1793 година*

МИРЕЙ БЕ ЗАСТАНАЛА под разлистените кестени пред двора на Жак-Луи Давид и се опитваше да зърне нещо през металната порта. Както бе облечена в дълъг черен хаик, с лице под муселинов воал тя приличаше на модел за някое от екзотичните платна на известния художник. Най-важното бе, че никой нямаше да я познае в тези дрехи. Прашна и уморена от изтощителното пътуване, тя дръпна кордата и чу звънеца вътре.

Преди по-малко от шест седмици бе получила писмото на абатисата, назидателно и пълно с укори. Писмото се бе забавило, защото първо бе изпратено в Корсика, след това бе препратено по единствения член от семейството на Наполеон и Елиза, останал на острова — възрастната им баба Анжела-Мария ди Пиетра-Санта.

Писмото нареждаше на Мирей да се върне незабавно във Франция:

Щом научих, че не си в Париж, бях обхваната от страх не само за теб. Разтревожих се за съдбата на онова, що Бог ти е поверил — отговорност, която, разбирам, си загърбила. Отчаяна съм заради онези твои сестри, които са рискували да дойдат в града и да помолят за помощ, а тебе те е нямало. Нали ме разбираш?

Искам да ти напомня, че се сблъскваме със силни противници, които няма да се спрат пред нищо, за да постигнат целите си, и са организирали опозицията си, докато нас ни тласкат напред ветровете на съдбата. Настъпи моментът да поемем юздите в свои ръце, да обърнем вълните в наша полза и да съберем онова, що съдбата е разпиляла.

Настоявам незабавно да се върнеш в Париж. По моя заръка човек, когото познаваш, ще те търси там и има инструкции за мисията ти, която е особено важна.

Сърцето ми скърби за загубата на любимата ти братовчедка. Нека Господ те закриля в тази задача.

На писмото нямаше нито дата, нито подпис. Мирей позна почерка на абатисата, ала нямаше представа кога е писано. Макар да я



заболя от обвинението, че е пренебрегнала задължението си, схвана посланието. Останалите фигури бяха в опасност, други сестри също бяха в опасност, застрашени от злодеите, съсекли Валентин. Трябваше да се върне във Франция.

Шахин се съгласи да я придружи до морето. Ала Шарло, едва на няколко месеца, бе прекалено малък, за да предприеме това непосилно пътуване. В Джанет хората на Шахин се заклеха да гледат бебето до завръщането ѝ, тъй като за тях червенокосото дете бе пророкът, чиято поява очакваха. След мъчително сбогуване Мирей го остави в ръцете на дойка и пое на север.

За двацет и пет дни пресякоха Дебан Убари, западния край на Либийската пустиня, подминаха планините и опасните дюни, за да скъсят пътя и да стигнат по-бързо до брега при Триполи. Там Шахин я качи на двумачтова шхуна за Франция. Тези кораби, най-бързите на земята, се движеха с четирийсет възела, тласкани от вятъра в открито море, и изминаваха пътя от Триполи до Сен Назарин при устието на Лоара за някакви си десет дни. Мирей се бе върнала във Франция.

Докато стоеше пред портата на Давид, мръсна и изтощена след дългото пътуване, тя надничаше през оградата към двора, от който бе избягала преди по-малко от година. Имаше чувството, че е минал поне век от онзи следобед, когато двете с Валентин бяха прескочили оградата, докато се кискаха развълнувани от собствената си смелост, че тръгват на срещата със сестра Клод. Наложил си да не мисли за тези неща и дръпнал отново кордата.

Най-сетне възрастният прислужник Пиер се появи и затътри крака към желязната порта, където застана, притихнал в сянката на разлистените кестени.

— Мадам — започна той. Очевидно не я бе познал. — Господарят не приема посетители преди дванайсет, а и след това, ако нямате уговорка, едва ли ще се види с вас.

— Пиер, сигурна съм, че ще се съгласи да ме приеме — отвърна Мирей и дръпна воала.

Пиер се ококори и брадичката му затрепери. Той заопипва тежките ключове, за да отвори портата.

— Госпожице — прошепна той, — молахме се за вас всеки ден. — В очите му заблестяха радостни сълзи. Мирей го прегърна, след това забърза през двора.

Давид бе сам в студиото си, оформяше огромно парче дърво — скулптура на Атеизма, която щеше да бъде подпалена следващия месец на фестивала на Всевишния. Аромат на прясно издялано дърво се носеше във въздуха. Купчина стърготини покриваха пода, дебел слой прах бе полепнал по кадифеното сако на художника. Той се обърна, когато вратата зад него се отвори, скочи и преобърна стола, а длетото падна от ръката му.

— Сънувам ли, или съм полудял! — извика той, отърси се от праха, втурна се към Мирей и я притисна до себе си. — Слава богу, че си жива! — Отдръпна я от себе си, за да я огледа по-добре. — Когато си тръгна, Марат дойде с цяла делегация. Заедно с министри и представители на Комуната преровиха градината също като прасета, които душат за трюфели! Нямах представа, че тези шахматни фигури наистина съществуват! Ако ми се беше доверила, можех да ти помогна...

— Сега можеш да ми помогнеш — каза Мирей и се отпусна изтощена на един стол. — Някой търсил ли ме е, идвал ли е тук? Очаквам пратеничка от абатисата.

— Мило дете — отвърна притеснен Давид, — откакто те няма, идваха неколцина, все млади жени, които търсеха или теб, или Валентин. Поболях се от тревога за теб. Дадох бележките им на Робеспьер с надеждата той да ми помогне да те открия.

— Робеспьер! Господи, какво си направил? — извика Мирей.

— Той ми е близък приятел, на него може да се вярва — отвърна уплашен Давид. — Наричат го Неподкупния. Никой не може да го отклони от изпълнението на дълга му. Мирей, разказах му каква е връзката ти с „Шаха Монглан“. И той те търси...

— Не! — изпищя Мирей. — Никой не бива да знае, че съм тук или че си ме виждал! Нима не разбираш... Убиха Валентин заради тези фигури. Моят живот също е в опасност. Кажете ми, писмата на колко монахини предаде на този човек?

Давид бе пребледнял от страх, докато се опитваше да си спомни. Възможно ли бе тя да се окаже права? Може би не бе преценил правилно...

— Пет — каза й той. — Записал съм имената им в ателието.

— Пет монахини — промълви тя. — Още пет са мъртви заради мен. Само защото не бях тук. — Празният й поглед се зарея напред.

— Мъртви ли? — учуди се Давид. — Той така и не се е срещнал с тях. Разбрал, че са изчезнали... до една.

— Можем единствено да се молим това да е истина — отвърна тя и отново го погледна. — Чичо, тези фигури са по-опасни от всичко, което можеш да си представиш. Трябва да научим повече за нещата, които знае Робеспьер, ала без да разбира, че съм тук. А Марат... той къде е? Ако научи, дори молитвите няма да ни помогнат.

— Лежи тежко болен у дома си — прошепна Давид. — Въпреки болестта е по-могъщ отвсякога. Преди три месеца жирондистите го изправиха на съд за убийство и въвеждане на Терора, за това, че е погазил принципите на Революцията — свобода, равенство и братство. Само че Марат бе изправен пред уплашен съд, увенчан с лавров венец от метежниците, носен по улиците от възторжената тълпа и избран за президент на Якобинския клуб. Сега си седи вкъщи и заклеява жирондистите, осмелили се да застанат на пътя му. Повечето бяха арестувани, а останалите успяха да избягат и да се укрият в провинцията. Той управлява държавата от ваната си с оръжието, наречено страх. Май всичко онова, което казаха за революцията ни, е истина — огънят, който разрушава, не може да създава.

— Но може да бъде погълнат от по-голям пламък — отвърна Мирей. — Този пламък е „Шахът Монглан“. Щом бъде събран, ще погълне дори Марат. Върнах се в Париж, за да освободя тази сила. Очаквам да ми помогнеш.

— Нима не чу какво ти казах? — извика Давид. — Тъкмо желанието за отмъщение и предателствата разкъсват страната ни. Къде ще ни отведе всичко това? Ако вярваме в Бог, трябва да вярваме и в божественото правосъдие, което след време ще ни върне здравия разум.

— Нямам време — отвърна Мирей. — Не мога да чакам Господ.

*11 юли 1793 година*

Друга монахиня, която не можеше да чака повече, бързаше към Париж.

Шарлот Корде пристигна в града с пощенската кола в десет сутринта. След като се регистрира в малък хотел наблизо, тя се

отправи към Националното събрание.

Писмото на абатисата, пренесено тайно до Каен от посланик Жьоне, бе пристигнало бавно, ала посланието в него бе ясно. Фигурите, изпратени в Париж миналия септември по сестра Клод, бяха изчезнали. Още една монахиня бе загинала заедно с Клод по време на Терора — младата Валентин. Нейната братовчедка бе изчезнала безследно. Шарлот се бе свързала с жирондистите — бивши делегати в събранието, изпокрили се в Каен — с надеждата някой от тях да знае кои са били в затвора — последното място, където е била видяна Мирей, преди да изчезне.

Жирондистите не знаеха нищо за червенокосо момиче, изчезнало по време на лудостта и безредиците, ала на водача им, красивия Барбару, му стана жал за бившата монахиня, която търсеше приятелката си. Даде ѝ пропуск и тя си осигури кратка среща с делегата Лоз Дюпре, който я очакваше в чакалнята за посетители в събранието.

— Идвам от Каен — започна Шарлот веднага щом видният депутат се настани срещу нея на лъскавата маса. — Търся приятелка, изчезнала по време на мрачните събития в затвора миналия септември. И тя като мен е бивша монахиня от вече закрито абатство.

— Шарл-Жан-Мари Барбару не ми прави услуга, като ви изпраща тук — отвърна делегатът и изви цинично вежда. — Търсят го за измяна, нима не знаехте? Да не би да иска да издадат заповед и за моя арест? Имам си достатъчно неприятности. Можете да му го кажете, когато се върнете в Каен, и се надявам това да стане скоро. — Той се надигна.

— Моля ви — протегна ръка Шарлот. — Приятелката ми е била в старото абатство, сега затвор, когато са започнали безредиците. Тялото ѝ така и не бе открито. Имаме основание да вярваме, че е избягала, ала никой не знае къде. Трябва да ми кажете... кой от членовете на събранието е присъствал на съдебните процеси?

Дюпре спря и се усмихна. Усмивката му не бе приятна.

— Никой не е избягал от старото абатство — заяви той. — Малцина бяха оправдани — мога да ги преброя на пръстите на ръцете си. След като сте проявили такава глупост да дойдете тук, може би ще проявите още по-голяма, като попитате лично мъжа, отговорен за Терора. Не ви го препоръчвам. Името му е Марат.

*12 юли 1793 година*

Мирей, вече преоблечена в типично швейцарска рокля на бели и червени точки, със сламена шапка с пъстри ленти, слезе от откритата карета на Давид и помоли кочияша да изчака. Забърза през огромния препълнен пазар на Лез Ал, един от най-старите в града.

През двата дни, откакто бе пристигнала в Париж, беше научила достатъчно, за да действа незабавно. Нямаше нужда да чака нови инструкции от абатисата. Не само че пет монахини бяха изчезнали с фигурите, оказваше се, че и други знаят за „Шаха Монглан“ и за мисията ѝ. Бяха прекалено много: Робеспьер, Марат и Андре Филидор, шахматистът виртуоз и композитор, чиято опера тя бе гледала с Мадам дьо Стал.

Филидор, както каза Давид, бе избягал в Англия. Преди да замине, бе разказал на Давид за срещата си с великия математик Леонард Ойлер и с композитора Бах. Бах използвал формулата на Ойлер за обхода на коня и я превърнал в музика. Колко ли други бяха напреднали толкова много?

Мирей вървеше покрай откритите сергии, подминаваше грижливо подредените разноцветни зеленчуци, парчетата месо и морските дарове, които единствено богатите можеха да си позволят. Сърцето ѝ блъскаше, мислите не ѝ даваха мира. Трябваше да действа незабавно, докато все още знаеше къде се намират, ала без да позволи някой да разбере, че се е върнала. Всички бяха като пешки на шахматна дъска, тласкани към невидим център в игра, неумолима като съдбата. Абатисата бе права, че е време да хванат сами юздите. Само че бе оставила Мирей да го направи. Засега, помисли си тя, зная повече от абатисата — повече от когото и да е — за „Шаха Монглан“.

Разказът на Филидор потвърждаваше всичко, казано от Талейран и Петиция Бонапарт: наистина имаше скрита формула в шаха. Това бе нещо, за което абатисата никога не бе споменала. Но Мирей вече знаеше. Пред очите ѝ все още стоеше образът на странната бяла фигура на Бялата царица, стиснала жезъла с осмицата във вдигнатата си ръка.

Мирей навлезе в лабиринта, онази част от Лез Ал, която навремето е била римски катакомби, а сега се използваше за подземен пазар. Тук по сергиите се предлагаха медни изделия, панделки, подправки и коприни от Ориента. Тя подмина малко кафене с маси, изкарани на тесния проход, където група месари, все още оплескани в кръв, похапваха зелена чорба и играеха на домино. Погледът ѝ попадна на кръвта, засъхнала по голите им ръце и бели престилки. Затвори очи и продължи напред по тесния лабиринт.

В края на втория пасаж се намираше ножарски магазин. Тя огледа всичко изложено, пробва здравината и остротата на ножовете, докато най-сетне се спря на онзи, който най-много ѝ допаднаше — с трисантиметрово острие, много подобен на бусаади, с които се бе научила да борави до съвършенство в пустинята. Накара продавача да го наточи така, че да може да разцепи косъм на две.

Оставаше само един въпрос. Как да влезе? Наблюдаваше как търговецът увива ножа в кафява хартия. Мирей му плати два франка, пъкна пакета под мишница и излезе.

*13 юли 1793 година*

Получи отговор на въпроса си следващия следобед, докато двамата с Давид се караха в малката трапезария до ателието. Като делегат на Националното събрание той можеше да ѝ осигури достъп до покоите на Марат. Художникът обаче отказа — страхуваше се. Разгорещеният спор бе прекъснат от слугата Пиер.

— Дошла е една дама, господарю. Пита за вас и търси информация за госпожица Мирей.

— Коя е тя? — попита Мирей и стрелна Давид с поглед.

— Висока е колкото вас, госпожице — отвърна Пиер. — Червенокоса... нарича се Корде.

— Покани я — нареди Мирей за огромно учудване на Давид. Значи тя е пратеничката, помисли си Мирей, след като прислужникът излезе. Спомни си хладнокръвната строга придружителка на Александрин дьо Форбен, пристигнала в „Монглан“ преди три години, за да ги предупреди, че „Шахът Монглан“ е в опасност. Сега абатисата я изпращаше, ала бе закъсняла.

Когато Пиер въведа Шарлот Корде в стаята, тя спря и по гледна невярващо Мирей. Седна колебливо на стола, който Давид изтегли, без да откъсва очи от Мирей. Това е жената, чието предупреждение извади шаха от скривалището му, мислеше си Мирей. Макар времето да бе променило и двете, те все още си приличаха — високи, едри, със свободно пуснати червени къдри, обрамчили овалните им лица — толкова си приличаха, че можеха да минат за сестри. В същото време бяха много различни.

— Идвам изпълнена с отчаяние — започна Шарлот. — Всички следи са заличени, всички врати са вече затворени. Трябва да говоря с теб насаме. — И погледна Давид с неудобство, но той разбра намека, побърза да се извини и стана. След като излезе, тя веднага попита: — Фигурите... На сигурно място ли са?

— Фигурите — отвърна с горчивина Мирей. — Вечно тези фигури. Не мога да се начудя на упорството на нашата игуменка — жена, на която Господ бе поверил душите на петдесет жени, откъснати от света, които имаха доверие единствено на нея и бяха готови да й поверят живота си. Тя ни предупреди, че фигурите са опасни, а не спомена и дума за това, че ще ни преследват и ще ни избиват заради тях! Що за пастир е този, който повежда стадото си на заколение?

— Разбирам. Сломена сте от смъртта на братовчедка ви — отвърна Шарлот. — Само че това е било нещастен случай! Тя е попаднала в тълпата с моята любима сестра Клод. Не можете да позволите това да сломи вярата ви. Абатисата ви е избрала за мисия...

— Вече сама избирам мисиите си — извика Мирей, зелените ѝ очи блеснаха решително. — Първата ми мисия е да се изправя пред мъжа, който уби хладнокръвно братовчедка ми — защото това не бе случайност! През последната година са изчезнали още пет монахини. Мисля, че той много добре знае какво им се е случило, както и къде са поверените им фигури. Дойде време за разплата.

Шарлот бе притиснала длан към гърдите си. Бе пребледняла, ала не откъсваше очи от Мирей. Гласът ѝ трепереше.

— Марат! — прошепна тя. — Научих каква е била ролята му — но не и това! Абатисата не знае за изчезналите монахини.

— По всичко личи, че има много неща, за които абатисата не знае — отвърна Мирей. — Само аз знам. Нямам намерение да осуетя

онова, което е намислила, но вие сигурно разбирате, че има неща, които трябва да направя. С мен ли сте или против мен?

Светлите очи на Шарлот пламтяха от възмущение. Най-сетне протегна длан и покри ръката на Мирей, която усети, че също трепери.

— Ще ги победим — заяви уверено Шарлот. — Каквото и да поискате от мен, на ваша страна съм — както пожела абатисата.

— Значи вече знаете за участието на Марат? — попита Мирей напрегнато. — Какво друго знаете за този човек?

— Опитвах се да се срещна с него, докато ви търсех — отвърна Шарлот, снишила глас. — Портиерът не ме допусна. Писах му с молба за среща — за тази вечер.

— Сам ли живее? — попита развълнувана Мирей.

— Със сестра си Албертин... и Симон Еврар, „истинската“ му жена. Нали нямате намерение да отидете сама? Ако им кажете името си, те веднага ще се сетят коя сте и ще ви арестуват...

— Нямам намерение да им казвам името си — усмихна се бавно Мирей. — Ще използвам вашето.

\* \* \*

Привечер Мирей и Шарлот слязоха от нает кабриолет близо до дома на Марат. Вечерното небе бе превърнало прозорците в кървавочервени петна, а косите лъчи на слънцето обагряха камъните по улицата в медни краски.

— Трябва да ми кажете каква причина изтъкнахте в молбата за среща — обърна се Мирей към спътничката си.

— Писах му, че идвам от Каен — обясни Шарлот, — за да съобщя за дейността на жирондистите срещу правителството. Написах, че знам какви планове кроят.

— Дайте ми документите си — настоя Мирей и протегна ръка. — За всеки случай, може да ги поискат, преди да ме пуснат.

— Ще се моля за вас — каза Шарлот и ѝ подаде документите, а Мирей ги пхна в корсажа до ножа. — Ще ви чакам тук, докато се върнете.

Мирей пресече улицата и изкачи стълбите към занемарената каменна къща. Спря на входа, където бе написано на пожълтяла от



времето картичка:

ЖАН ПОЛ МАРАТ: ЛЕКАР

Тя пое дълбоко дъх и удари няколко пъти металното чукче по вратата. Звукът отекна в цялата къща. Най-сетне се чуха тътрещи се стъпки и вратата се отвори.

Пред нея застана висока жена с едро бледо лице, прорязано от бръчки. С едната си ръка отмести паднал кичур коса, измъкнал се от хлабавия кок. Бършеше побелелите си от брашно ръце в кърпата, затъкната на едрия ханш, докато оглеждаше Мирей, без да пропусне набора по швейцарската рокля, бонето, меките къдри, които се спускаха по сметановобелите рамене.

— Какво искате? — изсумтя презрително тя.

— Името ми е Корде. Гражданинът Марат ме очаква — отвърна Мирей.

— Болен е! — сопна се жената. Понечи да затвори вратата, но Мирей опря ръка и пристъпи.

— Настоявам да го видя!

— Какво има, Симон? — провикна се друга жена, появила се в края на дългия коридор.

— Посетителка, Албертин... за брат ти. Вече й казах, че е болен...

— Гражданинът Марат ще иска да се срещне с мен — провикна се Мирей, — ако разбере, че му нося новини от Каен... и от Монглан.

От откренатата врата в коридора се разнесе мъжки глас:

— Посетителка ли имам, Симон? Доведи я веднага. Симон сви рамене и даде знак на Мирей да я последва. Помещението, в което влязоха, бе огромно, цялото покрито с плочки. През единствения висок прозорец се виждаше аленото небе, което вече избледняваше към сиво. Стаята вонеше на лекарства и на разложена плът. В единия ъгъл бе поставена медна вана. В нея седеше Марат, потънал в сенките, разпръсквани от една-единствена свещ, закрепена за дъската за писане, подпряна на коляното му. Главата му бе увита в мокър парцал, язвите по кожата му проблясваха в бяло на светлината на свещта, докато той се трудеше над дъската, отрупана с моливи и хартия.

Мирей не можеше да откъсне очи от мъжа. Той не вдигна поглед, когато Симон я въведе, и й посочи да седне на дървен стол до ваната. Продължи да пише, докато Мирей го наблюдаваше и сърцето ѝ биеше

бясно. Нямахме търпение да скочи към него, да натъпче главата му под хладката вода и да го задържи, докато... Само че Симон не помръдваше от мястото си.

— Колко навреме идвате — заговори Марат и продължи да пише. — Тъкмо подготвям списък на жирондисти, които бунтуват провинциите. Идвате от Каен, значи ще погледнете имената, които съм написал. Казахте, че носите и новини от Монглан...

Вдигна поглед към Мирей и се ококори. В първия момент не каза нищо, след това погледна Симон.

— Можеш да ни оставиш, скъпа — каза ѝ той.

Жената не помръдна, докато най-сетне, прогонена от острия поглед на Марат, се обърна и си излезе. Затвори вратата след себе си.

Мирей не откъсваше очи от Марат. Странно, мислеше си тя. Пред нея бе възплъщението на злото — мъжът, чието противно лице се бе появявало неканено в измъчените ѝ сънища толкова често. Беше се отпуснал в медна вана, пълна със зловонни соли, и тялото му се разлагаше като парче месо. Съсухрен старец, поразен от злото в себе си. Щеше да го съжали, ако в сърцето ѝ имаше място за съжаление. Само че място за това не бе останало.

— И така — прошепна той, вгледан в нея, — най-сетне дойде. Когато не намерих фигурите, разбрах, че един ден ще се върнеш! — Очите му заблестяха на трепкащата светлина на свещта. Мирей усети как кръвта ѝ се вледенява.

— Къде са? — попита тя.

— Задаваш ми същия въпрос, който исках и аз да ти задам — отвърна спокойно той. — Направи огромна грешка, като дойде тук, госпожице, под фалшиво име или не. Няма да си тръгнеш жива от това място, освен ако не ми кажеш къде са фигурите, които си извадила от градината на Давид.

— Нито пък ти — отвърна Мирей и усети как я обзема спокойствие, докато вадеше ножа. — Пет от сестрите ми са изчезнали. Искам да разбера дали и техният живот е завършил като този на братовчедка ми.

— Значи си дошла да ме убиеш — отвърна Марат с противна усмивка. — Струва ми се, че няма да го направиш. Аз умирам. Не ми трябва лекари, за да ми го кажат; самият аз съм лекар.

Мирей докосна острието на ножа с пръст.

Марат взе перо от дъската и докосна с него голата си гръд.

— Съветвам те да поставиш острието тук — от лявата страна, между второто и третото ребро. Така ще разрежеш аортата. Бърз и сигурен начин. Преди да умра, може би ще ти бъде интересно да разбереш какво направих с фигурите. Не са пет, както предполагаш — осем са. Ние с теб, госпожице, сме си поделили шаха.

Мирей се стараеше да не издава нищо, ала сърцето ѝ отново започна да блъска. Адреналинът нахлуваше в кръвта ѝ като наркотик.

— Не ти вярвам! — извика тя.

— Попитай приятелката си госпожица Дьо Корде колко монахини са идвали, докато те е нямало — настоя той. — Госпожица Бомон, госпожица Дефресне, госпожица Д'Арментриере... Тези имена не ти ли се струват познати?

До една бяха монахини от „Монглан“. Какво се опитваше да ѝ каже той? Нито една от тях не бе идвала в Париж... нито една от тях не бе писала писмата, които Давид бе предал на Робеспьер...

— Бяха поели към Каен — започна да обяснява Марат, прочел мислите на Мирей. — Искаха да открият Корде. Колко тъжно. Бързо са разбрали, че жената, която ги е причакала, не е монахиня.

— Жена ли?! — извика Мирей.

В този момент някой почука и вратата се отвори. Симон Еверар влезе и донесе чиния с димящи бъбреци и момици. Прекоси стаята с кисело изражение, като наблюдаваше с крайчеца на окото си и Марат, и посетителката. Остави подноса на перваза на прозореца.

— Така ще изстинат... после ще ги смелим на кюфтета — обясни остро тя и обърна малките си очи към Мирей. Младата жена побърза да скрие ножа в гънките на роклята.

— Моля те, не ни безпокой повече — нареди остро Марат. Симон го погледна изненадана, след това се измъкна тихо, без да крие обидата, разляла се по грозното ѝ лице.

— Заклучи вратата — обърна се Марат към Мирей и тя го погледна учудена. Очите му бяха потъмнели, когато се отпусна във ваната, а дробовете му захриптяха от усилието. — Болестта е поразила всичките ми органи, скъпа госпожице. Ако искаш да ме убиеш, не ти остава много време. Само че ми се струва, че очакваш още информация, същото, което и аз искам от теб. Заклучи вратата и ще ти кажа онова, което знам.

Без да изпуска ножа, Мирей пристъпи към вратата и завъртя ключа. Главата ѝ пулсираше. За коя жена говореше той? Коя бе взела фигурите от нищо неподозиращите монахини?

— Убил си ги. Ти и грозната ти пачавра! — извика тя. — Убил си ги заради фигурите!

— Аз съм инвалид — отвърна с ужасна усмивка той, бледото му лице бе потънало в сенките. — Също като краля на шахматната дъска най-слабата фигура може да се окаже най-ценна. Аз ги унищожих, но ги унищожих с информация. Знаех кои са, закъде са тръгнали и кога ще пристигнат. Абатисата ви е била голяма глупачка; имената на монахините от „Монглан“ могат да се вземат от обществените регистри. Отговорът на въпроса ти е „не“. Не съм ги убил аз. Не е и Симон. Ще ти кажа кой ги уби, след като ти ми кажеш какво си направила с фигурите, които отнесе. Ще ти кажа къде са нашите фигури, въпреки че тази информация няма да ти е от никаква полза...

Съмнения и страх разкъсваха Мирей. Как да му има доверие, след като последния път ѝ бе дал думата си, а той уби Валентин?

— Кажи ми името на жената и мястото, на което са скрити фигурите — рече тя, прекоси стаята и застана над ваната. — Иначе няма да научиш нищо.

— Държиш нож — отговори Марат с дрезгав глас. — Само че моята съюзничка е най-силният играч в тази игра. Никога няма да успееш да я победиш! Абсолютно никога! Единствената ти надежда е да се присъединиш към нас, за да съберем фигурите. Поотделно те са нищо. Когато са заедно, в тях се съдържа огромна мощ. Попитай абатисата си, ако не ми вярваш. Тя знае коя е жената. Разбира властта ѝ. Името ѝ е Екатерина — тя е Бялата царица!

— Екатерина! — извика Мирей, докато хиляди мисли препускаха в главата ѝ. Абатисата бе заминала за Русия! Приятелката ѝ от детинство... Разказът на Талейран... Жената, която бе купила библиотеката на Волтер... Екатерина Велика, царица на цяла Русия! Възможно ли бе същата тази жена да е приятелка на абатисата и съюзничка на Марат?

— Лъжеш — заяви тя. — Къде е тя сега? Къде са фигурите?

— Аз вече ти казах името — извика той, лицето му бе пребледняло в очакване. — Преди да продължа, трябва да проявиш

поне малко доверие. Къде са фигурите, които изрови от градината на Давид?

Мирей си пое дълбоко дъх и стисна ножа с всички сили.

— Извън страната — отвърна бавно тя. — На сигурно място. В Англия. — Лицето на Марат се проясни при тези думи. Тя забеляза промяната, но изражението му отново се превърна в познатата зловеща маска, която спохождаше сънищата ѝ.

— Разбира се! — извика той. — Какъв глупак съм бил! Дала си ги на Талейран! Господи, дори не съм се надявал на такъв късмет! — Направи опит да се надигне от ваната. — Той е в Англия! — викаше Марат. — В Англия! Господи... Тя непременно ще се добере до тях! — Помъчи се да отмести дъската с немощните си ръце. Водата се разплиска. — Скъпата ми приятелка. Ще ги донесе тук. На мен!

— Не! — извика Мирей. — Нали щеше да ми кажеш къде са фигурите?

— Малка глупачка! — Той се изсмя, блъсна дъската и тя падна на пода, оплисквайки роклята на Мирей с мастило. Младата жена чу стъпки зад вратата и някой се опита да отвори. Бутна Марат във ваната. С една ръка стисна мазната му коса, а с другата притисна ножа към гърдите му.

— Кажи ми къде са! — изкрещя тя, думите ѝ бяха заглушени от ударите по вратата. — Кажи ми!

— Страхливка! — изсъска той и по устните му полепна слюнка. — Направи го, проклета да си! Закъсняла си... Много си закъсняла!

Мирей го гледаше, докато блъскането по вратата продължаваше. Долетяха женски писъци и тя погледна самодоволното гнусно лице на мъжа. Той иска да го убия, осъзна ужасена тя. *Откъде ще вземеш сили, за да убиеш човек... Усещам мириса на отмъщението в теб, също както някои успяват да открият вода по миризмата, чу тя гласа на Шахин, заглушен от писъците на двете жени отвън и думкането по вратата. Какво искаше да каже той с това, че е много закъсняла? Имаше ли значение за него, че Талейран е в Англия? Как така тя щяла да му ги донесе?*

Резето поддаваше, докато тежкото тяло на Симон Еврар се стоварваше на вратата, а изгнилото дърво около бравата се пукаше под нейния натиск. Мирей погледна пъпчивото лице на Марат. Пое си

дълбоко дъх и заби ножа. Кръвта шурна от раната и оплиска роклята ѝ. Тя заби острието до дръжката.

— Поздравявам те, точно намясто... — прошепна той и по устните му заклокочи кръв. Главата му се килна към едното рамо и кръвта продължи да избликва с всеки удар на сърцето. Тя извади ножа и го пусна на пода тъкмо когато вратата се отвори.

Симон Еврар се втурна, последвана от Албертин. Сестрата на Марат погледна към ваната, изпищя и припадна. Симон вече виеше, когато Мирей замаяна се заклатушка към вратата.

— Господи! Ти си го убила! Убила си го! — крещеше тя, направи крачка към ваната и се отпусна на колене, за да спре кръвта с кърпата си. Мирей бе вече в коридора и се движеше като в транс. Входната врата се отвори и неколцина съседи нахлуха. Мирей ги подмина. Беше като омагьосана, лицето и ръцете бяха ѝ оплискани в кръв. Чу виковете и воплите, звучащи някъде отзад, докато пристъпваше към вратата. Какво ли означаваше, че е „много закъсняла“?

Бе на вратата, когато я събори удар отзад. Усети болката и чу звук от разцепено дърво. Свлече се на земята. Части от разпадналия се стол се търкаляха по прашния под. Въпреки че главата ѝ туптеше, тя опита да се надигне. Някакъв мъж я сграбчи за роклята, издра гърдите ѝ и я изправи на крака. Блъсна я в стената, тя удари главата си и падна на пода. Този път не се вдигна. Чуваше стъпките на нахлулите в къщата хора, писъците и неовладените крясъци на мъжете, последвани от женски плач.

Тя лежеше на мръсните дъски и не можеше да помръдне. Така мина доста време, докато усети нечий ръце — някой я вдигаше. Мъже в тъмни униформи я изправиха. Главата я болеше, усещаше неприятно пулсиране във врата и гърба. Държаша я под мишниците и я влачеха към вратата, въпреки че тя се опитваше да върви.

Навън тълпата бе заобиколила къщата. Не виждаше ясно морето от лица, стотици лица, които се сливаха в едно. Всички ще се удавят, каза си тя, до един. Полицията си проправяше път с бой. Около нея се разнасях викове: „Убийца!“ Някъде далеч зад тях забеляза преbledняло лице, открито се на прозореца на чакаща карета. Мъчеше се да се съсредоточи. За секунда се мярнаха ужасените сини очи, бледите устни, кокалчетата на ръцете, стиснали силно вратата на каретата — Шарлот Корде. След това всичко потъна в мрак.

*14 юли 1793 година*

В осем вечерта Жак-Луи Давид се върна уморен от Националното събрание. Хората вече гласяха фойерверки и тичаха по улиците като пияни глупаци, докато той вкарваше каретата.

Тълпите празнуваха Деня на Бастилията. Но той не успяваше да усети празничния дух. Тази сутрин, когато пристигна в залата, разбра, че през нощта Марат е бил убит! А жената, която държаха в Бастилията, убийцата, бе вчерашната посетителка на Мирей — Шарлот Корде!

Мирей не се бе прибрала тази нощ. Давид направо се поболя от страх. Нямаше сигурност, защото дългата ръка на Парижката комуна щеше да стигне и него, ако подушеха анархисткия заговор, за който ставаше дума в трапезарията. Ако можеше да открие Мирей, да я изведе от Париж, преди хората да съберат две и две...

Слезе от каретата, изтупа прахта от триколяора на шапката, сътворена от него за делегатите на Националното събрание, за да пресъздаде духа на Революцията. Когато се върна, за да затвори портите зад каретата, слаб мъж изскочи от сенките и направи крачка към него. В небето избухнаха фойерверки и той зърна бледото лице и морскозелените очи на Максимилиан Робеспьер.

— Трябва да говориш, гражданино — прошепна Робеспьер със смразяващ глас, докато фойерверките пукаха един след друг в нощното небе. — Пропусна обвиненията днес следобед...

— Бях в събранието! — извика уплашено Давид, защото бе повече от ясно за чие обвинение говори Робеспьер. — Защо се криеш в сенките? — попита той, като се опитваше да прикрие треперенето си. — Влез вътре, ако искаш да говориш с мен.

— Слугите и любопитните не бива да чуват онова, което имам да казвам, приятелю — отвърна сериозно Робеспьер.

— Тази вечер слугите са освободени заради празника — уточни Давид. — Защо според теб сам си отварям и затварям портата? — Трепереше толкова силно, че бе доволен от прикритието на тъмнината.

— Жалко, че не успя да присъстваш на изслушването — каза Робеспьер, когато влязоха в тъмната празна къща. — Трябва да ти

кажа, че жената, която съдиха, не беше Шарлот Корде. А момичето, чийто портрет ми показва, момичето, което месеци наред издирваме из цяла Франция. Приятелю Давид, повереницата ти Мирей е убила Марат!

\* \* \*

Давид усети смразяващ студ въпреки топлата юлска вечер. Седеше в малката трапезария срещу Робеспьер, докато гостът палеше лампата и разливаше бренди. Давид се тресеше толкова силно, че дори не бе в състояние да държи чашата.

— Не съм казал на никого. Първо исках да поговоря с теб — продължи Робеспьер. — Нуждая се от помощта ти. Повереницата ти разполага с информацията, която искам. Знам защо е отишла да се види с Марат — тя търси тайната на „Шаха Монглан“. Искам да разбера какво са си казали преди смъртта му, дали е успяла да предаде на някого онова, което знае.

— Уверявам те, че не знам нищо за тези страшни събития! — извика Давид и погледна ужасен Робеспьер. — До онзи ден, когато си тръгнах от Кафе дьо ла Режанс с Андре Филидор, дори не вярвах, че „Шахът Монглан“ съществува — помниш ли? Той ми разказа. Само че, когато повторих чутото пред Мирей...

Робеспьер се пресегна през масата и стисна ръката на Давид.

— Идвала е тук? Говорил си с нея? За бога, защо не ми каза?

— Тя настояваше никой да не знае, че е дошла — изстена Давид и отпусна глава върху дланите си. — Пристигна преди четири дни от... Един господ знае откъде... Облечена беше като жена от арабския свят.

— Ходила е в пустинята! — заяви Робеспьер, скочи и закрачи из стаята. — Приятелю Давид, повереницата ти не е безобидно невинно момиче. Тази тайна стига чак до маврите, тръгва от пустинята. Това е тайната на фигурите, които тя търси. Заради тях е убила най-хладнокръвно Марат. Тя е самото сърце на тази игра на власт и опасности! Трябва да ми кажеш какво друго си научил от нея... Преди да стане твърде късно.

— Нали, след като ти разказах истината, настъпи този ужас! — извика Давид, готов да заплаче. — С мен е свършено, ако разберат коя



е тя. Марат го мразеха, страхуваха се от него приживе, ала след като е вече мъртъв, ще поставят праха му в Пантеона, в Якобинския клуб сърцето му ще бъде обявено за свещена реликва.

— Знам — потвърди тихо Робеспьер и гласът му разпръсна ледени тръпки по гърба на Давид. — Тъкмо затова съм тук. Приятелю Давид, може би ще успея да направя нещо и за двама ви... само ако ми помогнеш преди това. Предполагам, че момичето ти има доверие — ще ти се довери, докато с мен отказва да говори. Ако те вкарам тайно в затвора...

— Моля те, не искам това от мен! — извика Давид. — Готов съм да направя всичко по силите си, за да ѝ помогна, но онова, което предлагаш, може да струва главите на всички ни.

— Как не разбираш — отвърна спокойно Робеспьер и седна отново, този път до художника. Пое ръката му между дланите си. — Скъпи приятелю, знам, че си предан революционер. Само че нямаш представа, че „Шахът Монглан“ е в центъра на бурята, помела монархиите в цяла Европа, същата буря, която ще отхвърли завинаги игото на потисничеството. — Той се пресегна към една от бутилките на масичката, наля си бренди и продължи: — Може би, ако ти разкажа как попаднах в играта, ще ме разбереш. Защото става въпрос за игра, приятелю, опасна смъртоносна игра, която помита властта на кралете. „Шахът Монглан“ трябва да бъде събран и оставен в ръцете на хора като нас, които да използват мощта му, за да подкрепят невинността и добродетелите, проповядвани от Жан-Жак Русо. Защото сам Русо ме избра като участник в играта.

— Русо! — прошепна изпълненият със страхопочитание Давид. — И той ли е търсил „Шаха Монглан“?

— Филидор го е познавал, също и аз — каза Робеспьер, извади лист от бележника си и се огледа за молив. Давид се пресегна, дръпна парче пастел и Робеспьер се зае да чертае върху подадения лист.

— Запознахме се преди петнайсет години, още докато бях млад адвокат в Париж. Научих, че великият философ Русо е тежко болен и се намира близо до града. Успях да си уредя среща, качих се на коня и отидох да посетя мъжа, който за шейсет и шест години бе създал наследство, което скоро щеше да промени бъдещето на света. Онова, което ми разказа онзи ден, със сигурност промени моето бъдеще — може да промени и твоето.

Давид седеше мълчалив, докато фойерверките навън пукаха като хризантеми. С все така наведена над листа глава, Робеспьер започна разказа си.

#### РАЗКАЗЪТ НА АДВОКАТА

На четирийсет и осем километра от Париж, близо до град Ерменонвил, се намира имението на маркиз Дьо Жирарден, където Русо и любовницата му Терез Лавасьор бяха отседнали от средата на май 1778 година.

През юни времето бе меко, над ливадите около замъка на маркиза се носеше аромат на прясно окосена трева и напъпили рози. В центъра на имението има малък остров — Острова на тополите. Открих Русо там, в мавърския костюм, за който се говореше, че носи непрекъснато — широк ален кафтан, зелен шал с много ресни, червени марокански обувки с извити нагоре върхове, огромна чанта от жълта кожа, праметната през рамото, и обточена с кожа шапка, която подчертаваше напрегнатото му изражение. Стори ми се екзотичен и много тайнствен мъж, който се полюшваше в унисон с дърветата и водата, сякаш движен от някаква вътрешна музика, която чуваше единствено той.

Минах по малкото мостче и се представих, въпреки че искрено съжалявах, задето бях прекъснал усамотението му. Нямах как да знам, че Русо обмисля срещата си с вечността, от която го делиха няколко седмици.

— Очаквах ви — каза тихо той вместо поздрав. — Разбирам, господин Робеспьер, че сте човек, който държи на добродетелите, които възхвалявам. На прага на смъртта е истински балсам да знаеш, че вярата ти е споделена поне от още едно човешко същество!

По онова време бях на двайсет и искрено се възхищавах от Русо — мъж, преживял какво ли не, прокуден от собствената си страна, принудил се да зависи от благоволението на други въпреки известността си и забележителните си идеи. Не знам какво очаквах от тази среща — може би някое задълбочено философско прозрение, смислен разговор на политически теми, романтичен откъс от „La Nouvelle Heloise“<sup>[2]</sup>. Само че Русо, усетил приближаването на смъртта, изглежда, имаше нещо предвид.

— Волтер почина миналата седмица — започна той. — Животът и на двама ни беше в един впряг също като на конете, за които говори Платон — единият тегли към земята, а другият се е устремил към небесата. Волтер теглеше към разума, докато аз се бях насочил към природата. Ние, философите, ще сме тези, които ще строшат каретата, в която се возят заедно църквата и държавата.

— Мислех, че го ненавиждате — подхвърлих объркан аз.

— Мразех го и го обичах. Съжалявам, че така и не се опознахме. Едно е сигурно — няма да го надживее кой знае колко.

Истинска трагедия е, че Волтер държеше ключа за тайната, която цял живот се опитвам да разбуля. Заради ината, с който се отнасяше към рационалното, той така и не разбра стойността на откритието си. Сега вече е прекалено късно. Той е мъртъв. А с него е погребана и тайната на „Шаха Монглан“.

Усетих вълнение. Това бе шахът на Карл Велики! Всеки френски ученик знае историята, а сега се оказваше, че може да е нещо повече от легенда. Притаих дъх и отправих молитва към боговете той да продължи. Русо се бе отпуснал на някакъв дънер и ровеше из жълтата кожена мароканска чанта. За моя изненада извади нежна ръчно изработена дантела и се зае да я довършва с фина сребърна игла.

— Едно време в Париж — започна той — се издържах, като продавах дантелите и бродериите, които сам плетях, тъй като никой не се интересуваше от оперите, които пишех. Мечтаех да стана велик композитор и всяка вечер играех шах с Дени Дидро и Андре Филидор, които също като мен брояха дребни монети. Бях много закъсал, когато Дидро ми намери добре платена служба като секретар на граф Дьо Монтагю, посланик на Франция във Венеция. Това стана през пролетта на 1743-та — никога няма да забравя. Същата година във Венеция щях да стана свидетел на нещо, което и до днес виждам с такава яснота, сякаш се е случило вчера. Говоря за тайна в самото сърце на „Шаха Монглан“.

Русо сякаш потъна в сън. Дантелата се изхлузи от пръстите му, а аз се наведох, вдигнах я и му я подадох.

— На какво станахте свидетел? — настоях аз. — Има ли нещо общо с шаха на Карл Велики?

Старият философ бавно се върна към действителността.

— Да... още в онези години Венеция беше много стар град, пълен с тайни — спомняше си той. — Макар градът да е заобиколен отвсякъде с вода и да е пълен с блясък, в него имаше нещо мрачно и зловещо. Докато се лутах из улиците, подобни на лабиринт, обикалях древните каменни мостове и се возех на гондоли по тайни канали, усещах как отвсякъде струи тъмнина и единствено плясъкът на водата нарушаваше тишината...

— Струва ми се, мястото е било подходящо, за да повярвате в свръхестественото — подхвърлих.

— Именно — отвърна Русо през смях. — Една вечер отидох сам в „Сан Самуеле“ — най-очарователния театър във Венеция, — за да гледам новата комедия на Голдони, наречена „La Donna di Garbo“. Театърът бе като малко бижу: ложите се издигаха чак до тавана, в леденосиньо и златно, във всяка имаше малка ръчно рисувана кошница плодове и цветя; осветлението даваше възможност всеки посетител да вижда публиката и да бъде видян.

Беше пълно с гондолиери, куртизанки, загърнати в шалове от пера, обсипани с бижута представители на буржоазията — публика, която по нищо не приличаше на изтънчените посетители на парижките театри. Да не говорим, че всички участваха без свян в действието. Свиркаха, смееха се, посрещаха с подсвирквания всяка дума, така че почти не чувахме какво казват актьорите. В ложата ми се бе настанил младеж приблизително на възрастта на Андре Филидор — около шестнайсет, но наплескан с бял грим, с рубиненочервени устни, напудрена перука и шапка с пера, по онова време особено модерни във Венеция. Представи се като Джовани Казанова.

Също като вас бе учил за адвокат, но притежаваше и много други таланти. Дете на драматични актьори, пътували чак до Санкт Петербург, той се издържаше, като свиреше на цигулка в няколко местни театъра. Беше истински радостен, че се запознава с човек, пристигнал от Париж — копнееше да посети града, прославил се с богатството и декадентските нрави, двете неща, които му допадаха най-много. Сподели с мен, че се интересува от двора на Луи Пети, тъй като монархът бе известен с екстравагантността си, с любовниците, с липсата на морал и с влечение към окултното. Казанова се интересуваше най-вече от последното и започна да ме разпитва в подробности за Обществото на свободните масони, добило огромна

популярност в Париж по онова време. Макар да не знаех почти нищо за тези неща, той ми предложи на следващата сутрин — на Великден — да попълни пропуските ми.

Срещнахме се, както се разбрахме, на зазоряване, на мястото, където се събира огромна тълпа пред Порта дела Карта — вратата, която разделя известната катедрала „Сан Марко“ от съседния Палат на дожите. Тълпата бе захвърлила пъстрите костюми от карнавала през изминалата седмица, всички бяха в черни одежди и очакваха притихнали началото на някакво събитие.

— Сега ще видим най-стария венециански ритуал — обясни Казанова. — Всеки Великден, при изгрев слънце, венецианският дож повежда процесия през Пиацета към „Сан Марко“. Нарича се „Дългият преход“ — церемония, древна като Венеция.

— Венеция със сигурност е по-стара от празника Великден — по-стара дори от християнството — изтъкнах аз, докато стоях сред нетърпеливото множество, всички сгущени зад кадифени възета.

— Не съм казвал, че е християнски ритуал — отвърна Казанова със загадъчна усмивка. — Венеция е създадена от финикийците — оттам идва и името. Финикия е цивилизация, построена на острови. Те боготворят богинята на луната — Кар. Също както луната контролира приливите, така финикийците са владеели моретата, от които е произлязла най-великата загадка — животът.

Финикийски ритуал. Това извика в мен някакъв смътен спомен. В същия момент тълпата около нас утихна. Някой наду рог и той проряза звука от фанфарите. Дожът на Венеция, накичен със скъпоценни камъни, облечен в пурпурен сатен, се появи откъм Порта дела Карта, заобиколен от музиканти с флейти, лютни и лири, които изпълняваха божествена музика. Следваха ги емисари от Ватикана в колосани бели филони, с обсипани със скъпоценни камъни митри, обшити със златни нишки.

Казанова ме побутна, за да наблюдавам внимателно ритуала, докато участниците вървяха към Пиацета, спряха на Площада на правосъдието — стена, украсена с библейски сцени, където са били връзвани еретиците по време на Инквизицията. Тук бяха монолитните колони от Акра, донесени от древна Финикия по време на кръстоносните походи. Имаше ли някакво значение, че дожът и придружителите му спряха да медитират точно на това място?

Най-сетне се раздвижиха под звуците на райската музика. Кордоните, които държаха тълпата настрана, бяха махнати, за да могат зрителите да последват процесията. Двамата с Казанова се хванахме за ръце, за да вървим с множеството, и тогава усетих трепет, който не мога да обясня.

Ставах свидетел на нещо, старо като времето. То бе тъмно и тайнствено, събрало в себе си история и символизъм. Беше нещо опасно.

Докато процесията се виеше като змия по Пиацета и после обратно през Колонадата, имах чувството, че навлизаме все по-дълбоко в тъмен лабиринт, от който нямаше как да избягаме. Знаех, че съм в пълна безопасност, докато бях навън на светло, заобиколен от стотици хора — и въпреки това се страхувах. Трябваше ми известно време, за да осъзная, че причината е в музиката — в движението, — че самата церемония ме плаши. Всеки път, когато спирахме след дожа — край някоя старина или скулптура, — усещах, че туптенето във вените ми става по-силно. Все едно в главата ми се опитваше да се пренесе закодирано някакво съобщение, ала не успявах да го разбера. Казанова ме наблюдаваше внимателно. Дожът спря отново.

— Това е статуята на Меркурий — пратеника на боговете — обясни Казанова, когато приближихме към танцуващата бронзова фигура. — В Египет го наричат Тот — Съдника. В Гърция е Хермес — водачът на Душите, защото ги отвежда към Ада и понякога мами боговете, като връща душите в този свят. Принца на измамниците, Шута, Жокера, Глупака в картите Таро — той е богът на кражбите и хитрините. Хермес е измислил седемструнната лира — скалата с октавите — музика, която карала боговете да плачат от радост.

Гледах статуята дълго, преди да продължа. Това бе бързоногият вестносец, който притежаваше силата да освободи хората от царството на мъртвите. Обут в сандали с криле, стиснал пъстър кадуцей — жезъл с преплетени змии, които изписваха цифрата осем, — той властваше над царството на сънищата, над света на магиите, над случайността и сполуката, както и над всички игри на късмета. Нима бе съвпадение, че статуята му наблюдаваше процесията с хитра самодоволна усмивка? Нима това бе негов ритуал, започнал някога сред тъмните мъгли на времето?

Дожът и останалите спираха много пъти, общо шестнайсет, по време на тази странна обиколка. Докато се движехме, започнах да разбирам схемата. Чак на десетото спиране — край стената на Кастело, свързах нещата. Стената беше дебела три и шейсет, цялата покрита с цветни камъни. Казанова ми прочете надписа, известен с това, че е най-старият на венециански език:

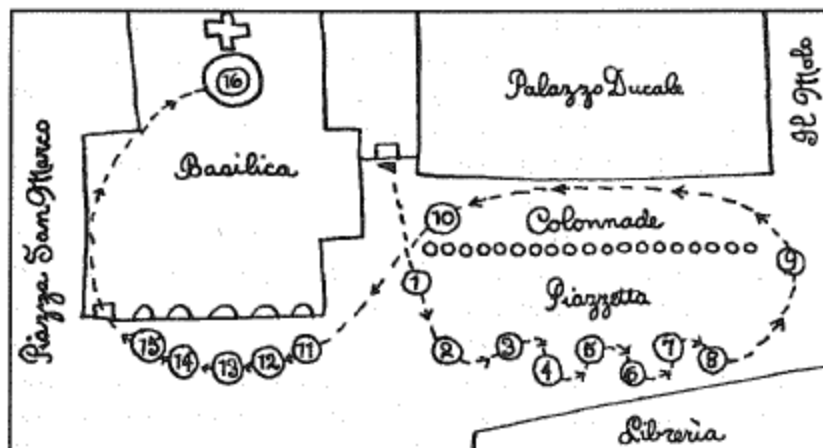
Ако човек момее да каже и извърши онова, което  
мисли,  
Той ще стане свидетел на преобращението си.

И там, в центъра на стената, бе вграден обикновен бял камък, който дождът и антуражът му гледаха така, все едно е някакво чудо. Неочаквано усетих как през мен преминава студена тръпка. Сякаш булото, закривало досега очите ми, бе дръпнато и можех да виждам всичко. Това не бе просто ритуал, а процес, който се разгръщаше пред очите ни, и всяко спиране символизираше стъпка по пътеката на преобразяването от едно състояние в друго. То бе също като формула, ала формула за какво? В следващия момент разбрах.

Русо прекъсна разказа си, за да извади от жълтата кожена чанта рисунка, износена и протрита. Отвори я внимателно и ми я подаде.

— Тук възстанових Дългия преход и съм отбелязал шестнайсетте спирки, броя на шахматните фигури, независимо дали са бели или черни, на дъската. Сам ще забележите, че пътят описва цифрата осем — също като преплетените змии на жезъла на Хермес, също като Осморния път<sup>[3]</sup>, също като осемте колони в кулата на Бабел, която е трябвало да достигне боговете. Също като формулата, която осемте маври били донесли на Карл Велики, скрита в „Шаха Монглан“...

— Формула ли? — попитах изумен.



— Формула за безгранична власт — отвърна Русо, — чието значение може и да е забравено, ала магнетизмът ѝ си остава толкова силен, че действаме, без да разбираме какво означава — както стана и с нас с Казанова в онзи ден преди трийсети пет години във Венеция.

— Ритуалът изглежда красив и тайнствен — съгласих се аз. — Защо го свързвате с „Шаха Монглан“ — съкровище, за което всички са убедени, че е просто легенда?

— Нима не разбирате? — попита раздразнен той. — Италианските и гръцките острови са приели традицията, техните култове, свързани с лабиринтите и камъните са от един източник — източника, от който са произлезли.

— Говорите за Финикия — досетих се аз.

— Говоря за Тъмния остров — отвърна загадъчно Русо, — острова, наречен от арабите Ал-Джазир. Той е разположен между две реки, които се извиват също като жезъла на Хермес, за да образуват цифрата осем — реки, които са напоява ли люлката на цивилизацията. Тигър и Ефрат...

— Искате да кажете, че този ритуал... формулата произлиза от Месопотамия, така ли? — извиках.

— Посветих целия си живот в опити да се добера до нея! — призна Русо, стана от мястото си и стисна ръката ми. — Изпратих Казанова, след това Бозуел, накрая Дидро, за да се опитат да разберат тайната. Сега ще изпратя и вас. Избрах ви да проследите тайната, защото посветих трийсет и пет години в опити да разбере значението ѝ. Вече е прекалено късно...



— Господине! — възкликнах объркан. — Дори да бяхте открили тази мощна формула, какво щяхте да правите с нея? Та вие сте човекът, който пише за простичкия живот близо до природата — за невинността и равенството между хората. Каква полза бихте имали от тази формула?

— Аз съм враг на кралете! — провикна се отчаян Русо. — Формулата, скрита в „Шаха Монглан“, ще доведе до края на кралете — на всички крале — завинаги! Да можех само да поживея достатъчно, за да попадне в ръцете ми!

Разкъсвах ме много въпроси, които нямах търпение да задам на Русо, ала той бе пребледнял от умора и по челото му бе избила пот. Остави дантелата, все едно искаше да даде знак, че срещата ни е към края си. Погледна ме за последен път, сякаш се прехвърляше в измерение, където нямаше да успея да го последвам.

— Имало едно време велик крал — поде тихо той. — Бил най-могъщият крал на света. Казвали, че нямало никога да умре, че бил безсмъртен. Наричали го Ал-Иксандр, Двурогия бог, и го изобразявали по старите монети със спирални кози рога, символ на божественото. Историята го помни като Александър Велики, покорителя на света. Починал на трийсет и три във Вавилон в Месопотамия, докато се опитвал да открие формулата. Дали всички те щяха да умрат, ако знаеха тайната...

— На ваше разположение съм — казах аз и му помогнах да пресече моста. Той се отпусна на рамото ми. — Двамата ще открием „Шаха Монглан“, ако все още съществува, и ще научим значението на формулата.

— За мен вече е късно — тъжно поклати глава Русо. — Поверявам ви тази схема, която според мен е единствената следа, с която разполагаме. Според легендата шахът е скрит в палата на Карл Велики в „Е ла Шапел“... или в абатството „Монглан“. Мисията ти е да го откриеш.

\* \* \*

Робеспьер неочаквано замълча и погледна през рамо. Пред него на масата, осветена от лампата, бе скицата на странния венециански

ритуал, който той възстанови по памет. Давид, който я разглеждаше до този момент, вдигна поглед.

— Чу ли нещо? — попита Робеспьер и в зелените му очи се отразиха пламналите навън фойерверки.

— Така ти се е сторило — заяви Давид. — Нищо чудно, че си притеснен след подобни спомени. Питам се доколко разказът е плод на измъчен старчески мозък?

— Чул си разказа на Филидор, сега вече знаеш и за Русо — отвърна раздразнен Робеспьер. — Твоята повереница Мирей притежава някои от фигурите — признала го е в старото абатство затвор. Трябва да ме придружиш до Бастилията и да я накараш да признае. Едва тогава ще ти помогна.

Давид чудесно разбираше, че зад тези думи се крие заплаха. Без помощта на Робеспьер смъртната присъда на Мирей бе подписана, а също и неговата. Влиянието му можеше да се обърне срещу тях, а Давид вече бе попаднал в ситуация, която не си бе представял дори в най-ужасните кошмари. Сега за пръв път разбираше защо Мирей го бе предупреждавала да внимава с този „приятел“.

— Ти си се заел с тази работа заедно с Марат! — извика той. — Точно както се страхуваше Мирей! Монахините, чиито писма ти предадох... какво стана с тях?

— Просто не разбираш — заяви нетърпеливо Робеспьер. — Играта се развива в много по-широк мащаб, отколкото ти, аз, повереницата ти или глупавите монахини могат да си представят. Жената, на която служи, е по-ценна като съюзник, отколкото като противник. Запомни го, ако искаш да опазиш главата на раменете си. Не мога да ти кажа какво е станало с монахините. Знам само, че тя се опитва да събере частите от „Шаха Монглан“ също като Русо, за да има човечеството по-добър живот...

— Тя ли? — попита Давид, ала Робеспьер вече бе станал, готов да си тръгва.

— Бялата царица — отвърна той и се усмихна крадешком. — Също като богинята, тя взема онова, което заслужава, и дарява с каквото пожелае. Помни ми думите — ако постъпиш както те моля, ще бъдеш щедро възнаграден. Тя ще се погрижи.

— Не искам нито съюзници, нито награда — заяви Давид с горчивина и се надигна. Какъв юда бе само. Нямаше друг избор, освен

да се подчини, тласкан единствено от страх.

Взе лампата, придружи Робеспьер до вратата и му предложи да го изпрати до улицата, защото прислугата бе освободена.

— Няма значение какво искаш, стига да го направиш — заяви грубо Робеспьер. — Когато тя се върне от Лондон, ще ви запозная. Все още не мога да разкрия името ѝ, но я наричат Жената от Индия...

Гласовете им се понесоха по коридора. Стаята потъна в пълен мрак и в този момент задната врата, която водеше към ателието, се откряна. Осветена единствено от проблясъците на фойерверките, тъмна фигура се плъзна в потъналото в мрак помещение и припна към масата, където доскоро седяха двамата мъже. По време на следващия ослепителен залп от фойерверки високата едра Шарлот Корде бе обляна в светлина, докато се навеждаше над масата. Под ръка бе пъкнала кутия бои и парцал, откраднат от ателието.

Погледна чертежа, оставен на масата. Внимателно го сгъна и го пъкна в дрехата си. След това се промъкна в коридора и се загуби в сенките на нощта.

*17 юли 1793 година*

Затворническата килия тънеше в мрак. От малкия прозорец, запречен с желязна решетка, прекалено висок, за да достигне човек до него, се процеждаше лъч светлина, който само подсилваше тъмнината в килията. По каменните стени, осеяни с мъх, се стичаше вода, образуваща локвички, от които се носеше воня на плесен и урина. Това бе Бастилията, чието превземане преди четири години бе сложило началото на Революцията. Първата нощ на Мирей тук бе Денят на Бастилията — 14 юли, нощта, в която уби Марат.

Трети ден стоеше в тъмната килия, извеждаха я единствено заради процеса. Не им отне много време да произнесат присъдата: смърт. След два часа щеше да си тръгне от тази килия, за да не се върне никога повече.

Седеше на твърдата кушетка, без да докосва коравия хляб и водата, които ѝ бяха донесли. Замисли се за детето си, което бе оставила в пустинята. Нямахте да го види никога повече. Сетне пред очите ѝ изникна гилотината — какво ли щеше да почувства, когато

барабаните забият като сигнал за спускането на острието. След два часа щеше да разбере. Последният звук, който щеше да стигне до слуха ѝ. Замисли се за Валентин.

Главата все още я болеше от удара, който ѝ нанесоха, преди да я заловят. Раната се бе затворила, но все още усещаше пулсиращата буца отзад на главата. Процедурата в съда бе по-брутална, отколкото арестът. Прокурорът бе разтворил роклята ѝ пред съда, за да извади документите на Шарлот, скрити вътре. Сега целият свят знаеше, че тя е Шарлот Корде, и ако решише да разкрие заблудата, всяка монахиня в „Монглан“ щеше да бъде изложена на смъртна опасност. Как ѝ се искаше да успее да предаде на света онова, което Марат ѝ бе разкрил за Бялата царица.

Чу драскане отвън по вратата, последвано от превъртането на ръждясалия ключ. Вратата се отвори и когато очите ѝ привикнаха към нахлупата светлина, тя забеляза две фигури, очертани на мрачната светлина. Единият бе тъмничарят; другият бе в бричове, копринени чорапи, лачени обувки и свободно палто с шал. Ниско нахлупената шапка скриваше лицето му. Тъмничарят влезе в килията и Мирей се изправи.

— Госпожице — започна той, — от съда изпратиха портретист, който да ви нарисува за регистъра. Казаха, че сте дали съгласие...

— Да, да! — отвърна бързо Мирей. — Да влезе! — Това е единственият ми шанс, каза си възторжено тя. Дали щеше да успее да убеди човека да рискува живота си, като отнесе съобщението ѝ навън? Изчака тъмничарят да излезе и се втурна към художника. Той остави кутията и димящата лампа.

— Господине! — извика Мирей. — Дайте ми лист и нещо за писане. Трябва да отнесете едно съобщение навън — на човек, на когото имам доверие, — преди да умра. Името ѝ е като моето, Корде...

— Не ме ли познахте, Мирей? — попита тихо художникът. Мирей трепна, когато човекът започна да съблича сакото, а след това махна и шапката. Червени къдри се посипаха по гърдите на Шарлот Корде! — Хайде, да не губим време. Има толкова много неща, които трябва да си кажем и да свършим. Трябва незабавно да си сменим дрехите.

— Нищо не разбирам... Какво правите? — попита шепнешком Мирей.

— Ходих у Давид — обясни Шарлот и стисна ръката на Мирей.  
— Съюзил се е с онзи дявол Робеспьер. Подслушах ги. Идваха ли тук?

— Тук ли? — попита напълно обърканата Мирей.

— Знаят, че вие сте убили Марат. А има и още нещо. Зад цялата тази работа стои жена — наричат я Жената от Индия. Тя е Бялата царица и е заминала за Лондон...

— Лондон! — възкликна Мирей. Значи това е имал предвид Марат, когато каза, че е прекалено късно. Изобщо не е ставало въпрос за Екатерина Велика, а за някаква жена в Лондон. Тя бе последвала фигурите! Жената от Индия...

— Побързайте! — нареди Шарлот. — Съблечете се и сложете дрехите, които откраднах от Давид.

— Вие полудяхте ли? — промълви Мирей. — Ще отнесете и тази новина, и всичко, което съм научила, на абатисата. Нямаме време за измами... Те никога не дават резултат. Трябва да ви разкажа страшно много преди...

— Побързайте — изсъска Шарлот. — И аз имам да ви казвам много неща, но няма време. Ето, вземете тази скица и ми кажете дали ви напомня за нещо. — Тя подаде на Мирей сгънатата карта на Робеспьер, след това седна на нара, за да свали обувките и чорапите.

Мирей внимателно огледа рисунката.

— Това е някаква карта — отвърна тя и нещо се опита да си проправи път сред мислите ѝ. — Сега си спомням... Заедно с фигурите извадихме тъмносиньо парче плат, с което покривали „Шаха Монглан“! Шарката върху него... Приличаше много на тази скица!

— Именно — потвърди Шарлот. — Трябва да ви кажа още нещо. Подчинете ми се, бързо.

— Не можем да си сменим местата — извика Мирей. — След два часа ще ме качат на ешафода. Няма да успеете да избягате, ако разберат, че сте заели моето място.

— Слушайте ме внимателно — повтори мрачно Шарлот и дръпна рязко шала. — Абатисата ме изпрати тук, за да ви защитя на всяка цена. Знаехме коя сте много преди да рискувам живота си и да дойда в „Монглан“. Ако не бяхте вие, абатисата никога нямаше да извади шаха от абатството. Тя не бе избрала Валентин, когато ви изпрати в Париж. Тя знаеше, че никога няма да се разделите с нея, а искаше вас. Вие ще донесете успех...

Шарлот вече сваляше роклята ѝ. Неочаквано Мирей се извърна и я стисна за ръката.

— Как така е искала мен? — прошепна тя. — Защо казвате, че е извадила шаха заради мен?

— Вие сляпа ли сте? — изсъска яростно Шарлот. Стисна ръката на Мирей и я поднесе близо до светлината на лампата. — Знакът на ръката ви. Рожденият ви ден е на четвърти април! Вие сте онази, на която е писано да събере „Шаха Монглан“!

— Господи! — възкликна Мирей и дръпна ръката си. — Вие разбирате ли какво говорите? Валентин умря заради това! Рискувате живота си заради някакво глупаво предсказание...

— Не, скъпа моя — отвърна тихо Шарлот. — Аз отдавам живота си.

Мирей я погледна ужасена. Как да приеме подобен дар? Отново се замисли за детето си, останало в пустинята...

— Не! — извика тя. — Не мога да допусна още една жертва заради проклетите фигури. Не и след целия ужас, който вече донесоха.

— Значи искате да умрем и двете? — попита Шарлот и продължи да съблича Мирей. Едва сдържаше сълзите си, затова държеше главата си обърната настрана.

Мирей вдигна брадичката на Шарлот, за да срещне очите ѝ. Найсетне Шарлот заговори с разтреперан глас.

— Трябва да ги победим — каза тя. — Вие сте единствената, която може да го стори. Още ли не разбирате? Мирей, вие сте Черната царица!

\* \* \*

Два часа по-късно Шарлот чу стърженето на ключа, което означаваше, че тъмничарят е дошъл, за да я отведе на ешафода. Бе коленичила на пода пред нара и се молеше.

Мирей бе взела лампата и скиците, които направи на Шарлот. Трябваше да я нарисува на всяка цена, ако искаше да излезе от затвора. Разделиха се облени в сълзи и Шарлот се отдаде на мисли и спомени. Усещаше задоволство и увереност, че е довела мисията си докрай. В

нея се събираше малко езерце спокойствие, което дори острието на гилотината нямаше да пререже. Предстоеше ѝ да се слее с Всевишния.

Вратата зад гърба ѝ се отвори, след това се затвори и всичко потъна в мрак. Въпреки това тя долови нечие дишане. Кой ли беше? Защо не я отвеждаха? Зачака в тишината.

Чу съскането на фитил и мирис на газ за горене, а след това проблесна пламък.

— Позволете ми да се представя — изрече тих глас. Нещо в този глас я накара да изтръпне. След това си спомни и застина, но съумя да остане с гръб. — Името ми е Максимилиан Робеспьер.

Шарлот трепереше и държеше лицето си извърнато настрани. Видя светлината на фенера да трепти по стената и да се приближава, чу стърженето на стола, който той придърпа, за да седне до мястото, където бе коленичила. Дочу и още един звук, който не успя да разпознае. Да не би да имаше още някой в килията? Страхуваше се да се обърне и да погледне.

— Не е нужно да се представяш — заяви спокойно Робеспьер. — Бях в съда днес следобед и на изслушването. Документите, които прокурорът извади от дрехата ти, не са твои.

След това тя чу тихи стъпки. Двамата не бяха сами. Скочи, готова да изпищи, и в същия момент усети нечия ръка на рамото си.

— Мирей, моля те, прости ми за онова, което направих! — Тя позна гласа на художника Давид. — Трябваше да го доведе... няхах избор. Мило дете...

Давид я обърна към себе си и зарови лице във врата ѝ. Над рамото му видя дългото овално лице, напудрената перука и студените морскосини очи на Максимилиан Робеспьер. Лукавата му усмивка се стопи и преля в изражение на учудване, след това в ярост, той вдигна лампата и я задържа, за да я види по-добре.

— Глупачка такава! — изрева той. Отскубна ужасения Давид, коленичил разплакан до рамото на Шарлот, и насочи ръка към нея. — Нали ти казах, че ще бъде прекалено късно! Ама не! Ти искаше да изчакаме процеса! Мислеше, че ще я оправдаят! Ето че е избягала и за всичко си виновен ти!

Той стовари лампата на масата, сграбчи Шарлот и я изправи. Блъсна Давид настрани, замахна и я зашлеви през лицето.

— Къде е тя? — изрева отново той. — Какво си направила с нея? Ще умреш на нейно място, независимо какво ти е казала — кълна се, — ако не признаеш всичко!

Шарлот не избърса кръвта от сцепената си устна. Изпъна гордо гръб и погледна Робеспьер в очите. След това се усмихна.

— Това беше намерението ми — отвърна спокойно тя.

*Лондон*

*30 юли 1793 година*

Минаваше полунощ, когато Талейран се върна от театър. Подхвърли пелерината си на стола в антрето и се отпрати към малкия кабинет, за да си сипе чаша шери. Куртиад бързо излезе.

— Монсеньор — промълви той, — имате посетителка. Настаних я в кабинета, за да изчака завръщането ви. Стори ми се важно. Твърди, че носи новини от госпожица Мирей.

— Слава богу! Най-сетне! — възкликна Талейран и се втурна към кабинета.

Пред камината бе застанала слаба жена, увита в черна кадифена пелерина. Топлеше ръцете си на огъня. Щом Талейран влезе, тя отметна тежката качулка и смъкна наметката от раменете си. Пепеляворусата коса се разпиля по полуголите ѝ гърди. На светлината на огъня той забеляза тръпнещата ѝ плът, профила, очертан в златисто, малкия нос и вирнатата брадичка. Не можеше да диша — усети силна болка да стиска сърцето му, и застина на вратата.

— Валентин! — прошепна той. Мили боже, нима бе възможно? Тя се бе върнала от гроба.

Жената се обърна към него, усмихна се и сините ѝ очи заблестяха, а трепкащата светлина озари косата ѝ. Грациозна като прииждаща вълна, тя пристъпи към него, коленичи и притисна лице към ръката му. Той положи другата си длан върху косата ѝ и я погали. Затвори очи. Сърцето му щеше да се пръсне. Нима бе възможно?

— Господине, грози ме опасност — прошепна тя. Това не бе гласът на Валентин. Той отвори очи, за да погледне вдигнатото към него лице. Бе толкова красиво, толкова приличаше на Валентин. Ала това не беше тя.



Той отново спусна очи към златните коси, към гладката кожа и сянката между гърдите, към голите ръце... след това трепна потресен, когато видя какво държи. Беше златна пешка, обсипана със скъпоценни камъни — пешка от „Шаха Монглан“!

— Оставям се на вашата милост, господарю — мълвеше тя. — Нуждая се от помощта ви. Името ми е Катрин Гранд и идвам от Индия...

---

[1] Исторически драми. Т. I. Прев. Валери Петров. „Народна култура“, 1980 г. — Б.ред. ↑

[2] „Жули, или Новата Елоиз“ — 163 писма, в които Русо описва нравите на модерните парижанки. — Б.пр. ↑

[3] Според будизма има начин за спасение от страданието и това е Осморният път. Той се състои от осем правила: 1. Правилни възгледи; 2. Правилни стремежи; 3. Правилна реч; 4. Правилно поведение; 5. Правилен начин на живот; 6. Правилно насочени усилия; 7. Правилна посока на мисълта; 8. Правилен екстаз, посочен от Буда за онези, които искат да достигнат нирвана. — Б.пр. ↑

# ЧЕРНАТА ЦАРИЦА

*Der Hölle Rache kocht in meinem  
Herzen*

*Tog und Verzweiflung flammet um  
mich her!...*

*Verstossen sei auf evig, verlassen  
sei auf evig,*

*Zertrümmerit zei'n auf evig alle  
bande der Natur.*

*Отмъщение адово кипи в сърце  
ми,*

*смърт и отчаяние пламтят  
около мен!...*

*Отхвърлени                      завинаги,  
изоставени завинаги,*

*скършени завинаги са всички  
мостове с природата.*

*Ария на  
Царицата на  
нощта*

*„Вълшебната  
флейта“*

*Емануел  
Шиканедер и  
Волфганг  
Амадеус  
Моцарт*

*Алжир*

*Юни 1973 година*

ЗНАЧИ ТОВА БЕШЕ Мини Ренселаас — гледачката. Седяхме в стаята ѝ с високите френски прозорци и никой не можеше да ни види от двора заради спускащите се лозови филизи. Няколко забулени жени ни донесоха храна от кухнята, сервираха я на ниска бронзова маса и изчезнаха тихо и незабелязано, както се бяха появили. Лили се отпусна тежко на купчина възглавници на пода и посегна към един нар. Седях до нея на удобен кожен марокански стол и похапвах сладкиш с киви. Срещу мен, изтегнала се на зелен кадифен диван, бе Мини Ренселаас.

Най-сетне я бях открила. Това бе гледачката, която преди шест месеца ме въвлече в тази опасна игра. Тя бе многолика и непредсказуема. За Ним бе приятелка, съпруга на холандския консул. На нея трябваше да разчитам, ако се забъркам в неприятности. Терез твърдеше, че целият град я познава. За Соларин тя бе просто човек, с когото да установи бизнес отношения. Мордекай я приемаше за съюзник и му бе стара приятелка. Ако човек се вслушаше в думите на Ал-Марад, тя бе Мохфи Мохтар от Казба — жената, която притежаваше фигурите от „Шаха Монглан“. Различните хора се отнасяха към нея по различен начин, ала всичко това водеше до едно.

— Вие сте Черната царица — казах аз. Мини Ренселаас се усмихна загадъчно.

— Добре дошла в играта — започна тя.

— Значи това означавали тези дивотии за дамата пика! — извика Лили и се изправи на възглавниците. — Тя е играч, затова знае ходовете!

— Особено важен играч — съгласих се, без да свалям очи от Мини. — Тя е гледачката, която дядо ти уреди да ми предскаже бъдещето на Нова година. Ако не греша, знае много повече за тази игра от ходовете.

— Не грешиш — потвърди Мини, все още доволно усмихната. Бе невероятно колко различна изглеждаше всеки път. Както бе облечена в сребърни дрехи и отпусната на зеления диван, със съвършено гладка сметаново бяла кожа, тя изглеждаше много по-млада, отколкото последния път, когато танцуваше в кабарето на плажа. Същевременно нямаше нищо общо с безвкусно накипрената гледачка с обсипаните с лъскави камъчета очила, нито с облечената в

черно баба с птиците пред сградата на Обединените нации. Тя беше истински хамелеон. Коя бе в действителност?

— Най-сетне дойде — заяви тя с ниския си спокоен глас, който ми напомни за бързоструйна река. Отново долових акцент, но така и не успях да го определя. — Чаках толкова дълго. Сега вече можеш да ми помогнеш...

Търпението ми бе на изчерпване.

— На вас ли? — повиших глас аз. — Слушайте, госпожо, не съм ви молила да ме „избирате“ за тази игра. Потърсих ви и вие се отзовахте. Нали така искахте. Писна ми от тайни и интриги. Стрелях по мен, преследва ме тайната полиция, двама души бяха убити. Лили си има неприятности с имиграционните власти и всеки момент ще я тикнат в алжирски затвор. И защо е всичко това? Заради някаква игра!

Останах без дъх след това избухване, гласът ми се бе извисил към високите тавани. Кариока скочи на скута на Мини, за да има кой да го защити, а Лили погледна злобно жената.

— Радвам се, че имаш такъв дух — заяви студено Мини. Протегна ръка, погали Кариока и малкият предател замърка като ангорска котка. — Въпреки това в шаха се цени повече търпението. Сигурна съм, че приятелката ти Лили ще ти обясни. Проявих огромно търпение, докато те чаках. Когато дойдох в Ню Йорк, рискувах живота си, за да се срещнем. С изключение на това пътуване, не бях напускала Казба цели десет години, откакто пламна Алжирската революция. В известен смисъл съм затворничка тук. Ти си тази, която ще ме освободи.

— Затворничка ли! — възкликнахме едновременно с Лили.

— На мен ми се струва, че можете да ходите където поискате — добавих аз. — Кой ви държи затворена?

— Не „кой“, а „какво“ — поправи ме тя и се пресегна да налее чай, без да размести Кариока. — Преди десет години се случи нещо, което нямаше как да предвидя, и то промени силите. Съпругът ми почина и започна революцията.

— През 1963 година алжирците изхвърлили французите — обясних на Лили. — Истинска кървава баня. — След това отново се обърнах към Мини: — Когато са закрили посолствата, сигурно ви е било безкрайно трудно, след като не е имало къде да отидете, освен да се върнете в Холандия. Не е възможно правителството ви да не се е

опитало да ви измъкне. Защо сте все още тук? Революцията е приключила преди десет години.

Мини остави шумно чашата си. Премести Кариока и се изправи.

— Не мога да мръдна от това място. Като изостанала пешка съм — отвърна остро тя и сви юмруци. — Случилото се през лятото на 1963 година ми се стори по-страшно заради смъртта на съпруга ми и всички неудобства, които причини революцията. Преди десет години, в Русия, докато ремонтирали Зимния дворец, работници открили счупена шахматна дъска — дъската на „Шаха Монглан“!

Двете с Лили се спогледахме развълнувани. Нещата започваха да се изясняват.

— Вие откъде знаете? — не се сдържах аз. — Едва ли са писали във вестниците за подобно нещо. И какво общо има това с твърдението ви, че сте затворничка?

— Ако ме изслушаш, ще разбереш! — извика тя и закричи напред-назад, а Кариока подскачаше до нея и се опитваше да се улови за сребърната роба. — Който притежава дъската, ще разполага с една трета от формулата! — Тя дръпна полата си, за да се освободи от хищните зъбки на кученцето, и рязко се обърна към нас.

— За руснаците ли говорите? — попитах. — Ако те са в другия отбор, как стана така, че сте се сдушили със Соларин? — Умът ми препускаше. Една трета от формулата. Това означаваше, че е наясно колко са частите.

— Соларин? — засмя се Мини. — Според вас как научих за находката? Защо мислите съм го избрала за играч? Защо животът ми е в опасност и се налага да остана в Алжир и толкова отчаяно се опитвах да въвлека и вас двете?

— Защото руснаците притежават една трета от формулата — отвърнах аз. — Сигурна съм, че те не са единствените играчи от противниковия отбор.

— Не са — потвърди Мини. — Но и разбраха, че в мен е останалата част!

Двете с Лили бяхме обхванати от вълнение, след като Мини излезе от стаята, за да търси нещо, което искаше да ни покаже. Кариока подскачаше като гумена топка, докато на края не го натиснах с крак.

Лили извади минишаха от чантата ми и го остави на бронзовата масичка, докато говорехме. Кой са противниците ни, питах се аз. Как са разбрали руснаците, че Мини е играч, и какво притежаваше тя, за да не смее да мръдне от това място цели десет години?

— Нали помниш какво ни каза Мордекай? — обади се Лили.

— Когато бил в Русия, играл шах със Соларин. Това е било преди десет години, нали така?

— Именно. Искаш да кажеш, че го е вербувал за играч още тогава ли?

— Да, само че коя фигура е?

— Конят! — извиках, спомняйки си бележката, която той бе оставил в апартамента ми.

— Значи, ако Мини е Черната царица, всички ние сме в отбора на черните — и ти, и аз, и Мордекай, и Соларин. Момчетата с черните шапки са *добрите*. Ако дядо е избрал Соларин, може самият той да е Черния цар — което означава, че Соларин е конят от неговата половина на дъската.

— Ние с теб сме пешки — добавих бързо. — А Сол и Фиск...

— И двамата са били пешки, извадени от играта — обясни Лили и свали от дъската две пионки. Тя започна да разиграва ходове, докато аз се опитвах да проследя мислите ѝ.

Имаше нещо, което ме тормозеше още от мига, в който установих, че Мини е гледачката. Най-сетне разбрах за какво става въпрос. Истината бе, че не тя ме въввлече в играта. Намеси ме Ним. От самото начало това бе дело на Ним. Ако не беше той, изобщо нямаше да си направя труда да дешифрирам стихотворението, да се чудя какво общо има рожденият ми ден, да се притеснявам, че някои хора бяха загинали заради мен, и на последно място — да тръгна да търся фигурите от „Шаха Монглан“. Опитах се да си припомня и бях почти сигурна, че Ним ми бе прехвърлил договора с компанията на Хари, а това стана преди три години, когато и двамата работехме за „Трипъл Ем“! Ним ме бе изпратил при Мини Ренселаас...

В този момент тя се върна, понесла огромна метална кутия и малък дневник, подвързан в кожа, стегнати със здрава връв. Остави ги на масата.

— Ним е знаел, че вие сте гледачката! — Вдигнах поглед към нея. — Знаел е, докато ми помагаше да декодирам съобщението!

— Приятелят ти в Ню Йорк ли? — попита Лили. — Той каква фигура е?

— Топ — отвърна Мини и огледа разположението на шахматната дъска пред Лили.

— Разбира се! — извика тя. — Останал е в Ню Йорк, за да направи рокада на царя...

— Срещата съм се с Ладислаус Ним един-единствен път — обясни Мини. — Случи се, когато го избрах за играч, както той избра теб. Въпреки че те препоръча с огромен ентусиазъм, той не подозираше, че ще дойда в Ню Йорк, за да се запозная с теб. Аз дори нямах представа, че имам нужда от теб, че притежаваш необходимите умения.

— Какви умения? — намеси се Лили, докато продължаваше да мести фигурите. — Тя дори не знае да играе шах.

— Така е наистина, но ти можеш. Двете сте съвършеният екип.

— Екип ли? — извиках аз. Не горях от желание да играя партия с Лили. Шахматните ѝ умения може да бяха значително по-добри от моите, но за нея и действителността бе като шахматна дъска.

— Значи имаме си царица, кон, топ и пешки — прекъсна ме Лили и обърна сивите си очи към Мини. — Ами другият отбор? Какво ще кажете за Джон Хърманолд, който стреля по колата ми, за чичо ми Луелин, за приятелчето му, търговеца на килими... Как му беше името?

— Ал-Марад! — подсказах аз. В този момент разбрах каква е ролята му. Не беше чак толкова трудно — човек, който живее като отшелник в планините, никога не напуска убежището си и въпреки това върти търговия по цял свят; хората, които го познаваха, се страхуваха от него и го мразеха... да не говорим, че опитваше да се добере до фигурите. — Той е Белия цар — досетих се аз.

Мини бе пребледняла. Отпусна се до мен.

— Запознала си се с Ал-Марад? — прошепна тя.

— Преди няколко дни, в Кабили — признах аз. — Струва ми се, че той знае много за вас. Каза ми, че името ви е Мохфи Мохтар, че живеете в Казба, че у вас са фигурите на „Шаха Монглан“. Бе сигурен, че ще ми ги дадете, ако спомена, че рожденият ми ден е на четвъртия ден от четвъртия месец.

— Значи той знае много повече, отколкото си мислех — отвърна тя видимо притеснена. Извади ключ и отвори металната кутия. — Само че има нещо, което не знае, иначе никога не би допуснал да се срещнете. Той няма представа ти коя си!

— Коя съм? — попитах напълно объркана. — Нямам нищо общо с играта. Много хора са родени на същата дата, много хора имат странни линии по ръцете си. Това е смешно. Не мога да не се съглася с Лили: просто не разбирам как мога да ви помогна.

— Не искам помощ — отсече Мини и отвори кутията. — Искам да заемеш моето място. Тя се наведе над дъската, отмести ръката на Лили, взе черната царица и я премести напред.

Лили остана загледана във фигурата и в дъската. След това неочаквано стисна коляното ми.

— Точно така! — провикна се тя и почти подскочи на възглавниците. Кариока се възползва от момента и отмъкна парче сладкиш с острите си зъбки, а след това бързо се шмугна под масата. — Гледай сега! При това развитие черната царица може да даде шах, принуждавайки царя да направи ход — но това е възможно само ако царицата се изложи на опасност. Единствената ѝ защита може да е напреднала пешка.

Опитах се да разбера. На дъската осем от черните фигури бяха върху черни полета, останалите бяха на бели. В противниковата половина на дъската, в самия край на територията на белите, се виждаше самотна бяла пионка, защитена от топ и кон.

— Знаех си, че двете ще се сработите добре — усмихна се Мини, — стига да имате шанс. Това е почти съвършена възстановка на играта към настоящия момент. Поне засега. — Погледна ме и добави: — Защо не попиташ внучката на Мордекай Рад около коя жизненоважна фигура е съсредоточена играта?

Обърнах се към усмихнатата Лили, която побутна пешката напред с дългия си червен нокът.

— Единствената фигура, която има право да замени царицата, е друга царица — отвърна Лили. — А това, струва ми се, си ти.

— Как така? — попитах. — Мислех, че съм пешка.

— Именно. Ако пешката подмине линията на противниковите пешки и достигне осмото поле в другия край, може да се превърне в която фигура пожелае. Дори в царица. Когато се озове на осмото поле,



полето на царицата, може да замести Черната царица. Или да отмъсти за нея — добави Мини, очите ѝ блестяха като въглени. — Една такава пешка влезе в Алжир — Белия остров. Както успя да навлезеш в територията на белите, така ще успееш да разгадаеш тайната. Тайната на осмицата.

\* \* \*

Настроението ми ту падаше, ту се вдигаше, също като барометър, който отчита показанията по време на мусон. Наистина ли бях Черната царица? Какво означаваше това? Въпреки че Лили обясни, че може да има повече от една царица от същия цвят, Мини заяви, че трябва да я заместя. Означаваше ли това, че се кани да напусне играта?

Ако някой трябваше да я замести, защо да не бъде Лили? Лили бе проследила направените досега ходове на минишаха толкова умело, че всяка фигура и всеки ход съответстваха на събитията. След като не разбирах почти нищо от шах, в какво се състояха уменията ми? Освен това на пешката ѝ предстоеше още път, преди да достигне последното поле. Макар да бе късно друга пешка да я настигне, тя можеше да бъде елиминирана от противникова фигура, която бе значително по-подвижна. Дори аз можех да се сетя.

Мини разопаковаше предметите, прибрани в металната кутия. Извади парче тежък плат и го разстла върху бронзовата маса. Беше тъмносин, почти черен, изпъстрен с цветни стъкълца — някои кръгли, други овални, — всяко колкото дребна монета. По него имаше странна бродерия, направена с конец в метален цвят. Заприличаха ми на символите от зодиака. Бродерията ми се стори позната, но не можах да се сетя откъде. В центъра на парчето плат се виждаха две змии, всяка захапала опашката на другата. Изписваха цифрата осем.

— Какво е това? — попитах, докато оглеждах любопитно плата.

Лили се наведе напред и опипа тъканта.

— Напомня ми на нещо — намръщи се тя.

— Това е платът, който е покривал „Шаха Монглан“ — обясни Мини, докато ни наблюдаваше внимателно. — Бил е заровен заедно с фигурите в продължение на хиляда години, докато по време на Френската революция монахините на абатство „Монглан“ в Южна

Франция не го извадили от скривалището. След това платът е преминал през много ръце. Твърди се, че по времето на Екатерина Велика е бил изпратен в Русия заедно със счупената дъска, която ви казах, че са открили.

— Откъде знаете всичко това? — Не можех да откъсна очи от тъмносиньото кадифе. Бродираният плат бе над хилядагодишен, а се бе запазил непокътнат. Имах чувството, че искри на зеленикавата светлина, която се процеждаше през клоните на вистерията. — А вие как се сдобихте с него? — сетих се да попитам и се пресегнах, за да докосна камъните, които Лили вече опипваше.

— Да ви кажа честно — промълви тя, — виждала съм много нешлифовани скъпоценни камъни при дядо и ми се струва, че тези са *истински!*

— Истински са — потвърди Мини с глас, от който потръпнах. — Всичко, свързано с този ужасен шах, е истинско. Както вече сте научили, „Шахът Монглан“ съдържа формула — формула, която носи велика сила, силата на злото за онези, които разбират как да я използват.

— Защо точно зло? — попитах аз. Имаше нещо в този плат — може би просто си въобразявах, но то като че ли караше лицето на Мини да излъчва блясък, докато се бе привела над него.

— Въпросът би трябвало да бъде защо е необходимо злото — отвърна студено тя. — Злото е съществувало много преди да бъде създаден „Шахът Монглан“. Също и формулата. Погледнете внимателно плата и сами ще разберете. — Незнайно защо тя се усмихна с горчивина и ни наля още чай. Красивото ѝ лице неочаквано стана строго и доста уморено. За пръв път осъзнах колко много ѝ е отнела играта.

Усетих, че Кариока плюе сладкиша по крака ми. Извадих кучето изпод масата, качих го на стола и се наведох над плата, за да го огледам по-добре.

На приглушената светлина изпъкваше бродираната в златно цифра осем, змиите, извили се по тъмносиньото кадифе също като комети, прорязали нощното небе. Около тях се виждаха символи — Марс и Венера, Слънцето и Луната, Сатурн и Меркурий... След това го забелязах. Разбрах какво представляват!

— Това са елементи! — извиках. Мини се усмихна и кимна.

— Законът на октавата — потвърди тя.

Сега вече всичко си идваше на мястото. Нешлифованите скъпоценни камъни и златната бродерия образуваха символи, използвани от философи и учени от незапомнени времена, за да опишат основните градивни елементи на природата. Тук бяха желязото и медта, среброто и златото, сярата, живакът, оловото и антимоните — водородът, кислородът, солите и киселините. Накратко, всичко, от което се състоеше материята, независимо дали бе жива, или не.

Станах и започнах да снова из стаята, докато мислех над откритието си и усещах как всичко се подрежда.

— Законът на октавата — обясних на Лили, която ме гледаше така, сякаш съм полудяла. — Това е законът, на чиято база е създадена периодическата таблица на химическите елементи. През 60-те години на XIX век, преди още Менделеев да създаде таблицата, Джон Нюлъндс, английски химик, открил, че ако подредиш елементите във възходящ ред в зависимост от атомното им тегло, всеки осми елемент ще бъде повторение на първия — също като осмата нота в музикалната октава. Нарекъл откритието си на теорията на Питагор, защото мислел, че молекулярните свойства на елементите имат същите взаимовръзки помежду си като нотите в гамата!

— А така ли е? — попита Лили?

— Откъде да знам? — учудих се аз. — Всичко, което знам за химията, съм научила, преди да ме изключат, след като взривих лабораторията в училище.

— Правилно си запомнила — разсмя се Мини. — А помниш ли нещо друго?

Какво още? Стоях изправена над плата, когато изведнъж се сетих. Вълни и частици — частици и вълни. Имаше нещо за валентността и електронните обвивки, което ми се въртеше в ума. Мини ми помогна.

— Може би ще успея да опресня паметта ти. Формулата е стара почти колкото цивилизацията и за нея се споменава още през 4000 година преди новата ера. Ще ви разкажа нещо... — Седнах до Мини, а тя се приведе напред и проследи с пръсти цифрата осем. Сякаш бе изпаднала в транс, когато започна разказа си:

— Преди шест хиляди години съществували напреднали цивилизации покрай големите реки на земята — Нил, Ганг, Хинду и

Ефрат. Те практикували тайно изкуство, което по-късно довело до раждането както на религията, така и на науката, тайната на това малко известно изкуство била, че за него се изисквал цял един живот, за да станеш посветен — за да разбереш истинската му същност.

Ритуалът на посвещението бил често жесток, а понякога дори смъртоносен. Традицията, свързана с този ритуал, е запазена до наши дни. Все още се появява в католическата меса, в кабалистичните ритуали, в церемониите на розенкройцерите<sup>[1]</sup> и свободните масони. Ала същността на традицията е изгубена. Тези ритуали не са нищо повече от просто възстановяване на процеса на формулата, известен на древните, възстановка, която им е давала възможност да предадат знанията си с помощта на действие. Забранено им е било да записват. — Мини ме погледна с тъмнозелените си очи така, сякаш се опитваше да потърси нещо дълбоко в мен. Финикийците разбирали ритуала. Също и гърците. Дори Питагор забранил на последователите си да го описват, тъй като го смятали за извънредно опасен. Най-голямата грешка на маврите била, че не се подчинили на заповедта. Те вплели символите във формула и я записали на „Шаха Монглан“. Макар и закодирана, всеки, който притежава частите, накрая ще разбере значението — без да преминава през посвещението, което едно време задължавало да се положи клетва и никога да не се използва за зли дела, иначе посветения го грозяла смърт. Земите, където била създадена тази наука — където процъфтяла, — били наречени от арабите на името на богатия черен нанос, отложил се по бреговете на реките, които всяка пролет им носели живот. Наричали ги Ал-Кем, Черните земи. А тайната наука била наречена „Ал-Кими“ — „Черното изкуство“.

— *Алхимия!* — възкликна Лили. — Като например да превърнеш сламата в злато ли?

— Изкуството на преобразуването — отвърна Мини със странна усмивка. — Те твърдели, че можели да превърнат основни метали като калай и мед в редките сребро и злато, а също и в много други неща.

— Шегувате се — подхвърли Лили. — Искате да кажете, че пропътувахме хиляди километри и преживяхме цялата тази какофония, за да разгадаем тайната на шаха, която ще се окаже псевдомагия, забъркана от примитивни жреци?

Аз продължавах да разглеждам плата. Нещо започваше да ми проблясва.

— Алхимията не е магия — поправих я аз, обзета от вълнение. — Поне не е била отначало. По-късно нещата са се променили. Тя е основата на съвременната химия и физика. Всички учени през Средновековието са я изучавали, дори по-късно. Галилео помагал на херцога на Тоскана и на папа Урбан Осми в експериментите им. Майката на Йохан Кеплер замалко да бъде изгорена на кладата като вещица, задето го учела на мистични тайни... — Мини кимаше с глава, а аз продължих. — Казват, че Исак Нютон е прекарал повече време в забъркване на химикали в лабораторията си в Кеймбридж, отколкото над *Principia Mathematica*. Парацелз може да е бил мистик, ала е и баща на съвременната химия. В интерес на истината ние използваме алхимичните принципи, които той е открил, в съвременното топене на метали. Не знаеш ли как се произвеждат пластмаси, асфалт и синтетични влакна от петрол? Разбиват молекулите с помощта на температура и катализатори, също както древните алхимици са твърдели, че правят, за да превърнат живака в злато. В цялата тази работа има един-единствен проблем.

— Само един ли? — попита вечно скептичната Лили.

— Преди шест хиляди години в Месопотамия не са имали ускорители за частици, а в Палестина не са съществували фабрики за крекинг<sup>[2]</sup>. Не са постигнали нищо повече от това да превърнат медта и месинга в бронз.

— Може и да не са — отвърна без следа от притеснение Мини. — Само че, ако всички тези древни жреци на науката не са разполагали с опасната тайна, защо им е трябвало да забулват всичко в тайнственост? Те са настоявали новопосветените да се учат цял живот, да полагат клетви и обети, да се подлагат на ритуал, наситен с болка и опасности, преди да бъдат допуснати в ордена...

— Ордена на тайните избраници — довърших вместо нея. — Точно така, тайните избраници.

Мини не се усмихна. Погледна ме и сведе очи към плата. Мълча дълго, а след това гласът ѝ прозвуча като нож.

— На Осмицата — прошепна тя. — На онези, които могат да чуят музиката на сферите.

Точно така. Последно парче си дойде на мястото. Сега вече знаех защо Ним ме бе препоръчал, защо Мордекай ни бе събрал, защо Мини ме бе „избрала“. Не защото съм изключителна личност, нито заради рождения ми ден, нито заради линиите по дланта ми, въпреки че те искаха да повярвам, че е така. Тук не ставаше дума за мистика, а за наука. А музиката бе наука — по-стара от акустиката, която бе изучавал Соларин, по-стара и от физиката, специалността на Ним. Имах музикално образование, затова разбирах. Не бе случайност, че като учител Питагор бе наблюдавал еднакво и на математиката, и на астрономията. Той е преподавал, че звуковите вълни обливат Вселената, че се съдържат във всичко, от най-малкото до най-голямото. Не е бил далеч от истината.

— Вълните задържат заедно молекулите — обадих се аз. — Вълните изместват електроните и променят валентността им, за да влязат в химическа реакция с други молекули.

— Именно — потвърди развълнувано Мини. — Вълните на светлината и звука изграждат Вселената. Знаех, че съм постъпила правилно, като те избрах. На прав път си. — Лицето ѝ бе поруменяло и отново ми се стори млада, очевидно бе, че преди години е била изумителна красавица. — Същото важи и за враговете ни — добави тя. — Вече ви казах, че формулата се състои от три части — дъската, която в момента е в ръцете на противниковия отбор, платът, който е пред вас, докато фигурите са най-важни...

— Мислех, че са у вас — прекъсна я Лили.

— В мен са най-много, откакто шахът е бил изваден от скривалището си — двайсет фигури, пръснати на скришни места, където се надявах да останат още поне хиляда години, без да бъдат открити. Оказва се, че съм сбъркала. Щом руснаците са разбрали, че притежавам фигурите, белите веднага са предположили, че част от тях са скрити тук, в Алжир, където живея. За мое нещастие са прави. Ал-Марад е мобилизирал силите си. Струва ми се, че има емисари, които скоро ще ме посетят и аз няма да успея да изнеса фигурите от страната.

Значи това е имала предвид, когато каза, че Ал-Марад не знае коя съм! Разбира се! Той ме бе избрал за пратеник и дори не бе наясно, че съм отдавна вече част от противниковия отбор. Имаше и още нещо.

— Значи твоите фигури са в Алжир, така ли? — попитах аз. — Кой държи другите? Ал-Марад? Руснаците?

— Не съм сигурна колко са в тях — отвърна тя. — Част са били пръснати или изгубени след Френската революция. Може да са къде ли не — в Европа, в Далечния изток, дори в Америка, — може би няма да бъдат открити. Цял живот събирах тези, които сега са у мен. Някои са на безопасни места в други страни, но от двайсетте осем са скрити в пустинята — в Тасили. Трябва да ги вземете и да ми ги донесете, преди да е станало късно. — Лицето ѝ бе поруменяло от вълнение и тя ме стисна за ръката.

— Не бързай толкова — спрях я аз. — Тасили е на повече от хиляда и петстотин километра. Лили е незаконно в страната, а аз имам работа, която трябва да довърша спешно. Не може ли цялата тази работа да почака до...

— Няма нищо по-важно от онова, което те карам да направиш! — извика тя. — Ако не донесеш фигурите, могат да попаднат в лоши ръце. Светът ще се превърне в място, каквото не би могла да си представиш. Нима не виждаш логическото обяснение на такава формула?

Виждах го. Имаше още един процес, който използваше превръщането на елементите — създаването на трансуранови елементи. Това бяха елементите с по-високо атомно тегло от урана.

— Искате да кажете, че с тази формула някой може да добие плутоний? — предположих аз. Сега вече разбирах защо Ним каза, че най-важното, което трябва да научи един ядрен физик, е етиката. Схванах и причината, поради която Мини бързаше толкова.

— Ще ви нарисувам карта — реши тя, сякаш заминаването ни бе решено. — Ще я запаметите, след това ще я унищожа. Има още нещо, което искам да бъде във вас. Става въпрос за много важен документ, с невероятна стойност. — Тя ми подаде подвързания в кожа дневник, който бе донесла с кутията. Щом започна да чертае картата, аз бръкнах в чантата си за ножичка, с която да срежа връвта.

Книгата се оказа малка — колкото дебел джобен роман — и стара. Подвързана с мек марокен, изтъркана, белязана от един знак — все едно че пръстен с печат се бе врязал в кожата вместо във восък, за да остави осмици. Усетих студена тръпка, докато я гледах. Срязав връвта я тя се отвори.

Беше подвързана ръчно. Хартията бе прозрачна като люспи от лук, ала гладка и мека като плът. Беше толкова тънка, че страниците са оказаха много повече, отколкото си мислех, може би шестстотин, дори седемстотин, всичките изписани на ръка.

Почеркът беше ситен, буквите старомодни, каквито Джон Ханкок<sup>[3]</sup> би харесал. Бе писано и от двете страни на листовете, мастилото бе попило, прозираше и ставаше още по-трудно за четене. Въпреки това се четеше. Бе на архаичен френски и някои от думите ми бяха непознати, въпреки това бързо разбрах за какво става въпрос.

Докато Мини говореше нещо на Лили и обясняваше подробностите по картата, студена ръка сграбчи сърцето ми. Сега вече знаех откъде бе научила всичко, което ни разказа.

„Cette Anno Domini Mille Sept Cent Quatre-Vingt-Treize, au fin de Juin a Tassili n’Ajjer Saharien, je deviant de raconter cette histoire Mireille ai nun, suis de France...“

Щом започнах да превеждам на глас, Лили вдигна поглед и постепенно разбра какво чета. Мини седеше потънала в мълчание, сякаш бе изпаднала в транс. Сякаш чуваше далечен вик, призовавал я през мъглите на времето — глас, който обхващаше хилядолетия. Всъщност не бяха изминали дори двеста години от написването на документа:

„В настоящата 1793 година — четях аз — през месец юни в Тасили н’Аджер в Сахара започвам разказа си. Името ми е Мирей и идвам от Франция. След като прекарах осем години от младостта си в абатство «Монглан» в Пиринеите, станах свидетелка как огромно зло бе извадено на бял свят — зло, което започвам да разбирам. Ще предам историята му. Наричат го «Шаха Монглан» и всичко започва с Карл Велики — великия крал, издигнал нашето абатство...“

---

[1] Орден на оцелелите рицари тамплиери, запознати с тайните на алхимията и усвоили езотеричните принципи в религията. — Б.пр.

↑



[2] Технологически процес за получаване на нискокипящи нефтени фракции, главно бензин, при топлинно обработване (нагряване до 500–600 °С) и с високо налягане (до 50–60 атмосфери). — Б.пр. ↑

[3] Джон Ханкок — първият американец, сложил подписа си под Декларацията за независимост през 1737 г. — Б.пр. ↑

## ИЗГУБЕНИЯТ КОНТИНЕНТ

*На десет дена път има солено възвишение, извор и парче незаселена земя. Там се издигат Атласките планини, оформени като тънък конус, толкова висок, че върхът не се вижда, тъй като и зиме, и лете е скрит в облаците. Местните се наричат „атланти“, по името на планината, която на техния език означава „Небесен стълб“. Говори се, че тези хора не ядат живи същества, че никога не сънуват.*

„Хората от пясъчния  
пояс“

История (454 пр.  
Хр.)

Херодот

КОГАТО ОГРОМНИЯТ КОРНИШ на Лили се плъзна от Ерг към оазиса на Гардая, пред очите ми се ширнаха безкрайни километри тъмночервен пясък, чийто край не се виждаше.

На картата географията на Алжир е съвсем простичка: прилича на килнала се на една страна кана. Чучурът край мароканската граница като че ли излива водите си към съседните територии на Западна Сахара и Мавритания. Дръжката е образувана от две ленти: осемдесет километра ивица земя край северното крайбрежие, която се напоява, и още четиристотин и осемдесет километра планини, подобни на панделка, точно на юг. Останалата част от страната — почти милион и шестстотин хиляди квадратни километра — е пустиня.

Шофираше Лили. Пътувахме вече пет часа и бяхме изминали триста и шейсет километра по остри планински завой по пътя към пустинята, истински подвиг, който накара Кариока да се скрие под седалката и да скимти. Дори не бях забелязала. Бях прекалено

задълбочена да превеждам на глас дневника, който ни даде Мини — разказ за загадъчни събития от времето на Терора във Франция, последвани от пътешествията, в които се бе впуснала преди двеста години френската монахиня Мирей, за да открие тайната на „Шаха Монглан“. Бе поела по същия път, по който пътувахме сега.

Вече бе ясно как Мини е успяла да открие историята на шаха — тайнствената му сила, формулата, скрита в него, и смъртоносните ходове, разиграли се заради фигурите. Тази игра продължаваше от поколения, повличаше играчите, също както стана с мен, с Лили, Соларин и Ним — може би дори с Мини, — и не позволяваше на участниците да се оттеглят. Играта се бе развихрила по местата, през които сега минавахме.

— Сахара — казах аз и вдигнах поглед от книгата, когато навлязохме в пустинята към Гардая. — Ти знаеш ли, че Сахара невинаги е била най-голямата пустиня на света? Преди милиони години била най-голямото затворено море. Така са се образували нефтът и природният газ — от разлагането на дребните морски твари и растения. Природна алхимия.

— Не думай — отвърна сухо Лили. — Искам да ти кажа, че резервоарът ми напомня, че трябва да спрем и да заредим с малко от онези дребни морски твари. Най-добре е да го сторим в Гардая. Според картата на Мини по този път няма много градове.

— Не съм я виждала — отвърнах, защото наистина не видях картата, която те двете унищожиха. — Дано паметта ти да е добра.

— Не забравяй, че съм шахматист — напомни Лили, сякаш това обясняваше всичко.

— Този град, Гардая, едно време са наричали Кардая — обясних аз, когато отново забодох поглед в дневника. — Нашата приятелка Мирей е спирала тук през 1793 година. Ето чуй: „Навлязохме в Кардая, наречен на берберската богиня Кар — Луна, — която арабите назовават Либиа — богиня на дъждове. Тя властвала над затвореното море от Нил до Атлантическия океан; синът ѝ е Феникс основал Финикийската империя; твърди се, че баща ѝ бил самият Посейдон. В различните земи има различни имена: Ицар, Астарте, Кали, Сибеле. От нея произлизал животът в моретата. В тази страна я наричали Бялата царица.“

— Господи — възкликна Лили и ме погледна, докато намаляваше, за да завие към Гардая. — Искаш да кажеш, че градът е наименуван на нашата съдбовна героиня? Значи може да се озовем на бяло поле, така ли!

Толкова се бяхме задълбочили в дневника, че не обърнах внимание на тъмносивото рено зад нас, докато и то не удари спирачки и не ни последва по отклонението към Гардая.

— Тази кола не я ли видяхме вече? — попитах Лили.

Тя кимна, ала не отмести очи от пътя.

— В Алжир — отвърна спокойно тя. — Беше паркирана през три автомобила встрани от нас на министерския паркинг. Същите двама бяха вътре. Преди около час, докато бяхме в планината, ни задминаха, затова успях да ги огледам. Не са се отделяли от нас. Дали онова приятелче Шариф не е пуснало копоите си?

— Не — отвърнах и се опитах да ги огледам в страничното огледало. — Това е кола на министерството. — Знаех отлично кой я е изпратил.

\* \* \*

Още в Алжир бях неспокойна. Щом излязохме от къщата на Мини в Казба, се обадох на Камил от уличен телефон на площада, за да му кажа, че заминавам за няколко дни. Той направо побесня.

— Ти полудя ли? — извика той. — Балансът, който моделът ще покаже, е особено важен за мен! Цифрите ми трябва до края на седмицата! Чудесно знаеш, че проектът е спешен.

— Ще се върна след няколко дни — обещах. — Освен това всичко е готово. Събрах данните за страните, които посочи, и съм ги вкарала в компютрите на „Сонатрах“. Мога да ти напиша инструкция как се действа с програмите — всичко е готово.

— А в момента къде си? — прекъсна ме Камил ядосан. — Минава един. Отдавна трябваше да си на работа. Онази смешна кола беше паркирана на моето място и имаше бележка. Да не говорим, че и Шариф висеше пред вратата ми, за да пита за теб. Убеждава ме, че си контрабандистка на автомобили, криеш нелегални имигранти... и нещо за някакво зло куче. Би ли ми обяснила какво става?

Браво. Ако се натъкнеш на Шариф, преди да завърши мисията, всичко пропадеше. Трябваше да се разбере с Камил — доколкото бе възможно. Май редиците на съюзниците ми започваха да оредяват.

— Добре — отвърнах аз. — Една приятелка си има проблеми. Дойде да ме види, обаче визата ѝ не е подпечатана.

— Паспортът ѝ е на бюрото ми — изфуча Камил. — Шариф го донесе. Дори няма виза!

— Просто формалност — побързах да вметна аз. — Жената е с двойно гражданство... и разполага с още един паспорт. Можеш да оправиш нещата, все едно че е влязла напълно законно в страната. Така ще направиш Шариф на глупак... Камил повиши глас.

— Уважаема госпожице, нямам никакво намерение да правя шефа на тайната полиция на глупак! — След това смекчи малко тона. — Макар да не е редно, ще се опитам да ѝ помогна. По една случайност знам коя е младата дама. Познавам дядо ѝ. Беше близък приятел на баща ми. Двамата играеха заедно шах в Англия.

Виж ти! Ставаше доста засукано! Махнах на Лили и тя се опита да се вмъкне в телефонната кабина и да допре ухо до слушалката.

— Баща ти е играл шах с Мордекай? — повторих аз. — Той сериозен играч ли беше?

— Всички сме сериозни играчи — отвърна уклончиво Камил. Помълча за момент, сякаш мислеше. При следващите му думи Лили се стегна, а моят стомах се сви. — Знам какво сте замислили. Срећнала си се с нея, нали?

— С коя? — попитах най-невинно.

— Не се прави на глупачка. Аз съм ти приятел. Знам какво ти каза Ал-Марад. Знам и какво търсиш. Мило момиче, играеш прекалено опасна игра. Тези хора до един са убийци. Не е много трудно да се сети човек накъде си тръгнала — чувал съм слуховете за онова, което е скрито там. Да не би да си въобразяваш, че когато разбере, че те няма, Шариф ще пропусне да тръгне след теб?

Двете с Лили се спогледахме. Дали пък и Камил не беше част от играта?

— Ще се опитам да те покрия — обеща той, — но искам да си тук до края на седмицата. Каквото и да стане, не се връщай в офиса си, не идвай в кабинета ми и в никакъв случай не се опитвай да се качиш

на самолет. Ако искаш да ми кажеш нещо за... проекта... най-добре се свържи с мен през пощата.

По тона му разбрах какво се опитва да ми каже: цялата ми кореспонденция трябваше да минава през Терез. Можех да оставя там и паспорта на Лили, и инструкциите за ОПЕК, преди да тръгнем.

Преди да затвори, Камил ми пожела късмет и добави:

— Ще се постарая да те пазя, доколкото мога. Само че, ако се забъркаш в неприятности, може да се окаже, че си съвсем сама.

— Не е ли така с всички? — отвърнах през смях. След това цитирах Ал-Марад: *Ел-сафар Зафар!* Искрено се надявах старата арабска поговорка да се окаже истина, въпреки че имах доста резерви по този въпрос. Щом затворих, ме обзе чувството, че и последната ми връзка с действителността е прекъсната.

\* \* \*

Значи колата на министерството, която влезе в Гардая след нас, беше изпратена от Камил. Сигурна бях. Беше изпратил хора да ни пазят. Не можех да им позволя да се влачат след нас из пустинята. На всяка цена трябваше да измислим нещо. Не познавах тази част от Алжир, но поне знаех, че град Гардая е един от известните пентаполиси или петте града на Мзаб. Докато Лили обикаляше, за да открие бензиностанция, аз огледах града, ограден от алени, розови и червени скали, подобни на кристални образувания, издигнали се направо от пясъците. Това бяха градовете, за които пишеха във всяка книга за пустинята. По думите на Льо Корбюзие<sup>[1]</sup> те пулсират с „естествения ритъм на живот“. Архитектът Франк Лойд Райт ги нарича „най-красивите градове на света“, а червените пясъчни образувания са „с цвета на кръв — цвета на Сътворението“. Затова пък в дневника на френската монахиня Мирей пишеше нещо по-интересно:

„Тези градове са били създадени преди хиляда години от ибадитите — «обладаните от Бог», — които вярвали, че те са обиталища на необикновената богиня на

луната и наречени на нейно име: Блестящата, Малика — Кралицата...”

— Мамка му! — възкликна Лили, когато спря на бензиностанцията. Преследвачите ни подминаха, направиха обратен завой и се наредиха зад нас, за да заредят и те. — Намираме се на майната си, двама главорези са ни по петите, пред нас се простират милиони километри пясък и нямаме никаква представа какво търсим, и така ще бъде дори след като го открием.

Не можех да не се съглася с мрачната ѝ прогноза. И ето че след секунди стана още по-зле.

— Най-добре да си осигурим допълнителен бензин — заяви Лили и изскочи от колата. Извади пачка банкноти и купи две двайсетлитрови туби бензин и още две с вода, докато служителят пълнеше резервоара на ролса.

— Това не беше нужно — казах ѝ, когато се върна. — Пътят към Тасили минава през петролното поле Хаси-Месауд. Навсякъде е осеяно със сонди и преработвателни станции.

— Не са ни на път — заяви тя и запали. — Трябваше да погледнеш картата. — Стомахът ми отново започна да се свива.

Оттук имаше само два пътя към Тасили. Единият минаваше на изток през петролните полета в Ургла, след това се спускаше на юг. На повечето места там бе необходим джип. А пък другият, може би два пъти по-дълъг, минаваше през голата долина Тидикелт — една от най-сухите и опасни части на пустинята, място, където пътят бе маркиран с деветметрови колони, за да го изровят, когато пясъкът го засипе, което се случваше често. Корнишът може и да приличаше на танк, но не разполагаше с необходимите вериги, за да мине през дюните.

— Нали не говориш сериозно? — обърнах се към Лили, до като тя излизаше от бензиностанцията, следвана неотлъчно от опашката ни. — Спри в най-близкия ресторант. Трябва да поговорим.

— И да си изработим стратегия — съгласи се тя и вдигна поглед към огледалото за обратно виждане. — Тези типове започват да ме дразнят.

Открихме малък ресторант в самия край на Гардая. Слязохме, минахме през хладния бар на входа и се озовахме във вътрешен двор,

където чадъри над масите и съсухрени финикови палми хвърляха сенки в червения вечерен сумрак. Всички маси бяха свободни — бе едва шест, — но аз открих сервитьора и поръчах прясна салата и *таджин*, пикантно агнешко рагу с кускус.

Лили вадеше с пръсти суровите зеленчуци в салатата, обилно полети със зехтин, когато опашката ни се появи и дискретно се настани на маса в другия край на двора.

— Как предлагаш да се отървем от тези лепки? — попита Лили и пусна парче *таджин* в устата на Кариока, настанил се в скута ѝ.

— Дай първо да обсъдим пътя — предложих аз. — Според мен има шестстотин и петдесет километра до Тасили. Ако поемем по южния път, ще са хиляда и триста, а градовете са малко, няма да имаме нито гориво, нито храна, само пясъци.

— Хиляда и триста са едно нищо — отвърна Лили. — Пътят е прав. Както карам, утре сутринта ще сме там. — Тя щракна с пръсти към сервитьора и поръча шест големи бутилки „Бен Харун“, еквивалент на вода „Перие“ на юг. — А и това е единственият път за мястото, на което отиваме. Запомних картата.

Не можах да ѝ отговоря, защото погледът ми се плъзна към входа и изпъшках.

— Не поглеждай — изсъсках. — Май си имаме още гости.

Двама яки мъжаги влязоха през пердето на ресни, пресякоха двора и се настаниха близо до нас. Огледаха ни небрежно, затова пък опашката на Камил се кокореше без притеснение. След като зяпаха новодошлите достатъчно дълго, те се спогледаха и аз веднага разбрах защо. Единият от яките го помнех още от летището, а другият ме закара до хотела от кабарето на плажа още първата вечер при пристигането ми в Алжир — жест от страна на тайната полиция.

— Да знаеш, че Шариф не ни е забравил — уведомих Лили и боднах залък. — Помня лицата на хора, които съм срещала, а тях сигурно ги избират заради същото качество. И двамата са ме виждали преди.

— Не е възможно да са ни проследили по пътя — настоя тя. — Щях да ги забележа като другите.

— Да следиш някого, забола нос в земята, е било типично за времето на Шерлок Холмс — изтъкнах аз.



— Да не би да се опитваш да ми кажеш, че са лепнали нещо на колата... нещо като радар? — прошепна тя с дрезгавия си глас. — Значи могат да ни проследят, без ние да ги видим, така ли?

— Бинго, мой драги Уотсън — отвърнах тихо. — Отърви се от тях за не повече от двайсет минути, а аз ще открия преподавателя и ще му разкажа играта. Електронните джаджи са ми специалитет.

— И аз имам няколко специалитета — прошепна Лили и ми намигна. — Би ли ме извинила, трябва да отида до едното място. — Стана усмихната и пусна Кариока в скута ми. Типът, който се надигна след нея, бързо се отказа, когато тя попита на висок глас къде са *les toilettes*. Онзи се отпусна на мястото си.

Опитвах се да се преборя с Кариока, който прояви завидно предпочитание към *таджин*. Когато най-сетне Лили се върна, тя го дръпна от скута ми, натъпка го в чантата ми, разпредели тежките бутилки вода и се отправи към входа.

— Какво става? — прошепнах. Съседите ни по маси се разбързаха да платят и хукнаха след нас.

— Детска работа — обясни тя и се упъти към колата. — Пирон, жица и камък. Пробих им резервоара и гумите. Не съм направила големи дупки, само колкото да има теч. Ще пообикалят след нас из пустинята, докато ги изтощим, после поемаме.

— С един удар два заека — заявих аз, когато се качихме в корниша. — Браво! — Докато тя изкарваше, забелязах шест коли на паркинга, може би на персонала от съседните заведения. — А ти как разбра коя е колата на тайната полиция.

— Нямаше как. — Лили ми се усмихна доволно и даде газ. — Затова видях сметката на всичките.

\* \* \*

Оказа се, че съм сбъркала, когато казах, че по южния път ни чакат хиляда и триста километра. Табелата в самия край на Гардая посочваше, че до Джанет, в южната част на Тасили, има 1637 километра. Лили наистина караше бързо, но след като магистралата свършеше, щеше да се наложи да намали.

Както предсказа моята шофьорка, бодигардовете на Камил останаха без превоз около час след като започна да се смрачава. Както аз предсказах, момчетата на Шариф бяха толкова назад, че не ни доставиха удоволствието да видим как отбиват от пътя. Щом се отървахме от опашката, спряхме и аз се пъгнах под огромния корниш. Отне ми пет минути и помощта на фенерче, за да открия проследяващото устройство, лепнато до задния носач. Смачках го с манivelата, която Лили ми подаде.

Огледахме ширналото се гробище на Гардая и се разскачахме доволни, пошляпвахме се по гърбовете за находчивостта, докато Кариока подскачаше около нас и се скъсваше да джафка. След това се качихме в колата и поехме.

Вече си бях променила мнението за избора на маршрут на Мини. Въпреки че северната магистрала бе по-лекият път, бяхме се отървали от преследвачите, така че, след като оправеха автомобилите си, нямаше да имат представа накъде сме поели. Нито един арабин, който притежава здрав разум, не би допуснал, че две сами жени биха избрали този път. Да не говорим, че и на мен ми беше трудно да повярвам. Само че бяхме загубили толкова много време, докато се опитвахме да се откачим от тях, че когато тръгнахме от Мзаб, беше станало девет и бе тъмно. Нито можех да чета дневника, нито да зяпам наоколо. На няколко пъти задрямвах, докато Лили форсираше колата по правия път, за да мога по-късно да я сменя и тя да си почине.

Когато преминахме Хамада<sup>[2]</sup> и поехме на юг през дюните на Туат, бяха минали десет часа и се съмваше. Добре че всичко дотук мина без произшествия — бих казала дори прекалено безпроблемно и спокойно. Имах неприятното чувство, че късметът скоро ще ни изостави. Започвах да се тревожа от пустинята.

В планините, които преминахме вчера по обяд, беше прохладно. По залез в Гардая беше малко по-топло, а дюните в полунощ, макар да бе юни, все още бяха покрити с роса. Вече бе утро, прекосяхме долината Тидикелн, в самия край на *истинската* пустиня — пустинята с пясък и вятър вместо палмови дървета, растения и вода, — и ни оставаха още седемстотин километра. Не носехме дрехи за преобличане, няхахме и храна, но поне си бяхме осигурили няколко бутилки газирана вода. Щеше да стане още по-зле. Лили прекъсна мислите ми.

— На пътя има някаква блокада — обясни тя с напрегнат глас и се взря през облепеното с мушици предно стъкло, станало розово от лъчите на изгрева. — Май е нещо като граница... Нямам представа какво е. Дали да рискуваме?

Както трябваше да се предполага, тук имаше малка будка и бариера на райе, каквито обикновено слагат при паспортен контрол. Защо беше сложена наред пустинята? Стори ми се странно и съвсем не намясто.

— Май нямаме избор — отвърнах. Преди сто и шейсет километра минахме последния разклон. Тук друг път нямаше.

— Защо са пуснали тази бариера? — изсъска Лили и приближи. По гласа ѝ личеше, че е нервна.

— Може да е санитарна инспекция — опитах да се пошегувам аз. — Не са много лудите, които преминават нататък. Нали знаеш какво следва?

— Нищо — опита се да познае тя. Смехът ни освободи част от напрежението. И двете се притеснявахме за едно: какво ли представляват затворите в тази част на пустинята. Защото това ни чакаше, ако откриеха кои сме — и какво сме направили с автомобилите, изпратени лично от шефа на тайната полиция и министъра, отговорен за ОПЕК.

— Няма нужда да се паникьосваме отсега — казах, когато спряхме пред бариерата. Дежурният излезе. Дребен мустакат мъж, който изглеждаше така, сякаш е бил забравен на този пост, когато отрядите на Чуждестранния легион са се изнесли. След дълъг разговор, проведен на посредствения ми френски, стана ясно, че ни иска пропуск, за да продължим.

— Пропуск ли? — писна Лили и замалко да го наплюе. — Трябвал ни бил *пропуск*, за да влезем в тази забравена от Бога смрад?

Обърнах се любезно към човека.

— Защо ни е необходим този пропуск, господине?

— За да влезете в Танзеруфт — Жадната пустиня — започна да обяснява той, — колата ви трябва да е минала специален преглед.

— Притеснява се, че колата няма да издържи — обясних на Лили. — Аз предлагам да му бутнем нещо и да го оставим той да направи проверката. След това ще ни пусне.

Когато охраната видя цвета на парите, след като Лили проля някоя и друга сълза, той влезе в ролята на отговорен чиновник и одобри преминаването. Погледна тубите, пълни с бензин и вода, възхити се на огромното сребърно „украшение“ на някаква крилата гърдеста твар, кацнала на предния капак, поцъка слисан, щом видя стикерите на бронята, които бяха от Швейцария и Франция. Май нещата се подреждаха. Той ни каза, че можем да вдигнем гюрука и да минаваме.

Лили ме погледна с неудобство. Не бях сигурна какъв ѝ е проблемът.

— Да не би да каза онова, което си мисля? — попита тя.

— Каза, че можем да вдигаме гълъбите — уверих я аз и понечих да се кача в колата.

— Говоря ти за гюрука. Трябва ли да го вдигна?

— Разбира се. В пустинята сме. След няколко часа ще стане четирийсет градуса на сянка, а наоколо няма сянка. Да не говорим какъв ще бъде ефектът от пясъка върху прическите ни.

— Не мога! — изсъска тя. — Нямам гюрुक!

— Да не би да искаш да кажеш, че изминахме над хиляда километра от Алжир с автомобил, който не може да мине през пустинята? — Не можех да владея гласа си. Охраняващият бе готов да вдигне бариерата, но се поколеба.

— Разбира се, че ще мине — заяви високомерно тя и се настани зад волана. — Това е най-добрият автомобил, който някога е правен. Само че няма покрив. Беше развален, Хари каза, че ще го поправи, но така и не стана. Както и да е, по-неотложният ни проблем...

— Това е неотложният проблем! — креснах аз. — Ще навлезеш в най-голямата пустиня на света без сянка над главата! Да не би да искаш да ни убиеш?

Арабинът може и да не знаеше английски, но се усети, че става нещо. В този момент огромен камион спря зад нас и наду клаксона. Лили махна с ръка, запали и отби корниша, за да може да мине другата кола. Охраната излезе отново, за да провери документите на новодошлите.

— Какво толкова се впрягаш? — попита Лили. — Имаме климатик.

— Климатик ли? — разкрещях се отново аз. — Климатик? И как ще ни предпази климатикът от слънчев удар или пясъчна буря? — Тъкмо загрях за хубав скандал, когато охраната влезе в будката, за да вдигне бариерата за другия шофьор, който със сигурност беше проявил достатъчно здрав разум и бе проверил камиона си, преди да се отправи към седмия кръг на ада.

Преди да разбере какво става, Лили настъпи газта. Разпиля наоколо пясък и се изстреля след другия. Наведох се, когато металната бариера се затвори над главата ми и халоса задницата на корниша. Чу се отвратително хрущене на метал. В същия миг охраната изскочи от кабинката и се разкрещя на арабски, но собственият ми глас го заглуши.

— За малко да ми откъснеш главата! — изревах аз. Колата се лашна към края на пътя. Гърбът ми се залепи за вратата. След това, за мой ужас, излязохме от пътя и заоряхме в дълбокия червен пясък.

Сграбчи ме ужас — не виждах нищо. И очите ми, и носът, и гърлото бяха пълни с пясък. Около мен се изви червена вихрушка. Чувах се единствено кашлицата на Кариока, който се давеше под седалката, и оглушителният клаксон на огромния камион, който прозвуча съмнително близо до ухото ми.

Когато съзряхме отново дневната светлина, пясъкът бе посипал корниша, гумите бяха на асфалта, а колата по някакъв магически начин се бе озовала на десетина метра пред камиона и препречваше пътя. Бях бясна на Лили, но същевременно изумена.

— Как се озова тук? — попитах аз и прокарах пръсти през косата си, за да изтръскам пясъка.

— Така и не разбрах защо му трябваше на Хари да ми осигурява шофьор — отвърна невъзмутимо Лили, сякаш нищо не се бе случило. И косата, и лицето, и роклята ѝ бяха посипани с тънък слой пясък. — Открай време обожавам да шофирам. Толкова е хубаво. Обзалагам се, че държа първенството по висока скорост сред шахматистите.

— Някога да ти е хрумвало — прекъснах я аз, — че дори да не успееш да ни убиеш, онзи дребосък сигурно има телефон? Ами ако докладва за нас? Ами ако се обади на следващия пост?

— Къде да се обади? — попита подигравателно Лили. — Ти да не би да си въобразяваш, че тук има пътна полиция?

Тя, разбира се, беше права. Никой нямаше да си направи труд да ни преследва, след като бяхме на майната си, и то единствено защото сме минали незаконно през пункт за инспекция на автомобили.

Заех се отново с дневника на френската монахиня Мирей. Зачетох от мястото, където бях приключила вчера.

„И така от Гардая поехме на изток през сухата Чевка и каменистите долини на Хамада, насочихме се към Тасилин Адджер, в самия край на Либийската пустиня. Когато тръгнах, слънцето се надигаше над червените дюни, за да ме отведе към онова, което търсех...“

Трябваше да се отправим на изток, натам, където слънцето изгряваше всяка сутрин над либийската граница, над каньоните на Тасили, закъдето се бяхме отправили. Ако се движехме в правилната посока, защо не бях забелязала, че изгрява сега, червено и кръгло, както ми се струваше, от север, докато колата фучеше по пътя и се отдалечаваше от барикадата край Айн Сала към безкрайността?

\* \* \*

Лили стискаше волана от часове, а безкрайната лента на пътя се гънеше като дълга змия през дюните. Топлината ме караше на сън, а лицето на Лили, която не бе мърдала от волана поне двацет часа и не бе спала през последните двацет и четири, бе прежълтяло, върхът на носа ѝ бе почервенял от убийствената жега.

През последните четири часа, откакто минахме пункта за инспекция, температурата продължаваше да се покачва. Беше станало десет и термометърът на таблото отчиташе шокиращи четирийсет и осем градуса при сто и петдесет метра над морска височина. Имаше някаква грешка. Потрих очи и погледнах отново.

— Нещо не е наред — обърнах се към Лили. — Долините, които подминахме, бяха близо до морското равнище, но оттогава минаха часове. Би трябвало да сме поне на няколкостотин метра надморска

височина. Да не говорим, че е много по-горещо, отколкото би трябвало да е по това време на деня.

— И това не е всичко — съгласи се Лили. Гласът ѝ бе станал още по-дрезгав от жегата. — Преди поне час трябваше да има отклонение, според инструкциите на Мини. Само че нямаше... — И тогава забелязах къде се пада слънцето.

— Защо онзи тип ни искаше пропуск за колата? — попитах и гласът ми започна истерично да се надига. — Той не спомена ли Танзеруфт — Жадната пустиня? Мили боже... Въпреки че всички табели бяха на арабски, а аз не познавах добре картите на Сахара, през ума ми мина ужасна мисъл.

— Какво има? — извика Лили и ме погледна нервно.

— Бариерата не беше Айн Сала — усетих се аз. — Май сме завили не където трябва. Навлизаме на юг в солената пустиня! Отправили сме се към Мали!

Лили наби спирачки по средата на пътя. Лицето ѝ вече бе започнало да се бели от слънцето. Тя се сгърчи от отчаяние. Отпусна чело напред на волана, а аз сложих ръка на рамото ѝ. И двете знаехме, че съм права. Господи, какво да правим?

Когато се шегувахме, че зад бариерата няма нищо, май се бяхме оказали прави. Какво ли не бях чувала за Жадната пустиня. На земята не съществуваше по-негостоприемно място. Дори прословутата Арабска пустош<sup>[3]</sup> можеше да се прекоси с камила, ала това тук бе крайт на света — пустиня, в която никакъв живот не можеше да просъществува. В сравнение с нея платата, които бяхме пропуснали, приличаха на изгубения рай. Казваха, че тук, след като човек се спусне под морското равнище, температурата се покачва толкова много, че можело да се опържи яйце на пясъка, а водата веднага се превръщала в пара.

— Струва ми се, че трябва да се върнем — обърнах се към Лили, която все още седеше, обронила глава. — Премести се, ще карам аз. Ще включим климатика — изглеждаш зле.

— Така моторът ще загрее още повече — отвърна тя с пресипнал глас и вдигна глава. — Нямам представа как съм пропуснала пътя. Ти карай, но ако се върнем, сме напълно прецакани.

Беше права, но нямахме друга възможност. Погледнах я и забелязах, че устните ѝ са се напукали от жегата. Слязох от колата и

отворих багажника. Вътре имаше две одеяла. Метнах едното върху главата и раменете си, а с другото завих Лили. Измъкнах Кариока изпод седалката. Езикът му беше провиснал навън и бе почти сух. Вдигнах му главата и излях малко вода в гърлото на животното. След това отворих предния капак.

Долях и бензин, и вода. Не исках да отчайвам Лили още повече, но грешката, допуснатата снощи, бе съдбоносна. Като видях как резервоарът глътна първата туба вода, май нямаше да стигнем далече с тази кола, дори да не поемехме в обратна посока. А щом нямаше да се връщаме, значи трябваше да продължим.

— Нали зад нас имаше някакъв камион? — обадох се аз, настаних се зад волана и подкарах. — Ако продължим, дори да спрем, той ще трябва да се появи отнякъде. Нямаше никакви отклонения през последните триста километра.

— Както кажеш — отвърна немощно тя, след това се ухили и устните ѝ се напукаха още повече. — Да можеше Хари да ни види.

— Най-сетне сме приятелки... както той се надяваше — усмихнах се аз, макар да не ми беше до това.

— Да — съгласи се тя. — Какъв скапан начин да умреш.

— Още не сме заумирали — отвърнах. Вдигнах поглед към облещилото се слънце и се зачудих колко ще издържим...

\* \* \*

Значи така изглеждали хиляди километри пясък, казах си аз, докато поддържах скоростта на големия корниш на около шейсет, за да не заври водата на двигателя. Все едно че се намирахме сред огромен червен океан. Защо не е жълто или белезникаво, или мръсносиво както в другите пустини? Раздробените скали проблясваха като кристали под палещите лъчи на слънцето, бяха по-тъмни от пясъчник и по-тъмни от капела. Вслушвах се в шума на мотора и съскането на водата, наблюдавах как стрелката на термостата се вдига, докато пустинята чакаше тихо, разстлала се докъдето стигаше погледът тъмночервена вечност.

Налагаше се да спирам колата, за да изстива, ала стрелката на външния термометър също се покачваше и минаваше петдесет,



температура, която трудно можех да си представя, че съществува извън фурна. Последния път, когато вдигнах капака, видях, че боята се е напукала и започва да се бели. Обувките ми бяха подгизнали от пот, ала щом се наведох, за да ги сваля, се оказа, че това не е пот. Кожата на подутите ми крака бе станала на мехури, които се бяха пукнали от горещината и протърканите места кървяха. Усетих как започва да ми се гади. Обух се отново, седнах в колата, без да кажа и дума, и подкарах.

Бях си свалила блузата много отдавна, за да увия с нея волана, тъй като и неговата кожа се бе напукала и се белеше. Имах чувството, че мозъкът ми ври; усетих задушлива горещина да изгаря дробовете ми. Ако успеехме да издържим до залез, щяхме да оцелеем. Може би някой щеше да дойде и да ни спаси. Дори огромният камион, който задминахме сутринта, ми се струваше просто измислица, мираж, създаден от нажежения ми мозък.

Беше два следобед — стрелката показваше почти шейсет градуса, — когато забелязах нещо. Първо реших, че халюцинирам, че виждам истински мираж. Стори ми се, че пясъкът се движи.

Въздухът не трепваше, така че нямаше начин пясъкът да се движи. Само че той наистина се движеше. Намалих малко, след това спрях. Лили спеше на задната седалка. Двамата с Кариока бяха покрити с одеялото.

Подуших въздуха и се ослушах. Усетих тежкия дъх на буря, натрапчивата тишина и ужасяващия вакуум, който предшества най-ужасната от всички бури: торнадото... урагана. Нещо прииждаше. Въпросът бе какво.

Скочих, смъкнах одеялото от главата си, метнах го на нажежения преден капак, за да се кача и да видя по-добре. Изправих се с усилие и се взрях към хоризонта. В небето нямаше нищо, но доколкото виждах, пясъците се движеха — пълзяха също като живо същество. Потръпнах въпреки изгарящата жега.

Скочих на седалката и се наведох, за да събудя Лили. Тя се надигна и се олюля, лицето ѝ бе станало на мехури от слънцето, преди да се завие.

— Бензинът ли свърши? — попита уплашено тя. Гласът ѝ стържеше, а устните и езикът ѝ бяха подути.

— Колата все още е добре — казах ѝ аз. — Само че нещо се приближава. Не мога да разбера какво е.

Кариока бе изпълзял изпод одеялото и скимтеше жално към движещия се наблизо пясък. Лили го погледна, след това вдигна уплашените си очи към мен.

— Буря ли е това? — попита тя. Кимнах.

— Май да. Едва ли по тези места можем да се надяваме на дъжд. Сигурно е пясъчна буря. Ще стане много зле.

Нямах желание да натяквам, че благодарение на нея не можехме да разчитаме на никакво убежище. Не че щеше да помогне, ако бях започнала да я укорявам. На тези места, където пътищата остават заровени под девет метра пясък, какво оставаше за нас? Нямах да имаме шанс дори проклетата кола да беше с покрив, нямах да се спасим дори да пропълзим под нея.

— Според мен да се опитаме да ѝ избягаме — предложих, сякаш имах представа за какво говорех.

— От коя посока идва? — попита Лили. Свих рамене.

— Нито мога да я видя, нито да я подуша, нито да я усетя. Не ме питай, просто знам, че идва. — Знаеше го и Кариока, защото полудя от страх. Не бе възможно и двамата да грешим.

Отново запалих мотора и натиснах газта до дупка. Колкото повече напредвахме, толкова по-силен страх ме обхващаше. Също като Икабод Крейн<sup>[4]</sup>, който се опитваше да избяга от ужасния безглав призрак на Слийпи Холоу, аз бягах пред бурята и нито виждах, нито чувах. Въздухът ставаше все по-тежък и триеше лицето ми като огнено одеяло. Лили и Кариока се бяха прехвърлили на седалката до мен и се взираха напред през пясъчинките, полепнали по предния прозорец, докато колата фучеше през червената мараня. И тогава чух звука.

Отначало реших, че ми се е сторило, че ушите ми са започнали да бучат заради пясъка, който непрекъснато се носеше наоколо и се триеше в колата. Боята по предния капак се бе олющила — пясъкът я бе разял чак до метала. Само че звукът се усилваше, ставаше все по-ясен и се превръщаше в нещо като бръмчене на насекомо. Въпреки че бях ужасена, не намалих. Лили също чу звука и се обърна към мен, ала аз нямах намерение да спирам, за да разбера какво става. Страхувах се, че вече знаех.

Звукът заглуши всичко около нас. Пясъкът покрай пътя се вдигаше на облаци и навяваше върху асфалта. Макар да ми се струваше невъзможно, стана още по-шумно и имах чувството, че

оглушавам. В следващия момент дръпнах крака си от педала, а Лили впи кървавочервените си нокти в таблото. Звукът се понесе над главите ни и аз замалко да изляза от пътя, преди да натисна спирачките.

— Самолет! — разкрещя се Лили. Крещях и аз. Прегърнахме се, а от очите ни рукнаха сълзи. Самолетът бе минал точно над главите ни и щеше да кацне на стотина метра на писта в пустинята!

\* \* \*

— Госпожици — обърна се служителят на писта „Дебнан“ към нас, — имате страшен късмет, че ме откривате тук. Този полет е само веднъж на ден по поръчка на „Еър Алжир“. Когато няма запланувани частни полети, този пункт остава закрит. До следващата бензиностанция има поне още сто километра, а вие нямаше да успеете.

Той ни сипа бензин и вода от помпите до пистата. Огромният транспортен самолет, който прогърмя над колата, стоеше неподвижно на асфалта, а нажеженият въздух трептеше пред перките. Лили стискаше Кариока в ръце и оглеждаше якия ни спасител, сякаш пред нея се бе изправил архангел Гавраил. А и той бе единственият човек наоколо. Пилотът на самолета бе полегнал да поспи в близката метална барака, без да се смущава от горещината. Около пистата се носеше прах; вятърът ставаше все по-силен. Гърлото ме болеше от сухота и облекчение, че сме спасени. В този момент реших, че вярвам в Господ.

— Защо тази писта е построена точно тук? Наоколо няма нищо — поинтересува се Лили. Веднага преведох въпросите ѝ.

— За доставка на поща — обясни той. — Карат се провизии за работниците, които се занимават с добива на природен газ на запад. По пътя спират в Хогар, след това се връщат в Алжир. — Лили не разбра.

— Хогар — обясних аз — са вулканични планини на юг. Струва ми се, че са близо до Тасили.

— Питай го кога ще вдигне тази каруца — нареди Лили и се отправи към бараката заедно с Кариока, който подтичваше след нея на пръсти заради нажежения асфалт.

— Скоро — отвърна човекът на френски. Посочи пустинята. — Трябва да се вдигнем, преди пясъчният дявол да е придошъл. Няма да се бавим много.

Значи бях права — идваше пясъчна буря.

— Къде отиваш? — провикнах се след Лили.

— Да проверя колко ще струва да ми прекарат колата — отвърна през рамо тя.

\* \* \*

Беше четири следобед, когато свалиха колата по рампата в Таманрассет. Финиковите палми се полюшваха на лекия бриз, а синьочерните планини се извисяваха в небето над нас.

— Направо е невероятно какво постигат парите — обърнах се към Лили, след като тя плати на развеселения пилот и секачи отново в колата.

— Не го забравяй — отвърна тя и даде газ през металните порти. — Дори ми даде скапаната си карта! Ако бяхме в пустинята, щях да му платя хилядарка, без да се замисля. Най-накрая знаем къде се намираме и повече няма да се губим.

Чудех се кое изглежда по-зле: Лили или корнишът. Светлата ѝ кожа бе станала на парцали от слънцето, а синята боя на предния капак бе олющена до метала заради пясъка и слънцето. Затова пък двигателят мъркаше като котка. Невероятно.

— Ето тук отиваме. — Лили посочи място на разтворената на таблото карта. — Сметни километрите и ми каже какво ни чака. Така ще преценя кой е най-бързият път.

Имаше един-единствен път — седемстотин и двацет километра, — при това все в планините. На разклона за Джанет спряхме в една пивница, за да похапнем за пръв път от двацет и четири часа. Умирах от глад и излапах две чинии пилешка супа със зеленчуци, придружена с франзела. Каничка вино и огромна порция риба с картофи заситиха глада ми. Купих кана добре подсладено кафе за из път.

— Струва ми се, че трябваше да прочетем дневника, преди да тръгнем — казах на Лили, когато поехме отново по двулентовия път към Джанет. — Тази монахиня Мирей е била навсякъде в пустинята и

е наясно с всичко. Ти знаеше ли, че гърците са нарекли тези планини Атлас много преди другите на север да ги кръстят по същия начин? А хората, които са живели тук, според историка Херодот били наречени атланти. Минаваме през изгубената Атлантида!

— Аз мислех, че е потънала в океана — каза Лили. — А не споменава ли къде е скрила фигурите?

— Не. Сигурно е знаела къде са, но е тръгнала да търси тайната им — формулата, скрита в тях.

Шофирахме целия следобед и цялата вечер. В полунощ пристигнахме в Джанет и батериите на фенерчето бяха почти изтощени, защото не спрях да чета. Сега вече знаехме къде точно отиваме и защо.

— Господи! — възкликна Лили, когато оставих дневника. Отби колата встрани от пътя и изключи двигателя. Седяхме, загледани в обсипаното със звезди небе, а лунните лъчи се лееха като мляко над високото плато Тасили от лявата ни страна. — Не мога да повярвам в цялата тази работа! Тя е прекосила пустинята на камила, преживяла е пясъчна буря, изкачила се е по тези плата пеша, родила е наскре планината, и то в краката на Бялата царица. Що за жена е била?

— И ние не бяхме от най-мирните и послушните — засмях се аз. — Защо не подремнем, преди да съмне.

— Виж, пълнолуние. В багажника има още батерии за фенерчето. Дай да продължим, докато можем. След всичкото това кафе не мога да мигна. Ще извадим и одеялата за всеки случай. Продължаваме, и без това наоколо не се мярка никой.

Петнайсетина километра след Джанет стигнахме до кръстовище, където дълъг непавиран път се отправяше към каньоните. Имаше надпис *Tamrit* със стрелка, а под стрелката бяха нарисувани пет стъпки на камили и втори надпис *Piste Chamelier*. Път за камили. Независимо от предупреждението поехме напред.

Далече ли е мястото? — попитах. — Нали си запомнила пътя?

— Има базов лагер. Според мен става въпрос за Тамрит, селото с шатрите. След това туристите тръгват пеша, за да видят праисторическите рисунки — на около двайсет километра.

— Четиричасов преход — уточних аз. — Само че няма да стане с тези обувки. — Не сме готови за негодите на неравни пътища, казах

си нещастно. А и е прекалено късно да търсим къде е най-близкият „Сакс Пето Авеню“.

Спряхме на разклона за Тамрит, оставихме колата край пътя зад някакви храсти. Лили извади нови батерии и грабна одеялата. Аз върнах Кариока в чантата и поехме по пътеката. На всеки петдесетина метра имаше табели с усукани арабски букви и превод на френски под тях.

— Тук е по-лесно, отколкото на магистралата — прошепна Лили. Въпреки че единственият звук наоколо бе песента на щурците и сухият пукот на чакъла при всяка наша крачка, двете стъпвахме на пръсти и шушукахме, сякаш се канехме да ограбим някоя банка. Че то беше почти същото.

Небето бе бистро, а луната толкова ярка, че фенерчето не ни бе необходимо, за да четем надписите. Пътеката изви и се насочихме на юг. Вървахме през тесния каньон покрай клокочещ поток, когато забелязах струпани на едно място табели, насочени в различни посоки: Сефар, Уанрет, Ин Итинен...

— Ами сега? — попитах аз и пуснах Кариока да потича. Той веднага се стрелна към близкото дърво и го маркира.

— Това е! — заподскача Лили. — Намерихме ги! — Сочеше дърветата, които Кариока душеше. Скупчени огромни кипариси се издигаха толкова високо, сякаш щяха да пробият нощното небе. — Първо гигантските дървета — каза тя, — след това трябва да има езера.

И наистина, на около петстотин метра видяхме езерцата. Неподвижните им повърхности отразяваха кръглата лъскава луна. Кариока се стрелна към най-близкото, за да пие. Тихите плясъци на езика му превърнаха повърхността в безброй светли вълни.

— Те ни показват пътя — каза Лили. — Сега продължаваме по каньона покрай нещо, наречено Каменната гора... — Движихме се край потока, когато видях нова табела, насочена нагоре към тясното дефиле: *La Forêt de Pierre*.

— Насам. — Стиснах Лили за ръката и поехме нагоре по хълма. Под краката ни непрекъснато се ронеха камъни и пръст. Лили непрестанно ахкаше заради камъчетата, които влизаха в чехлите ѝ. При всеки шум Кариока хукваше уплашен нанякъде, докато накрая не го грабнах и не го отнесох на ръце до върха.

Пътят бе дълъг и много стръмен и ни отне цял половин час, за да се изкачим. На височината горе каньонът се разширяваше и се превръщаше във високо равно плато — долина на върха на планината. Навсякъде наоколо се виждаха каменни шипове, които се издигаха като дългия извит скелет на динозавър, протегнал се в долината.

— Каменната гора! — прошепна Лили. — Точно където трябваше да бъде. — Тя дишаше тежко, аз също бях задъхана от изкачването по хлъзгавия чакъл и въпреки това всичко ми се струваше прекалено лесно.

Май избързах с радостта.

Минахме през Каменната гора, заблестяла с неповторими цветове на лунната светлина. В далечния край на платото се виждаха още табели, които сочеха в различни посоки.

— Сега накъде? — попитах Лили.

— Трябва да търсим знака — довери тайнствено тя.

— Ето ти надписи — поне пет са. — Посочих малките стрелки с надписи по тях.

— Не ти говоря за табели — поправи ме Лили. — Знакът трябва да ни отведе при фигурите.

— А как изглежда?

— Не съм сигурна — отвърна тя и се огледа. — Веднага след Каменната гора е.

— Май не си сигурна — опитах се да я притисна аз и едва потиснах желанието си да я удуша. Денят и без това беше безкраен и мъчителен. — Нали каза, че всичко било запечатано в ума ти като шахматни ходове? Нали нямало проблем? Мислех си, че ще успееш да си представиш всяко кътче и всяка скача.

— Естествено, че ще успея! — сопна се гневно Лили. — Нали те доведох дотук? Защо не млъкнеш и не ме оставиш да разреша проблема?

— Значи признаваш, че се загуби — настоях аз.

— Не съм се загубила — извика Лили и гласът ѝ отекна сред монолитните камъни наоколо. — Търся нещо... нещо конкретно. Един знак. Тя каза, че ще има знак, който да означава нещо, веднага щом излезем от гората.

— Какво ще означава? — попитах бавно аз. Лили ме погледна глупаво. Забелязах обелената кожа на носа ѝ. — Знакът на дъга ли ще

прилича? На светкавица? Може да е нещо написано на стената...

Не откъсвахме очи една от друга. И двете се сетихме едновременно. Тя запали фенерчето, обърна го към скалата пред нас в края на дългото плато... и го видяхме.

Огромна рисунка на цялата стена. Дива антилопа препускаше през долината. Цветовете изглеждаха живи дори на тази светлина. В средата на камъка се виждаше двуколка, която летеше след нея, управлявана от преследвачката — жена, цялата в бяло.

Останахме загледани в рисунката дълго и проследявахме с лъча великолепните форми. Стената бе висока и широка, извита навътре също като част от счупен лък. В средата на препускането през древните долини бе небесната колесница, представена като полумесец, теглена от тройка буйни коне, хълбоците им искряха в червено, бяло и черно. Чернокож мъж с глава на ибис бе коленичил отпред и държеше юздите здраво, докато конете се бяха устремили към тундрата. Зад тях се вееха две ленти, преплетени от порива на вятъра, за да образуват осмица. В центъра, извисила се над фигурите на мъжа и животните, също като огромно бяло отъмщение, се виждаше богинята. Бе застанала неподвижна, с гръб към нас, въпреки че около нея цареше смут, косата ѝ се развяваше на вятъра, тялото ѝ бе застинало. Ръцете ѝ бяха вдигнати така, сякаш очакваше да замахне към нещо. Дългото вдигнато копие не бе насочено към антилопата, която бягаше панически, а сочеше към звездното небе. Тялото ѝ бе изобразено във формата на стилизирана осмица, сякаш съставена от триъгълници.

— Това е — въздъхна Лили и погледна рисунката. — Нали знаеш какво означава тази форма? Говоря за двойните триъгълници, подобни на пясъчен часовник. — Тя проследи стената с лъча на фенерчето, за да очертае символа.



— Откакто видях плата у Мини, се опитвам да се сетя на какво ми прилича — продължи тя. — Най-накрая се сетих. На двуостра брадва, наричана *лабрис*, оформена като осмица. Използвана е на остров Крит от древните миноанци.

— Това пък какво общо има с идването ни тук?



— Видях я в една книга за шаха, която ми показва Мордекай. Най-старият открит шах е от двореца на цар Минос на Крит — където е бил построен и известният лабиринт, наречен на името на свещената брадва. Шахът е от двехилядната година преди новата ера. Бил направен от злато, сребро и скъпоценни камъни, като „Шаха Монглан“. В центъра бил гравирани *лабрис*.

— Както на плата на Мини — обадих се аз. Лили кимна и плъзна развълнувана лъча на фенерчето по изображението. — А пък аз си мислех, че шахът не е бил измислен докъм шестстотната или седемстотната година преди новата ера — добавих. — Всички казват, че идвал от Персия или Индия. Как е възможно миноанският шах да е толкова древен?

— Мордекай е писал много за историята на шаха — отвърна Лили и обърна светлината към жената в бяло, изправена на осветената от лунните лъчи карета, копието ѝ вдигнато към небесата. — Според него шахът от остров Крит е създаден от архитекта на лабиринта — скулптора Дедал...

Ето че нещата започваха да си идват на мястото. Грабнах фенерчето от ръцете ѝ и го прокарах по скалата.

— Лунната богиня — прошепнах. — Ритуалът на лабиринта... „Има един прелестен остров, наречен Крит, издигнал се е на средата на виненочервеното море, красив богат остров, прегърнат от водите...“ — Този остров, спомних си аз, също както и останалите в Средиземно море, е бил населен от финикийци. И там, както и във финикийската култура, лабиринтът е бил обграден от вода — която се подчинява на луната. Огледах рисунките по стената.

— Защо брадвата е гавирана на дъската? — попитах Лили, макар че знаех какво ще ми отговори. — Каква е връзката според Мордекай? — Знаех отговора и въпреки това думите ѝ ме потресох.

— Тъкмо това е — отвърна тя. — Целта е да бъде убит царят.

\* \* \*

Свещената брадва е била използвана за убийството на царя. Ритуалът се е запазил още от незапомнени времена. Играта на шах не е била нищо повече от възстановка. Как не съм го разбрала по-рано?

Камил ми бе подхвърлил да прочета Корана. А Шариф, още с пристигането ми в Алжир, бе споменал колко важен е рожденият ми ден според ислямския календар, който, както повечето древни календари, бе лунен, или по-точно се основаваше на циклите на луната. Въпреки това аз не се бях сетила каква е връзката.

Ритуалът бе същият за всички цивилизации, чието съществуване зависеше от морето — следователно и от богинята на луната, която управляваше приливите, отливите и от която зависеше пълноводието на реките. Същата тази богиня изискваше кървави приношения. За нея избираха отредения за цар, ала владичеството му бе определено от строг ритуал. Той властваше в продължение на една „Велика година“, или осем години — времето, необходимо за лунния и слънчевия календар да завършат цялостен цикъл, като сто лунни месеца бяха равностойни на осем соларни години. В края на определеното време царят бе принасян в жертва, за да умилостиви богинята, а новият цар избиран с изгряването на новата луна.

Този ритуал на смъртта и прераждането винаги се честваше през пролетта, когато слънцето бе между зодиакалните съзвездия Овен и Телец, поне според съвременното им положение, точно на четвърти април. Това бе *денят, в който убиваха царя!*

Тук бе и ритуалът на тройната богиня Кар, на чието име древните са нарекли Карчемиш<sup>[5]</sup> и Каркасон<sup>[6]</sup>, Картаген и Хартум<sup>[7]</sup> и в долмените<sup>[8]</sup> на Карнак<sup>[9]</sup>, и в пещерите на Карлсбад на сегашния чешки курорт Карлови Вари, и Карелиа, през Карпатите, името ѝ е съхранено чак до днес.

Думите, които произлизат от името ѝ, нахлуха в ума ми, докато държах фенерчето и оглеждах монолитната ѝ фигура, извисила се между мен и скалната стена. Защо не бях чувала тези имена никога преди? Тя все още присъстваше в думи като „кармин“, „кардинал“ и „кардинален“, да не забравя и „карма“, а също и в безкрайно многото понятия, свързани с прераждането, преображенията и забвението. Тя бе в думи от човешкото тяло като *кардия*<sup>[10]</sup>, тя бе в трепета на съдбата, навита като вълната на *каракул*, като спиралната форма, която бе в основата на Вселената. Нейната сила бе отприщила мощта на „Шаха Монглан“.

Обърнах се към Лили. Фенерчето трепереше в ръката ми и двете се прегърнахме, за да почувстваме топлината си, докато студената

лунна светлина ни обливаше като леден душ.

— Знам, че копието сочи нагоре — заяви с немощен глас тя и вдигна ръка към рисунката на стената. — Но не е насочено към луната, защото луната не е знакът, който търсим. Става дума за нещо, върху което пада лунната светлина, и то е горе, на скалата. — Стори ми се уплашена. Мен също ме беше страх да се катеря по скалите посред нощ. Сигурно нагоре имаше поне сто и двайсет метра.

— Може би — отвърнах. — В моя бизнес има една поговорка: „Не е нужно да имаш ум, а преум.“ Вече ни е ясно какво се иска от нас — знаем, че фигурите са някъде наоколо. Имаше и още нещо, а ти разбра за какво става въпрос.

— Така ли? — Тя ме погледна с огромните си сиви очи. — И какво е то?

— Погледни жената на стената — подсказах ѝ аз. — Поела е с лунна карета през море от антилопи. Дори не ги забелязва — отвърнала е поглед от нас и е насочила копието си към небето. Само че тя самата не гледа към небето...

— А право в планината! — извика Лили. — Вътре в скалите са! — Въодушевлението ѝ се стопи, когато се огледа наоколо.

— А ние какво да правим, да взривим скалите ли? Май съм забравила да взема нитроглицерин<sup>[11]</sup>.

— Я се стегни — обърнах се към нея аз. — Намираме се в Каменната гора. Как според теб тези дантелени спирални камъни са заприличали на дървета? Пясъкът не въздейства по този начин на камъка, колкото и силен да е вятърът, който го разнося. Пясъкът изглажда, полира. Единственото, което придава подобна форма, е водата. Цялото това плато е било създадено или от подземни реки, или от океани. Нищо друго не може да извая тези форми. Водата прорязва дупки в скалите... Разбираш ли какво се опитвам да ти кажа?

— Лабиринт! — извика Лили. — Опитваш се да ми кажеш, че вътре в скалата има лабиринт! Ето защо отстрани са изобразили лунната богиня като *лабрис*. Това е послание, също като табелите по пътя. Въпреки това копието сочи нагоре. Водата трябва да е придошла и да е нахлула отгоре.

— Може и така да е — съгласих се с неохота. — Погледни скалната стена. Виж как е изрязана. Вдлъбва се навътре, издълбана е като паничка. Това е точно начинът, по който се образуват всички

морски пещери. Виждаше си ги по бреговете на Кармел и Капри. Според мен входът е долу. Поне дай да проверим, преди да си счупим главите, като тръгнем да се катерим по тези скали.

Лили взе фенерчето и започнахме да опипваме скалите. Имаше няколко пукнатини, ала нито една не бе достатъчно широка, за да се вмъкнем. Тъкмо започвах да си мисля, че идеята ми не струва, когато забелязах, че гладката скала се спуска рязко. Добре че първо пяхнах ръце в дупката. Не напипах нищо, ръцете ми просто увиснаха във въздуха.

— Май открих каквото трябва — провикнах се към Лили и се опитах да се спусна в тъмната дупка. Тя последва гласа ми с лъча на фенерчето. След като и тя се спусна, взех фенера и осветих скалите. Пукнатината продължаваше да се вие спираловидно още по-надълбоко.

Сякаш две скали се бяха преплели като спиралната черупка на наутилус, а ние следвахме всяка тяхна извивка. Стана толкова тъмно, че немощният лъч на фенерчето едва успяваше да ни покаже пътя на крачка пред нас.

Неочаквано чух силен шум и трепнах силно. В следващия миг разбрах, че Кариока се обажда от чантата. Лаят му бе отекнал като рев на лъв.

— Тази пещера е много по-дълбока, отколкото изглежда — казах на Лили и напипах Кариока, за да го пусна навън. — Ехото се понесе до безкрая.

— Не го пускай... може да има паяци. Или змии.

— Ако си мислиш, че ще го оставя да се изпикае в чантата ми, много се лъжеш — възразих аз. — А като стана въпрос за змии, по-добре него да ухапят, отколкото мен. — Лили ме погледна вбесена. Оставих Кариока на земята и той на секундата си свърши работата. Погледнах я с извити вежди, след това се заозъртах.

Обиколихме бавно пещерата; не беше повече от десет метра. Не намерихме никакъв знак къде да търсим. След малко Лили остави одеялата и се настани върху тях.

— Трябва да са някъде тук — заяви тя. — Стана супер, че открихме мястото, въпреки че не прилича точно на лабиринт. — Неочаквано и рязко се изправи. — Къде е Кариока? — попита.

Огледах се, ала той бе изчезнал.

— Господи! — опитах се да запазя спокойствие. — Има само един път навън... по който дойдохме. Повикай го! — Лили го повика. След дълго и много мъчително чакане чухме пискливия му лай. Идваше откъм входа.

— Ще го доведе — предложих аз. Само че Лили скочи веднага.

— В никакъв случай — отсече тя. — Да не би да си мислиш, че ще ти позволя да ме оставиш сама в тъмното? — Тръгна плътно след мен, което обяснява защо паднахме в дупката заедно. Май доста време ни бе необходимо, докато тупнем на дъното.

В самия край на спиралния вход на пещерата, скрит от скалата, имаше скален наклон, който се спускаше девет метра навътре в платото. Когато измъкнах натъртеното си тяло изпод Лили, насочих фенерчето нагоре. Светлината проблесна по кристализираните стени и покрив на най-голямата пещера, която някога бях виждала. Седяхме и оглеждахме калейдоскопа от цветове, докато Кариока подскачаше доволно около нас, невредим след падането.

— Bravo, момче! — извиках аз и го погалих по главата. — От време на време има полза и от теб, космат малък глупчо! — Изправих се и изтупах дрехите си, докато Лили събираше одеялата и всичко останало, изпаднало от чантата ми. Оглеждахме зяпнали огромната пещера. Накъдето и да насочвахме лъча на фенерчето, то сякаш попадеше в безкрайността.

— Май загазихме. — Гласът на Лили долетя от тъмнината зад мен. — Струва ми се, че рампата, по която се спуснахме, е прекалено стръмна, за да излезем, освен ако някой не докара кран. Струва ми се, че няма измъкване от тази пещера, освен ако не оставим пътечка от трохи след себе си.

Беше права и за двете, но аз упорито не се предавах.

— Сядай и мисли — наредих уморено. — Опитай се да си спомниш нещо, а аз ще се постарая да намеря начин как да излезем. — И в този момент чух звук — едва доловим шепот, също като сухи листа, които се носят по празна улица.

Опитах се да открия източника с фенерчето, ала Кариока неочаквано започна да подскача и да джавка истерично към тавана на пещерата и тогава нахлу оглушителен писък, също като воя на хиляди харпии.

— Одеята! — изкрещях на Лили над шума. — Дай проклетите одеяла! — Грабнах Кариока от земята, стиснах го подмишница и се хвърлих към Лили, сграбчих одеялата от ръцете ѝ тъкмо в мига, в който тя изпищя. Метнах ги върху главата ѝ и опитах да покрия и себе си. Клекнах при нея в мига, в който прилепите нападнаха.

Бяха хиляди, ако можех да съдя по звука. Двете с Лили се бяхме свили на пода, а те се стрелнаха към одеялата като миниатюрни пилоти камикадзе — туп, туп, туп. Чувах писъците на Лили, понесли се над плющенето на крилете им. Тя нямаше да успее да овладее истерията си, а Кариока се гърчеше като обезумял в ръцете ми. Май искаше да излезе и да се опита да победи сам цялата популация от прилепи в Сахара. Острият му лай и писъците на Лили отекваха във високите стени.

— Мразя прилепи! — крещеше истерично Лили, стиснала ръката ми, докато аз тичах през пещерата, като надничах изпод одеялото, за да огледам какво има наоколо. — Мразя ги! Много ги мразя!

— Май и те не те обичат особено — креснах аз над шума. Знаех, че прилепите не нараняват, освен ако не се оплетат в косата ти или не са болни от бяс.

Тичахме приклепнали към един от проходите на огромната пещера, когато Кариока успя да се отскубне, тупна на земята и хукна. Наоколо все още бе почерняло от прилепи.

— Господи! — изпищях аз. — Кариока, върни се! — Дръпнах едното одеяло над главата си, пуснах Лили и хукнах след него, като отчаяно размахвах лъча на фенерчето с напразната надежда да объркам прилепите.

— Не ме оставяй! — чух вика на Лили. Тя топуркаше след мен по каменистия под. Аз тичах все по-бързо и по-бързо, ала Кариока зави зад някакъв ъгъл и изчезна от погледа ми.

Прилепите вече ги нямаше. Пред нас се простираше дълга пещера, също като коридор, и нямаше дори шум от крилете на дребните изчадия. Обърнах се към Лили. Тя се бе свила разтреперана зад мен, увила одеялото на главата си.

— Той е мъртъв — захленчи тя, докато се оглеждаше с надеждата да види Кариока. — Ти го изпусна и те са го убили. Какво да правим? — Гласът ѝ пресекваше от страх. — Хари все повтаря, че ти винаги знаеш какво да правиш.

— Пет пари не давам какво казва Хари! — сопнах й се аз. Усещах как паниката започва да ме надвива. Опитах се да я прогоня с дълбоки вдишвания. Нямаше смисъл да се оставя да полудея. Хъкълбери Фин беше успял да се измъкне от такава пещера, нали? Дали не беше Том Сойър? Разсмях се.

— Защо се смееш? — попита уплашената Лили. — Какво ще правим сега?

— Първо загаси фенерчето — казах и се пресегнах да го изключа. — Така няма да ни свършат батериите на това забутано... — В същия момент го видях.

В далечния край на коридора, където бяхме застанали, се виждаше бледо сияние. Беше едва забележимо, ала в чернотата, която ни бе обгърнала, ми се стори като маяк, заблестял над зимното море.

— Какво е това? — прошепна Лили. Надеждата ни за спасение, помислих си аз, стиснах я за ръката и я потеглих напред. Възможно ли бе тази пещера да има втори вход?

Не съм сигурна колко време вървахме. В тъмното човек губи представа и за времето, и за мястото. Въпреки това последвахме бледото сияние, без да пускаме фенерчето, и дълго се придвижвахме през притихналата пещера. Блясъкът ставаше все по-светъл и ярък с всяка крачка. Най-сетне се добрахме до огромна зала — бе поне петнайсет метра висока, а стените бяха украсени с невероятни блестящи фигури. От дупка в тавана се процеждаше великолепна лунна светлина. Лили се разплака.

— Никога не съм предполагала, че ще бъда толкова щастлива, когато видя небето — хлипаше тя.

Бях напълно съгласна с нея. Облекчението ме заля също като силен наркотик. Тъкмо се чудех как ще изкачим петнайсетте метра до тавана, чух сумтене, което не можех да сбъркам. Включих фенерчето. В един ъгъл се бе спрял Кариока и ровеше земята, сякаш бе надушил заровен кокал.

Лили понечи да се спусне към него, ала аз я стиснах за ръката. Какво правеше той? И двете го наблюдавахме смълчани.

Кучето продължаваше да рови сред чакъла и песъчливата почва на някакъв насип. Имаше нещо странно в това място. Загасих фенерчето, за да остане само лунната светлина. И тогава чак разбрах какво ме притесняваше на малкия насип. То искреше — имаше нещо

под пясъка и камъните. Над него, гравирани на стената, се виждаше гигантски кадуцей с фигура осем, която сякаш се носеше на лунните лъчи.

Двете с Лили веднага се отпуснахме на колене и започнахме да ровим камъните и пясъка до Кариока. След няколко минути попаднахме на първата фигура. Извадих я и я задържах в ръце — съвършено изваян кон, изправен на задните си крака. Беше много по-тежък, отколкото изглеждаше. Запалих отново фенерчето и го подадох на Лили, за да можем и двете да го огледаме по-внимателно. Всички детайли бяха невероятно изпипани. Всяка резка и извивка бе гавирана в метала, който ми се стори много чиста проба сребро. От разширените ноздри до изваяните копита, това бе творение на велик майстор. Седлото на коня бе изписано нишка по нишка, дори очите бяха от шлифовани неразрязани скъпоценни камъни, които блестяха на лъча на фенерчето.

— Невероятно — прошепнах към Лили. Единствено драскащите нокти на Кариока нарушаваха мълчанието. — Хайде да извадим и останалите.

Продължихме да ровим, докато се покажат всичките. Осем фигури от „Шаха Монглан“ блестяха на лунната светлина — сребърен кон и четири малки пешки. Бяха в странни на пръв поглед тоги, с нагръдници отпред, и носеха копия с извити върхове. Имаше и една златна камила с огромно, подобно на кула седло.

Последните две фигури бяха най-забележителни. Едната представляваше мъж, седнал на гърба на слон с вирнат хобот. Беше златна и много приличаше на фигурата от слонова кост, която Луелин ми показа преди месеци, само че тук пешаците в основата ги нямаше. Тази сякаш бе правена по жив модел и не приличаше на стилизираните лица по шахматните фигури. Човекът имаше едро благородно лице с римски нос, ала с разширени ноздри, както негроидните медни и бронзови глави, открити в Ифе в Нигерия. Дългата му коса се стелеше по гърба, някои от кичурите бяха сплетени и украсени с малки скъпоценни камъни. Държах в ръцете си царя.

Последната фигура бе голяма почти колкото царя. Бе седнала под балдахин, завесите отметнати настрани, в поза лотос и гледаше навън. От очите с форма на бадем лъхаше надменност, дори жестокост. Казвам „нея“, въпреки че имаше брада, защото личаха женски гърди.



— Царицата — прошепна Лили. — В Египет и Персия тя е носела брада, за да се подчертае умението ѝ да властва. Едно време тази фигура е имала по-малко тежест, отколкото в съвременната игра. По-късно силата ѝ се е увеличила.

Спогледахме се на бледата лунна светлина над блестящите фигури от „Шаха Монглан“ и се усмигнахме.

— Успяхме — въздъхна Лили. — Сега единствената ни задача е да измислим как да се измъкнем от това място.

Прокарах лъча на фенерчето по стените. Щеше да е трудно, но не и невъзможно.

— Ще се захващаме за скалите — предложих аз. — Ако разрежем одеялата на ленти, ще успеем да направим въже. Щом се изкача, ще го спусна. Ще го завържеш за чантата ми и така ще изтеглим Кариока и фигурите.

— Гениално — озъби се тя. — Ами аз?

— Няма да мога да те изтегля — отвърнах аз. — Ще трябва сама да се качиш.

Свалих си обувките, а Лили се зае да нареже одеялата с ножичката ми за нокти. Когато свършихме с дебелите вълнени одеяла, небето бе започнало да просветлява.

Стените бяха достатъчно груби, за да имаме опора на краката, а нагорещеше да става по-светло. Отне ми почти половин час, за да се изкача. Когато се показах задъхана на дневна светлина, се оказах на върха на скалата, откъдето бяхме влезли снощи. Лили завърза чантата и първо изтеглих Кариока, а след това и фигурите. Беше неин ред. Опипах изранените си стъпала, защото раните по местата, където се бяха вдигнали мехури, отново се бяха отворили.

— Страх ме е — провикна се тя. — Ами ако си счупя крак?

— Ще трябва да те застрелям — отвърнах. — Хайде, качвай се... и не поглеждай надолу.

Лили тръгна по стръмната скала, като опипваше с пръсти за издатини. По средата на наклона застина намясто.

— Хайде — подканих я. — Не се стягай точно сега. — Тя стоеше неподвижна, притиснала се към скалата като ужасен паяк. Нито говореше, нито помръдваше. Започна да ме обхваща паника.

— Слушай — заговорих отново аз, — защо не си представиш партия шах? Попаднала си в ситуация, от която няма как да се

измъкнеш. Въпреки това знаеш, че *трябва* да измислиш начин, в противен случай ще изгубиш играта! Не знам как се казва, когато фигурите няма накъде да мръднат... В момента си в точно такова положение, освен ако не напишаш място, което да ти послужи за опора на крака.

Забелязах, че ръката ѝ трепва. Отпусна се и се подхлъзна. След това бавно започна да се изкачва. Въздъхнах облекчено, ала мълчах, за да не я разсейвам, докато продължаваше нагоре. След цяла вечност ръката ѝ се появи на платото. Стиснах въжето, завързах я през кръста и я изтеглих.

Лили се отпусна задъхана до мен. Остана със затворени очи. Дълго не проговори. Най-сетне отвори очи, погледна към изгрева, след това и към мен.

— Нарича се *цугцванг*<sup>[12]</sup> — промълви тя. — Господи, успяхме! Мъките ни съвсем не бяха свършили.

Обухме се и тръгнахме обратно през Каменната гора. Отне ни само два часа, за да слезем по хълма към мястото, където бяхме оставили колата.

И двете бяхме прегърбени от изтощение. Тъкмо ѝ обяснявах колко обичам пържени яйца за закуска — невъзможен деликатес на подобно място, — когато тя ме дръпна за ръката.

— Не мога да повярвам — изхлипа и посочи към пътя, където бяхме скрили колата зад едни храсти. И от двете ѝ страни бяха паркирани полицейски коли. Третата познах незабавно. Щом видях главорезите на Шариф да оглеждат внимателно корниша, разбрах, че съм права.

— Как са ни открили? — попита тя. — Че ние сме на стотици километри от мястото, където ги оставихме.

— Според теб колко сини корниша има в Алжир? — изтъкнах очевидното аз. — И колко са пътищата към Тасили, по които можехме да тръгнем?

Останахме цяла минута загледани към храстите.

— Нали не успя да похарчиш всичките пари на Хари? — обърнах се към нея аз. Тя сведе поглед и поклати глава.

— Тогава предлагам да се довлечем пеша до Тамрит, онова село с палатките, покрай което минахме. Може да успеем да си купим по едно магаре, за да се върнем до Джанет.

— Да не би да искаш да си оставя колата на тези мошеници? — изсъска тя.

— Трябваше да те оставя да висиш на скалата — озъбих ѝ се. — Да видиш тогава какво е *цугцванг*.

---

[1] Гениален дизайнер и архитект на XX век. — Б.пр. ↑

[2] Камениста пустиня. — Б.пр. ↑

[3] Безбрежни пясъчни дюни Руб ал-Кали в Саудитска Арабия. — Б.пр. ↑

[4] Герой от приказка на Уошингтън Ървинг, млад полицаи изпратен да разследва мистериозни обезглавявания; наскоро по тази приказка е сниман филм на режисьора Тим Бъртън с участието на Джони Деп, Кристина Ричи, Кристофър Уокън. — Б.пр. ↑

[5] Град в митанската и хетска империя на река Ефрат, сега руините му се намират на границата между Турция и Сирия; важен търговски център; известен с гробници от ранната бронзова епоха. — Б.пр. ↑

[6] Средновековен град във Франция. — Б.пр. ↑

[7] Столицата на Судан. — Б.пр. ↑

[8] Гробница от каменния век от два побити камъка и трети, поставен върху тях, така че да представляват маса. — Б.пр. ↑

[9] Най-големият религиозен комплекс на планетата, разположен върху 1000 декара, за провеждане на най-свещените египетски ритуали в древността. — Б.пр. ↑

[10] Мястото, където хранопроводът се съединява със стомаха, „стомашна уста“. — Б.пр. ↑

[11] Масловидна течност, получена от смес на азотна и сярна киселина с глицерин; силно взривно вещество. — Б.пр. ↑

[12] В някои позиции на шахмата една от страните принуждава другата да прави неизгодни за нея ходове, т.е. играе се на *цугцванг*. — Б.пр. ↑

## ЦУГЦВАНГ

*Винаги е най-добре да жертваш фигури на противника.*

Савелий Тартаковер,  
полски grosмайстор

МИНАВАШЕ ОБЯД, когато двете с Лили тръгнахме от високото назъбено плато Тасили и слязохме в долината Адмер, на триста метра под него в предградията на Джанет.

По пътя намерихме вода за пиене от многобройните малки реки, които напояват Тасили. Откърших няколко клона, отрупани с пресни *дар*, сладки фурми, които залепват по пръстите ти и неусетно трупаш килограми. Но пък това бе единствената ни храна след снощната вечеря.

Наехме магарета от един гид в Тамрит, селото с палатки, през което снощи минахме на път към Тасили.

Магаретата са по-неудобни за езда от конете. Освен разранените крака сега се бях сдобила с нови болести от безкрайните часове качване и слизане по скалите, да не говорим, че главата ми заплашваше да се пръсне, което означаваше, че сигурно имах слънчев удар. Въпреки това бях в чудесно настроение. Най-сетне се бяхме добрали до всички фигури и пътувахме към Алжир. Поне така си мислех.

Четири часа по-късно оставихме магаретата при чичото на гида в Джанет. Той пък ни закара с каруцата за сено до летището.

Въпреки че Камил ме бе предупредил да не се мяркаме по летищата, сега ми се струваше невъзможно да го послушам. Бяха открили колата и я охраняваха, а да намерим автомобил под наем в този малък град бе много малко вероятно. Как иначе да се придвижим? Може би трябваше да потърсим балон?

— Притеснявам се какво ще стане, когато пристигнем на летището в Алжир — сподели Лили, докато почиствахме сеното от дрехите си и минахме през стъклените врати на летище Джанет. — Само не ми казвай, че Шариф има офис и тук.

— Само на влизане в страната — отвърнах. Все още бе рано да се притесняваме за Алжир.

— Днес няма друга полети до Алжир — обяви жената на гишето. — Последният излетя преди половин час. Следващият е чак утре сутринта. — Какво друго да очаква човек от град с два милиона палмови дървета и две улици?

— Мили боже! — Лили ме дръпна настрани. — Не можем да останем цяла нощ в това подобие на град. Ако опитаме да се регистрираме в хотел, ще ни поискат документите, а ние нямаме. Намерили са колата, значи *знаят*, че сме тук. Трябва да измислим нещо.

Трябваше да се махнем, при това час по-скоро. Най-важното бе да отнесем фигурите на Мини, преди да се случи нещо друго. Върнах се на гишето, следвана от Лили.

— Днес следобед има ли някакви други полети, за друго място? — попитах служителката.

— Само чартърен полет до Оран<sup>[1]</sup> — отвърна тя. — Нает е от група японски студенти, които пътуват към Мароко. Тръгва след няколко минути от четвърти изход.

Лили вече подтичваше натам, стиснала Кариока под ръка, все едно бе самун хляб. Аз хукнах след нея. Ако има хора, които безусловно ценят парите, то това са японците, казах си аз. А Лили разполагаше с достатъчно, за да успее да се разбере с тях.

Организаторът на пътуването, дребен смотаняк със синьо сако, на име Хироши, вече подкарваше шумните студенти навън на пистата, когато пристигнахме. Лили обясни какво е положението на английски, а аз започнах бързо да превеждам на френски.

— Петстотин долара в брой — предложи Лили. — Американски долари, които са само за вас.

— Седемстотин и петдесет — заяви той.

— Дадено — съгласи се Лили, отдели още няколко банкноти и му ги пхна под носа. Той ги прибра в джоба си по-бързо от дилър в Лас Вегас. След това припнахме след групата.

Преди да се кача в самолета, бях убедена, че японците са хора с безупречна култура, изтънчени, слушат тиха, спокойна музика и умеят да пият чай, потънали в тишина. Само че тричасовият полет промени това впечатление завинаги. Студентите непрекъснато сновяха между седалките, разказваха си вицове, смееха са гръмогласно и пееха песни на „Бийтълс“ на японски — какофонично мяукане, което определено ме накара да си спомня с носталгия за писъците на прилепите, които оставихме в пещерите на Тасили.

Лили не забелязваше нищо. Тя се беше настанила в задната част на самолета, погълната от игра на го<sup>[2]</sup> с организатора на пътуването, когото биеше безсрамно, макар това да бе национален спорт за японците.

Изпитах огромно облекчение, когато през прозореца мярнах огромната розова катедрала, която се издигаше над планинския град Оран. Тук имаше огромно международно летище, което обслужваше не само средиземноморските градове, а и атлантическото крайбрежие, и африканските страни зад Сахара. Когато двете с Лили слязохме от чартърния самолет, аз се сетих за проблем, който не ми бе хрумнал, докато бяхме на летището в Джанет: как щяхме да минем през детекторите, ако хванехме друг полет?

Така че, щом двете с Лили слязохме от самолета, веднага отидох да потърся агенция за коли под наем. Имах доста добро прикритие: в близкия град Арзу се намираще петролна рафинерия.

— Работя за Министерството на петрола — обясних на агента и му показах пропуска си за министерството. — Трябва ми автомобил, за да отида до рафинерията в Арзу. Спешно е — колата, която ми осигуриха от министерството, се повреди.

— За съжаление, госпожице — поклати глава агентът, — през следващата седмица няма да имаме свободни автомобили.

— Седмица ли? Та това е невъзможно! Колата ми е необходима днес, за да проверя данните за производството. Настоявам да изискате автомобил. На вашата Стоянка има спрели коли. Кой ги е резервирал? Който и да е, на мен ми трябва спешно.

— Да ми бяхте съобщили малко по-рано — отвърна той. — Върнаха ни ги днес. Някои чакат от седмици, а те всички са ВИП клиенти. Като например... — Той дръпна чифт ключове от бюрото и ги размаха. — Само преди час се обадиха от съветското консулство.

Отговорникът по въпросите на петрола пристига със следващия полет от Алжир.

— Руски отговорник по въпросите на петрола ли? — изсумтях аз. — Вие май се шегувате. Не искате ли да позвъните на *алжирския* министър на петрола, за да му обясните, че през следващата седмица не мога да направя инспекцията в Арзу заради някакви руснаци, които не само че не разбират нищо от петрол, но са отмъкнали последната налична кола?

Двете с Лили се спогледахме възмутени и поклатихме глави, а агентът изведнъж стана неспокоен. Извини се, задето се опитал да ни впечатли с клиентелата си, но съжалявал още повече, че споменал руснаците.

— Напълно права сте — извика агентът, извади някакви документи и ми ги подаде. — Откъде накъде ще настояват руснаците за автомобил? Заповядайте, госпожице, подпишете тук. Ей сега ще ви дам ключовете.

Когато той се върна, стиснал ключовете в ръка, помолих да използвам телефона му, за да се свържа с международния оператор в Алжир, и уверих, че разговорът няма да бъде таксуван за негова сметка. Агентът се свърза с Терез и аз поех слушалката.

— Момичето ми! — надвика тя пращането и пукането по линията. — Какво си направила? Половин Алжир те търси. Знам много добре, защото подслушвах обажданията! Министърът ми каза, ако се чуя с теб, да ти предам, че не можеш да се свържеш с него. Да не припарваш до министерството в негово отсъствие.

— А той къде е? — попитах и погледнах нервно към агента, който слушаше всяка дума, макар да се преструваше, че не разбира английски.

— На конференция — отвърна многозначително тя. По дяволите! Да не би това да означаваше, че конференцията на ОПЕК е започнала? — Ти къде ще бъдеш, в случай че има нужда от теб?

— Тръгнала съм на инспекция към рафинерията в Арзу — отвърнах високо на френски. — Колата ни се развали, но благодарение на великолепната работа на агенцията за автомобили под наем на летището в Оран ще ни осигурят нова. Кажи на министъра, че ще му докладвам утре.

— Каквото и да правиш, не бива да се връщаш сега! — нареди Терез. — Онзи луд човек от Персия знае къде си ходила и кой те е изпратил там. Изчезвай от летището час по-скоро. Навсякъде има негови хора!

Персийското копеле беше самият Шариф, който със сигурност знаеше, че сме отишли в Тасили. Откъде обаче знаеше Терез? А най-невероятното бе как е разбрала кой ме е изпратил там. След това си спомних, че я разпитвах как да открия Мини Ренселаас!

— Терез — продължих аз на английски, без да откъсвам очи от агента, — ти ли каза на министъра, че имах среща в Казба?

— Да — прошепна тя. — Разбирам, че си я открила. Господ да ти е на помощ, момичето ми. — Тя сниши глас и се наложи да наостря уши, за да чуя какво ми казва. — Те са разбрали коя си! — Линията заглъхна за момент, след това прекъсна. Оставих слушалката. Сърцето ми биеше до пръсване. Взех ключовете от колата.

— И така — заявих бързо и стиснах ръката на агента, — министърът ще остане много доволен, че ще успее да направя инспекцията в Арзу! Много ви благодаря за помощта.

Лили бързо се метна в реното заедно с Кариока, а аз минах зад волана. С пълна газ отпрашихме към пътя, който се виеше по крайбрежието. Нямах намерение да слушам съвета на Терез и поех към Алжир. Какво друго ми оставаше? Умът ми препускаше. Дали Терез се опитваше да ми каже онова, което предполагах, а именно че животът ми вече не струва пукната пара? Карах като обезумяла по виещия се двулентов път към Алжир.

Чакаха ни четиристотин километра до столицата. След като подминахме рафинерията Арзу, престанах да поглеждам уплашено в огледалото за обратно виждане и оставих Лили да кара, за да продължа с превода на дневника.

Отворих меката кожена корица и прехвърлих внимателно тънките страници до мястото, където бях стигнала. Вече бе следобед и аленият ореол на слънцето се спускаше към тъмното море. Навсякъде, където водата се разбиваше в скалите, пръските се разпиляваха на дъги. На места се виждаха маслинови горички, а листата им трептяха като направени от тънък метал.

Когато обърнах поглед към прелитация покрай нас пейзаж, ми се стори, че се завръщам в странния свят на писаното слово. Странно,



помислих си аз, как дневникът се превърна за мен в нещо много по-истинско от надвисналите опасности. Френската монахиня Мирей вече бе наша спътничка. Разказът ѝ се разгръщаше пред нас — вътре в нас, подобно на тъмно тайнствено цвете.

Докато Лили шофираше потънала в мълчание, аз продължих да превеждам. Имах чувството, че чувам разказа от човек, седнал до мен — жена, поела на мисия, която единствено аз разбирах, сякаш шепнещият глас, който чувах, бе мой. По време на приключенията ни мисията на Мирей се бе превърнала в моя мисия. Зачетох нататък.

„Тръгнах си от затвора, обзета от смъртен ужас. В кутията с бои бяха скрити писмото на абатисата и значителна сума, която да ми помогне по време на мисията. Тя ми каза, че ще бъде изготвено пълномощно, с което да ползвам парите на покойната си братовчедка, депозирани в английска банка. Въпреки това все още не бях готова да замина за Англия, защото преди това ме очакваше друга задача. Трябваше да видя детето си, което бе останало в пустинята — Шарло, когото днес сутринта бях сигурна, че няма да видя никога повече. Той бе роден пред погледа на Богинята. А аз бях родена като част от играта...“

\* \* \*

Лили намали и вдигнах поглед. Беше се смрачило, очите ме боляха от виждане. Не разбрах веднага, че е спряла отстрани на пътя и гаси фаровете. В сумрака забелязах полицейски и военни автомобили, които бяха блокирали пътя. Вече проверяваха няколко коли пред нас.

— Къде сме? — попитах. Не бях сигурна дали са ни видели.

— На осем километра от Сиди-Фредж, където са твоят апартамент и моят хотел. До Алжир остават четирийсет километра. Само на половин час път сме. Сега какво ще правим?

— Не можем да останем тук — казах ѝ аз. — Не можем и да продължим. Където и да скрием фигурите, те ще ги открият. — Замислих се. — На стотина метра има пристанище. Не е отбелязано на

картата, но съм ходила там да си купувам раци и риба. Това е единственото място, където няма да будим подозрение. Казва се Ла Мадраг. Ще се скрием там, докато измислим какво да правим.

Тя подкара бавно по виещия се път, докато стигна непавирано разклонение. Вече бе тъмно, а градът се състоеше от една-единствена улица по продължение на пристанището. Спряхме пред единствената странноприемница, място, посещавано предимно от моряци, но пък храната бе хубава. През затворените кепенци на прозорците и входната врата се процеждаше светлина.

— На километри наоколо няма да намерим друго място, където да разполагат с телефон — предупредих Лили, докато седяхме в колата и се взирахме към странноприемницата. — Също и храна. Имам чувството, че не съм хапвала от месеци. Да пробваме да се свържем с Камил. Може той да ни измъкне. Както и да разглеждаш положението, май сме в цугцванг. — Ухилих ѝ се в мрака.

— Ами ако не се свържем с него? — попита тя. — Според теб онези колко време ще висят там? Може да останат цялата нощ.

— Ако решим да зарежем колата, можем да я паркираме някъде на брега. Апартаментът ми е на няколко километра, така че ще тръгнем пеша. Ще подминем блокадата, но няма да има как да мръднем от Сиди-Фредж.

Затова решихме да се спрем на първия план и влязохме в заведението. Оказа се най-неудачният ни избор. Разбрахме го още щом пристъпихме вътре.

Кръчмата в Ла Мадраг наистина бе моряшко свърталище, ала посетителите, които се извърнаха към нас, когато влязохме, приличаха на статисти от „Острова на съкровищата“. Кариока се сгуши в ръцете на Лили и започна да сумти и киха, сякаш се опитваше да се отърве от някаква противна миризма.

— Чак сега се сецам — казах ѝ аз, докато се колебаехме на прага, — че Ла Мадраг е пристанище през деня, а нощем се превръща в дом на алжирската мафия.

— Кажи ми, че се шегуваш — помоли тя, вирна глава и се отправихме към бара. — Защо ми се струва, че говориш напълно сериозно?

В този момент стомахът ми се сви болезнено. Забелязах лице, което ми се прииска да не познавах. Човекът се усмихваше и махаше

на бармана, докато приближавахме. Барманът се наведе към нас двете.

— Канят ви на масата в ъгъла — прошепна той, ала по нищо не личеше, че ни предава покана. — Кажете какво ще пиете и ще ви го донеса.

— Ние сами ще си купим напитките — заяви високомерно Лили, ала аз я стиснах за ръката.

— Яко загажихме — прошепнах ѝ. — Не поглеждай, но домакинът, Дългия Джон Силвър, със сигурност няма да ни отведе у дома. — Поведох я през тълпата смълчали се моряци, които ни сториха път така, сякаш Червено море се разтваряше, за да отидем до масата на мъжа, седнал в дъното — търговеца на килими Ал-Марад.

Не можех да спра да мисля за нещата, прибрани в чантата ми, и какво ще направи този тип, ако разбере, че са у мен.

— Вече сме пробвали номера с тоалетната — прошепнах към Лили. — Дано ти измислиш нещо друго този път. Сега ще се срещнем с Белия цар и съм сигурна, че той е наясно къде сме ходили и какво сме правили.

На масата пред Ал-Марад бяха пръснати кибритени клечки. Вадеше ги от кутия и ги подреждаше във формата на пирамида. Нито вдигна поглед, нито стана, когато приближихме.

— Добър вечер, дами — поздрави той с ужасяващо тих глас, когато приближихме. — Очаквах ви. Няма ли да ми правите компания за една игра на ним? — Нищо не разбрах, но, изглежда, това бе игра на думи. — Става въпрос за стара британска игра — продължи той. — На разговорен английски „ним“ означава „да свиеш, да тафиш — да откраднеш“. Сигурно не знаехте това значение? — Вдигна поглед и прикова черните си очи, които сякаш нямаха зеници, в мен. — Играта е много проста. Всеки играч вади по една клечка от който и да е редна пирамидата, но има право да избере един-единствен ред. Онзи, който вземе последната клечка, губи.

— Благодаря, че обясни правилата — отвърнах, придърпах стол и седнах, а Лили ме последва. — Да не би ти да си организирай блокадата на пътя?

— Не съм, но тъй като я заварих там, реших да се възползвам от нея. Това бе единственото място, на което можехте да се отбиете на път за града.

Естествено! Как бе възможно да съм такава глупачка! Близко до Сиди-Фредж нямаше други селища.

— Не ни повика, за да играем — троснах се аз и погледнах пренебрежително пирамидата от клечки на масата. — Какво искаш?

— Напротив, повиках ви, за да играем на една игра — отвърна той със зловеща усмивка. — Дали не е по-удачно да кажа Голямата игра? А това, ако не се лъжа, е внучката на Мордекай Рад, гросмайстора на всички времена — особено на онези времена, когато се ширят измами и кражби! — Говореше злобно, докато наблюдаваше Лили с противните си черни очи.

— Освен това тя е племенница на така наречения ти „бизнес партньор“ Луелин, който ни запозна — уведомих го аз. — Каква е точно неговата роля в играта?

— Приятна ли беше срещата с Мохфи Мохтар? — попита Ал-Марад. — Изпратила ви е на кратко пътешествие, от което се връщате, нали така? — Той протегна ръка и извади клечка от най-горния ред, след това ми кимна, за да се включа и аз.

— Праца ти много поздравя — казах и измъкнах две клечки от следващия ред. В ума ми препускаха хиляди мисли, въпреки това внимавах в играта. Клечките бяха пет реда, като на върха имаше една-единствена, а всеки следващ ред се увеличаваше с една повече. На какво ми напомняше това? Сетих се.

— На мен? — попита с известно неудобство Ал-Марад, а аз си помислих: „На теб, на кого друг?“

— Ти си Белия цар, нали? — напомних му спокойно и веднага забелязах как пребледня. — Тя май ти е напипала слабото място, мой човек. Учудвам се, че си се смъкнал от планините и си си направил труда да дойдеш чак тук. Изтъпанчваш се на дъската и започваш да се луташ в търсене на прикритие. Несъобразителен ход.

Лили ме наблюдаваше, а Ал-Марад преглътна, сведе поглед и взе нова клечка от пирамидата. Неочаквано тя ме стисна под масата. Беше разбрала какво замислям.

— Май нещо обърка ходовете — подсказах му и посочих кибритените клечки. — Аз съм компютърен специалист и въпросната игра ним е бинарна система. Това означава, че има формула, по която да спечелиш и съответно да загубиш. А аз току-що спечелих.

— Да не би да искаш да кажеш, че всичко това е капан? — прошепна ужасен Ал-Марад. Скочи от мястото си и клечките са разпръснаха. — Изпратила те е в пустинята единствено за да ме накара да се покажа ли? Не е вярно! Не ти вярвам!

— Както искаш — отвърнах аз. — Все още си на сигурно място на осмото поле и фланговете те защитават. Не си седнал тук, почервенял като рак...

— Срещу новата Черна царица — обади се злобно Лили. Ал-Марад я зяпна, след това извърна очи към мен. Станах, все едно че се канех да си тръгна, ала той ме стисна за ръката.

— Ти! — изкрещя той и черните му очи зашариха диво на около. — Значи... тя е излязла от играта! Измамила ме е... — Отстъпвах към вратата, следвана от Лили. Ал-Марад пристъпи и отново ме стисна за ръката.

— Фигурите са в теб — изсъска той. — Това е само номер, за да ме подведете. У вас са. Нямахте да се върнете от Тасили без тях.

— Естествено, че са у мен — отговорих аз. — Само че съм ги оставила на място, на което никога не би ти хрумнало да търсиш. — Трябваше да изляза, преди да се сети къде са. Бяхме стигнали почти до изхода.

В този момент Кариока скочи от ръцете на Лили, втурна се по покрития с линолеум под и започна да джавка диво, докато се отправяше към входа. Погледнах ужасена, когато вратата се отвори и на прага застана Шариф, заобиколен от банда главорези, накипрени в костюми, които препречиха пътя ни.

— Спрете в името на... — започна той. Преди да успея да реагирам, Кариока се стрелна към любимия глезен. Шариф се преви от болка, отстъпи назад, след това направи крачка напред в заведението, повличайки част от антуража си.

Хвърлих се към него, повалих го и го настъпих. Двете с Лили се втурнахме към колата, следвани от Ал-Марад и половината посетители в бара.

— Във водата! — изкрещях през рамо. — Във водата! — Нямахте да успеем да стигнем до колата навреме, за да се заключим, да запалим и да потеглим. Не се обърнах назад. Продължих да тичам право към кея. Навсякъде наоколо имаше рибарски лодки. Когато стигнах на самия край, погледнах през рамо.

На кея цареше истински пандемониум. Ал-Марад бе непосредствено зад Лили. Шариф беше успял да откъсне Кариока от крака си, въпреки че кучето продължаваше да щрака със зъби. В същото време се оглеждаше и се взираше в тъмното, готов да стреля по всичко, което се движи. Зад мен се бяха втурнали трима, затова стиснах носа си и скочих.

Последното, което видях, когато цопнах във водата, бе дребното телце на Кариока, очевидно метнато от Шариф, да плува навътре. В следващия момент усетих как тъмните води на Средиземно море се сключват над главата ми. „Шахът Монглан“ ме теглеше надолу към дъното.

---

[1] Град в Западен Алжир, основен индустриален и туристически център, втори по големина в страната, с чудесни плажове, исторически забележителности и религиозни центрове. — Б.пр. ↑

[2] Играта стартира или от празна дупка, или от предварително зададена позиция. Двамата играещи се редуват да поставят свой пул на избраното от тях празно поле (пресичане на линиите). Започват черните. Победител е този, който обкръжи един или няколко пула на противника. — Б.пр. ↑

## БЯЛАТА ЗЕМЯ

Земята, що сега принадлежи на войнствените британци, където мощна империя са създали, в древни времена била негостоприемна пустош, ненаселена, ненаторена, необработена, необичана... Не заслужавала да носи име, докато дръзкият мореплавател не научил как кораба си да опази от белите скали, ширнали се по южните брегове. Те заплашвали с разруха и забрава, ала морето се превърнало в негово царство и го нарекъл Албион.

„Кралицата на феите“ (1590)

Едмънд Спенсър

*Ah, perfide, perfide Albion!*

Наполеон цитира

Жак Бенин Босюе<sup>[1]</sup>

(1692)

*Лондон*

*Ноември 1793 година*

БЕШЕ ЧЕТИРИ СУТРИНТА, когато войниците на Уилям Пит почукаха силно по вратата на дома на Талейран в Кензингтън. Куртиад наметна халата си и забърза, за да разбере каква е тази дандания. Щом отвори, видя, че в съседните къщи започват да трепкат светлини и любопитните съседи надничат иззад пердетата към войниците, застанали на прага им. Слугата си пое дълбоко дъх.

Отдавна очакваха този момент. Ето че най-сетне бе настъпил. Талейран вече слизаше по стълбите, загърнат във вълнен шал, който прикриваше нощницата. Изглеждаше спокоен и много резервиран, докато минаваше през тясното антре към войниците.

— Монсеньор Талейран? — започна офицерът.

— Пред вас — поклони се Талейран и му отправи студена усмивка.

— Министър-председателят Пит изразява искреното си съжаление, че не успя лично да ви предаде тези документи — заговори офицерът, сякаш бе наизустил някаква реч. Извади пакет от самото си, подаде го на Талейран и продължи: — Република Франция, непризната държава на анархисти, е обявила война на независимото Кралство Британия. На всички имигранти, които поддържат така нареченото правителство или са го поддържали в миналото, Негово величество Джордж Трети отказва убежище. Морис дьо Талейран-Перигор, признат сте за виновен в противодържавна дейност срещу Кралство Великобритания, в нарушение на Закона за предателството от 1793, в конспирация като заместник-министър на вече споменатата страна и нападки срещу суверенна...

— Скъпи приятелю — изсмя се Талейран и вдигна поглед от документите, които преглеждаше. — Това е просто смешно. Франция е обявила война на Англия преди повече от година! Пит отлично знае, че направих всичко по силите си, за да я предотвратя. Във Франция ме търсят за измяна... това не е ли достатъчно красноречиво? — Войниците на прага никак не се впечатлиха от думите му.

— Министър Пит би желал да ви информира, че разполагате с три дни, за да напуснете Англия. Това са документите ви за депортиране и разрешителното за пътуване. Пожелавам ви лек ден, монсеньор.

Той даде команда на подчинените си и всички се завъртяха на пети. Притихнал, Талейран наблюдаваше как войниците поемат по калдъръмената улица. След това се обърна, без да каже и дума. Куртиад затвори вратата.

— *Albus per fide decipare* — изрече тихо Талейран. — Това е цитат от Босюе, драги ми Куртиад, един от най-великите оратори на Франция. Така я е нарекъл: „Бялата земя, предала доверието“ — „Perfidious Albion“. Това е народ, който никога не е бил управляван от



представител на собствената си раса — отначало са били тевтонските саксонци, след това норманите и шотландците, а сега са наред германците, които тук ненавиждат, макар много да си приличат. Те ни ругаят, но ми се струва, че паметта им е къса, защото са убили собствения си крал по времето на Кромуел. Сега прогонват от острова си единствения френски съюзник, който не желае да ги покори. Той остана с наведена глава, копринените ресни на шала метяха пода. Куртиад прочисти гърлото си.

— Ако монсеньор е избрал накъде да тръгнем, мога незабавно да започна подготовката...

— Трите дни не са ни достатъчни — отвърна Талейран и отново вдигна глава. — Утре сутринта ще отида при Пит, за да помоля за отсрочка. Трябва да намеря средства и да открия държава, в която ще ме приемат.

— Ами Мадам дьо Стал... — започна колебливо Куртиад.

— Жермен направи всичко по силите си, за да ме изтегли в Женева, ала правителството отказва. Излиза, че всички ме смятат за предател. Виждаш ли, Куртиад, колко бързо секват възможностите, когато навлезеш в зимата на живота си!

— Не бих казал, че монсеньор е в зимата на своя живот — възрази Куртиад.

Талейран го погледна насмешливо със сините си очи.

— Вече съм на четирийсет и се провалих във всяко отношение — отвърна той. — Това не е ли достатъчно?

— Не сте се провалили във всичко — долетя тих глас. Двамата мъже вдигнаха очи към стълбите. На парапета се бе подпряла Катрин Гранд, облечена в тънък копринен халат, дългата ѝ руса коса се разстиляше по раменете.

— Министър-председателят ще ви приеме утре, имате още време — заяви тя с чувствена усмивка. — Тази вечер обаче сте мой.

\* \* \*

Катрин Гранд се появи в живота на Талейран преди четири месеца. Беше пристигнала в дома му в полунощ и бе донесла златната пешка от „Шаха Монглан“. След това остана.

Когато дойде, каза, че е напълно отчаяна. Мирей била изпратена на гилотината и последните ѝ думи били Катрин да отнесе шахматната фигура на Талейран, за да я скрие при останалите. Поне така твърдеше.

Онази вечер трепереше в ръцете му, гъстите мигли бяха мокри от сълзи, топлото ѝ тяло се притискаше към неговото. Беше изпълнена с мъка и огорчение заради смъртта на Мирей, утешаваше Талейран, а красотата ѝ го порази, когато падна на колене и го помоли да ѝ помогне в отчаяната мисия.

Морис никога не успяваше да остане безучастен към красотата, независимо дали бе произведение на изкуството или расово животно, но най-голямата му слабост бяха жените. Всичко у Катрин Гранд бе красиво: и безупречната кожа, и великолепното тяло с изискани дрехи и бижута, и приятният ѝ дъх на виолетки, и водопадът от бялоруса коса. Всичко в нея му напомняше за Валентин. Всичко освен едно: бе лъжкия.

Тя бе една красива лъжкия. Как бе възможно това красиво създание да е толкова опасно, такава предателка и да му бъде толкова чужда? Французите казваха, че най-добрият начин да опознаеш човек, който ти е чужд, е в леглото. А Морис гореше от желание да опита.

Колкото повече научаваше, толкова повече тя му се струваше съвършеният избор. Може би прекалено съвършен. Обичаше вината от Мадейра, музиката на Хайдн и Моцарт, предпочиташе китайските коприни пред френските. Обожаваше кучета, също като него, къпеше се по два пъти на ден, навик, за който той бе убеден, че е единствено негов. Имаше чувството, че е проучила предпочитанията му — дори бе сигурен, че го е направила. Тя познаваше навиците му значително по-добре от Куртиад. Когато я питаше за миналото ѝ, за отношенията ѝ с Мирей и какво знае за „Шаха Монглан“, личеше, че думите ѝ са лъжовни. Тогава той реши да научи за нея колкото и тя бе научила за него. Писа на хората, на които все още можеше да има доверие във Франция, и започна свое разследване. Резултатите се оказаха твърде интересни.

Бащиното ѝ име бе Катрин Ноел Уорле и бе родена четири години по-рано, отколкото твърдеше, дете на родители французи, отгледано в холандската колония Транкебар в Индия. На петнайсет я омъжили за богат англичанин, много по-възрастен от нея — някой си

Джордж Гранд. Когато била на седемнайсет, любовникът ѝ, когото съпругът ѝ заплашил да застреля, ѝ платил петнайсет хиляди рупии, за да напусне Индия завинаги. Тези пари ѝ дали възможност отначало да живее в охолство в Лондон, а след това да се премести в Париж.

В Париж плъзнала мълвата, че шпионира в полза на британците. Малко преди Терора портиерът ѝ бил застрелян на прага пред дома ѝ, а Катрин изчезнала. Ето че сега, почти година по-късно, тя бе потърсила изгнаника Талейран в Лондон — мъж без титла, пари и родина, за когото нямаше бъдеще. Защо го бе направила?

Докато разхлабваше розовите копринени панделки на халата ѝ и го плъзваше по раменете ѝ, Талейран се усмихна вътрешно. Все пак той бе изградил цялата си кариера благодарение на това, че жените го намираха за привлекателен. Жените му бяха донесли пари, положение и власт. Как да вини Катрин Гранд, че използва собствените си значителни средства за същата цел? Въпросът бе какво искаше от него? Талейран се сещаше. Притежаваше едно-единствено нещо, което тя желаше — „Шаха Монглан“.

Само че той желаше нея. Разбираше, че е прекалено хитра и обиграна, за да е невинна, прекалено силно мотивирана, за да прояви истинска страст, и готова да го предаде, следователно не биваше да ѝ има доверие, и все пак я желаше толкова силно, че едва успяваше да се владее. Макар всичко в нея да бе притворство и измама, той я желаше.

Валентин бе мъртва. Ако Мирей също бе убита, тогава „Шахът Монглан“ бе струвал живота на единствените две същества на този свят, които някога бе обичал. Защо същият шах да не му даде някой друг в замяна?

Прегърна я с настойчива страст, също като изпепелен от жажда. Тя щеше да е негова. По дяволите да вървят мислите, които го измъчваха.

*Януари 1794 година*

Само че Мирей съвсем не бе мъртва и се намираще много близо до Лондон. Пътуваше на борда на търговски кораб, който прекосяваше вълните на Ламанша, където в момента се надигаше буря. Докато се

клатушкаха в развълнувания проток, тя забеляза белите скали на Дувър.

През шестте месеца, откакто позволи на Шарлот Корде да заеме мястото ѝ в Бастилията, Мирей пътува много. С парите, изпратени от абатисата, които откри скрити в кутията за бои, тя нае малка рибарска лодка на пристанището близо до Бастилията и започна да обикаля Сена, докато най-сетне откри на доковете кораб, който щеше да отплава към Триполи. Уреди да се качи тайно, а корабът вдигна котва, преди още Шарлот да стъпи на гилотината.

Докато френският бряг се топеше зад нея, Мирей имаше чувството, че чува скърцащите колела на каруцата, с която щяха да прекарат Шарлот до ешафода. Струваше ѝ се, че чува тежките стъпки, биенето на барабаните, свистенето на ножа, докато се спуска надолу, и възторжените викове на тълпата на Плас дьо ла Революсион. Мирей усети студеното острие да се врязва в плътта ѝ и да съсича и последните остатъци от детството и невинността, за да остави единствено стремежа към изпълнение на мисията. Това бе задачата, която ѝ бе писано да доведе докрай — да унищожи Бялата царица и да събере фигурите.

Преди това я очакваше нещо също толкова важно. Щеше да отиде в пустинята, за да доведе детето си. След като ѝ бе предоставен втори шанс, тя бе готова да пренебрегне дори настоятелните молби на Шахин да остави сина си в Калим, тъй като той бе пророк за народа. Ако наистина бе пророк, каза си Мирей, нека тогава съдбата му се преплете с моята.

Ала сега, докато ветровете в Северно море издуваха платната и падаха първите тежки капки дъжд, Мирей се питаше дали е постъпила разумно, като се забави толкова много със заминаването за Англия при Талейран и фигурите. Стискаше малката ръка на Шарло, докато той се гушеше в скута ѝ на палубата. Шахин бе застанал до тях и наблюдаваше съседен кораб, който също се опитваше да премине по високите вълни в Ламанша. Шахин, все още облечен в дългата черна роба, отказа да се раздели с малкия пророк, при чието раждане бе акуширал. Вдигна дългата си ръка към снишаващите се облаци над варовиковите скали.

— Бялата земя — промълви той. — Царството на Бялата царица. Тя чака — оттук усещам присъствието ѝ.

— Моля се да не сме закъснели — каза Мирей.

— Усещам прииждащите беди — отвърна Шахин. — Техният мирис се носи с бурите, също като предателски дар от боговете... — Той продължи да наблюдава кораба с издути платна, който скоро бе погълнат от черните вълни на разбунтувалия се Ламанш. Нямаше как да знаят, че същият този кораб трябваше да отведе Талейран към ширналия се Атлантически океан.

\* \* \*

Единствената мисъл, която измъчваше Талейран, докато корабът му си проправяше път през черната нощ, не бе за Катрин Гранд, а за Мирей. Векът на илюзиите бе достигнал своя край, може би същото се бе случило и с живота на Мирей. А ето че той на четирийсет години започваше живота си отново.

Все пак, мислеше си Талейран, докато седеше в каютата и събираше документите си, четирийсет не е краят на живота, а и Америка не е краят на света. Разполагаше с писма, които да го представят на президента Вашингтон и финансовия министър Александър Хамилтън. Поне щеше да разчита на добра компания във Филадельфия. Той, разбира се, познаваше наскоро подалия оставка президент Джеферсън от времето, когато бе посланик във Франция.

Макар да не разчиташе на нищо, освен на чудесното си здраве и на парите, които взе, след като продаде библиотеката, единственото му задоволство бе, че разполагаше с девет фигури от „Шаха Монглан“ вместо с поверените му осем. Успя да убеди прелестната хитруша Катрин Гранд, че е най-разумно да прибере в скривалище пешката, която тя донесе. Разсмя се при спомена за изражението и сълзите ѝ на раздяла, когато се опита да я убеди да тръгне с него, вместо да се притеснява за фигурите, които бе скрил така добре в Англия!

Фигурите, разбира се, бяха в багажа му на кораба, благодарение на изобретателния, находчив и вечно бдителен Куртиад. Сега щяха да си намерят нов дом. Първият удар пресекна тези мисли.

Той вдигна изненадан поглед, защото корабът се разтресе под краката му. Тъкмо се канеше да позвъни, за да разбере какво става, когато Куртиад се втурна в кабината.

— Монсенъор, помолиха незабавно да слезем долу — съобщи прислужникът с обичайното си спокойствие. Ала бързината, с която извади фигурите от скривалището им, издаде надвисналата опасност. — Според капитана всеки момент корабът ще се разбие в скалите. Трябва да се подготвим за качване на спасителните лодки. Искат да освободят палубата, за да имат повече място за платната, но ние трябва да сме готови да напуснем, ако не успеят да заобиколят плитчините.

— Какви плитчини? — извика Талейран, изправи се рязко и замалко да преобърне мастилницата и писалището.

— Подминахме Поан Барфлър, монсенъор — обясни тихо Куртиад и задържа самото му, докато корабът ги подмяташе насамнатам. — Натъкнахме се на нормандските скали.

— Господи! — възкликна Талейран и стисна чантата. Закуцука към вратата, облегнат на рамото на прислужника. Корабът се люшна рязко надясно и двамата мъже се блъснаха във вратата. Изправиха се с усилие и се отправиха по тесния коридор. Жените вече ридяха и нареждаха на децата си да побързат. Когато слязоха долу, пътниците бяха там до един — писъците, воплите и стоновете от страх се смесваха с трополенето и крясъците на моряците по палубата, грохота на вълните, втурнали се яростно срещу кораба.

Обзети от ужас, те усетиха как подът пропада под тях и телата им се изтърколват в единия край на помещението като яйца в кошница. Корабът пропадаше и продължи да пропада, сякаш никога нямаше да спре. След това се удари и всички чуха ужасяващия звук на разбито дърво. Водата бликна през отворилата се дупка, помете ги с огромна сила и гигантският кораб се отпусна върху скалите.

\* \* \*

Леденостуденият дъжд заливаше калдъръмените улици на Кензингтън, докато Мирей предпазливо пристъпваше по хлъзгавите камъни към градината на Талейран. Шахин я следваше, дългата му черна роба бе вече пропита от дъжда. Притискаше внимателно малкия Шарло в ръцете си.

На Мирей и през ум не ѝ минаваше, че Талейран може да не е в Англия. Още преди да отвори портата, сърцето ѝ се сви, когато видя

празната градина, изоставената беседка и закованите дъски по прозорците, металния лост, запречил вратата. Въпреки това тя отвори портата, мина по каменната пътека, а полата ѝ се влачеше в събралите се сред камъните локви.

Отчаяните ѝ удари отекнаха в пустата къща. Дъждът се сипеше по главата ѝ, когато ѝ се стори, че чува противния глас на Марат: „Закъсня... много късня!“ Облегна се на вратата и се остави на ледения порой, докато най-сетне усети ръката на Шахин да я води по подгизналата трева към беседката.

Обзета от отчаяние, тя се захлупи върху дървената пейка, опасала беседката отвътре, и се разрида, докато най-сетне усети, че сърцето ѝ ще се пръсне. Шахин остави Шарло на земята и детето запълзя към Мирей, стисна мокрите ѝ поли и се изправи на все още несигурните си крачета. Обви пръста ѝ с мъничката си ръка и го стисна с всички сили.

— Ба — каза Шарло, когато Мирей надникна в изумителните сини очи. Той се бе намръщил, а по сериозното му умно лице се стичаха струйки вода от мократа качулка на малката му джелаба.

Мирей се разсмя.

— Ти си ба. — Разроши копринената му червена коса. — Баща ти е изчезнал. Нали се твърди, че си пророк — защо не го предвиди?

Шарло я погледна сериозно.

— Ба — повтори той.

Шахин се отпусна до нея. Ястребовото му лице, оцветено в бледосиния цвят на племето му, изглеждаше още по-тайнствено на оскъдната светлина от светкавиците на развилнялата се буря.

— В пустинята — обясни тихо той — можеш да откриеш някого по следите на камилата му, тъй като всяко животно оставя отпечатък, характерен като лице. Тук следата ще се окаже доста по-трудна за проследяване. И човек, също като камила, си има навици, създадени от възпитание, стойка, походка.

Мирей се засмя безгласно, когато си представи как проследява стъпките на куцукация Галейран по калдъръмените улици на Лондон. След това разбра какво се опитва да ѝ каже Шахин.

— Вълкът винаги се връща по местата, където е ловувал — отбеляза тя.

— Ако не за да остане — уточни Шахин, — то поне за да остави миризмата си.

\* \* \*

Ала вълкът, чиято миризма се опитваха да проследят, вече не бе в Лондон. Не бе и на кораба, който се бе разбил в скала и от него бяха останали само трески. Заедно с другите пътници Талейран и Куртиад седяха в откритите спасителни лодки и моряците гребяха към островите, пръснати в Ламанша, за да осигурят убежище от развилнялата се буря.

Намирането на убежище успокояваше Талейран, тъй като веригата малки островчета, скупчени съвсем наблизко до териториалните води на Франция, си оставаха английски още от времето на Уилям III<sup>[2]</sup>.

Местните все още говореха архаичен нормански франкски език, напълно неразбираем дори за французите. Макар да плащаха данъците си на англичаните, за да ги пазят от набези, те спазваха старите нормански закони в съчетание с ясно изразена самостоятелност и борбен дух, които ги правеха ценни и им носеха несметни богатства по време на война. Островите в Ламанша бяха известни с безбройните корабокрушения и огромните корабостроителници, където се строяха и бойни, и пътнически плавателни съдове. Тъкмо в една от тези корабостроителници щеше да бъде поправен корабът на Талейран. Междувременно той можеше да остане тук и да си почине в истински комфорт. Поне нямаше опасност французите да го арестуват.

Спасителната им лодка бе заобиколила тъмните гранитни скали по крайбрежието, а моряците бяха гребали с всички сили срещу високите вълни, докато най-сетне съзряха каменист бряг и изтласкаха лодката на него. Изтощените уплашени пътници тръгнаха пеша в шибация дъжд, шляпаха през кални потоци и открити поля, засадени с лен и превито под дъждовните струи изтравниче, за да стигнат в близкия град.

Талейран и Куртиад пазеха зорко непокътнатата чанта с фигурите и се отправиха към близката кръчма, за да се стоплят с бренди край огъня, преди да потърсят подслон. Не бе ясно колко



месеца или седмици ще останат изолирани на този остров, преди да успеят да продължат пътешествието си. Талейран разпита собственика на кръчмата за колко време местната корабостроителница ще успее да поправи кораба им, при положение че килът и корпусът бяха лошо пострадали.

— Попитайте майстора — отвърна човекът. — Току-що се върна от оглед. Пие бира в оня ъгъл.

Талейран се надигна и приближи до червендалест мъж в средата на петдесетте, стиснал халбата си с две ръце. Човекът вдигна поглед, видя застаналите пред него Талейран и Куртиад и им даде знак да седнат при него.

— Вие сте от корабокрушенците, нали? — попита по-възрастният мъж, дочул разговора им. — Разбрах, че сте пътували за Америка. Прокълнато място. Аз съм оттам. Така и не ми стана ясно защо вие, французите, толкова държите да заминете, все едно е Обетованата земя.

По думите на човека личеше, че е от добро семейство и образован, а стойката му издаваше, че прекарва повече време на седлото вместо в корабостроителницата. Бе очевидно, че е свикнал да командва. Същевременно личеше, че е уморен от житейските несгоди. Талейран реши, че трябва да научи повече.

— За мен Америка наистина е като Обетована земя — каза той. — А и не ми остават много други възможности. Ако се върна у дома, ще ме качат на гилотината, а благодарение на министър Пит наскоро ме приканиха да освободя Британия от присъствието си. Разполагам с писма до някои от най-видните ви сънародници — министър Хамилтън и президента Вашингтон. Можете да намерят нещо, за което да използват застаряващ безработен французин.

— Познавам добре и двамата — отвърна новият му познат. — Служил съм дълго под командването на Джордж Вашингтон. Той ме направи генерал-майор, бригаден генерал и ми повери командването на Филадельфия.

— Не мога да повярвам! — извика Талейран. Ако човекът срещу него бе заемал тези високи постове, какво, по дяволите, търсеше на този остров и защо поправяше корабокрушили кораби? — Тогава може би ще направите жеста да напишете още едно писмо до президента. Доколкото разбрах, с него е трудно да се срещне човек...

— Страхувам се, че моето писмо ще ви затвори вратите — отвърна човекът с мрачна усмивка. — Позволете ми да ви се представя. Бенедикт Арнолд.

\* \* \*

Операта, казината, игралните клубове, приемите... Това са места, мислеше си Мирей, които би посетил Талейран. Трябваше да получи достъп до всяко едно от тях, ако искаше да го открие в Лондон.

Докато се връщаше към странноприемницата, видя закована на стената обява и тя я накара да премисли отново всички решения, които бе взела досега.

ПО-ВЕЛИК ОТ МЕСМЕР<sup>[3]</sup>

Удивителен подвиг на паметта!

Възхваляван от френските философи!

Победил дори Фридрих Велики,

Филип Стама<sup>[4]</sup>, наричан още Прависта!

Тази вечер!

Великият гросмайстор

АНДРЕ ФИЛИДОР

ще участва в

ИГРА НА СЛЯПО

в кафене „Парслоу“

на Сейнт Джеймс Стрийт.

„Парслоу“ на Сейнт Джеймс Стрийт беше кафене и кръчма, където често се играеше шах. В това заведение се отбиваше не само шахматният елит на Лондон, а и цветът на европейския шахмат. Най-голямата атракция бе Андре Филидор, френският шахматист, чиято слава се носеше из цяла Европа. Когато същата вечер Мирей натисна тежката врата на „Парслоу“, тя попадна в дискретния свят на богатството. Около нея имаше лъснато до блясък дърво, тъмнозелена

коприна, плътни индийски килими, а помещението бе осветено от газени лампи с опушени стъкленици.

Заведението бе почти празно, само неколцина от келнерите подреждаха чашите зад бара и мъж към петдесетте, настанил се на един от столовете близо до вратата. Самият той бе доста закръглен, с огромно шкембе, широка челюст и двойна брадичка, която почти покриваше широката вратовръзка от златиста дантела. Бе с кадифено сако в толкова наситеночервено, че отиваше на спуканите капиляри, осяяли носа му. Ситните му подпухнали очи следяха Мирей с огромен интерес. Нещо повече от интерес се изписа на лицето му, когато забеляза гиганта в пурпурна копринена роба, който влезе след нея, прегърнал дребно червенокосо детенце.

Той допи последните си глътки, остави шумно чашата и се провикна към бармана за още. След това затътри крака към Мирей, сякаш пристъпваше по клатушкащата се палуба на някой кораб.

— Червенокоса мома, най-красивата, дет' съм виждал — изрече завалено той. — Златисточервени къдрици, които разбиват мъжкото сърце, заради които войни се водят — същата като Скръбната Дирдре<sup>[5]</sup>. — Той свали смешната си перука, замахна с нея като за поклон и внимателно огледа тялото на новодошлата. След това пияният натъпка напудрената перука в джоба си, пресегна се към ръката на Мирей и я целуна галантно.

— Тайнствена дама пристига в компанията на екзотичен придружител! Позволете ми да се представя: аз съм Джеймс Бозуел от Афлек, адвокат по призвание, историк по професия и потомък на невероятните крале Стюарт. — Кимна ѝ, потисна хълцането си и ѝ подаде ръка. Мирей погледна Шахин. Той не разбираше английски и лицето му си оставаше непроницаема маска.

— Да не би да сте господин Бозуел, написал известната „История на Корсика“? — попита Мирей на английски, който говореше с очарователен акцент. Това бе прекалено голямо съвпадение. Първо Филидор, сега Бозуел, за когото Летиция Бонапарт ѝ бе разказвала толкова много, се оказваха в същия клуб. Може би изобщо не ставаше въпрос за съвпадение.

— Същият — отвърна олюляващият се пияница и се облегна на ръката на Мирей, за да не падне. — По акцента ви личи, че сте

французойка и не одобрявате либералните схващания, които като млад изразявах срещу вашето правителство?

— Напротив, господине — увери го Мирей. — Възгледите ви са изключителни. Ние във Франция имаме ново правителство, което се съобразява повече с насоките, които вие и господин Русо предначертахте. Познавате го, нали?

— Познавам ги всички — отвърна небрежно Бозуел. — И Русо, и Паоли, и Гарик, и Шеридън, и Джонсън — всички велики личности. Също като леките жени, които следват войнишките лагери, аз си лягам в калта на историята. — И я щипна под брадичката. — И на други места, и на други — разсмя се гръмогласно той.

Спряха пред масата му, където новата напитка вече го чакаше. Той взе чашата и отпи солидна глътка. Мирей дръзко го наблюдаваше. Макар пиян, съвсем не бе глупак. Със сигурност не бе случайност, че двама от мъжете, свързани с „Шаха Монглан“, бяха тук тази вечер. Трябваше да внимава, защото можеше да има и други.

— Ами господин Филидор, който ще играе тук тази вечер... и него ли познавате? — попита невинно тя. Макар привидно да изглеждаше спокойна, сърцето ѝ биеше като подивяло.

— Всеки, който се интересува от шах, се интересува от великия ви сънародник — отвърна Бозуел и вдигна чашата към устните си. — За пръв път от доста време насам ще се появи пред публика. Не беше добре. Но вие сигурно знаете. След като сте тук тази вечер... да разбирам ли, че сте наясно с играта? — Малките му очи я наблюдаваха внимателно, въпреки че бе много пиян, а двойното значение на въпроса не ѝ убягна.

— Затова съм дошла, господине — отвърна Мирей и пусна в действие момичешкия чар и обезоръжаващата си усмивка. — По всичко личи, че познавате господина, така че бихте ли ме представили, когато пристигне?

— За мен ще бъде огромно удоволствие — отвърна Бозуел, макар по нищо да не личеше, че му е приятно. — Всъщност той вече е тук. Подреждат в задната част. — Предложи ѝ ръката си и я поведе към помещение с ламперии и месингови полилеи. Шахин ги последва безмълвно.

Висок слаб младеж, почти на възрастта на Мирей, с бледа кожа и нос като клюн, подреждаше фигурите на една от дъските в центъра на

стоята. Край масите бе застанал нисък набит мъж към края на трийсетте с гъста руса коса, която се стелеше на масури около лицето му. Разговаряше с по-възрастен човек, който бе с гръб към нея.

Двамата с Бозуел се приближиха към масите.

— Драги мой Филидор — провикна се той и плесна силно другия мъж по рамото. — Прекъсвам те единствено за да те запозная с тази поразителна красавица, дошла от родината ти. — Не обърна никакво внимание на Шахин, който наблюдаваше сцената от вратата с черните си ястребови очи.

По-възрастният се обърна и погледна Мирей в очите. Бе облечен в старомоден костюм стил Луи XV — макар плющът и чорапите до коленете да не бяха подходящи, ала личеше, че Филидор е човек с достойнство, от аристократичен произход. Въпреки че бе висок, изглеждаше крехък като изсушено цвете, а прозрачната му кожа бе бяла като напудрената перука. Той се поклони леко и притисна устни към ръката на Мирей. След това заговори напълно искрено:

— Госпожо, рядко може да види човек такава зашеметяваща красавица край шахматната дъска.

— Още по-рядко може да види човек такава зашеметяваща красавица под ръка със стар дегенерат като Бозуел — намеси се русият и обърна тъмните си настойчиви очи към Мирей. Когато се наведе, за да ѝ целуне ръка, високият младеж с орлов нос пристъпи към тях, за да изчака своя ред.

— Преди да вляза тази вечер в клуба, не познавах господин Филидор — обясни Мирей. — Дойдох да се срещна с него. Аз съм запалена негова почитателка.

— Едва ли по-запалена от нас! — съгласи се първият младеж. — Казвам се Уилям Блейк, а този млад козел, който сумти до мен, е Уилям Уърдсуърт. Получавате двама Уилямовци на цената на един.

— Тук е пълно с писатели — добави Филидор. — С други думи, пълно е с просяци, защото и двамата Уилямовци са поети.

Мирей се напрягаше, за да си спомни какво знае за двамата поети. По-младият, Уърдсуърт, бе ходил в Якобинския клуб и се познаваше с Давид и Робеспьер, които на свой ред познаваха Филидор. Давид ѝ бе казал само това. Спомни си още, че Блейк, чието име бе известно във Франция, бе написал мистични творби, някои посветени на Френската революция. Каква ли бе връзката между всички тях?

— Идвате специално за играта на сляпо ли? — попита Блейк. — Това постижение е наистина забележително и Дидро го е увековечил в своята Encyclopedie. Партиите започват след малко. Междувременно ще съберем с каквото разполагаме, за да ви предложим коняк...

— Предпочитам да ми предложите информация — отвърна Мирей, решена да доведе започнатото докрай. Може би никога повече нямаше да ги види заедно, а бе сигурна, че неслучайно ги заварва тук.

— Друга шахматна игра ме интересува, както господин Бозуел се досети. Знаем какво се е опитвал да открие в Корсика преди много години, какво е търсел и Жан-Жак Русо. Знаем какво е научил господин Филидор от великия математик Ойлер, докато е бил в Прусия, и какво вие, господин Уърдсуърт, сте научили от Давид и Робеспьер.

— Нямам представа за какво говорите — прекъсна я Бозуел, въпреки че Филидор бе пребледнял и се опитваше да напипа стол, на който да се подпре.

— Напротив, господа, имате. Много добре знаете за какво говоря — отвърна Мирей и използва предимството си, докато четиримата мъже не откъсваха очи от нея. — Говоря за „Шаха Монглан“. Събрали сте се тази вечер да говорите за него... Не ме гледайте толкова ужасени. Да не би да си въобразявате, че щях да дойда тук, ако не знаех какви са планове ви?

— Нищо не знае — каза Бозуел. — Публиката ще започне да идва. Предлагам да отложим този разговор...

Уърдсуърт подаде чаша вода на Филидор, имащ вид на човек, който ще припадне всеки момент.

— Коя сте вие? — вдигна очи гросмайсторът към Мирей и я погледна така, сякаш бе видял призрак.

— Казвам се Мирей и идвам от Монглан — представи се тя. — Знаем, че „Шахът Монглан“ съществува, защото държах фигурите в ръцете си.

— Вие сте повереницата на Давид! — възкликна Филидор.

— Онази, която беше изчезнала! — добави Уърдсуърт. — Същата, която търсеха...

— Има един човек, с когото трябва да поговорим — заяви Бозуел, — преди да продължим...

— Няма време — прекъсна го Мирей. — Ако ми кажете каквото знаете, аз също ще ви се доверя. Но трябва да стане сега... не по-

късно.

— Пазарлък значи — намръщи се Блейк и закрачи, сякаш бе потънал в размисъл. — Признавам, че се интересувам от шаха по свои причини. Каквото и да искат господарите ти, Бозуел, то не ме интересува. Научих за шаха по различен начин, от глас, който ехтеше в пустошта...

— Вие сте глупак! — кресна Бозуел и стовари юмрук на масата. — Да не би да си въобразявате, че призракът на мъртвия ви брат ви дава изключителни права над шаха? Има други, които разбират значението му и без да се потапят в мистика.

— Ако за вас действията ми са прекалено чисти и неподправени — сопна се Блейк, — нямаше да ме поканите да присъствам на малкия ви заговор тази вечер. — Той се обърна към Мирей със студена усмивка и обясни: — Брат ми Робърт почина преди няколко години. Единствено него обичах на този свят. Когато духът му се отдели от тялото, с шепот като въздишка той ме накара да потърся „Шаха Монглан“, извора на всички тайни от Сътворението. Госпожице, ако знаете нещо за този шах, с удоволствие ще споделя с вас малкото, което знам. Също и Уърдсуърт, ако не греша.

Обзетият от ужас Бозуел се обърна и забърза навън. Филидор погледна остро Блейк, постави длан на ръката на младия мъж, сякаш за да го предупреди.

— Може би най-сетне ще успея да успокоя духа на брат си — заяви Блейк.

Той настани Мирей на стол в дъното на салона и отиде да ѝ донесе коняк, докато Уърдсуърт нагласяваше Филидор на масата в центъра. Гостите пълнеха залата, когато Шахин, прегърнал Шарло, се приближи и седна до Мирей.

— Пияният излезе навън — каза тихо той. — Усещам опасност. Ал-Калим също я усеща. Трябва незабавно да си тръгнем.

— Още не — отвърна Мирей. — Има нещо, което трябва да разбере.

Блейк донесе напитката на Мирей и седна до нея. Последните гости заемаха местата си, когато Уърдсуърт се върна при тях. Някакъв мъж застана пред всички и обясни правилата, докато Филидор чакаше със завързани очи пред дъската. Двамата поети се приведоха към Мирей и Блейк заговори тихо.

— В Англия се разказва една история — започна той — за известния френски философ Франсоа-Мари Аруе, известен под името Волтер. Около Коледа на 1725-а — почти трийсет години преди да се родя — една вечер Волтер придружавал актрисата Адриен Лекуврьор до „Комеди Франсез“ в Париж. По време на антракта Волтер бил публично обиден от кавалера Дьо Рохан Шабо, който се провикнал във фойето: „Господин Дьо Волтер, господин Аруе — защо не решите кое е името ви?“ Волтер, който умее да мисли бързо, веднага се провикнал: „Името ми започва с мен, докато вашето завършва с вас.“ Скоро след това Волтер бил пребит от шестима негодници заради този отговор.

— Въпреки забраната да се провеждат дуели — продължи Блейк — поетът отишъл във Версай и открито поискал удовлетворение от кавалера. Заради тази волност бил хвърлен в Бастилията. Докато гниел в килията, му хрумнало нещо. Подал молба до властите, вместо да го помилват или да го държат в затвора, да го изпратят на заточение в Англия.

— Казват — намеси се Уърдсуърт, — че по време на първия си престой в Бастилията Волтер разгадал таен ръкопис, посветен на „Шаха Монглан“. Замислил изгнанието си тук като начин да представи загадката на известния ни математик и учен сър Исак Нютон, чиито творби четял с възхищение. Нютон, вече стар и изморен, бил изгубил интерес към работата си, защото тя не представлявала предизвикателство. Волтер му предложил да разпали необходимата искра — предизвикателството не само да дешифрира онова, което сам той вече бил направил, а и да разкрие дълбоко скритата истина. Казват, госпожо, че ръкописът криел невероятна тайна, погребана с „Шаха Монглан“ — формула за велика сила.

— Знам! — изсъска раздражена Мирей и премести пръстите на Шарло, заплели се в косата ѝ. Останалата част от посетителите не откъсваха очи от дъската в центъра, където Филидор слушаше какви са ходовете на противника му и съобщаваше своите.

— А въпросният сър Исак успял ли е да разреши загадката? — попита нетърпеливо тя. Усещаше безпокойството на Шахин и желанието му да си тръгнат час по-скоро, въпреки че не виждаше лицето му.



— Тъкмо това искахме да ви разкажем — отвърна Блейк. — Това е последното, което е направил, тъй като на следващата година починал.

#### РАЗКАЗЪТ НА ПОЕТИТЕ

Волтер едва бил навършил трийсетте, а Нютон вече приближавал осемдесет и три, когато през май 1726 година двамата се срещнали в Лондон. Нютон преживял нервна криза преди трийсет години. Оттогава не публикувал почти нищо от научен интерес.

Когато се запознали, слабият циничен, с остър ум Волтер отначало се чувствал смутен пред Нютон, който се оказал дебел, румен, с грива побеляла коса, а държането му било кротко и любезно. Въпреки че всички му обръщали внимание, Нютон бил самотник, който не обичал много да говори и ревниво пазел мислите си — точно обратното на младия му почитател от Франция, който два пъти бил затварян в Бастилията заради нетактичност и избухливост.

Нютон винаги се изкушавал от проблемите, с които се сблъсквал, независимо дали били математически или от мистичен характер. Когато Волтер пристигнал с тайнствения ръкопис, сър Исаак веднага го взел и изчезнал в продължение на няколко дни, оставяйки поета в нервно очакване. Най-сетне поканил Волтер в кабинета си, помещение, пълно с оптически уреди и прашни книги.

— Публикувал съм незначителна част от трудовете си — казал ученият на философа, — и то единствено по настояване на Кралското общество. Сега вече съм стар и богат и мога да правя каквото пожелая, ала все още отказвам да публикувам. Вашият приятел кардинал Ришельо би разбрал подобно решение, в противен случай нямаше да напише закодиран дневник.

— Значи успяхте да го разшифровате? — попитал Волтер.

— Не само това — отвърнал математикът с усмивка, отвел Волтер в ъгъла на кабинета си, където стояла огромна метална кутия. Извадил ключ от джоба си и погледнал французина. — Кутията на Пандора. Да я отворим ли? — попитал той. Волтер нетърпеливо се съгласил и домакинът завъртял ключа.

В кутията съхранявал ръкописи на стотици години, някои били пред разпадане, тъй като много дълго време били оставени при неблагоприятни условия. Личало, че повечето са често четени и

прехвърляни, и Волтер предположил, че лично Нютон сам ги е прелиствал. Когато той ги извадил внимателно, Волтер забелязал изненадан заглавията: *De Occulta Philosophia, The Museum Hermeticum, Transmutatione Metallorum...* еретични писания от Ал-Джабир, Парацелз, Виланова, Агрипа, Люли. Имало творби, посветени на най-черната магия, забранени от всяка християнска църква. Творби по алхимия — десетки страници на тази тема, — а под тях, грижливо подвързани, били прибрани хиляди листове с бележки за експерименти и анализи, написани от Нютон.

— Ама вие сте най-ревностният застъпник на разума през нашия век! — отбелязал Волтер, докато гледал слисан книгите и ръкописите. — Как е възможно до такава степен да се отдадете на мистиката и магията?

— Това не е магия — поправил го Нютон. — Говорим за наука. Най-опасната от всички науки, чиято цел е да промени пътя на природата. Разумът е измислен от човек, за да дешифрира формулите, създадени от Господ Бог. Във всяко природно творение е вложен код — и към всеки код съществува ключ. Провел съм много експерименти по примера на древни алхимици, ала документът, който ми дадохте, показва, че шперцът е в „Шаха Монглан“. Ако това е истина, готов съм да дам всичко, което съм открил — всичко, което съм изобретил, — за да прекарам един-единствен час с фигурите.

— И какво ще ви разкрие този „шперц“? Нима има нещо, което не сте в състояние да откриете сам с опити и проучвания? — попитал Волтер.

— Камъкът — отвърнал Нютон. — Това е ключът към всички тайни.

\* \* \*

Когато поетите замълчали развълнувани, Мирей веднага се обърнала към Блейк. Шепотът на публиката, скупчила се около партията шах на сляпо, прикривал разговора им.

— Какъв е този камък? — попита тя и стисна силно ръката на поета.

— А, да, забравих — разсмя се Блейк. — Аз самият знам тези неща, затова си мисля, че и другите ги знаят. Целта на експериментите в алхимията са да добият разтвор, който се превръща в суха червеникава пудра — поне така го описват. Чел съм написаното от Нютон. Въпреки че не са били публикувани от неудобство — никой не вярва, че той е прекарал толкова много време над подобни щуротии, — описанието на опитите никога не е било унищожено.

— И каква е тази суха червена пудра? — попита отново Мирей, толкова нетърпелива, че бе готова да изкрещи. Шарло я дърпаше отзад. Не ѝ трябваше пророк, за да се сети, че се е задържала прекалено много.

— Ами пудра — отвърна Уърдсуърт и се приведе напред, а очите му заблестяха от възбуда. — Тази пудра е камъкът. Частица от него, смесена с неблагороден метал, го превръща в злато. Когато се разтвори и се изпие, би трябвало да излекува всичките ти страдания. Наричат го философски камък...

Мислите на Мирей се въртяха около всичко, което знаеше. Свещените камъни, които финикийците боготворели, белите камъни, описани от Русо, по стените във Венеция: „Ако човек може да каже и извърши онова, което мисли — било написано там, — той ще стане свидетел на преobraжението си.“ Бялата царица се появи на стената пред нея и превърна човека в Бог...

Неочаквано Мирей се изправи. Уърдсуърт и Блейк скочиха изненадани.

— Какво има? — прошепна младият Уърдсуърт. Неколцина от публиката се обърнаха подразнени към тях.

— Трябва да вървя — заяви Мирей и го целуна по бузата, а той се изчерви. Обърна се към Блейк и пое ръката му. — В опасност съм... не мога да остана. Няма да ви забравя. — Веднага, последвана от Шахин, който се носеше като сянка подире ѝ, напусна залата.

— Дали да не тръгнем след нея — предложи Блейк. — Защо ми се струва, че отново ще се срещнем? Забележителна жена, нали?

— Да — съгласи се Уърдсуърт. — Вече си я представям в стихотворение. — След това се разсмя, защото забеляза притеснението по лицето на Блейк. — Не говорех за моите! Имах предвид някое от твоите...

Мирей и Шахин минаха бързо през външния салон. Краката им потъваха в мекия килим. Портиерите, застанали край бара, дори не ги забелязаха. Щом излязоха на улицата, Шахин стисна Мирей за ръката и я дръпна към потъналата в сянка стена. Шарло, свил се в ръцете на Шахин, обърна всевиждащ поглед към мократа улица.

— Какво има? — прошепна Мирей, а Шахин постави пръст на устните ѝ. Тя напрегна поглед, а след малко чу тихи стъпки да пресичат паважа. Забеляза две сенки в мъглата.

Непознатите приближиха на пръсти до вратата на „Пар ел оу“, на няколко крачки от мястото, където се бяха притаили Мирей и Шахин и не смееха да дишат. Дори Шарло бе като мишле. Вратата на клуба се отвори и светлината отвътре им разкри кои са новодошлите. Единият бе пияният дебелак Бозуел, загърнат в дълга черна пелерина. Мирей гледаше с отворена уста как Бозуел подава ръка на... жената с него.

Когато отметна качулката, се оказа слаба, фина и красива. В следващия миг се разпиля пясъчнорусата коса на Валентин! Това бе Валентин! Мирей изхлипа приглушено и понечи да пристъпи напред, ала Шахин я възпря с желязна хватка. Тя се обърна побесняла към него, но той побърза да се наведе към ухото ѝ.

— Бялата царица — прошепна. Мирей се обърна потресена тъкмо когато вратата на клуба се затвори и те останаха сами в тъмното.

*Островите в Ламанша  
Февруари 1794 година*

През трите седмици, докато чакаше ремонтът на плавателния съд да завърши, Талейран имаше много възможности да опознае Бенедикт Арнолд, известния предател, потъпкал доверието на страната си, като бе станал шпионин за британците.

Странно бе, че тези двама мъже седяха заедно и играеха шах или табла. Всеки от тях бе имал обещаваща кариера, беше успял да се издигне и спечели уважението и на подчинените, и на началниците си. И двамата си бяха създали врагове, които им бяха стрували и репутацията, и начина на живот. Арнолд бе намерил убежище в Англия, след като предателството му било разкрито и разбрал, че в армията място за него няма. Всички се отнасяха презрително с бившия

военен и го отбягваха. Това обясняваше защо Талейран го завари на това място.

Макар Арнолд да не можеше да даде препоръчително писмо за някоя видна личност в Америка, Талейран разбра, че от него може да получи информация за страната, към която бе тръгнал. При всяка възможност заливаше корабостроителя с въпроси. И ето че сега, през последния ден от престоя му, преди корабът да потегли за Новия свят, Талейран зададе още въпроси, докато играеха шах.

— Какъв е общественият живот в Америка? — попита той. — Има ли приеми като в Англия и Франция?

— Освен Филадельфия или Ню Йорк, където е пълно с холандски имигранти, има пръснати малки градчета. Вечер хората седят край огъня с книга, играят шах, както правим ние в момента. Социален живот има само на Източното крайбрежие. Казват, че дори траперите и търговците на кожи носят по един малък шах, докато пътуват.

— Наистина ли? — попита Талейран. — Нямах представа, че интелектуалното развитие в колониите е толкова високо.

— Не толкова интелект, колкото морал — отвърна Арнолд. — Те възприемат нещата по този начин. Може би ви е попадала книгата на Бен Франклин? Много е популярна в Америка. Казва се „Моралът на шаха“ и в нея се твърди, че можем да получим много уроци за живота, като изучим подробно тази игра. — Той се разсмя с горчивина и погледна Талейран в очите. — Франклин нямаше търпение да разреши загадката на „Шаха Монглан“.

Талейран го погледна стреснато.

— За какво, по дяволите, говорите? — попита той. — Да не се опитвате да ми кажете, че тази абсурдна легенда се обсъжда и от другата страна на Атлантическия океан?

— Колкото и смешно да ви се струва — отвърна Арнолд с усмивка, която за другия бе пълна загадка, — говори се, че старият Бен Франклин е посветил живота си в опити да дешифрира загадката. Посетил дори „Монглан“, докато бил посланик във Франция. Намира се в Южна Франция.

— Знам къде е — сопнал се Талейран. — И какво е търсел?

— Как какво? „Шаха Монглан“. Мислех, че всички знаят за него. Говори се, че е заровен в „Монглан“. Бенджамин Франклин бил

отличен математик и шахматист. Създал обхода на коня и идеята му била, че това е планът, по който е скрит „Шахът Монглан“.

— Скрит ли? — попита Талейран и усети как по гърба му преминава студена тръпка, щом усети за какво намеква новият му познат. Дори в Америка, на хиляди километри от ужасите в Европа, той нямаше да бъде на сигурно място, нямаше да бъде спасен от ужасния шах, оказал толкова голямо влияние в живота му.

— Да — отвърна Арнолд и премести фигура. — Трябва да попитате Александър Хамилтън, приятел масон. Твърди се, че Франклин е дешифрирал част от формулата и им я е предал, преди да умре...

---

[1] Жак Бенин Босюе (1627–1704) — френски католически писател и богослов, убеден миротворец. — Б.пр. ↑

[2] Уилям III (1689–1702) — английски крал, който спира разпространението на френското влияние в Англия. — Б.пр. ↑

[3] Д-р Фридрих Антон Месмер (1733–1815), изказал предположението, че съществува универсален флуид за взаимодействие между небесните тела и живите организми, от чието равновесие или смущение зависят здравето и болестите. — Б.пр. ↑

[4] Филип Стама (1705–1755) — сирийски шахматист, живял във Франция и Англия, пионер на съвременния шахмат; през 1745 г. е победен от Филадельфия. — Б.пр. ↑

[5] Скръбната Дирдре — трагична героиня от ирландската митология. — Б.пр. ↑

## ОСМОТО ПОЛЕ

— *Най-после Осми квадрат!* — извика тя...  
— *О, колко се радвам, че съм тук! Ама какво е това на главата ми?* — възкликна тя смаяно... *свали нещото и го сложи в скута си, за да го разгледа и да види какво е.*  
*Беше златна корона.*

„Алиса в  
Огледалния свят“<sup>[1]</sup>  
Луис Карол

ИЗМЪКНАХ СЕ ОТ МОРЕТО на каменистия бряг пред боровата гора. Кашлях силно, заради солената вода, която бях нагълтала. Поне бях жива. Спасил ме беше „Шахът Монглан“.

Тежестта на фигурите в чантата ме беше повлякла към дъното и не ми бе дала възможност да замахна с ръце, така че избегнах куршумите, които се забиха във водата, очевидно изстреляни от главорезите на Шариф. Тъй като бе едва три метра дълбоко, можех да стъпвам по песъчливото дъно като влача чантата, и когато попаднех между лодките, подавах носа си навън, за да вдишам въздух. Като използвах лодките за прикритие и чантата за котва, си проправих път в тъмнината покрай плитчините.

Най-сетне се престраших и излязох на плажа. Огледах се, за да се опитам да определя къде точно се намирам. Беше близо девет часът и бе почти тъмно. Виждах трепкащи светлини, най-вероятно от пристанището на Сиди-Фредж, на около три километра. Можех да стигна пеша, стига да не ме заловят, но къде се беше дянала Лили?

Опипах подгизналата чанта и бръкнах вътре. Всички фигури бяха тук. Един господ знае какво можех да изгубя, докато влачех чантата през тинята на дъното, но поне двестагодишният ръкопис бе

все още във водонепромокаемия несесер, в който държах грима си. Дано да не беше протекъл.

Тъкмо обмислях какво да правя, когато подгизнало създание излезе от водата на няколко метра от мен. На пурпурната светлина приличаше на новоизлюпено пиле, ала щом изляя и се хвърли в скута ми, разбрах, че унилото същество е Кариока. Нямах как да го изсуша, защото самата аз бях съвършено мокра. Поех го на ръце и се изправих, пъгнах го под мишница и се отправих към боровата гора, за да се прибера по късия път. Бях загубила едната си обувка във водата, затова изхлузих и другата и тръгнах боса по мекия килим борови иглички. Разчитах на инстинктите си, за да се добера до пристанището. Петнайсет минути по-късно наблизих чух пукот на вейка. Застинах намясто и погалих треперещия Кариока. Молах се да не се хвърли в атака, както правеше обикновено.

Не че имаше значение. Няколко секунди по-късно ме заслепи мощен фенер. Примижах и сърцето ми се сви от страх. След това войник в униформа с цвят таки се приближи към мен. Стискаше огромна пушка, а на колана му се виждаха патрони. Оръжието бе насочено към стомаха ми.

— Стой! — изкрещя неуверено той. — Коя си ти? Веднага се представи! Какво търсиш тук?

— Заведох кучето си да поплува — обясних. Вдигнах Кариока за доказателство. — Аз съм Катрин Велис. Ще ви покажа документите си...

В този момент се сетих, че въпросните документи са мокри, а нямах желание да пребъркват чантата ми. Налагаше се да мисля бързо.

— Разхождах кучето си към Сиди-Фредж — продължих. — То взе че падна от кея. Скочих, за да го спася, но май течението ни е повлякло... — Господи, в този момент се сетих, че в Средиземно море нямаше течения. Продължих да бърбуркам бързо. — Работя за ОПЕК, за министър Кадир. Той ще гарантира за мен. Живея съвсем наблизко. — Вдигнах ръка, а той вдигна пушката.

Реших да се направя на нагла американка.

— Вижте какво, спешно трябва да се видя с министър Кадир — настоях аз и изпъгнах гръб, макар да бях сигурна, че изглеждам много смешно в капещите дрехи. — Вие имате ли представа коя съм? — Войникът погледна към партньора си, скрит зад лъча светлина.



— Да не би да сте участник на конференцията? — попита той и отново се обърна към мен.

Как не се сетих! Ето защо войниците патрулираха в гората! Затова е имало блокада на пътя. Затова Камил настояваше да се върна до края на седмицата. Конференцията на ОПЕК бе започнала!

— Естествено! — потвърдих. — Аз съм един от ключовите делегати. Сигурно вече се чудят къде съм.

Войникът пристъпи към колегата си и му прошепна нещо на арабски. След по-малко от минута другият изключи фенерчето. По-възрастният заговори извинително:

— Госпожо, ще ви отведем при останалите. В момента делегатите се събират в „Ресторан дьо Пор“. Ако предпочитате, можем да ви оставим първо да се преоблечете и освежите.

Съгласих се, че идеята е чудесна. След около половин час заедно с придружителите си пристигнах в апартамента. Охраната изчака отвън, докато бързо си смених дрехите, изсуших си косата и доколкото можах сресах Кариока.

Не посмях да оставя фигурите в апартамента, затова извадих малък сак от гардероба и ги сложих вътре заедно с Кариока. Дневникът на Мини беше влажен, благодарение на водоустойчивия ми несесер, но поне не беше съсипан. Прелистих страниците и се опитах да ги изсуша със сешоара, след това го прибрах в сака и излязох при охраната, за да ме откарат на пристанището.

„Ресторан дьо Пор“ бе огромна сграда с високи тавани и мраморни подове. Докато живеех в „ар-Риад“, често се отбивах тук. Минахме през дългата колонада от ключообразни арки, издигнати от площадчето до пристанището, след това се изкачихме по няколко стъпала, които започваха направо от водата и отвеждаха към стъклените стени на ресторанта. На всеки трийсетина крачки бе застанал войник с лице към пристанището, ръцете на всички бяха зад гърба, а пушките им бяха преметнати на рамо. Когато приближих входа, се взрях в стъклените витрини, за да зърна Камил.

Бяха подредили ресторанта така, че сега имаше пет дълги редици маси, които започваха от мястото, където бяхме застанали, и продължаваха по трийсет метра навътре. В центъра бе издигнат нещо като подиум, опасан с месингов парапет, където бяха настанени повисшестоящите. Дори оттам, където стоях, личеше, че тук са се

събрали хора на властта. Бяха пристигнали не само министрите на петрола, а и президентите на всички страни от ОПЕК. Навсякъде се виждаха униформи, украсени със златни плитки, богато бродирани роби и леопардови шапки, чисто бели роби и черни делови костюми.

Намръщеният войник на входа пое оръжието на придружителя ми и посочи към мраморната тераса. Войникът вървеше пред мен между дългите маси с бели покривки към подиума в центъра. Докато приближавахме, забелязах ужасеното лице на Камил. Спрях до масата, войникът отдаде чест и Камил се изправи.

— Госпожице Велис! — започна той. Обърна се към войника: — Благодаря ви, че придружихте уважаваната ми сътрудничка дотук. Какво става, войник? Да не би да се е изгубила? — Наблюдаваше ме с периферното си зрение, сякаш обяснението трябваше да дойде от мен.

— Открихме я на пристанището, господин министър — отвърна войникът. — Леко подхлъзване, за което е виновно кучето. Доколкото разбрах, я очаквате... — Той погледна седналите на масата, все високопоставени мъже, сред които бе повече от очевидно, че няма място за мен.

— Справихте се отлично, войник — похвали го Камил. — Можете да се върнете на поста си. Своевременните ви действия няма да бъдат забравени. — Войникът отново отдаде чест и си тръгна.

Камил даде знак на преминаващ келнер и го помоли да сложи още едни прибори. Остана прав, докато ми донесоха стол, след това се настанихме и двамата и Камил ме представи:

— Министър Ямини. — И посочи закръгления розовобузест саудитски министър в ОПЕК от дясната ми страна. Човекът кимна любезно и се надигна от мястото си. — Госпожица Велис е американският експерт, който създаде блестящата компютърна програма и анализите, за които говорих тази сутрин — добави той. Министър Ямини изви едната си вежда, за да покаже, че е силно впечатлен. — Вече познавате министър Белаид — продължи Камил, когато Абдел Салаам Белаид, който бе подписал договора ми, се надигна с блестящи очи и ми подаде ръка. Беше мургав, с много гладка кожа, слепоочията му сребрееха под иначе оплешивялото теме. Запри лича ми на елегантен шеф на мафията.

Министър Белаид се обърна надясно към съседа си по маса, погълнат в разговор със седящия до него. Двамата прекъснаха

обсъждането, за да го погледнат, а аз прежълтях, щом ги познах.

— Това е госпожица Катрин Велис, компютърният ни експерт — представи ме с тих глас Белаид. Дългото тъжно лице на президента на Алжир Хуари Бумедиен се извърна за миг към мен, след това премести отново очи към министъра, сякаш го питаше каква работа имам тук. Белаид сви рамене и се усмихна.

— *Enchanté*<sup>[2]</sup> — отвърна президентът.

— Крал Файзал от Саудитска Арабия — продължи Белаид и посочи напрегнат мъж, който ми заприлича на сокол. Той впи очи в мен изпод кърпата на главата. Не се усмихна, кимна и това бе всичко.

Посегнах към чашата вино пред себе си и отпих огромна глътка. Как, за бога, щях да кажа на Камил какво става? Как да се измъкна от това място, за да спася Лили? В компанията на тези хора не беше удобно дори да се извиня, за да отида до тоалетната.

В това време наблизко настъпи оживление. Всички се обърнаха, за да видят какво става. Ресторантът беше препълнен — сигурно имаше поне шестстотин мъже. Всички бяха седнали, с изключение на сервитьорите, които подтичваха, за да оставят кошнички с хляб, порции пресни зеленчуци, наливаха вода и вино. Беше влязъл висок мургав мъж, облечен в дълга бяла роба. Красивото му лице бе развълнувано, докато вървеше покрай масите и размахваше малък камшик за езда. Келнерите се отдръпваха от пътя му и никой не понечи да го спре. Не можех да повярвам на очите си, докато наблюдавах как блъска с камшика по масите от двете страни, а бутилките, попаднали под ударите, падаха по пода. Гостите не смееха да гъкнат, докато той минаваше, чуваше се само трясъкът на счупено стъкло.

Бумедиен се изправи с въздишка и се обърна към оберкелнера, който забърза нанякъде. Президентът на Алжир слезе от подиума, за да изчака красивия мъж.

— Кой е този? — прошепнах на Камил.

— Муамар Кадафи. От Либия — отвърна тихо Камил. — Днес на конференцията изнесе дълга реч, че последователите на Ал-Ислам не бива да пият. Виждам, че е решил да премине към действие. Казват, че е наел килъри от Европа, за да ликвидират видни министри на ОПЕК.

— Знам — заяви Ямини с ангелското лице. — Името ми е доста напред в този списък. — Проблемът май не го притесняваше особено. Бодна парче целина и задъвка доволно.

— Защо? — прошепнах към Камил. — Заради пиенето ли?

— Защото настояваме за икономическо, а не политическо ембарго — отвърна той. Сниши глас и заяви през зъби: — Сега разполагаме с няколко минути, така че казвай какво става. Къде беше? Шариф обърна страната наопаки. Едва ли ще те арестува тук, но да знаеш, че си закъсала.

— Знам — промълвих в отговор аз и погледнах надолу към мястото, където Бумедиен тихо разговаряше с Кадафи, дългото му тъжно лице бе наведено, за да не се вижда изражението му. Гостите вдигаха бутилките вино и ги подаваха на сервитьорите, които безмълвно ги подмениха с нови.

— Трябва да поговоря с теб насаме — продължих аз. — Приятелката ми е в лапите на персийския ти приятел. Преди половин час плувах по крайбрежието. В сака ми има едно мокро куче и още нещо, което може да те заинтересува. Трябва да се махна от този ресторант.

— Мили боже — въздъхна тихо Камил. — В теб ли са? Тук? — Огледа останалите на масата и прикри обзелата го паника с усмивка.

— Значи и ти си в играта? — прошепнах и се усмихнах.

— А според теб защо те доведох? — промърмори в отговор той. — Наложих се давам какви ли не обяснения, след като ти изчезна непосредствено преди конференцията.

— За това можем да поговорим по-късно. Сега трябва да се измъкна и да спася Лили.

— Остави тази работа на мен... Все нещо ще измислим. Тя къде е?

— Ла Мадраг — отвърнах тихо.

Камил ме зяпна, ала в този момент Хуари Бумедиен се върна на масата и отново се настани. Всички му се усмихнаха, а крал Файзал заговори на английски.

— Нашият полковник Кадафи не е такъв глупак, какъвто изглежда — обясни той и огромните му пронизващи очи се спряха на президента на Алжир. — Спомняте ли си как на конференцията на необвързаните държави някой възропта заради присъствието на Кастро, помните ли какво каза той? — Кралят се обърна към Ямини, министъра, седнал от дясната ми страна. — Полковник Кадафи заяви, че ако някоя страна бъде възпряна да участва заедно с държавите от

Третия свят единствено защото получавала пари от две суперсили, то тогава трябвало всички да си съберем багажа и да се приберем кой откъдето е дошъл. След това изнесе данни за финансовата помощ и получените оръжия, на които са разчитали половината от представените страни, при това смея да твърдя, че списъкът беше удивително точен. Аз лично не бих го отписал само защото се представя като религиозен маниак. Просто не е такъв.

Бумедиен ме наблюдаваше. Той бе загадъчен човек. Никой не знаеше каква е възрастта му, нито откъде произхожда, нито дори къде е роден. След като проведе успешно революцията преди десет години и последвалия военен преврат, благодарение на който бе провъзгласен за президент на страната, успя да изведе Алжир на челна позиция в ОПЕК и я превърна в Швейцария на Третия свят.

— Госпожице Велис — обърна се той към мен за пръв път. — Докато бяхте на работа в министерството, имахте ли възможност да се запознаете с полковник Кадафи?

— Не — отвърнах аз.

— Странно — зачуди се Бумедиен. — Той ви е забелязал на нашата маса, докато говорехме преди малко, и намекна за друго.

Усетих как Камил се напруга до мен. Стисна силно ръката ми под масата.

— Наистина ли? — попита небрежно той. — За какво е намекнал, господин президент?

— Предполагам, просто се е припознал — отговори също така небрежно президентът и премести огромните си тъжни очи към Камил. — Попита ме дали тя е избраната?

— Избраната ли? — започна да се обърква министър Белаид. — Това пък какво би трябвало да означава?

— Според мен — продължи президентът — е искал да каже избраната да подготви компютърния проект, за който слушахме толкова много от Камил Кадир. — След тези думи ни загърби.

Понечих да заговоря шепнешком на Камил, ала той поклати глава и се обърна към шефа си Белаид.

— Дватамата с Катрин бихме искали да прегледаме данните преди представянето утре. Възможно ли е да се извиним и да си тръгнем от банкетата? В противен случай ще се наложи да работим цялата нощ.

Белаид не му повярва. Личеше по изражението му.

— Преди това искам да разменим няколко думи — заяви той, стана и дръпна Камил настрани. Изправих се и аз и стиснах салфетката. Ямини се наведе напред.

— За мен бе удоволствие да сме на една маса, макар да беше за кратко — увери ме той и усмивката му разкри две трапчинки на бузите.

Белаид бе застанал близо до стената и шепнеше на Камил, докато сервитьорите разнасяха вечерята. Когато приближих, той се обърна към мен:

— Госпожице, всички бихме искали да ви благодарим за постижението. Не дръжте Камил Кадир до късно. — И се върна на масата.

— Може ли да тръгваме? — прошепнах на Камил.

— Да, веднага — каза той, хвана ме за ръка и забързахме надолу по стълбите. — Абдел Салаам е получил съобщение от тайната полиция, че те търсят. Пуснали са сведение, че си избягала при опит за арест в Ла Мадраг. Научил го е по време на вечерята. Повери те на мен, вместо да те предаде още сега. Нали разбираш в какво положение ще ме поставиш, ако изчезнеш отново?

— За бога! — изсъсках аз, докато минавахме покрай масите. — Знаеш много добре защо се наложи да замина в пустинята. Знаеш и сега къде отиваме! Би трябвало аз да задавам въпросите. Ти защо не ми каза, че си част от играта? И Белаид ли е играч? Ами Терез? Ами онзи мюсюлмански кръстоносец от Либия, дето твърди, че ме познава... Какво става тук?

— Ще ми се да знам — заяви мрачно Камил. — Кимна на охраната, когато излизахме. — Ще вземем моята кола до Ла Мадраг. Трябва да ми кажеш всичко, което се е случило, ако искаш да помогна на приятелката ти.

Качихме се в колата му, оставена на неосветения паркинг. Той се обърна към мен в тъмното и жълтите му очи отразиха далечните улични лампи. Разказах му бързо за Лили и го попитах за Мини Ренселаас.

— Познавам Мохфи Мохтар от дете — призна той. — Тя избра баща ми за една мисия — да създаде съюз с Ел-Марад и да навлезе в полето на белите фигури. Тази мисия стана причина за смъртта му.

Терез работеше за баща ми. Сега работи в пощата и тя и децата ѝ служат на Мохфи Мохтар.

— Децата ѝ ли? — попитах аз и се опитах да си представя колоритната телефонистка като майка.

— Валери и Мишел — продължи Камил. — Вече познаваш момчето. Наричат го Уахад...

Значи Уахад бе дете на Терез! Цялата работа бе страшно объркана и тъй като вече не вярвах в съвпадения, си казах, че Валери е името на прислужницата в дома на Хари Рад. Само че сега имах по-важна задача, отколкото да се чудя кои са пешките.

— Има нещо, което не разбирам — прекъснах го аз. — След като баща ти е бил изпратен на мисия и се е провалил — това означава, че отборът на белите е получил фигурите, които е искал, нали така? Каж ми, кога свършва тази игра? Кога ще успее някой да събере всички фигури?

— Понякога си мисля, че тази игра никога няма да приключи — заяви с горчивина Камил, запали мотора и пое по дългия път покрай избуяли кактуси, който ни изведе от Сиди-Фредж. — Само че животът на приятелката ти е в опасност, ако не пристигнем в Ла Мадраг по най-бързия начин.

— Ти имаш ли достатъчно власт и положение, за да се появиш просто така и да поискаш да ти я предадат.

На светлината от таблото видях как Камил се усмихна. Приближавахме блокадата, която двете с Лили бяхме видели на идване. Той показа пропускателна си и полицаят му махна да мине.

— Единственото, което Ел-Марад би разменил за приятелката ти — заяви спокойно той, — е онова, което е в сака ти. Не говоря за кучето. Смяташ ли, че размяната си струва?

— Да му дам всички фигури за Лили? — попитах ужасена. В този момент осъзнах, че това е може би единственият начин, по който можехме да влезем и излезем живи. — Не можем ли да му дадем само една от фигурите? — предложих аз.

Камил се разсмя, след това се пресегна и ме стисна за рамото.

— След като знае, че са в нас — обясни той, — Ел-Марад ще ни помете от дъската.

Защо не доведохме група войници, дори някои от делегатите на ОПЕК? Онзи фанатик с камшика, Кадафи, щеше да ми свърши добра

работа, ако повалеше противниците като самотен боец от някоя монголска орда. Вместо това бях с очарователния Камил, който се бе отправил на смърт спокойно и с много достойнство, също както бе сторил баща му преди десет години.

Вместо да спре колата пред осветената кръчма, където стоеше паркирана нашата кола под наем, Камил продължи покрай пристанището и влезе в притихналия град. Спря в самия край, където в скалите бяха изсечени стъпала. Наоколо не се мяркаше жива душа, вятърът се усилваше и влачеше облаци, иззад които луната ту се скриваше, ту се показваше. Слязохме и Камил посочи към върха на скалата, там се виждаше малка, но много красива къща сред растенията, избуяли по склона. Откъм морето скалите се спускаха трийсет метра надолу над водата.

— Летният дом на Ел-Марад — обясни тихо Камил.

В къщата светеше и когато се заизкачвахме по клатеците се дървени стъпала, отвътре се чу шумотевица, която огласяше вълните. Долових гласът на Лили, който проехтя над морето.

— Смей да ме докоснеш само, смрадлив убиец на кучета — крещеше тя, — и това ще са последните ти минути на белия свят!

Камил ме погледна с усмивка.

— Дали няма да се окаже, че тя няма нужда от помощта ни? — попита той.

— Говори на Шариф — обясних му аз. — Той запокити кучето й в морето. — Кариока бе започнал да ръмжи в сака. Бръкнах и го почесах по главата. — И твоят ред ще дойде, пухчо — успокоих го и го извадих.

— Мисля да слезеш долу и да запалиш колата — прошепна Камил и ми подаде ключовете. — Остави всичко на мен.

— Няма начин — заявих, гневът ми нарастваше, докато слушах шума откъм къщата. — Предлагам да ги изненадаме. — Оставих Кариока на стълбите и той заподскача като обезумяла пингпонгова топка. Двамата с Камил бяхме зад него. Аз държах ключовете за колата.

В къщата се влизаше през френските прозорци, които гледаха към морето. Пътеката, която водеше към тях, бе опасно близо до ръба, оградена от висока каменна стена, обрасла с латинки. Това можеше да се окаже в наша полза.



Кариока вече драскаше с малките си нокти по стъклото, когато аз застанах до него и надникнах, за да се ориентирам в обстановката. На лявата стена се бяха облегнали трима главорези с разкопчани сака, така че успях да видя pistolетите им. Подът бе застлан с хлъзгави плочки в синьо и златно. Лили седеше на стол в центъра, а Шариф се бе надвесил над нея. Скочи веднага щом чу драскането на Кариока, ала Шариф я перна по гърба. Стори ми се, че видях синина на бузата ѝ. В далечния край на стаята, на купчина възглавници се бе настанил Ел-Марад. Бавно местеше шахматна фигура върху дъска, поставена на ниска медна маса пред него.

Шариф се завъртя към прозореца, където бяхме застанали, осветени от луната. Преглътнах с усилие и вдигнах лице, за да ме види.

— Те са петима, а ние сме трима и половина — прошепнах на притихналия Камил, докато Шариф приближаваше към вратата и даде знак на главорезите да приберат оръжията. — Ти се заеми с главорезите. Аз ще поема Ел-Марад. Кариока вече си има цел — уточних аз, когато Шариф откряна вратата.

Шефът на полицията погледна разбеснялата се въшка и заяви:

— Вие можете да влезете, но *това* остава навън. Подритнах Кариока настрана, за да влезем двамата с Камил.

— Спасила си го! — грейна Лили. След това се ухили подло към Шариф. — Хората, които си го изкарват на беззащитни животни, се опитват да прикрият собственото си безсилие и импотентност...

Шариф пристъпи към нея, готов да я удари, когато Ел-Марад се обади от ъгъла, гледайки ме със зловна усмивка:

— Госпожице Велис, какъв късмет, че се върнахте... при това с придружител. Човек би си помислил, че Камил Кадир ще е достатъчно интелигентен, за да ви води при мен втори път. Но така и така сме се събрали...

— Хайде да прескочим любезностите — предложих и пристъпих към него. Докато минавах покрай Лили, успях да пусна ключа от колата в дланта ѝ и да прошепна: — Към вратата. Веднага!... — Знаеш защо сме тук — обърнах се аз към Ел-Марад и продължих да пристъпвам към него.

— И вие знаете какво искам — каза ми той. — Да го наречем размяна.

Спрях до ниската маса и погледнах през рамо. Камил се бе изправил до главорезите и ги молеше за огънче за цигарата си. Лили бе вече близо до френските прозорци, плътно следвана от Шариф. Тя приклепна и почука по стъклото с дългите си нокти, докато лигавото езиче на Кариока се опитваше да я достигне. Бяхме по местата си. Или сега, или никога.

— Моят приятел министърът май не е убеден, че спазвате уговорките си — заявих на търговеца. Той вдигна поглед и понечи да заговори, но го прекъснах: — Ако искаш фигурите, ето ги!

Свалих малкия сак от рамо и с едно завъртане го вдигнах, доколкото ми позволяваха силите, а след това стоварих тежестта му в главата на търговеца. Той подбели очи и се строполи настрани, а аз се завъртях към гюрултията, която се вдигна.

Лили бе отворила френските прозорци, Кариока се шмугна в стаята, аз размахих сака и се втурнах към главорезите. Първият бе успял да извади пистолета си наполовина, когато го халосах. Вторият се бе превил от удара, нанесен от Камил. Бяхме паднали на земята, когато третият извади пистолета от кобура и се прицели в мен.

— Насам, глупаци! — изкрещя Шариф, като риташе злобно Кариока. Лили се бе измъкнала през вратата. Главорезът насочи пистолета си към нея и натисна спусъка. В същия момент Камил го изрита и той се блъсна в стената.

Шариф изрева от болка и яд, завъртя се, сякаш обърнат от силата на куршума, притиснал ръка към рамото си, където бе уцелен. Кариока не се отказваше от крака му и обикаляше в кръг, за да го ухапе отново. Камил бе зад мен и се опитваше да достигне пистолета на противника си, докато моят се надигаше от пода. Вдигнах сака и го ударих пак. Този път остана долу. След това фраснах противника на Камил отзад по главата, за да му дойде акълът. Докато онзи се свличаше, Камил издърпа оръжието.

Втурнахме се към вратата; усетих нечия ръка да ме тегли навътре. Беше Шариф, повлякъл кучето, ухапало крака му. Той се стрелна след мен, въпреки че раната му кървеше обилно. Двама от приятелите му се бяха изправили и го последваха. Аз не се втурнах към стълбите, а към стръмния скалист склон. Видях Камил на средата на стълбите да ме поглежда ужасен. Лили вече бе на пътя и тичаше към колата.

Без да се замисля, прескочих ниската стена и се проснах на земята, а Шариф и подкрепленията се втурнаха по стълбите. Тежките фигури на „Шаха Монглан“ се изплъзваха от изтръпналата ми ръка и заплашваха всеки момент да се свлекат надолу в пропастта. Трийсет метра под мен вълните се разбиваха в остри скали. Притаих дъх и бавно изтеглих сака с всичките сили, които ми бяха останали.

— Колата! — чух крясъка на Шариф. — Тръгнаха са към колата!  
— Чух трополенето на краката им по дървените, а после и по изсечените каменни стъпала и се надигнах. В същия момент дочух някакво мляскане до ухото и езичето на Кариока заоблизва лицето ми. Тъкмо се канех да се изправа, когато облаците се разделиха и видях третия убиец, когото си мислех, че съм повалила в безсъзнание, да пристъпва към мен и да разтрива главата си. Свих се отново, ала беше късно. Той се пресегна към мен през шейсетсантиметровата стена. Залепих се на земята и след миг само чух писъка му. Надникнах през пръстите си и видях крака му да се свлича към ръба. След това полетя надолу. Прескочих стената, грабнах Кариока и хукнах по стълбите.

Вятърът бе станал силен, сякаш приближаваше буря. С истински ужас забелязах как колата на Камил потегля сред облак прах, а Шариф и другите двама се затичаха отчаяно след нея, като стреляха по гумите. След това, за моя огромна изненада, колата направи шеметен обратен завой, а фаровете осветиха преследвачите. Тримата негодници се хвърлиха настрани и колата профуча. Лили и Камил се връщаха за мен!

Втурнах се по стълбите, опитвайки се да прескоча по четири наведнъж, доколкото това бе възможно, след като с едната ръка стисках Кариока, а с другата — сака с фигурите. Тупнах на земята тъкмо когато автомобилът спря сред облак прах, и се метнах вътре. Лили даде газ, преди още да затворя. Камил бе на задната седалка, насочил пистолет към прозореца. Последвалата експлозия от куршуми бе оглушителна. Докато се мъчех да затворя вратата, забелязах, че Шариф и приятелчетата му са се устремили към кола, паркирана в самия край на пристанището. Лили даваше газ, а Камил стреляше безспир по техния автомобил.

Дори в най-спокойни моменти начинът, по който шофира Лили, може да докара на човек инфаркт, ала сега май бе решила, че има разрешение да убива. Криволичеше по непавирувания път покрай кея,

без да обръща внимание, че гумите пушат, чак докато излязохме на главния път. Не смеехме нито да дишаме, нито да промълвим и дума; Камил непрекъснато се обръщаше назад, докато тя увеличи скоростта на сто и трийсет, а после на сто и четирийсет. Наближаваше сто и петдесетте, когато видях пред нас блокадата заради конференцията на ОПЕК.

— Натисни червеното копче на таблото! — изкрещя Камил над свистенето на гумите и рева на мотора. Наведох се и го натиснах, а в следващата секунда се включи сирена и малка червена светлина заблестя като маяк на таблото.

— Добре си се уредил! — подвикнах назад към Камил, докато продължавахме напред и охраната отскочи настрани, за да ни даде път. Лили мина като на слалом между колите, докато изумените лица на спрелите за проверка се взираха към нас.

— Има някои предимства да си министър — отвърна скромно Камил. — В далечния край на Сиди-Фредж има още една блокада.

— По дяволите да вървят торпедата! Пълен напред! — извика Лили, натисна газта до дупка и големият ситроен отскочи напред като чистокръвен кон на финалната права. През втората блокада минахме по същия начин, както и през първата, и оставихме всички да ни дишат прахта.

— Между другото — обади се Лили и погледна Камил в огледалото за обратно виждане, — още не са ни представили. Аз съм Лили Рад. Разбрах, че познаваш дядо ми.

— Гледай си пътя! — сопнах се аз, когато колата се лашна застрашително към стръмните скали отстрани. Вятърът буквално я изтласкваше от шосето.

— Мордекай и баща ми бяха близки приятели — обясни Камил. — Може би някой ден ще се запозная с него. Предай му най-искрени поздравии, когато се видите.

В този миг Камил се обърна и погледна назад. Някакви фарове се приближаваха застрашително бързо.

— Дай още газ — обърнах се настойчиво към Лили. — Сега е моментът да ни впечатлиш с шофирането си. — Камил измърмори нещо и отново вдигна пистолета, когато колата зад нас пусна светлини и сирена. Опитваше се да види нещо през помитация вятър и понеслата се наоколо прах.

— Господи, едно нищо и никакво ченге! — възкликна Лилии леко отпусна газта.

— Давай, давай! — сопна се рязко Камил през рамо. Тя послушно настъпи педала, ситроенът поднесе, ала тя бързо го овладя. Стрелката приближаваше двеста километра, които аз бързо превърнах в мили. Движехме се със сто и двайсет мили в час. Едва ли по тези пътища можеше да се кара по-бързо, независимо каква бе колата. Особено при тези страховити пориви на вятъра, които ни блъскаха от всички страни.

— Има един пряк път към Казба — обади се Камил, без да откъсва очи от преследвачите. — На десет минути отгук и ще трябва да минеш през града. Само че аз познавам задните улички по-добре от нашия приятел Шариф. Пътят ще ни отведе в Казба отгоре... а после знам и път към Мини — добави тихо той. — Трябва... това е къщата на баща ми.

— Мини Ренселаас живее в къщата на баща ти? — извиках. — Мислех, че си планинец.

— Баща ми държеше къща в Казба за жените си.

— Жени ли? — попитах аз.

— Мини Ренселаас е жена на баща ми — призна Камил. — Баща ми бе Черния цар.

\* \* \*

Зарязахме колата в една от страничните улички, които представляваха нещо като лабиринт, прорязал горната част на Алжир. Мъчеха ме милион въпроси, но през всичкото време се оглеждах и слушавах за колата на Шариф. Бях сигурна, че не сме успели да се отървем от тях, но поне в момента бяха достатъчно изостанали, не виждахме фаровете им, а и ние изключихме нашите. Поехме пеша из лабиринта.

Лили бе непосредствено зад Камил и стискаше ръкава му. Улиците бяха толкова тъмни и тесни, че аз се препъвах непрекъснато и замалко да се строполя на земята в бързината.

— Не разбирам — прошепна с дрезгавия си глас Лили, докато аз надничах през рамо за преследвачите. — Ако Мини е била съпруга на

холандския консул Ренселаас, как е възможно да е била омъжена и за баща ти? Моногамията май не е на почит в тази част на света.

— Ренселаас почина по време на революцията — отвърна Камил. — Тя трябваше да остане в Алжир и баща ми ѝ предложи закрила. Макар да се обичаха искрено като приятели, подозирам, че бракът им бе просто споразумение. Както и да е, баща ми почина година по-късно.

— След като той е бил Черния цар — изсъска Лили — и са го убили, защо играта не е приключила? Не е ли това целта? Шах, мат и царят е мъртъв?

— Играта продължава така, както става в живота — обясни Камил. — Кралят е мъртъв, да живее кралят.

Погледнах към небето между покривите, докато навлизахме все по-навътре в Казба. Въпреки че вятърът виеше над нас, не успяваше да проникне в тесните алеи. Отгоре се сипеше ситен пращец, а луната всеки момент щеше да бъде закрыта от тъмночервена пелена. Камил също вдигна поглед.

— Сироко — промълви той. — Приижда. Трябва да побързаме. Надявам се това да не провали плановете ни.

Отново се взрях в небето. Сирокото бе пясъчна буря, една от най-известните в света. Искрах да вляза на закрыто, преди да се разрази. Камил спря в задънена уличка и извади ключ от джоба си.

— Опиумното свърталище! — прошепна Лили, спомнила си последното ни преминаване през това място. — Дали не беше хашиш?

— Водя ви по друг път — призна Камил. — За вратата има един-единствен ключ. — Той отключи, аз минах първа, а Лили ме последва. Чух го, че заключи след нас.

В дъното на дълъг и тъмен коридор се виждаше бледа светлина. Бе застлан с дебел мек килим, а по стените висеше дамаска.

Стигнахме огромна стая с прекрасни персийски килими. Единствената светлина идваше от огромен златен свещник на мраморна масичка. И това бе достатъчно, за да преценя, че всичко е било правено с много пари: ниските масички с тъмен мрамор от Карара, жълтите лежанки със златни пискюли, канапетата в убити цветове като на стари ликьори и огромните скулптури, пръснати по пиедестали и масички. Тук бе великолепно дори за моето неопитно око. На приглушената светлина стаята приличаше на съкровище,

скрито на дъното на древно море. Имах чувството, че преминавам през атмосфера, по-гъста от вода, докато пресичах бавно помещението, а Лили вървеше след мен. Бяхме се насочили към двете фигури в далечния край.

На светлината на свещите, облечена в златен брокат, обсипан с лъскави пайети, седеше Мини Ренселаас. До нея — стиснал чаша вино, вдигнал светлозелените си очи — се бе настанил Александър Соларин.

Соларин ми отправи очарователната си усмивка. От нощта в кабарето на плажа, когато изчезна, мислех често за него и знаех, че ще го видя отново. Той се приближи, пое ръката ми, след това се обърна към Лили.

— Досега не се намери кой да ни запознае — започна той. Тя бе настръхнала така, сякаш се канеше да му хвърли ръкавица в лицето — или шахматна дъска — и да го предизвика намига. — Аз съм Александър Соларин, а ти си внучката на един от най-добрите шахматисти на този свят. Надявам се скоро да се върнеш при него. — Лили приглади малко перушината си след тези думи и пое ръката му.

— Достатъчно — заяви Мини, когато Камил влезе. — Не разполагаме с много време. Разбирам, че фигурите са у вас. — Забелязах, че на близката масичка има метална кутия. Веднага се сетих, че в нея е платът.

Потупах сака, скупчихме се около масата и извадих една по една фигурите. Докато скъпоценните камъни проблясваха на светлината на свещите, забелязах същото странно сияние като в пещерата. Всички останахме загледани в тях — изключителната камила, конят, вдигнал се на задните си крака, великолепните цар и царица. Соларин се наведе да ги докосне, след това погледна към Мини.

— Най-сетне — прошепна тя. — След толкова много време ще бъдат заедно с другите. Трябва да ви благодаря. Вследствие на всичко, което сторихте, ще отмъстите за смъртта на мнозина...

— *Другите* ли? — вдигнах поглед аз.

— В Америка — усмихна се тя. — Довечера Соларин ще ви заведе до Марсилия. Уредили сме завръщането ви оттам.

Камил бръкна в джоба на самото си, извади паспорта на Лили и ѝ го върна. Тя го пое, въпреки че и двете наблюдавахме Мини.

— В Америка ли? — попитах. — У кого са фигурите?

— У Мордекай — усмихна се Мини. — Той пази още девет. С плата — добави тя, взе кутията и ми я подаде — имате повече от половината формула. За пръв път от почти двеста години ще се съберат заедно.

— И какво ще стане тогава? — полюбопитствах аз.

— Сама ще разбереш — отвърна Мини и ме погледна сериозно. След това извърна очи към фигурите, които продължаваха да сияят в центъра на масата. — Сега е твой ред... — Тя бавно се обърна и стисна с длани лицето на Соларин. — Скъпи мой Саша! — Сълзи напълниха очите ѝ. — Пази се добре, детето ми. Брани ги... — Тя притисна устни към челото му. За моя изненада Соларин я прегърна и зарови лице на рамото ѝ. Всички наблюдавахме изумени как младият grosмайстор и елегантната Мохфи Мохтар се прегръщат. Когато се отдръпнаха един от друг, тя стисна ръката на Камил.

— Отведи го на пристанището — прошепна тя. Без да каже и дума повече на нас с Лили, излезе от стаята. Соларин и Камил гледаха мълчаливо след нея.

— Да тръгваме — подкани ни най-сетне Камил и се обърна към Соларин. — Аз ще се погрижа за нея. Аллах да бди над теб, приятелю. — Той събираше фигурите от масата и ги постави в сака заедно с кутията, в която бе платът. Лили бе притиснала Кариока до гърдите си.

— Нещо не разбирам — обади се тихо тя. — Това ли беше всичко? Тръгваме ли си? Как ще стигнем до Марсилия?

— Уредили сме ви лодка — отговори Камил. — Тръгвайте, нямаме никакво време.

— Ами Мини? — попитах аз. — Ще я видим ли отново?

— Няма да е точно сега — каза бързо Соларин. — Трябва да тръгнем, преди бурята да се разрази. Налага се да отплаваме веднага. Щом се измъкнем от пристанището, останалото е лесно.

Чувствах се замаяна, докато обикаляхме с Лили и Соларин обърканите улици на Казба.

Подтичвахме по тихите алеи, покрай прилепените една до друга къщи, които скриваха светлината. По соления мирис на риба усетих, че приближаваме пристанището. Излязохме на широкия площад с джамията на рибарите, където преди много дни се бяхме срещнали с Уахад. Имах чувството, че са минали месеци. По площада навяваше



пясък. Соларин ме стисна за ръката и ме поведе напред, а Лили, притиснала Кариока, подтичваше след нас.

Тръгнахме по стълбите на рибарите към пристанището, когато ахнах изненадана и се обърнах към Соларин.

— Мини те нарече „дете мое“... и на теб ли ти е мащеха?

— Не — отвърна тихо той и ме потегли надолу по стълбите. — Дано да я видя отново, преди да умра. Тя е моя баба...

---

[1] „Алиса в Огледалния свят“. Прев. Светлана Комогорова-Комата и Силвия Вълкова. „Дамян Яков“, 2005 г. — Б.ред. ↑

[2] *Enchanté* (фр.) — за мен е удоволствие. — Б.пр. ↑

## ЗАТИШИЕ ПРЕД БУРЯ

*И ще бродя сам,  
под смълчаните звезди,  
усетил силата на звук омаен...  
Горд ще се възправа  
у нощната тъма пред буря  
страшна,  
приютил се под скала, заслушан  
в призрачния глас на древната  
земя,  
довеян от ветрове скиталци.*

*От тях ще поема силата  
мечтана.*

*„Прелюд  
ия“  
Уилям  
Уърдсуърт*

*Върмонт  
Май 1796 година*

ТАЛЕЙРАН КУЦУКАШЕ през раззеленилата се гора, сред проникналите през короните златни слънчеви лъчи. Ярkozелени пойни птици се стрелкаха наоколо, за да съберат нектар от искрящите цветове на лозите, спуснали се като було от стар дъб. Земята бе все още влажна, от младите листа се стичаха последните капки от наскоро падналия дъжд и пречупваха светлината като диаманти, сгущени сред заплетения листак.

От две години вече бе в Америка. Страната се оказа точно каквото очакваше, макар надеждите му да останаха напразни. Френският посланик в Америка, посредствен бюрократ, разбираше амбициите на Талейран и политическите му стремежи, ала знаеше за обвиненията в предателство срещу него. Той възпрепятстваше срещата му с президента Вашингтон и вратите на отбраното общество във Филадельфия се затвориха — също както в Лондон. Единствено Александър Хамилтън остана негов приятел и съюзник, макар да не успя да му осигури работа. Най-сетне средствата свършиха и Талейран бе принуден да продаде имението си във Върмонт на новопристигнали френски имигранти. Поне имаше от какво да живее.

Сега, докато се разхождаше през гората и преценяваше кои парцели да продаде утре, той въздъхна и мислите му се върнаха към проваления му живот. Имаше ли нещо, което можеше да спаси? Беше на четирийсет и две, а изисканото потекло и образование не му вършеха никаква работа. С много малко изключения американците бяха диваци и престъпници, изолирани от цивилизованите страни в Европа. Дори хората от елита във Филадельфия имаха по-мизерно образование от диваци като Марат, който бе дипломиран лекар, или Дантон, който бе учил право.

Повечето от тези господа бяха мъртви, а те бяха първите, уронили авторитета на Революцията. Марат бе убит; Камий Демулен и Жорж Дантон бяха качени на гилотината; Ебер, Шомет, Кутон, Сент Жуст; Леба си бе пръснал мозъка, вместо да се остави да го арестуват, а смъртта на братята Робеспьер — Максимилиан и Агустин, отбеляза края на Терора. Ако бе останал във Франция, съдбата му щеше да бъде същата. Бе дошло времето да събере пръснатите парчета. Поглади писмото в джоба си и се усмихна вътрешно. Мястото му бе във Франция, в изискания салон на Жермен дьо Стал, където можеше да плете политически интриги. Бе дошъл краят на разходките сред пустошта.

Неочаквано разбра, че от доста време не чува жуженето на пчелите. Приведе се и забодя обозначително колче в земята, след това се взря сред листака и се провикна:

— Куртиад, там ли си?

Отговор не последва. Той се провикна отново, този път по-високо. Откъм храсталака се понесе тъжният глас на прислужника:

— Да, монсеньор... за съжаление съм тук.

Куртиад разтвори зеленината и излезе на малката полянка. Голяма кожена торба висеше на гърдите му.

Талейран прегърна прислужника през раменете, докато се промъкваша към каменистия път, където бяха оставили коня и каретата.

— Двайсет парцела — промълви той. — Ела, Куртиад. Ако утре ги продадем, ще разполагаме с достатъчно пари, за да можем да се върнем във Франция.

— Значи писмото от Мадам дьо Стал вдъхва надежда? — попита Куртиад и по сериозното му лице се разля подобие на усмивка.

Талейран бръкна в джоба си и извади писмото, което носеше в себе си през последните няколко седмици. Куртиад погледна печатите с цветя и името на Френската република.

— Както обикновено — отвърна Талейран и посочи писмото — Жермен е в центъра на събитията. С връщането си във Франция е уредила новия си любовник — швейцареца Бенджамин Констант — в шведското посолство под носа на съпруга си. Вдигнал се толкова шум около политическата ѝ дейност, че била заклемена в Конвента, че се опитва да възбуди монархистка конспирация, докато слага рога на съпруга си. Сега ѝ е наредено да не се приближава на повече от трийсет километра от Париж, но дори така, тя успява да се справи. Това е жена с чар и огромна власт, която винаги ще си остане сред приятелите ми... — Той кимна на Куртиад да отвори писмото. Прислужникът се зачете, докато вървяха към каретата.

Часът настъпи, mon cher ami. Побързайте да се върнете, за да пожънете плодовете на търпението. Все още имам приятели, чиито глави са на раменете и които помнят името ви и всичко, което направихте за Франция в миналото.

С обич,

Жермен.

Куртиад вдигна поглед от писмото с неприкрита радост. Бяха стигнали до каретата, където старият кон кротко хрупаше трева. Талейран го погали по врата и се обърна към прислужника.

— Донесе фигурите, нали? — попита тихо той.

— Ето ги — отвърна Куртиад и потупа кожената торба, метната на рамото му. — И обхода на коня на господин Бенджамин Франклин, който министър Хамилтън ви преписа.

— Можем да го задържим, защото обходът не е от значение за друг освен за нас. Само че фигурите са прекалено опасни и не можем да ги върнем във Франция. Затова исках да ги донесем тук, в тази пустош, където никой няма да ги намери. Върмонт е френско име, нали? Зелената планина. — Той посочи с бастуна си заоблените хълмове около тях. — Там горе, на върха на тези смарагдовозелени хълмове, по-близо до Всевишния. Така Той сам ще бди над тях вместо мен.

Очите му искряха, докато наблюдаваше Куртиад. Само че прислужникът отново бе станал сериозен.

— Какво има? — попита Талейран. — Не ти ли харесва идеята ми?

— Рискувахте толкова много заради тези фигури, господарю — обясни любезно той. — Те костваха живота на мнозина. Да ги оставите тук, ми се струва... — Куртиад се замисли как да изрази най-добре мислите си.

— Струва ти се, че така всичко ще е било напразно — подсказа му с горчивина Талейран.

— Моля да ме извините за дръзките думи, монсеньор... Ако госпожица Мирей беше жива, вие щяхте да обърнете целия свят, за да ги опазите, защото тя ви ги беше поверила... Нямаше да ги оставите просто така в пустошта. — Той погледна загрижено Талейран.

— Почти четири години минаха и не съм получил никакво известие — заговори с дрезгав глас Талейран. — Нямам никаква надежда, на която да разчитам. Не губех вяра... Досега. Само че Жермен е във Франция, а тя е заобиколена от информатори, които ще научат каквото трябва. Мълчанието ѝ по този въпрос ме кара да се опасявам от най-лошото. Може би като заровя тези фигури, надеждата ми отново ще избуи.

Три часа по-късно, когато двамата мъже поставиха и последния камък върху мястото в Зелените планини, Талейран погледна Куртиад.

— Вероятно вече — каза той и прецени могилата — можем да сме сигурни, че няма да се появят отново след хиляда години.

Куртиад покриваше мястото с лози и клони от храсти. Обърна се мрачно към господаря си.

— Поне ще оцелеят.

*Санкт Петербург, Русия*

*Ноември 1796 година*

Шест месеца по-късно, в една от приемните в императорския дворец на Санкт Петербург, придворните Валериан Зубов и красивият му брат Платон, любимият на Екатерина Велика, облечени отрано в черно жалейно облекло, шушукаха, свели глави, докато се отправяха към покоите на императрицата.

— Нямаме бъдеще — прошепна Валериан, също като брат си в черен кадифен костюм, закичен с имперски отличия. — Трябва да действаме незабавно, иначе всичко е загубено!

— Не мога да замина, преди да умре — прошепна ожесточено Платон, след като се разминаха с поредната група хора. — Според теб как ще изглежда? Тя може неочаквано да се възстанови и тогава *наистина* всичко ще бъде загубено.

— Няма да се възстанови! — възкликна Валериан, който едва успяваше да прикрие вълнението си. — Тя има мозъчен кръвоизлив. Лекарят ми каза, че никой не се е възстановил от подобно нещо. А когато тя умре, Павел ще наследи трона.

— Той ми предложи мирно споразумение — отвърна Платон. Личеше, че се чувства несигурен. — Тази сутрин ми предложи титла и имение. Не е като Таврическия дворец, разбира се. Нещо в провинцията.

— И ти му вярваш?

— Не — призна Платон. — Но имам ли изход? И да се опитам да избягам, няма да стигна до границата...

\* \* \*

Абатисата седеше до леглото на великата владетелка на Русия. Лицето на Екатерина бе преbledняло. Беше в безсъзнание. Абатисата

държеше ръката ѝ в своята и не откъсваше очи от прозрачната кожа, която от време на време поруменяваше, докато се опитваше да се пребори с настъпването на смъртта.

Беше ужасно да наблюдава отпуснатата си приятелка, която винаги бе жизнена и енергична. Цялата власт на този свят не бе в състояние да я избави от мъчителната смърт. Тялото ѝ вече трупаше сокове също като загнил плод, паднал със закъснение от дървото. Това бе краят, който Господ бе предопределил за всички — и бедни, и богати, и светци, и грешници. *Te absolvum*, помисли си абатисата, дано моето опрощение помогне. Първо трябва да се събудиш, приятелко. Все още се нуждаеш от помощта ти. Дори да е само за да ми кажеш къде скри фигурата, която донесох. Кажи ми, къде скри Черната царица?

\* \* \*

Екатерина не се възстанови. Абатисата седеше в студените си покои и гледаше към тъмната решетка на камината. Беше останала без сили от мъка и нямаше воля дори да запали огъня. Не спираше да се пита какво да прави.

Придворните се бяха изпокрили в стаите си и скърбяха, ала тази скръб бе за тях самите, не за умиращата царица. Бяха обезумели от страх какво ще им се случи след коронясването на принц Павел.

Говореше се, че в мига, в който Екатерина бе издъхнала, той се втурнал в покоите ѝ, за да изпразни писалището и да хвърли всичко в огъня от страх да не е написала някоя разпоредба, в която да го лишава от трона и да приписва всичко в полза на сина му Александър, както отдавна заплашваше да направи.

Дворецът приличаше на казарма. Войниците от личната гвардия на Павел, натруфени в пруските си униформи с лъскави копчета, обикаляха коридорите денонощно, крещяха команди, за да ги чуят всички над тропота на ботушите. Свободните масони и останалите либерали, на които Екатерина се противопоставяше, бяха пуснати от затвора. Павел бе решил да преобърне всичко, което великата владетелка бе постигнала през живота си. Въпрос на време е, мислеше си абатисата, преди той да насочи вниманието си към приятелите ѝ...

Вратата към стаята ѝ се отвори със скърцане. Вдигна отчаяно поглед и видя Павел. Изпъкналите му очи се взираха в нея. Той се изкиска като малоумен и потри длани — тя така и не разбра дали от задоволство или заради смразяващия студ в стаята.

— Павел Петрович, очаквах ви — усмихна се абатисата.

— Ще ме наричаш Ваше величество и ще ставаш, когато вляза в стаята ти! — почти изкрещя той. Успокои се бързо, когато абатисата се изправи на крака. Прекоси стаята с бърза крачка, застана пред нея и не опита дори да прикрие омразата си. — Положението ти е доста по-различно от последния път, когато бях в тази стая, какво ще кажеш, мадам Дьо Рок? — предизвика я той.

— Наистина е така — отвърна спокойно абатисата. — Ако не ме лъже паметта, майка ви обясняваше причините, поради които няма да наследите трона ѝ, а ето че събитията поеха в друга посока.

— *Нейният* трон ли! — изрева Павел и стисна вбесен юмруци. — Тронът е *мой*. Тя го открадна от мен, когато бях на осем! Тя беше деспот! — продължаваше да крещи той с пламнало от гняв лице. — Знам какви ги крояхте вие двете! Знам какво притежаваш! Настоявам да ми кажеш къде е скрито останалото! — След тези думи бръкна в джоба си и извади Черната царица. Абатисата се отдръпна от страх, ала съумя да се съвземе бързо.

— Това ми принадлежи — заяви спокойно тя и протегна ръка.

— А, не! — извика доволно Павел. — Искам ги всичките, защото знам какво представляват. Всички са мои! До една!

— Страхувам се, че не е вярно — отвърна абатисата, все още протегнала ръка.

— Може би известно време в затвора ще промени мнението ти — отвърна Павел, обърна ѝ гръб и прибра тежката фигура в джоба си.

— Сигурна съм, че не говорите сериозно — обади се абатисата.

— Ще изчакам да мине погребението — изкиска се Павел и спря на прага. — Не ми се иска да пропуснеш представлението. Наредих костите на убития ми баща, Петър Трети, да бъдат ексхумирани от манастира „Александър Невски“ и донесени в Зимния дворец, за да бъдат положени до тялото на жената, поръчала смъртта му. Над ковчезите на родителите ми ще бъде изписано „Разделени приживе, заедно в смъртта“. Ковчезите ще бъдат пренесени по снежните улици



от кортеж, съставен от бившите любовници на майка ми. Наредих онези, които убиха баща ми, да носят неговия ковчег!

— Потьомкин е мъртъв — отвърна тихо тя.

— Да, прекалено късно е за умника — изсмя се той. — Неговите кости ще бъдат извадени от мавзолея в Керсон и хвърлени на псетата! — След тези думи Павел отвори вратата и се обърна за последно към абатисата. — А Платон Зубов, последният фаворит на майка ми, ще получи ново имение. Ще го посрещна с шампанско и вечеря, поднесена в златна посуда. За съжаление ще му се радва един-единствен ден!

— Защо не ми прави компания в затвора? — предложи абатисата, нетърпелива да разбере колкото е възможно повече за плановете на лудия.

— Защо ми е да се занимавам с този глупак? Щом се настани, ще издам заповед да се отпрати на път. Ще ми достави огромно удоволствие да видя изражението му, когато научи, че само след един ден губи онова, което е изкарал след толкова много години в леглото й!

Щом тежката завеса се спусна зад гърба на Павел, абатисата бързо се приближи към бюрото. Вече знаеше, че Мирей е жива. Пълномощното, което изпрати по Шарлот Корде, бе използвано неведнъж в банката в Лондон. Ако Платон Зубов заминеше в изгнание, той единствен можеше да се свърже с Мирей през банката. Стига Павел да не промени намеренията си. Той може и да притежаваше една фигура от „Шаха Монглан“, но останалите не бяха в него. В нея все още бе платът и знаеше къде е скрита дъската.

Тя започна да пише писмото, като внимателно подбираше думите си, в случай че попадне в неподходящи ръце. Молеше се Мирей да го получи, преди да стане прекалено късно. Когато завърши, го пхна в роклята си, за да го предаде на Зубов на погребението. След това седна, за да зашие плата към официалната роба на абатиса. Това бе последният й шанс да го скрие, преди Павел да я хвърли в затвора.

*Париж*

*Декември 1797 година*

Каретата на Жермен дьо Стал мина покрай великолепните дорийски колони пред входа на хотел „Галифет“ на Рю дьо Бак. Шестте бели коня изчаткаха по чакъла и спряха точно пред входа. Кочияшът се втурна и спусна стъпалата отстрани, за да подаде ръка на раздразнителната си господарка. За една година бе довела Талейран от онова място, където тънеше в забвение, и го бе настанила сред великолепието тук... а каква благодарност получи?

Дворът вече бе пълен с декоративни дървета и храсти в саксии. Куртиад крачеше из снега и се разпореждаше къде в огромния парк да ги поставят. Имаше десетки цъфнали дървета, достатъчно, за да превърнат поляната в пролетна феерия посред зима. Обзет от смущение, прислужникът погледна приближаващата се госпожа Дьо Стал, след това забърза да я посрещне.

— Не се опитвай да ме омилостивиш, Куртиад! — извика Жермен още преди прислужникът да приближи. — Дошла съм, за да извия врата на онази неблагоприятна отрепка, господаря ти! — Преди Куртиад да успее да я спре, тя се качи по стълбите и влезе през отворените френски прозорци.

Откри Талейран на горния етаж в кабинета, надвесен над някакви фактури. Той вдигна усмихнат глава, когато тя се втурна в стаята.

— Жермен, какво неочаквано удоволствие! — започна той и се надигна, за да я посрещне.

— Как смееш да организираш соаре за онова корсиканско парвеню, без да ме поканиш? — изкрещя тя. — Да не би вече да си забравил кой те върна от Америка? Кой уреди да свалят обвиненията срещу теб? Кой убеди Бара<sup>[1]</sup>, че от теб ще излезе по-добър министър на външните работи от Дьолакроа? Такава благодарност ли получавам, задето те оставих да използваш завидното ми влияние? Дали не трябва в бъдеще да си спомня колко бързо французите забравят приятелите си?

— Скъпа ми Жермен — измърка нежно Талейран, докато милваше ръката ѝ. — Господин Дьолакроа сам убеди Бара, че съм подходящ за тази служба.

— По-добър за някои други служби! — извика гневно и много възмутено Жермен. — Цял Париж знае, че детето, което носи

съпругата му, е твое! Сигурно си ги поканил и двамата — и предшественика ти, и любовницата, която му е сложила рога!

— Поканил съм всичките си любовници — засмя се той. — Включително и теб. След като спомена за слагане на рога, на твое място бих се въздържал да хвърлям камъни в чуждите градини.

— Не съм получила покана — заяви Жермен и се замисли над думите му.

— Не си, разбира се — отвърна той и сияйните му сини очи я погледнаха мило. — Защо да хабя покана за най-добрата си приятелка? Как очакваш да организирам такъв грандиозен прием — за петстотин души — без твоята помощ? Очаквахте да дойдеш преди дни!

В първия момент Жермен се стъписа.

— Подготовката вече е започнала — изтъкна тя.

— Няколко хиляди дървета и храсти — изсумтя Талейран. — Това е нищо в сравнение с нещата, които съм си наумил. — Хвана я под ръка и я поведе покрай френските прозорци, за да посочи към двора.

— Какво ще кажеш за следното — десетки копринени палатки, панделки и знамена в парка и двора? Около тях са застанали мирно войници във френски униформи... — Той я поведе към вратата на кабинета, където мраморната галерия описваше кръг около впечатляващо антре, за да премине в стълби, облицовани в лъскав италиански мрамор. Коленичили работници изпъваха разстлания наситеночервен килим.

— Докато гостите влизат, музикантите ще изпълняват военна музика, като обикалят галерията и слизат, а когато се качват нагоре, ще бъде „Марсилезата“.

— Великолепно! — възкликна Жермен и запляска с ръце. — Цветята трябва да са в червено, бяло и синьо, също като знамената на балюстрада.

— Ето, виждаш ли? — усмихна се Талейран и я прегърна. — Какво щях да правя без теб?

\* \* \*

Като специална изненада Талейран бе наредил да се поставят столове около банкетните маси единствено за дамите. Всеки от мъжете гости щеше да остане зад стола на дамата и да ѝ сервира фини хапки от изисканите ястия, които слугите щяха да разнасят на плата. Така на жените щеше да се обръща специално внимание, а мъжете щяха да имат възможността да си поговорят.

Наполеон бе очарован от подредбата на италианския му военен лагер, възстановен специално заради него в двора. По съвет на Талейран бе облечен семпло, без получените отличия, и засега изпъкваше сред високопоставените гости от правителството, пристигнали в натруфени одежди по дизайн на художника Давид.

Самият Давид бе определен да сервира на русокоса хубавица в далечния край на залата, с която Наполеон нямаше търпение да се запознае.

— Срещал ли съм я преди? — попита той шепнешком Талейран, усмихна се и погледна дългите редици маси.

— Може би — отвърна хладно Талейран. — Беше в Лондон по време на Терора. Завърнала се е наскоро. Казва се Катрин Гранд.

Когато гостите приключиха с вечерята и се пръснаха из множеството бални зали и музикални стаи, Талейран доведе прелестната дама. Мадам дьо Стал вече бе обсебила генерала и го засипваше с въпроси.

— Кажете ми, генерал Бонапарт — настояваше тя, — какви са жените, на които се възхищавате?

— На онези, които износват много деца — заяви той. Забеляза, че Катрин Гранд приближава под ръка с Талейран, и се усмихна.

— И къде се криехте досега, красавице? — попита той, след като ги запознаха. — Приличате на францужойка, а носите английско име. Да не би да сте англичанка?

— *Je suis d'Inde* — отвърна Катрин Гранд с омайна усмивка. Жермен ахна, а Наполеон погледна Талейран с извити вежди. Думите ѝ носеха двойно значение, защото по тона ѝ човек би решил, че се опитва да каже: „Аз съм наистина твърде глупава.“

— Мадам Гранд съвсем не е толкова глупава, колкото се опитва да ни внуши — обади се сухо Талейран и погледна Жермен. — Смея да твърдя, че тя е една от най-умните жени в Европа.

— Красивата жена невинаги е умна — съгласи се Наполеон, — ала умната е винаги красива.

— Поставете ме в неловко положение пред Мадам дьо Стал — намеси се Катрин Гранд. — Всички знаят, че е най-изключителната жена в Европа. Тя дори е написала книга!

— Тя пише книги — потвърди Наполеон и пое ръката на Катрин, — а за вас ще се пишат книги!

Давид се присъедини към групата им и поздрави топло всички. Застана до мадам Гранд.

— Да, приликата е поразителна, нали? — обърна се към него Талейран, сякаш прочел мислите на художника. — Затова те настаних до госпожа Гранд по време на вечерята. Кажете ми, какво стана с картината със сабинянките? Много ми се иска да я купя, заради едно време, ако изобщо си я довършил.

— Довърших я по живите модели — засмя се нервно Давид.

— Беше изложена в академията скоро след това. Нали след падането на Робеспьер ме затвориха месеци наред.

— И аз бях в затвор в Марсилия — засмя се Наполеон. — И то по същата причина. Братът на Робеспьер, Агустин, ми беше голям поддръжник... Кажете ми, за каква картина говорите? Ако мадам Гранд е позирала, много бих искал да я видя.

— Не е тя — отвърна с разтреперан глас Давид. — Беше момиче, с което много си приличат. Моя повереница... Загина по време на Терора. Бяха две...

— Валентин и Мирей — прекъсна го Мадам дьо Стал. — Прелестни момичета... Какво стана с другата, с червенокосата?

— Доколкото знам, и тя е мъртва — отвърна Талейран. — Поне така твърди мадам Гранд. Били сте близки приятелки, нали така, скъпа моя?

Катрин Гранд бе преbledняла, ала съумя да се усмихне мило, докато се опитваше да се овладее. Давид я погледна остро и се канеше да каже нещо, ала Наполеон го прекъсна:

— Мирей ли? Тя ли е червенокосата?

— Точно така — потвърди Талейран. — И двете са били монахини в „Монглан“.

— „Монглан“! — промълви Наполеон и впи поглед в Талейран. След това се обърна към Давид. — И са били ваши повереници, така

ли?

— Докато не загинаха — повтори Талейран. Наблюдаваше особено внимателно мадам Гранд, а тя сякаш се свиваше все повече. Отново се обърна към Давид. — Май нещо те притеснява. — След тези думи стисна ръката на художника.

— И мен ме притеснява нещо — заговори Наполеон, подбирайки внимателно думите си. — Господа, предлагам да заведем дамите в балната зала и да се оттеглим за кратко в кабинета. Искане ми се да стигна до дъното на тази история.

— Защо, генерал Бонапарт? — попита Талейран. — Да не би да знаете нещо за двете жени, за които говорим?

— Да, знам. Поне за едната — отвърна убедено той. — Ако тя е жената, аз съм сигурен, че е тя, прекара бременността си в дома ми в Корсика.

\* \* \*

— Жива е... И има дете — изрече Талейран, след като изслуша разказите на Наполеон и Давид. *Моето* дете, помисли си той и закрочи из кабинета, докато другите двама пиеха мадейра, отпуснали се пред запалената камина в меките кресла, тапицирани в златна дамаска. — Къде може да е сега? Била е в Корсика и Магреб — след това се е върнала във Франция и е извършила престъплението, за което ми разказа. — Той погледна Давид, който седеше разтреперан след чутото и онова, което се осмеляваше да разкаже за пръв път. — Сега вече Робеспьер е мъртъв. Никой във Франция не знае за това, освен теб — каза той на Давид. — Къде може да е? Защо не се връща?

— Може би трябва да разговаряте с майка ми — предложи Наполеон. — Както ви казах, тя познаваше абатисата, сложила началото на цялата игра. Струва ми се, че името ѝ е мадам Дьо Рок.

— Но тя... тя е в Русия! — отвърна Талейран и рязко се обърна към гостите си, когато разбра какво означава това. — Екатерина Велика *почина* миналата зима — преди почти цяла година! Какво ли е станало с абатисата, след като Павел се възкачи на престола?

— Ами фигурите? Сигурно само тя знае къде са — добави Наполеон.

— Знам къде са някои от тях — обади се Давид. Заговори за пръв път, откакто завърши ужасния си разказ. Погледна Талейран в очите и Шарл-Морис бе обзет от неудобство. Дали Давид, подозираше къде е прекарала Мирей последната си нощ в Париж? Дали Наполеон не се бе сетил чий великолепен кон е яздеа, когато двамата с Елиза са се запознали с нея зад барикадите? Ако бе така, значи знаеха какво е направила със златните и сребърните фигури, преди да замине от Франция.

Той погледна внимателно Давид, лицето му беше напълно безизразно, когато художникът продължи:

— Преди да умре, Робеспьер ми разказа за играта, чиято цел била да се съберат фигурите. Зад цялата работа стояла жена — Бялата царица, която ръководела и неговите действия, и действията на Марат. Тя убила монахините, които идвали да търсят Мирей — тя е взела фигурите, които са носели. Един господ знае колко е събрала и дали Мирей е разбрала за тази опасност. Вие, господа, би трябвало да знаете. Въпреки че е живяла в Лондон по време на Терора, той я наричаше Жената от Индия.

---

[1] Корумпиран политик, издигнал се по време на Френската революция. — Б.пр. ↑

## БУРЯТА

*Ангел от Албион застанал бе  
край Нощния камък*

*и съзря*

*Терора като комета, не, като  
червена планета*

*Повлякла в своя път реещите се  
комети...*

*Призракът чудовищен  
блестеше наред храма*

*С искри кървави; и тогава се  
разнесе глас, що*

*разтърси храма...*

„Америк

а:

предсказание“

Уилям

Блейк

*И пропътувах цялата земя, скиталец бях  
навред, самотен, чужд и непознат. И тогава Ти  
се надигна в мен и ме дари със Своето изкуство,  
което потуши развилнялата се в мен буря.*

Парацелз<sup>[1]</sup>

НЕ МОЖЕХ ДА ПОВЯРВАМ, че Соларин е внук на Мини Ренселаас. Само че, докато тичахме надолу по тъмните стълби, следвани от Лили, нямах време да разпитвам за родословното му дърво. Морето под нас бе обгърнато от тайнствена червеникава мъгла,



а когато погледнах през рамо към хълмовете, забелязах зловещия блясък на луната и тъмните червени пръсти на сироко да пренасят тонове пясък по въздуха откъм планините, сякаш се пресягаха, за да ни заловят, преди да успеем да избягаме.

Стигнахме до кея в далечния край на пристанището, където хвърляха котва частните корабчета. Почти не успях да различа черните им очертания, които подскачаха на фона на пясъка, подет от вятъра. Двете с Лили последвахме Соларин и се качихме на борда на нашата яхта. Веднага слязохме в каютата, за да оставим Кариока и фигурите и да се скрием от пясъка, който вече прогаряше и кожата, и дробовете ни. До като затварях вратата на малката каюта, забелязах, че Соларин развързва въжетата. След това заслизах опипом.

Моторът работеше и тихо бумтеше, когато потеглихме. Заопипвах наоколо, докато открих нещо с формата на лампа и силна миризма на керосин. Запалих я, за да огледам какво има в малката каюта. Всичко бе в ламперия от тъмно дърво, дебели килими, кожени въртящи се столове, имаше двойно легло до стената и мрежест хамак в ъгъла. Срещу леглото бе оставена ниша с мивка и печка. Когато отворих шкафовете, се оказа, че няма храна, открих единствено добре заредено барче. Отворих бутилка коняк, взех водни чаши и сипах и на двете стабилно количество.

— Дано Соларин знае как да управлява това чудо — рече Лили и отпи гигантска глътка.

— Не ставай смешна — обърнах се към нея аз и след първата пареща глътка бренди разбрах колко отдавна не съм хапвала нищо. — Обикновените лодки нямат мотори. Не чуваш ли шума?

— Ако е моторница — отвърна Лили, — защо има мачти? Да не би за красотата?

След като спомена мачтите, ми се стори, че и аз ги видях. Не бе възможно да тръгваме с платноходка, при условие че приближава буря. Дори Соларин не би проявил такова безразсъдство. Реших да погледна, просто за всеки случай.

Качих се по тесните стръмни стъпала към малката кабина, заобиколена от тапицирани седалки. Вече бяхме извън пристанището и плавахме малко преди пелената червен пясък, спускаща се над Алжир. Вятърът беше силен, луната ми се стори ясна сред ореола от студена

светлина и аз огледах внимателно яхтата, която трябваше да ни отведе към спасение.

Беше по-голяма, отколкото ми се стори отначало, с красива палуба, която май беше от ръчно полирано тиково дърво. Цялото корабче бе опасно от лъскави месингови парапети, а малката кабина, в която бях застанала, бе оборудвана с най-съвременни уреди. Не само една, а две мачти се издигаха към притъмнялото небе. Соларин държеше с една ръка руля, докато се опитваше да изтегли сгънати платна от някаква дупка на пода.

— Платноходка значи? — отбелязах аз и останах да го наблюдавам как работи.

— Кеч — измърмори той и продължи да тегли платната. — Не можах да открадна друго за толкова кратко време, но е доста добър — единайсет метра. — Каквото и да значеше това.

— Браво. Открадната платноходка — уточних. — Нито аз, нито Лили имаме представа от платноходки. Дано ти да знаеш какво правиш.

— Естествено — изсумтя той. — Израснал съм край Черно море.

— И какво от това? Аз живея в Манхатън — остров, а наоколо е пълно с яхти. Това не означава, че знам как да се оправя по време на буря.

— Може и да успеем да избягаме от бурята, ако престанеш да мрънкаш и ми помогнеш с платната. Ще ти казвам какво да правиш. Аз знам какво трябва, след като ги опънем. Ако потеглим достатъчно бързо, ще сме подминали остров Менорка, когато вихрушката се разрази.

Заех се да помагам, като внимателно следвах инструкциите му. Въжетата, наречени шкот и фал, бяха изплетени от бодлив коноп и порязаха пръстите ми, докато ги теглех. Платната — много метри ръчно ушит египетски памук — си имаха имена като „кливер“ и „долно платно на бизан“. Опънахме две на предната мачта и едно на „кормовата част“, както се изрази Соларин. Теглех с всички сили, докато той нареждаше какво да правя, и връзвах, надявах се, правилните въжета към металните скоби, забити на палубата. Когато вдигнахме всички, не можах да повярвам колко красива стана яхтата и колко бързо се понесе напред.

— Справи се отлично — похвали ме Соларин, щом влязох при него в кабината. — Много добра яхта... — Замълча и ме погледна. — Слез долу да си починеш. Струва ми се, че имаш нужда. Играта все още не е свършила.

Истина беше. След като подремнах в самолета към Оран преди дванайсет часа, не бях мигвала повече. Имах чувството, че оттогава са минали дни. Като изключим топването на кея, не се бях и къпала.

Преди да се предам на умората и глада, имаше някои неща, които на всяка цена трябваше да разбера.

— Нали каза, че отиваме в Марсилия? — полюбопитствах аз. — Това няма ли да е едно от първите места, на които главорезите на Шариф ще ни търсят, когато се усетят, че не сме в Алжир?

— Ще акостираме при Ла Камарг — отвърна Соларин и ме побутна да седна, когато над нас се разнесе гръм. — Камил е уредил да ни чака частен самолет на писта наблизо. Няма да ни чака вечно — и без това му е било безкрайно трудно да го уреди, — така че да се надяваме на попътен вятър.

— Няма ли да ми кажеш какво става? — помолих аз. — Защо не си споменал досега, че Мини ти е баба, че познаваш Камил? И най-вече как попадна в тази игра? Мислехме, че Мордекай те е въвлякъл.

— Така е — потвърди той, без да откъсва поглед от тъмното море. — Преди да дойда в Ню Йорк, бях виждал баба един-единствен път. Тогава бях още дете. Едва ли съм бил на повече от шест, но никога няма да забравя... — Соларин мълча дълго, потопен в спомени. Не прекъснах мислите му, изчаках го търпеливо, докато реши да продължи.

— Не познавам дядо си — обясни бавно той. — Починал е, преди да се родя. Тя се е омъжила за Ренселаас доста по-късно, а след като и той е починал, се омъжила за бащата на Камил. С Камил се запознах, когато пристигнах в Алжир. Мордекай дойде в Русия, за да ме въведе в играта. Нямам представа къде и как са се запознали с Мини, но смея да твърдя, че е най-безпощадният шахматист след Алехин, но много по-приятен и чаровен. За краткото време, когато имахме възможност да играем заедно, научих от него невероятни техники.

— Той не е дошъл в Русия, за да играе шах с теб — прекъснах го аз.

— Така е — засмя се Соларин. — Искаше да открие дъската и мислеше, че мога да помогна.

— Какво стана?

— Не можах — призна Соларин и извърна към мен зелените си очи. Така и не успях да разбера какво означава погледът му. — Помогнах им да открият теб. Това беше повече от достатъчно.

Имах още въпроси, но погледът му ме караше да се чувствам неловко, а не можех да обясня защо. Вятърът бе станал по-силен и навяваше остри песъчинки. Вече изпитвах невероятна умора. Понечих да стана, но Соларин ме бутна назад.

— Погледни утлегара<sup>[2]</sup> — помоли той. — Вятърът се усилва. — Отпусна платното на другата страна и ми даде знак да отида долу. — Ще те повикам, ако имам нужда от теб.

Когато слязох по стръмните стъпала, заварих Лили на долната койка да храни Кариока с бисквити, накиснати във вода. Бе намерила буркан с фъстъчено масло и няколко пликчета със сухар. В този момент тя ми се стори отслабнала; изгорелият ѝ нос бе започнал да потъмнява, а мръсната минирокличка обгръщаше закръглено тяло, а не тресяща се плът.

— Хапни нещо — предложи ми тя. — Вълните така ни подмятат, че започва да ми се гади... не мога да преглътна нищо.

Тук, в каютата, силата на вълните се усещаше много повече. Нахвърлих се лакомо върху сухара, намазан с фъстъчено масло, и преглътнах с остатъка от коняка, а след това се качих на горната койка.

— Трябва да поспим — казах. — Очаква ни дълга нощ, а утрешният ден ще се окаже още по-дълъг.

— Вече е утре — отбеляза Лили, изправи се и погледна часовника си. Загаси лампата. Чух пружините на долното легло да проскърцват и двамата с Кариока си легнаха. Това бе последният звук, който си спомням, преди да се пренеса в страната на сънищата.

\* \* \*

Не мога да кажа със сигурност кога чух първия трясък. Сънувах, че съм на дъното на морето и пълзя по мек пясък, докато вълните ме полюшват. В съня ми фигурите от „Шаха Монглан“ бяха оживели и се

опитваха да излязат от чантата. Колкото и да се мъчех да ги прибера вътре и да се добера до брега, краката ми потъваха все повече и повече в хлъзгавия пясък. Трябваше да си поема дъх. Полагах всички усилия, за да изплувам на повърхността, когато ме блъсна огромна вълна и отново ме повлече надолу.

Отворих очи и в първия момент не можах да разбера къде се намирам. Вгледах се през люка и разбрах, че наистина сме под водата. След това корабът се люшна на другата страна и аз изпаднах от койката. Търкулнах се чак до малката кухня в другия край. Надигнах се от пода съвършено мокра. Водата стигаше до коленете ми и се плискаше в каютата. Вълните заливаха заспалата Лили, а Кариока се бе изправил върху нея и се опитваше да опази лапите си сухи. Нещо не беше наред.

— Събуди се — изкрещях аз, ала шумът от прииждащата вода и скърцащите греди заглушиха думите ми. Опитвах се да разбера какво става, докато я теглех от койката. Какво ставаше с помпите? Те не трябва ли да се включат, когато влезе вода?

— Господи! — изпъшка Лили и опита да се изправи. — Ще повърна.

— Не точно сега! — Повлякох я към хамака. Придържах я седна ръка, а с другата измъкнах спасителните жилетки. Бутнах я към хамака, след това грабнах Кариока и го пуснах вътре тъкмо когато Лили започна да повръща. Грабнах пластмасова кофа, която се носеше по водата, и я поставих пред нея. Тя изхвърли сухара, след това вдигна очи към мен.

— Къде е Соларин? — опита се тя да надвика виещия вятър и бушуващите вълни.

— Не знам — отвърнах, метнах спасителната жилетка към нея и навлякох своята, докато газех през прииждащата вода. — Сложи си я. Сега ще разбера какво става.

Водата прииждаше по стълбите. Вратата над мен се блъскаше в стената. Стиснах я, докато излизах, а след това я затворих. Вече навън се огледах и ми се прииска да не бях.

Яхтата се бе килнала надясно и се плъзгаше назад във водна падина. Вълните заливаха палубата и кабината. Утлегарът бе отпуснат и висеше на една страна. Едно от предните платна, натежало и мокро, се бе откъснало и висеше във водата. Соларин, на по-малко от два

метра, лежеше до вратата на кабината, ръцете му бяха отпуснати на палубата, водата свободно го заливаше и се опитваше да го завлече извън борда!

Възкликнах и се втурнах към него, стиснах голото му стъпало и крачола на панталона и се помъчих да изтегля безжизненото му тяло... само че водата го отнасяше. Неочаквано ми се изплъзна. Поредната вълна го претърколи по палубата и го блъсна в парапета, след това го повдигна, за да го преметне зад борда.

Хвърлих се по корем върху хлъзгавата палуба и се опитах да се захвана с каквото мога — и с крака, и с ръце — за металните скоби, за да пропълзя по наклонената на една страна яхта към мястото, където лежеше той. Поде ни поредната вълна, висока колкото четириетажна сграда, и ни подметна.

Блъснах се в Соларин и го сграбчих за ризата, за да го изтегля с всички сили от наклонената палуба. Един господ знае как успях да го довлека до кабината. Вдигнах главата му, за да не кисне във водата, и го плеснах няколко пъти.

Имаше рана на главата, от която се стичаше кръв и пълнеше ухото му. Опитвах се да надвикам и вятъра, и грохота на водата, а яхтата се мяташе все по-бързо от вълна към вълна.

Той отвори очи, след това ги затвори, за да ги предпази от пръските.

— Въртим се! — изкрещях аз. — Какво да правя?

Соларин се надигна бързо, подпря се на стената на кабината, за да се огледа, и бързо прецени положението.

— Веднага свали платната... — Стисна ръцете ми и ги сложи на руля. — Дай щирборд! — изкрещя той и се опита да стане.

— Това наляво ли е или надясно? — изкрещях, обхваната от паника.

— Дясно — изрева в отговор той и се строполи на седалката до мен. Раната му продължаваше да кърви обилно, докато вълните прииждаха от всички страни и аз стиснах руля.

Застопорих руля, доколкото бе възможно, и усетих как яхтата потъва, докато се спуска от гребена на поредната вълна. Държах руля надясно и най-сетне полегнахме на една страна. Бях убедена, че ще се преобърнем, защото силата на гравитацията ни притегляше все по-

надолу, а вълните се захлупваха върху нас и придаваха кален цвят на утринното небе.

— Фаловете! — извика Соларин и ме сграбчи. Погледнах го, след това го блъснах към руля и той го стисна с всички сили.

Започваше да ме притиска страх. Соларин все още се опитваше да задържи яхтата в основата на следващата вълна. Посегна към една брадва и я ми я бутна в ръцете. Аз пропълзях през вратата на кабината чак до предната мачта. Вълната над нас набираше сили и гребенът ѝ започна да се пени, за да се стовари върху нас. Не виждах абсолютно нищо, когато ни обгърна. Ревът на хиляди тонове вода бе оглушителен. Изхвърлих всички мисли от главата си и допълзях до мачтата.

Стиснах я с всички сили и започнах да замахвам по фала, докато тъканта заплющя освободена също като кълбо гърмящи змии, пуснати на свобода. Въжето се оказа свободно и аз се хвърлих на земята, когато то се изви към мен. Платната се гърчеха и долових пукота на дърво. Нова водна стена се стовари върху нас. Ситни камъчета и пясък нахлуха в носа ми; устата ми се напълни с вода, а аз отчаяно кашлях и се опитвах да си поема въздух. Следващият порив ме откъсна от мачтата и ме запокити назад, така че не успях да разбера кое е горе и кое долу. Ударих се в нещо и се опитах да се задържа, а водата не спираше да приижда.

Предната част на кораба се вирна във въздуха, след това отново потъна. Мръсносиви вълни се изливаха върху яхтата, докато се люшкахме сред вълните, но поне не се бяхме преобърнали. Разпокъсани, платната плющяха по палубата и над морето, едно се бе оплело в краката ми и аз го изритах, за да се освободя. Насочих се към задната мачта и стиснах брадвата, озовала се сред купчина мокри платна. Ами ако бях паднала върху нея, помислих си аз, докато стисках перилата за опора.

В кабината Соларин стискаше руля и се мъчеше да спаси каквото е останало от платната. Кръвта капеше по яката му и приличаше на алена превръзка.

— Вържи платната! — изкрещя след мен той. — Използвай каквото намериш... преди следващата вълна. — Теглеше едно платно от мястото си в кабината. Памучната тъкан се бе разстлала навсякъде също като кожата на удавено животно.

Замахнах към задния фал от кнехта<sup>[3]</sup>, но вятърът бе толкова силен, че не ми се удаваше да сваля платното. След като смъкнах и завързах колкото успях, реших да притичам по палубата, наведена ниско. На всяка крачка се опитвах да се захвана с пръсти за скобите. Бях подгизнала, но изтеглих предния кливер с всички сили, докато той плющеше над вълните. Соларин теглеше главния утлегар, който висеше като счупена ръка.

Скочих в кабината при Соларин и стиснах руля. Яхтата продължаваше да се подмята като коркова тапа в тъмната мътна вода. Въпреки че морето бе бурно и наоколо хвърчаха пръски, вълните намаляваха и не бяха толкова високи. Сякаш непознат дух се беше измъкнал от бутилката си някъде на морското дъно, бе дал воля на яростта си, а след това се бе скрил някъде. Искрено се надявах да е така.

Бях изтощена и не можех да повярвам, че съм все още жива. Седнах разтреперана от студ и страх и наблюдавах профила на Соларин, докато той се взираше към вълните. Беше съсредоточен също както пред шахматната дъска, сякаш въпросът бе на живот и смърт. „Аз съм виртуоз в тази игра“, ми беше казал той. „Кой печели?“, го попитах тогава и той отвърна: „Аз. Аз винаги печеля.“

Соларин продължаваше да се бори с руля и имах чувството, че минаха часове, докато седях изтръпнала от студ, напълно неспособна да мисля. Вятърът утихваше, но вълните продължаваха да се извисяват около нас. Бях виждала как неочаквано се разразяват и утихват бурите в Средиземно море, как се надигат триметрови вълни и се разбиват в пристанището на Сиди-Фредж, а след това се стопяват, сякаш изсмукани във вакуум. Молах се и сега да стане така.

Проговорих едва когато най-сетне тъмното небе се превърна в мътнокафява ивица в далечината.

— Ако всичко е наред — обърнах се към Соларин, — ще слеза да видя дали Лили е все още жива.

— След малко. — Обърна се към мен, едната страна на лицето му бе омазана в кръв. От носа и брадичката му капеше вода. — Преди това искам да ти благодаря, че ми спаси живота.

— Струва ми се, че ти спаси моя — отвърнах с усмивка аз, въпреки че продължавах да треперя от студ и страх. — Нямах да знам какво да правя...



Соларин ме наблюдаваше напрегнато, без да пуска руля. Преди да реагирам, той се надвеси над мен. Устните му бяха топли и от косата му се стече вода по цялото ми лице, когато поредната вълна ни заля с ледени пръски също като камшици. Соларин се подпря на руля, притегли ме към себе си и усетих топлината на ръцете му. Проряза ме тръпка, все едно бе заряд електричество, докато той ме целуваше повторно, този път по-дълго и настойчиво. Вълните продължаваха да клатушкат яхтата. Сигурно това бе причината за странното усещане в стомаха ми. Не можех да помръдна, омагьосана от топлината му, която проникваше все по-дълбоко в мен. Най-сетне се отдръпна и ме погледна в очите с усмивка.

— Със сигурност ще се удавим, ако не престана — прошепна той, устните му все още бяха на сантиметър от моите. С нежелание се обърна отново към руля. Челото му се набразди, когато се взря напред. — Слизай долу — нареди той, сякаш нещо му бе минало през ума. Повече не ме погледна.

— Ще потърся нещо, за да ти превържа главата — казах, ядосана, че гласът ми трепери. Морето бе все така бурно и тъмните водни стени се надигаха около нас. Това не обясняваше чувствата, които ме обхващаха всеки път, когато погледнех мократа му коса, местата, на които скъсаната риза бе залепнала по мускулестото му тяло.

Все още разтърсена, слязох долу. Соларин, разбира се, мислех си, ме целуна от благодарност. Нищо повече. Защо тогава странната тръпка не си отиваше? Защо пред очите ми бе изражението на светлозелените му пронизващи очи в мига, преди да ме целуне?

Стигнах опипом до каютата, ръководена от мътната светлина на люка. Хамакът се бе откъснал от стената. Лили седеше в един ъгъл, гушнала посърналото кученце в скута си. То бе положило лапки на гърдите ѝ и се опитваше да я оближе по лицето. Наостри уши, щом ме чу да шляпам през водата, докато се клатушках между леглата и кухненския бокс. Както вървах напред, вдигах разни неща от пътя си и ги подхвърлях към мивката.

— Добре ли си? — попитах Лили. Каятата миришеше на повръщано. Не ми се искаше да се вирам във водата, в която газех.

— Ще умрем — изпъшка тя. — Господи, след всичко, което преживяхме, сега ще умрем. И то заради проклетите фигури.

— Те къде са? — попитах, обзета от паника, защото ми се стори, че сънят ми се е превърнал в реалност.

— Тук са, в чантата — отвърна тя и измъкна сака от водата. — При един скок на яхтата те се изсипаха и се стовариха право върху мен... а после хамакът падна. Цялата съм в синини... — По бузите ѝ се стичаха сълзи и мръсна вода.

— Дай да ги прибера. — Грабнах сака и го пъхнах под мивката, а след това затворих вратичката на шкафа. — Май ще се измъкнем. Бурята утихва. Соларин има ужасна рана на главата. Трябва да намеря нещо, за да го почистя.

— Видях в тоалетната някакви лекарства — немощно подхвърли тя и опита да се надигне. — Господи, пак ми става лошо.

— Легни си — предложих ѝ аз. — Горната койка би трябвало да е по-суха. Връщам се, за да му помогна.

Когато излязох от малката тоалетна с мократа кутия лекарства, която успях да намеря, Лили вече се бе покачила на горното легло и пъшкеше, обърната на една страна. Кариока я буташе, за да се пъхне под нея с надеждата да си намери сухо местенце. Погалих и двамата по мокрите глави, след това се отправих по скърцащите стъпала, докато яхтата не спираше да се клатушка.

Небето беше изсветляло, бе добило цвета на мляко с какао, и в далечината забелязах нещо подобно на локва светлина. Нима най-лошото вече бе отминало? Усетих облекчение, когато се отпуснах до Соларин.

— Всичко е мокро — казах му аз, отворих пълната с вода кутия и прегледах съдържанието ѝ. — Затова пък има йод и ножици...

Соларин погледна и извади туба с някакъв мехлем.

— Ако искаш, ме намажи с това — предложи той и отново извърна поглед напред, докато се разкопчаваше с една ръка.

— Ще дезинфекцираш мястото и кръвенето ще намалее. След това можеш да накъсаш ризата, за да ме превържеш.

Помогнах му да я свали от едното рамо и измъкнах ръката му, докато той оглеждаше вълните. Усетих мириса на топлата му кожа. Постарах се да не мисля за това, докато той говореше:

— Бурята отминава. Тепърва ни чакат проблеми. Утлегарът се е спукал, кливерът е станал на парцали. Няма да успеем да стигнем до Марсилия. Освен това сме се отклонили от курса — трябва да се

ориентирам къде сме. Щом ми оправиш раната, поеми руля, за да огледам картите.

Лицето му бе като маска, докато се вглеждаше в морето, и аз полагах усилия да не забелязвам тялото му, голо от кръста нагоре. Какво ми става, питах се. Може и да бях объркана след преживяния ужас, ала докато се носехме по вълните, не можех да спра да мисля за топлите устни и за цвета на очите му...

— Ако не успеем да се доберем навреме в Марсилия — попитах, след като си наложих да започна да разсъждавам, — нали каза, че самолетът няма да ни чака?

— Няма — потвърди Соларин и се усмихна странно, без да откъсва очи от морето. — Доста неприятно се получи. Може да се окажем на някое отдалечено място. Като нищо би могло да стане така, че да не си намерим транспорт месеци наред. — Ужасно, нали? Какво ще правиш, вързана с един луд руснак, който ще те забавлява единствено с шах?

— Ще се наложи да се науча да играя — отвърнах и се заех с импровизираната превръзка, а той се намръщи.

— Струва ми се, че може да почака — каза ми той и ме стисна за китките, въпреки че и двете ми длани бяха пълни с лекарства и ивици от скъсаната му риза. Изправи ме на крака, прехвърли ръце през коленете ми и ме метна на рамо като чувал с картофи, после стъпи на седалката в кабината, докато яхтата се мяташе сред вълните.

— Какво правиш? — разсмях се аз, с увиснала на гърба му глава.

Соларин ме плъзна по тялото си и отново ме пусна на палубата. Водата заливаше босите ни крака, докато стояхме един срещу друг и се опитвахме да запазим равновесие.

— Ще ти покажа какво друго умеят руските grosмайстори — заяви той и ме погледна. Сиво-зелените му очи не се усмихваха. Привлече ме към себе си и устните и телата ни се срещнаха. Усещах топлината на голите му гърди през мократа тъкан на блузата. В устата ми капеше солена вода, докато той целуваше очите и лицето ми. Беше вплел пръсти в мокрите кичури. През студената блуза усещах собствената си топлина, която разтапяше студа в мен също като лед на топлото слънце. Стиснах раменете му и зарових лице на гърдите му. Соларин шепнеше в ухото ми, докато яхтата се люлееше заедно с нас:

— Желая те от онзи ден в шахматния клуб. — Той надникна в очите ми. — Исках да си моя още там, на пода, без да обръщам внимание на работниците. Нощта, когато отидох в апартамента ти, за да оставя бележката, едва успях да си наложа да си тръгна и все се надявах да се прибереш по-рано и да ме завариш...

— Искал си да ме приветстваш с добре дошла в играта ли? — усмигнах се аз.

— Да върви по дяволите играта — каза Соларин с горчивина, зелените му очи бяха пламнали от страст. — Предупредиха ме да не се приближавам до теб, да не те въвличам. Не е минал нито ден, без да мисля за това, без да те желая. Господи, трябваше да го направя преди месеци... — Той разкопчаваше блузата ми. Ръцете му докосваха кожата ми и усетих копнежът да припламва между нас и да прогонва всички мисли освен една.

Повдигна ме и ме положи на мокрите смачкани платна. Усетих как ни заля поредната вълна. Мачтите над главите ни скърцаха, небето се бе превърнало в бледожълта ивица. Соларин се бе навел над мен. Устните му се движеха по кожата ми като вода, ръцете му проследяваха мокрите места под дрехите. Тялото му се разтопи в моето с жар и нетърпение. Стиснах раменете му и се оставих на страстта.

Телата ни се движеха, обладани от първична, мощна като морето сила. Усетих, че пропадам и продължавам да падам, когато чух стона на Соларин. Зъбите му се впиха в плътта ми и тялото му потъна в моето.

\* \* \*

Той се бе отпуснал върху мен, едната му ръка бе все още вплетена в косата ми. От русите му кичури капеше вода по гърдата ми и се стичаше към пъпа. Странно, помислих си, когато отпуснах ръка върху главата му, имам чувството, че го познавам открай време, а сме се срещали само три пъти — вече четири. Не знаех нищо за него освен ключките, които бях чула от Лили и Хърманолд, докато бяхме в клуба, и малкото, което Ним бе прочел в списанията за шах. Нямах никаква представа къде живее Соларин, какъв живот е водил, кои са му

приятели, дали закусва с яйца, дали спи с пижама. Така и не го бях попитала как се бе изплъзнал на охраната от КГБ и най-вече защо го придружаваха. Даже нямах представа как бе успял да се срещне с баба си.

Неочаквано осъзнах, „че го бях нарисувала още преди да зная за съществуването му. Може би съм го мярнала да се върти около апартамента ми с колелото и навремето не съм обърнала специално внимание. Дори това не ми се стори съществено.

Все неща, които не бяха от значение — маловажни връзки и събития, които се превръщат в повратна точка в живота на повечето хора. Не и в моя. При Соларин можех да надникна отвъд магията, да съзря какво се крие под маската и студенината, да проникна до същността му. А там се таеше страст, неутолима жажда за живот — пламнало желание да открие скритата истина. Познавах това чувство, защото то бе силно като моето.

Тъкмо това бе забелязала Мини в мен, това бе, което й трябваше: да насочва моята страст в търсене на фигурите. Затова беше предупредила внука си да ме защитава, без да ме разсейва и без да се «намесва». Щом Соларин се намести и притисна устни към стомаха ми, по гръбнака ми премина тръпка. Докоснах косата му. Мини е сбъркала, казах си. Има една съставка в алхимичната смес, която тя бе пренебрегнала в борбата си да победи злото. Тази съставка се нарича любов.

Вълните бяха стихнали, когато най-сетне се размърдахме. Небето избледняваше и блестеше, ала слънцето така и не се показваше. Огледахме се за студените си мокри дрехи и се облякохме. Без да каже и дума, Соларин взе няколко ивици от ризата си и избърса местата, където кръвта му ме бе изцапала. След това ме погледна с морскозелените си очи и се усмихна.

— Имам много лоши новини — каза той и ме прегърна, а с другата ръка посочи утихналото море. В далечината блестеше земя. — Май стигнахме някъде — прошепна на ухото ми той. — Преди два часа бях готов да дам какво ли не за подобна гледка. Сега ми се иска да е мираж...

\* \* \*

Островът се казваше Форментера и се намираше в южната част на Балеарските острови на изток от бреговете на Испания. Това означава, пресметнах бързо аз, че бурята ни е отнесла на двеста и четирийсет мили на изток от определения курс и се намираме на еднакво разстояние от Гибралтар и Марсилия. Бе напълно невъзможно да се доберем до самолета на пистата край Ла Камарг, дори яхтата да бе годна за плаване. Само че утлегарът ни бе напукан, платната — изпокъсани, да не говорим, че не всички уреди бяха оцелели, така че се налагаше да спрем за основен ремонт. Когато Соларин се насочи към изолиран залив от южната страна на острова, аз слязох в каютата, за да вдигна Лили и да измислим нов план.

— Не съм си представяла, че ще почувствам облекчение при мисълта, че съм прекарала нощта в този воден ковчег — изхлипа Лили, когато видя състоянието на палубата. — Това тук прилича на военна зона. Благодаря ти, Господи, че не ми позволи да стана свидетел на ужаса горе. — Въпреки че беше още много бледа, тя бе възвърнала голяма част от духа си. Мина по съсипаната палуба, осеяна с трески и парчета платно, и пое дълбоко въздух.

— Имаме проблем — съобщих ѝ аз веднага щом седнахме да обсъдим положението със Соларин. — Няма да успеем да хванем самолета. Трябва да измислим как да стигнем до Манхатън, без да прекарваме фигурите през митницата и без да ни проверяват паспортите.

— Ние, съветските граждани — обясни Соларин, щом забеляза недоумяващия поглед на Лили, — не можем да пътуваме свободно, когато и където поискаме. Шариф сигурно е поставил свои хора на всички летища, включително и в Ибиса и Майорка. Обещах на Мини да ви върна живи и здрави — заедно с фигурите, — така че предлагам план.

— Казвай, вече съм готова на всичко — отвърна тя, докато разплиташе сплъстената козина на Кариока, а той отчаяно се опитваше да избяга от скута ѝ.

— Форментера е малко рибарско островче. От време навреме организират едnodневни екскурзии от Ибиса. Заливът ни е закътан и няма кой да ни забележи. Предлагам да отскочим до близкия град, да си купим дрехи и храна, да проверим дали не можем да намерим нови платна и инструментите, които ми трябват, за да оправя яхтата.

Сигурно ще ни струва доста, но след около седмица ще можем да отплаваме тихо и незабележимо, както дойдохме.

— Супер — съгласи се Лили. — Аз съм пълна с мокри пари, които можем да използваме. С удоволствие ще се преоблека и ще си почина някой и друг ден от цялата тази истерия. Щом влезем във форма, накъде предлагаш да тръгнем?

— Към Ню Йорк — отвърна Соларин. — Ще минем през Бахамските острови.

— Какво? — писнахме едновременно и двете.

— Че това са поне четири хиляди мили — уточних ужасена аз. — Искаш да тръгнем с яхта, която едва измина триста мили.

— Ако трябва да сме точни, пътят е близо пет хиляди мили — усмихна се небрежно Соларин. — След като Колумб се е справил, защо да не се справим и ние? Този сезон може да не е най-подходящият за плаване в Средиземно море, но е най-доброто време за прекосяване на Атлантическия океан. Ако вятърът е попътен, ще стигнем за по-малко от месец... А когато пристигнем, вие двете ще бъдете невероятни моряци.

Ние с Лили бяхме прекалено изтощени, мръсни и гладни, за да спорим. Освен това споменът за ужасната буря бе изместен от случилото се между мен и Соларин. Месец, прекаран с него, бе доста примамливо предложение. Тръгнахме да търсим град, а Соларин остана да разчисти палубата.

Дните напрегнат труд и прекрасното време ни вдъхнаха оптимизъм. Остров Форментера бе осеян с бели къщи и опесъчени улици, с маслинови горички и кротки ручей, наоколо се разхождаха възрастни жени в черно и рибари в раирани ризи. Тази гледка на фона на лазурното море бе истинска наслада за окото и балсам за душата. След като три дни се хранихме с прясно уловена риба и плодове, набрани от дърветата, пихме силно средиземноморско вино и дишахме с пълни гърди соления въздух, настроението ни бе великолепно. Хванахме и тен. Дори Лили отслабваше и мускулите ѝ започваха да изпъкват покрай работата по яхтата.

Всяка вечер тя играеше шах със Соларин. Въпреки че той не ѝ позволи да го победи нито веднъж, след всяка партия ѝ обясняваше допуснатите грешки с най-големи подробности. След известно време тя започна не само да приема пораженията, а и сама да пита Соларин,

когато някой негов ход я озадачаваше. Отново бе дотолкова погълната от шаха, че дори не забеляза кога — още от първата вечер на острова — аз предпочетох да спя на палубата със Соларин вместо в каютата при нея.

— Тя наистина е невероятен талант — сподели една вечер Соларин, докато седяхме сами на палубата и гледахме морето от притихнали звезди. — Същата е като дядо си, дори по-талантлива. От нея ще излезе невероятен шахматист, ако успее да забрави, че е жена.

— Какво общо има фактът, че е жена? — попитах. Соларин се усмихна и подръпна косата ми.

— Малките момиченца са различни от малките момченца — отвърна той. — Искаш ли да ти покажа?

Засмях се и се обърнах към него под бледата луна.

— Разбрах какво се опитваш да ми кажеш — отвърнах аз.

— Мислим различно — добави той и отпусна глава на скута ми. Погледна ме и осъзнах, че говори напълно сериозно. — Например, за да откриеш формулата, скрита в «Шаха Монглан», ще постъпиш съвсем различно от мен.

— Сигурно — разсмях се аз. — Ти как би постъпил?

— Ще се опитам да подреда и систематизирам всичко, което съм научил. — Той се надигна за глътка от брендито ми. — След това щях да се опитам да потърся решение. Признавам, че имам известно предимство. Аз съм може би единственият от хиляда години насам, който е виждал плата, фигурите, а също и дъската. — Соларин вдигна поглед, когато усети, че се размърдах изненадана. — В Русия — уточни той, — когато дъската излезе на бял свят, се появиха хора, които начаса решиха, че е тяхно задължение да открият фигурите. Те, разбира се, бяха от отбора на белите. Подозирам, че Бродски — офицерът от КГБ, който ме придружаваше в Ню Йорк — е един от тях. Споменах пред високопоставено лице от правителството, както ме бе подучил Мордекай, че знам къде са фигурите и мога да ги намеря. — След това се върна към първоначалния си разказ. Погледна ме и продължи: — Видях много символи, гравирани на шаха, затова прецених, че формулата не е само една, а са *няколко*. Все пак — както сама си се досетила — тези символи не представляват просто планетите и знаците на зодиака, те са и елементите от Периодическата таблица. Струва ми се, че е необходима различна формула, с помощта



на която всеки елемент да бъде превърнат в друг. Как да разберем в каква последователност се комбинират символите? Откъде да знаем дали тези формули наистина действат?

— Според твоята теория няма как — отвърнах аз, отпих от брндито и мислите ми препуснаха. — Ще бъде необходимо прекалено много налучкване. Не разбирам кой знае колко от акустика, но разбирам от формули. От всичко, което научихме, може спокойно да приемем, че съществува само една формула. Тя може да не е онова, което мислим...

— Как така? — Соларин вдигна очи към мен.

Откакто бяхме акостирали на острова, никой от нас не бе споменал фигурите, прибрани в сака под мивката. Сякаш негласно се бяхме разбрали да не нарушаваме краткотрайната идилия, като споменаваме търсенето, изложило живота ни на огромна опасност. Понеже Соларин събуди призраците, аз отново се замислих над проблема, който като упорит зъбобол не ме оставяше намира от седмици и месеци.

— Според мен съществува една-единствена формула с много просто решение. Защо трябва да бъде скрита и забулена в тайни, ако е чак толкова трудно да бъде разбрана? И тя е също като пирамидите — хиляди години хората говорят колко е било непосилно за египтяните да пренесат многотомни каменни блокове с примитивните си средства. А те все някак са успели. Ами ако не са ги местили по начина, по който ние предполагахме? Египтяните са били алхимици, нали? Сигурно са знаели как да разтворят камъните в киселина, да ги прехвърлят в кофи и после да ги лепнат един за друг като цимент.

— Продължавай — настоя Соларин със странна усмивка. Дори като го гледах наопаки в скута ми, лицето му пак ми се стори много красиво.

— Фигурите от «Шаха Монглан» излъчват сияние в тъмното — обясних аз, а умът ми препускаше напред. — Ти знаеш ли какво се получава, ако разбиеш елемента меркурий? Два радиоактивни изотопа — единият се разпада за часове или за дни в талий, а другият — в радиоактивно злато.

Соларин се превъртя и се облегна на лакът, за да ме наблюдава по-внимателно.

— Ако ми позволиш да се превърна за малко в адвокат на дявола — започна той, — готов съм да изтъкна, че преминаваш от следствието към причината. Ако твърдиш, че тези фигури са били видоизменени, значи има формула, по която това е направено. Дори да е така — защо е създадена тази формула? И защо е само една, а не са петдесет или сто? Защото и в науката, както и в природата, обикновено най-простото решение — очевидното — води до резултата — обясни той. — Според Мини формулата е само една. Тя твърди, че е разделена на три части: дъската, фигурите и плата.

Застинах неподвижна, когато нещо ми хрумна.

— Също като камък, ножица и листо — вметнах и понеже Соларин ме погледна учуден, аз добавих. — Това е детска игра.

— Приличаш на дете — засмя се той и отпи нова глътка от брендито ми. — Но и най-великите учени на този свят са били деца по природа. Давай нататък.

— Фигурите са върху дъската, а платът е върху фигурите — продължих, докато обмислях следващите си думи. — Значи първата част от формулата вероятно описва *какво*, втората показва *как*, а третата... обяснява *кога*.

— Искаш да кажеш, че символите на дъската описват необработените материали — елементите, които се използват — довърши мисълта ми Соларин и потри раната на главата си. — Фигурите посочват пропорциите при комбиниране, а платът ни разкрива последователността.

— Нещо такова. — Задъхвах се от възмущение. — Както сам каза, символите са елементи от Периодическата таблица. Само че ние пренебрегнахме първото, което забелязахме. Освен това те представляват планетите и *знаците на зодиака*! Третата част ни показва *кога* — по кое време, в кой месец и година — трябва да се изпълни всяка стъпка от процеса! — Щом го изрекох, разбрах, че това не може да бъде. — Какво значение има в кой месец започваш или приключваш с експеримента?

Соларин помълча малко, след това заговори бавно и отсечено, със силно изразен акцент, както ставаше винаги, когато бе под напрежение:

— Има огромно значение. Ако разбереш какво е имал предвид Питагор, когато е използвал израза «музиката на сферите»<sup>[4]</sup>. Май си

на прав път. Да вземем фигурите.

\* \* \*

Лили и Кариока хъркаха кротко, когато слязох долу. Соларин бе останал на палубата, за да запали лампа и да извади дъската от шаха, на който двамата с Лили играеха всяка вечер.

— Какво става? — попита Лили, докато измъквах сака изпод мивката.

— Опитваме се да разгадаем една загадка — отвърнах весело. — Искаш ли да дойдеш?

— Разбира се — съгласи се тя. Чух как матрактът изскърца, докато ставаше. — Чудех се кога ли вие двамата ще ме поканите на някоя от нощните си сбирки. И може ли да попитам какво става между вас? — Бях доволна, че е тъмно, защото лицето ми пламна. — Забрави — продължи Лили. — Той е голям хубавец, но не е мой тип. Някой ден ще го спукам от бой на шах.

Докато се качвахме по стълбите, Лили навлече пуловер върху пижамата си и се настани до Соларин на седалката в кабината. Тя си сипа бренди, а аз извадих фигурите и ги подредих на пода.

Разказах бързо на Лили до какъв извод бяхме стигнали. Облегнах се назад и оставих Соларин да продължи. Яхтата се полюшваше, вълните тихо се плискаха. Откъм морето подухваше топъл бриз. Лили докосваше плата и гледаше Соларин с особено изражение.

— Какво е искал да каже Питагор с тази «музика на сферите»? — попита го тя.

— Предполагал е, че Вселената се състои от числа — каза Соларин и погледна фигурите. — Също както нотите в музикалната гама повтарят октава след октава, така и всичко в природата следва определен ред. Основал математическата си школа, в която били направени важни открития, поне така мислим. Изследванията му били наречени «хармоничен анализ» — това е основата на моята специализация, акустичната физика, която е и ключов фактор в квантовата физика.

Соларин се изправи и закрочи напред-назад. Спомням си, веднъж ми каза, че трябвало да се движи, за да мисли.

— Основната идея е — продължи той, следван от зоркия поглед на Лили, — че *всеки*, абсолютно всеки повтарящ се феномен има свой премерен ритъм. Това важи за всяка вълна — независимо дали говорим за звук, топлина или светлина, — дори за морските приливи. С помощта на тази теория Кеплер е открил законите при движението на планетите, Нютон обяснява закона за гравитацията и всемирното привличане на телата, Леонард Ойлер доказва, че светлината е вълна, чийто цвят зависи от дължината ѝ. Накрая Фурие, великият математик от осемнайсети век, разкрива метода, по който всички тела, включително атомът, могат да бъдат премерени. — Той се обърна към мен и очите му заблестяха в сумрака.

— Значи Питагор е бил прав? — попитах аз. — Вселената е съставена от цифри, които се повтарят с математическа точност и могат да бъдат пресметнати. Това ли мислиш, че е смисълът на «Шаха Монглан» — хармоничен анализ на молекулярната структура? Измерване на вълните, за да се анализира структурата на елементите?

— Онова, което може да бъде премерено, може да бъде разбрано — отвърна бавно Соларин. — Онова, което е разбрано, може да бъде променено. Питагор е учил с най-великия алхимик — Хермес Трисмегистус, когото египтяните приемали за превъплъщение на великия бог Тот. Той е бил човекът, формулирал първия принцип на алхимията «Каквото отгоре, това и отдолу». Вълните във Вселената се държат по същия начин, както вълните в най-малкия атом — и могат да бъдат накарани да си взаимодействат. — Той се обърна и ме погледна. — Две хиляди години по-късно Фурие показва как точно си взаимодействат. Максвел и Планк разкриват, че самата енергия може да бъде описана като вълна. Айнщайн е направил последната крачка и е доказал, че онова, което Фурие предлага като аналитично оръжие, е истина — че материя и енергия са вълнови форми, които могат да преминават една в друга.

В главата ми започваше да се оформя идея. Гледах плата. Лили проследяваше с пръсти бродираните златни змии, вплели се във формата на цифрата осем. Започвах да се досещам за връзката между плата — *labrys*/лабиринта, който Лили бе описала — и онова, което Соларин току-що каза за вълните. «Каквото е отгоре, това е и отдолу.» Макрокосмос, микрокосмос. Материя, енергия. Какво означаваше всичко това?

— Осмицата? — казах на глас, въпреки че все още бях погълната от мислите си. — Всичко води до осмицата. Също и спиралата на ускорението на Нютон. Ами мистичната процесия, описана в дневника — обиколката на Руса във Венеция, — тя също описваше осмица. Ами символът на вечността...

— Какъв дневник? — попита Соларин и неочаквано застана нащрек. Погледнах го неспособна да повярвам. Нима бе възможно Мини да ни е показала нещо, за което собственият ѝ внук не знаеше?

— Мини ни го даде — отвърнах аз. — Дневникът е на френска монахиня, живяла преди двеста години. Участвала е в изваждането на шаха от абатство «Монглан». Така и не ни остана време да го дочетем. В мен е... — Понечих да го взема от сака, но Соларин скочи.

— Господи! — извика той. — Значи това е имала предвид, когато твърдеше, че *ключът* е в теб. Защо не каза досега? — Той докосваше кожената подвързия на дневника.

— Имаше по-важни неща — отговорих. Отворих го на страницата, където бе описана «дългата процесия» — церемонията във Венеция. И тримата се наведохме над нея на светлината на свещта и останахме загледани в написаното. Лили се усмихна бавно и извърна към Соларин сивите си очи.

— Това са шахматни ходове, нали? — попита тя. Соларин кимна.

— Всеки ход по фигурата осем на тази схема — обясни той — съответства на символ на същото място върху плата — може би на символа, който те са *виждали* по време на церемонията. Ако не греша, тук е показано коя фигура къде ще се озове на дъската. Шестнайсет стъпки, всяка от които се състои от три части информация. Вероятно тъкмо трите неща, които ти предложи: какво, как и кога...

— Също като триграмите на И Дзин — подхвърлих аз. — Всяка група съдържа квантум информация.

Соларин ме наблюдаваше. След това се разсмя.

— Именно — потвърди той, протегна ръка и стисна рамото ми. — Елате, шахматистки, разбрах каква е структурата на играта. Хайде сега да свържем всичко и да открием пътя към вечността.

\* \* \*

Цялата нощ се трудихме над загадката. Сега вече разбирах защо математиците усещат трансцендентална вълна от енергия, заливаща ги всеки път, когато открият нова формула или забележат нова закономерност в нещо, което непрекъснато е било пред погледа им. Единствено в математиката можеше да се преживее чувството на преминаване през друго измерение, което не съществува в настоящето — чувството, че пропадеш и се озоваваш наред с загадка, а тя те обгръща физически.

Не съм велика математичка, но ми стана ясно какво иска да каже Питагор, когато твърди, че математиката и музиката са едно. Докато Соларин и Лили се опитваха да възстановят шахматните ходове по дъската, а аз се опитвах да разбера последователността, усетих, че чувам как формулата на «Шаха Монглан» пее. Бе като еликсир, рукнал във вените ми, който ме понасяше сред красива хармония, докато полагахме всички усилия да открием тайната на фигурите.

Не беше лесно. Както Соларин изтъкна, когато се занимаваш с формула, съставена от шейсет и четири квадрата, трийсет и две фигури и шестнайсет позиции на плата, възможните комбинации бяха много повече от общия брой звезди в известната ни Вселена. Гледайки схемата, ни се струваше, че някои от ходовете са на коня, други — на топа или офицера, но не бяхме сигурни. Всичко трябваше да се побере на шейсетте и четири полета на дъската от «Шаха Монглан».

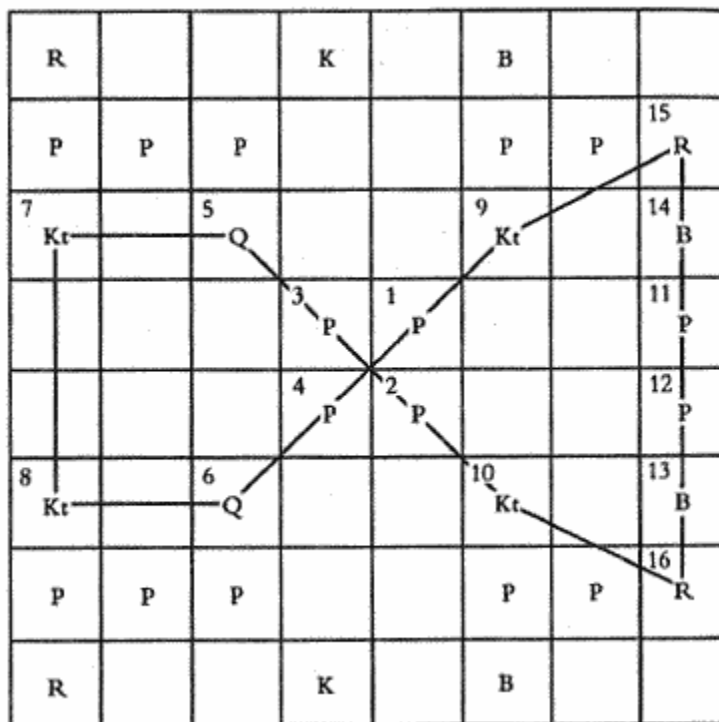
Ставаше по-сложно, защото, макар да знаехме *коя* пешка и *кой* кон се е преместил на дадено поле, липсваше ни информацията *коя* фигура къде е била в самото начало на играта.

Въпреки това бях убедена, че има ключ дори за тези неща, затова продължихме да упорстваме с информацията, с която разполагахме. Белите винаги започваха първи играта и обикновено първият ход бе с пешка. Лили възропта, че едно време не е било така, но според картата първият ход трябваше да бъде направен от пешка — единствената фигура, която от самото начало можеше да се движи направо по вертикала.

Дали при ходовете се редуваха черни и бели фигури, или трябваше да предположим — както при обхода на коня, — че ще бъдат направени от една-единствена фигура, която се мести по дъската? Спряхме се на първия вариант, защото така възможностите бяха по-малко. Освен това решихме, тъй като ставаше дума за формула, не за

игра, че всяка фигура може да се мести по веднъж и всяко поле да бъде заемано по веднъж. За Соларин подобни ходове бяха безсмислени, но поне открихме последователност, която имаше прилика с бродерията на плата и скицата в дневника. Странното бе, че всичко вървеше отзад-напред — това бе огледален образ на процесията във Венеция.

На зазоряване бяхме готови със схема, която приличаше на *labrys*-а на Лили. Ако *непреместените* фигури останеха на дъската, те образуваха друга геометрична фигура във формата на осмица, но във вертикален план. Разбрахме, че сме близо.



Вдигнахме подпухналите си очи. Приятелството ни бе потушило амбициите на всеки един от нас. Лили избухна в смях и се претърколи на пода, а Кариока скочи на корема ѝ. Соларин се хвърли към мен като луд, грабна ме и ме завъртя. Слънцето изгряваше и морето се превръщаше в кървавочервено петно, а небето — в перленорозово.

— Сега единственото, което трябва да направим, е да намерим дъската и останалите фигури — казах му аз с мрачна усмивка. — Нищо работа, сигурна съм.

— Знаем, че още девет са в Ню Йорк — изтъкна той и ми се усмихна с изражение, което подсказваше, че има още нещо наум освен

шах. — Трябва да ги погледнем, какво ще кажеш?

— Дадено, капитане — обади се Лили. — Да се заемаме с нока<sup>[5]</sup> и утлегара. Предлагам да вдигаме платна.

— Тогава пълен напред — съгласи се доволно Соларин.

— Дано великата богиня Кар ни изпрати попътен вятър — казах аз.

— Да яхнем вълните! — извика въодушевена Лили.

---

[1] Филип Бомбастус Парацелз (1493–1541) — швейцарски лекар и алхимик. — Б.пр. ↑

[2] Удължение за носовите триъгълни платна. — Б.пр. ↑

[3] Двойни ниски метални или дървени стълбове на палубата на кораб до борда за навиване на въжетата, чрез които корабът се закрепва или се изтегля до брега. — Б.пр. ↑

[4] За определяне размерите на планетните орбити се използва теорията на музиката, тъй като музикалните тонове се смятат определящи в системата на света от Питагор чак до Кеплеровата космография през 1596 г. — Б.пр. ↑

[5] Най-горната част на мачта. — Б.пр. ↑



# ТАЙНАТА

Нютон не беше първият от Века на разума<sup>[1]</sup>.

Той бе последният магьосник, последният вавилонец, последният шумер... защото възприемаше Вселената и всичко, което ни заобикаля, като гатанка, като тайна, която можеше да бъде разгадана с помощта на чистата мисъл, приложена към доказателствата, към мистичните следи, оставени от Господ по цял свят, за да ни насочат към търсенето на философско съкровище под формата на езотерично братство...

За него Вселената бе криптограма, създадена от Всевишния — също както той самият се бе потопил в откриването на принципите на висшата математика в дадена криптограма по време на сътрудничеството си с Лайбниц<sup>[2]</sup>. Според него тайната щеше да се разкрие на посветените посредством чистата мисъл, посредством концентрация на ума.

Джон Мейнард  
Кейнс<sup>[3]</sup>

Накрая се върнахме отново към научните теории на древните питагорейци, от които водят началото си и математиката, и математическата физика. За него... числата съответстват на периодичността на музикалните ноти... И ето че сега през двайсети

*век физиците се заемат с въпроса за  
периодичността на атомите.*

Алфред Норт  
Уайтхед<sup>[4]</sup>

*Цифрите водят към истината.*  
Платон

*Санкт Петербург, Русия  
Октомври 1798 година*

ПАВЕЛ I, ЦАР НА ВСИЧКИ РУСНАЦИ, крачеше в покоите си и при всяка стъпка замахваше с камшика за езда, за да перне бричовете на тъмнозелената си военна униформа. Гордееше се с тези униформи от груб плат, ушити по модел на дрехите на войската на Фридрих Велики от Прусия. Павел избърса пращинка от ревера на вталеното сако и вдигна очи към сина си Александър, застанал мирно в другия край на стаята.

Павел бе много разочарован от сина си. Бледо момче, с поетична натура, толкова сладникав на вид, че го намираха за красив, а зад синьо-сивите очи, наследени от баба му, се таеше нещо мистично и празно. Жалко че не бе наследил ума ѝ. Липсваха му всички качества на водач.

От една страна, това е истински късмет, каза си Павел. Двайсет и една годишният младеж нямаше никакво желание да се възкачи на трона, който Екатерина възнамеряваше да му предаде, и бе заявил открито желанието си да абдикира, ако му бъде поверена подобна отговорност. Твърдеше, че предпочита да води тихия, спокоен живот на писател — да си живее необезпокояван някъде по Дунава, вместо да се намесва в привлекателния, но опасен дворецов живот в Петербург, където баща му нареди да остане.

И ето че сега, докато Александър зяпаше през прозореца към есенната градина, празният му поглед издаваше, че в главата му се роят само празни мечти. Истината бе, че мислите му съвсем не бяха празни. Под копринените къдрици се таеше много по-сложен и

изобретателен ум, отколкото Павел допускаше. Проблемът, който обмисляше в момента, бе как да повдигне един въпрос, без да събуди подозренията на баща си — въпрос, който никой не смееше да постави в двора на Павел след смъртта на Екатерина преди две години. Ставаше въпрос за абатисата на „Монглан“.

За Александър бе жизненоважно да се опита да разбере какво се бе случило със старата жена, която изчезна безследно дни след смъртта на баба му. Още не бе измислил как да започне, когато Павел се извъртя рязко към него, без да спира да пошляпва бричовете с камшика също като някой безмозъчен войник играчка.

— Знам, че не ти се слуша за държавни дела — заговори презрително Павел на сина си. — Налага се обаче да проявиш малко интерес. Все пак един ден тази империя ще бъде твоя. Действията, които предприемам днес, ще бъдат твоя отговорност утре. Повиках те, за да споделя с теб нещо поверително, което може да преобърне бъдещето на Русия. — Той замълча за повече тежест. — Реших да подпиша мирен договор с Англия.

— Доколкото знам, ти мразиш англичаните! — отвърна Александър.

— Презирам ги — потвърди Павел. — Само че нямам избор. Французите не се задоволиха да разкъсат Австрийската империя и сега разпростират границите си към всички съседни страни; не стига че изколиха собствения си народ, за да му запушат устата, ами сега са изпратили кръвожадния генерал Бонапарт по море да завладее Малта и Египет! — Той стовари камшика върху кожената повърхност на бюрото и лицето му се свъси като буреносен облак. Александър мълчеше.

— Избран съм за велик магистър на военния орден на Малта! — изкрещя Павел и удари с длан златния медал на тъмна панделка, закачен на гърдите му. — Нося Малтийския кръст! Този остров ми принадлежи! Векове наред се стремим към по-топли води като малтийските — и ето че почти се бяхме добрали до тях, когато френският главорез нахлу с четирийсетхилядна войска. — Той погледна Александър, сякаш очакваше отговора му.

— Защо му е на един френски генерал да превзема страна, откъснала се от отоманците преди повече от триста години? — попита момчето и се зачуди защо Павел държи толкова много да се

противопостави на подобен ход. Така само щеше да разсее турците мюсюлмани, срещу които баба му водеше битки от двацет години за кошрола над Константинопол и Черно море.

— Нима не разбираш какво си е наумил Бонапарт? — прошепна Павел, пристъпи напред, погледна Александър в очите и потри ръце.

Синът му поклати глава.

— Да не би да мислиш, че британците ще ти помогнат да постигнеш целта си? — попита той. — Преподавателят ми Ла Харп наричаше Англия „Измамния Албион“...

— Не е там работата! — изкрещя Павел. — Както обикновено смесваш поезията с политиката. Не те бива нито в едното, нито в другото. Много добре знам какво търси този мизерник Бонапарт в Египет — независимо от онова, което е надрънкарал пред правителството, за да измъкне пари, колкото и десетки хиляди войници да е повел! Да не би да иска да възстанови мощта на Порт Сюблим? Да не би да се опитва да свали мамелюките<sup>[5]</sup>? Глупости! Това не е нищо повече от камуфлаж. — Александър все още го наблюдаваше предпазливо, въпреки че слушаше внимателно всяка дума, която баща му изричаше. — Помни ми думите, той няма да спре с Египет. Ще се насочи към Сирия и Асирия, Финикия и Вавилон — земите, които майка ми искаше. Тя дори кръсти теб Александър, а брат ти Константин за късмет. — Павел замълча и огледа стаята. Очите му спряха на goblen с ловна сцена. Ранен елен, облян в кръв, надупчен със стрели, се бе устремил към гората, последван от ловци и хрътки. Павел се обърна към Александър със студена усмивка.

— Бонапарт не иска земи... интересува го властта! Повел е със себе си колкото войници, толкова и учени: математика Монж, химика Бертоле, физика Фурие... Опразнил е Политехническата школа и Националния институт! Защо, питам аз, след като това не е нищо повече от едно завоевание?

— Как така? — прошепна Александър и за пръв път усети каква е истината.

— Там е скрита тайната на „Шаха Монглан“! — изсъска Павел. Лицето му се бе превърнало в маска на страх и омраза. — Нея е тръгнал да търси.

— Нали не вярваш в тези митове? — започна Александър, подбирайки особено внимателно думите си. — Все пак самата абатиса

на „Монглан“...

— Разбира се, че вярвам! — изрева Павел. Лицето му бе посивяло и той сниши глас до истеричен шепот: — Една от фигурите е в мен. — Ръцете му се свиха в юмруци и той запокити камшика на пода. — Тук са скрити и други. Сигурен съм! Само че двете години в затвора „Ропша“ не успяха да развържат езика на онази. Като сфинкс е. Някой ден ще се пречупи и когато това стане...

Александър не чу почти нищо повече от приказките на баща си за французите, англичаните и плановете, свързани с Малта, както и за коварния Бонапарт, който има намерение да провали всичко. Беше малко вероятно да осъществи заплахите си, защото войската го ненавиждаше, също както деца ненавиждат тираничната си гувернантка.

Младежът поздрави баща си за великолепно изпипаната политическа стратегия, извини се и излезе от покоите му. Значи абатисата е хвърлена в затвора „Ропша“, повтаряше си той, докато крачеше по дългите коридори на Зимния дворец. Бонапарт е в Египет заедно с цял отбор учени. Павел е намерил отнякъде фигура от „Шаха Монглан“. Денят се оказа доста ползотворен. Най-сетне нещата се подреждаха.

На Александър му отне почти половин час, докато се добере до закрития обор, който заемаше цяло крило в единия край на Зимния дворец, крило, просторно като Огледалната зала във Версай. Въздухът бе пропит от миризмата на животни и оборски тор. Той мина по посипаните със слама коридори, а около него щъкаха пилета и грухтяха прасета. Румени слуги в кожуси, рубашки, препасани с бели престилки, и с дебели ботуши се обръщаха, за да погледнат младия принц, докато минаваше, и се усмихваха. Красивото му лице, къдравата кестенява коса и искрящите синьо-сиви очи им напомняха за младата царица Екатерина, баба му, когато все още яздеше петнистия си жребец по снежните улици, облечена във военна униформа.

Всички те искаха това момче да им стане цар. Онова, с което младежът дразнеше баща си — мълчаливостта и любопитството към мистичното, тайнствеността, скрита в синьо-сивите му очи, — събуждаше интереса към загадъчното, притаен в славянските им души.

Александър приближи коняря, за да нареди да оседлаят коня му, качи се и пое. Слугите и общите работници останаха да гледат след

него. Те винаги наблюдаваха какво става. Знаеха, че времето наближава. Той бе избраният, рождението му бе предречено още по времето на Петър Велики. Мълчаливият тайнствен Александър бе предопределен не просто да ги води, а да поеме напред с тях — напред към мрака. Той щеше да се превърне в душата на Русия.

\* \* \*

Александър открай време се чувстваше неловко сред прислугата и селяните. Имаше чувството, че гледат на него като на светец и очакват да се държи като такъв.

Това също бе опасно. Павел ревниво пазеше трона, към който се стремеше толкова отдавна. Сега не можеше да се насити на мечтаната власт, използваше я и я въртеше в ръцете си като любовница, която човек отчаяно желае, ала не успява да контролира.

Александър пресече Нева, мина през градските пазари и едва когато излезе в полето, пушна коня да препуска в галоп.

Язди часове наред през гората, сякаш нямаше цел и посока. Жълтите листа се бяха посипали като купчини жълждови шапки по земята. Най-сетне излезе на тиха горска поляна, където плетеница от черни клони и мокри паяжини от златни листа скриваха стара дървена колиба. Скочи от коня с лекота и поведе напред запотеното животно.

Държеше леко юздите, докато вървеше по мокрия килим от листа. Слабото му атлетично тяло, черното военно палто с висока яка под брадичката, впитите бели бричове и лъснатите черни ботуши му придаваха вид на обикновен войник, който се разхожда из гората. От клоните над него се посипаха капки. Той ги избърса от еполетите и извади меч, докосна го небрежно, сякаш за да опита дали е достатъчно остър. Погледна към колибата, а след това и към двата коня, които пасяха наблизо.

Александър огледа притихналата гора. Наблизо се обади кукувица, а след това се възцари тишина. Чуваше се единствено шепотът на капките, които се стичаха от дърветата. Той пушна юздите на коня и пристъпи към колибата.

Побутна вратата и тя се откряна със скърцане. Очите му още не бяха свикнали със сумрака вътре, ала той усети мириса на голия

дървен под и на лоена свещ, угасена наскоро. Стори му се, че чу нещо да шава в мрака. Сърцето му заблъска.

— Там ли сте? — прошепна Александър към тишината. След това забеляза искрите и мириса на подпалена слама, с която някой запали свещта. Блясъкът ѝ освети красиво овално лице, ореол от червена коса с цвят на мед и лъскави зелени очи, които го наблюдаваха очаквателно.

— Успяхте ли? — попита Мирей толкова тихо, че той се напрегна, за да я чуе.

— Да. В затвора „Ропша“ е — промълви в отговор Александър, макар от много километри да не бе мярвал жива душа. — Ще ви отведе. Има и още. У него е една от фигурите, точно както се страхувахте.

— Ами останалите? — попита тихо Мирей. Зелените ѝ очи не се откъсваха от него.

— Не можех да науча нищо повече, без да събудя подозренията му. Беше истинско чудо, че ми каза и това. А да, още нещо — френското нашествие в Египет може да се окаже доста повече, отколкото предполагаме, вероятно служи за прикритие. Генерал Бонапарт е повел много учени.

— Учени ли? — попита тихо Мирей и се приведе напред на стола.

— Математици, физици, химици — обясни Александър. Мирей погледна през рамо към тъмния ъгъл на колибата.

От мрака се появи високата слаба фигура на мъж с ястребов профил, целият в черно. Държеше за ръка момченце на около пет, което се усмихна мило на Александър. Принцът също му се усмихна.

— Чу ли? — попита Мирей Шахин. Той кимна мълчаливо. — Наполеон е в Египет, ала не по моя молба. Какво прави там? Колко е научил? Искан да се върне във Франция. Ако тръгнеш веднага, колко време ще ти отнеме, за да стигнеш при него?

— Той може да е в Александрия, може да е и в Кайро — отвърна Шахин. — Ако мина през Турската империя, ще стигна при него за две луни. Трябва да взема Ал-Калим с мен — отоманците ще видят, че той е Пророкът, *Porte* ще ми позволи да премина и ще ме отведат при сина на Летиция Бонапарт.

Александър слушаше разговора с удивление.

— Говорите за генерал Бонапарт, сякаш го познавате — обърна се той към Мирей.

— Той е корсиканец — заяви тя. — Френският ви е много подобър от неговия. Нямаме време за губене. Отведете ме в „Ропша“, преди да е станало прекалено късно.

Александър се обърна към вратата и помогна на Мирей да се загърне в пелерината, когато забеляза малкия Шарло до себе си.

— Ал-Калим иска да ви каже нещо, Ваше височество — обади се Шахин и посочи момчето. Александър погледна детето с усмивка.

— Скоро ще станете велик цар — заяви Шарло с тънкото си детско гласче. Александър продължаваше да се усмихва, ала усмивката му се стопи, щом чу следващите думи на детето. — Кръвта по ръцете ви ще остави по-малко следи, отколкото кръвта по ръцете на баба ви, макар че деянието ще бъде същото. Мъж, от когото се възхищавате, ще ви предаде — виждам студена зима и огромен пожар. Вие помогнахте на майка ми. Заради това ще бъдете спасен от предателството на този човек и ще царувате двайсет и пет години...

— Достатъчно, Шарло! — изсъска Мирей, стисна сина си за ръката и погледна мрачно Шахин.

Александър стоеше, без да помръдва, вледенен до кости.

— Това дете притежава гадателски умения! — прошепна той.

— Тогава се възползвайте от чутото — солна се тя, — вместо да се чудите като стара вещица над колода Таро. — Поведете детето след себе си и изфуча навън, без да обръща внимание на руския принц. А той гледаше Шахин и срещна непроницаемия черен поглед, когато чу гласа на малкия Шарло.

— Съжалявам, *tata* — шепнесе детето. — Съвсем забравих. Обещавам повече да не го правя.

\* \* \*

В сравнение с „Ропша“ Бастилията приличаше на палат. Тук бе студено и влажно, нямаше прозорци, откъдето да влиза дори лъч светлина. Затворът бе истинска тъмница, храм на отчаянието. Абатисата бе оцеляла две години на застояла вода и помия, с каквато



хранеха прасетата. Мирей бе посветила тези две години на опити да я намери.

Александър ги вкара тайно в затвора и поговори с надзирателите, които го обичаха много повече от баща му и бяха готови да направят всичко за него. Мирей все още стискаше Шарло за ръка, докато следваха фенера на тъмничаря по мрачните коридори. Александър и Шахин вървяха след нея.

Килията на абатисата бе дълбоко в недрата на затвора, малка дупка, заключена с тежка метална врата. Мирей усети леден страх. Тъмничарят я пусна напред и тя пристъпи вътре.

Старицата лежеше като парцалена кукла. На светлината на фенера повехналата ѝ кожа бе жълта като на съсухрено листо. Мирей се отпусна на колене до нара и прегърна затворничката, за да ѝ помогне да се изправи. В нея не бе останал живот и тя всеки момент можеше да се разпадне на прах.

Шарло се приближи и пое немоцната ръка на абатисата в своята.

— *Maman* — прошепна той, — тази царица е много болна. Тя би искала да я изведем от това място, преди да умре... — Мирей го погледна, след това вдигна очи към застаналия зад нея Александър.

— Ще видя какво мога да направя — обеща той. Излезе навън при пазача. Шахин застана до леглото. С огромно усилие абатисата се опита да отвори очи, ала силите не ѝ стигнаха. Мирей се наведе над гърдите на старицата и усети как в очите ѝ избликват горещи сълзи и стягат гърлото ѝ. Шарло отпусна ръка на рамото ѝ.

— Има нещо, което тя иска да каже — прошепна той на майка си. — Чувам мислите ѝ... Тя не иска да бъде погребана от други... майко — мълвеше детето. — Има нещо скрито в роклята ѝ! Нещо, което трябва да вземем. Тя иска да го вземем.

— Мили боже! — прошепна Мирей, когато Александър се върна в килията.

— Да я отведем, преди тъмничарят да реши нещо друго — настоя той. Шахин се наведе над леглото и пое абатисата на ръце, сякаш бе перо. Четиримата излязоха бързо от затвора през врата, която ги отведе в дълъг подземен коридор. Най-сетне излязоха на светло, недалече от мястото, където бяха оставили конете. Шахин се качи на коня с лекота, макар че държеше абатисата в едната си ръка, и веднага се насочи към гората, последван от другите.

Щом стигнаха на пусто място, спряха и слязоха от конете. Александър пое старицата на ръце. Мирей разстла пелерината си на земята, за да положат върху нея умиращата. Абатисата, все още със затворени очи, се опита да заговори. Александър ѝ донесе вода в шепи от близкия поток, ала тя нямаше сили, за да отпие.

— Знаем... — започна тя с дрезгав неуверен глас.

— Знаехте, че ще дойда за вас — довърши вместо нея Мирей и помилва горещото чело, докато абатисата се мъчеше да продължи. — Страхувам се, че закъснях. Моя скъпа приятелко, ще имате християнско погребение. Сама ще приема предсмъртната ви изповед, тъй като тук няма никой. — По лицето ѝ се стичаха сълзи, когато коленичи до абатисата и стисна ръката ѝ. Шарло също се отпусна на колене и положи ръце на робата, която висеше по слабото тяло на жената.

— Мамо, то е тук, в дрехата — между плата и подплатата — извика той. Шахин се приближи и извади остър bousaadi, за да разреже плата. Мирей спря ръката му, но в същия момент абатисата отвори очи и заговори с дрезгав шепот.

— Шахин — промълви тя и по лицето ѝ плъзна усмивка, когато се опита да вдигне ръка, за да го докосне. — Най-сетне откри своя пророк. Съвсем скоро ще се срещна с твоя Аллах... Ще му отнеса... почитта ти... — Тя изпусна ръката му и очите ѝ се затвориха. Мирей се разрида, ала устните на абатисата продължаваха да се движат. Шарло се приведе напред и притисна устни към челото на абатисата. — Не режете... плата... — изрече тя. Повече не помръдна.

Шахин и Александър стояха неподвижни под капещите клони на дърветата, а Мирей се хвърли върху тялото на мъртвата абатиса, разтърсвана от ридания. След няколко минути Шарло потегли майка си настрана. Малките му ръце вдигнаха тежката роба на абатисата от съсухреното ѝ тяло. Върху подплатата на роклята тя бе изрисувала шахматна дъска с кръв, собствената си кръв, вече спечена и покафеняла. На всяко едно от полетата се виждаше символ, изписан много внимателно. Шарло погледна към Шахин и мъжът му подаде нож. Детето внимателно преряза конеца, който държеше тъканта към подплатата. Под шахматната дъска се показа тежко парче плат в наситено синьо, покрито с бляскави скъпоценни камъни.

*Париж*  
*Януари 1799 година*

Шарл-Морис Талейран закуцука по каменните стълби към двора, където го очакваше каретата. Денят бе тежък, изпълнен с обвинения и обиди, отправени към него от петима министри заради подкупите, които се говореше, че е приел от американската делегация. Бе прекалено горд, за да се оправдава и извинява, а спомените за неотдавнашната бедност го възпираха да признае греховете си и да върне парите. Седеше и ги наблюдаваше, потънал в ледено мълчание, докато те го заливаха с обвинения. Когато се измориха, той стана и напусна, без да им даде основание за нови обиди.

Куцукаше уморен по калдъръмения двор към каретата. Тази вечер щеше да се храни сам, имаше намерение да отвори бутилка отлежало червено вино и да се накисне в гореща вана. Това бяха единствените му мисли, когато кочияшът го забеляза и се втурна към каретата. Талейран му даде знак с ръка да се качи на капрата и сам си отвори вратата. Щом седна, чу леко шумолене в тъмното купе. Напрягна се.

— Не се страхувай — изрече женски глас — глас, който разпрати студени тръпки по гърба му. Облечена в ръкавица ръка стисна неговата в тъмнината. Каретата пое по осветените улици и той най-сетне видя сметановата кожа и меднорусата коса.

— Мирей! — извика Талейран, ала тя притисна устните му с ръкавицата. Преди да осъзнае какво става, той бе на колене в клатушкащата се карета и обсипваше лицето ѝ с целувки, заровил пръсти в косата ѝ, шепнеше хиляди думи, докато умът му се бореше за надмощие. Имаше чувството, че полудява.

— Да знаеш колко дълго те търсих — не само тук, навсякъде. Как можа толкова време да не ми напишеш поне една дума, да не ми дадеш някакъв знак? Не можех да си намеря място, толкова се страхувах за теб... — Мирей притисна устни към неговите, за да го накара да замълчи, докато той вдъхваше аромата ѝ и плачеше. Сдържаните седем години сълзи се смесиха с нейните, докато двамата се притискаха като деца, изгубени в морето.

Влязоха в дома му под прикритието на нощта, през високите френски прозорци към градината. Без да спре, за да ги затвори или да запали лампа, той я взе на ръце и я отнесе до дивана, дългата ѝ коса се разстла по рамото му. Съблече я, без да каже дума, покри тръпнещото ѝ тяло със своето и се загуби в топлата ѝ плът, в копринените коси.

— Обичам те — шептеше той. За пръв път изричаше тези думи.

— Твоята любов ни дари с дете — промълви Мирей и го погледна на лунната светлина, нахлула през прозореца. Той имаше чувството, че сърцето му ще се пръсне.

— Ще си направим и друго — каза той и усети как страстта го разтърсва като ураган.

\* \* \*

— Закопах ги — каза Талейран, докато седяха на лъскавата маса в приемната до спалнята му. — В Зелената планина в Америка. Не мога да отрека, че Куртиад се опита да ме убеди да не го правя. Той имаше повече вяра от мен. Все си мислеше, че си жива. — Талейран се усмихна на Мирей, която седеше с разрошена коса, свила се в домашния му халат от другата страна на масата. Беше толкова красива, че той гореше от желание да я обладва отново. Само че консервативният Куртиад бе до тях и сгъваше внимателно салфетката си, докато слушаше разговора им.

— Куртиад — каза той и се опита да овладее избликналите чувства, — имам дете, син. Казва се Шарло, кръстен е на мен. — Обърна се към Мирей. — Кога ще видя малкото чудо?

— Скоро — обеща Мирей. — Замина за Египет, където е разквартирувал войските си генерал Бонапарт. Ти колко добре познаваш Наполеон?

— Аз го убедих да замине там — поне така му се иска да мисли. — Разказа ѝ набързо за срещата с Бонапарт и Давид.

— Така разбрах, че все още има надежда да си жива, че си била бременна — обясни той. — От Давид научих за Марат. — Беше много сериозен, ала Мирей тръсна глава, за да пропъди мисълта. — Има още нещо, което трябва да знаеш — продължи бавно Талейран и погледна Куртиад в очите. — Има една жена — името ѝ е Катрин Гранд. Тя

също е свързана с „Шаха Монглан“. Давид ми каза, че Робеспьер я наричал Бялата царица...

Мирей бе преbledняла като платно. Ръката ѝ стискаше ножа за масло с такава сила, сякаш се канеше да го пречупи. В първия момент силите не ѝ достигаха, за да заговори. Устните ѝ бяха така побелели, че Куртиад ѝ наля шампанско, за да ѝ влее малко сили. Тя погледна Талейран в очите.

— Къде е сега? — прошепна младата жена.

В първия момент Талейран сведе очи над чинията, след това вдигна синия си поглед към нея.

— Ако снощи не те бях открил в каретата — призна бавно той, — сега щеше да е в леглото ми.

Седяха смълчани, Куртиад бе свел поглед към масата, докато Талейран не откъсваше очи от Мирей. Тя остави ножа на масата, отблъсна стола, изправи се и пристъпи към прозорците. Талейран също се изправи, за да я последва, застана зад нея и я прегърна.

— Имал съм много жени — прошепна той до косата ѝ. — Мислех, че си мъртва. А след това, когато разбрах, че не си... Ако я видиш, ще разбереш.

— Виждала съм я — заяви Мирей. Обърна се и го погледна в очите. — Тази жена стои зад всичко. В нея са осем от фигурите.

— Седем — поправи я Талейран. — Осмата е у мен. — Мирей го погледна удивена.

— Заровена е в гората при останалите — обясни той. — Мирей, нали постъпих правилно, като ги зарових и така ни спасих от ужасното проклятие. Едно време и аз исках да се добера до шаха. Играех си с вас двете с Валентин с надеждата да спечеля доверието ви. А стана така, че вие спечелихте любовта ми... Обичам те — призна той. — Трябва ли всички да бъдем въввлечени в блатото на омразата! Нима тази игра не ни струва достатъчно?

— Повече от достатъчно — съгласи се Мирей, лицето ѝ се бе превърнало в маска на горчивина, когато се отдръпна. — Тази жена е убила хладнокръвно пет монахини. Тя е отговорна за Марат и Робеспьер... за екзекуцията на Валентин. Нима забрави... бях там, когато тя умря, заколиха я като животно! — Зелените ѝ очи станаха стъклени, сякаш бе под въздействието на наркотик. — Видях всички как умират — и Валентин, и абатисата, и Марат. Шарлот Корде отдаде

живота си заради мен! Подлостта на тази жена няма да остане безнаказана. Казвам ти, че ще се сдобия с тези фигури на всяка цена!

Талейран бе отстъпил крачка назад и я наблюдаваше със сълзи в очите. Дори не забеляза Куртиад, който се приближи, за да положи ръка на рамото му.

— Монсенъор, тя е права — намеси се с тих глас той. — Колкото и да копнеем за щастие, колкото и да ни се иска да не обръщаме внимание... играта никога няма да приключи, докато фигурите не бъдат събрани и скрити. Знаете го не по-зле от мен. Мадам Гранд трябва да бъде спряна.

— Нима не бе пролята достатъчно кръв? — попита Талейран.

— Не искам повече отмъщение — обади се Мирей, припомнила си ужасното лице на Марат, докато ѝ обясняваше къде да забие ножа. — Искам фигурите... играта трябва да приключи.

— Тя ми даде онази фигура, без да я моля — обясни Талейран. — Дори със сила няма да я принудим да се раздели с останалите.

— Ако се ожениш за нея — подхвърли Мирей, — според френските закони цялата ѝ собственост ще ти принадлежи. Тя ще ти принадлежи.

— Да се ожения! — извика Талейран и отскочи като ужилен. — Но аз те обичам! Освен това съм епископ в католическата църква. Обвързан съм с клетва по римското право, не по френското.

Куртиад прочисти гърлото си.

— Монсенъор трябва да бъде освободен лично от папата — предложи любезно той. — Има прецеденти, доколкото ми е известно.

— Куртиад, моля те, не забравяй на кого служиш! — сопна се Талейран. — И дума да не става. След всичко, което си говорил за тази жена, как е възможно дори да предложиш подобно нещо? Заради някакви си седем фигури си готов да продадеш душата ми.

— За да приключи играта веднъж и завинаги — заговори отново Мирей, а в очите ѝ заблестяха тъмни пламъци, — аз съм готова да продам своята.

*Кайро, Египет  
Февруари 1799 година*

Шахин накара камилата да коленичи край огромните пирамиди в Гиза и свали Шарло от седлото. След като пристигнаха в Египет, той искаше на всяка цена да доведе детето на това свято място. Наблюдаваше как малкият подтичва по пясъка около големия сфинкс и се опитва да се изкачи по огромната му лапа. Слезе и той, мина по пясъка, а тъмната му роба се изду от вятъра.

— Това е сфинксът — обясни Шахин на Шарло, когато застана до него. Червенокосото дете, почти на шест, знаеше безупречно и езика на кабилите, и арабски, и родния си френски, за да може Шахин безпроблемно да разговаря с него. — Той е древна тайнствена фигура с глава на жена и тяло на лъв. Седнала е между съзвездията Лъв и Дева, където е слънцето по време на лятното равноденствие.

— След като е жена — обади се Шарло и погледна гигантската каменна фигура, извисила се над него, — защо има брада?

— Тя е велика кралица — Кралицата на нощта — отвърна Шахин. — Планетата ѝ е Меркурий, богът на изцелението. Брадата показва забележителната ѝ сила.

— Майка ми е велика кралица... нали така ми каза? — продължи да пита Шарло. — Тя обаче няма брада.

— Може би предпочита да не показва силите си.

И двамата погледнаха към пясъците. В далечината се виждаха множеството палатки, откъдето бяха дошли. Гигантските пирамиди около тях блестяха под златното слънце, пръснати като детски кубчета в празната долина. Шарло вдигна към Шахин огромните си сини очи.

— Кой ги е оставил тук? — попита той.

— Много крале преди много години — обясни Шахин. — Тези крале са били велики свещеници. На арабски ги наричаме *кахин*. Който познава бъдещето. И финикийците, и вавилонците, и кабиру — онези, които вие назовавате евреи — наричат свещениците си *кохен*. А на моя език, на кабилски, им казваме *кахуна*.

— Аз такъв ли съм? — попита Шарло, когато Шахин му помогна да се смъкне от лъвската лапа, на която бяха седнали. По пясъка се виждаха конници, които разпръсваха облаци пясък под златистата светлина.

— Не — отвърна тихо Шахин. — Ти си много повече.

Когато конниците спряха, младият ездач най-отпред скочи на земята и закрачи напред, смъквайки ръкавиците си. Дългата му

кестенява коса се стелеше по раменете. Коленичи пред Шарло, докато останалите слизаха от конете.

— Ето къде си бил — каза младежът. Беше облечен в прилепнали бричове и типично за френската армия сако с висока яка. — Синът на Мирей! Аз съм генерал Бонапарт, млади човече — близък приятел на майка ти. Тя защо не е с теб? В лагера ми казаха, че сте дошли сами и ме търсите.

Наполеон постави длан на яркочервената коса на Шарло и я разроши, след това затъкна ръкавиците на колана си, стана и се поклони официално на Шахин.

— А ти сигурно си Шахин — заяви той, без да изчака отговора на детето. — Баба ми, Анжела-Мария ди Пиетра-Санта, често казва, че си велик човек. Тя изпрати майката на момчето при теб в пустинята, нали? Това стана преди пет години, може би повече.

Шахин бавно свали воала.

— Ал-Калим носи важно съобщение — каза тихо той. — Трябва да бъде чуто единствено от вас.

— Елате, елате — подкани ги Наполеон и махна с ръка към войниците. — Това са офицерите ми. На разсъмване тръгваме за Сирия. Преходът ще бъде труден. Каквото и да има, ще почака до довечера. Каня ви на вечеря в двореца на бея. — Обърна се, готов да си тръгне, ала Шарло го хвана за ръката.

— Тази кампания е обречена — каза той. Наполеон се обърна изумен към него, ала детето не бе приключило. — Виждам глад и жажда. Много мъже ще умрат, ала нищо няма да бъде спечелено. Трябва да се върнете незабавно във Франция. Там ще станете велик водач. Ще имате много власт по света. Ала тя ще бъде ваша само петнайсет години. След това ще се свърши...

Наполеон отдръпна ръка, докато офицерите му наблюдаваха сцената, обзети от неудобство. Тогава младият генерал отметна глава назад и се разсмя.

— Казаха ми, че те наричат малкия пророк — усмихна се той на Шарло. — В лагера ми се говори, че си предсказал на войниците по колко деца ще имат, в кои битки ще пожънат почести или ще срещнат смъртта си. Ако генералите бяха пророци, можеха да избегнат много провали.



— Едно време е имало генерал, който е бил пророк — заговори тихо Шахин. — Казва се Мохамед.

— И аз съм чел Корана, приятелю — усмихна се отново Наполеон. — Само че той се е биел за славата на Аллах. Ние, горките французи, се бием за славата на Франция.

— Да се пазят онези, които се бият за своята слава — каза Шарло.

Наполеон чу шепота на офицерите си и погледна гневно Шарло. Усмивката му се бе стопила. Лицето му бе потъмняло, докато се опитваше да се овладее.

— Няма да търпя обиди от едно дете — измърмори той. След това добави на висок глас: — Съмнявам се, че победата ми ще припламне, за да изгори толкова бързо, млади приятелю. На зазоряване тръгваме за Синай и единствено правителството може да ме накара да се върна във Франция.

Загърби Шарло, метна се на коня и нареди на един от офицерите Шарло и Шахин да бъдат доведени навреме в Кайро за вечеря. След това препусна сам през пустинята, а хората му останаха да гледат след него.

Шахин се обърна към войниците, за да им каже, че ще се върнат сами, че детето все още не е разгледало пирамидите. Когато офицерите си тръгнаха с нежелание, Шарло хвана Шахин за ръката и двамата тръгнаха сами през просторната долина.

— Шахин — обади се замислен Шарло. — Защо генерал Бонапарт се ядоса на онова, което му казах? Всичко беше истина.

Шахин замълча за миг.

— Представи си, че си в тъмна гора и не виждаш нищо — започна да обяснява най-сетне той. — Единствената жива душа около теб е един бухал, ала не го забелязваш, защото е тъмно. Ти притежаваш зрението на бухала и виждаш по-добре от останалите в тъмното. Ако беше на тяхно място, и ти щеше да се страхуваш.

— Може би — призна детето. — Но съм сигурен, че нямаше да се разгневя на бухала, ако ме бе предупредил, че мога да падна в яма! — Шахин погледна малкия и по устните му заигра неуверена усмивка. Най-сетне отново заговори: — Да притежаваш нещо, което другите не притежават, е свързано с много трудности, дори носи опасности. Понякога е по-добре да не разбират.

— Също като „Шаха Монглан“ — сети се Шарло. — Мама казва, че е бил заровен на тъмно хиляда години.

— Да — кимна Шахин. — Така е.

Стигнаха до голямата пирамида. На земята пред тях някакъв мъж бе седнал върху вълнена роба, просната на пясъка, а около него бяха разгърнати множество свитъци. Той гледаше към пирамидата над него, ала когато Шахин и детето приближиха, се извърна през рамо. Лицето му се озари, щом ги позна.

— Малкият пророк! — възкликна той, изтупа пясъка от панталоните си и се приближи, за да ги поздрави. Налетите му бузи се разтегнаха в усмивка, когато отметна косата си назад. — Днес бях в лагера и войниците се обзалагат дали генерал Бонапарт ще пренебрегне съвета ти, или ще се върне във Франция. Той не вярва много в предсказания. Сигурно си мисли, че деветият кръстоносен поход ще бъде по-успешен от предишните осем.

— Господин Фурие! — каза Шарло и пусна ръката на Шахин, за да изтича към известния физик. — Открихте ли тайната на пирамидите? Толкова отдавна сте тук и работите толкова много.

— Страхувам се, че не е така. — Фурие се усмихна и погали Шарло по главата. Шахин се приближи до тях. — Единствено цифрите в тези писания са арабски, останалото са някакви драсканици, които не мога да прочета. Казват, че в Розета са открили някакъв камък с надписи на няколко езика. Може той да ми помогне при превода. Ще го отнесат във Франция. Само че, докато дешифрират написаното, аз може да съм мъртъв! — Той се засмя и стисна ръката на Шахин. — Ако малкият ти придружител е наистина пророк, както твърдиш, може би ще успее да разчете тези картинки и ще ни спести доста главоболия.

— Шахин разбира някои от тях — заяви гордо Шарло, мина отстрани на пирамидата и погледна странните надписи. — Този — мъжът с глава на птица — е великият бог Тот. Бил е лекар, който можел да излекува всяко заболяване. Измислил е и писането. Негова работа е било да запише всички в Книгата на мъртвите. Шахин казва, че всеки човек има тайно име, което му е дадено при раждането; то се записва на камък и му се връща, когато умре. Всеки бог има тайно число вместо тайно име...

— Число! — повтори Фурие и погледна бързо към Шахин. — Ти можеш ли да прочетеш тези рисунки?

Шахин поклати глава.

— Аз познавам единствено старите предания — отвърна той на развален френски. — Моят народ тачи цифрите и им приписва божествени способности. Според нас Вселената се състои от числа и е въпрос на вибрации в правилния резонанс, за да се слоят тези цифри с Бог.

— Аз самият вярвам в същото! — извика математикът. — Учил съм физика на вибрациите. Пиша книга по този въпрос, както аз го наричам, „Теория на хармонията“, тъй като се отнася до топлината и светлината! Вие, арабите, сте открили всички истини за числата, на които се базира теорията ми...

— Шахин не е арабин — намеси се Шарло. — Той е синелик от туарегите.

Фурие погледна объркан детето, след това отново погледна Шахин.

— Струва ми се, че си запознат с онова, което търся. Говоря за творбите на Ал-Кваризми, пренесени в Европа от великия математик Леонардо Фибоначи, арабските цифри и алгебрата, които са революционизирали начина ни на мислене. Да не би всичко това да води началото си от Египет?

— Не — отвърна Шахин и погледна рисунките на стената. — Идват от Месопотамия — цифрите са индуски, произлизат от планините на Тюркестан. Онзи, който е знаел тайната и я е записал последен, бил Ал-Джабир ал-Хаян, придворният химик на Харун ал-Рашид в Месопотамия — царят от „Хиляда и една нощ“. Въпросният Ал-Джабир бил суфи<sup>[6]</sup> мистик, член на небезизвестните хашашини. Той записал тайната и затова бил прокълнат за вечни времена. Скрил я в „Шаха Монглан“.

---

[1] Век на разума, или епоха на Просвещението, символ на философите, тържество на интелекта. — Б.пр. ↑

[2] Готфрид Вилхелм Лайбниц (1646–1716) — немски философ, математик и държавник. — Б.пр. ↑

[3] Джон Мейnard Кейнс (1883–1946) — английски икономист. — Б.пр. ↑

[4] Алфред Норт Уайтхед (1861–1947) — английски философ, логик и математик. — Б.пр. ↑

[5] Лична гвардия на египетските султани. — Б.пр. ↑

[6] Представители на мистическо и отшелническо направление в мохамеданството, които търсят и утвърждават любовта към Бога, без да се придържат към формалната религия, и много от тях са обединени в групи, т.нар. „tariqas“, което означава едновременно „път“ и „братство“; за тях музиката е врата към Бога. — Б.пр. ↑

## ЕНДШПИЛ<sup>[1]</sup>

*Играчи, свити в мрачни ъгли,  
местят натежали пешки.  
Дъската  
възпира ги от ходове мудни,  
но зората ще завари сблъсъка  
на цветовете.*

*Чудотворни                      правила  
напътстват  
мощен топ, ловък кон,  
закриляна дама, притаил се  
крал,  
потаен офицер и напористи  
пешки.*

*Играчите обръщат гръб,  
прокудени от времето,  
ала краят на този ритуал далеч  
е още.*

*Пламнала война в Ориента,  
пламъците ѝ обгърнали света.  
Поредната игра повела към  
безкрайността.*

*Слаб крал, коварен офицер,  
хищна  
дама, устремен топ и  
настървена пешка  
сред черно и бяло пътя търсят*

*и водят страстна битка.*

*Все още не са разбрали, че  
тежка ръка*

*ги насочва към съдбата.*

*Все още не са разбрали, че  
мощна сила*

*им отнема свободата.*

*Играчът също е пленник*

*(изразът е на Омар) на друга  
дъска.*

*На черни ноци и бели дни.*

*Бог повел е играча, а той —  
фигурите.*

*Кой Бог ръководи Бог*

*през пепелищата на времето,  
мечтите и тъгите?*

*„Шах“*

*Хорхе*

*Луис Борхес*

*Ню Йорк*

*Септември 1973 година*

ПРИБЛИЖАВАХМЕ ДРУГ ОСТРОВ сред виненочервеното море. Това бе сто и двацет километрова ивица земя в Атлантическия океан, известна като Лонг Айленд. На картата прилича на огромен шаран, чиято уста всеки миг ще се отвори към Джамайка Бей и ще погълне Стейтън Айленд, с опашка, замахнала към Ню Хейвън, за да разпръсне малки островчета също като капки след себе си.

Докато лодката ни се насочваше към сушата с издути над искрящото море платна, дългата пясъчна ивица, осеяна с малки заливчета, ми се стори истински рай. Дори някои от имената им, които

помнех, ми се сториха екзотични: Куог, Пачог, Пеконик и Мас апекуа — Йерихон, Вавилон и Кисмет. Сребърната игла на Файър Айлънд бе прегърнала назъбения бряг. Статуята на свободата, вдигнала гордо факлата на деветдесет метра над пристанището в Ню Йорк, бе все още скрита от погледа ни, въпреки това призоваваше пътниците към златната порта на капитализма.

Двете с Лили бяхме застанали прегърнати на палубата със сълзи в очите. Питах се какво ли си мисли Соларин за тази земя на изгрева, богатството и свободата, толкова различна от тъмнината и страха, които си мислех, че са завладели всяко кътче на Русия. През месеца, прекаран в Атлантическия океан, дни наред четяхме дневника на Мирей и много нощи посветихме на формулата. Нито веднъж през това време Соларин не спомена за миналото си в Русия, не каза и дума за бъдещето. Всеки миг, прекаран с него, бе като златна капка, попаднала някъде във времето, също като скъпоценните камъни по синия плат, ярки и безценни. Тъмнината под тях си оставаше непроницаема.

Сега, докато оправяше платната и яхтата се насочваше към острова, се запитах какво ли ще стане, когато играта приключи. Мини все повтаряше, че играта няма да свърши. Дълбоко в сърцето си знаех, че тя има край, който ще настъпи скоро.

Навсякъде наоколо се полюшваха яхти и лодки. Колкото повече приближавахме към брега, толкова по-оживен ставаше морският трафик — мяркаха се пъстри флагове, плющяха платна над разпенените води, плъзгаха се моторници също като водни кончета. Край някои от големите кораби забелязахме сивите катери на бреговата охрана. Имаше толкова много кораби, че се зачудих какво става. Лили ми обясни.

— Не знам дали това е късмет, или не — каза тя, когато Соларин пое руля, — но този комитет по посрещането не е за нас. Ами да! Днес е Денят на труда!

Точно така. Освен това бе последният ден от сезона за яхтите, което обясняваше защо всички са излезли да поплават.

Докато стигнем залива Шинеккок, лодките около нас станаха толкова много, че почти нямаше място за маневриране. Четирийсет яхти се бяха наредили на опашка за влизане в залива. Затова отплавахме към залива Моричес, където служителите на бреговата

охрана бяха толкова заети да теглят на буксир яхти и да вадят пияни от водата, че едва ли щяха да забележат дребна яхта като нашата, която опитваше да се промъкне тайно заради нелегалните имигранти и контрабандната стока на борда.

Тук опаската се движеше по-бързо. Докато ние с Лили прибирахме платната, Соларин включи мотора и спусна шамандури, за да ни предпазят от удари с другите яхти. Корабче, поело към открито море, мина застрашително близо до нас. Пътник, облечен специално за разходка с яхта, се протегна и подаде на Лили пластмасова чаша шампанско с панделка на нея. Това бе покана за коктейл в шест часа в яхтклуба в Саутхамптън.

Имах чувството, че минаха часове, а напрежението ни изтощи, докато всички около нас се веселяха. Също като на война, казах си аз, последният сблъсък ще реши изхода. Обикновено става така, че войникът, току-що уволнен, на сутринта бива застрелян от снайперист тъкмо когато е на стълбата към самолета, който ще го отведе у дома. Макар нищо да не ни застрашаваше освен глоба от 50 000 долара и двайсет години затвор, задето се опитвахме да вкараме в страната руски шпионин, не бях забравила, че играта все още не е приключила.

Най-сетне се измъкнахме от навалищата и се отправихме към Уестхамптън. Наоколо не се мяркаше никой, затова Соларин ни остави на кея с Лили, Кариока, сака с фигурите и оскъдния багаж. След това пусна котва в залива, съблече се по бански и доплува до нас. Отбихме се в местна кръчма, за да се преоблечем в сухи дрехи и да решим какво да правим. Чувствахме се като замаяни, докато Лили отиде да се обади на Мордекай, за да му разкаже какво става.

— Не можах да се свържа — оплака се тя, щом се върна. Бях поръчала три коктейла „Блъди Мери“ с боднато във всеки стръкче целина. Трябваше да отидем при Мордекай с фигурите. Или поне да се опитаме да го открием.

— Приятелят ми Ним има къща близо до Монтаук Пойнт, на около час отгук — казах им аз. — Влакът от Лонг Айлънд спира там. Можем да стигнем по пътя за Куог. Предлагам да му оставим съобщение, че отиваме, и да вървим. Прекалено опасно е да се появим в Манхатън. — Замислих се за града с плетеницата еднопосочни улици, колко е лесно да те приклепят и да няма накъде да избягаш.



След всичките ни премеждия да се оставим да ни притиснат като безполезни пионки щеше да е истинско престъпление.

— Хрумна ми нещо — рече Лили. — Мога да доведа Мордекай. Той никога не се отдалечава много от диамантената улица. Сигурно е в книжарницата, където ви запознах, или в някой ресторант наблизо. А също да се отбия вкъщи и да взема една от колите, а след това ще дойдем на острова. Ще донесем и фигурите, които Мини каза, че са в него, и ще ви позвъним, когато стигнем в Монтаук Пойнт.

— Ним няма телефон — казах й аз, — освен свързания с компютъра му. Дано да види съобщенията, иначе няма как да отидем.

— Тогава да си определим час, в който да се срещнем — предложи Лили. — Какво ще кажете за девет довечера? Така ще успея да го открия, да му разкажа за приключенията ни и да се похваля с новите си шахматни умения... ами той ми е дядо. Не съм го виждала месеци наред.

Планът ни се стори разумен и аз набрах номера на Ним, за да се свържа с компютъра и да съобщя, че след час ще пристигнем с влака. Допихме напитките си и тръгнахме пеша към гарата. Лили щеше да се отправи към Манхатън, за да се срещне с Мордекай, а ние със Соларин да поемем в обратната посока.

Нейният влак пристигна към два, преди нашия. Качи се, стиснала Кариока под мишница, и се обърна към нас.

— Ако се окаже, че няма да успея да пристигна до девет, ще оставя съобщение на компютърния номер, който ми даде.

Двамата със Соларин не можехме да се надяваме на по-ранен влак за Лонг Айленд. Седнах на зелена дървена пейка и заоглеждах тълпите пътници около нас. Соларин остави багажа и се настани до мен.

Въздъхна нетърпеливо и погледна празните релси.

— Човек би си казал, че сме в Сибир. Мислех, че хората отвъд океана са точни, че влаковете никога не закъсняват. — Скочи и започна да обикаля сред пътниците като затворено в клетка животно. Не издържах да го гледам повече, затова метнах сака с фигурите на рамо и също станах. В този момент по високоговорителите съобщиха за пристигането на нашия влак.

Въпреки че разстоянието от Коуг до Монтаук Пойнт бе едва седемдесет километра, пътуването ни отне повече от час. Докато дойдем от Куог и изчакаме на перона, бяха минали два часа, откакто оставих съобщението на компютъра на Ним. Въпреки това не очаквах да го видя, защото имаше вероятност да проверява съобщенията си веднъж на месец.

Така че останах искрено изненадана, когато забелязах високия Ним да върви към мен, с разрошена от вятъра медноруса коса, а дългият бял шал се вееше на всяка крачка. Щом ме забеляза, се ухили като луд, размаха ръце и затича. Заобикаляше пътниците, които, притеснени, се отдръпваха от пътя му, за да не се сблъскат. Щом пристъпи до мен, ме грабна, прегърна ме и зарови лице в косата ми, а след това ме притисна така, че замалко да се задуша. Повдигна ме от земята и ме завъртя, а когато най-сетне ме пусна, ме отдръпна от себе си, за да ме огледа. В очите му блестяха сълзи.

— Господи, господи — шепнеша той с дрезгав глас и клатеше глава. — Бях сигурен, че си загинала. Не съм мигнал, откакто научих, че си заминала от Алжир. Бурята... оттогава нямаме никакви сведения за теб! — Не можеше да откъсне поглед от мен. — Мислех си, че съм те убил, като те изпратих по този начин...

— Откакто ми стана наставник, не мога да кажа, че здравето ми се е подобрило — съгласих се аз.

Той грееше и отново ме привлече за втора прегръдка. В този момент усетих как се напрегна. Пусна ме бавно и вдигна глава. Беше се втренчил над рамото ми с изражение на удивление и недоверие. Дали не беше страх? Не бях сигурна.

Обърнах се бързо назад и видях Соларин да слиза от влака, понесъл багажа ни. Наблюдаваше ни, а лицето му отново се бе превърнало в студената маска, която си спомнях ясно от деня на турнира в клуба. Не откъсваше поглед от Ним, непроницаемите му очи блестяха под лъчите на следобедното слънце. Отдръпнах се от Ним, за да обясня, ала приятелят ми продължаваше да стои като закован, сякаш бе видял звяр или призрак. Когато заговори, се наложи да се напрегна, за да чуя думите му.

— Саша? — прошепна задавено той. — Саша... Обърнах поглед към Соларин, който все още стоеше на стълбите, а зад него пътниците чакаха да слязат. Очите му бяха пълни със сълзи, които се стичаха по бузите, а лицето му се бе променило до неузнаваемост.

— Слава! — извика прегракнало той. Пусна чантите на перона, скочи от влака, профуча покрай мен и се хвърли към Ним, за да го прегърне с такава сила, че се уплаших двамата да не се смачкат. Бързо посегнах към сака с фигурите. Когато се изправих, двамата все още плачеха. Ним стискаше главата на Соларин и го притискаше диво. Първо го отдръпна, погледна го, после двамата се прегърнаха отново, а аз ги наблюдавах слисана. Потокът хора ни заобикаляше, както вода заобикаля камък. Бяхме обгърнати от типичното за нийоркчани безразличие.

— Саша — продължаваше да шепне Ним и да го притиска в прегръдките си. Соларин бе заровил лице в яката му, затворил очи, а сълзите свободно се стичаха по бузите му. С една ръка бе стиснал яката на Ним, сякаш нямаше сили да стои на крака. Не можех да повярвам.

Когато и последните пътници отминаха, се наведох, за да събера пръсналия се багаж, захвърлен от Соларин.

— Дай на мен — извика Ним, след като си избърса носа. Вдигнах поглед и го видях да пристъпва към мен, прегърнал с една ръка Соларин през раменете, като от време на време го притискаше до себе си, сякаш за да се увери, че е до него. Очите му бяха зачервени от сълзите.

— Вие двамата май се познавате — подхвърлих раздразнена и се запитах как стана така, че никой не бе споменал.

— Не сме се виждали двайсет години — обясни Ним, все още усмихнат на Соларин, докато двамата се навеждаха за багажа. След това извърна странните си двуцветни очи към мен. — Не мога да повярвам, сладурче, че ми донесе такава радост. Саша е мой брат.

\* \* \*

Малкият морган на Ним не бе достатъчно голям за тримата, а за багажа и дума не можеше да става. Соларин седна върху сака с

фигурите, аз седнах в него, останалият багаж бе натъпкан, където имаше свободно място. Докато потегляхме от гарата, Ним непрекъснато поглеждаше към Соларин, все още неспособен да повярва, но много щастлив.

Беше странно да видя как тези двама толкова сдържани мъже се предават на емоциите. Усецах силата на чувствата им, дълбоки и непонятни като руските им души. Мълчахме дълго. След това Ним посегна и ме стисна за коляното, докато се опитвах да се дръпна, за да не преча на скоростния лост.

— Май трябва да ти кажа всичко — подхвърли той.

— Няма да е зле — съгласих се аз. Ним ми се усмихна.

— Мълчах, за да те защита, а също и нас, затова не споменах нищо досега — обясни той. — Двамата с Александър не сме се виждали от деца. Той беше на шест, а аз на десет, когато ни разделиха... — Сълзите отново напълниха очите му и той се пресегна към косата на Соларин, сякаш не можеше да откъсне поглед от него.

— Нека аз да разкажа — помоли Соларин и се усмихна просълзен.

— Ще разказваме и двамата — реши Ним. Докато пътувахме в открития автомобил покрай брега към екзотичното му имение, те за пръв път разкриха какво им бе струвало участието в играта.

#### РАЗКАЗЪТ НА ДВАМАТА ФИЗИЦИ

Родени сме на Крим — известния полуостров в Черно море, за който дори Омир е писал. Русия се е опитвала да се добере до него още от времето на Петър Велики, чак до Кримската война.

Баща ни, гръцки моряк, се влюбил в руска девойка и се оженил за нея — това е майка ни. После станал преуспяващ търговец с малка флотилия кораби.

След войната нещата тръгнаха зле. Светът бил в пълен хаос, а в Черноморието било още по-зле, защото наоколо били разположени все страни, които продължавали да вярват, че са във война.

Там, където живеехме ние, животът бе хубав. Средиземноморският климат по тези южни брегове, маслиновите и лавровите дървета, кипарисите, близките планини ни пазеха от студените ветрове, а наоколо, сред черешовите градини бяха пръснати възстановените руини на татарски селища и византийски джамии.

Беше истински рай, далече от чистките и издевателствата на Сталин, който управляваше Русия с желязна ръка.

Баща ни говореше за заминаване хиляди пъти. И въпреки това, макар да имаше много връзки по Дунава и на Босфора, все хора, които щяха да уредят безопасното ни преминаване, той така и не тръгна. Къде да отида? — питаше той. Със сигурност няма да е у дома в Гърция, нито пък в Европа, която все още тъне в следвоенната мизерия. И тогава се случи нещо, което го накара да вземе решение. То промени целия ни живот.

Беше в края на декември 1953 година, в една тъмна нощ, малко преди да се разрази буря. Всички си бяхме легнали, кепенците на дачата бяха спуснати и огънят в камината бе подкладен. Ние, момчетата, спяхме в едната спалня на долния етаж, затова първи чухме почукването по прозореца, звук много по-различен от клоните на дърветата, които се блъскаха в стъклата. Беше човек. Отворихме прозореца, след това и капака и видяхме среброкоса жена в дълга тъмна пелерина. Тя ни се усмихна и прескочи през прозореца. След това коленичи пред нас на пода. Беше толкова красива.

— Аз съм Минерва — баба ви — каза ни тя. — Викайте ми Мини. Пътувах дълго и съм уморена, но нямаме време за почивка. В опасност съм. Събудете мама и ѝ кажете, че съм дошла. — След това ни прегърна, а ние хукнахме на горния етаж, за да събудим нашите.

— Значи най-сетне баба ти се появи — изръмжа баща ми към мама и потри сънен очи. Останахме учудени, защото Мини ни бе казала, че е наша баба. Как можеше да бъде и баба на мама? Баща ми прегърна обичната си съпруга, а тя се изправи боса и разтреперана. Целуна я по меднорусата коса и по очите. — Толкова дълго я чакахме със страх — прошепна той. — Сега поне нещата са към края си. Обличай се. Ще слеза долу да се запозная с нея. — Поведе ни със себе си и слезохме при застаналата пред огъня Мини. Тя вдигна огромните си очи, когато приближихме, пристъпи и го прегърна.

— Юсеф Павлович — обърна се тя към баща ни — както и към нас — на безупречен руски. — Преследват ме. Нямаме време. Трябва да бягаме, всички. Разполагаш ли с кораб, който незабавно да ни откара до Ялта или Севастопол? Още тази нощ?

— Не съм готов за подобно нещо — започна той и положи ръце на раменете и на двама ни. — Не мога да поведе семейството си в тази

буря и да излезем току-така в морето през зимата. Трябваше да ме предупредиш, да кажеш по-рано. Не можеш да ме молиш в последната минута... и да се появяваш посред нощ...

— Казвам ти, че трябва да заминете! — извика тя, стисна ръката му, а нас отблъсна. — От петнайсет години знаеш, че този ден ще настъпи... ето че дойде. Как е възможно да кажеш, че не съм те предупредила? Пътувах чак от Ленинград...

— Значи си я намерила? — попита баща ни развълнуван.

— От дъската няма и следа. А с тези се сдобих по друг начин. — Отметна пелерината, приближи се до масата и на мътната светлина остави на масата не една, а три шахматни фигури, които блестяха в златно и сребърно. — Бяха пръснати на какви ли не места в Русия — каза тя.

Баща ни стана, впил очи във фигурите, ние, момчетата, приближихме, за да ги докоснем. Бяха златна пешка и сребърен слон, покрити с бляскави скъпоценни камъни, а също и кон от сребърен филигран, вдигнал се на задните си крака с широко разтворени ноздри.

— Сега върви на доковете, за да подсигуриш кораб — прошепна Мини. — Ще дойда с децата веднага щом се облекат и съберат багажа. Побързай, за бога... вземи ги със себе си. — Тя посочи фигурите.

— Това са *моите* деца и *моята* жена — възпротиви се той. — Аз отговарям за безопасността им. — Мини пристъпи към нас, а очите ѝ горяха с пламъци, по-искрящи от фигурите.

— Ако тези фигури попаднат в чужди ръце, няма да можеш да осигуриш безопасност на семейството си! — изсъска тя.

Баща ни я погледна в очите и взе решение. Кимна бавно.

— Имам рибарска шхуна в Севастопол — каза ѝ той. — Слава знае как да я намери. Ще съм готов за отплаване след не повече от два часа. Нека да са три и дано Господ ни закриля в тази мисия. — Мини стисна ръката му и той се втурна нагоре по стълбите.

И така, баба, с която току-що се бяхме запознали, ни нареди да се облечем. Родителите ни бяха слезли долу, татко отново прегърна мама, зарови лице в косата ѝ, сякаш искаше да запомни аромата ѝ. Целуна я отново по челото, след това се обърна към Мини и тя му подаде фигурите. Кимна сериозно и излезе в нощта.

Мама се решеше и се оглеждаше, докато ни нареждаше какво да правим и какво да вземем от горния етаж. Докато се качвахме, я чух да

казва тихо на Мини:

— Значи дойде. Дано Господ да те накаже, задето отново си започнала проклетата игра. Мислех, че е приключила... завинаги.

— Не съм я започнала аз — опита да се защити Мини. — Бъди благодарна, че се порадва на петнайсет години спокойствие, през които съпругът ти отдаде любовта си и роди две деца, които бяха винаги до теб. Това бяха петнайсет години, безопасността да ти диша във врата. Много повече е, отколкото имах аз. Нали аз те предпазвах от играта...

Повече не успяхме да чуем, защото гласовете им се превърнаха в недоловим шепот. В следващия момент някой заблъска по вратата. Двамата се спогледахме и хукнахме към стаята. Неочаквано Мини се появи на прага. Чухме стъпките на мама по стълбите, докато някой долу разбиваше вратата, и крясъци, които отекнаха над гръмотевиците.

— През прозореца — побутна ни Мини към клоните на дърветата, подпрели южната стена. Бяхме се качвали и слизали по този начин стотици пъти. Бяхме по средата, увиснали като маймуни, когато чухме писъка на мама.

— Бягайте — викаше тя. — Спасявайте се! — След това около нас остана само плющенето на дъжда, чак докато се спуснахме в овощната градина.

\* \* \*

Огромната порта към имението на Ним се отвори. Дърветата блестяха на светлината на угасващия ден. В самия край бе фонтанът, който беше замръзнал през зимата, но сега искреше, обграден от далии и цинии, а водата припяваше като звънчета на вятъра, заедно с приборя на морето.

Ним спря и ме погледна. Усещах напрежението на Соларин.

— Тогава за последен път видяхме мама — каза Ним. — Мини скочи от прозореца на втория етаж. Дъждът вече бе образувал локви. Тя се надигна и ни повлече през овощната градина. Въпреки плющенето на дъжда чувахме писъците на мама, трополенето из къщата. „Претърсете горите!“ — извика някой, докато Мини ни водеше към скалите.

Ним спря разказа си и ме погледна.

— Боже! — Цялата треперех. — Заловили са майка ви... Как успяхте да избягате?

— В края на овощната градина имаше скали, които се спускаха към морето — продължи Ним. — Когато стигнахме там, Мини ни скри под една издатина. Видях, че носи нещо подобно на подвързана в кожа Библия. Извади нож и срязва няколко страници, сгъна ги бързо и ги напъха в ризата ми. След това ми нареди да вървя, да тичам към кораба с всички сили. Трябваше да предупредя баща ми да ни чака със Саша, но не повече от час. Ако те с брат ми не успеяха да дойдат, Мини поръча двамата с татко да заминаваме и да скрием фигурите на безопасно място. Отказах да тръгна без Саша. — Ним погледна сериозно Соларин.

— Тъй като бях само на шест — започна да разказва Соларин, — не можех да се спусна по скалите бързо като Ладислаус, който бе четири години по-голям и бърз като вятъра. Мини се страхуваше, че ще ни заловят всички, ако не успея да ги следвам. Когато Слава тръгна, той ме целуна и ми каза да бъда смел... — Погледнах Соларин и забелязах в очите му сълзи, докато си припомняше детството. — Имах чувството, че двамата с Мини се спускахме по скалите часове наред, докато бурята около нас вилнееше. Най-сетне се добрахме до доковете на Севастопол. Корабът на баща ми бе отплавал.

Ним слезе от колата. Лицето му се бе превърнало в сурова маска. Мина от нашата страна, отвори вратата и ми подаде ръка.

— Аз падах десетки пъти — заговори той, докато ми помагаше да сляза. — Подхлъзвах се в калта и на скалите, докато се добера до кораба на татко. Когато видях, че пристигам сам, той изпадна в паника. Разказах му какво се бе случило, какво е казала Мини за фигурите. Татко се разплака. Седна, отпусна глава в ръцете си и се разрида като дете. „Какво ще стане, ако се върнем... ако се опитаме да ги спасим?“ — попитах го аз. — „Какво ще стане, ако другите заловят фигурите?“ Той вдигна поглед и дъждът отми сълзите му. „Заклел съм се пред майка ти, че няма да допусна подобно нещо да се случи — каза ми той. — Дори това да струва живота на всички ни...“

— Искаш да кажеш, че сте заминали, без да изчакате Мини и Александър ли? — попитах. Соларин слезе от моргана и взе багажа.

— Не беше толкова просто — опита се да обясни Ним. — Чакахме часове, много повече от определеното време. Баща ми



крачеше напред-назад по палубата, аз се качвах по мачтите с надеждата да ги зърна в бурята. Най-сетне се примирихме, че няма да дойдат. Бяха ги хванали. Друго обяснение нямаше. Когато баща ми се пригответи за отплаване, аз го помолих да почака още малко. Тогава той ми каза, че това се очаквало да се случи, дори е било планирано. Двамата с него заминахме за Америка. Бил наясно още от деня, в който се оженил за мама, може би дори преди това, какво представлява играта. Знаел, че вероятно ще настъпи ден, че неизбежно ще настъпи такъв ден, когато Мини ще се появи и ще поиска семейството ми да направи огромна жертва. Денят бе дошъл и семейството ми бе потънало в нощта. Заклел се пред мама, че преди да се опита да спаси децата си, ще спаси фигурите.

— Мили боже! — възкликнах аз и погледнах първо единия, а след това и другия, застанали на алеята. Соларин пристъпи към циниите, наведе се и загреба вода от фонтана. — Учудвам се, че и двамата сте се съгласили да участвате в играта, след като тя е съсипала семейството ви за една нощ.

Ним ме прегърна през раменете и се приближихме до брат му, който се взираше мълчаливо във фонтана. Соларин по гледна ръката на Ним, отпусната на рамото ми.

— И при теб е така — обади се той. — А Мини дори не ти е баба. Доколкото разбирам, Слава те е въвлякъл в играта.

По гласа му не успях да разбера какви мисли му се въртят в главата, но не бе трудно да се сетя. Избягнах погледа му. Ним ме притисна до себе си.

— *Mea culpa* — призна с усмивка той.

— Какво стана с вас с Мини, когато разбрахте, че корабът на баща ти е тръгнал? — попитах Соларин. — Как оцеля?

Той откъсна цвета на една циния и го подхвърли във фонтана.

— Тя ме поведе към гората и ме скри, докато бурята отмина — отвърна той замислен. — Три дни вървахме по крайбрежието към Грузия, като двойка селяни, тръгнали на пазар. Когато се отдалечихме достатъчно дълго от къщи, седнахме да обсъдим възможностите. „Достатъчно голям си и ще разбереш какво ти казвам — започна тя. — Не си обаче достатъчно голям, за да ми помогнеш в мисията, която предстои. Един ден ще пораснеш и тогава ще се свържа с теб и ще ти кажа какво да направиш. Само че сега трябва да се върна и да се

опитам да спася майка ти. Ако те взема с мен, ще ме забавиш и ще застрашиш всичко.“ — Соларин ни погледна. — Разбирах всичко — добави той.

— Значи Мини се е върнала да спаси майка ти от съветската полиция — уточних аз.

— Ти направи същото за приятелката си Лили, не помниш ли? — попита той.

— Мини настанила Саша в сиропиталище — прекъсна ни Ним, прегърна ме и погледна брат си. — Татко почина, след като пристигнахме в Америка, така че и аз останах сам също като Саша в Русия. Макар никога да не бях сигурен, открай време подозирах, че детето чудо в шахмата, за което пишеха във вестниците, е брат ми. Вече си бях избрал името Ним, което бе смешно, но само аз знаех какво означава, защото живеях буквално от нищо. Една вечер, в шахматния клуб „Манхатън“ се запознах с Мордекай и той разбра кой съм.

— А какво стана с майка ви? — попитах аз.

— Мини се бе върнала прекалено късно, за да я спаси — отвърна мрачно Соларин и ни обърна гръб. — Тя самата едва бе успяла да избяга от Русия. Докато бях в сиропиталището, веднъж получих от нея писмо. Не беше точно писмо, а изрезка от вестник, от „Правда“, доколкото си спомням. Макар да нямаше нито дата, нито обратен адрес, то бе пуснато от страната и знаех кой го изпраща. В статията се казваше, че известният гросмайстор Мордекай Рад ще изнесе серия от лекции в Русия, ще играе пред публика и ще търси млади таланти, за да напише книга за децата в шахмата. Едно от местата, на които щеше да спре, бе моето сиропиталище. Мини се опитваше да се свърже с мен.

— Останалото го знаеш — добави Ним, с ръка все още отпусната на рамото ми. С другата си ръка прегърна Соларин и ни поведе към кухнята.

Минахме през слънчевите стаи, пълни с цветя и лъскави мебели, които блестяха на залязващото слънце. В огромната кухня лъчите падаха по плочките на пода. Канапетата ми се сториха още по-приятни от предишния път.

Ним ни пусна, но след това положи длани на раменете ми и ме погледна с много обич.

— Ти ми донесе най-големия подарък — каза той. — Истинско чудо е, че Саша е тук, а най-прекрасното чудо е, че си жива. Нямахте да си простя, ако ти се беше случило нещо. — Прегърна ме отново и влезе в килера.

Соларин остави на пода сака с фигурите и пристъпи към прозореца, загледан към морето. Виждаха се платната на лодки, също като криле на гълъби. Заставах до него.

— Много красива къща — отбеляза тихо той и погледна към фонтана и бликащата от него вода. Помълча за момент, след това добави: — Брат ми е влюбен в теб.

Сякаш леденостудена топка се стегна в стомаха ми.

— Не ставай смешен — отвърнах.

— Трябва да обсъдим този въпрос — отвърна той и ме погледна със светлозелените си очи, които винаги ме караха да изтръпвам. Вдигна ръка към косата ми, но в този момент Ним се върна от килера, стиснал в ръка бутилка шампанско и чаши. Остави ги на ниската маса пред прозореца.

— Трябва да поговорим за толкова много неща... а колко спомени имаме само — обърна се той към Соларин, докато отваряше шампанското. — Просто не мога да повярвам, че си тук. Никога повече няма да те пусна да си отидеш...

— Може и да се наложи — отвърна Соларин, хвана ме заръката и ме поведе към едно от канапетата. Седна до мен, докато Ним наливаше виното. — След като Мини вече излезе от играта, някой трябва да се върне в Русия, за да вземе дъската.

— Излязла е от играта ли? — попита Ним и застина намясто. — Как е възможно? Не, не е възможно.

— Имам нова Черна царица — усмихна се Соларин, без да откъсва поглед от лицето му. — Струва ми се, че си я избрал за себе си.

Ним се обърна към мен. По изражението му пролича, че започва да разбира.

— По дяволите! — каза той и продължи да налива шампанско. — Предполагам, че е изчезнала безследно и ни е оставила сами да се оправяме.

— Не е точно така — отвърна Соларин и извади плик от ризата си. — Даде ми това писмо, адресирано до Катрин. Трябваше да ѝ го предам, когато пристигнем. Не съм го отварял, но предполагам, че

информацията вътре е важна за всички нас. — Той ми връчи запечатания плик. Канех се да го отворя, когато ме прекъсна звънене. Трябваше ми миг, за да се сетя какво е това. Звънесе телефон!

— Мислех, че нямаш телефон! — Погледнах Ним, готова да му се нахвърля с обвинения. Той остави бързо бутилката и хукна към фурните.

— Нямам. — Гласът му беше напрегнат. Извади ключ от джоба си, за да отключи един от шкафовете. Измъкна някакво подобие на телефон, което продължаваше да звъни. — Този телефон не е мой... нещо като „гореща линия“ е. — Обади се. Двамата със Соларин се изправихме.

— Мордекай! — прошепнах и хукнах към Ним. — Сигурно Лили е при него.

Ним ме погледна сериозно и ми подаде апарата.

— Някой иска да ти каже две думи — каза тихо той и погледна Соларин със странно изражение. Поех телефона.

— Мордекай, Кат е — започнах аз.

— Миличка! — прогърмя глас, който винаги ме караше да отдръпна слушалката от ухото си. Беше Хари Рад! — Разбрах, че пътуването ти сред арабите е било успешно! Трябва да се съберем, за да се повеселим. Само че, миличка, моля те да ме извиниш, но се случи нещо много важно. Аз съм у Мордекай. Той ми звънна, за да ми съобщи, че Лили го е търсила и е тръгнала към Гранд Сентръл Стейшън. Затова и аз хукнах натам. Само че тя не е пристигнала...

Не можех да повярвам.

— Мислех, че вие двамата с Мордекай не си говорите! — извиках аз.

— Миличка, това беше за заблуда на противника — опита се да ме успокои Хари. — Мордекай ми е баща. Разбира се, че си говорим. И в момента си говорим... е, точно сега ме слуша как аз говоря.

— Ама Бланш каза...

— А, това е нещо друго — обясни Хари. — Извини ме за онова, което ще чуеш, но съпругата ми и зет ми не са много читави хора. Страхувах се за Мордекай още откакто се ожених за Бланш Режин, ако разбираш какво се опитвам да ти кажа. Аз не му позволявах да идва у нас...

Бланш Режин значи. *Бланш Режин?! Разбира се! Каква глупачка съм била! Как бе възможно да не се досетя досега? Бланш и Лили, Лили и Бланш — и двете имена означават „бяло“, нали така? Тя бе кръстила дъщеря си Лили, с надеждата да поеме по същия път. Бланш Режин бе Бялата царица!*

Започна да ми се вие свят и аз стиснах телефона, а Соларин и Ним ме наблюдаваха мълчаливо. Разбира се, че Хари бе в центъра на всичко. От самото начало. Същият Хари, при когото ме изпрати Ним; същият Хари, който упорито държеше да се сприятеля със семейството му; който разбираше приложението на компютърните ми умения не по-зле от Ним; Хари, който упорстваше да отида на новогодишното тържество, за да се срещна с гледачката по нейно настояване.

Ами онази вечер, когато ме покани у тях на вечеря с всичката храна, ордъворите, приготвени, за да има как да ме задържи достатъчно дълго и да даде възможност на Соларин да се вмъкне в апартамента ми и да остави бележката! Точно така, на същата вечеря Хари подхвърли на прислужницата си Валери, че заминавам за Алжир — а Валери бе дъщеря на Терез, телефонистката, която бе работила за бащата на Камил в Алжир, Валери, чийто брат Уахид живееше в Казба и охраняваше Черната царица!

Да, ставаше въпрос за същия Хари, когото Сол бе подвел, докато е работил за Бланш и Луелин. Може би тъкмо Хари бе изхвърлил тялото на Сол в Ийст Ривър, за да прилича на грабеж — не само за да заблуди полицията, а и собствените си съпруга и зет!

Хари, а не Мордекай бе изпратил Лили в Алжир! След като научил, че е присъствала на турнира, тя е била заплашена не само от Хърманолд — който по всяка вероятност бе просто пешка, — а и от собствените си майка и чичо!

Хари се бе оженил за Бланш — Бялата царица, — както Мирей бе убедила Талейран да се ожени за Жената от Индия. А Талейран е бил просто офицер в играта!

— Хари — възкликнах изумена, — ти си Черния цар!

— Миличка — опита се да ме успокои той. Представях си едрото му шишкаво лице като на свети Бернард и тъжните очи. — Прости ми, че те държах на тъмно толкова време. Сега вече разбираш какво е положението. След като Лили не е с теб...

— Ще ти се обадя — казах му аз. — Трябва да затварям. Затворих и стиснах застаналия до мен Ним, обладана от ужасен страх.

— Погледни компютъра си — наредих аз. — Струва ми се, че знам къде е отишла, а и тя каза, че ще остави съобщение, ако нещо не е наред. Дано не е направила нещо необмислено.

Ним набра номера, след като включи модема. Аз стиснах слушалката и след малко чух запис на гласа на Лили.

— Аз съм в „Палм Корт“ в „Плаза“. — Въобразявах ли си, или ми се струваше, че това не е запис. — Отидох до нас, за да взема ключове за някоя от колите. Държим ги в шкафа в хола. Господи... — Гласът ѝ пресекна. Долових паниката ѝ. — Нали се сещаш за онзи лакирания шкаф на Луелин с жълтите дръжки? Изобщо не са били от месинг. Това са фигурите! Шест са, вградени са в шкафа. Основите им стърчат навън като дръжки, а самите фигури — горните им части — са вмъкнати в тайни отделения в чекмеджетата. Чекмеджетата открай време заяждаха, но досега така и не ми беше минавало през ум... Взех нож за писма, за да отворя едното, след това с чука за месо от кухнята разбих панела, който ги скриваше. Извадих две от фигурите, но чух, че някой влиза. Избягах отзад и взех асансьора за персонала. Господи, трябва веднага да дойдете. Не мога да се върна сама...

Тя затвори. Зачаках ново съобщение, но друго не дойде, затова хвърлих телефона.

— Трябва да вървим — обърнах се към Ним и Соларин. — Ще ви обясня по пътя.

— Ами Хари? — попита Ним, докато пъхах непрочетеното писмо на Мини в джоба и събирах фигурите.

— Ще му се обадя и ще му кажа да ни чака в „Плаза“ — отвърнах аз. — Ти пали колата. Лили е открила нови фигури.

\* \* \*

Имах чувството, че мина цяла вечност, докато се влеем в трафика на Манхатън, докато зеленият морган на Ним най-сетне спря пред „Плаза“ и стресна накачалите отстрани гълъби. Хукнах към „Палм Корт“, но от Лили нямаше и следа. Хари бе казал, че ще ни чака, но никой от тях не беше тук. Проверих дори в тоалетната.

Изтичах навън, размахвах ръце и скочих в колата.

— Нещо не е наред — казах им аз. — Хари не би чакал единствено ако Лили е в опасност.

— Или някой друг — измърмори Ним. — Някой е влизал в апартамента, когато тя е избягала. Щом са разбрали, че фигурите са изчезнали, са я проследили. Сигурно са оставили някой да чака Хари... — Той настъпи ядосано педала на газта. — Къде ли са отишли първо? Може би у Мордекай, за да вземат останалите девет фигури. Дали не са тръгнали към апартамента?

— Давай към апартамента! — побутнах го аз. — По-близо е. Освен това, докато говорих с Хари, преди да тръгнем, реших, че няма да е зле и ние да разчитаме на някого. — Ним ме погледна изненадан. — Камил Кадир е в Ню Йорк — уточних. Соларин стисна рамото ми.

И двамата знаехме какво означава това. Девет фигури бяха у Мордекай, осем носех — в сака, а Лили бе открила шест в апартамента. Бяха достатъчно, за да контролираме играта и дори да дешифрираме формулата. Който спечелеше тази партия, получаваше всичко.

Ним спря пред сградата, скочи, без да отваря вратата, и подхвърли ключовете на слисания портиер. Тримата се втурнахме вътре, без да кажем и дума. Натиснах копчето за асансьора. Портиерът затича след нас.

— Господин Рад пристигна ли? — провикнах се през рамо, когато вратите се отвориха.

Портиерът ме погледна изненадан, след това кимна.

— Преди около десет минути — отвърна той. — Беше заедно със зет си...

Всичко беше ясно. Втурнахме се в асансьора и не му оставихме възможност да каже и дума повече. Вратите се затваряха, когато нещо привлече погледа ми. Задържах ги отворени, докато към нас припкеше космата топка. Наведох се, за да я вдигна и в същия момент Лили влезе във фойето. Дръпнах я при нас. Вратите най-сетне се затвориха и асансьорът тръгна.

— Значи не са те хванали! — извиках аз.

— Не, но хванаха Хари — уточни тя. — Беше ме страх да остана в „Палм Корт“, затова излязох навън с Кариока и изчаках в парка от другата страна на улицата. Хари е пълен идиот... оставил си колата

пред апартамента и тръгнал да ме търси пеша. Проследили са него, не мен. Забелязах Луелин и Хърманолд. Минаха покрай мен, погледнаха ме и отминаха. Не ме познаха! — заяви удивена тя. — Бях пъхнала Кариока в чантата при двете фигури. Ето ги. — Тя потупа чантата. Господи, щяхме да се качим горе с всичките си козове! — Тръгнах след тях и останах от другата страна на улицата, нямах представа какво да правя, когато го отведоха горе. Луелин беше толкова близо до Хари... сигурно има пистолет.

Вратите се отвориха и ние излязохме в коридора, а Кариока припикаше пред нас. Лили тъкмо вадеше ключа, когато Бланш застана на вратата в блестяща рокля за коктейли, усмихната студено. Държеше чаша шампанско.

— Ето ни всички заедно — започна спокойно тя и ми поднесе порцелановата си буза за целувка. Не ѝ обърнах никакво внимание, затова тя насочи поглед към Лили. — Хвани това куче и го затвори в кабинета — нареди ѝ с леден глас. — За един ден инцидентите ни стигат.

— Чакай малко — намесих се, когато Лили взе кучето. — Не сме дошли да прием коктейли. Какво сте направили с Хари? — Профучах покрай Бланш и нахлух в апартамента, който не бях виждала от шест месеца. Нищо не се бе променило, но сега го гледах с други очи, дори шахматно подреденият мраморен под в антрето бе различен. Ендшпилът, помислих си аз.

— Нищо му няма — отвърна Бланш и ме последва по стълбите, които водеха към хола, докато Соларин, Ним и Лили останаха назад. В другия край на стаята Луелин бе коленичил пред лакирания червен шкаф и вадеше чекмеджетата, които Лили не бе успяла да разбие, за да извади останалите фигури. По пода бяха пръснати парчета дърво. Погледна ме, когато влязох.

— Здравей, миличка — поздрави ме той и се надигна. — Много се радвам, че си открила фигурите, за които те помолих, въпреки че не игра така, както се надявах. Разбирам, че си преминала на страната на противника. Колко тъжно. А пък аз толкова те харесвах.

— Никога не съм била на твоя страна, Луелин — отвърнах презрително. — Искам да видя Хари. Няма да мръднеш, докато не го видя. Знам, че и Хърманолд е тук, въпреки това ние сме повече.



— Не бих казала — обади се Бланш от другия край на стаята, докато си наливаше още шампанско. Погледна Лили, която не откъсваше от нея буреносните си очи, стиснала Кариока в ръце. След това се обърна към мен. — Отзад ви очакват неколцина приятели — господин Бродски от КГБ, който, между другото, работи за мен. И Шариф, когото Ал-Марад бе така любезен да изпрати, когато го помолих. Чакат ви толкова отдавна да пристигнете от Алжир и наблюдават сградата денонощно. Май сте тръгнали по панорамния път на връщане.

Погледнах към Ним и Соларин. Трябваше да очакваме да стане нещо такова.

— Какво си направила с баща ми? — изкрещя Лили и приближи към Бланш със стиснати зъби, а Кариока изръмжа към Луелин.

— Вързан е в задната стая — отвърна Бланш и запремята с пръст наниза перли. — Жив и здрав е и ще остане така, ако сте разумни. Искам фигурите. Стига толкова насилие. Сигурна съм, че на всички ви е омръзнало. На никого няма да се случи нищо, ако просто ми предадете фигурите.

Луелин извади пистолет от джоба си.

— На мен не ми е омръзнало заяви спокойно той. — Защо не пуснеш малкото изчадие, за да свърша онова, което открай време ми се иска?

Лили го погледна ужасена. Стиснах я за ръката, погледнах Ним и Соларин, които се бяха отдръпнали към стените, готови да действат. Прецених, че сме изгубили достатъчно време, а и всички мои фигури бяха на позиция.

— Май не си проследила достатъчно внимателно играта — обърнах се към Бланш. — Аз разполагам с деветнайсет фигури. С четирите, които ще ми дадеш, стават двайсет и три — достатъчно за да разгадая формулата и да победя. — С крайчеца на окоето си забелязах Ним да кима и да се усмихва. Бланш не можеше да повярва на думите ми.

— Ти си полудяла — заяви остро тя. — Брат ми е насочил пистолет към теб. Трима мъже пазят любимия ми съпруг — Черния цар — в другата стая. Това е целта на играта — да притиснеш царя.

— Не и в тази игра — заявих и тръгнах към бара, където бе застанал Соларин. — Защо не се предадеш? Не знаеш нито каква е

целта, нито ходовете, не познаваш и играчите. Не си единствената, която е внедрила своя пешка в дома на противниковия отбор, като Сол например. Не си единствената, която има съюзници в Русия и Алжир... — Бях застанала до стълбите, стиснала бутилката шампанско, ведро усмихната на Бланш. Обикновено бледата ѝ кожа сега бе прежълтяла. Пистолетът на Луелин бе насочен към една част от тялото ми, която искрено се надявах да продължи да функционира. Едва ли щеше да натисне спусъка, преди да се убеди, че краят е настъпил. Соларин стисна лакътя ми.

— Какви ги говориш? — Бланш прехапа устни.

— Когато се обадох на Хари, за да му кажа да отиде в „Плаза“, той не беше сам. С него бяха Мордекай и Камил Кадир, и Валери, вярната ви домашна помощница, която работи за вас. Те не са отишли с Хари в „Плаза“. Върнали са се тук и са минали през задния вход. Защо не погледнеш?

В този момент настъпи хаос. Лили пусна Кариока и той се втурна към Луелин, който се поколеба за секунда между Ним и косматата топка. Аз грабнах бутилката шампанско и я запокитих към главата на Луелин тъкмо когато той натисна спусъка и Ним се превеи. Втурнах се към Луелин и го сграбчих за косата, а след това го повлякох с тежестта си към земята.

Борех се с него, когато забелязах с крайчеца на окото си, че Хърманолд се втурва в стаята, а Соларин го препъва. Забих зъби в рамото на Луелин, а Кариока стори същото с крака му. Чух стоновите на Ним, докато Луелин опитваше да се добере до пистолета. Стиснах падналата наблизко бутилка шампанско и я разбих в ръката му, а след това забих коляно в слабините му. Той изрева и аз си поех въздух. Бланш се бе отправила към мраморните стълби, ала Лили я настигна, стисна перления наниз и я дръпна. Майка ѝ се опита да я издраска. Бе грозно намръщена.

Соларин стисна Хърманолд за ризата, изправи го и заби кроше в челюстта му с неподозирана за шахматист сила. Забелязах всичко това за секунда и се хвърлих към оръжието, докато Луелин се търкаляше, притиснал с ръце слабините си.

Стиснала пистолета, се наведох над Ним. Притича и Соларин.

— Добре съм — изпъшка Ним, а брат му докосна раната на бедрото, където се бе образувало петно. — Вървете при Хари.

— Ти остани тук — нареди Соларин и натисна рамото ми. — Аз ще отида отзад. — Погледна мрачно брат си, хукна през стаята и се качи по стъпалата.

Хърманолд лежеше проснат на стълбите. Беше в безсъзнание. Луелин, застанал на крачка от мен, пропискваше от болка, докато Кариока нападаше глезените му и разкъсваше чорапите му. Останах коленичила до Ним, който дишаше тежко и притискаше ръка към раната и кървавото петно. Лили продължаваше да се боричка с Бланш. Перлите от скъсания наниз се бяха разпилели по килима.

От задната стая се разнесе шум от удари, докато стоях наведена над Ним.

— Трябва да оживееш — прошепнах аз. — След всичко, на което ме подложи, не ми се иска да те изгубя, преди да съм си отмъстила. — Раната му бе малка, ала дълбока, малко улейче разкъсана плът отстрани на бедрото.

Ним ме погледна и се помъчи да се усмихне.

— Влюбена ли си в Саша? — попита той.

Извих очи към тавана и въздъхнах.

— Нищо ти няма — казах и му помогнах да седне. Подадох му пистолета. — Отивам да видя дали е жив.

Прекоших стаята с големи крачки, хванах Бланш за косата, дръпнах я от Лили и ѝ посочих пистолета в ръката на Ним.

— Да знаеш, че ще го използва — предупредих я аз. Лили ме последва по стълбите, през задния коридор към стаята, където шумът бе стихнал и цареше подозрителна тишина. Отправихме се на пръсти към кабинета тъкмо когато Камил Кадир отвори вратата. Видя ни, усмихна се и златистите му очи заблестяха, а след това стисна ръката ми.

— Браво — похвали ни щастлив той. — Май белият отбор е победен.

Двете с Лили се втурнахме в стаята, а Камил се отправи към хола. Вътре Хари разтриваше глава. Зад него бяха застанали Мордекай и домашната помощница Валери, която бе пуснала подкрепленията ни през задния вход. Лили се спусна към Хари, разплакана от радост. Той я погали по главата, а Мордекай ми намигна.

Огледах се и забелязах, че Соларин затыга въжетата, с които бе вързан Шариф. Бродски, мъжът от КГБ, лежеше проснат като

простреляна патица. Соларин натъпка парцал в устата на Бродски, дойде при мен и ме стисна за рамото.

— Брат ми? — прошепна той.

— Ще се оправи — отвърнах аз.

— Кат, миличка — повика ме Хари. — Благодаря ти, че спаси живота на дъщеря ми. — Обърнах се и Валери ми се усмихна.

— Шащо не беше брат ми тук да види това! — каза тя, докато се оглеждаше. — Много щеше натъжи. Как обича шамо такива неща. — Приблжих се до нея и я прегърнах.

— Ще поговорим по-късно — реши Хари. — Сега искам да се сбогувам със съпругата си.

— Мразя я — заяви Лили. — Щях да я убия, ако Кат не ме беше спряла.

— Нямаше да я убиеш, съкровище. — Той я целуна по главата. — Каквото и да е направила, тя си остава твоя майка. Нямаше да те има, ако не беше тя. Не го забравяй. — Хари извърна тъжните си очи към мен. — Между другото, аз съм не по-малко виновен — призна той. — Знаех коя е още когато се оженихме. Сватбата се състоя заради играта.

Наведе тъжно глава и излезе. Мордекай погали Лили по рамото и я погледна през дебелия стъкло на очилата си.

— Играта все още не е приключила — каза тихо той. — В известен смисъл едва сега започва.

\* \* \*

Соларин ме хвана за ръка и ме поведе към огромната кухня зад хола. Докато останалите почистваха бъркотията, той ме подпря на лъскавата медна маса в средата. Покри устните ми в жадна целувка, сякаш искаше да ме погълне цялата, докато ръцете му пълзяха по тялото ми. Всички мисли за неразборията в хола, за нещата, които предстояха, се стопиха в завладялата ме страст. Усетих зъбите му по врата ми, ръцете му бяха в косата ми. Езикът му отново плени моя и аз изстенах. Най-сетне той се отстрани.

— Трябва да се върна в Русия — прошепна той. Устните му се спуснаха по шията ми. — Трябва да взема дъската. Само така играта

наистина ще приключи...

— Идвам с теб — заявих аз и го погледнах в очите. Соларин ме отдръпна от себе си и ме целуна по клепачите.

— Невъзможно — прошепна той и тялото му потръпна. — Ще се върна. Обещавам ти. Кълна се във всяка капка своя кръв. Никога няма да те оставя.

В този момент вратата се отвори и двамата се обърнахме едновременно, все още прегърнати. На прага бе застанал Камил, а на рамото му се облягаше Ним. Той се олюля с безизразно лице.

— Слава... — започна Соларин: Не пусна ръката ми, когато пристъпи към брат си.

— Купонът свърши — заяви Ним и се усмихна бавно с разбиране и много обич. Камил ме наблюдаваше с извити вежди, сякаш искаше да попита какво става. — Хайде, Саша — подкани го Ним. — Дойде време да приключим играта.

\* \* \*

Белият отбор, поне заловените играчи — бяха вързани, претърсени и увити в бели чаршафи. Отнесохме ги в кухнята и ги свалихме през задния вход до лимузината на Хари в гаража. Качихме ги всички — и Шариф, и Бродски, и Хърманолд, и Луелин, и Бланш — в просторната задна част. Камил и Валери стискаха пистолети. Хари се настани зад волана, а до него седна Ним. Вече бе тъмно, ала през черните стъкла никой не можеше да види кой седи вътре.

— Ще ги откараме у Ним — обясни Хари. — След това Камил ще докара яхтата и ще ги качим.

— Можем да ги хвърлим и в някоя лодка с гребла още в градината ми — засмя се Ним, докато стискаше бедрото си. — Никой няма да види нищо.

— Какво ще правите с тях, след като ги качите на борда? — полюбопитствах аз.

— Двамата с Валери — обясни Камил — ще ги откараме. Уредил съм алжирски брегови патрул да ни пресрещне веднага щом излезем в международни води. Алжирското правителство ще се зарадва много, когато залови конспираторите, които са съдействали на полковник

Кадафи в действията му срещу ОПЕК и при извършването на убийствата. Това дори може да се окаже истина. Подозирах ролята на полковника в играта още откакто попита за теб на конференцията.

— Чудесна идея — засмях се аз. — Така поне ще имаме достатъчно време да направим необходимото, без да ни се пречкат. — Наведох се към Валери. — Когато пристигнеш в Алжир, прегърни майка си и Уахид от мое име.

— Брат ми мишли, ше ши много шмела — отвърна Валери и топло стисна ръката ми. — Помоли да ти каша, че някой ден ще ше върнеш в Алжир.

И така, Хари Камил и Ним поеха към Лонг Айлънд с пленниците. Поне Шариф, а също и Бланш, Бялата царица, щяха да видят как изглежда отвътре алжирският затвор, удоволствие, което на нас с Лили ни се размина на косъм.

Соларин, Лили, Мордекай и аз се качихме в зеления морган на Ним. Бяхме взели последните четири фигури от шкафа и се отправихме към апартамента на Мордекай на диамантената улица, за да съберем фигурите заедно и да започнем истинската работа, която ни очакваше: да разгадаем отдавна търсената формула. Лили седна зад волана, аз отново се настаних в скута на Соларин, а Мордекай се сви между двете седалки. Кариока побърза да се гушне до него.

— Кажи, кученце. — Мордекай погали усмихнат Кариока. — След всички тези приключения и ти стана играч! Освен шестте, които донесохте от пустинята, имаме още шест, неочаквано придобити от белия отбор. Доста успешен ден, бих казал!

— И деветте, които Мини каза, че са у теб! — добавих. — Значи стават дващест и три.

— Дващест и шест — изкиска се Мордекай. — В мен са и трите, които Мини е открила в Русия през 1951 година... Тях Ладислаус Ним и баща му са донесли в Америка.

— Точно така! — извиках аз. — Деветте у теб са същите, които Талейран е заровил във Върмонт. А нашите осем откъде се взеха? Питам за онези, които донесохме ние с Лили.

— А, да. Има още нещо, което трябва да ти дам, миличка — заяви весело Мордекай. — В апартамента ми е, при фигурите. Сигурно Ним ти е казал, че когато Мини си взела довиждане с него на скалите в Русия, му е дала едни много важни сгънати страници.

— Да — прекъсна го Соларин. — Срязани от тетрадка. Видях я, когато ги срязва. Спомням си ясно, въпреки че по онова време бях още дете. Да не би да е дневникът, който Мини даде на Катрин? Откакто ми го показа, се питах...

— Скоро всичко ще се изясни — отсече Мордекай. — Ще разбереш всичко. Страниците ще разкрият тайната. Ще научите тайната на играта.

\* \* \*

Оставихме моргана на Ним на паркинг в края на пресечката и стигнахме до апартамента на Мордекай пеша. Соларин носеше фигурите, вече станали прекалено тежки за един човек.

Минаваше осем и диамантената улица бе почти тъмна. Минахме покрай магазините с железни решетки. Вятърът подмяташе вестници по празния тротоар. Беше Денят на труда и всичко бе затворено.

По средата на пътя Мордекай спря и отключи метална решетка. Тясна стръмна стълба водеше към задната част на сградата. Последвахме го в сумрака и изчакахме да отключи още една врата.

Влязохме в огромна мансарда с безкрайно висок таван и тежки полилеи. Светлината през високите прозорци отрази блясъка на кристала, когато Мордекай запали лампите. Той мина през стаята. Подът бе застлан с дебели килими в тъмни цветове, имаше много растения, по мебелите бяха метнати кожи, а масичките и шкафовете — отрупани с произведения на изкуството и книги. Така можеше да изглежда старият ми апартамент, ако беше по-голям и ако аз бях по-богата. На едната стена бе закачен великолепен гоблен, който сигурно бе на годините на „Шаха Монглан“.

Със Соларин и Лили се настанихме на меките плътни килими. Пред нас бе поставена огромна шахматна дъска. Лили замахна с ръка и избута фигурите, а Соларин започна да вади нашите и да ги подрежда.

Фигурите на „Шаха Монглан“ бяха прекалено големи дори за полетата на дъската на Мордекай, направена от алабастър, въпреки това изглеждаха великолепно на светлината на полилеите.

Мордекай отмести гоблена и отключи огромен сейф, вграден в стената. Извади огромна кутия с още дванайсет фигури и Соларин се

втурна, за да му помогне да ги пренесат.

Когато всичко бе готово, ги огледахме. Имаше изправени на задните си крака коне, яки офицери, изобразени като слонове, камили с високи седла, които заместваха топовете. Златният цар беше яхнал пахидерма си, дамата бе в носилка, обсипана със скъпоценни камъни, всяка подробност, изпипана до съвършенство, каквото не бе постигано в изкуството през последните хиляда години. Липсваха само шест фигури: две сребърни пешки и една златна, златен кон и сребърен офицер, а също и Белия цар — той също трябваше да е сребърен.

Стори ми се невероятно, че ги виждаме събрани да проблясват сред нас. На кой изумителен ум бе хрумнало да съчетае нещо толкова красиво и нещо толкова смъртоносно?

Извадихме плата и го разстлахме на масичката за кафе до дъската. Очите ми отново бяха привлечени от странно проблясващите форми, от красивите цветове на скъпоценните камъни — смарагд и сапфир, рубин и диаманти, жълт цитрин, светлосин аквамарин и бледозелен перидот, който бе почти същият цвят като очите на Соларин. Той се пресегна и стисна ръката ми.

Лили бе извадила листа, на който бяхме записали нашия вариант за последователността. Остави го до плата.

— Трябва да видите нещо — каза Мордекай, след като заключи сейфа. Застана при мен и ми подаде малък пакет. Вдигнах поглед към очите му, както обикновено огромни зад дебелите стъкла на очилата. Усмихна ми се с разбиране. Протегна ръка към Лили, сякаш очакваше тя да стане. — Ела, помогни ми да приготвим нещо за вечеря. Чакаме баща ти и Ним да се върнат. Ще са гладни, когато пристигнат. Междувременно нашата приятелка Кат ще прочете онова, което й дадох.

Той потегли Лили към кухнята. Соларин се настани по-близо до мен, докато отварях пакета и вадах сгънати листове. Както предполагаше — това бе същата хартия като в дневника на Мирей. Посегнах, за да го взема от чантата, оставена между нас, и веднага сравних. Мястото, където хартията бе срязана, личеше ясно. Усмихнах се на Соларин.

Той също ми се усмихна, прегърна ме, аз се отпуснах на него, отворих листовите и зачетох. Беше последната част от дневника на Мирей.



Кестените в Париж цъфтяха, когато оставих Шарл-Морис Талейран през пролетта на 1799 година, за да се върна в Англия. Заминаването ми причини болка, защото отново носех дете. В мен растеше нов живот, а с него идваше познатата целеустременост — да довърша играта веднъж и завинаги.

Минаха четири години преди да видя Морис отново. През тези четири години светът бе разтърсен и променен от много събития. Наполеон се завърна във Франция, за да отхвърли Директората, и му бе дадена титлата пръв консул, а след това консул до живот. Павел I в Русия бе убит от собствените си генерали и фаворита на майка му — бившия ѝ любовник, Платон Зубов. Тайнственият Александър, почитател на мистичното, който бе до мен, когато абатисата умираше, вече разполагаше с Черната царица от „Шаха Монглан“. Светът, какъвто го познавах — Англия и Франция, Австрия, Прусия и Русия, — бе отново пред война. А Талейран, бащата на децата ми, най-сетне бе освободен от длъжност и имаше папското разрешение за брак, за което бях настояла. Вече можеше да се ожени за Катрин Ноел Уорле Гранд — Бялата царица.

В мен бяха платът, скицата на дъската със символите, и смеех да кажа, че седемнайсет фигури са ми в ръцете. Не само деветте, заровени във Върмонт — вече знаех къде точно, — а още осем: седемте на мадам Гранд и онази, която бе у Александър. И така, заминах за Англия, отидох в Кеймбридж, където Уилям Блейк бе проверил, че се пазят документите на сър Исак Нютон. Тъй като Блейк не можеше да устои на привличането на мистичното, той положи огромни усилия и ни уреди достъп до написаното от Нютон.

Бозуел бе починал през май 1795 година, а великият шахматист Филидор го бе надживял с три месеца. Старата гвардия бе вече в откъдното. Отборът на Бялата царица бе разпилян от ръката на смъртта. Налагаше се да действам, преди тя да се съвземе и да събере нов.

На 4 октомври 1799 година, точно шест месеца след рождения ми ден, малко преди Шахин и Шарло да се върнат с Наполеон от Египет, родих в Лондон момиченце. Кръстих го Елиза, на Елиса

Червената, прославената жена, създава Картагена, на чието име бе наречена и сестрата на Наполеон.

Въпреки това свикнах да наричам дъщеря си Шарлот не само заради баща ѝ Шарл-Морис и брат ѝ Шарло, а и в памет на една друга Шарлот, която отдаде живота си за мен.

Истинската работа започна едва когато Шахин и Шарло дойдоха при мен в Лондон. По цели нощи се трудехме над старинните ръкописи, събрани от Нютон, на светлината на свещите проучвахме бележките му и опитите, които бе провеждал. Всичките ни усилия бяха напразни. След много месеци най-сетне повярвах, че великият учен не бе открил тайната. И тогава ми хрумна, че аз всъщност не знаех каква е тази тайна.

— Осмицата — изрекох на глас една нощ, докато седяхме в къщата в Кеймбридж. Бяхме в кухнята и гледахме към градината, същото място, на което Нютон бе работил преди почти цял век. — Какво точно означава осмицата?

— В Египет — каза Шахин — са вярвали, че в началото боговете са били осем. В Китай вярват в осемте безсмъртни. В Индия също мислят, че Кришна Черния — осмият син — е станал безсмъртен. Осмицата е средство за човешкото спасение. Будистите вярват в Осморния път на Нирвана. Съществуват много осмици в световните митологии.

— Всички те означават едно — намеси се Шарло, малкият ми син, умен и твърде мъдър за годините си. — Алхимиците са търсели нещо много повече от начин да променят един метал в друг. Искали са същото като египтяните, когато са строили пирамидите, същото като вавилонците, които са отдавали децата си на езическите богове. Алхимиците винаги са започвали с молитва към Хермес, който не е бил само пратеникът, дошъл да отведе душата на мъртвия в царството на Хадес, той е бил и лечител...

— Шахин ти е напълнил главата с прекалено много мистика — прекъснах го аз. — Ние търсим научна формула.

— Точно така, мамо, не виждаш ли? — отвърна Шарло. — Тъкмо затова са призовавали бог Хермес. В първата фаза на експеримента — шестнайсетте стъпки — те получават червеникавочерен прах, утайка. Спояват го в обща маса и се получава така нареченият философски камък. Във втората фаза използват това като катализатор, който да

променя металите. В третата, последната, фаза смесват пудрата със специална вода, събрана от росата в определено време на годината — когато слънцето е между Овен и Телец. Всички илюстрации в книгите показват, че датата е твоят рожден ден. Тогава водата, която пада от Луната, е много тежка. Тогава започва последната фаза.

— Не разбирам — признах объркана аз. — Каква е тази специална вода, смесена с прах от философски камък?

— Наричат я „ал-Иксир“ — намеси се с тих глас Шахин. — След като се изпие, тя носи здраве, дълъг живот и цери всички рани.

— Мамо — Шарло ме погледна сериозно, — това е тайната на безсмъртието. Еликсирът на живота.

\* \* \*

Бяха ни необходими четири години, за да стигнем до този момент в играта. Макар да знаехме целта на формулата, така и не можехме да открием как действа.

През август 1803 година пристигнах с Шахин и двете си деца в минералните бани на Бурбон л'Аршамбо в Централна Франция, в града, чието име носеха френските крале. Морис Талейран идваше заради минералните извори тук всяка година.

Курортът бе заобиколен от древни дъбове, дългите алеи в парка бяха обточени от цъфнали макове. Докато стоях там първата сутрин, облечена в дълга ленена роба, подходяща за влизане във водата, и чаках сред пеперудите и цветята, забелязах Морис да се приближава.

През четирите години, откакто не се бяхме виждали, той се бе променил. Макар аз все още да не бях навършила трийсет, той скоро щеше да стане на петдесет. Красивото му лице бе прорязано от бръчки, сред къдрите на ненапудрената му коса блестяха сребърни нишки. Той ме съзря и спря на пътеката, без да откъсва поглед от мен. Тези очи бяха същите като едно време, живи и искрящосини, както в онази първа сутрин, когато двете с Валентин се запознахме с него в ателието на Давид.

Приближи се, сякаш очакваше да ме завари на това място, вплете пръсти в косата ми и сведе поглед към мен.

— Никога няма да ти простя — бяха първите му думи. — Научи ме да обичам, а после ме изостави. Защо не отговори на нито едно от писмата ми? Защо изчезваш, а после се появяваш колкото да ми разбиеш сърцето тъкмо когато вече е почти оздравяло? Понякога, докато мисля за теб, ми се иска да не те бях познавал.

След това ме грабна и ме притисна страстно до себе си, а устните му се движеха от устните ми към шията и гърдите. Също както и преди, усетих силата на любовта му. Отблъснах обзелото ме желание и се отдръпнах.

— Дойдох, за да ти напомня за обещанието ти — казах аз с немощен глас.

— Изпълних всичко, което обещах, дори повече, отколкото ти бях казал — рече той с горчивина. — Пожертвах всичко за теб — и живота си, и свободата си, може би дори безсмъртната си душа. В очите на Господ аз продължавам да бъда свещеник. Заради теб се ожених за жена, която не обичам, която никога няма да ми роди децата, които искам. А ти ми роди две, а аз дори не съм ги виждал.

— И двете са с мен — успокоих го аз. Той ме погледна с недоверие. — Преди това ми кажи къде са фигурите на Бялата царица.

— Фигурите — отвърна троснато той. — Не се страхувай, у мен са. Измъкнах ги с измама от жената, която ме обича повече, отколкото ти някога си ме обичала и ще ме обичаш. Сега държиш децата ми като заложници, за да си сигурна, че ще получиш фигурите. Господи, не мога да повярвам, че въпреки това продължавам да те желая. — Морис замълча. Не се бе опитал да скрие огорчението си, ала то се бе преплело с тъмна страст. — Не мога да живея без теб — прошепна той. — Наистина не мога.

Морис потръпваше от силата на обзелите го чувства. Ръцете му бяха по лицето ми, в косата, а устните му притиснаха моите, докато стояхме на алеята, въпреки че някой можеше да мине всеки момент. Както всеки път досега, силата на любовта му бе непреодолима. Устните ми отвърщаха на целувките му, ръцете ми се плъзнаха под разтворилата се роба.

— Този път — прошепна той — няма да създаваме дете, ще те накарам да ме обикнеш, все едно че това е последното, което ми остава на този свят.

\* \* \*

Когато Морис видя децата си за пръв път, по лицето му се изписа такова блаженство, каквото човек не би могъл да види дори на лицето на светец. Вечерта отидохме в банята, а Шахин остана отпред да пази на вратата.

Шарло вече бе на десет и, както Шахин все повтаряше, приличаше на очаквания пророк с гъстата червена коса до раменете, с искрящите сини очи на баща си, които виждаха през времето и пространството. Малката Шарлот бе на четири и напомняше на Валентин на същата възраст. Тъкмо тя очарова Талейран, докато седяхме в банята на Бурбон л'Аршамбо в обгърнатата от пара минерална вода.

— Искам да отведа децата с мен — каза най-сетне Талейран и погали светлата коса на Шарлот с толкова обич, сякаш нямаше да понесе раздялата с нея. — Животът, който водиш, не е за дете. Никой не знае за връзката ни. Получих имение във Валенсе. Ще дам и на двамата титли и земя. Нека произходът им остане тайна. Ще ти дам фигурите единствено ако се съ согласиш.

Знаех, че е прав. Каква майка бях, след като животът ми бе тласкан от сили, които не можех да контролирам? По очите на Морис личеше, че обича и двамата. Имаше обаче още един проблем.

— Шарло трябва да остане — обърнах се към него аз. — Той бе роден пред очите на богинята... той ще разплете тайната. Така е предречено.

Шарло пристъпи през топлата вода към Талейран и сложи длани на ръката на баща си.

— Ти ще бъдеш велик човек — каза му той, — принц с огромна сила. Ще живееш дълго, ала след нас няма да имаш други деца. Трябва да вземеш сестра ми Шарлот и я омъжи в семейството си, за да носят децата й нашата кръв. Аз трябва да се върна в пустинята. Съдбата ми е там...

Талейран погледна удивен момченцето, ала Шарло не бе приключил:

— Трябва да прекъснеш връзките си с Наполеон, защото той е обречен на провал. Ако го сториш, ще запазиш силата и властта си

независимо от промените. Трябва да направиш още нещо — то е за играта. Вземи Черната царица от Александър в Русия. Кажи му, че аз те изпращам. Със седемте, които вече имаш, ще станат осем.

— Александър ли? — Талейран се обърна към мен през гъстата пара. — И в него ли има фигура? Защо мислиш, че ще ми я даде?

— В замяна ти ще му дадеш Наполеон — отвърна Шарло.

\* \* \*

Талейран наистина се срещна с Александър на конференцията в Ерфурт. Независимо от постигнатите споразумения, всичко, което бе казал Шарло се сбъдна. Наполеон падна, върна се на власт и след това бе свален завинаги. Накрая разбра, че Талейран го е предал.

„Господине — казал му той на закуска една сутрин пред целия двор. — Вие не сте нищо повече от отпадък в копринени чорапи.“ Талейран вече бе върнал от Русия Черната царица. Освен това ми даде нещо безкрайно ценно: обход на коня, създаден от американеца Бенджамин Франклин, който помогна да очертаем пътя на формулата.

С Шахин и Шарло отидохме в Гренобъл. Носехме и осемте фигури, и плата, и скицата на дъската, която абатисата бе направила. Там, в Южна Франция, недалеч от мястото, където бе започнала играта, открихме известния физик Жан Батист Жозеф Фурие, с когото Шарло и Шахин се бяха запознали в Египет. Макар да разполагахме с много фигури, не всички бяха в нас. Минаха трийсет години, докато разберем каква е формулата. Важното е, че най-сетне успяхме.

Вечер в тъмната лаборатория на Фурие четиримата наблюдавахме как се образува философският камък. През тези трийсет години на много опити най-сетне преминахме през шестнайсетте фази. Наричаше се сватбата на Червения цар с Бялата царица и това бе тайна, изгубена преди хиляда години. Калциране, окисляване, втвърдяване, сгъстяване, разтваряне, разлагане, дестилация, изпаряване, сублимиране, обособяване, извличане, ферментация, разлагане, разпространяване и най-сетне резултат. Наблюдавахме летливите газове да се надигат от кристалите в стъкленницата, които блестяха като съзвездия. Газовете бяха многоцветни: тъмносини, алени, розови, яркочервени, доматеночервени, жълти, златисти...

Наричаха се опашката на пауна — спектър от видими вълни. А под тях се бяха образували вълни, които чувахме, ала не можехме да видим.

Когато се разтвори и изчезна, видяхме плътна утайка в черно с червен оттенък на дъното на стъкленницата. Изстъргахме я и я поставихме в малко пчелен восък, за да я сложим във философската вода — тежката вода.

Оставаше един-единствен въпрос: кой да пробва?

\* \* \*

Завършихме формулата през 1830 година. От всичко прочетено досега знаехме, че подобна напитка освен животворна може да се окаже смъртоносна, ако бяхме сбъркали нещо. Имаше и още един проблем. Ако това, което бяхме получили, наистина беше еликсирът, налагаше се незабавно да скрием фигурите. Затова реших да се върна в пустинята.

Прекоших морето отново, макар да се страхувах, че е за последен път. Щом пристигнах в Алжир, заедно с Шахин и Шарло отидохме в Казба. Там щяхме да открием човек, когото да използвам за мисията си. Намерих го в един харем. Пред него бе поставено огромно платно, а наоколо на диваните се бяха разположили забулени жени. Той се обърна към мен, сините му очи блестяха, тъмната му коса бе разчорлена също като на Давид, докато двете с Валентин му позирахме преди много години. Само че този млад художник приличаше на друг мъж много повече, отколкото на Давид. Той бе копие на Шарл-Морис Талейран.

— Баща ви ме изпрати при вас — обърнах се към мъжа, няколко години по-млад от Шарло.

Художникът ме погледна странно.

— Сигурно сте медиум. — Усмихна ми се. — Баща ми, господин Дьолакроа, почина преди много години. — Той завъртя четката в ръка, нетърпелив да продължи работата си.

— Говоря за биологичния ви баща — обясних аз и забелязах как лицето му помръкна. — За принц Талейран.

— Това са само слухове — заяви той.

— Аз знам друго — отвърнах. — Казвам се Мирей и идвам от Франция специално заради вас. Това е синът ми Шарло — наполовина сте братя. А този е Шахин, нашият водач. Искам да дойдете с мен в пустинята, защото имам намерение да върна нещо ценно, което съдържа невероятна мощ, в родната му земя. Искам да ви поръчам да нарисувате мястото... и така всички, които приближат, да знаят, че е защитено от боговете.

Тогава му разказах.

Минаха седмици, докато стигнем до Тасили. Най-сетне попаднахме в тайната пещера и открихме място, на което да скрием фигурите. Йожен Дьолакром нарисува стената, следвайки указанията на Шарло къде да бъде кадуцейът, а навън бе Бялата царица, изобразена като labrys, умело вплетена във вече съществуващата ловна сцена на стената.

Когато приключихме, Шахин извади мускала с философска вода и праха, опакован във восък, за да се разтваря по-бавно, точно както бе указано. Погледнах мускала в ръката си, докато Шахин и синовете на Талейран ме наблюдаваха.

Спомних си думите на Парацелз, великия алхимик, който навремето бил убеден, че е открил формулата: „Ще бъдем като богове“, казал той. Вдигнах мускала и отпих.

\* \* \*

Цялата треперех, когато приключих. Соларин стискаше ръката ми и кокалчетата му бяха побелели. Еликсирът на живота. Това ли беше формулата? Възможно ли бе подобно нещо да съществува?

Мислите ми препусаха. Соларин ни сипа бренди от декантер на близката маса. Истина е, казвах си аз, че гениите инженери наскоро откриха структурата на ДНК, която създава живота и също като кадуцей на Хермес образува спиралната осмица. Само че нищо в древните свитъци не намеква, че тази тайна е била известна преди. И как бе възможно подобно нещо да превърне металите в друга субстанция?

Насочих вниманието си към фигурите, към мястото, където бяха заровени. Обзе ме още по-голямо объркване. Не беше ли казала Мини,



че ги е скрила в Тасили под кадуцей, дълбоко в скалите? Откъде можеше да знае къде са, ако Мирей ги е оставила двеста години преди това?

След това си спомних за писмото, което Соларин бе донесъл от Алжир и ми бе дал, докато бяхме у Нем — писмото на Мини. С разтреперана ръка бръкнах в джоба, извадих го, скъсах плика, докато Соларин седеше тихо до мен и отпиваше от брентито. През всичкото време усещах погледа му.

Извадих листа и го погледнах. Преди още да започна да чета, леден ужас пролази по гърба ми. *Почеркът беше същият като в дневника!* Въпреки че едното бе на английски, а другото на старофренски, нямаше начин да сбъркам изясно изписаните букви в стила, използван преди стотици години.

Погледнах Соларин. Той гледаше писмото ужасен, неспособен да повярва. Очите ни се срещнаха, след това неговите бавно се насочиха към листа. Аз го разгънах на скута си и зачетох:

Мила Катрин,

Сега вече знаеш тайна, в която малцина са посветени. Дори Александър и Ладислаус не знаят, че не съм им баба, защото са минали дванайсет поколения, откакто родих техния праядо Шарло. Бащата на Камил, който се ожени за мен година преди смъртта си, е потомък на стария ми приятел Шахин, погребан преди повече от сто и петдесет години.

Ако прецениш, можеш просто да приемеш, че съм една луда старица. Вярвай в каквото пожелаеш, сега вече ти си Черната царица. В теб са всички части на загадката, която ще ти осигури сила, ала ще те изложи и на много опасности. Разполагаш с достатъчно части, за да разгадаеш тайната, както направих аз преди много години. Ти ще го сториш ли? Налага се сама да направиш своя избор.

Ако искаш съвета ми, предлагам ти да унищожиш фигурите, да ги претопиш, за да не причинят никога повече нещастieto и мъката, които преживях аз. Тази тайна може да се окаже невероятен тласък напред за човечеството, но

може да бъде и проклятие, както показва историята. Върви напред и направи така, както прецениш. Имаш благословията ми.

Твоя Мирей

Затворих очи, а Соларин стисна ръката ми. Когато ги отворих отново, Мордекай стоеше пред мен, прегърнал Лили. Не бях чула кога са дошли Ним и Хари, но сега и двамата бяха тук. Всички се настаниха около масата и подредените фигури.

— Какво ще кажеш? — попита тихо Мордекай.

Хари се приведе напред и ме погали по ръката. Цялата треперех.

— Ами ако е истина? — подхвърли той.

— Тогава е най-опасното нещо, което човек може да си представи — отвърнах аз. Макар да не исках да си призная, вярвах, че е истина. — Според мен тя е права. Трябва да унищожим тези фигури.

— Сега ти си Черната царица — намеси се Лили. — Не си длъжна да я слушаш.

— И двамата със Слава сме завършили физика — добави Соларин. — Имаме три пъти повече фигури от Мирей, когато се е заела да разгадае формулата. Макар да не притежаваме информацията на дъската, можем да се справим, сигурен съм. Аз ще взема дъската...

— Освен това — прекъсна го ухилен Ним, притиснал ръка към раната си — в момента тази работа ще ми се отрази добре и ще ме излекува от всички рани.

Питах се какво ли е да знаеш, че разполагаш със силата да живееш двеста години, дори повече, да знаеш, че каквото и да ти се случи, и да те прострелят, и да паднеш от самолет, раните ти ще заздравеят, болестите ти ще бъдат излекувани.

Въпросът бе дали искам да прекарам трийсет години от моя живот в разгадаване на формулата. Може би този път нямаше да отнеме толкова време, но от посланието на Мини разбрах, че тази игра бързо се превръща в мания, в нещо, което не само бе съсипало собствения ѝ живот, а и този на всички, до които се бе докоснала. Исках ли да пренебрегна щастието, печелейки дълголетие? Изводът от разказа ѝ бе, че е живяла двеста години в ужас от опасността, дори

след като бе открила формулата. Нищо чудно, че искаше да напусне играта.

Решението зависеше само от мен. Погледнах фигурите на масата. Щеше да е много лесно. Мини не беше избрала Мордекай, защото бе изключителен шахматист, а защото бе и бижутер. Нямаше съмнение, че той разполага с необходимата апаратура, за да проучи фигурите, да открие от какво са направени и да ги превърне в бижута, достойни за кралица. Докато ги гледах, знаех, че не мога да направя подобно нещо. Те излъчваха свое сияние. Между нас съществуваше връзка — между „Шаха Монглан“ и мен, — която не можех да прережа.

Вдигнах поглед към нетърпеливите лица, които ме наблюдаваха мълчаливо.

— Ще зароя фигурите — казах тихо. — Лили, ти ще ми помогнеш; двете с теб сме добър екип. Ще ги отнесем някъде — или в пустинята, или в планината, — а Соларин ще се върне за дъската. Тази игра трябва да приключи. Ще скрием „Шаха Монглан“, така че никой да не успее да го открие през следващите хиляда години.

— Накрая все някой ще го открие — прошепна Соларин. Обърнах се и го погледнах и между нас премина тръпка.

Той бе разбрал какво трябва да се случи, а аз разбирах, че двамата може и да не се видим дълго, ако последвам решението си.

— Може пък след хиляда години хората да са по-добри — предположих. — Тогава ще знаят как да използват подобна формула за доброто на всички, вместо да я размахват като оръжие, с което да печелят власт. Може дотогава учените сами да са открили формулата. А ако информацията в „Шаха“ вече не е тайна, а нещо всеизвестно, то тогава тези фигури няма да струват повече от онези, които ги продават из подземите.

Най-същественото бе друго. Колко от хората, които познавах, искаха вечен живот? Не говоря за лошите, като Бланш и Ал-Марад, а за обикновените, като онези, с които работех — Джок Ъпам и Жан-Филип Петар. Исках ли хора като тях да живеят вечно? Аз ли трябваше да направя избора дали им се полага вечен живот, или не?

Сега вече разбрах какво е искал да каже Парацелз с думите: „Ще бъдем като боговете.“ Това бяха решения, които не биваше да остават в ръцете на смъртните, независимо дали човек вярваше, че съдбата му се ръководи от богове, духове или от подбора на природата. Ако ние

бяхме хората, които притежаваха властта да дават или не нещо от природата, то това означаваше, че ни е дадено правото да си играем с огъня. Колкото и отговорни да бяхме в използването или контролирането му, ако не опазехме тайната също като древните, щяхме да се озовем в положението на учените, открили първото „атомно устройство“.

— Не — казах на Ним. Изправих се и погледнах блестящите фигури на масата, заради които бях рискувала живота си толкова пъти, при това напълно безразсъдно. Докато стоях там, се питах дали наистина мога да го направя, дали ще съумея да ги заровя някъде и никога, никога повече да не се изкуша да ги извадя отново на бял свят. Хари ми се усмихваше, сякаш бе прочел мислите ми. Приблужи се до мен.

— Ако някой може да успее, то това си ти — каза той и ме прегърна мечешки. — Затова Мини те избра. Виж, миличка, според нея ти притежаваш твърдост, която тя никога не е имала — да устои на изкушението да се докосне до силата, идваща със знанието...

— Господи, чувствам се като Савонарола, докато гори книги — отвърнах аз. — Просто искам да ги прибера за известно време, за да не донесат нови нещастия.

Мордекай донесе от другата стая поднос с деликатеси, които миришеха великолепно. Той пусна Кариока от кухнята, защото и той бе „помагал“ да приготвят храната.

Всички се изправихме, за да се протегнем и да се разтъпчем из стаята, а гласовете ни отекнаха под високите тавани, след като бяха потискани толкова дълго. Бях застанала до братята и похапвах, когато Ним отново ме прегърна. Този път Соларин нямаше нищо против.

— Двамата със Саша си поговорихме — обясни Ним. — Може и да не си влюбена в него, но той е влюбен в теб. Пази се от руските страсти, те могат да те погълнат. — Усмихна се на Соларин с искрена обич.

— Мен трудно може нещо да ме погълне — казах му аз. — В интерес на истината чувствата ни са взаимни. — Не знам защо Соларин ме погледна изненадан. Въпреки че Ним все още ме прегръщаше, Соларин ме стисна за рамото и ме целуна по устните.

— Няма да го оставя дълго да стои далеч от теб — успокои ме Ним и разроши косата ми. — Заминавам за Русия с него, за да вземем

дъската. Да изгубиш брат си веднъж в живота, е повече от достатъчно. Този път ще се справим заедно.

Мордекай се приближи, подаде на всички ни по една чаша и наля шампанско. След това пое Кариока на ръце и вдигна тост.

— За „Шаха Монглан“ — каза той с усмивка. — Нека да почива в мир още хиляда години! — Всички пихме след тези думи, а Хари се провикна:

— За Кат и Лили! — вдигна чашата си той. — Те победиха много опасности. Дано приятелството им да бъде дълго и щастливо. Дори да не живеят вечно, нека дните им да са изпълнени с щастие. — И ми се усмихна весело.

Беше мой ред, затова вдигнах високо чашата и ги погледнах — приличния на бухал Мордекай, Хари с тъжните като на куче очи до почернялата и отслабнала своя дъщеря, Ним с червената като на пророк коса и странните двуцветни очи, който ми се усмихваше, сякаш четеше мислите ми, и Соларин, напрегнат и жизнен, все едно застанал до шахматна дъска.

Най-близките ми приятели бяха около мен, все хора, които искрено обичах. И те като мен бяха смъртни и с времето щяха да остаряят. Биологичните ни часовници щяха да продължат да тиктакат и нищо нямаше да бъде в състояние да забави годините. Всичко, което искахме да постигнем, трябваше да бъде осъществено за по-малко от столетие — времето, отредено за земния ни път. Невинаги е било така. В древността е имало гиганти, твърди Библията: хора с огромна мощ, които живеели по седем или осемстотин години. Какво се бе объркало? Кога сме изгубили умението? Поклатих глава, вдигнала чашата шампанско, и се усмихнах.

— За играта — казах аз. — За играта на кралете... Най-опасната игра, играта на вечността. Ние току-що я спечелихме, поне до началото на следващата партия. И за Мини, която цял живот се е борила, за да опази тези фигури от ръцете на онези, които биха ги използвали за зло, за да властват над останалите. Дано да намери мир и спокойствие където и да се намира.

— Дай боже! — провикна се Хари, ала аз все още не бях приключила.

— След като играта свърши и решихме да заровим фигурите — продължих, — дано да ни останат достатъчно сили, за да устоим на

изкушението и да не ги извадим отново!

Всички заръкопляскаха и се потупаха по раменете като развеселени след изпитото шампанско хора. Сякаш се опитвахме да убедим самите себе си в правотата си.

След тоста отпих и усетих как пенливата течност се стече по пресъхналото ми гърло. Когато почувствах последните капки на езика си, се запитах какво ли е онова, което никога нямаше да опозная. Какъв ли бе вкусът му, как ли щях да се чувствам ако не шампанско, а еликсирът на живота се бе плъзнал в гърлото ми.

КРАЙ НА ИГРАТА

---

[1] Крайна част от играта на шах, в която царят става много активна фигура, нараства и подвижността на останалите фигури, а ролята на пешките е особено важна. — Б.пр. ↑

**Издание:**

Катрин Невил. Осем

ИК „Унискорп“, София, 2007

Художник: Максим Ячев

ISBN 978–954–330–083–9

# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

**МОЯТА БИБЛИОТЕКА**



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.